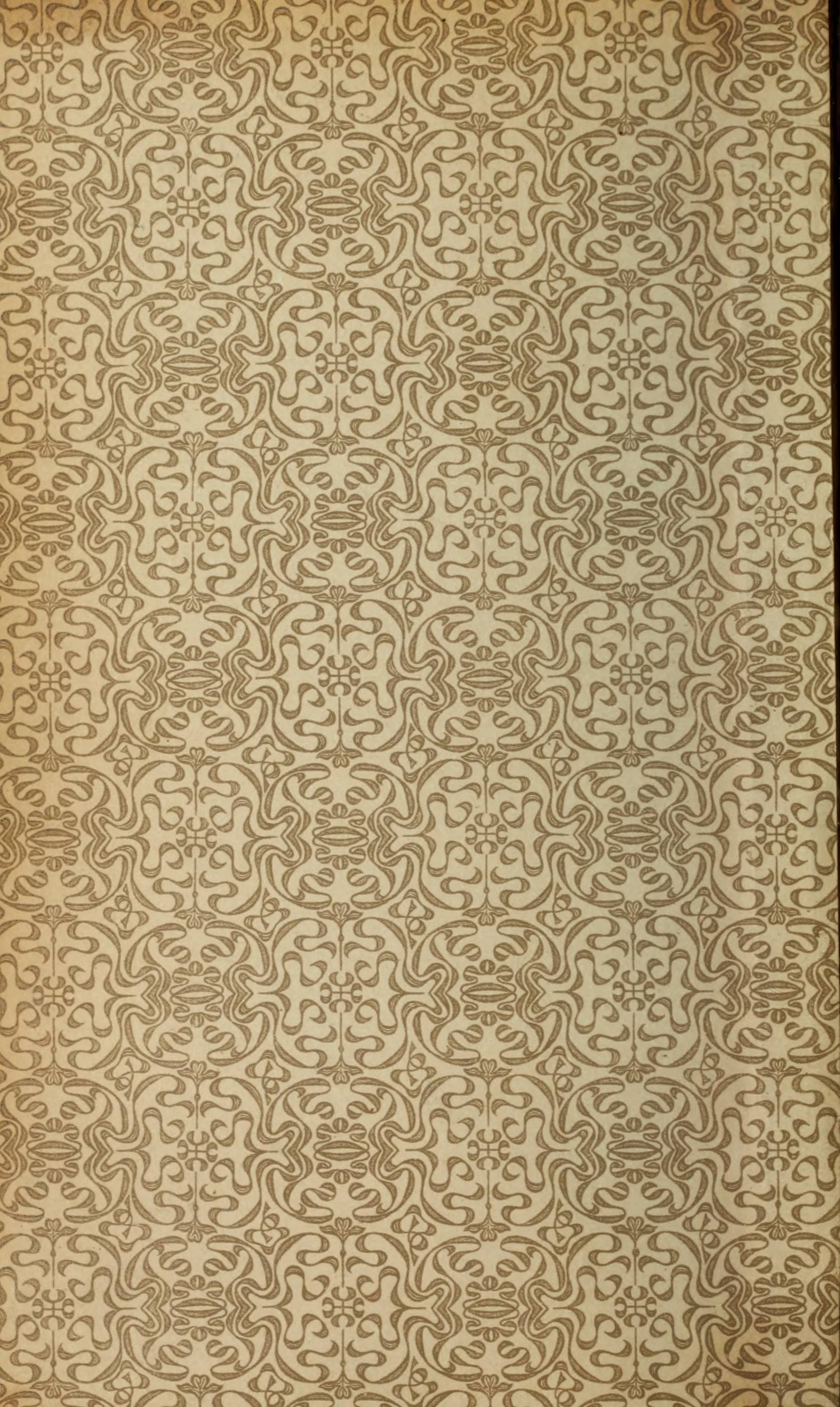

UNIVERSITY OF TORONTO
3 1761 01440708 4

HEIMSKRINGLA

NÓREGS KONUNGA SǪGUR

AF

SNORRI STURLUSON

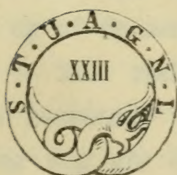
I

UDGIVNE FOR

SAMFUND TIL UDGIVELSE AF GAMMEL NORDISK LITTERATUR

VED

FINNUR JÓNSSON

KØBENHAVN 1893—1900

S. L. MØLLERS BOGTRYKKERI

INDLEDNING.

I.

Den håndskriftlige overlevering.

Da det kongelige danske Videnskabernes Selskab 1870 udsatte sin prisopgave om Snorres forhold til Heimskringla og dette værk i det hele, lød det 3. spörsmål således: »Kan noget enkelt håndskrift antages at indeholde Heimskringla fuldstændig, men hvis ikke, hvorledes er da samme at bringe tilveje?«. I det 5. afsnit af sin udmærkede bog om Snorre Sturlusons historieskrivning behandler *G. Storm* dette spörsmål og han besvarer det således (s. 223): »Kringla er ikke alene den ældste, men også den reneste udgave af Snorres tekst, og nærmest den står A. M. 39 i ægthed. Men også disse har fejl, og kun en alsidig prøvelse af alle håndskrifter — og af de senere sagaværker, der har benyttet Heimskringla — kan restituere os Snorres ægte tekst«. Jeg er i denne henseende i hovedsagen ganske enig med G. Storm, idet jeg dog gör den bemærkning, at hvad »fejlene« i Kringla angår, har den mangeårige beskæftigelse med håndskriftet bibragt mig den overbevisning, at de er meget få og ubetydelige, samt endvidere, at de yngre sagaværker giver meget få bidrag til at rette Snorres tekst. I erkendelse af dette forhold har jeg i nærværende udgave så at sige udelukkende holdt mig til de håndskrifter, der i

egenligst forstand kan siges at være håndskrifter af Snorres værk.[1]) Jeg skal nu i det følgende beskrive disse nærmere.

1. **Kringla**. Således plejer det håndskrift at kaldes, der findes i AM. 35, 36 og 63, fol. Det er en fuldstændig afskrift af originalmembranen, som denne var omkr. 1700. Ved en eller anden fejltagelse er det sidste bind blevet skilt fra de to første, så at man først i dette århundrede har været klar over den rigtige sammenhæng; se *Ungers* udgave fortalen s. XVII.

Originalmembranen, der tilhørte Universitetsbiblioteket i København, brændte 1728, med undtagelse af et eneste blad, der — på en eller anden vis — er kommet til Stockholm, hvor det nu findes som »Perg. fol. nr. 9« i det kgl. bibliotek (se *Gödels* katalog s. 27—28). Dengang, da Jón Eggertsson afskrev Kr. (se nedenfor under Sth. 18), fandtes dette blad på sin plads endnu, men da Ásgeir Jónsson omkr. 20 år senere foretog sin afskrift (35, 36, 63), var det der ikke mere. Til alt held er det dog ikke gået tabt, så at vi kan danne os klare forestillinger om membranen. Den har været et af disse pragtfulde håndskrifter fra det 13. årh., skrevet med stor og udmærket smuk hånd — i øvrigt den samme som på Grågåshåndskriftet: Staðarhólsbók — og udført med nöjagtighed og omhu. Dets bladantal har jeg för ansat til c. 190—200; dette er dog måske for höjt regnet; c. 180 vilde

---

[1]) Siden G. Storms bog udkom (1873) har *G. Vigfússon* angående Snorres værk udtalt fuldstændig revolutionære tanker (Sturl. Proll. § 15), ifølge hvilke teksten i Kringla osv. i visse partier skulde være forkortet, hvorimod den længere Olafssaga Tr. i håndskrifter som Hulda og Hrokkinskinna skulde give Snorres ægte tekst. Alt dette er imidlertid et fuldstændigt fejlsyn, hvilket bevises allerede derved, at den længere Ól. Tr. s. er grundet på et hdskr. som Jöfraskinna. Jfr. G. Storms bemærkninger om de interpolationer, der findes i Jsk., Frís., s. 219—20.

vistnok være rettere. M. h. t. dette blads indre og ydre beskaffenhed henvises i øvrigt til den fototypiske udgave 1895; her påpeges bl. a., at håndskriftet må stamme fra tiden 1250—60; det er altså skrevet knap 20 år efter Snorres død. Intet under, at det er et så fortrinligt håndskrift, som det vil vise sig at være.

Membranen har sikkert helt igennem været let læselig; kun et steds (jfr. dog også II, 345 nederst) synes skriften at have været noget afbleget; i det mindste tyder den omstændighed, at Arne Magnusson selv har skrevet to blade i AM. 36, 376—77 (udg. II, 297_{15}—300_{21}), derpå, dog kan dette også forklares på andre måder. Membr. har været usædvanlig godt bevaret. Der har kun manglet 2 blade deri[1]) (se I, 84_{1}—95_{11}, 106_{14}—117_{17}), åbenbart lægets 3. og 7. blad[2]). Desuden har fortalen manglet; alle de håndskrifter, der nu har den, har fået den enten fra Jsk. eller Frís. Således også Ásgeirs afskrift i 35.

Hvad nu Ásgeirs afskrift angår, er den i det hele og store pålidelig. Vel er det klart, at han har begået enkelte skrivefejl, som oftest dog af en ganske underordnet art; han har enkelte gange udeladt et bogstav eller en stavelse, eller han har ved linjeskifte glemt noget. I reglen er sådanne småting ikke bemærkede i anmærkningerne og de kan ikke antages at bero på fejl i originalen. Desværre havde Asgeir ikke det bevarede blad af Kr., så at vi ikke derigennem kan kontrollere hans nöjagtighed. Derimod har vi et andet middel til at måle denne. Arne Magnusson har åbenbart sammenlignet Asgeirs afskrift indtil den første lakune med selve originalen og rettet den efter denne. Vil man tælle rettelserne, bliver de mange; men ser man nærmere på, hvori

[1]) Det er sikkert urigtigt, når 18 det ene sted taler om 2 blade — medmindre dette skal forstås som et på hvert sted —, det andet om ét.

[2]) I Asgeirs afskrift er lakunerne udfyldte efter Jsk.

de består, opdages det, at Asgeirs »fejl« for teksten som sådan er af ringe betydning. En oversigt over disse rettelser er her på deres plads

Asgeir har lille bogstav, hvor Arne retter det til stort (*af* — *Af*; *enea* — *Enea*; *hiɴ* — *Hiɴ* osv.). Asgeir skriver *i* eller *u* i artiklen, afledninger og endelser for *e* og *o* (*jorðina* — *iorðena*, *hafi* — *hafe*, *þotti* — *þotte*, *raði* — *raðe*, *kendi* — *kende* osv., — *forðum* — *forðom*, *domvm* — *domom*, *þion-usto* — *þionosto* osv.), eller omvendt (*ferþiɴe* — *ferþiɴi*; *urtom* — *urtum* osv.). Han ombytter bogstaver (*u* med *v*: *Evrópa* — *Eu*-, *n* med ɴ: *eɴ* — *en*, *k* med *c*: *con* — *kon*, *þ* med *ð*: *norðan* — *norþan*, *culða* — *kulþa*, eller omvendt: *Sviþioð* — *Sviðioð*), fordobler en konsonant (*allt*) og betegner enkelte vokaler anderledes end originalen (*e* f. *ø* i *kømr*, *ǫ* f. *o* i *cǫlloðo* eller omvendt, *ǫ*, *o* f. *ø* i *hǫnir*, *gǫʀ*, *broðr*; *i* f. *y* i *ifir* osv.). Han opløser forkortelser (*norðri* f. *norþ*ⁱ, *meɴ* f. *m̄*, *oc* f. ⁊, *mundi* f. *m̄di*, *hvar* f. *h*ᵃ*r*, *brot* f. *b*ᵒ*t*, *sin* f. *s*ⁱ, *het* f. *h.*, *maɴa* f. *m*ᵃ, *qvemi* f. *q*ᵉ*mi*, *suðr* f. *suþ*ʾ, *þeir* f. *þ*, *land* f. ꝉ, *riki* f. *r*ⁱ, *sono* f. *ſſ*., *haɴ* f. ħ, *nock-orum* f. *nockoꝛ*, *Oþins* f. *O.* osv.), eller forkorter, hvor orig. er skreven fuldt ud (*þ*ʳ f. *þar*, *dverg*ʳ f. *dvergar*, *furðoꝛ* f. *f*ʷ*þolega* [her også *ur* f. ʷ, *ð* f. *þ*], *siaf*ʳ f. *siavar*, *r*ⁱ f. *riki*, ⁊ f. *oc*, *æti* f. *ætti*, ħ f. *haɴ*, *q.* f. *qvað*, *v*ⁱ f. *við*, *m*ʳ*t* f. *mart*, *ēi* f. *ecki*, *s.* f. *seg*ʾ, *sonr* osv.), eller endelig forkorter anderledes end orig. (*far*ʳ f. *f*ʳ*ar*, *þaɴ* f. *þan̄*, *aðr*ʾ f. *aþ*ʾ*r*, *goð*ʾ f. *goþ*ʾ, *mꝉi* f. *mꝉti*, *o̅ʀor* f. *oʀ*ʾ*tor*, *þioð.* f. *þioðoꝛ*, jfr. *fǫþ*ʷ *fiɴ* f. *fǫðor s*ⁱ, *s. sin̄* f. *son s*ⁱ osv.). Asgeir udelader fremdeles aksenter (*hvar*ʾ f. *hvár*ʾ, *asom* f. *ásom*, *daðr* f. *dáðr*, *dyr* f. *dýr*, *von* f. *vǫ́n*, *mot* f. *mót*). Alle disse afvigelser er, som man ser, rent ortografiske, og beviser kun, at Asgeirs afskrift i så henseende ikke gör krav på tiltro, og der er ingen grund til at tro, at de andre dele er mere pålidelige end den, Arne har fået rettet. Det er tillige klart, hvor liden grund der vilde være til i en udgave slavisk at følge og gengive Asgeirs retskrivning. Til disse ortografiske af-

vigelser kan i grunden også regnes sådanne skrivemåder som *heriaðo* f. *herioðo*, *Huld* f. *Hulð(r)*, *tyrvit* f. *tyrvið*, *ens* f. *hins*, jfr. *natt* f. *not*, *heroðom* f. *herioðom*, og dog er de ikke fuldt så uskyldige, men står på overgangen til de mere eller mindre vigtige fejl. Til sådanne må regnes *þriðiunga* I, 10_{11}, *í var* sst. l. 15; *milli* 11_4, *hioco* 13_{11}, *þat er nu* f. *nu er þat* 17_{14}, *ok at sløkva* f. *at sløkva* 18_8, *á sjálfan* f. *sjálfan* 19_{17}, *fara mundu* f. *mundu fara* 22_2, *af* f. *at* 22_4, *var þá* f. *var* 22_9, *a* [vistnok skrivefejl] f. *i* 24_{19}, *upp* f. *uppi* 28_7, [*er* 29_7 er rigtigt, men Kr. synes at have haft *ok*], *var* f. *ok var* 37_6, *synir* f. *váru synir* 38_2 [fejlskrift], [*hann hafði* f. *hann* 40_{10}, rigtig rettelse], [*tveir* f. *tveir ok* 41_2, ligeledes], *í* f. *ok í* 41_{15}, *stor-* f. *storum* 44_3, [*vetra* $46_{9.11}$ er bægge steder slettet, men er nødvendigt], [*hann* 51_{19} ligeledes], *bœjar kgs* f. *kgs bœjar* 54_{13}, *fanz* f. *fax* 55_2, *þar* f. *þa* 56_6 (er glemt i anm.), *á* f. *í* 57_{14} (skrivefejl); [m. h. t. *fullr* 59_3 oplyser Arne, at der i mbr. først var skrevet *fiolþ*, men at dette af skriveren selv var rettet til *fullr*], *enga* f. *eigi* 59_{15}; *þar er* f. *er* 61_{16}; *hér svá* f. *svá hér* 66_6, *er* f. *var* 67_5. *þá* 69_{15} er mulig rettet til *þo* (jfr. F), *mundi* f. *mundo* 75_{19}, *ok* f. *ok á* 78_8, *er* f. *er hann* 80_{10}; *var* 82_{11} er udstreget (rettelse). Grovere fejl er følgende: *þar* f. *ser* 14_{16}, *undan* 33_{19} mangler, *ok var ekki í hernaði* 38_{7-8} ligeledes, *ok lá—vetr* 47_2 ligeledes; *hann—Alfr* 61_{11-12} er udstreget (Asgeir må altså have følt lakunen og udfyldt den efter Jsk.); jfr. bemærkningen til l. 14–15; *sins* f. *hans* 62_9; *ok óþrótkari* 62_{11} mangler; *sæ-* f. *scæ-* 77_{13} er vistnok blot fejlskrift (navnet *Særeið* fandtes altså ikke i noget hdskr.). Endelig bemærkes, at for *allar*(1) 17_4 skriver Arne *all'*, hvilket jo skulde betyde *allir*; da imidlertid de andre håndskrifter har *allar*, og da Asgeir i sin afskrift undertiden også sætter ` eller ’ for *-ar*, bör Arnes forkortelse opfattes som *-ar*. Det ses heraf, at Asgeir har begået flere fejl i sin afskrift, og at denne altså ikke kan betragtes som en ganske pålidelig gengivelse af

K-mbr., selv om man ser bort fra de ortografiske afvigelser. Alligevel er der næppe nogen grund til at nære nogen overdreven mistillid til afskriften, da den dog i det hele og store viser sig ualmindelig tro, og det så meget mindre, som vi ved en sammenligning med de andre afskrifter (jfr. nedenfor) bestyrkes i den gode mening om Asgeirs nöjagtighed. Om forholdet mellem Kr. og Sth. 18 se nedenfor.

Der har for mig ikke været nogen som helst tvivl om — jfr. *Storms* bog —, at Kringla har Snorres tekst renest og bedst, og at den, og kun den bör lægges til grund for en udgave af Snorres værk. Om Jsk. og Frís. skal siden handles. Jeg tör overhovedet hævde, at der i Kr. findes meget få og ubetydelige tillæg eller interpolationer. Som sådanne må Hákonarmál 2—21 betragtes, både af den grund, at der ellers ikke anføres hele digte på en lignende måde, og fordi der i teksten står: »og dette er begyndelsen«; Snorre har altså kun anført det første vers. III, 278_{4-6} findes den bekendte sætning om kejser Fredrik II (1215—50), »som nu *var* kejser i Rom«; udtrykket tyder på, at han må være død kort för Kringlas istandbringelse — hvorved teksten jo nogenlunde nöjagtig kan dateres (jfr. ovf.) —; således kan Snorre i hvert fald ikke have skrevet[1]). Men her er vistnok kun et oprindeligt *er* ændret til *var*; en afskriver måtte finde det ganske ulogisk, ja umuligt at skrive »er« *efter* kejserens død. At K-mbr. også har haft enkelte fejl og ladet nogle ord stå in blanco er klart af afskrifterne, men også disse er få (jfr. *G. Storms* bog s. 223—24).

Asgeirs afskrift er skreven med store og tydelige bogstaver, der ikke har den sædvanlige typiske form, hans afskrifter i reglen ellers har, og alt tyder på, at han har fået pålæg om at arbejde omhyggelig. Under sådanne omstændigheder er det påfaldende, at han har udeladt alle, eller så godt som

---

[1]) Ligeledes er »hertug« om Skule på to steder en afskrivers ændring. Snorre skrev »jarl« (jfr. Mork.).

alle, kapiteloverskrifter, som mbr. har haft og som findes i 18. Han har så at sige kun medtaget sagaoverskrifterne. I det af Arne rettede parti er de tilföjede af ham.

Håndskriftet må i det hele siges at være vel bevaret; dog er 2. bind (36) en del medtaget af fugtighed, hvorved særlig bladene fra omtr. s. 353 til omtr. s. 454 er blevne flængede i midten; herved er enkelte bogstaver hist og her bortrevne eller ødelagte, uden at der dog i noget tilfælde kan være tvivl om den oprindelige læsemåde; i anmærkningerne er der intet hensyn taget hertil. I det hele er papiret i dette bind blevet noget gulnet og skørt. Af de sidste 8 blade er endelig den sidste halvdel på langs afklippet og nye halve blade limede på i steden for. Som det er bemærket i katalogen, er kun de halve blade (i alle 3 dele) beskrevne. 35 er i det hele ubeskadiget og 63 så at sige ganske som nyt; det er da heller aldrig blevet benyttet för Unger.

35 og 36 er blevne stygt mishandlede, idet man under forberedelsen af den store Københavnske udgave har tilladt sig at bruge den som et slags kladde til det manuskript (af Oddur Jónsson), hvorefter teksten blev trykt. Kapitel- og overskrifter er overalt tilföjede; de findes i udgaven og er tildels selvlavede og uklassiske, ligesom der også ofte findes en ny ordning af kapitlernes begyndelse og slutning. Dernæst er teksten selv mange gange rettet, i det dels andre håndskrifters læsemåder er optagne, dels sprogformer ændrede og moderniserede. Disse ændringer er ofte farlige, idet et uvant öje meget let kan overse dem; dog er blækket, hvormed de er skrevne, noget anderledes farvet og bogstavformerne lidt forskellige. Jeg tror med sikkerhed at kunne sige, at det — forhåbenlig allevegne — er lykkedes mig at opdage disse »rettelser«, så at Asgeirs tekst kan siges at være reddet, ti så snart jeg havde lagt mærke til disse tilskrevne ord og bogstaver og opdaget dem, havde jeg min særlige opmærksomhed rettet på dem. Disse betydningsløse og vilkårlige rettelser, der med rette kan kaldes forvanskninger,

har jeg selvfølgelig ikke omtalt i anmærkningerne[1]). De forkortede ord er ofte udfyldte og ikke altid rigtig. I randen er endelig med forskellige hænder tilskrevet varianter fra de andre håndskrifter og Peringskiölds udgave med de tegn, der bruges i Khavner-udgaven. Der er ingen grund til her at komme nærmere ind på alt dette; det er alt lige betydningsløst og har intet at göre med håndskriftet som sådant[2]).

Et vigtigt spörsmål er det, hvorvidt Kringla også har haft Snorres fortale, hvoraf der nu i håndskrifterne ikke findes spor. Dette har været et meget omtvistet spörsmål. I Arkiv f. nord. filol. I, 47—61 kom *G. Storm* til det resultat, at intet af håndskrifterne havde anført Snorre som forfatter, samt påviste, at den fortale, som findes foran Worms udgave af P. Claussöns oversættelse, stammer fra Laurents Hanssön. Man har været opmærksom på, at denne fortale havde visse ejendommeligheder, skönt den i det hele stemmer med teksten i Frísbók, det ene af de to håndskrifter, som vi véd Laur. Hanssön benyttede. Nu må endelig alle tvivl siges at være løste, efterat L. Hanssöns Sagaoversættelse er bleven udgiven af G. Storm (Christiania 1899). Han påviser her, at oversættelsen af fortalen er udarbejdet senere end selve hovedteksten, altså efter at L. Hanssön var kommen i besiddelse af sit andet håndskrift, der sikkert var Kringla (se herom indledn. til den fototyp. udg. af brudstykkerne). Storm har fremhævet et par ting, der tyder på, at det er Kringlas fortale, der er benyttet; således findes her »hafue talet« = *hafa mælt*, hvilke ord mangler i Frís.[3]). Men der er andre ting, som åbenbart beror på en grundtekst, der er lidt forskellig

[1]) Den, der muligvis kommer til at sammenligne min udgave med håndskrifterne, må have dette i erindring.

[2]) Jfr. Arkiv f. nord. fil. IX, 363, ff.

[3]) Derimod må jeg ganske se bort fra L. Hanssöns *heidinge herrer*, da dette kun beror på hans misopfattelse af *heiðum hæri*, og dette tilnavn findes jo også i Frísb.

fra Frís.s. og stemmer med Jsk.; dette beror på, at Jsk. har på de pågældende steder stemt med Kringla; således er »Aff hans naffne ere ynglinger kallede« ordret stemmende med Jsk. *(af hans nafni eru Y. kallaðir)*, hvorimod Frís. har *af hans nafni eru síðan kallaðir Y.*; *-tal* (s. 4_{18}), *um* (5_1) mangler i Frís., men L. H. har haft ordene; *með sǫðulreiði* (5_{12}) svarer til L. Hs. »met sin ridhtygh«; Frís. har *við ǫllu s.*; »hann haufde thet Aare tall først« svarer ordret til teksten i Jsk.; Frís. har: *ok hafði fyrst áratal*; »merckeligiste« ligeledes til Jsk., Frís. har *merkilig*; denne afvigelse var mig (jfr. udg.) særlig påfaldende, og jeg kunde dengang ikke finde den rigtige forklaring. Der kan således ikke længer være nogen tvivl om, at L. Hanssön her har haft Kringlas egen fortale, og jeg tror, at det netop er denne, han helt eller hovedsaglig har holdt sig til i sin gengivelse, og ikke Frísbók's. Hvad der end yderligere bekræfter dette, er, at L. Hanssön anfører i grundteksten begyndelsen til fortalen, og her står *þessi Bogk* (se nærv. udg.) for Frís.' *bók þessi*, og *frasogur* f. *frasagnir* (jfr. ndf.), samt den vigtige omstændighed, at L. Hanssön ikke har taget det ringeste hensyn til Frís.s overskrift til 1. kap. i Yngl., men, tiltrods for den, angiver Snorre som forfatter til værket (Storms udg. s. 6 og 7). Heraf kan man da atter slutte, at det må have stået i Kringla-membranen, at Snorre var forfatteren (jfr. Storms Forord s. V). Denne fortale er trykt — foruden i Storms udgave — også i Arkiv I; det er derfor ikke nødvendigt, her at optage den.

Det var i året 1550, at L. Hanssön fik membranen (Storm, Forord s. IV); da har den altså endnu haft sin fortale; hvorvidt den også dengang endnu har haft de ovenfor omtalte to blade, der — da senere — er gåede tabt, er umuligt at afgöre. Længere tilbage kan vi heller ikke komme m. h. t. håndskriftets historie. Sikkert har det længe forud været i Norge. Hvorvidt det er udført i Norge eller Island,

bliver naturligvis tvivlsomt, men at skriveren var en Islænder, må betragtes som afgjort, og rimeligst, at det er skrevet i Island. Det er muligt, at håndskriftet med sit prægtige udstyr fra først af er udarbejdet for en hövding eller en fyrste. Hvorfra L. Hanssön fik det, oplyser han desværre ikke[1]). Da P. Claussön 1599 udarbejdede sin oversættelse eller, rettere sagt, gengivelse af Snorre, benyttede han også Kringla, men da var sikkert allerede prologen tabt. 1633 udgav O. Worm P. Claussöns oversættelse; i mellemtiden var Kringla vistnok kommen til Danmark (således G. Storm f. ex. L. Hanssöns Sagaoversættelse s. V) og indlemmet i Universitetsbiblioteket, hvor den brændte 1728. Her var den dog til alt held gentagne gange bleven afskrevet og på forskellig måde benyttet f. ex. af Arne Magnusson, der altid kaldte den »Codex Academicus primus«. I AM, 761a, 4^0 (107 ff.) findes en afskrift af Ynglingatal (»exscriptum accurate«, dog med opløste forkortelser[2]). I AM. 762b, 4^0, findes enkelte andre vers afskrevne som v. 2 (I, 21), 16—17 (I, 42), 103 (I, 235), 104 (I, 236), 148 (I, 330), ɔ: Háleygjatals-versene; fremdeles Hákonarmál »accurate exscripta«, og nidvisen om Harald blåtand. Alt dette stemmer ganske med Asgeirs afskrift; jfr. det lille stykke Unger — efter Arne — har aftrykt i sin fortale s. IV. Fremdeles har Arne afskrevet det mærkelige Skáldatal, der fandtes i slutningen af bogen (i 761a). Blandt de andre benyttere må særlig Th. Torfæus nævnes, der 1682 fik håndskriftet udlånt. Det leveredes tilbage 1704.

2. Stockh. 18, fol., pap. Dette håndskrift er en direkte afskrift af Kringla-mbr., foretagen af Islænderen Jón

---

[1]) Noget senere end L. H. benyttede Mattis Störssön Kringla.

[2]) Teksten er ganske som i Asgeirs afskrift. undt. for så vidt som der i v. 14_5 (I, 39) skrives *daulingr*, v. 15_8 (I, 40) *afryðe*, v. 33_7 (I, 76) *forniotz*, v. 35_3 (I, 79) *byleistiz* — alt rent uvæsenligt.

Eggertsson (d. 1689)[1]); ved slutningen af afskriften findes dateringen: »Actum Kiöbenhaffn d. 27 Januarji Anno 1682«; den må altså være udarbejdet i sommeren og vinteren 1681. 1687 kom den til Sverrig. Afskriften begynder imidlertid, uvist af hvilken grund, først med Hakon d. godes saga. Foran er indhæftet en afskrift på kvartblade af alt det foranstående, skreven med en fin og smuk hånd, som sikkert er Islænderen Helge Ólafssons; fortalen er også her efter Jöfraskinna, medens det øvrige — Yngl. saga — Haralds s. hárf. — er skrevet efter Kringla; denne afskrift er foretagen med stor nöjagtighed og, hvad retskrivningen angår, endnu större end Asgeirs afskrift; her findes enkelte marginalbemærkninger af skriveren (som »NB. aͥ et ø idem«).

Hvad Jón Eggertssons egen afskrift angår, har han medtaget kapiteloverskrifterne, hvilket må regnes ham til fortjæneste; det er dem, der i nærværende udgave så at sige overalt er optagne (bortset fra den moderne retskrivning); de er på flere steder rettede af Guðmundur Ólafsson; til disse vilkårlige rettelser er der intet hensyn taget. Jón Eggertsson søger i begyndelsen åbenbart at efterligne membranens hånd, men holder snart op med det. Hvad selve skriften ellers angår, er den stor og let læselig og overhovedet udadlelig. Hvad afskriften som sådan angår, kan der derimod rejses vægtige indvendinger. Lad det være tilgiveligt, at Jón omtrent ganske ser bort fra originalens retskrivning — undt. for så vidt som han beholder enkelte ham mindre forståelige skrivemåder (se Kr. og Jsk. fotot. s. I, III anm.) og runetegnet ᛘ (= *maðr*) —; men uforsvarlig er den måde, hvorpå han har behandlet selve teksten. Hvis vi udelukkende var henviste til hans afskrift, var vi i sandhed ilde farne. Til hans mindste synder hører, at han vilkårlig omstiller ord eller ændrer en smule på syntaktiske forhold; værre er det,

[1]) Angående denne mand kan henvises til V. Gödel: Fornnorsk-isländsk litteratur i Sverige I (1897).

når han læser originalen flygtig og selv laver eller tilföjer noget. Således ændrer han: *gerið eigi hárit í blóði* (I, 334_{16}) til *gerit—hárit blóðigt; grið* (335_{16}) til *líf ok grið; lítt þat, ok var ljóst* (II, 157_{8}) til *lítt, þat var ok ljóst* (han forstod ikke udtrykket *lítt þat*), *kappsamligsta* (II, 205_{4}) til *ákafligsta;* II, 264_{8-10} springes over *lét(2)—byggðina;* så tilföjer han, da han opdager fejlen, efter *váru* i l. $_{11}$: *þá er þeir sjá atgjörðir kgs, er hann lét brenna ok ræna ok þeir sáu* osv.; i slutningen af k. 175 tilföjer han: *frá Erlingi er þat at segja, at hann var mjǫk ákafr í eptirsókninni* osv. Ganske vilkårlig har Jón lavet den slette tekst — på grundlag af P. Claussöns oversættelse, jfr. Ungers udg. s. VII, — der findes i anmærkningen til nærværende udg. II, 345_{22}—346_{1}. Alt dette viser kun altfor tydelig, hvor ganske upålidelig afskriften er; dog gör den god tjæneste til, sammen med de andre afskrifter, at kontrollere den oprindelige læsemåde. Jeg har da helt igennem sammenlignet den med Kringla ord for ord. I begyndelsen, medens denne afskrifts sande karakter endnu ikke helt var gået op for mig, har jeg hyppigere noteret dens afvigelser, end senere; der er nemlig ingen tvivl om, at hvor Kringla og 18 er indbyrdes afvigende, fortjæner hin större tiltro, hvilket i de allerfleste tilfælde bekræftes af de andre håndskrifter. Kun undtagelsesvis er 18's læsemåder — bortset fra begyndelsen — anførte, nemlig hvor de kunde synes at have nogen betydning; dette sker også, hvor en fejl, der også forekommer hos Asgeir, foreligger; tilsammen viser de, at fejlen er originalens.

I marginen har Jón selv undertiden skrevet nogle bemærkninger, hvor han gör opmærksom på et eller andet særligt eller mærkværdigt i teksten. I reglen er de åbenbart bestemte for svenske læsere. Også Guðmundur Ólafsson har gjort forskellige antegnelser, særlig de omtalte kapiteloverskrifter (rettelser).

Ved slutningen findes også det Skáldatal, der stod i Kringla-mbr., skrevet tospaltet med fyrstenavnene på langs

af bladet ved siden af de dertil hørende skjaldenavne; tilnavne og fadernavne er i reglen skrevne ovenover hovednavnet. Dette er vistnok en direkte efterligning af originalen, men der er indløbet forskellige unöjagtigheder m. h. t. navnenes samhørighed. Afskriften står således langt tilbage for Arnes.

Det er dette håndskrift, der hovedsagelig er lagt til grund for Peringskiölds udgave.

3. AM. 308, 4° indeholder — foruden fortalen efter Jsk. — en afskrift af Kringla fra begyndelsen af Harald gråfelds saga (jfr. Katalogen). Dette håndskrift, som jeg kun i begyndelsen har taget noget videre hensyn til, men helt igennem sammenlignet med Asgeirs afskrift, er sekundært og uden betydning. Det skal være skrevet af præsten Helge, vistnok H. Grímsson, præst til Húsafell 1651—91 (jfr. Katalogen)[1].

4. AM. 70, fol. Dette håndskrift, skrevet af Asgeir, indeholder kun en afskrift af Olaf d. helliges saga efter Kringla; en sammenligning viser uomtvistelig dette; til yderligere sikkerhed er Arnes egenhændige påtegning: »Ex codice Academico, optimæ notæ, qvem 1um voco« (jfr. Katalogen). Det er således næsten ufatteligt, at man har kunnet antage, at håndskriftet var skrevet efter en særskilt Olafssaga, der skulde have stået i forbindelse med Frísbók (jfr. Cod. Fris. udg. s. IV; ifølge Maurer: Über die Ausdrücke s. 123 har man endogså tidligere antaget, at hdskr. var skrevet af Magnús Einarsson på Jörfi[2]). Her er den lakune antydet, der er fremkommet ved at Stockholmsbladet manglede, og udfyldt efter Jsk. Her er alle forkortelser opløste, men afskriften er foretagen med stor omhu — bortset fra ortografien — og gör fortrinlig nytte til at kontrollere Asgeirs anden

---

[1]) »Ups.« i Halfd. svart. er »R. 697 III« (Gödel s. 45), en værdiløs afskrift af 18.

[2]) I fortalen til Khavnerudg. I, s. XXVI holdes dog 70 ude fra det hdskr., M. Einarsson skal have skrevet. I Grl. hist. Mind. II, 238 er sammenblandingen sket. Det er imidlertid 71 fol., M. E. har skrevet.

afskrift i 36, der sikkert er ældre. At 70 er direkte udarbejdet efter Kr.-mbr., er sikkert nok. I marginen har Arne tilföjet årstal; her findes også enkelte andre antegnelser uden betydning fra forrige århundrede. Også her har Asgeir udeladt alle kapiteloverskrifter.

Alle de her nævnte håndskrifter repræsenterer samlede den tabte membran, og man kan vistnok ved en kritisk behandling af dem og sammenligning med de andre håndskrifter med nogenlunde sikkerhed bestemme membranens læsemåder i enkelthederne.

5. Ungers håndskrift (jfr. hans udgave s. XVIII anm. 2; Arkiv f. nord. fil. IX), hvorom der har været så megen tvivl, findes nu i Kristiania Universitetsbibliotek, håndskriftsamlingen 521, fol. Da dette håndskrift en tid lang var forsvundet, har jeg kun kunnet benytte det ved Olaf d. helliges saga. Ved *G. Storms* godhed blev jeg underrettet om dets genfindelse, hvorpå det blev udlånt til mig. Det består af sagaerne om Ynglingerne til kong Olaf Tryggvason, efter Kringla, samt sagaen om Olaf d. hellige, efter Jöfraskinna. Skriveren er atter, som Unger rigtig oplyste, Asgeir. Denne hans afskrift er i det hele taget den mindst nöjagtige, men dog altid brugbar til sammenligning. Det er dette håndskrift, d. v. s. dets første del (Kringla), Unger lagde til grund for sin udgave; de afvigelser fra den rigtige Kringlatekst, som udgaven indeholder, beror på Ungers optagelse af læsemåder fra andre håndskrifter og hele den metode, han dengang anvendte. Men han burde hellere have lagt Asgeirs afskrift i AM 35 til grund.

Imidlertid er det let forståeligt, at han benyttede denne sin afskrift; den var jo af Asgeir og tilmed hans egen ejendom, så at han ved hjælp af dette håndskrift bedre og hurtigere kunde udarbejde teksten. Hvad håndskriftets historie angår, har Unger oplyst mig om følgende (i et brev, skrevet 14. maj 1893); jeg gengiver hans egne ord: »Det var [hdskr. var da ikke genfundet] min Eiendom, og blev mig

skjenket vel for omtrent en 30 Aar siden eller mere af nuværende General Mathiesen i Roskilde, og denne havde faaet det i Foræring under sit Ophold paa Island af en Præstefrue der. Det var skrevet med Asgeir Jonssons Haand, hvis Haand er jo aldrig til at tage Feil af. Da jeg var færdig med min Udgave af Heimskringla (bedrövelig Ihukommelse havde jeg nær sagt), afgav jeg Haandskriftet til vort Universitetsbibliothek, og angav i Fortalen forud, at det tilhørte dette, da det syntes mig at være hyggeligere at omtale Bogen som tilhörende en offentlig Institution, end at den skulde være i privat Eie«. Jeg har forsömt i rette tid at få en nærmere oplysning om, hvilken islandsk præstefrue det var, der var ejer af håndskriftet; i og for sig kan det være ligegyldigt, da man vistnok ikke var kommen videre m. h. t. dets historie. Der forekommer mig næppe at være nogen tvivl om, at det er en af disse afskrifter, Arne eller Torfæus lod udfærdige for at sende til en eller anden af sine bekendte på Island enten som gave eller i bytte for andre skrifter. Heraf forklares også dets ringere nöjagtighed.

6. **AM. 39**, **fol.**. Dette håndskrift består af 43 blade, der er lutter brudstykker; de er af Arne möjsommelig samlede fra forskellige sider. Det er klart, at bogen i det 17. årh. må være bleven splittet ad og delvis ødelagt, hvilket er så meget mere bedrøveligt, som den har været — efter Kringla — et af de ældste og bedste håndskrifter af Heimskringla. Blad 1 og 4 og 5—6 fik Arne 1703 fra Skarð på Skarðsströnd, de var bleven benyttede til omslag om en bog, der havde tilhørt en præst i Hitardal[1]); blad 2 og 3 fandtes som omslag om Eyrbyggja, der stammede fra Hitardal[2]); bl. 8 og 10 havde

[1]) Nemlig Jón Guðmundsson (1590—1634), der netop stammede fra Saurbær i Dalasyssel.

[2]) Og som havde tilhørt den nævnte Jóns sön, præsten Þórður (1634—70).

været uden om en bog, der tilhørte Arnes fader (dette peger også mod Bredefjordsdalene), bl. 7 fik Arne 1704 fra »Middalene« (samme egn); bl. 9 havde også været bogomslag, som Arne fik fra Sigrid, en datter af præsten Erlendur Ólafsson til Melstaðr. Om de øvrige blade savnes efterretning. Men det er klart, at håndskriftet har haft hjemme dels på Vestlandet (Dalasyssel), dels i nabosyslets vestligste del (Melstaðr er i Miðfjorden; Erlendur Ólafsson var her præst 1648—97, altså Arngrímur Jónssons eftermand). Da det nu er sikkert, at Arngrímur har haft et håndskrift af Snorre, kan der vistnok næppe være tale om andet end 39. Han anfører i sin Crymogæa s. 27 »hæc verba autoris« »in præfatione veteris commentarii historiarum nostratium«[1]: »*V* (trykfejl for *A*) *þessa* (vistnok fejl for *þesse*) *Bok lait* (trykfejl) *eg rita fórnar frasógur vm hófdingia þa sem rijk*(!) *hafa haft á Nordurlóndum, og á Danska tungo hafa maillt*«. Begyndelsen stemmer mærkelig med de i 93 anførte begyndelsesord (ɔ: Kringlas); da nu 39 overhovedet stemmer med Kringla, er det rimeligt, at vi hos Arngrímur har dette håndskrifts egenlige begyndelse. Han har da rimeligvis i sin tid haft det til låns; derefter er det blevet revet i stykker og misbrugt. Der er i øvrigt ingen randbemærkninger i håndskriftet selv, der kunde give nogen oplysninger om dets historie eller skæbne.

De brudstykker, håndskriftet består af, er følgende: Blad **1** begynder I, 191_6 og ender 199_{14} (med *rað-* = *hrað-*); det er rent og let læseligt. Bl. **2** fortsætter bl. 1 og ender 207_{14}; det har omslagsfolder og er meget mørkt (sort); den venstre halvdel (spalte) har mange små huller. Det hele (undt. overskrifter) kan læses og hullerne gör teksten ingen væsenlig skade (jfr. dog anmærkningerne til 200_{18}, $201_{7, 10}$, 206 v. $80_{1, 6, 8}$). Bl. **3—4** = 228_2—247_6. Det første

[1]) Jfr. »Continet autem is liber orbis Auctoi(!) res gestas permultas«. — Jfr. *G. Storm:* Sn. St. Hist. skr. 1, Arkiv I, 48.

blad er blevet benyttet til omslag, hvorfor også det, navnlig på bagsiden, er blevet mørknet, men i øvrigt er det for störste delen ubeskadiget og, med undtagelse af overskrifter, let at læse. Det sidste blad er lyst og læseligt. Bl. **5** = 273_{12} —284_1 er lyst og let læseligt, men det har en mængde småhuller, der dog ikke gör nogen videre skade, undtagen for så vidt som begyndelsen af 3 linjer i den höjre spalte på forsiden og slutningen af 2 linjer i den venstre spalte på bagsiden er bortrevet (jfr. I, 274_1, 277 v. $116_{2.\,4.\,6.\,7}$, 279_{13}; *þeim* i l. 14 er også for det meste bortrevet, v. 121_1). Bl. **6** = 305_4—315_6 er også lyst, men med småhuller. Bl. **7—8** = 324_8—343_{14} er blevne benyttede til omslag og er derfor noget mørke, men for störste delen ubeskadigede og let læselige. Bl. **9** = 376_{17}—385_6, også omslag, er meget medtaget, rødbrunt og slidt, navnlig på bagsiden, hvor endel er ulæselig (jfr. 377_8. $379_{9.\,14}$ og især 382_1 ff., 16 ff.); af bladets første linje er også noget bortrevet. Bl. **10** = 393_{15} —402_3, også omslag, er mørkstribet og har en gammel rift; bagsiden er mindre medtagen, og overhovedet er hele bladet let at læse (jfr. dog 394_2). Der kommer nu en række af sammenhængende blade, **11—26** = II, 519_2—III, 150_{14}; de er alle nogenlunde vel konserverede, skönt noget mørknede; den første side er mørk og slidt; på bl. 17 er der to huller; også findes mindre huller på bl. 18, 20, 22—25, uden at de dog gör nogen videre skade; kun enkelte bogstaver er hist og her bortrevne. Bl. **27—31** = III, 161_7—206_{17} er vel konserverede; et par blade har nogle mindre huller. Det samme gælder bl. **32—42** = III, 217_{15}—332_{24}; heraf er navnlig bl. 39 meget hullet. Af bl. 37 er den nederste del bortskåren og dermed ordene i den inderste spalte beskadigede. Dog er teksten fuldstændig sikker. Endelig er der bl. **43** = III, 340_{17}—351_1; her er bagsiden noget slidt og bladet har nogle småhuller. Der er intet, der taler for, at dette håndskrift har indeholdt andet og mere end Heimskringla. Men det er et stort spörgsmål, om det ikke har manglet Olaf

d. helliges saga til kap. 239, hvor Eirspennill begynder, jfr. Frís. Det er mærkeligt, at der intet som helst er bevaret af den egl. Olafs saga, men ikke så lidt både foran og efter.

Håndskriftet er ikke ret meget yngre end 1300; hånden er fast, bogstaverne store og tydelige og retskrivningen i det hele særdeles god og i visse henseender temlig gammeldags, f. ex. ved den hyppige brug af *þ* (f. *ð*), *-o* i endelser, men vistnok aldrig *e*. Der findes enkelte ordformer, der må bero på en særhed hos skriveren; således skriver han ofte *hofr* f. *hefir* (også f. *hefi: hofr ec* bl. $8^{ra}{}_{1}$), *voldi* f. *vildi* (f. ex. III, 144_1); det er vanskeligt at forstå, hvorfra han har sådanne former. Han skriver ofte *fangit* f. *fengit* (en yngre virkelig form), vistnok i den tro, at denne form var gammel. Han skriver fremdeles ofte *bœndi* i nominativ (f. *bóndi*); dette beror sikkert på en misforståelse af den skrivemåde, der så hyppig findes i Kringla: *bǿndi*, hvor *ǿ* — som så ofte ellers — bruges for *ó*. I øvrigt er retskrivningen den, der findes i håndskrifter fra c. 1300.

Dette håndskrifts hovedbetydning er den, at det slutter sig så nær til Kringla; det er, med nogle undtagelser, hvor det særlig stemmer med Frís., så at sige ordret stemmende med Kr., og gör derfor fortrinlig nytte i tekstkritisk henseende. Men det er også af stor betydning for bedömmelsen af det indbyrdes forhold mellem håndskrifterne; jfr. nedenfor. Håndskriftet er, så vidt vi kan skönne, uinterpoleret, undtagen for så vidt som kapitlet om Rettiburs sönner, der siges at stamme fra »Brimabók«, er optaget (se udg. III, 50_1); dette findes også i Frís. s. 183_{28-32} og stemmer ordret med 39. På den anden side udelader 39 nogle af Kringlas jærtegn, k. 7 i Ól. kyrr. (III, 231), k. 21—22 i Magn. berf. (III, 259—60), k. 31 i Sig. Eyst. Ól. (III, 309—12).

7. I AM. **1056**, 4°, findes et halvt blad, der sikkert har tilhørt et Heimskringlahåndskrift af en lignende alder og godhed som 39 og så godt som fuldstændig overensstemmende

med Kringla. Det er overskåret i midten, hvorved nogle bogstaver er beskadigede eller bortskårne. Det er noget slidt og ikke ganske let at læse. Det begynder i Ol. helg. k. 143, II, 340_{18}; forsiden går til 342_{17}; bagsiden svarer til 344_{10}—345_{22}. Bladene har omtrent haft samme störrelse som Kringla, men teksten er ikke tospaltet. Dette lille brudstykke aftrykkes her bogstavret. Prikker (. . .) betegner noget, der er bortrevet, ~~~ noget, der er udvisket, og [ ], hvad der er ulæseligt.

mi*n* t*il* vetr viſtar *ok* þ*at* m[*eð*] [þ*er*] alt þi*n*ſ liðl . . . . egr v*e*ri þa m*er*e e*n* aðꝛ. karl .ſ. at h*ann* | v*ar* ~~~ raði*n* at fara .t. leifſ e*n* ec m[*v*nda]· elligar fvſliga þig*g*ia þ*et*ta boð. þ*r*anðꝛ ſv*'*. þa | m[vn] leifi ꜹþ*it* vegs mvna af [þ]eso. En . . nacv~~~ aðꝛ*ir* lvt*ir* þa. þ*ei*r *er* ec mega ſva g*er*a at | v̇þ*r* ſe liðsemð at. karl .ſ. at h*o*nvm þot*t*i mik*it* i v[eitt] at þ*r*anðꝛ ðꝛegi ſama*n* ſcat*ti*n v*m* ꜹltr ey | ſva v*m* allar noꝛðꝛ eyiar. þra*n*ðꝛ .ſ. [at] þ*at* v*ar* ſcylt . . . heimolt at h*ann* veit*t*i þan beina at oꝛ | inði k*o*nvng*ſ*. Gec þ*r*anð*r* þa aptr .t. bvðar .ſ. v*ar*ð a þ*vi* . . *in*gi eki ·fleira .t. tiþ*in*ða. foꝛ carl t*il* vi | ſtar með ~~~ . . zvrar .ſ. *ok* v*ar* hann þ*ar* ~~~ vet*ri*n ~~~ heim*t*i leifr ſcat*t* ſama*n* of ſt*r*avmey | (~~?) of allar eyiar ſvðꝛ það*an*. vm varit ˋ ˋ ˋ i goto vanheilſo hafði ꜹgna þv*n*ga | *ok* þo e*n* *cr*amar aðꝛar. En þo bioz h*ann* at f~~~ ſe*m* va*n*ði ha*n*ſ v*ar*. En er h*ann* com a þ*in*git *ok* bvð | ha*n*ſ v*ar* tiolðot. þa let h*ann* tiallða v*n*ð*ir* ſvoꝛtv*m* ti . . . v*m* in*nan* af t*il* þes at þa v*e*ri siðꝛ ſciðꝛępt | Eɴ er ðagar nacq*varir* *varv* lið*n*ir af þ*in*gino. þa ~a*n*ga þ*ei*r leifr *ok* carl .t. bvðar þ*r*anð*ar* *ok* v*arv* fiolm*en* | n*ir*. En *er* þ*ei*r coma at bvðin*n*i. þa ſtoðv þ*ar* ~~~ . . cq*varir* m*enn*. leifr ſp*v*rði h*v*art þ*r*anðꝛ v*e*ri in*n*i | i bvðɪɴɪ. þ*ei*r ſogðo at h*ann* v*ar* þ*ar*. leifr mæl*ti* ~~~ . . . yllðı biðia þ*r*anð vt ga*n*ga eigo v*it* carl | evrindi vð(!) h*ann* .ſ. h*ann*. En *er* þ*ei*r m*enn* como aptr. þa ~~~ þ*ei*r at þ*r*anðꝛ hafði þa ~~~ na v*er*c *er* ha*nn* | matti eig*i* vt koma. *ok* bað h*ann* leifr at þv ſcyl~~~

ga*n*ga. leifr m*æ*l*ti* *við* f~~~ a*u*ta .ſ. [at] | þ*ei*r ſcvlðo fara v*ar*liga e*r* þ*ei*r cǫ*mi* i bvðna þr~~~ . . . eig*i* ga*n*gi ſa f*yr*ſtr vt e*r* ſıðaſt[1]) ge*n* | gr in*n*. leifr gec f*yr*ſt in e*n* þ*ar* neſt carl. þa h*an*ſ . . . . *ok* fo*r*o m*e*ð alvepni ſe*m* þa at þ*ei*r | ſcvlði t*il* barðaga bvaz. leifr gec inar at e . . . . tiolldonv*m*. Sp*vr*ði þa h*var* þ*ra*nðr | ve*ri*. þra*n*ð*r* ſv~ *ok* heilsaði þ*eim* leifi. leifr toc q*ve*ðio h*ans* . . . . hefði nacq*vat* ſcat*t* hei*m*t v*m* | . . . . hve*r* greiði þa m*vn* a ve*r*a of ſil . . . . . e*igi* hafði h*onom* þ*at* o*r* hvg | |

boga e*r* la i pallinu*m* þ*ar* v*ar* þ*or*ð*r* e . . . . h*ann* m*æ*l*ti* Eig*i* hliotv ve*r* meðal o*r*ða ſc | ac af h*onom* m~ra carli *ok* ve*ri* h*ann* la*u*n . . yr*ir* ve*r*ð*r*. leifr toc v*i*ð ſioþno*m* [*rettet fra* ſilfrino] *ok* bar e*n* fyr*ir* | carl ſia þ*ei*r þ*at* fe. Mæl*ti* leifr e~ . . . . arf le*n*gi at ſıa a þe*t*ta ſilfr. h*er* e*r* h*ve*r penin | gr oð*r*o*m* bet*ri*. *ok* vilio[2]) ve*r* þe*t*ta fe h . . . . faðv þ*ra*nð*r*. .t. man*n* at ſia reizlo*r*. þ*ra*nd*r* | .ſ. at h*onom* þot*ti* þa bezt .t. fe*n*git a . . . . fr ſęi f*yr* h*an*ſ honð.[3]) Ge*n*gv þ*ei*r leifr þa vt | *ok* ſca*m*t *fra* bvðini. ſet~~~ þ*ei*r nið*r* *ok* . . .~ ſilf*ri*t. Carl toc hialm af hofðe s~ *ok* hel | ti þ*ar* i ſilf*ri* þ*vi* e*r* vegit v*ar* þ*ei*r ſa man~~~ga hıa s*er* *ok* hafði refði i he~~~ *ok* ha*u*t*t* ſið*an* | a hofð~ *ok* heclo græn ~~~~~ nbrocu*m*(?) at beini. h*ann* ſet*ti* nið*r* refþ*it* i vol | ~~~~~ ~~~~~l at þ*er* ve*r*ði eigi meín at refði mino | ~~~ ~~~~~~~~~~ði acafliga a leif a*u*zvrar ſ. bað h*ann* fara | ſe*m* ſciotaz .t. bvðar gilla logſ~~~~~ þ*ar* liop i*n* of tialdſcarar ſig*vr*ð*r* þ*or*lacſ .ſ. *ok* he | ſi*r* ſerða*n* bvðar man h*an*ſ .t. ólifiſ l~r hliop þ ~~~~~~~ | gilla. gec m*e*ð h*onom* alt bvðar lið h*an*ſ ~~~~~~~~~~ [nogle bogstaver kan læses: a*uftmennin?*] | h*ann*. Ga*u*tr hliop at *ok* hio m*e*ð hanð~~~i ýf*ir* h*er*ðar m*onnvm* *ok* com hog*g* þ*at* i hofvð carli | *ok* v*ar*ð ſar þ*at* ~~~ mik*it*. þ*or*ð*r* lagi grei . vp*p* refþ*it* e*r* ſtoð i vellino*m* *ok* lýſtr a ofa*n* ex | ar

[1]) *Eller* -a͡rſt. [2]) *Eller* viliō. [3]) *Eller* hōð.

hamar⁓⁓ at aꝛxin(?) ſtoð . . . . . . þyſti þa fiolði *manna* vt vr bvð þra*n*ðar | karl v*ar* þaðan ðaꝛðr boꝛin. þranðꝛ le . . . . . . verki þeso *ok* baꝛð þo fe t*il* ſat*t*a ⁓⁓⁓ | ðꝛ ſina. leifr *ok* gilli ge*n*go . . . . . ali *ok* co*m* þ*ar* eigi febotu*m* fẏr*ir*. V*a*rð ſigv*r*ðꝛ vt | lagr fyr*ir* av*er*ka þan . . . . naꝛt gilla. En þ*or*ðꝛ *ok* gaꝛtr fẏr*ir* vig carlſ | a vſtm*enn* b⁓⁓ ſcip þ*at* er . . . . þa*n*gat *ok* foꝛo aꝛſtr a fv*n*ð Ol*afs* k . . | . . caðı⁓⁓⁓⁓ . . . . | .

Dette håndskrift synes at have haft en underlig skæbne, idet bladet er kommet fra Vennebjærg herred i Vendsyssel, hvor det brugtes til at indhæfte tingbogen (1632). Det er et meget stort tab, at dette håndskrift så helt er gået til grunde — på denne lille prøve nær.

8. **Codex Frisianus**, Frísbók, AM. 45 fol. Udgave ved Unger, Kristiania 1871. Dette håndskrift indeholder foruden Heimskringla også Hakon d. gamles saga. Hvad Heimskringla angår, kan det ikke helt og holdent regnes til håndskrifter af Snorres værk, på grund af den vilkårlige bearbejdelse, teksten på sine steder har undergået. Som bekendt, har Olaf d. helliges saga aldrig stået i dette håndskrift. Noget oven for midten af spalten står efter afslutningen af Olaf Tryggvasons saga: *Her skal inn koma saga Olafs konvngs hins helga* (se udg. s. 167). Meningen hermed er klar nok, men mindre sikkert er det, hvorledes det hænger sammen med, at sagaen er af skriveren udeladt. Det er rimeligst, at den ikke har stået i originalen, men hvad enten dette har været tilfældet eller ikke, må det antages, at udeladelsen beror på kendskab til eller besiddelsen af den særskilte Olafssaga, der til den tid, da håndskriftet blev til, sikkert var udbredt i mange eksemplarer. Mindre sandsynligt er det, at selve skriveren skulde have skrevet sagaen i et særskilt hæfte. Cod. Fris. er skreven omkr. 1325, altså i en tid, da man ikke blot afskrev, men også i reglen bearbejdede teksterne mere eller mindre. Håndskriftet bærer

også vidnesbyrd om en sådan bearbejdelse, især i visse partier af værkets sidste del. I Ol. Tr. k. 81 (I, 403) er et stykke udeladt og et andet indsat i steden for (se anm. til stedet). Så findes det samme kapitel fra »Brimabók«, som også står i 39 (se udg. s. 193_{28-32}); jfr. »Hallarsteins« vers I. 292. Som det er bemærket, III, 231, anm. til l. 8, kan Frísb. ikke betragtes som et håndskrift af Hkr. fra slutningen af Olaf d. kyrres saga til slutningen af Inge-Sigurds saga. Grunden hertil er, at Snorres tekst for en stor del forlades og at afskriveren i steden for følger den tekst, som Morkinskinna nærmest repræsenterer. Der er ganske vist flere kapitler og mindre stykker, der er hæntede fra Snorre, men for at undgå forvirring er i nærværende udgave ikke varianter anførte fra disse; derimod er der henvist til dem i parallelstederne ved hvert kapitel. Således er f. ex. slutningen af Magn. berf. identisk med Snorres fremstilling; ligeledes den første del af Sig. Eyst. Ól., slutningen af Inges s. osv. Flere af de interpolerede kapitler findes også i Jsk. Men foruden disse hovedafvigelser er der også i teksten större eller mindre afvigelser m. h. t. ordenes stilling, sætningsudvidelser tildels af en rent vilkårlig art, for ikke at tale om overskrifterne, der undertiden er urimelig lange, blot for at en tom plads skal fyldes. Således som udgaven viser, mangler overskrifter i øvrigt ofte, så at den dertil beregnede plads står åben (hvilket i nærværende udgave også er anført).

Håndskriftet er, som det forlængst og ofte er udtalt (f. ex. af K. Gíslason, Frumpartar s. VII), skrevet af en Islænder; dette er ubestrideligt; allerede den ganske unorske eller rettere sagt almindelig islandske retskrivning er et fuldgyldigt bevis herfor. Det er i og for sig rimeligst, at han har skrevet det på Island; (jfr. dog ndf.). K. Gíslason udtaler (l. c.) at det ikke vilde være en »usandsynlig formodning«, at skriveren havde skrevet bogen »mere for Nordmænd end for Islændere«. Denne »formodning« er imidlertid noget andet og mere. Der er ingen tvivl om, at bogen fra først

af er bestemt til at læses af Nordmænd, snarest til at være en mægtig Nordmands eller fyrstes bogskat. Der er enkelte steder eller rettere ændringer i teksten, der på det klareste viser dette. Således tilföjelsen af *hingat*[1]) i *þat kom norðr hingat í Nóreg* (III, 171_{22}); når det III, 420_{21} hedder *við oss Íslendinga*, udelades dette *oss*; det vilde en isl afskriver, der skrev for sine landsmænd, ingen grund have haft til at göre; tværtimod. I en bog for Nordmænd var *oss* ulogisk og stødende. Enkelte steder tager skriveren parti for Nordmændene overfor de Danske, hvis færd han misbilliger, som når han (III, 45_2) ændrer *ráði* til *óráði*. Alt dette er talende nok og viser den rette opfattelse af håndskriftet. Men naturligvis er det forgæves at anstille formodninger om, for hvilken Nordmand det mulig er skrevet.

Om håndskriftets historie vides kun lidt. I årene 1548—50 benyttedes det af Laurents Hanssön (senere af M. Störssön); efter det oversatte han hovedsagelig sagaværket til Hakon jarls død (AM. 93 fol., udgivet af G. Storm, se ovf.). Fra ham stammer forskelligo tilföjede bemærkninger i randen, for det meste på dansk. Arne Magnusson oplyser (se Katalogen), at för indbindingen stod der på et smudsblad foran i bogen navnet »Andreas Matthiæ Slangendorpius«, skrevet ved 1600 eller noget för. Denne mand er Anders Madsen Slangerup, en dansk digter omkr. 1600; da må håndskriftet altså være kommet til Danmark. Senere kom det i adelsmanden Otto Friis' besiddelse, der døde 1699; deraf fik det sit navn Frisianus. Fra ham fik hans slægtning Jens Rosenkrantz (derfor kaldes det undertiden cod. Rosenkrantzianus), d. 1695, det, og efter ham købte Arne det 1696 (jfr. G. Storms bog om Snorre 210—11; fortalen til udgaven, og Sigurd Ranesöns proces s. 44)[2]). Foruden L. Hanssöns randbemærkninger findes også

[1]) Dette behøver dog ikke at bevise, at bogen er skreven i Norge; der står da også *hér* III, 129_{10}. [2]) Det kan her bemærkes, at det håndskrift, Páll Vídalín havde af Hkr., var en afskrift af Frísb., som Arne Magnusson sendte ham; se ndf.

andre, mest på latin, der rimeligvis stammer fra en af de senere ejere,[1]) samt nogle på islandsk, skrevne af Jón Ólafsson d. ældre (disse især i Hakon d. gamles saga, se f. ex. udg. s. IV, anm.*). Arne selv har tilföjet årstal. Det i Katalogen omtalte runenavn er vistnok rigtig gengivet i Fms. IX, fortalen s. XV (þorkell).

9. **Jöfraskinna**, membranen. Denne membran, som Torfæus benyttede og ofte omtaler og som han gav navnet »Kongeskindbogen«, fordi der i den fandtes tegninger, der forestillede Olaf d. hellige og Magnus d. gode, er gået til grunde med undtagelse af 4 blade, der findes i Stockholms kgl. bibliotek, nr. 9, fol. perg., 1 blad, (mishandlet og beskåret), i den Arnamagn. samling 325, VIII 3d, og et halvt blad og en bladstrimmel i det norske Rigsarkiv 55a, b. Kun de 4 første blade vedkommer os her, da de øvrige tilhører Sverrissaga og Hakon d. gamles saga, der bægge var i håndskriftet. Alle disse brudstykker er fototypisk udgivne og udførlig beskrevne i »De bevarede brudstykker af skindbøgerne Kringla og Jöfraskinna« (1895), hvortil der i det hele henvises. Det er påvist her, at Jsk.-mbr. er fra tiden omkr. 1325 og skreven af en Nordmand med udprægede norske retskrivnings-ejendommeligheder. De bevarede blade svarer til udgavens II, 40_5—53_1, 131_4—156_1, 261_{14}—275_2. Disse blade må være komne bort fra hovedhåndskriftet efter 1568, medens dette endnu var i Norge, da de mangler i de senere afskrifter. På hvilken måde de er komne til Stockholm, vides ikke. Hvad der i øvrigt vides om håndskriftets historie, er kun lidt. Det dukker op i Norge kort efter midten af det 16. årh. og blev der afskrevet af Jens Nielssön (se nedenfor). Det må vistnok have hørt hjemme i egnen omkring Viken, måske netop i Oslo. Senere har måske P. Claussön benyttet det eller en afskrift (G. Storm)

[1]) Jfr. Fms. IX, s. XV.

i slutningen af århundredet. I Septembermåned 1655 blev det foræret Universitetsbiblioteket — hvorfor Arne Magnusson kaldte det »Codex Academicus secundus« — af Brostrup Gedde (d. 1668), der havde været oberberghauptmand i Norge 1653—55 (G. Storm, Sn. St. Hist.skr. 208). Året 1682 udlåntes det sammen med de andre håndskrifter til Th. Torfæus; under denne udlånsperiode blev det afskrevet af Asgeir (se nedenfor). Efter at være leveret tilbage til biblioteket 1704, opbevaredes det her, til det brændte 1728.

10. AM. 37, fol. = J 1. er den ældste bevarede afskrift af Jsk.; den er foretagen i årene 1567—8 af magister Jens Nielssön, der senere blev biskop i Oslo og døde 1600. Selve afskriften er tildels foretagen på Rindin (nu Rinde) i Sannikedal (nordvest for Kragerø). Håndskriftet er nu kun et brudstykke; det begynder I, 52_3 og går til II, 126_{10}. Det næstsidste blad er noget beskadiget og af det sidste er den øverste del bortreven; ellers er håndskriftet godt bevaret. Hånden er smuk, stor og kraftig. Men hvad der særlig gör denne afskrift så værdifuld, er at den overalt stræber efter nöjagtig at gengive originalen i alle dens enkeltheder, forkortelser osv. Dette har hovedsagelig sin grund i, at afskriveren ikke fuldt var oldsproget mægtig og derfor ikke kunde opløse forkortelserne rigtig; det er netop endelserne, der ses at have været hans svage side (jfr. den fotot. udg. s. I—II; særlig henvises til prøven s. II med de dertil knyttede bemærkninger; det vil deraf ses, at en fuldstændig nöjagtig bogstavret kopi er hans afskrift dog ikke). Det er et meget stort tab, at så meget af denne afskrift er gået tabt, så meget större, som originalen endnu dengang synes at have været fuldstændig. Afskriften kom senere til Danmark — og kaldtes på grund af dens norske oprindelse »Norvegicus« —, og kom i Chr. Worms eje — hvorfor den også kaldtes »Wormianus«. 1709 blev Arne Magnusson dens ejer (se Katalogen).

Begyndelsen, 11 blade (I, 3—52_3), er senere tilföjet og skreven, prologen efter Jsk., resten efter Kringla med en hånd, der ikke er Asgeir Jónssons; den ligner meget Guðmundur Ólafssons; tidsforholdene hindrer ikke, at han kunde være kommen til at skrive den.

11. AM. 38, fol. = J2. Dette er en afskrift af hele Jsk., som den var i slutningen af det 17. årh. og under den periode, Torfæus havde den til låns. Afskriften er åbenbart udført hos og for ham af Ásgeir Jónsson, der ved dens slutning har skrevet følgende: *Þessi bok var confererut (þo obiter) vid þær Membranas, Iofraskinnu, Kringlu og Gullinskinnu sem hun er efftershrifud Anno 1698.* Det er rimeligst at antage, at årstallet betegner afskrivningens, men ikke konfereringens tidspunkt. Afskriften er vistnok udført med Asgeirs vanlige nöjagtighed, hvad indholdet angår, derimod har han ganske og aldeles forladt originalens stavemåde og bruger sin egen. Næppe en eneste norskhed har fået lov til at blive stående. For så vidt danner hans afskrift den störste modsætning til Jens Nielssöns.

Der er mange og store lakuner her, nemlig: I, 247_5—376_2 — udfyldt efter Kringla —, II, 40_5—53_4, 131_4—156_1, 261_{14}—275_2, 376_3—388_{18}, 512—525_{12} (med fradrag af k. 242, 246, fordi disse kapitler var anderledes ordnede, se udg.), III, 91_{12}—203_2 — alle disse lakuner er udfyldte efter Kringla —, 241_7—244_{12}, 357_2—365_2, 403_7—449_{20} — alle udfyldte efter Gullinskinna. Ser man på disse lakuner, svarer 6 af dem til et enkelt blad i originalen hver, en enkelt til 2, en enkelt til 3 og endelig den længste (den første) til 10 blade[1]); det bliver i alt 21 blade. Den mindste af lakunerne (III, 241_7—244_{12}) svarer kun til en enkelt spalte i originalen, der af en eller anden grund har været

[1]) Det er denne lakune, A. M. sigter til i 411, fol., p. 64—65, hvor han antager en »lacuna octo foliorum«.

ulæselig, da Asgeir afskrev bogen. Endelig bemærkes, at der i marginen findes enkelte rettelser hist og her, samt at Arne har tilföjet årstal.

Foruden ved hvad der senere vil blive fremhævet angående Jsk.s tekst, karakteriserer den sig ligesom cod. Fris. ved optagelsen af flere kapitler, der ikke oprindelig har hørt til Snorres værk. Alle disse er i nærværende udg. trykte som tillæg. Hvad særlig Olafssaga helga angår, henvises til det følgende. Jsk. udelader så godt som alle jærtegn.

12. I Ungers håndskrift er, som ovenfor bemærket, Olaf d. helliges saga afskreven efter Jsk. Denne afskrift er benyttet til sammenligning i udgaven og betegnet J3.

13. I den Salanske samling i Upsala Universitets bibliotek R, 685 findes en afskrift af prologen og Ynglingasaga, udført af J. G. Sparfwenfelt, = Sp. i anm., i marts 1682, altså noget efter at Jón Eggertsson var færdig med sin afskrift af Kringla og för Torfæus fik håndskrifterne udlånt. Til grund for sin afskrift lagde han Jsk., men som han selv oplyser i en bemærkning, hvis sprog skal være islandsk (men som kun viser, hvor lidt han kunde af sproget, se Gödels katalog s. 31—32), benyttede han både Jsk. og Kr.; fra dette sidste optager han enkelte afvigelser, som han udtrykkelig angiver, men ligeså ofte eller oftere er han kommen for skade at optage Kringlas læsemåder uden at bemærke det, måske blot ved uagtsomhed. Hans afskrift lider, som det af varianterne vil ses, af mange fejl, og er i det hele af meget liden betydning. At den dog ikke er falden værre ud, end den er, skyldes den hjælp, han efter eget sigende har fået af Þórðr Þorkelsson Vídalín. Som det ovenfor er bemærket kaldtes Jsk. sål. af de to kongetegninger; den ene heraf findes bl. 3 v. gengivet med underskriften: *Olafur kḡr hin halghi*; tegningen er vistnok rigtig i hovedtrækkene.

Til det foranstående kan endnu föjes, at et lille sted af Ynglingasaga (se Ungers fortale s. IV) findes ordret afskrevet af Arne Magnusson, samt at der i AM. 411, fol. findes enkelte mindre stykker afskrevne og enkelte varianter anførte efter Jsk.; disse stykker vedrører særlig Are frode (II, 417_5 står der her efter Jsk. *oc* foran *minnigr*).

Vi har nu tilbage nogle mindre brudstykker.

14. **AM. 325 VIII**, 1, 4⁰, 5 blade, og **325 IX**, 2, 4 blade, i alt 9 blade af et håndskrift fra begyndelsen af det 14. årh. De er af et stort håndskrift med to spalter på siden, skrevet med en smuk hånd og forholdsvis god retskrivning.

a. 325 VIII. Bl. **1** = I, 161_4—172_{11} er noget slidt på forsiden og har enkelte småhuller. Bl. **2** = I, 241_5—251_9; omtr. de første 6 linjer er bortskårne og den første (7.) linjes bogstaver beskadigede. Der er altså en lakune mellem spalterne og mellem første og anden side (se 246_{3-8}, 249_{1-4}). Ellers er bladet godt bevaret, bortset fra nogle småhuller. Bl. **3** = I, 282_1—293_{16}, har været brugt til omslag, så at forsiden er slidt; også her er nogle småhuller. Bl. **4** = I, 316_{19}—328_8, har flænger og huller; bagsiden er slidt; dog er omtrent alt sikkert. Bladet har været benyttet til omslag. Bl. **5** = I, 440_{14}—453_4. Af dette blad er den inderste og yderste kant afklippet, men kun et à to bogstaver er derved gåede tabt; teksten er derfor så at sige allevegne sikker (jfr. anm.). Bladet er meget tyndt, men let læseligt.

b. 325 IX, 2. Bl. **1**, = II, 49_{16}—51_{10}, 42_3—53_{10}, 54_3—55_{17}, 56_{12}—58_3, er kun et halvt og med småhuller. Der mangler c. 11—12 linjer. Bl. **2**—**3** er sammenhængende, = II, 89_1—112_{17}; de er nogenlunde vel bevarede, uagtet de har været omslag. Bl. **4**, = II, 354_2—367_3 er lyst og let læseligt; med nogle småhuller.

Om disse blades historie vides meget lidet; Arne meddeler

om a, 1—2, at han har fået det ene 1703 fra en mand i »Garður á Suðrnesjum«, men som stammede fra Nordlandet; han kunde ikke göre rede for, hvor han havde fået det. Det andet fik Arne 1704 fra en Eyjólfur på þorkötlustaðir i Grindavík (se Katalogen). Heraf kan man vistnok slutte, at håndskriftet har haft hjemme på Suðurnes, snarest Reykjanes, hvor både Garður (den nordvestligste del deraf) og Grindavík (vestlig på sydsiden) er. Om de andre blade savnes enhver oplysning. På b, 2^v findes en påtegning af en ejendommelig rørende art: *Jeg var ellefu vetra gamall Giek mier yla (= illa) ad lesa hana* (ɔ: *bókina*). Denne elleveårige saga-interesserede dreng er uden tvivl den, der bl. 3r har skrevet: *Hakon þorsteinsson m; eijgin̄ hand.* Hvem denne Hakon er, kan jeg ikke oplyse bestemt.

15. **AM. 325, XI**, 1, 4^0, 4 blade, har tilhørt et håndskrift omtrent fra samme tid som det foregående; det har ligeledes været tospaltet og skrevet med en smuk hånd; det er også et folio-håndskrift.

Bl. **1**, = I, 258_{12}—266_{13}, er vel læseligt, men med småhuller og et större. Bl. **2** begynder omtrent II, 330_{20}; forsiden er meget slidt og kun læselig (dog er den vistnok flere steder ganske ulæselig) ved en uforholdsmæssig anvendelse af tid og ulejlighed; da udbyttet sikkert vilde have været meget ringe, har jeg ikke anset det for nødvendigt, at søge at læse den. Bagsiden, = II, 333_{10}—337_3, er derimod helt igennem let læselig. Bladet har småhuller. Bl. **3** er kun en stump, beskåret på bægge sider; desuden er den øverste del til bægge sider bortskåren på skrå, så at bladet er foroven en spidsvinklet trekant; her er der altså kun lidt tilbage af de enkelte linjer. Af den venstre spalte mangler kun et til to bogstaver, af höjre spalte noget mere. Se II, 352_{19}—362_{16}. Man kan altså af varianterne ikke slutte, at noget står på dette blad, uagtet det ikke anføres som manglende. Hvad der nu står tilbage af den øverste del anføres neden-

for[1]). Også på andre måder er bladet beskadiget. Bl. 4 er fortsættelse af bl. 3, = II, 362_{16}—371_{13}; det har været brugt til omslag og er derfor meget beskadiget; et stort stykke er skåret ud deraf i midten; det har flere huller og det indre hjörne er afrevet. I øvrigt er skriften tydelig så at sige allevegne.

Om disse blades historie kan intet oplyses.

16. I Stockholms kgl. bibliotek, nu Perg. 36, 4⁰ (Gödels Katalog), findes et blad af en skindbog fra 14. årh.s første halvdel i kvartformat med to spalter på siden. Der er al sandsynlighed for, at det har tilhørt et håndskrift af Heimskringla, hvorfor det er benyttet ved nær-

---

[1]) Forside.

ki | tor. h*ann* sialfr haf | .lx. var at rv*ma* tali. | r bunaðr skipan*na* v*ar* en*n* | or skip hôfðo þ*eir* stor *ok* bui*n* vel. | i knvtz drapo. knutr v*ar* und him | an f*ar*in fr*i*ð fylkis nið franeygr dana. | estan uiðr var glæstr sa er bar vt andskota | raðs þ*a*ðan. *ok* baro i byr bla segl v*ið* ra dyr v*ar* ðôgl*ings* | [f]or osv.

ðr (ɔ: maðr *355_{16}* | latið | *ok* hafðe | kn*utr* ko*nvn*gr va | haurða kn*utr*. *ok* | var komin*n* norþ*an* | þ*eir* til iotl*an*dz. þ*viat* þ*at* er | velldis. Skaro þ*eir* þa up | h*er* miklom. þa spyria þ*eir* a | komin*n* með sín h*er*. osv.

Bagside.

no*m*(?) | akn*vtz* | haufþ*ingia* | fanz bratt | kn*utr* in*n* gamli | h*ans* allr mvgr | t sitt allt. Sa þa i*arl* | ii v*arv* kostir f*iri* he*n*di. annar | fund kn*utz* ko*n*-*vn*gs. *ok* leɢia allt | a stefna osv.

lo (360_7) | ain helga | kn*utr* ko*nun*gr for au(?) | sin *ok* toko þ*at* rað. at | no gek a l*an*d upp *ok* allt a | helga fellr or. Gôrðo þ*ar* i a | viðom *ok* torfi. *ok* ste*m*do sva uppi | ɢv þ*eir* stora uiðo þ*eir* v*arv* i þ*esso* starfe | *ok* hafðe ol*afr* ko*nvn*gr ôll tilstilli vm brôgð þ*essi* | ko*nvn*gr osv.

værende udgave. Det er meget afbleget på bagsiden og dog læseligt. Det begynder II, 473_5 og slutter 478_6. Efter hvad der oplyses hos Arwidsson, har det udgjort et omslag om papirhåndskriftet 26, 4⁰ (Bárðarsaga). Dette medbragtes af Rúgman (1661, se V. Gödel: Fornnorsk och isl. litt. s. 169). Håndskriftet har da mulig oprindelig haft hjemme på Nordlandet. Jón Rúgman var fra Øfjorden.

17. Andre håndskrifter. I AM. 392 fol. findes et brudstykke af et engang stort og smukt foliohåndskrift, tospaltet; det bevarede brudstykke er imidlertid så hensmuldrende og medtaget, at det ikke har kunnet benyttes ved udgaven; teksten er af sagaen om Sigurd-Eystein-Olaf. — I Kristiania Rigsarkiv findes et brudstykke, der rimeligvis er af et Heimskringla-hdskr. (fra c. 1325), tospaltet. Det, der er tilbage, svarer til udgavens III, 132_{11}—133_{14}, 135_6—136_{10}, 137_{13}—138_{15}, 139_{18}—140_{18}. Dette brudstykke er uden betydning; det stemmer godt med Kringla, har dog enkelte læsemåder tilfælles med Fris., men forkorter undertiden ganske vilkårlig teksten og ændrer den. I øvrigt skal kun bemærkes, at også dette brudstykke har læsemåden *niðri* (136_6).

Alle andre håndskrifter er fuldstændig værdiløse, i det de dels er direkte, dels indirekte afskrifter af et eller andet af de foran nævnte. Således Upsala håndskriftet R 697 III (til Halfdan svarte; mangler begyndelsen, skrevet af P. Salan efter Kringla), Stockh. pap. 30, 4⁰ (til Halfdan svarte efter Kringla; skrevet af Helge Olafsson), 39, 4⁰ (Reenhjelms afskrift af Sp). Ísl. Bókm.fjel. 37, fol., angives at være skrevet efter hr. P.s ɔ: P. Vídalíns, membran, hvilket er urigtigt, da han ingen sådan ejede; han ejede derimod en afskrift af Frisb., udført af Arne Magnusson selv (se Fornyrði s. 306), og det er en afskrift heraf, som her foreligger. Rask 24 (Magn. góð osv.) beror på samme hdskr. I Det kgl. bibliotek i København Ny kgl. saml. 1020, fol. (Frís.), 1591, 4⁰ (39), Thott 969, fol. osv.

Den såkaldte »Húsafellsbók«, Stockh. 22, fol. pap. (= 5, fol.) er kun en oversættelse af P. Claussöns danske oversættelse og altså værdiløs (jfr. G. Storm. Sn. St. Hist. skr. 215—16). I AM. 415 fol. er en apparatus edendi med Frísb. til grundlag og i 416 og 417, fol. latinske oversættelser osv.

Hvad andre recensioner angår, har jeg ikke kunnet betragte dem som håndskrifter af Heimskringla, uagtet de vistnok mere eller mindre direkte går tilbage til den. Således ikke Gullinskinna, en membran, der brændte 1728, men hvoraf der haves afskrifter, som i AM 42, fol. (Asgeir). Heller ikke Eirspennill, AM 47, fol. (hvoraf AM 40, fol. er en afskrift), skönt teksten i dette hdskr. er Snorres så at sige helt og holdent; den er skreven efter et godt håndskrift, der stod midt imellem Kr. og Jsk. På grund af håndskriftets vigtighed har jeg helt igennem sammenlignet det med Snorres tekst, men kun undtagelsesvis anført dets afvigelser fra Kr., da de som oftest falder sammen med Jsk. Dette håndskrift burde udgives, for så vidt som det ikke er sket i Konunga sögur 1873. Heller ikke har jeg kunnet betragte den særskilte Óláfssaga (Stockh. 2, fol. og en mængde andre håndskrifter), udg. 1853, som et håndskr. af Hkr.s Olafssaga; dog har jeg taget et lignende hensyn til den som til Eirspennill.

Da det er af stor vigtighed at klare sig forholdet mellem det sidstnævnte skrift og Snorres værk, vil vi, för vi går videre, betragte dette forhold nærmere. Som bekendt antog G. Storm (i Sn. St. Hist. skr.), at vi i den særskilte historiske Olafssaga havde en revideret udgave af Snorres egen Olafssaga, foretagen af ham selv, alt i tilslutning til udtalelser i fortalen til udgaven 1853[1]), hvor dets nöje forhold til Hkr.

[1]) Om håndskriftet og dets historie se G. Storms bog s. 220 ff. Om Snorres forhold til sagaen se særlig s. 6 f.

udførlig behandles. Denne »reviderede saga« er i følge G. Storm »Snorres seneste historiske arbejde«, der adskiller sig fra andre Olafssagaer »ikke blot ved den længere indledning om de foregående konger og afslutningen med jærtegnene . . . men også ved en afvigende fremstilling af enkelte dele af selve sagaen« (der anføres i så henseende k. 38; indskud i k. 26, 30, 140—46).

Det vilde nu i og for sig være ret mærkeligt, om Snorre selv havde foretaget en sådan særskilt udgave af en del af sit store arbejde med et udtog af det foranstående og tildels af det følgende. Are frodes virksomhed er ikke ganske analog med et sådant foretagende. Langt rimeligere er det i og for sig, at det er en anden end Snorre, der har udført arbejdet, og der er, som det her skal søges påvist, tilstrækkelig meget, der fører til dette resultat.

De første 17 kapitler og noget af det 18. er som bekendt et uddrag af Hkr. fra Harald hårfagres saga af med overskriften »Uphaf ríkis Norðmanna«, idet forf. betragter Harald hårfagre som det norske riges grundlægger. Foran dette udtog, der skal danne en indledning til den egenlige Olafssaga, er Snorres prolog anbragt; men dens to hovedafsnit er ombyttede. Det er klart, hvorfor ombytningen er sket; stykket om Are frode (det sidste) gör særlig rede for kilderne til Olaf d. helliges saga; som sådant måtte det da passende stilles i spidsen. Det andet afsnit kunde egenlig godt være udeladt, men da det særlig gælder her at påvise kilderne til den ældre tids historie, hvoraf jo netop et udtog gives, var det ikke unaturligt, at det medtoges. I sin helhed kunde det da siges, at hele prologen var på sin plads foran en således indrettet Olafssaga, som den pågældende er, men det er ingenlunde nødvendigt at antage, at optagelsen af den skyldes Snorre. I stykket om Are findes så godt som ingen afvigelse, undt. for så vidt som slutningsbemærkningen — om skjaldekvadene — er udeladt, ti her passede den ikke. Det sidste (Snorres første) afsnit indledes med ordene: »Jeg

har ladet skrive fra ophavet de kongers lævned, som har haft rige i Nordlandene og har talt den danske tunge« osv. Det er særlig disse ord, som har bevæget G. Storm til at antage Snorre selv for forfatteren (eller udgiveren), og det må indrömmes, at de har endel betydning. Forf.-jeget er så at sige gennemført i det følgende (»Nu skriver vi« osv., »at jeg har fortalt«, »men dog skriver jeg mest«). Men vi må her tage hensyn til oldtidens forfattervirksomhed og betragtning af den litterære ejendomsret; man afskrev ældre arbejder uden videre, enten uforandret, eller, som oftest, i det man bearbejdede dem mere eller mindre selvstændigt; herved brød man sig ikke det mindste om, hvorvidt den oprindelige forfatter fremtrådte med sit »jeg« eller ej; man tog en sådan subjektiv bemærkning med og lod den gå uforandret over i sin bearbejdelse. Dette gör jo Snorre selv bevislig (således er det Eiríkr Oddsson, og ikke Snorre, der taler i første person III, 390_5, og det er Eiríkr, der i egenligst forstand kunde anføre Halls udtalelser i Ing.-Sig. k. 12). Det er ikke noget mærkeligt i, at andre gjorde ved Snorre, hvad han selv havde gjort ved ældre forfattere. Tænker vi os én, der også tog den første del af prologen med, er det en selvfølge, at sådanne ord som »I denne bog lod jeg skrive gamle frasagn om de hövdinger, som« osv. enten måtte ændres til »Snorre lod skrive« eller første person beholdes; om der stod »lod« eller »har ladet« er omtrent ligegyldigt, men det sidste fremhæver bedre modsætningen til det i Olafss. følgende »Nu«. Da man nu, som sagt, ikke brød sig om forfatter-jeget, er forholdet let forklarligt, og der er i og for sig ingen tvingende grund til at antage Snorre som forfatteren. Der måtte være noget andet, der støttede det. Men der er omstændigheder, der fører i modsat retning. I Hkr-prologen anføres som kilder (straks i begyndelsen) 1, »frode mænds udtalelser«, 2, slægtregistre som langfeðgatal, 3, historiske digte. Denne ordning er fuldstændig rigtig og netop udmærket logisk. I prologen til Olafss. er 2 og 3 byttede om til skade for den

logiske ordning. Skulde det nu ikke snarere være en bearbejder end Snorre selv, der har ændret det oprindelige? Der findes udeladelser og udvidelser i det følgende, som Snorre ikke havde den ringeste grund til selv at göre. I det hele er tekstsammenhængen her ofte udvisket eller i hvert fald forringet, hvad næppe kan skyldes Snorre. Omtalen af Tjodolf kommer her således mindre vel forberedt; der tilföjes den oplysning om denne, at »nogle kalder ham den hvinverske«; denne bemærkning vilde være höjst besynderlig i Snorres mund, der selv i sin Yngl.saga atter og atter benytter denne betegnelse (s. 25, 26, 85, 135) eller slet ingen (undt. et eneste sted: *í Hvini* s. 150). [Fra Snorres standpunkt var der altså snarest grund til at sige »som nogle kalder »Tj. i Hvin(ir)«]. Den, der (af)skrev prologen til Olafssagaen, sigter åbenbart med sit »nogle« netop til Snorre. I Hkr.-prol. hedder Fjölnis fader *Yngvifreyr*, og således også i Yngl.saga k. 11 (jfr. k. 10); her hedder han *Ingunarfreyr*. Det sidste stykke af Olafss.-prologen er en selvstændig tilföjelse. Der findes her en undskyldende forklaring af, hvorfor der tales så meget om islandske mænd; grunden hertil angives at være den, at »Islændinger, som hørte og så disse tidender, førte her til landet disse frasagn, og af dem har andre lært dem«. Jeg kan ikke se rettere end, at denne begrundelse står i den mest skærende strid med Snorres uomtvistelige sagaprincipper, navnlig dog det, aldrig at optage noget, der ikke stod i den nöjeste sammenhæng med fortællingens hovedæmne. At Snorre i Olafssaga fortæller om Islændinger er så sandelig ikke, fordi de har bragt efterretninger om Olaf til Island, men fordi deres virksomhed griber afgörende ind på sine steder. Motiveringen er med andre ord urigtig og Snorre aldeles uværdig. Således k a n han ikke have skrevet. Prologen fører hermed netop beviset for, at den, som den foreligger i Olafssagaen, ikke er skreven (eller bearbejdet) af Snorre, men afgiver intet bevis for, at den »reviderede saga« skulde stamme fra ham. Den bearbejdelse, prologen helt igennem frembyder, tyder på

en og samme mand, der ikke var nogen dumrian, men som på den anden side heller ikke rigtig har forstået Snorres gennemførte sagaprincipper. Tager vi dernæst de første 17 kapitler — indledningen til Olafs saga — i betragtning, viser det sig, at de er dels en ordret gengivelse af Hkr.s tekst, dels en stærk forkortelse (uddrag) deraf med enkelte omstillinger; kun undtagelsesvis er noget tilföjet. I og for sig behøvede det ikke at være umuligt, at alt dette kunde stamme fra Snorre, skönt man på den anden side heller ikke kan se, hvorfor netop den eller hin afvigelse er foretagen. Men hvad der har en langt större, ja, afgörende betydning er et par sådanne afvigelser, som Snorre ikke kunde göre, eller som det er höjst usandsynligt at han har gjort. Der er således listen over Haralds börn i 1. kap. I Hkr. har Snorre ordnet denne liste åbenbart med kritik og med vilje fordelt börnene, som han der har gjort (se k. 17, 20, 21, 24 i Har. s.). I Ól. helg. er der de störste afvigelser; det er egenlig kun Snæfridssönnerne, der opregnes ens i bægge. Også navnene er enkelte gange noget afvigende. Og atter her findes der vistnok en bestemt hentydning til Snorres værk: »Gunnrød som nogle kalder Gudrød [dette er Snorres form]«. Det er med andre ord klart, at her er en helt anden kilde fulgt end Hkr., men er der nogen tænkelig grund til, at Snorre selv skulde have gjort det? — I kap. 10 hedder det, at Hakon d. gode satte alle 3 landskabslove, medens Snorre udtrykkelig henfører Heiðsævislǫg til Halfdan svarte. Sagaens tekst beror på en flygtig læsning og et flygtigt uddrag, men det kunde den oprindelige forfatter ikke have gjort sig skyldig i. I k. 11 hedder det, at »det er de flestes fortælling«, at nogle af Gunnhilds sönner deltog personlig i overfaldet på Sigurd jarl på Lade. I Hkr. fortæller Snorre dette uden noget som helst forbehold. I en Olafs saga var et forbehold endnu mindre på sin plads. Fremdeles er der den afvigelse i k. 12 (s. 11 øverst), at Hakon jarl, da han skal mødes med Tryggve, kommer syd fra Danmark; men i Hkr. kommer han nord fra

Trondhjem og Oplandene. En sådan ændring var umulig hos Snorre selv.

Heraf kan kun sluttes — og det, forekommer det mig, med stor sikkerhed —, at det er en anden end Snorre, der har skrevet indledningen til Olafs saga, med andre ord: foretaget udgaven af den særskilte saga om kong Olaf.

Hvad fortsættelsen af sagaen angår, ɔ: k. 252—278, er den også kun et uddrag — for jærtegnenes vedkommende dog en ordret gengivelse — af Hkr., men ikke uden vigtige afvigelser. Jærtegnet med sværdet Hneitir, der står i Hkr. i Hák. herð. k. 20, findes i den egenlige Olafss. k. 246, vistnok flyttet herhen, fordi begyndelsen er nöje knyttet til Stiklestadslaget (jfr. Jsk.). Jærtegnet på Pezinavellir (Hák. herð. 21) står i k. 267 mellem to andre, der findes i Harald hårdr. (k. 54—6). Denne omflytning er mulig sket for at have to så ensartede (kamp-)jærtegn sammen som de i k. 266—7. Men Snorre, der med bestemte holdepunkter ordnede jærtegnene kronologisk, havde ingen grund til omflytningen. Jærtegnskapitlerne 30 og 31 i Sig.-Eyst.-Ól. er omflyttede, vistnok dog kun af vanvare. Foruden disse afvigelser er der også den, at der i k. 254 er tilföjet et vers af Sigvatr (det første), hvilket dog ikke har nogen videre betydning. Af langt större vigtighed er derimod slutningen af kap. 255. Her tales der om, at Harald [Harefod] var »gift med Gunnhild, en datter af kejser Henrik; hun døde barnløs 3 år senere«. En sådan datter og et sådant giftermål har ikke eksisteret. Men det er klart, hvad der ligger bagved; det er det, der fortælles i Hkr. Magn. góð. k. 17 slutn. om Knuds datter Gunnhild, der blev gift med kejser Henrik og var 3 år i Saxland för hun døde. Her foreligger der atter et håndgribeligt vidnesbyrd om en flygtig læsning af originalen, som Snorre umulig kan have gjort sig skyldig i.

Hverken indledningen eller fortsættelsen af Olafssaga (k. 252 ff.) kan være udarbejdet af Snorre. Men så er der heller ikke den mindste grund til at antage, at den egenlige

saga skulde være det. Ganske vist er sagaen ikke ret meget andet end en afskrift af Snorres Óláfssaga. Men der findes dog afvigelser, der ikke stammer fra Snorre. Disse har *G. Storm* fremhævet i sin bog s. 221 f. Det er nødvendigt, at se nærmere på dem her.

Den første består i et indskud i k. 26, der fortæller om jarleherredömmet i tiden mellem Olaf'erne; dette var det nødvendigt her at indskyde i den særlige Olafssaga. Her kaldes Sven og Hakon sönner af Erik jarl, uagtet Sven er identisk med den forannævnte Sven Hakonsson. Da den samme fejl også foreligger i Jöfraskinna, hvor denne sætning også findes (II, 27), må den stamme fra bearbejderen; at Snorre skulde være dens ophavsmand er umuligt. I dette kap. findes også indskudet om Gangerrolf fra Har. hårf. s. k. 24 ordret.

Dernæst findes der en omstilling af stykker og kapitler, således at efter k. 27 (nærvær. udg. k. 21) følger nærvær. udgaves kapitler: 24—29 ɔ: Olafssagaens k. 28—9; dette er åbenbart sket for at have alt om Erik jarl og Hakon forenet. Rigtignok er der så inkonsekvent og unødvendig medtaget fortsættelsen af fortællingen om kong Olaf, indtil han landede i Norge ved »Sæla«. Herpå følger i Óláfss. et kap. (30), der indledes med nogle bemærkninger om Olaf Tryggvason og hans forhold til Erling Skjálgsson, der ægtede hans søster, samt om Norges skæbne efter Olafs fald, hvorpå så nærværende udgaves k. 22 og 23 indsættes (k. 30—31); k. 22 begynder med forholdet mellem Erik jarl og Erling. Derpå følger så den egenlige Olafssaga med k. 32 (ɔ: nærvær. udg. k. 30). Det kan her bemærkes, at der i Jöfraskinna findes noget svarende til stykket om Olaf Tryggvason (I, 28 anm.), men kortere og udtogsmæssigt. I øvrigt er alt, hvad Olafss. indeholder, hæntet fra Ól. Tr. (Hkr.).

Her foreligger der en bevidst omredaktion eller omstilling. Spörges der, om der virkelig var nogen grund til at foretage en sådan, må svaret blive nægtende. Fremstillingen er, til trods for at hvad der fortælles om Erik jarl osv. rykkes

sammen, dog mindre naturlig end i Hkr., i det der her i stykket om Erling tales om Eriks forhold til ham efter at hans fald er fortalt, medens Snorre stiller Erik og Erling sammen, endnu medens Erik har magten i Norge. Hertil kommer, at fortællingen om Olafs ankomst til Norge og om hans umiddelbart derpå følgende møde med Hakon jarl adskilles på en höjst stødende måde — ved afsnittet om Erling. I Hkr. er fremstillingen i alle henseender logisk og naturlig, i Olafssagaen er omstillingen ulogisk og ikke påkrævet af noget som helst særligt, den er kun et udslag af et lunefuldt indfald. Sagaens ordning står med andre ord langt tilbage for Hkr. Det er, forekommer det mig, ikke tænkeligt, at Snorre skulde være den, der således uden grund fordærvede sit eget værk.

Noget lignende som her er også sket ved Snorres k. 38—44. K. 43, der handler om Tord og hans sön Sigvat skjald, er flyttet, så at det i Olafss. står inde i Snorres kap. 38; dertil er det forkortet, især foran det sidste vers, så at anledningen til dette (se Hkr. II, 63_{12-19}) er ganske forsvunden. Efter dette følger slutningen af k. 38 stærkt forkortet (k. 39 udelades ganske), så 40, også stærkt forkortet og sammendraget; k. 44 danner en umiddelbar fortsættelse af k. 42 (Olafss. s. 37). Det er nu ganske vist således, at k. 43 hos Snorre adskiller det nærmest samhørende, og det er vel derfor, ombytningen er foretagen; men hvad der egenlig vindes derved, tabes på en anden kant; kapitlet adskiller nemlig også det sammenhørende, hvor det er anbragt i Olafss. Snorres grund til at anbringe kapitlet, hvor det står i Hkr., er nu god og gennemsigtig nok. Det er nemlig Snorres mening, at Sigvatr i Nidaros traf kong Olaf første gang (1015; jfr. II, 62_8 ff.); fortællingen herom er altså af kronologiske grunde og i fuldstændig overensstemmelse med Snorres principper netop indsat der, hvor den bör stå. I følge Olafss. sker Sigvats møde med Olaf på et umuligt tidspunkt, nemlig för end denne kommer ned af »fjældet« til Opdal. Det er

umuligt, at Snorre således skulde have forvansket sin egen fremstilling. Det kan atter bemærkes, at Jöfraskinna er i fuld overensstemmelse med Olafss., men sammendrager blot endnu mere.

I k. 75, Hkr. k. 91, findes endnu en omflytning, nemlig af s. 174_1—176_6, der sættes ind s. 177_{10} (således som også Jsk., der dog udelader 174_{11}—176_6 ɔ: versene 75—79). Kronologisk er Olafssagaens ordning her bedre, og Snorre kunde for så vidt selv have foretaget omflytningen. Ikke desto mindre er det klart, at han i Hkr. med forsæt ikke har villet adskille verscyklen.

Jeg tör af alt dette drage den slutning, at den særskilte Olafssaga i Stockholmshåndskriftet 2, 4⁰ (udg. 1853) ikke er Snorres arbejde, men udarbejdet efter hans historiske værk, næppe för end efter hans død, omkring 1250, efter et håndskrift af omtrent samme art som Kringla, og tildels med de samme fejl som dette håndskrift. I så henseende skal det påpeges, at den i Kr. manglende sætning (II, 162_{18}) også mangler i Olafss. (s. 77, k. 72); ligeledes mangler ordene: *líkaði—verk* (II, 345—46) i Olafss.; der er en åben plads i K (Asgeir), hvilket skulde tyde på, at de havde manglet i K-mbr. I 70 har Arne indsat dem; hvorfra han har taget dem, er ikke let at sige; jeg antog (se anm.), at han havde læst dem i K-mbr., og at de havde været så utydelige, at Asgeir ikke havde kunnet læse dem; jeg indrömmer nu, at dette næppe kan have været tilfældet. Arne har snarere fået ordene fra et af de andre håndskrifter (jfr. Fms.). Men også disse fælles fejl taler kraftig imod, at det skulde være Snorre, der har revideret og udgivet Olafssagaen.

Der er i det foranstående bemærket, at Jöfraskinna stemmer på en påfaldende måde med den særskilte Olafssaga. Alle dennes ugrundede omstillinger genfindes i Jsk., ja, dennes fremstilling synes enkelte gange lige frem at være en forkortet gengivelse af Olafssagaens tekst; således netop i det

karakteristiske indskud fra Olaf Tryggvasons saga i k. 30, jfr. Jsk.s tekst i nærv. udg. II, 28 anm. til l. 15. Og i det hele vil en sammenligning vise, at teksten i Olaf den helliges saga er meget nærbeslægtet i Jsk.—Stockh. 2[1]). Dette besynderlige forhold, som G. Storm også har været opmærksom på (»selv den, ɔ: Jsk., viser sig påvirket af dem« ɔ: håndskrifterne af den særskilte saga, »den reviderede« Olafss.), trænger til en forklaring.

Det forekommer mig, at der kun er én forklaring mulig, nemlig den, at den, der skrev Jsk., har haft en original, hvor sagaen om Olaf d. hellige manglede, aldeles som tilfældet er med Cod. Frisianus (hvis original vistnok også har manglet Olafssagaen). Men skriveren vilde gærne have den med, have sin Norges historie fuldstændig; han fik så et eksemplar af den særskilte Olafssaga til låns og efter den afskrev han sin, ikke uden forkortelser og vilkårlige ændringer, og naturligvis uden at kunne se, hvilke mindre stykker var indskud eller gentagelser af, hvad der stod tidligere. Han har dog husket, at stykket om Gangerrolf og hans moders vers havde han engang skrevet för, og han udelod det derfor nu. Ved denne antagelse løses alle vanskeligheder på det simpleste og bedste.

Efter denne redegörelse skal vi nu gå over til at omtale forholdet mellem de enkelte hovedhåndskrifter, i det vi lægger Kringla til grund som det, der kommer originalen nærmest.

Hvad først 39 angår, stemmer det i det hele særdeles nöje med Kr. Men det viser på den anden side et umiskendeligt slægtskab med Frísbók. Man vil se, at de ofte går

[1]) Man behøver ikke andet end sammenligne ÓH (53) med anmærkningerne i min udgave. Eksempler findes på hver side. De ovenfor anførte er i grunden tilstrækkelige. Jeg kan yderligere henvise til navnet »Brunason« (II, 64), men stedet er i Jsk. mishandlet. Ligeledes til at legenden om Hneitir findes i Olafssagaen i Jsk, ligesom i ÓH (53) osv.

sammen og det ikke blot i betydningsløse småting. Således har de bægge, for blot at anføre nogle eksempler: *með hirð sína* (I, 194_{5}), *-trjám* (I, 202_{13}) osv.; fælles udeladelser vil findes I, 194_{1}. 338_{13} ff., 397_{10} osv.; fælles fejl og det af en særdeles betegnende art er der endvidere, som *skulason* f. *skálaglamm* (I, 236_{9}), *heroð—hervt* f. *herǫr* (I, 379_{14}), *geck* f. *gafz* (III, 196_{21}); her har Eirspennill samme fejl, osv., jfr. fejlen og sætningsomstillingen I, $307_{10-11, 12-13}$. Som för bemærket, har Frís. og 39 også et interpoleret kapitel (fra »Brimabók«). Der er således ingen tvivl om, at Frís. og 39 beror på samme original. Men denne har igen været overordenlig nærbeslægtet med Kr., da der her findes fælles fejl og læsemåder; se f. ex. i verset I, 197 (nederst), 276 $_{4-6}$ (en sætning udeladt i alle tre), 400_{18} (skrivemåden *reyctiz*) osv. Selv har 39 — bortset fra åbenbare skrivefejl og ortografiske særheder — så at sige ingen selvstændige læsemåder. Det må således betegnes som en særdeles tro afskrift. Med Jsk. går 39 sjælden sammen, undtagen i nogle få tilfælde, hvor Frís. og Jsk. er ens (f. ex. I, $196_{1.12}$, 274_{5}, 278_{6} vigtigt). Derimod er 39 yderst sjælden ens med Jsk. alene (som I, 195_{3}) og så at sige aldrig med 325 VIII.

Frísbók slutter sig i det hele meget nær til Kringla; slægtskabet med 39 er ovenfor belyst. Der er ingen tvivl om, at dette håndskrift beror på et søsterhåndskrift til Kr. Derpå beror de læsemåder, som det har fælles med 39. Men det går også hyppig sammen med Jsk., så at et fælles grundhåndskrift også her er uomtvisteligt; jfr. udeladelsen af en sådan sætning som den under I, 451_{6-9} anførte. Men Frísb. har fjærnet sig fra grundteksten langt mere end 39, hvilket beror på skriverens egen vilkårlighed, hans lyst til at variere, tilföje eller udelade. Så godt som alle de varianter, der findes anførte fra F, hvor andre håndskrifter også haves, beror på denne vilkårlige behandling. De er altså som sådanne af ringe eller ingen værd for den oprindelige tekst. Også de fleste af overskrifterne i Frísb. er uoprindelige og sent

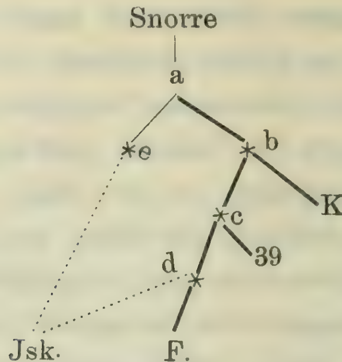
lavede, først og fremmest den til Yngl. s., hvor henvisningen til »Are frodes fortælling (*sogn*)« beror på en misforståelse af Snorres omtale af Are i prologen. Den betydning, som *Guðbr. Vigfússon* har villet tillægge denne overskrift, er ganske illusorisk. Som för bemærket, mangler Olaf d. helliges saga i Frísb., og i sagaerne fra Olaf kyrres saga til sagaen om Inge—Sigurd er der foretaget bearbejdelser og ændringer i Snorres tekst, så at Frísb. ikke her kan betragtes som et Hkr.-håndskrift, undt. da for enkelte kapitlers vedkommende.

Hvad endelig Jöfraskinna angår, er det klart, at den også er temlig nærbeslægtet med de andre hovedhåndskrifter. Men forholdet er dog her vistnok noget mere sammensat. Sammenlignes Jsk. med Eirspennill, der har enkelte læsemåder afvigende fra Kr. og fælles med Jsk., er der næppe tvivl om, at Jsk. beror på et hdskr., som ligger til grund for Eirspennill eller dannede et søsterhåndskrift til denne. Men i Jsk. har skriveren fjærnet sig, på en lignende måde som Frísbók, fra originalen ved egne vilkårlige ændringer. Der er dog en stor forskel på Jsk.s enkelte dele. I den første del (til slutningen af Ól. Tr.s) består afvigelserne mest i omstillinger af ord, ændring i udtrykket uden at meningen forandres, tilföjelsen af småord eller ombytning af ensbetydende udtryk, altså temlig ubetydelige afvigelser. Derimod er der ingen större eller systematiske udeladelser af nogen påfaldende art. Det samme gælder den tredje og sidste del. Derimod forholder det sig noget anderledes med den anden del, Olaf d. helliges saga. Her er der större forandringer i teksten, navnlig udeladelser af hele sætninger og endogså stærke sammendragninger på sine steder. Det er åbenbart sket for at forminske skriverarbejdet; man har fundet, at denne ene saga var for lang. At det er skriveren af Jsk. selv, der, i hvert fald tildels, har foretaget disse forkortelser, viser en interessant omstændighed, jeg har fremdraget i den fototyp. udgave af de bevarede skindblade s. XII anm. Nederst på bl. 2 (af Jsk.), forsidens 2. spalte, er der skrevet nogle linjer

med en anden hånd, og her er det morsomt at se, »hvorledes den nye skriver fortsætter den gamle; denne ender med ordene: *bioz hun skíott með mart manna ok hiallti með hænni*; så fortsættes der med: *rez ok til farar* osv. Den således fremkomne ord- og sætningsform er imidlertid umulig. Forklaringen ligger i, at originalen har omtrent haft Kringlas tekst: *ok bjósk hún með marga menn. Hjalti rézk til farar með henni* (= Ól. helg. 1853). Denne tekst har hovedskriveren forkortet (*»ok Hjalti með henni«*); den nye skriver lagde ikke mærke hertil, og ved at se i originalen så han der de udeladte ord: *rézk til farar* (eller *rézk ok t. f.*) og trode, at den anden af vanvare havde udeladt dem, hvorfor han selv tilföjede dem på en mindre behændig måde«. Det er heraf klart, at skriveren må have haft i alt væsenligt den samme tekst som de andre håndskrifter og den særskilte Olafssaga. Der er i det foregående påvist, hvilket nöje forhold der er mellem Jsk.s Olafssaga og den særskilte, samt den antageligste grund til dette. Det er for så vidt således klart, hvorledes Jsk. er bleven til. Fremdeles må der vistnok allerede i dens original have været optaget de forskellige kapitler, der ikke har tilhørt Snorres værk, men som findes også i Frísb. og andre håndskrifter, samt Morkinskinna; de findes her trykte som Tillæg. Jærtegnene i de senere sagaer udelades for största delen i Jsk., som for så vidt er nærbeslægtet med Frísb. og 39. I så henseende er der senere berøringer, et sekundært slægtskab, mellem disse tre håndskrifter at konstatere. Hvorledes dette er gået for sig, er vanskeligt tilfulde at bedömme; men gensidig benyttelse eller en enkelt bearbejders benyttelse af to håndskrifter, hvoraf det ene var interpoleret, er rimeligst. En sammenligning mellem teksterne synes mig at göre det sandsynligt, at det er afskriveren af Jsk., der har lånt sine kapitler fra et håndskrift som Frísbók (men dog ikke netop dette).

Hvad de mindre brudstykker angår, er for det første 1056 så godt som ganske stemmende med Kringla, 325 VIII, IX har flere selvstændige læsemåder, hvilke beror på skriverens ændringer; han udelader også så at sige hele kap. 70 i Olaf d. helliges saga (se II, 110_{19}). I begyndelsen af k. 67 (II, 100_{14}) findes et lille tillæg, der stemmer med Jsk. (II, 28_{15}). Dette viser et nært slægtskab med Jsk.-linjen, hvad da også mange fælles læsemåder bekræfter (f. ex. I, 245_{12}; et tillæg i bægge). Men teksten i 325 står dog på et langt ældre trin end i Jsk. og nærmer sig meget til den selvstændige Olafssaga. I øvrigt er det ikke muligt nærmere at betegne slægtskabsgraden. Tekstens ælde viser også et vist slægtskab mellem den og Frísb. (f. ex. I, 323_{12}, l. 2 i verset). — 325 XI viser sig at være overmåde nærbeslægtet med Jsk. (og 325 VIII, IX); det har næsten ingen selvstændige læsemåder og skriveren har vistnok holdt sig meget nöje til sin original. Men i Olafssaga helga slutter teksten sig nær til den særskilte saga; Jsk.s systematiske forkortelser findes ikke i 325 XI. Det står på et meget gammelt standpunkt og må betragtes som en tekst, Jsk. direkte går tilbage til. Kun skade, at der ikke haves mere af dette håndskrift, da vi vistnok derigennem vilde have fået beviset for Jsk.s tilblivelse. — Endelig er der Stockholmsbrudstykket (S). Det er i det hele af liden betydning. Dets tekst er vilkårlig ændret ved omstillinger og tilföjelser, samt udeladelser; det har enkelte læsemåder fælles med Jsk., men det må dog regnes til K-39-F-linjen. I øvrigt er det ikke ganske udelukket, at bladet har tilhørt et håndskrift af den særskilte Olafssaga.

Efter således at have gennemgået håndskrifternes indbyrdes forhold, vilde slægtskabet mellem hovedhåndskrifterne kunne opstilles på følgende måde:

a—e er tabte håndskrifter. Mellem a og e måtte 325 VIII—IX, XI være at anbringe eller dog der i nærheden; ligeledes den særskilte Olaf d. helliges sagas tekst og Eirspennill. Mellem e og Jsk. er der et ubestemmeligt antal mellemled. Nærved b (Kr.) er 1056 at stille, og endelig må S søges i nærheden af c, d. Forbindelsen mellem Jsk. og d betegner de lån, der findes i sagaerne om Olaf kyrre og hans efterfølgere; men det vilde vistnok være rigtigere at lade forbindelseslinjen udgå fra et punkt mellem e og Jsk.

Det vil heraf ses, at de læsemåder, 39, F, Jsk. har tilfælles i modsætning til Kr., nødvendigvis i de fleste tilfælde repræsenterer et håndskrift, der er nærmere ved Snorres original og lidt ældre end Kringla. I enkelte tilfælde beror dog overensstemmelsen på en tilfældighed.

Det er i det foregående blevet fremhævet, at håndskrifter af enkelte dele af kongesagaerne, uagtet de beror på Snorres arbejde, ikke derfor kan betragtes som håndskrifter af dette. Nærmest ved at være det er Stockh. 2 (den særskilte Olafssaga) og Eirspennill, første del. Betydelig fjærnere er de håndskrifter, der haves af de enkelte kongesagaer, der er udgivne i Fornmannasögur; navnlig gælder dette de første. Hvad Olaf Tryggvasons saga angår, er det klart, at hvad der deri stammer fra Snorre beror på Jsk. eller et dermed nærbeslægtet håndskrift. Dens tekst er derfor så temlig værdiløs. Olaf d. helliges saga beror på en afskrift af den særskilte saga; og da er det dog det Stockholmske håndskrift,

der så at sige alene har betydning. De derpå følgende sagaer beror også for en stor del på Morkinskinnateksten og tekstkombinationer. Jeg tror at kunne udtale, at deres tekst i de færreste tilfælde vil kunne have betydning for Snorres, hvad der jo i og for sig heller ikke kunde væntes, eftersom vi har et så fortrinligt og så gammelt håndskrift som Kringla. Jeg kan derfor ikke gå så vidt, som G. Storm har gjort (Sn. St. Hist. skr. s. 223), at sige, at »kun en alsidig prøvelse af alle håndskrifter — og af de senere sagaværker, der har benyttet Heimskringla[1]) —, kan restituere os Snorres ægte tekst«. Langt större betydning har de andre recensioner (Fagrskinna, Morkinskinna osv.), men forholdet til dem er spörgsmålet om Snorres forhold til hans kilder, og derom kan jeg henvise til G. Storms bog og min litteraturhistorie.

II.

Redegörelse for nærværende udgave.

Efter *G. Storms* undersøgelser angående Heimskringlas håndskrifter kunde der ikke være nogen tvivl, hvorledes udgaven skulde foretages. At Kringla måtte lægges til grund, var en given sag. For første gang foreligger da Heimskringla nu trykt efter dette, det bedste og ældste, håndskrift uden indblanding af fremmede bestanddele. Dets tekstordning er helt igennem uden undtagelse fulgt, eftersom den sikkert er den oprindelige. De to lakuner (se foran) er udfyldte efter Jsk. Det kunde synes, at Frísb. bedre havde egnet sig til at udfylde dem. Men den betragtning havde hurtig gjort sig gældende, at teksten i Frísb. er mere vilkårlig behandlet med hensyn til ordlyd, ordstilling og lign. end den i Jsk., hvorfor denne hellere valgtes. Men jeg burde have optaget i Jsk.s tekst nogle læsemåder fra Frísb., hvor denne åbenbart

[1]) Her udhævet af mig.

har det rigtige. Således er *vestra* rettere end *eystra* (I, 84_6); *á haustdegi* (I, 113_{12-13} anm.) har uden tvivl stået i Kr., da det findes i andre recensioner og Egilssaga. Jeg har gennemgående også holdt mig til Kr., hvad ordlyden osv. angår, og kun optaget læsemåder fra de andre håndskrifter, hvor der forelå en åbenbar fejlskrivning, snarest stammende fra Asgeir, eller fejl i membr. Her har 18 (og 70) gjort god nytte, og der er taget særligt hensyn til de steder, hvor 18 går sammen med de andre håndskrifter. Denne omstændighed er dog ikke altid ufejlbar, da der gives steder, hvor 18 ved en tilfældighed er kommen til at stemme med de andre. På enkelte steder har jeg dog vistnok været for tilböjelig til at fastholde Kr.s læsemåde, hvor den burde være ændret; men det er for det meste kun syntaktiske småting eller lign., det drejer sig om.

Som för påvist slutter 39, F, Jsk. sig i enkelte tilfælde sammen imod Kr., hvilket skulde tale for, at de læsemåder, som de er fælles om, var mere ægte end Kringlas og som sådanne burde være optagne i teksten. Jeg har dog som oftest holdt mig til Kr., fordi jeg i det hele har anset det for rigtigst at gengive dette håndskrift så nöje som muligt og fordi det også her i de fleste tilfælde kun er om sproglige småting at göre. I hvert enkelt tilfælde kan den skönsomme læser selv, hvis han har lyst, konstruere den tekst, varianterne forudsætter. Hvad disse angår, er de fuldstændige, d. v. s. alle, endogså de mindste afvigelser fra alle de benyttede håndskrifter er optagne i anmærkningerne under teksten; dog er åbenbare skrivefejl kun undtagelsesvis anførte. Også noget afvigende grammatiske ordformer er i reglen optagne, da de fuldstændiggör billedet af håndskriftet; hvad Frísb. angår, er der dog gjort undtagelser, da dette håndskrift jo er særskilt udgivet, og man ved at slå op i udgaven vil se dets skrivemåde. Tekstrettelser efter andre recensioner er yderst sjælden foretagne; hvad der således er optaget, er trykt med kursiv. Hvor enkelte mindre stykker synes ved en skødesløshed hos

forfatteren at mangle (f. ex. fortællingen om Toste jarls fald i Stanfordslaget), har jeg ikke anset det for rigtigt at optage dem fra de andre bearbejdelser, da formålet ikke var eller kunde være det, at søge den oprindeligste og bedste tekst overhovedet, men kun Snorres tekst. Derfor har jeg også rettet så lidt som muligt ved de norske stednavne, hvor disse er urigtige. Det samme gælder skjaldekvadene. Jeg har her også kun søgt at give den tekst, Snorre formentlig har haft, ikke den absolut oprindelige. I øvrigt må det hævdes, at Snorres tekst af skjaldeversene har været god.

Ved en udgave som denne, der så at sige helt og holdent måtte bero på en papirsafskrift, var jeg ikke et öjeblik i tvivl om, at retskrivningen måtte normaliseres. Ganske vist viser Ásgeirs afskrift, at han har stræbt efter at være nöjagtig; men at det ikke helt er lykkedes ham, viser Arne Magnussons rettelser (se foran). At beholde Asgeirs — eller en hvilken som helst anden senere afskrivers — retskrivning i en sådan udgave, er simpelt hen meningsløst og forvirrende; Kringlas egen retskrivning — der langt fra er konsekvent — lærer man af det bevarede blad at kende. Man kunde måske synes, at retskrivningen burde indrettes efter dette blad, men da retskrivningen, som sagt, er vaklende, vilde man have stødt på vanskeligheder og gjort sig skyldig i vilkårligheder. Normaliseringen har i hvert tilfælde den fordel ikke at lægge an på at skuffe.

Normaliseringen er i det hele taget den, som anvendes for skrifter fra den første halvdel af det 13. årh. og i alt væsenligt den, som Wimmer i sin bekendte Læsebogs-fortale har behandlet og i sin læsebog anvendt. Jeg skal her i almindelighed bemærke, at den her anvendte normalisering særlig rammer endelser. Ordets hovedbestanddel har derimod i reglen altid den form, håndskriftet har, og der er i så henseende ikke nogen fuldstændig konsekvens søgt gennemført. Således beror *Stoks-* eller *Stokks-* på hdskr.; former som

sæ-, *sjá-*, *nátt*, *nótt* og lign. er bibeholdte, ligeledes *ritit*, *ritat*; i nogle tilfælde, hvor et håndskrift havde en ældre form, er denne foretrukken; dette er da bemærket i noterne. Det samme gælder former som *búand-*, *bónd-*; i dette ord i flertal dat., gen. anvendes ofte *ǫ* eller *ǿ* i Kr. Jeg har her gennemført *ó*, da den anførte betegnelse ofte anvendes for *ó*. I det hele er skrivemåden enkelt konsonant, ikke dobbelt, foran en tredje gennemført, altså *kendi*, *alt*, *halda*; undt. *gg* foran *ð* (*byggð-*). I *up* i sammensætninger skrives i Kr. næsten altid ét *p*. Ved verbet *gera* har jeg gennemført skrivemåden *e* undtagen i partic. *gǫrr*, som altid har fået *ǫ*, dette nærmest i tilslutning til skjaldedigtene; en sådan adskillen er dog måske for gammel til Snorres tid; dog siger Snorre *gǫrla* (Háttat. 12_8; jfr. 80_6). Jeg har gennemført *á* (ikke *ǫ́*, undtagen i versene) efter *v* (*váru* etc.), men former som *ón* er bibeholdte. *Honum*, *hon* er gennemført, jfr. Háttat. 81_8, 93_2, der viser, at vokalen var kort; at Snorre dog også har anvendt lang vokal i dette ord, viser verset Sn. E. II, 204. For *-ðs-* er skrevet *z*, jfr. rimet *greizla: veizla* Háttat. 88_5. *H* er altid indsat foran *l* og *r*. Verberne *skolu* og *munu* er i reglen forkortede i håndskriftet, ligegyldigt, hvilke former der er tale om. Her måtte der altså normaliseres; jeg har da gennemført *skol-* med *o* (hvad der måske ikke burde være sket), og *y* i konjunktiv af *munu* (*myn-* *mynd-*), skönt der undertiden findes fuldt skrevet former som *mani*, men *myni* findes også. Jeg har gennemført skrivemåden *æ* og *œ*, ligeledes *ó-* som nægtende partikel, *y* i *yfir*, *fyrir*, *þykkja*, og endelig skelnet mellem *ø* og *ǫ* efter de bekendte regler; håndskriftets betegnelse er upålidelig eller tvetydig eller der foreligger forkortelser (*r'u* = *røru* osv.). Artiklen, hvor hdskr.s inkonsekvens er meget stor, har jeg altid skrevet *inn* (uden *h*), mellemformen mellem *enn* (der måske burde være foretrukket) og *hinn*.

I afledningsendelsen *-ind-* har jeg altid skrevet *e* (*tíðendi*; i hdskr. ofte *-ind-* eller også hyppig forkortet); hvor

der derimod er skrevet *-ynd-*, er dette selvfølgelig bibeholdt. I verbalendelser som *-aðu-*, *-oðu-* (uden regel i hdskr.) er *u* (*-uðu-*) gennemfort.

Hvad *endelser* angår, har jeg for det første altid skrevet *u* og *i* (ikke *o*, *e*; hdskr. inkonsekvent). Nominativ-*r* er altid skrevet, således i *sonr* og *vinr*, undt. hvor *-son* föjes til en gen. af et fadernavn (jfr. *vinr* Háttat. 54_7), samt i kvindenavne på *-ríðr*; her slöjfes *r* ofte i hdskr. I gen. har jeg i tilslutning til hdskr.s så at sige konsekvente skrivemåde skrevet *z* (f. *s*) efter *ð* og *d* (*barðz*, *bandz*, jfr. *víz*), men hvor *t* står foran, er der skrevet *s* alene. I endelser er der skrevet *-t*, *-ð* efter de almindelige regler. I hdskr. skrives der enkelte gange *c(k)* foran *t* i endelsen *-ugt(igt)*; her er *g* gennemført. I substantiver og verber er der skrevet *ð* (*lykð* — således også i hdskr. —, *dœmða*, *skilða*, *siglða* osv.) efter de almindelige regler og de ældste håndskrifters — også hyppig Kringlas — skrivemåde. I verber efter første svage klasse på *-va* (senere *-ja*) er *v*-formerne gennemførte; ligeledes skrives *v* i de deraf afledede subst. (særlig *-byggvir*; jfr. noterne, hvor der altid angives, hvorledes ordene er stavede i håndskrifterne). Endelig bemærkes, at *-sk* — hvilket undertiden findes i Kr. — er gennemført i refleksiv-endelser; her skrives der i reglen *-z*; i superlativ, hvor også *z* hyppigst anvendes, er der derimod skrevet *-st*.

Bindestreg er anvendt i sammensætninger, hvor første led er genetiv; dette er dog ikke, navnlig ikke i den første del, konsekvent gennemført, idet jeg først mente at kunne skelne mellem to slags arter af sådanne ord, men jeg opgav denne adskillelse som uigennemførlig og for subjektiv.

Forkortelser er gengivne på sædvanlig måde og i overensstemmelse med de anførte grundsætninger; *s.* = *sonr* (selvstændigt); *h.* = *het*, *qv.* = *qvazk* (impf.), derimod *s.* = *segir*, altid undtagen i meget få tilfælde, hvor impf. *sagði* er syntaktisk krævet; det samme gælder *sv'.* = *svarar*; *aldr*

= *aldrigi*; jfr. beskrivelsen af Kringla-bladet i den fototypiske udgave.

I versene er, som antydet, retskrivningen noget mere gammeldags; således gennemføres *s* i relativ og verb. *vera*; i hdskr. skrives her aldrig *s*, undt. undtagelsesvis i impf. (jfr. noterne), samt *u*-omlyd af *á*.

I noterne vil man i øvrigt kunne finde de enkelte håndskrifters skrivemåde anført, hvor jeg antog, at det kunde have sin interesse eller betydning. Således er der bl. a. gjort opmærksom på aksenter over vokaler i visse ord (*óf*, et ord, der vistnok er sammentrukket af *ó(h)óf* = *ørhóf*; *Svási* osv.).

Hvad noternes indretning angår, er den vistnok ret gennemskuelig. Her kan bemærkes, at *ul.* betyder »udelader«, *omv.* = *omvendt* (ɔ: i omvendt orden); hvor flere end to ord anføres, betegnes ordenen ved | , f. ex. *við K.* | *lengi—sumarit* betyder, at *við K.* står efter *sumarit* (eller ordene *lengi—s.*); hvor der er flere ord, der er ombyttede, betegnes rækkefølgen ved små tal efter hvert ord. Når i en note flere håndskrifters afvigelse anføres og der bagefter tilföjes en relativsætning (»der«, »som«), går relativet kun på det sidst betegnede håndskrift. Et tal i parentes efter et ord, betegner det »første«, »andet« eller »tredje« af de enslydende ord i den pågældende linje. Ved bis betegnes, at varianten gælder for bægge steder, hvor det anførte ord findes i teksten. Alle varianter fra skindhåndskrifter er gengivne nöjagtig, d. v. s. med kursiverede opløsninger af forkortelser; hvor to (eller flere) skindhåndskrifters ordlyd er ganske ens, er kursivering ikke anvendt; de fra papirsafskrifterne er gengivne med disses stavemåde, men uden kursivering af forkortelser.

Varianterne skulde være, som anført, så fuldstændige som muligt. Til betryggelse heraf har jeg ved korrekturlæsningen sammenlignet teksten i dens helhed med alle håndskrifter (og ikke blot de i mit manuskript optegnede varianter), undt.

18, fol. Alligevel er der indløbet enkelte — som jeg håber — meget få, fejl (jfr. Rettelser osv.).

For tydeligheds skyld er varianterne til versene satte for sig, og her er de enkelte håndskrifters skrivemåder nöjagtigere og fyldigere medtagne end ellers.

Med hensyn til udgavens øvrige indretning bemærkes følgende. I marginen findes for det forste sidetal fra de tidligere udgaver, **H** = den store Københavnske udgave I—III (de enkelte dele er ikke særlig betegnede, da de falder sammen med denne udgaves), **U** = Ungers udgave, **F** = Frísbók, udgaven, **O** = Olaf d. helliges saga (1853).

Kapitelinddelingen beror helt igennem på Kr. og 18, og overskrifterne på det sidste (der ses bort fra yngre stavemåder og moderne former, der uden videre er rettede). Kun i Har. hárf. k. 24 (I, 132_{18}) er 18 forladt, hvad der ikke burde være sket. Ved hvert kapitel har jeg tilföjet henvisninger til parallelsteder i den islandske og norske historiske litteratur. Jeg håber, at det meste er medtaget, men det er næppe muligt, og i og for sig heller ikke nødvendigt, at få alle småstumper hist og her med; det er heller ikke lykkedes mig; jfr. Bemærkninger, tillæg og rettelser. Udenlandske kilder måtte principmæssigt udelukkes. Hensigten hermed er at lette brugerne af bogen opsøgningen af parallelsteder, der i flere tilfælde kun består i ganske korte bemærkninger, men hensigten har ikke været den, at hævde, at alle de steder, hvortil der således er henvist, står i nogen indre sammenhæng med Snorres værk, enten som kilder dertil eller som lån derfra. I det parti, hvor Frísb. ikke er et håndskrift af Hkr., er der her (og ikke som ellers i marginen) henvist til udgaven deraf.

Endelig har jeg tilföjet årstal i marginen. Dette har været forbundet med en del besvær, navnlig i de partier, hvor tidsregningen er usikker, og hvor Snorres (og de gamles) tidsregning afviger fra den, der som rigtig kendes andre steder

fra. Jeg har bagefter opdaget nogle fejl, som jeg beder velvilligst undskyldte; jfr. Rettelser.

Som Tillæg er trykt de interpolerede kapitler i Jsk. efter J2 bogstavret, men uden kursiverede forkortelser.

Angående registrene er der lidet at bemærke. Første bind er ikke særlig betegnet, 2. og 3. bind ved II og III. Bindestreg betegner, at vedkommende navn idelig forekommer på de sider, den står imellem, at der her findes et sammenhængende stykke om en person eller begivenhed; når der er mange sådanne sider, kan det dog hændes, at navnet ikke står på en enkelt af dem. Hvor et navn findes to steder på en side, betegnes dette ved »bis«; findes det flere steder, betegnes det ved »pass.« = passim[1]). At henvise til linjer, er næppe nødvendigt, hvor siderne er så korte som her. Hvor et navn optræder selvstændigt i en variant (og ikke tillige i teksten), er dette betegnet ved a efter tallet. Varianter af navne er satte i parentes efter sidetallet, eller, enkelte gange, efter selve navnet. — Med taknemlighed erkender jeg den nytte, som Stedsregistret i Ungers udgave, samt G. Storms oversættelse af Snorre i det hele har ydet mig.

III.

Oversigt over teksten og håndskrifterne.

Prologen, I, 3—8, F, J1 (J2, K, 18)
Ynglingasaga, I, 9—52_3, K (J1, 18), F, J2 (Sp.)
52_3—84_1, K (18), F, J1 (J2, Sp.)
84_1—85, F, J1 (K, J2, Sp)

1) I enkelte tilfælde kunde bis og pass. (f. ex. »død ... bis«) synes uheldigt; de betyder da, at f. ex. en persons død omtales på den pågældende side, men at navnet findes to eller flere gange.

Hálfd. svart.	$86—95_{11}$, F, J1 (K, J2)
	$95_{11}—97$, K (18), F, J1 (J2)
Har. hárf.	$98—106_{14}$, K (18), F, J1 (J2)
	$106_{14}—117_{17}$, F, J1 (J2, K, 18)
	$117_{17}—161_{4}$, K (18), F, J1 (J2)
	$161_{4}—164$, K (18), F, J1 (J2), 325 VIII
Hák. góð.	$165—172_{11}$, K (18), F, J1 (J2), 325 VIII
	$172_{11}—191_{6}$, K (18), F, J1 (J2)
	$191_{6}—207_{14}$, K (18), F, J1 (J2), 39
	$207_{15}—222$, K (18), F, J1 (J2).
Har. gráf.	$223—228_{2}$, K (18), F, J1 (J2)
	$228_{2}—241_{5}$, K (18), F, J1 (J2), 39
	$241_{5}—247_{5-6}$, K (18), F, J1 (J2), 39, 325 VIII
	$247_{6}—251_{9}$, K (18, J2), F, J1, 325 VIII
	$251_{9}—254$, K (18, J2), F, J1
Ól. Tryggv.	$255—258_{12}$, K (18, J2), F, J1
	$258_{12}—266_{13}$, K (18, J2), F, J1, 325 XI
	$266_{13}—273_{12}$, K (18, J2), F, J1
	$273_{12}—281$, K (18, J2), F, J1, 39
	$282—284_{1}$, K (18, J2), F, J1, 39, 325 VIII
	$284_{1}—293_{16}$, K (18, J2), F, J1, 325 VIII
	$293_{16}—305_{4}$, K (18, J2), F, J1
	$305_{4}—315_{6}$, K (18, J2), F, J1, 39
	$315_{6}—316_{19}$, K (18, J2), F, J1
	$316_{19}—324_{8}$, K (18, J2), F, J1, 325 VIII
	$324_{8}—328_{8}$, K (18, J2), F, J1, 325 VIII, 39
	$328_{8}—343_{14}$, K (18, J2), F, J1, 39
	$343_{14}—376_{2}$, K (18, J2), F, J1
	$376_{2}—376_{17}$, K (18), F, J1 (J2)
	$376_{17}—385_{6}$, K (18), F, J1 (J2), 39
	$385_{6}—393_{15}$, K (18), F, J1 (J2)
	$393_{15}—402_{3}$, K (18), F, J1 (J2), 39
	$402_{3}—440_{14}$, K (18), F, J1 (J2)
	$440_{14}—453_{4}$, K (18), F, J1 (J2), 325 VIII
	$453_{4}—459$, K (18), F, J1 (J2)

Ól. helg., II, 3—40_5, K (18, 70,), J1 (J2, J3)[1])

40_5—49_{16}, K (18, 70, J2), J (J1)

49_{16}—53_1, K (18, J1, J2), J (J1), 325 IX

53_1—58_{2-3}, K (18, 70), J1 (J2), 325 IX

58_3—89_1, K (18, 70), J1 (J2)

89_1—112_{17}, K (18, 70), J1 (J2), 325 IX

112_{17}—126_{10}, K (18, 70), J1 (J2)

126_{10}—131_4, K (18, 70), J2

131_4—156_1, K (18, 70, J2), J

156_1—261_{14}, K (18, 70), J2

261_{14}—275_2, K (18, 70, J2), J

275_2—333_{10}, K (18, 70), J2

333_{10}—337_3, K (18, 70), J2, 325 XI

337_3—340_{18}, K (18, 70), J2

340_{18}—345_{22}, K (18, 70), J2, 1056

345_{22}—352_{19}, K (18, 70), J2

352_{19}—354_2, K (18, 70), J2, 325 XI

354_2—364_9, K (18, 70), J2, 325 XI, 325 IX

364_9—367_3, K-mbr. (18), J2 (K, 70), 325 XI, 325 IX

367_3—371_{13}, K-mbr. (18), J2 (K, 70), 325 XI

371_{13}—376_1, K-mbr. (18), J2 (K, 70).

376_{1-3}, K (18, 70), J2.

376_3—388_{19}, K (18, 70, J2).

388_{19}—473_5, K (18, 70), J2

473_5—478_5, K (18, 70), J2, S.

478_5—511, K (18, 70), J2.

512—519_2, K (18, 70, J2)

519_2—522_3, K (18, 70, J2), 39

522_3—523_{14}, K (18, 70), J2, 39

523_{14}—525_{12}, K (18, 70, J2), 39

525_{12}—530, K (18, 70), J2, 39

Magn. góð. III, 3—73, K (18), F, J2. 39

Har. harðr. 74—91_{12}, K (18), F, J2, 39

[1]) Dette hdskr. udelades i det følgende, da det stemmer med J2, hvad lakuner angår.

91_{12}—149_{5}, K (18, J2), F, 39
149_{5}—150_{14}, K (18, J2), 39
150_{14}—153_{7}, K (18, J2).
153_{8}—161_{7}, K (18, J2), F
161_{7}—203_{2}, K (18, J2), F, 39
203_{2}—206_{17}, K (18), F, J2, 39
206_{17}—217_{15}, K (18), F, J2
217_{15}—224, K (18), F, J2, 39
Ól. kyrr. 225—231_{8}, K (18), F, J2, 39
231_{8}—232, K (18), J2, 39
Magn. berf. 233—241_{7}, K (18), J2, 39
241_{7}—244_{12}, K (18), 39
244_{12}—259_{10}, K (18), J2, 39
259_{12}—260_{11}, K (18)
260_{13}—266, K (18), J2, 39
Sig. Eyst. Ól. 267—308_{5}, K (18), J2, 39
308_{6}—309_{7}, K (18), 39
309_{9}—312_{24}, K (18)
312_{25}—314, K (18), J2, 39
Magn. bl. Har. gill. 315—332_{24}, K (18), J2, 39
332_{24}—340_{17}, K (18), J2
340_{17}—347, K (18), J2, 39
Ing. Sig. 348—351_{1}, K (18), J2, 39
351_{1}—357_{2}, K (18), J2
357_{2}—365_{1}, K (18)
365_{1}—381_{17}, K (18), J2
381_{19}—385_{20}, K (18)
385_{23}—397, K (18), J2
Hák. herð. 398—403_{7}, K (18), F, J2
403_{7}—427_{4}, K (18), F
427_{6}—429_{7}, K (18), J2
429_{9}—431, K (18).
Magn. Erl. 432—449_{20}, K (18), F
449_{20}—492, K (18), F, J2.

Jeg anser det ikke for nødvendigt, her at komme ind på undersøgelser af Snorres kilder og benyttelse af disse, eller hans forfatterskab i det hele. I så henseende tillader jeg mig at henvise til G. Storms tit omtalte bog om Snorre, samt til den redegörelse for min opfattelse af sagen, der findes i min oldn.-oldisl. litteraturhistorie II. bind, 2. del.

En fortolkning af versene vil blive udgiven i et lille tillægsbind, hvor der også vil blive gjort rede for tolkningsprincipperne.

Det er mig en kær pligt, at bringe bestyrerne af de offenlige biblioteker i Stockholm, Upsala og Kristiania min bedste tak for det udlån af håndskrifter, de så liberalt har tilstået mig i den række af år, der er medgået til udgaven

Prof., dr. *G. Storm* beder jeg modtage min bedste tak for alle de vink og bemærkninger, han tid efter anden har givet mig; jfr. Bemærkninger og rettelser, — som jeg herved særlig vil henlede læsernes opmærksomhed på.

Endelig bringer jeg prof. dr. *L. Wimmer* og bibliotekar dr. *Kr. Kålund* min bedste tak for de råd og oplysninger af forskellig art, de under arbejdets gang velvilligst har ydet mig.

Khavn. i decbr. 1899.

Finnur Jónsson.

Efterskr. M. h. t. hvad der ovf. s. X er udtalt om P. Claussöns forhold til Kringla, bemærkes, at det dog næppe tör betragtes som sikkert, at han har benyttet Kr., men snarere et nu tabt hdskr.

KONUNGA SǪGUR

ERU HÉR RITAÐAR.

Prologus.

H 1 U 1 F 1 Í bók þessi lét ek rita fornar frásagnir um hǫfðingja þá, er ríki hafa haft á Norðrlǫndum ok á danska

---

Prologus. *Denne fortale findes ikke i* Kringla; *derimod i* Jöfraskinna *(38).* Sp. Frísbók *og* AM 308 qv, *men både i* Jöfraskinna *(37),* Kringla *(35) og Stockh. 18 er den senere tilskrevet, men den er her kun en afskrift middelbart eller umiddelbart efter 38. Desuden findes fortalen i forskellige håndskrifter af Olaf d. helliges saga (udg. 1853 og i Fms. IV—V), nemlig: Stockh. 2, 4o,* Bergsbók, AM 325 V, 4o *(forkortet),* 325 VI, *73 fol. (papir); en oversættelse efter* Frísb. — *frit behandlet og, mod slutningen, stærkt forkortet — findes i L. Hanssöns oversættelse* (AM 93) *samt foran P. Claussöns oversættelse af Hkr., aftrykt af Storm i Arkiv f. n. fil. I 54—6. Som fortalen foreligger i den særskilte Olafssaga (1853) og den dertil hørende række af håndskrifter, kan den* i k k e *betragtes som en fortale til* Heimskringla, *men kun til Olafssagaen; jeg er for det meste aldeles enig med G. A. Gjessing, når han (i Kongesagaens fremvæxt) hævder, at fortalen i Olavss. er omredigeret, forandret og forøget af* Heimskringlas *fortale, i overensstemmelse med den brug, som Snorre vilde göre af den som fortale til hans særskilte udgave af Olafssagaen. I det følgende vil vi altså kun undtagelsesvis anføre læsemåder fra de nævnte hdskrr. af Olafssaga; særlig skal det bemærkes, at som fortalen foreligger i* AM 73, *er den ofte vilkårlig ændret m. h. t. enkelte udtryk og vendinger; de derved opståede læsemåder er det unødvendigt her at fremhæve. Prologen i Peringskiolds udgave er omtrent ordret overensstemmende med 37. Til slutning bemærkes, at stykket om Are findes afskrevet efter* Frísb., *med tilföjede varianter fra* Jöfrask., *af Arne Magnusson i hans samlinger af oplysninger om Are frode* AM 364, 4o.

Overskrift: Prologvs *F(og 93);* Konunga sogr ero her ritaðar *J2, Sp. J1, 18 (vistnok at betragte som en fællesoverskrift for hele værket og ikke for fortalen alene).*

1. Í: A *F*(*93*). bók þessi : þessi bók *93.* fornar : *ul. K.*

tungu hafa mælt, svá sem ek hefi heyrt fróða menn segja, svá ok nǫkkurar kynkvíslir þeira, eptir því, sem mér hefir kent verit, sumt þat er finnsk í langfeðga-tali, því er konungar hafa rakit kyn sitt eða aðrir stórættaðir menn, en sumt er ritit eptir fornum kvæðum eða sǫguljóðum, er menn hafa haft til skemtanar sér, en þó at vér vitim eigi sannyndi á því, þá vitum vér dœmi til þess, at gamlir frœðimenn hafa slíkt fyrir satt haft. Þjóðólfr inn fróði ór Hvini var skáld Haraldz ins hárfagra; hann orti ok um Rǫgnvald konung heiðum-hæra kvæði þat, er kallat er Ynglingatal. Rǫgnvaldr var sonr Óláfs Geirstaða-álfs, bróður Hálfdanar svarta. Í því kvæði eru nefndir xxx. langfeðga hans ok sagt frá dauða hvers þeira ok legstað. Fjǫlnir var sá nefndr, er sonr var Yngvifreys, þess H 2
er Svíar hafa blótat lengi síðan; af hans nafni eru Ynglingar kallaðir. Eyvindr skáldaspillir talði ok langfeðga Hákonar jarls ins ríka í kvæði því, er Háleygjatal

---

1. hafa mælt: *ul. F.* svá: *ul. J1, 18.* 2. -kvíslir: slóð*ir F.* 4. því: þar *F.* konungar: *herefter har F:* eða — menn. 5. ritit: ritat *alle hdskrr.* fornum: *herefter tf. F:* f*r*asavgnu*m eða.* 7. en þó at: þott *F.* vitim: uitum *Sp;* witom *J1.* eigi: æi *J2. Sp.* sannyndi: saɴendi *J1.* vitum: vito *F.* 8. þess: *ul. F.* hafa: hafi *F.* 9. inn fróði: *ul. F; et sådant epitet er imidlertid netop her på sin plads og er sikkert sat (af Snorre) med velberåd hu.* Hvini: Hvin *J1, 18. Sp.* 10. Haraldz: k*o*nv*ngs tf. F.* ok: *ul. F og tf.:* kvǫði *og ul. så* kvæði *i l. 11.* 11. hæra: hæʀa *J2;* hærra *J1, Sp;* hǽra 18*;* hǿra *F.* kvæði: *se l. 10, anm.* þat, er kallat er: ; þ*at* e*r* kall*at F, jfr anm. l. 10.* 12. sonr: son *F, J2, J1, Sp, K, 18.* 13. því: þ*e*sso *F.* nefndir: nemndir *F.* 14. -feðga: feðgar *J1, 18 (det foranstående tal altså at læse* þrjátíu, *nyisl.)* 15. var*(1)*: e*r F.* sonr var: var son *F.* sonr: son *K, 18, Sp, J1;* s. *J2.* 16. lengi: *ul. F.* nafni: *alle, undt. J2, der har* ætt. 17. Ynglingar kallaðir: siðan kall*a*ð*ir* Ynglin*g*a*r F.* 18. ríka: rikia *K, 18, Sp.* -tal: *ul. F ved linjeskifte.*

heitir, er ort var um Hákon. Sæmingr er þar nefndr sonr Yngvifreys; sagt er þar ok frá dauða hvers þeira ok haugstað. Eptir Þjóðólfs sǫgn er fyrst ritin æfi Ynglinga ok þar við aukit eptir sǫgn fróðra manna.
U 2 In fyrsta ǫld er kǫlluð bruna-ǫld: þá skyldi brenna alla dauða menn ok reisa eptir bautasteina, en síðan er Freyr hafði heygðr verit at Upsǫlum, þá gerðu margir hǫfðingjar eigi síðr hauga en bautasteina til minningar eptir frændr sína, en síðan er Danr inn mikilláti, Dana-konungr, lét sér haug gera ok bauð sik þangat bera dauðan með konungs-skrúði ok herbúnaði ok hest hans með sǫðulreiði ok mikit fé annat, en hans ættmenn gerðu margir svá síðan, ok hófsk þá haugs-ǫld þar í Danmǫrku, en lengi síðan helzk bruna-ǫld með Svíum ok Norðmǫnnum. En er Haraldr inn hárfagri var konungr í Nóregi, þá byggðisk Ísland. Með Haraldi váru skáld ok kunna menn enn kvæði þeira ok allra konunga kvæði, þeira er síðan hafa verit at Nóregi, ok tǫkum vér þar mest dœmi af því, er sagt er í þeim kvæðum, er kveðin váru fyrir sjálf-
F 2 um hǫfðingjunum eða sonum þeira; tǫkum vér þat

1. um: *ul. F.* Sæm-: sǫm- *J2, J1;* sôm- *Sp;* søm- *F.* þar: *ul. F.* 2. sonr: son *F, K, Sp, 18, J1;* s. *J2.* -freys: freyrs *F (ur. i udg.).* þar ok: *ok þar F.* 3. sǫgn: sa'go *J1, 18, også i l. 4 (undt. i 18:* faugn*).* ritin: *sål. F (*rítín*);* rituð *de øvrige.* 5. kǫlluð: *ul. Sp.* 8. eigi: ei *J2.* 9. eptir: v*m F.* 11. sik—bera: at b*er*a síg þan*n*ig *F.* her: hans *Sp. (ur.)* 12. með: við ollu *F.* -reiði: ræði *J1 (sål. også P.), 18.* 13. en—síðan: *sål. — anomali — alle hdskrr., for:* síðan gerðu margir hans ættmenn svá. en: *ok F.* 14. þá: *sål. J1;* þvi *308, K;* þar *F, 18, J2, Sp.* þar: *ul. F.* -mǫrko: mork *F.* 17. Haraldi: hanom *308;* ko*n*v*n*gi *tf. F.* kunna: kunnu *Sp.* 19. at: i *F.* tǫkum: toku*m J2;* toko*m F;* taukum *K, Sp;* ta'com *J1;* tǫkum *18; der er ingen tvivl om, at der ikke bör læses:* tókum. því, er: ,þ*at* er *F.* 20—21. sjálfum: siolfum *Sp.* 21. hǫfðingjunum: -gum *308;* -gio*m F.* eða: ok *308.*

alt fyrir satt, er í þeim kvæðum finnsk um ferðir þeira eða orrostur; en þat er háttr skálda, at lofa þann mest, er þá eru þeir fyrir, en engi myndi þat þora, H 3
at segja sjálfum honum þau verk hans, er allir þeir, er heyrði, vissi, at hégómi væri ok skrǫk, ok svá sjálfr hann; þat væri þá háð, en eigi lof.

Frá Ara presti inum fróða.

Ari prestr inn fróði Þorgilsson Gellissonar ritaði fyrstr manna hér á landi at norrœnu máli frœði bæði forna ok nýja; ritaði hann mest í upphafi sinnar bókar frá Íslandz byggð ok laga-setning, síðan frá lǫgsǫgumǫnnum, hversu lengi hverr hafði sagt, ok hafði þat áratal fyrst til þess, er kristni kom á Ísland, en síðan alt til sinna daga; hann tók þar ok við mǫrg ǫnnur dœmi bæði konunga-æfi í Nóregi ok Danmǫrk ok svá í Englandi, eða enn stórtíðendi, er gǫrzk hǫfðu hér í landi, ok þykki mér hans sǫgn ǫll merkiligust; var hann forvitri

---

1. satt: sagt *Sp(ur.)*. 3. engi: *sål. alle, dog skrives ordet* æ̇ *i J2 (sædvanl.* = eigi*)*, æigi *Sp*. þat: þ° *Sp*. þora: gera *F*. 4. hans: *ul. 308*. 5. skrǫk: scræc *J2;* scræk *J1;* skræk *F;* skrauk *K, 308 (sikkert intet* = skrøk*)*. 7. *Overskriften findes kun i J2, Sp, J1; i 18 findes den tilskrevet i margen.* 9. fyrstr: fyrst *F*. norrœnu: noʀænu *J2;* norǿno *F(*norøno *St. 2 qv.*, norenv *325 V)*. 10. ritaði: *ok* ritaði *F*. mest: fyst *St. 2, 325 V*. upphafi: uphaf *Sp. (*-hafit *J1)*. frá: *sål. F (*fra*), St. 2 og kap.fortegnelsen i Ísl.b.;* um *J2, J1, K, 308, 18, Sp*. 12. hversu: hvessu *K efter AM, Sp*. sagt: *i F er der først skr.* haꝼt, *men den første streg i* h *er af skriveren selv rettet til* ſ *og den sidste del deraf underpunkteret; ved* ꝼ *er noget rettet (forsøgt omgjort til* c *el.* k*); Fs læsemåde er således utvivlsomt* sagt. þat—fyrst: fyrst ara tal *F*. 14. ok: *ul. F (og 325 V)*. 15. ok Danm.: ok í D. *J1, 18, Sp*. í: a *F*. 16. í: a *J1, Sp, 308, 18*. í landi: a isl*a*ndi *F*. 17. þykki: þikk*ir F*. mér: *sål. J2, Sp, J1, K, sml.* megh *93 (*oss *73 og St. 2.);* morgv*m* vitrv*m* m*o*nn*v*m *F*. merkiligust: me*r*kilig *F (*merckeligiste *93)*. 17. forvitri: for *er udraderet i 18.*

ok svá gamall, at hann var fœddr næsta vetr eptir fall Haraldz Sigurðarsonar. Hann ritaði, sem hann sjálfr segir, æfi Nóregs-konunga eptir sǫgu Oddz Kolssonar, Hallzsonar af Síðu, en Oddr nam at Þorgeiri afráðskoll, þeim manni, er vitr var ok svá gamall, at
U 3 hann bjó þá í Niðarnesi, er Hákon jarl inn ríki var drepinn. Í þeim sama stað lét Óláfr konungr Tryggvason efna til kaupvangs, þar sem nú er. Ari prestr kom vii. vetra gamall í Haukadal til Hallz Þórarins-
H 4 sonar ok var þar xiiii. vetr. Hallr var maðr stórvitr ok minnigr. Hann munði þat, er Þangbrandr prestr skírði hann þrévetran; þat var vetri fyrr, en kristni væri í lǫg tekin á Íslandi. Ari var xii. vetra gamall, þá er Ísleifr byskup andaðisk. Hallr fór milli landa ok hafði félag Óláfs konungs ins helga ok fekk af því upreist mikla, var honum því kunnigt um ríki hans. En þá er Ísleifr byskup andaðisk, var liðit frá falli Óláfs konungs Tryggvasonar nær lxxx. vetra. Hallr andaðisk ix. vetrum síðarr, en Ísleifr byskup; þá var Hallr at vetra-tali níræðr ok iiii. vetra;

---

1. svá: þo *F.* at: *sva* at *F.* 2. Haraldz: k*onvngs tf. F (ligeledes 73, 325 V).* 6. í Niðarnesi: *sål. F, St. 2 (sml.* i uik*ar* nesi *325 V);* und*ir* nese *J2 (*unndir næsi *AM); samme læsemåde i J1, K, 308, 18, Sp.* 7. konungr: *ul. F.* 8. kaupvangs: *sål. J2, J1, Sp. K, (308);* ka*u*pangs *F.* þar: þess *J1.* 8. prestr: þor*gils* .s. *tf. F.* 10. xiiii: xv *F.* maðr: *ul. F.* stórvitr: storvitugur *J1.* 11. munði: *sål. St. 2;* mundi *de øvrr.* prestr: *ul. F.* 13. væri: v*ar F;* var *J1 og St. 2.* uari *Sp (=* væri*).* í: *ul. J1, 308, 18 og skr. følgelig:* lǫgtekin. á: h*er* a *F.* Ari: prestr *tf. Sp, J1, 18 og AM.* 16. upreist mikla: mikla vpp reíst *F;* up *Sp, de andre hdskrr. skr.* -pp-. því*(2)*: af þ*vi F(*þi *J2, AM).* um ríki: k*onvngriki F. (sml.* um konungriki *St. 2).* 17. þá: *ul. F.* 20. iiii. vetra: *sål. F (ɔ:* vet*tra), 308;* vetr *J2, J1, Sp, K.*

hann hafði gǫrt bú í Haukadal þrítøgr ok bjó þar lx. ok iiii. vetr; svá ritaði Ari. Teitr, sonr Ísleifs byskups, var með Halli í Haukadal at fóstri ok bjó þar síðan. Hann lærði Ara prest ok marga frœði sagði hann honum, þá er Ari ritaði síðan. Ari nam ok marga frœði at Þuríði, dóttur Snorra goða; hon var spǫk at viti; hon munði Snorra, fǫður sinn, en hann var þá nær hálf-fertøgr, er kristni kom á Ísland, en andaðisk einum vetri eptir fall Óláfs konungs ins helga. Þat var eigi undarligt, at Ari væri sannfróðr at fornum tíðendum bæði hér ok útan landz, at hann hafði numit at gǫmlum mǫnnum ok vitrum, en var sjálfr námgjarn ok minnigr, en kvæðin þykkja mér sízt ór stað fœrð, ef þau eru rétt kveðin ok skynsamliga upp tekin.

1—2. hann—vetr: *optaget efter F og St. 2; mgl. i de øvrr. hdskrr.; der kan næppe være tvivl om, at denne sætning hører til Hkr.-fortalen; ellers måtte man antage, at F havde fået den fra fort. til Olafssagaen; men den passer ikke bedre dér end i en Hkr.-fort.; udeladelsen stammer sikkert fra en afskriver, der sprang fra* vetra *til* vetr. gǫrt: gert *F;* gort *St. 2.* þrítøgr: þritvgr *F, (*xxx. *St. 2);* þri togr *73;* þritogr *325 V.* vetr: vetr *i J2, J1, Sp, K (se anm. til foreg. s. l. 20) betragter jeg som det sidste ord i den udeladte sætning; (i virkeligheden mangler der altså i disse 4 hdskrr.:* vetra: hann —iiii*). Herved bliver det fuldkommen sikkert, at sætningen hører til Hkr.-fort.* vetr *har St. 2 og 325 V. medens F urigt. har* vettra. 2. Ari: prestr *tf. F her og 5 (sidste sted) og 10.* sonr: s. *el.* son *hdskrr.* 4—5. marga—honum: sagði honom marga frǫði *F.* 5. Ari*(2): se anm. til 2.* 7. fǫður: feðr *F, 18.* 8. hálf-fertøgr: halfertogr *F;* -tugr *AM. Sp;* tygr *K. 18; sml.* -togr *St. 2.* 9. Þat: þ*vi F.* 11—12. hafði—en: *ul. F.* 13. námgjarn: *ok* vitr *tf. F.* minnigr: en*n* hafði nvmit at gomlu*m* mo*nnvm* froðo*m* *tf. F; sml. anm. til l. 11—12.* þykkja: *skrevet* þilcia *i 18 (cfr.* þiltia *Sp.).* skyn-: rak- *F.*

Med hensyn til denne fortales bemærkninger om Are frode sammenligne man Ares egne udtalelser i Íslendingabók, særlig kap. 1 og 9.

Ynglinga saga.

K. I. Hér segir frá landa-skipan.

[Sml. Snorra-Edda, fort. kap. 3.]

H 5
U 4
F 3

Kringla heimsins, sú er mannfólkit byggvir, er mjǫk vágskorin: ganga hǫf stór ór útsjánum inn í jǫrðina. Er þat kunnigt, at haf gengr frá Nǫrvasundum ok alt út til Jórsala-landz; af hafinu gengr langr hafsbotn til landnorðrs, er heitir Svarta-haf. Þá skilr heims-þriðjungana; heitir fyrir austan Ásíá, en fyrir vestan kalla sumir Európá, en sumir Éneá. En norðan at Svarta-hafi gengr Svíþjóð in mikla eða in kalda; Svíþjóð ina miklu kalla sumir menn eigi minni en Serkland it mikla: sumir jafna henni við Bláland it mikla; inn nørðri hlutr Svíþjóðar liggr óbyggðr af

---

K. I. *Overskriften hentet fra J2 (= J1, Sp). I 18 findes blot* Ynglinga saga *(men i margen er J2ˢ overskr. senere tilskreven).* Her hefr vp*p* kon*v*nga bok ept*ir* savgn ara p*r*estz froða Oc héfr *fyr*st v*m* þ*r*iþiv*n*ga. skipti heímsins. EN siðan f*r*a avllv*m* nor*egs* kon*vn*Gvm *F (med rødt blæk).* 1. Kringla—sú: *K, F;* Sva er sagt. at Kringla su *J2, Sp.* er—byggvir: *ul. J1.* byggvir: *sål. F, J2;* byggir *K.* 2. hǫf stór: stór haf *F;* stor havf *J2, Sp.* ór: vestann or *J2. Sp.* -sjánum: sænu*m* *J2. Sp;* oc *tf. J2, Sp.* 3. frá: af *F.* Nǫrva: norva *K, J1, osv.;* naurfa- *J2, Sp;* níorva *F.* 4. ok alt: *ul. 308.* 5. Þá: ,sa e*r* *J2;* ;sa *F.* 6. þriðjungana: þriðvn*n*ga *(sål.) F.* 7. Európá: *sål. (ɔ: eu-) AM i K og 18;* evropa *F, J2.* 8. at: af *F.* Svíþjóð: sviðioþ *AM i K, F (sål. også l. 9. 11 og s. 10 l. 2. 8).* 9. ina: enu *J2.* 10. sumir: en sumir *J2, Sp.* 11. nørðri: nørþri *AM i K. (Ásg.* nǫrðri*),* norþri *J1, 18;* neyrðri *F;* nǫrðri *J2;* nordri *Sp.*

frosti ok kulða, svá sem inn syðri hlutr Blálandz er auðr af sólar-bruna. Í Svíþjóð eru stórheruð mǫrg; þar eru ok margs konar þjóðir ok margar tungur: þar eru risar ok þar eru dvergar, þar eru blámenn, ok þar eru margs konar undarligar þjóðir; þar eru ok dýr ok drekar furðuliga stórir. Ór norðri frá fjǫllum þeim, er fyrir útan eru byggð alla, fellr á um Svíþjóð, sú er at réttu heitir Tanais, hon var forðum kǫlluð Tanakvísl eða Vanakvísl; hon kømr til sjávar inn í Svarta-haf. Í Vanakvíslum var þá kallat Vana- H 6
land eða Vanaheimr. Sú á skilr heims-þriðjungana; heitir fyrir austan Asíá, en fyrir vestan Európá.

K. 2. Frá Óðni.

[Sml. Snorra-Edda, fort. k. 4, beg., 8, slutn.; Háv. 154. 156.]

Fyrir austan Tanakvísl í Ásíá var kallat Ásaland eða Ásaheimr, en hǫfuðborgin, er var í landinu, kǫll-

1. kulða: kulþa *AM i K, Sp;* kvlþa *F;* kulda *J2.* svá: *ul. F.* inn syðri: einn *J2.* 2. bruna: híta *F.* stór-—mǫrg: morg stor herut *J2 (hvilket viser, at* stor heroð *og* stor herot *F er at opfatte som ét ord).* 3. þar eru: *ul. F.* ok*(1): ul. Sp.* þjóðir: vndarlig*ar tf. F.* 4. eru*(1)*—dvergar: e*r*o dv*er*gar. *ok* risar *F.* ok þar eru: *ul. Sp.* þar eru*(3): ok F;* oc þar eru *J2, Sp.* 5. þar eru*(1)*: *ul. J2, Sp.* 5—6. margs —ok*(1): ul. F (jfr anm. til* 3. þjóðir*).* 5. þar eru: sva *J2. Sp.* 6. furðuliga: furðu *J2.* 8—9. Tanais—kǫlluð: *ul. F.* 9. kømr: *sål. AM i K (f.* kemr*);* kemr *F, J2, Sp.* sjávar: *sål. AM i K (f.* siaf-*);* siaf*ar F;* siofar *J2, Sp.* 11. Sú á: s*va J2 (ved misforståelse)*, sua *Sp.* þriðjungana: *sål. AM i K (f.* -unga*). 18, J1;* þriðio*n*nga *F;* þriþiunga *J2, Sp.* 12. heitir—Európá: heitir fyrir vestann Evropa, enn fyrir austann Asia *J2, Sp.* Európá *sål. AM i K (f.* ev-*);* evrópa *F;* sem fyʀ v*ar* sagt *tf. F.* 13. *Overskriften fra F;* Fra Asia mǫnnum *AM i K, J1, 18;* Her segir fra Oðni *J2, Sp.* 14. Tana-: vana- *J2.* Asa-: asia *F.* 15. var í: *sål. AM i K (f.* í var*), J1, 18, F, Sp;* i var *J2.*

uðu þeir Ásgarð. En í borginni var hǫfðingi sá, er U 5 Óðinn var kallaðr; þar var blótstaðr mikill. Þat var þar siðr, at xii. hofgoðar váru œztir; skyldu þeir ráða fyrir blótum ok dómum manna í milli; þat eru díar kallaðir eða drótnar; þeim skyldi þjónostu veita ok lotning alt fólk. Óðinn var hermaðr mikill ok mjǫk víðfǫrull ok eignaðisk mǫrg ríki; hann var svá sigrsæll, at í hverri orrostu fekk hann gagn; ok svá kom, at hans menn trúðu því, at hann ætti heimilan sigr í hverri orrostu. Þat var háttr hans, ef hann F 4 sendi menn sína til orrostu eða aðrar sendifarar, at hann lagði áðr hendr í hǫfuð þeim ok gaf þeim bjának; trúðu þeir, at þá myndi vel farask. Svá var ok um hans menn, hvar sem þeir urðu í nauðum staddir á sjá eða á landi, þá kǫlluðu þeir á nafn hans, ok þótti jafnan fá af því fró; þar þóttusk þeir eiga alt traust, er hann var. Hann fór opt svá langt í brot, at hann dvalðisk í ferðinni mǫrg misseri.

H 7 **K. 3.** Frá Óðni ok brœðrum hans.

[Sml. Gylf. k. 6; Lokas. 26.]

Óðinn átti ií. brœðr; hét annarr Vé, en annarr

2. var kallaðr: er kallaðr *J2;* het *F.* blótstaðr: blotskapr *F.* 3. hofgoðar: hǫfðingjar *F, J2, Sp.* 4. dómum: dǫma *J2, Sp. (som v.l.).* milli: millom *J2. Sp (i mgl. i K, men er tf. af AM og findes i alle øvrr.)* þat eru: þeir voro *J2, Sp.* 6. ok—fólk: allt folk *ok* lótnínng *F.* 8. at: *ul. J1, 18.* fekk: hafði *J2, Sp.* 11. -farar: *sål. alle.* 12. áðr: *ul. J2.* bjának: bianac *K, 18, J1;* biánac *308;* bíaɴak *F;* bannac *(sål. først skr., men* i *er senere af Ásg. indsat) J2;* biannac *Sp.* 13. þeir: þi *tf. J2, Sp.* myndi: þ*eim tf. F.* var: bar *J2.* 14. urðu: voro *F.* 15. sjá: sio *J2, Sp.* á(1): *ul. F, J2.* þótti: þóttuz *F, J2, Sp.* 16. fró: gagn *F.* 17. er: sem *F.* opt: iafnan *F.* brot: brott *J2. Sp.* 18. misseri: missǫre *J2.* 19. *Overskr. fra F;* Fra Vǫnum ok Oþne *J2, Sp. [„alius"] (men i det følg. er kap. inddel. anderledes). I K har AM skr. som overskr.* Fra brøðrom oðens; *denne overskr. findes også i 18, 308, J1, Sp.*

Vílir. Þeir brœðr hans stýrðu ríkinu, þá er hann var í brottu. Þat var eitt sinn, þá er Óðinn var farinn langt í brot ok hafði lengi dvalzk, at Ásum þótti ørvænt hans heim. Þá tóku brœðr hans at skipta arfi hans, en konu hans, Frigg, gengu þeir báðir at eiga. En lítlu síðarr kom Óðinn heim; tók hann þá við konu sinni.

K. 4. Ófriðr við Vani.

[Sml. Gylf. k. 23; 57, beg; Sigrdr. 13—14; Völuspá 24.]

Oðinn fór með her á hendr Vǫnum, en þeir urðu vel við ok vǫrðu land sitt, ok hǫfðu ýmsir sigr; herjuðu hvárir land annarra ok gerðu skaða. En er þat leiddisk hvárum tveggjum, lǫgðu þeir milli sín sættar-stefnu ok gerðu frið ok seldusk gíslar; fengu Vanir sína ina ágæztu menn, Njǫrð inn auðga ok son hans Frey, en Æsir þar í mót þann, er Hœnir hét, ok kǫlluðu hann allvel til hǫfðingja fallinn; hann

1. ríkinu, þá: þa rikinu *J2, Sp.* þá er: meðan *F; er J2, Sp.* 2. brottu: brautu *J2, Sp.* þá: *ul. F, J2.* 3. brot: brautu *J2, Sp (tt).* lengi dvalzk: dvalzc lengi i *(sen. tilf. af Ásg.)* brott *J2, Sp;* lengi he*ima*n ve*ri*t *F.* 3—4. at—þótti: þa þotti asum *J2, Sp.* 4. ørvænt hans: hans ørvænt *J2, F, Sp.* 4—5. tóku—hans: skipto b*rœðr* h*ans* arfíno*m F.* 5. arfi hans: arfinum *J2, Sp.* 6. síðarr: *sål. K, J2, F.* tók: ok tók *J2, F, Sp.* 8. *Overskr. fra K skr. af AM, 308, J1, 18; Sp (som v.l.):* om ofrid uid uane *(sic);* Søtti*r* vana *ok* ása *F; ingen kap. i J2.* 9. með—Vǫnum: a hendr vanom *me*ð he*r*. *F.* 10. hǫfðu: fengu *J2;* fingu *Sp.* 11. herjuðu: ok h. *J2, Sp.* skaða: a *tf. F.* 12. tveggjum: tveGia *J2 (i Sp. først skr. så, men* a *siden rettet til* om*).* milli: millum *J2. Sp.* 13. stefnu: fund *J2, Sp.* gíslar: gislar *K;* gislaʀ *F;* gisla *J2;* gislav *Sp.* 14. sína—menn: sinn inn agæzta mann *J2.* ágæztu: agøtozto *F.* 15. son—Frey: frey son h*ans F.* 15—16. þar—hét: þann i mot er het Hǫnir *J2;* þar í mót *ul. J1.* 16. hét: heitr *Sp;* h. *K.*

var mikill maðr ok inn vænsti; með honum sendu
Æsir þann, er Mímir hét, inn vitrasti maðr, en Vanir
U 6 fengu þar í mót þann, er spakastr var í þeira flokki:
sá hét Kvasir. En er Hœnir kom í Vanaheim, þá
var hann þegar hǫfðingi gǫrr; Mímir kendi honum
ráð ǫll. En er Hœnir var staddr á þingum eða stefn-
H 8 um, svá at Mímir var eigi nær, ok kœmi nǫkkur
vanda-mál fyrir hann, þá svaraði hann æ inu sama—
»ráði aðrir« kvað hann. Þá grunaði Vani, at Æsir
myndi hafa falsat þá í manna-skiptinu; þá tóku þeir
Mími ok hálshjoggju ok sendu hǫfuðit Ásum; Óðinn
tók hǫfuðit ok smurði urtum þeim, er eigi mátti fúna,
ok kvað þar yfir galdra ok magnaði svá, at þat mælti
við hann ok sagði honum marga leynda hluti. Njǫrð
ok Frey setti Óðinn blótgoða ok váru þeir díar með
Ásum. Dóttir Njarðar var Freyja; hon var blótgyðja;
hon kendi fyrst með Ásum seið, sem Vǫnum var títt.
Þá er Njǫrðr var með Vǫnum, þá hafði hann átta
systur sína, því at þat váru þar lǫg; váru þeira bǫrn
Freyr ok Freyja, en þat var bannat með Ásum at
byggva svá náit at frændsemi.

---

1. inn vænsti: *i K har der, som det af AM i K. 18, 308 fremgår, stået* væsti *(fejlskr.)*; vǫɴ *F*. 2. inn: h*ann* v*ar* híɴ *F*. 4. sá—Kvasir: er kvasir het *J2, Sp*; *navnet skrives i hdskrr. uden nogen antydning af, at* a *er langt*; *jfr. Årb. f. n. Oldkh. 1891, side 151.* 5. þegar: *ul J2*. 6. er: ef *F. J2, Sp.* var: var*þ F*. 7. nær: ne*r K*; nǿr *F*; við *J2, Sp*. 8. þá: *ul. F*. 9. kvað: sagði *F*. Vani . . . Æsir: æse . . vanir *J2 (ur.)*. 10. myndi: mvndo *F*. skiptinu: sciftum *J2*. 11. Mími: hǿní *F (ur.)*. ok*(1)*: *ul. Sp.* -hjoggju *det sidste* i *er i K tilf. af AM og bestyrkes ved 18*; hioggu *F, J2, Sp*. hǫfuðit: hofoð *F*; *ul. J2*. 12. mátti: *sål. K, F*; máttu *J2, Sp, J1, 308, 18 (ur.)*. 13. þar: *ul. J2, Sp*. 14. hluti: fyrir *tf. J2, Sp*. 15. blótgoða: hof goða *F*. 17. hon: *ok F*; oc hon *J2, Sp*. 18. þá: *ul. F*. 19. þeira bǫrn: born þ*eira F*. 21. byggva: *sål. F (by*ttG*)*; byggia *K, J2, Sp*. frændsemi: frensymi *Sp* (frendsemi *J2*).

K. 5. Frá Gefjun. F 5

[Sml. Snorra-Edda, fort. kap. 4, 8 slutn., 10, 11 beg., Gylf. k. 1, 2.]

Fjallgarðr mikill gengr af landnorðri til útsuðrs; sá skilr Svíþjóð ina miklu ok ǫnnur ríki. Fyrir sunnan fjallit er eigi langt til Tyrklandz; þar átti Óðinn eignir stórar. Í þann tíma fóru Rúmverja-hǫfðingjar víða um heiminn ok brutu undir sik allar þjóðir, en margir hǫfðingjar flýðu fyrir þeim ófriði af sínum eignum; en fyrir því, at Óðinn var forspár ok fjǫlkunnigr, þá vissi hann, at hans afkvæmi myndi um norðrhálfu heimsins byggva. Þá setti hann brœðr sína, Vé ok Víli, yfir H 9
Ásgarð, en hann fór ok díar allir með honum ok mikit mannfólk. Fór hann fyrst vestr í Garðaríki ok þá suðr í Saxland. Hann átti marga sonu. Hann eignaðisk ríki víða um Saxland ok setti þar sonu sína til landz-gæzlu. Þá fór hann norðr til sjávar ok tók sér bústað í ey einni; þar heitir nú Óðinsey í Fjóni.

---

1. *Overskr. fra K (AM:* Fra Gefian*), Sp (v.l.), J1, 18, (i alle:* -an*);* Oðinn skipti *riki F;* Fra sonum Oþins *J2, Sp.* 2. mikill gengr: gengr mikill *J2, Sp.* af: fra *J2, Sp.* 3. sá: sa e*r F.* Svíþjóð: Svið- *AM i K, F.* 4. eignir: eigur *Sp.* 5. Í: oc *J2.* fóru: voro *J2 (ur.).* 6—7. margir hǫfðingjar: margar þioðir *J2, Sp.* 7. sínum eignum: eignom *(*-um*)* sínom *F, J2, Sp.* 8. því: þi *J2.* 9. at: af *tf. J2, Sp.* afkvæmi: afspreingi *308 (vilkårl. ændr.).* myndi: *ul. F;* myndu dreyfaz *J2, Sp (*dreifas*).* hálfu: halfr *J2,* halfur *Sp.* 10. byggva: *sål. F;* byggia *K, Sp; ul. J2.* Þá—hann: Setti h*ann* þa *F.* Vé ok Víli: vili *ok* vé *F;* Ve oc Vili *J2, Sp (*vila *v.l.* vili*);* vila *skr. K.* 11. díar—honum: með honum díar allir *F, J2, Sp.* 12. mann-: *ul. F, J2, Sp.* mannfólk: annat *tf. F, J2, Sp.* Fór hann: *ul. F.* 13. þá: þaðan *F.* marga s.: sono m*a*rga *F.* 14. ríki: *ul. F.* ríki . . . um: *ul. J2, Sp.* 15. sjávar: siofar *F, J2.* 16. sér: *sål. AM i K (for Ásg.*[s] þar*), 18, J1, Sp, J2;* ser þaʀ *F.* þar: þ*at F.* nú . . . í Fjóni: *ul. J2;* í Fj. *ul. Sp.* í: a *F.*

Þá sendi hann Gefjun norðr yfir sundit á landa-leitan: þá kom hon til Gylfa ok gaf hann henni eitt$_{a}$ plógsland; þá fór hon í Jǫtunheima ok gat þar iiii. sonu U við jǫtni nǫkkurum; hon brá þeim í yxna-líki ok fœrði þá fyrir plóginn ok dró landit út á hafit ok vestr gegnt Óðinsey, ok er þat kǫlluð Selund; þar byggði hon síðan. Hennar fekk Skjǫldr, sonr Óðins; þau bjoggu at Hleiðru. Þar er vatn eða sjár eptir; þat er kallat Lǫgrinn; svá liggja firðir í Leginum, sem nes í Selundi; svá kvað Bragi inn gamli:

1. Gefjon dró frá Gylfa,
glǫð djúprǫðuls, óðla,
svát af rennirauknum
rauk, Danmarkar auka.
bǫ́ru øxn ok átta
ennitungl, þars gingu

---

1. yfir: vm *F; i J2, Sp.* á: i *F, J2.* 2 þá—hon: h*on* ko*m F.* 4. yxna: oxna *F, J2.* 5. dró: þá *tf. J2, Sp.* 6. ok—Selund: er*o* þ*at* koll*vð* sǫlund *F;* ok er þat land kallat sælund *J2, Sp.* 7. sonr: son *F, J1, Sp;* s. *de øvrr.* 8. sjár: sior *F, J2, Sp(?).* 9. þat—L.: þ*vi* kallaz lægri*n J2. Sp. (forskr.);* þ*at* er logri*n* kall *F.* firðir: vikr *J2.* 10. Selundi: sælunde *J2, Sp.*

I. visa *[findes også i Gylf. k. 1, SnE. I 32]:* 1. Gefjon: *sål. alle.* 2. glǫð: glæð *K, J2, F (á), 18 (d),* glaud *Sp.* djúprǫðuls: dívpræðvls *F;* diuprauðul *K, J2, Sp, Worm. (SnE.).* óðla: *sål. KGísl. (Skjalded. besk. i form. hens. s. 26—8 [308—10]);* æðla *K, J2, 18, F, Reg. (SnE);* auþla *Sp;* ǫðla *cod. Worm. (SnE).* 3. svát: sva at *K, Sp;* s*va* at *J2, F, 18.* rauknum: ræcno*m K;* ræknum *J2, Sp (au);* rækno*m F (ræ-, rav- Reg., Worm.).* 4. rauk: ræc *K, J2;* rǽkn *F (dittogr.).* auka: hæca *K, 18, J1.* 5. bǫru: báro *K;* baru *J2;* baro *F.* øxn: æxn *J2, Sp (au);* yxn *K, F;* ǫxn *Worm.* átta: atta *F;* viij *K, J2, Sp;* aatta *Worm.* 6. þars: þ*ar* er *K, J2;* þar ær *Sp;* þ*ar* er *F.* gingu: gengo *K, Sp;* g̅go (-u) *J2, F.*

fyr vineyjar víðri
vallrauf, fjogur haufuð.

En er Óðinn spurði, at góðir landz-kostir váru austr at Gylfa, fór hann þannok, ok gerðu þeir Gylfi sætt sína, því at Gylfi þóttisk engi krapt til hafa til mótstǫðu við Ásana. Mart áttusk þeir Óðinn við ok Gylfi H 10 í brǫgðum ok sjónhverfingum, ok urðu Æsir jafnan ríkri. Óðinn tók sér bústað við Lǫginn, þar sem nú eru kallaðar fornu Sigtúnir, ok gerði þar mikit hof ok blót eptir siðvenju Ásanna; hann eignaðisk þar lǫnd svá vítt, sem hann lét heita Sigtúnir. Hann gaf bústaði hofgoðunum; Njǫrðr bjó í Nóatúnum, en Freyr at Upsǫlum, Heimdallr at Himinbjǫrgum, Þórr á Þrúðvangi, Baldr á Breiðabliki; ǫllum fekk hann þeim góða bólstaði.

K. 6. Frá atgǫrvi Óðins.

[Sml. Háv. 148, jfr 151.]

Þá er Ása-Óðinn kom á Norðrlǫnd ok með honum

7. fyr: f*yr* *K;* f' *J2, Sp;* f*iri* *F.* vineyjar: vineyi*ar* *(*vi-*)* *K, J2:* uineyar *Sp;* vín eyía*r* *F;* vinæyia *Worm. Bör der skrives:* vini-eyjar? 8. vallrauf: *sål. KGísl. (l.c.),* valra'f *K, J2, F (cod. reg;* valrof *cod. Worm.);* ualrauf *Sp.* fiogur: fiog*ur* *K, J2, Sp;* fíogvr *F.* haufoð: ha'f*vð* *K;* ha'fut *J2;* hofvt *F;* haufuð *Sp.*

3. austr: *ul. J2, Sp.* 4. hann: *ul. K, 18.* þannok: *sål. K 18, J1;* þan*nig* *F;* þangat *J2, Sp.* 4. gylfi: gylf*ir* *F(=5).* 5. sína: *ul. F.* engi: ongan *F;* engann *J2, Sp;* eigi *J1.* til*(2): ul. F.* 5—6. til*(2)*—Ásana: at standa moti asum *J2.* 6. Ásana: asvna *F.* Óðinn—Gylfi: Oþ*inn* *ok* gylf*ir* v*ið* *F;* Gylfi oc Oþinn við *J2, Sp.* 7. urðu: *ul. F.* 8. ríkri: *(*rikir *ur. J1, 18, 308);* rikari *F, J2, Sp.* 9. eru kallaðar: *sål. K, F (*kallaðir *ur. J1, 18, 308);* er kallat *J2, Sp (*kaullad*).* Sigtúnir: sigtun *Sp.* ok: hann *J2, Sp.* 10. blót: hofblot *J2.* Ásanna: þeira asa *J2.* þar: *ul. F.* 11. lǫnd: *(*land *308);* lǫð *F, Sp;* land *J2.* Sigtúnir: sigtvn *F, Sp.* 12. bústaði: bú stað *F.* en: *ul. F.* 13. Himin-: hvn- *J2.* 15. ból-: bv- *F, J2, Sp.* 16. *Overskr. fra K. J1, 18;* Talþ*ar* iþrott*ir* O. *F;* Fra Oðni oc Asum *J2, Sp (*Oþin *ur.).*

díar, er þat sagt með sannendum, at þeir hófu ok
kendu íþróttir þær, er menn hafa lengi síðan með
farit. Óðinn var gọfgastr af ọllum, ok af honum námu
F 6 þeir allar íþróttirnar, þvíat hann kunni fyrst allar ok
þó flestar. En þat er at segja, fyrir hverja sọk hann
var svá mjọk tígnaðr, þá báru þessir hlutir til: hann
var svá fagr ok gọfugligr álitum, þá er hann sat
með sínum vinum, at ọllum hló hugr við. En þá er
hann var í her, þá sýndisk hann grimligr sínum óvin-
um; en þat bar til þess, at hann kunni þær íþróttir,
at hann skipti litum ok líkjum á hverja lund, er hann
vildi; ọnnur var sú, at hann talaði svá snjalt ok slétt,
U 8 at ọllum, er á heyrðu, þótti þat eina satt; mælti hann
alt hendingum, svá sem nú er þat kveðit, er skáld-
skapr heitir; hann ok hofgoðar hans heita ljóðasmiðir,
H 11 þvíat sú íþrótt hófsk af þeim í Norðrlọndum. Óðinn
kunni svá gera, at í orrostu urðu óvinir hans blindir
eða daufir eða óttafullir, en vápn þeira bitu eigi heldr
en vendir, en hans menn fóru brynjulausir ok váru
galnir sem hundar eða vargar, bitu í skjọldu sína,
váru sterkir sem birnir eða griðungar; þeir drápu

---

1. sannendum: • saɴynndom *F*. hófu: hofþu *J2*, *Sp* 2. menn—síðan: lengi siðan hafa menn *F*. *J2*. *Sp*. 3. af*(2)*: at *J2*. *Sp*. 4. þeir: *ul*. *J2*. íþróttirnar: iþrott*ir* *F*. fyrst: fyrstr *J2* *(*first *Sp)*. 4—5. fyrst—flestar: fyrstr flestar allar *F*. 7. álitum: i alíto*m* *F*; at al. *Sp*. 8. sínum v.: vinum sinum *F*. *J2*; ok *tf*. *K ur*. 9. þá: *ul*. *F*. *J2*. hann: *ul*. *K*. *18*. sínum: oc hræðiligr *J2*. 10. þess: *ul*. *J2*; þui *Sp*. 11. á: *ul*. *J2 (tilf. over l. i Sp)*. 12. snjalt ok: *ul*. *J2*. 13. ọllum: þaē *(=* þeim*?) tf*. *Sp*. á: *ul*. *J2*. *Sp*. 14. þat: *ul*. *F*; *i K står ordet efter* sem. *men her af AM udstreget og indsat efter* er; *her står det også i 18*. *J1*. kveðit. er: er qveðit er, oc *J2*, *Sp*. 17. svá: oc sva *J2*, *Sp*; *sva* at *F*. orrostu: oʀ̄ *K (*oro *18*. *J1*, orostu *308*, *Sp)*; orō *F*; oʀ̄o *J2*; *der skal dog muligvis læses* orrostum. 18. eigi: engi *J1*. 19. fóru: voru *J2*, *Sp (ur.)*. 20. bitu: oc bitu *J2*, *Sp*. 21. váru: eɴ vor*v* *F*. birnir eða g.: griþungar eða birnir *J2*.

mannfólkit, en hvártki eldr né járn orti á þá; þat er kallaðr berserksgangr.

K. 7. Frá íþróttum Óðins.

[Sml. Háv. 152. 154: SnE. Gylf. kap. 43 slutn.: Sigrdr. 13—14; Háv. 157. SnE. Gylf. kap. 38; Lokas. 24.]

Óðinn skipti hǫmum, lá þá búkrinn sem sofinn eða dauðr, en hann var þá fugl eða dýr, fiskr eða ormr, ok fór á einni svipstund á fjarlæg lǫnd at sínum erendum eða annarra manna. Þat kunni hann enn at gera með orðum einum at sløkva eld ok kyrra sjá ok snúa vindum, hverja leið er hann vildi, ok hann átti skip þat, er Skíðblaðnir hét, er hann fór á yfir hǫf stór, en þat mátti vefja saman sem dúk. Óðinn hafði með sér hǫfuð Mímis, ok sagði þat honum mǫrg tíðendi ór ǫðrum heimum, en stundum vakði hann upp dauða menn ór jǫrðu eða settisk undir hanga; fyrir því var hann kallaðr drauga-dróttinn eða hanga-dróttinn. Hann átti hrafna ii[a], er hann hafði tamit við mál; flugu þeir víða um lǫnd ok sǫgðu honum mǫrg tíðendi. Af þessum hlutum varð hann stórliga fróðr. Allar

---

2. kallaðr: *sål. F;* kalꝉ *K, 18;* callaþ *J1;* kallat *J2, Sp.* 3. *Overskr. fra K (AM), 18, J1, Sp;* sagðar iþrottir Oþins *J2;* Sagt f*ra* fiolk*yngi* O. *F.* 4—5. sofinn eða d.: dꜹðr eðr sofinn *J2.* 5. dýr: *eða tf. F.* 6. svip-: *ul. F.* fjar-: fiaʀ *K (AM), 18, F.* 7. erendum: eyrin*n*do*m* *F;* ǫrendu*m* *J2.* enn: *ul. F.* 8. at: ok at *K, men* ok *er udstr. af AM.* sjá: sio *J2, Sp.* 9. ok hann: Oþ*inn* *F.* 10. þat: *ul. K, 18, J1; J2, Sp foran* skip. hét: h. *K, 18;* het *F;* heitir *J2, Sp.* á: *efter* hǫf *F.* 11. hǫf stór: stór hꜹf *F.* 12. hafði—Mímis: tok hꜹfut mímis *ok* hafði *með* ser sem fyʀ v*ar* sagt *F.* Mímis: Mims *J2 og tf.:* sem fyʀ er ritat oc mælti þat við hann *(denne tilf. også i Sp).* þat: *ul. J2.* mǫrg: *ul. F, J2.* 13. ór: ꜹðrum lꜹndum eðr *tf. J2.* vakði: vakði *F;* -ti *de øvrr.* 14. fyrir: *ul. F.* 16. átti: oc *tf. J2. Sp.* 17. flugu: oc flꜹgu *J2, Sp.* 18. þessum hlutum: þ*vi* *F.*

þessar íþróttir kendi hann með rúnum ok ljóðum
H 12 þeim, er galdrar heita; fyrir því eru Æsir kallaðir
galdra-smiðir. Óðinn kunni þá íþrótt, er mestr máttr
fylgði, ok framði sjálfr, er seiðr heitir, en af því mátti
hann vita ørlǫg manna ok óorðna hluti, svá ok at
gera mǫnnum bana eða óhamingju eða vanheilendi,
svá ok at taka frá mǫnnum vit eða afl ok gefa ǫðrum.
En þessi fjǫlkyngi, er framið er, fylgir svá mikil ergi,
at eigi þótti karlmǫnnum skammlaust við at fara, ok
var gyðjunum kend sú íþrótt. Óðinn vissi um alt
U 9 jarðfé, hvar fólgit var, ok hann kunni þau ljóð, er upp
lauksk fyrir honum jǫrðin ok bjǫrg ok steinar ok
haugarnir, ok batt hann með orðum einum þá, er
fyrir bjoggu, ok gekk inn ok tók þar slíkt, er hann
F 7 vildi. Af þessum krǫptum varð hann mjǫk frægr,
óvinir hans óttuðusk hann, en vinir hans treystusk
honum ok trúðu á krapt hans ok á sjálfan hann. En
hann kendi flestar íþróttir sínar blótgoðunum; váru
þeir næst honum um allan fróðleik ok fjǫlkyngi.
Margir aðrir námu þó mikit af, ok hefir þaðan af
dreifzk fjǫlkyngin víða ok haldizk lengi. En Óðin ok
þá hǫfðingja xii. blótuðu menn ok kǫlluðu goð sín ok

---

2. fyrir: *ul. F.* Æsir: æsirnir *J2, Sp.* 3. er: sva at *F, J2;* sa at *Sp.* 5. at: *ul. J2.* 6. -endi: -indi *F;* andi *Sp.* 7. frá—vit: vit fra monnum *J2.* 8. er*(1)*: ef *F, J2, Sp.* framið: framin *308;* framit *alle øvrr. (ntr.?)* svá mikil: su *J2.* 9. skammlaust: *sál. F, J2, Sp. mgl. i de øvrr.* við: með *J2, Sp.* 10. um: of *F.* 11. hann kunni: kvnni h*ann* *F.* 12. ok*(1)*—steinar: biorginn oc steinarnir *J2.* 13. haugarnir: hag*ar* *F.* 13—14. er . . bjoggu: sem . . v*orv* *F.* 14. slíkt: allt slikt *F.* 15. þessum: þ*eim* *F.* 16. hans*(bis)*: *ul. J2.* 17. á*(2)*: *tf. i K af AM; findes i alle øvrr.* 21. -kyngin: kynge *J2.* víða: *ul. J2.* lengi: siðan *tf. F.* 22. hǫfðingja xii: xii hofþingia *J2, Sp;* xíj *F.* kǫlluðu: þa *tf. F.* goð: guð *J2, Sp.*

trúðu á lengi síðan. Eptir Óðins nafni var kallaðr Auðon ok hétu menn svá sonu sína, en af Þórs nafni er kallaðr Þórir eða Þórarinn, eða dregit af ǫðrum heitum til, svá sem Steinþórr eða Hafþórr, eða enn breytt á fleiri vega.

K. 8. Laga-setning Óðins. H 13

[Jfr. SnE. Gylf. kap. 23.]

Óðinn setti lǫg í landi sínu, þau er gengit hǫfðu fyrr með Ásum; svá setti hann, at alla dauða menn skyldi brenna ok bera á bál með þeim eign þeira; sagði hann svá, at með þvílíkum aúðœfum skyldi hverr koma til Valhallar, sem hann hafði á bál; þess skyldi hann ok njóta, er hann sjálfr hafði í jǫrð grafit, — en ǫskuna bera út á sjá eða grafa niðr í jǫrð, en eptir gǫfga menn skyldi haug gera til minningar, en eptir alla þá menn, er nǫkkut mannz-mót var at, skyldi reisa bautasteina, ok helzk sjá siðr lengi síðan. Þá skyldi blóta í móti vetri til árs, en at miðjum vetri blóta til gróðrar, it þriðja at sumri, þat var sigrblót. Um alla Svíþjóð guldu menn Óðni skatt, penning fyrir nef hvert, en hann skyldi verja land þeira fyrir

---

1. á: þa *tf. F.* var: er *F.* kallaðr: *sål. F, J2, Sp;* caꝉꝉ *K, 18, J1.* 2. Auðon: Auðun *J2, F, Sp.* 3. kallaðr: *sål. J2, Sp;* kaꝉꝉ *alle de øvrr.* 4. -þórr*(bis):* -ðOR *F.* enn: *ul. J2.* 6. *Overskr. fra K (AM), J1, 18, J2, Sp;* Sagt fra laga setningo. | Oðins kongs. *ok* hver*so* með davða MEnn skyldi fara *F* (Oðins—fara *er sikkert skriverens eget tillæg, tilsat for at fylde spaltens sidste linje; jfr. punktum efter* setningo. | 10. sagði hann: h*ann* sagði *F.* 11. hafði: hefði *J2, Sp.* 12. sjálfr hafði: hefði *J2;* hefði sialfr *Sp.* 13. ǫskuna: skyldi *tf. F, J2, Sp.* út: *ul. J2, Sp.* 14. haug gera: gera haug *J2, Sp.* 15. menn: *ul. J2.* mannz: mann *F.* 16. sjá: sa *J2.* 17. Þá: Þar *J2, Sp.* í: *ul. F.* 18. blóta: *ul. J2, Sp.* 20. nef hvert: hv*er*t nef *F.*

ófriði ok blóta þeim til árs. Njorðr fekk konu þeirar, er Skaði hét; hon vildi ekki við hann samfarar ok U 10 giptisk síðan Óðni; áttu þau marga sonu; einn þeira hét Sæmingr; um hann orti Eyvindr skáldaspillir þetta:

H 14 2. Þann «skjaldblœtr»
skattfœri gat
Ása niðr
við járnviðju,
þás þau meir
í Manheimum
skatna vinr
ok Skaði byggðu.
Sævar beins.
ok sunu marga
ǫndurdís
við Óðni gat.

Til Sæmings talði Hákon jarl inn ríki langfeðga-kyn sitt. Þessa Svíþjóð kǫlluðu þeir Manheima, en ina miklu Svíþjóð kǫlluðu þeir Goðheima; ór Goðheimum sǫgðu þeir mǫrg tíðendi.

K. 9. Dauði Óðins.

[Kap. slutn. jfr. SnE. Gylf. kap. 24. beg.]

Óðinn varð sóttdauðr í Svíþjóð, ok er hann var at kominn dauða, lét hann marka sik geirs-oddi ok

---

1. til: *ul. F.* þeirar: *ul. J2. Sp.* 2. ekki: *sål. AM i K (eg Ásg. og J2) og de øvrr.* við—samf.: samfaraR við ha*nn* *F.* ok: hon *J2, Sp.* 3. síðan: sidar *Sp.* áttu: oc attu *J2. Sp.* þeira: *ul. F.* 5. þetta: þessa visu *18 (vilkårl.).*

6—11. **2. vísa.** 1. «skjaldblœtr»: scialdbløtr *K;* scialdblætr *J2, Sp;* skalld bløtr *F.* 2. skatt: scat- *K. J2. Sp.* 4. við járnviðju: i iarnviðe *J2. Sp (-vidiu).* 5. þás: þa er *K, F. J2, Sp.* meir: meíR *F;* mǽR *K;* mær *J2. Sp.* 7. vinr: *sål. alle.* 8. byggðu: bygðu *K. F;* bioGu *J2. Sp som v.l.* 11. ǫndurdís: a'nd*vr* dís *K;* a'ndur dís *F;* a'nðorgna *J2. Sp.*

13. kǫlluðu: kalla *J2, Sp.* Man-: *sål. F (á), Sp;* mann- *alle øvrr.* 14. Svíþjóð—þeir: *ul. J2, Sp.* Goðheima: Goðheim *J2;* en *tf. J2. Sp.* -heimum: -heimi *J2 (heimumi! Sp).* 15. tíðendi: oc marg undr *tf. J2, Sp.* 16. *Overskr. fra K (AM). 18, J1;* Andlat Oðins konungs *J2. Sp(v.l.);* Oðin*n* *konvngr* var*þ* sott davðr *F.* 17. er: þa er *J2. Sp.* 18. dauða: bana *F;* þa *tf. J2, Sp.*

eignaði sér alla vápndauða menn, sagði hann sik F 8
mundu fara í Goðheima ok fagna þar vinum sínum.
Nú hugðu Svíar, at hann væri kominn í inn forna
Ásgarð ok myndi þar lifa at eilífu. Hófsk þá af nýju
átrúnaðr við Óðin ok áheit. Opt þótti Svíum hann
vitrask sér, áðr stórar orrostur yrði; gaf hann þá
sumum sigr, en sumum bauð hann til sín; þótti hvár- H 15
tveggi kostr góðr. Óðinn var brendr dauðr, ok var
sú brenna gǫr allveglig. Þat var trúa þeira, at því
hæra, sem reykinn lagði í loptit upp, at því háleitari
væri sá í himninum, er brennuna átti, ok þess auðg-
ari, er meira fé brann með honum. Njǫrðr af Nóa-
túnum gerðisk þá valdzmaðr yfir Svíum ok helt upp
blótum; hann kǫlluðu Svíar þá dróttin sinn; tók hann
þá skattgjafar af þeim. Á hans dǫgum var friðr all-
góðr ok allz konar ár, svá mikit, at Svíar trúðu því,
at Njǫrðr réði fyrir ári ok fyrir fésælu manna. Á hans
dǫgum dó flestir díar ok váru allir blótaðir ok brendir
síðan. Njǫrðr varð sóttdauðr; lét hann ok marka sik
Óðni, áðr hann dó; Svíar brendu hann ok grétu all- U 11
mjǫk yfir leiði hans.

---

1. -dauða: -bitna *J2, Sp.* sik: þa *tf. J2, Sp.* 2. mundu fara: *sål. alle* (myndu *J2, Sp*) *undt. Ásg. i K* (*omv.; rettet af AM*). -heima: *sål. F;* heim *alle øvrr.* 3. inn forna: forna *F;* fornan *J2, Sp.* 4. af: *sål. F. Sp;* at *alle øvrr., undt. Ásg. i K* (*rettet af AM*). 6. sér: fyrir ser *F, J2.* 7—8. hvár-—góðr: þa hvartveGi goðr *J2, Sp;* þ*ar* goðr kostr hv*ar*tveggi *F.* 9. gǫr allv.: allvirðulig goR, oc allveglig *J2, Sp.* var: þá *tf. Ásg. i K, slettet af AM; mgl. i alle øvrr.* 10. lagði: legði *F;* leGr *J2, Sp.* loptit: lopt *J2.* at: *ul. J2, Sp.* 11. væri: var *J2, Sp.* í himn.: a himnum *J2.* 12 honum: *herefter kap. i J2 med overskr.:* Aar mikit. 13. ok: han *tf. Sp.* 14 Svíar þá: þa sviaR *F;* þá *ul. Sp.* 15. -gjafar: *sål. F, J2, Sp;* -giafir *de øvrr.* all-: *ul. J2.* 17. fyrir*(2): ul. J2.* fé-: far- *J2, Sp(v.l.).* 18. blót. ok br.: brendir oc blotaðir *J2, Sp.* 20. all-: *ul. J2.* 21. yfir—hans: eptir hann *J2, Sp.* *Herefter ingen kap. i F.*

K. 10. Dauði Freys.

[SnE. Gylf. kap. 24. 37, jfr. formáli 11 og Skáldsk. k. 43; Gylf. 35; Hist. Norw. 97; Ari Geneal. 11.]

Freyr tók þá við ríki eptir Njǫrð: var hann kallaðr dróttinn yfir Svíum ok tók skattgjafar af þeim. Hann var vinsæll ok ársæll, sem faðir hans. Freyr reisti at Upsǫlum hof mikit ok setti þar hǫfuðstað
H 16 sinn, lagði þar til allar skyldir sínar, lǫnd ok lausan eyri. Þá hófsk Upsala-auðr ok hefir haldizk æ síðan. Á hans dǫgum hófsk Fróða-friðr; þá var ok ár um ǫll lǫnd; kendu Svíar þat Frey; var hann því meirr dýrkaðr, en ǫnnur goðin, sem á hans dǫgum varð landz-fólkit auðgara, en fyrr, af friðinum ok ári. Gerðr Gymis-dóttir hét kona hans: sonr þeira hét Fjǫlnir. Freyr hét Yngvi ǫðru nafni. Yngva nafn var lengi síðan haft í hans ætt fyrir tígnar-nafn, ok Ynglingar váru síðan kallaðir hans ættmenn. Freyr tók sótt, en er at honum leið sóttin, leituðu menn sér ráðs ok létu fá menn til hans [a] koma, en bjoggu haug mikinn ok létu dyrr á ok iii. glugga. En er Freyr var dauðr, báru þeir hann leyniliga í hauginn ok sǫgðu Svíum, at hann lifði, ok varðveittu hann

---

1. *Overskr. fra K (AM). 18, J1, Sp;* Fra Yngvifrey *J2. Sp(v.l.).* 2. við: *ul. J2, F. Sp.* var hann: hann var þa *J2;* var hann þa *Sp.* 3. tók: hann *tf. F.* -gjafar: *sál. J2. Sp;* giafir *alle øvrr.* 4. hans: *kap. i F med overskr.:* Vpph*af* freys. 5. hǫfuð-: hof- *J2. Sp.* 6. allar—sínar: alla tolla *J2, Sp.* 6—7. lausan eyri: læsa æra *F.* 9. kendu: ok kendu *F. J2. Sp.* því: af þi *J2.* 10. goðin: goð *J2.* 11. landz-: l*and*- *F; ul. J2.* ári: arinu *F, J2.* 12. sonr: son *F, J2, Sp.* 14. var lengi: e*r F.* lengi síðan: *omv. J2.* 15. síðan: *ul. J2.* kallaðir—ættm.: h*ans* ǫtt me*nn* kalladi*r F.* 16. en: *ok F.* sóttin: *ul. J2, Sp.* menn: Svíar *J2, Sp.* 18. létu: *ul. J2.* [a] iii.: íij. *F, J2 (= s. 24 l. 1), Sp.*

þar iii.[a] vetr, en skatt ǫllum heltu þeir í hauginn, [a]í
einn glugg gullinu, en í annan silfrinu, í inn iii.
eirpenningum. Þá helzk ár ok friðr. Freyja helt þá
upp blótum, þvíat hon ein lifði þá eptir goðanna, ok
varð hon þá in frægsta, svá at með hennar nafni
skyldi kalla allar konur tígnar, svá sem nú heita,
frúvur; svá hét ok hver freyja yfir sinni eigu, en sú
húsfreyja, er bú á. Freyja var heldr marglynd. Óðr
hét bóndi hennar; dœtr hennar hétu Hnoss ok Gersimi;
þær váru fagrar mjǫk; af þeira nafni eru svá kallaðir F 9
inir dýrstu gripir. Þá er allir Svíar vissu, at Freyr H 17
var dauðr, en helzk ár ok friðr, þá trúðu þeir, at svá
myndi vera, meðan Freyr væri á Svíþjóð, ok vildu
eigi brenna hann, ok kǫlluðu hann veraldar-goð. U 12
blótuðu mest til árs ok friðar alla ævi síðan.

K. II. Dauði Fjǫlnis konungs.

[Hist. Norw. 97; Ari Gen. II.]

Fjǫlnir, sonr Yngvifreys, réð þá fyrir Svíum ok Upsala-auð; hann var ríkr ok ársæll ok friðsæll. Þá var Friðfróði at Hleiðru. Þeira í millum var

---

1. [a]ǫllum: allan *J2, Sp.* 2. en í: *ul. J2.* í inn: *ul. J2.* iii.: þriðia *F. J2, Sp.* 5. varð: var *J1, J2.* þá: *ul. J2.* frægsta: i þaɴ tima *tf. F.* 6. allar: *efter* tígnar *i 18, J1.* 7. frúvur: frovor *F;* fravor *J2, Sp (som v.l.); (*freyur *308).* hét ok: heit*ir F.* ok: *ul. J2.* eigu: eign *F, J2, Sp.* en: *ul. J2.* 8. húsfreyja: *sål. (med* f*) alle, undt. Sp(*p*).* á: atti *J2. Sp.* Óðr: Oddr *F.* 9. hétu: *ul. F;* voru *J2, Sp.* 12. en: þo *tf. J2, Sp.* 13. Freyr: hann *F, J2.* 15. blótuðu: blotaðu *K, 18, J1;* blotuðu hann *J2. Sp; ok* blotvðo *F.* 16. *Overskr. fra K (AM), 18, J1, 308;* Druknun fiolnis *J2, Sp;* Drvkn*aði* fiolnír í Avlkeri *F.* 17. sonr: s. *K, 18, J2;* son *J1, F. Sp.* -freys: -freyrs *F.* 18. ok friðs.: *ul. J2.* 19. Hleiðru: hléðro *F.* í: *alle (undt Ásg. i K:* a*).* millum: milli *J2, Sp.*

heimboð ok vingan. Þá er Fjǫlnir fór til Fróða á Selund, þá var þar fyrir búin mikil veizla ok boðit til víða um lǫnd. Fróði átti mikinn húsa-bœ; þar var gǫrt ker mikit, margra álna hátt ok okat með stórum timbrstokkum; þat stóð í undirskemmu, en lopt var yfir uppi ok opit gólfþilit, svá at þar var niðr helt leginum en kerit blandit fult mjaðar. Þar var drykkr furðu-sterkr. Um kveldit var Fjǫlni fylgt til herbergis í it næsta lopt, ok hans sveit með honum. Um nóttina gekk hann út í svalar at leita sér staðar; var hann svefnœrr ok dauða-drukkinn; en er hann snerisk aptr til herbergis, þá gekk hann fram eptir svǫlunum ok til annarra loptdura ok þar inn, misti þá fótum ok fell í mjaðar-kerit ok týndisk þar; svá segir Þjóðólfr inn Hvinverski.

H 18 3. Varð framgengt,
þars Fróði bjó,
feigðar-orð,
4 es at Fjǫlni kom.
siklingi
svigðis geira
vágr vindlauss
8 of viða skyldi.

Sveigðir tók ríki eptir fǫður sinn. Hann strengði þess heit, at leita Goðheims ok Óðins ins gamla.

---

1. heimboð ok vingan: vinfengi mikit ok heimboð *J2. Sp.* fór: var *J2.* 2. Selund: Sellund *J2;* Sællund *Sp.* búin: *ul. J2.* 4. ker mikit: *omv. F og tf. ok.* 6. lopt: lopthus *J2.* var*(1)*: *ul. J2, F.* 7. blandit: v*ar* blandit *F; ul. J2;* blandat *Sp.* 8. kveldit: *her punktum F ur.* 9. næsta lopt: mesta *(*næ- *Sp)* loptit: *J2, Sp.* 10. svalar: *sål. J2. Sp;* -ir *alle øvrr.* 13. loptdura: lopz dyra *J2, Sp.* misti: hann *tf. J2, Sp.* 15. Hvin-: vin- *F.*

16—19. **3. vísa.** *(l. 5—8 se K. Gíslason Yngl. s. 189—208).* 2. þars: þar er *K, J2, F, Sp.* 5. siklingi: *sål. FJ. (Krit. stud. 25); oc* sicling *K;* oc sikling *J2, Sp; ok* síg-|líng *F.* 6. svigðis: svigþis *K (*þ *f.* ð *AM);* suigþis *J2, Sp;* svigð*ir F.* 7. vágr: vargr *F.* 8. of: v*m K.*

20. Sveigðir: *sål. F, J2, Sp;* Svegðir *K. Kap. J2. Sp. med overskr.* Sveigðir hliop. fǫður: feðr *F;* f. *J2;* faudr *Sp.* 21. -heims: *sål. alle (jfr 26.8).*

Hann fór með xii. mann víða um heiminn; hann kom út í Tyrkland ok í Svíþjóð ina miklu ok hitti þar marga frændr sína ok var í þeiri fǫr v. vetr; þá kom hann aptr til Svíþjóðar; dvalðisk hann þá enn heima um hríð. Hann hafði fengit konu þá, er Vana hét, út í Vanaheimi; var þeira sonr Vanlandi.

K. 12. Frá Sveigði.

[Hist. Norw. 97–8; Ari Gen. II.]

Sveigðir fór enn at leita Goðheims. Ok í austanverðri Svíþjóð heitir bœr mikill at Steini; þar er steinn svá mikill sem stórt hús. Um kveldit eptir sólarfall, þá er Sveigðir gekk frá drykkju til svefnbúrs, sá hann til steinsins, at dvergr sat undir stein- U 13
inum. Sveigðir ok hans menn váru mjǫk druknir ok runnu til steinsins. Dvergrinn stóð í durum ok kallaði á Sveigði, bað hann þar inn ganga, ef hann vildi Óðin hitta. Sveigðir hljóp í steininn, en steinn- F 10
inn lauksk þegar aptr ok kom Sveigðir eigi aptr; svá segir Þjóðólfr inn Hvinverski:

---

1. Hann—heiminn: *ul. J2.* mann: monnum *(altså* tólf*) J1, 308(ur.).* 2. í*(1):* a *J2.* 2 *og* 4. Svíþjóð-: Svið- *F.* 3. ok: hann *J2, Sp.* fǫr: ferð *J2, Sp.* 4. enn: *ul. J2, Sp.* 6. -heimi: heim *J2.* sonr: son *Sp, J1, 18, F;* s. *K, J2.* 7. *Overskr. fra K. 18, J1* (sveg-*);* Sveigd*ir* hv*ar*f i stei*n F; ingen kap. i J2, Sp.* 8. Sveigðir: sveg- *K og allevegne i det følg.* Sv. fór: þa for Sveigðir *J2, Sp.* 9. heitir: *sål. J1, F, J2, Sp;* h. *K, 18;* hiet *308.* 10. svá: *ul. F, J2.* stórt: stor *18, F. J2, Sp.* 11. þá er—til: geck sveigðir til *J2;* þá er—gekk: gek sueigdr *Sp.* 12. sá: þa sa *J2, Sp.* 14. durum: dyrunum *J2, Sp.* 15. bað: oc bað *J2, Sp.* 16. í: inn i *F, J2.* 17. ok—aptr: *mgl. K; optaget efter J2, Sp; ok* kom Sveigð*ir* alld*ri* vt *F.* 18. inn Hvinverski: *ul. F, J2.* Hvin-: *sål. J1, Sp;* vin- *K, 18.*

H 19 4. En dagskjarr
Durnis niðja
salvǫrðuðr
Sveigði vélti,
þás í stein
enn stórgeði
Dusla konr
ept dvergi hljóp
ok salr bjartr
«þeira» Sǫkmímis
jǫtunbyggðr
við jǫfri gein.

K. 13. Frá Vanlanda.

[Hist. Norw. 98: Ari Gen. 11]

Vanlandi hét sonr Sveigðis, er ríki tók eptir hann ok réð fyrir Upsala-auð; hann var hermaðr mikill ok hann fór víða um lǫnd. Hann þá vetrvist á Finnlandi með Snjá inum gamla ok fekk þar dóttur hans, Drífu. En at vári fór hann á brot, en Drífa var eptir, ok hét hann at koma aptr á þriggja vetra fresti, en hann kom eigi á x. vetrum. Þá sendi Drífa eptir Hulð seiðkonu, en sendi Vísbur, son þeira Vanlanda, til Svíþjóðar. Drífa keypti at Hulð seiðkonu, at hon skyldi síða Vanlanda til Finnlandz eða deyða hann at ǫðrum kosti. En er seiðr var framiðr, var

---

1—6. **4. vísa.** 2. Durnis: dyrnis *Sp.* 5. þás: þa er *K, F, J2, Sp.* 6. enn: *sål. J2, Sp;* hín *F;* hin̄ *K.* 7. Dusla: *sål. J2. Sp;* dysla *F;* dulsa *K.* 8. ept: *sål. J2;* eft *F;* ept*ir* *K;* eptʳ *Sp.* 9. salr: sal- *K, F, J2;* sial- *Sp.* 10. þ*ei*ra sæcmimis *K;* þ*ei*ʀa sðc mimis *J2, Sp (*-ok*);* þ*ei*ra sæk mímís *F.* 11. -byggðr: bygðr *K;* bygðir *J2, Sp (men rettet til* -or*);* byðr *F.* 12. jǫfri: iofrȯ *(sål.) J2;* iofro *Sp.*

7. *Overskr. fra K (AM), 18. J1, Sp;* Siþit at Vanlanda *J2;* Mâra trað vanl*an*da til bana *F.* 8. sonr: *sål. Sp, 18, J1;* son *F;* s. *K, J2.* ríki: rikit *Sp.* 11. með: at *F.* Snjá: Snę *J2;* snia *Sp.* þar: *ul. F, J2.* 12. á brot: i bræt *F.* 15. Hulð: *AM i K (*ð*);* hvlþ *F;* Huld *J2, Sp.* 16. Hulð: Hulþ *K, F;* Huld *J2, Sp.* seiðkonu: *ul. F, J2.* 17. deyða: *sål. K, F, J2, Sp;* drepa *18, J1.* 18. hann: *ul. J2.* var*(2):* þa var *J2, Sp.*

Vanlandi at Upsǫlum; þá gerði hann fúsan at fara til Finnlandz, en vinir hans ok ráða-menn bǫnnuðu honum ok sǫgðu, at vera myndi fjǫlkyngi Finna í fýsi hans; þá gerðisk honum svefnhǫfugt og lagðisk hann til svefns; en er hann hafði lítt sofnat, kallaði H 20
hann ok sagði, at mara trað hann; menn hans fóru til ok vildu hjálpa honum; en er þeir tóku uppi til hǫfuðsins, þá trað hon fótleggina, svá at nær brotnuðu; þá tóku þeir til fótanna, þá kafði hon hǫfuðit, svá at þar dó hann. Svíar tóku lík hans ok var hann brendr við á þá, er Skúta hét; þar váru settir bautasteinar hans; svá segir Þjóðólfr:

5. En á vit U 14
Vilja bróður
vitta véttr
Vanlanda kom,
þás trollkund
of troða skyldi

liðs grímhildr
ljóna bága,
ok sá brann
á beði Skútu
menglǫtuðr,
es mara kvalði.

---

2. en: *ok F.* ok ráða-m.: *ul. J2.* ok: *ul. Sp.* 3. honum: þat *J2, Sp.* sǫgðu, at: kvoðu *J2;* kodu at *Sp;* sagðo h*on*v*m* at *F.* myndi: myndo *Sp.* 3—4. í fýsi: til farfysi *J2, Sp.* 4. þá gerðisk: þ*vi* nǫst ge*r*ði *F;* þa gerþi *J2. Sp.* 4—5. ok —svefns: oc sofnaði hann *J2.* 5. sofnat: sofit *F.* 7. uppi: *sål. AM i K (for* upp*), 18, J1; ul. F, J2, Sp (tf. som v.l.).* 8—9. brotnuðu: mundi brotna *J2, Sp.* 9. hǫfuðit: hofvð *F.* 11. Skúta: Skyta *J2, Sp.* hét: h. *K, 18, F;* heitir *J1, J2, Sp.*

13—18. **5. vísa.** 1. En: Eɴ *K;* Eñ *J2;* EꝆ *F.* vit: uitt *Sp.* 3. vitta véttr: vítta véttr *K;* vitta vettr *J2, Sp;* vítía vǫtr *F.* 5. þás: þa *K, F;* oc *J2, Sp.* -kund: *se K. Gíslason Yngl. 208—10.* 6 of: *sål. J2, F, Sp;* um *K.* troða: t*r*oþo *F.* 7. grímhildr: *sål. K, J2, Sp;* g*r*imilldr *F.* 8. bága: baka *J2, Sp.* 10. beði: bǫþi *J2;* boði *Sp.* beði: *se K. Gíslason Yngl. 210.*

K. 14. Dauði Vísburs.

[Hist. Norw. 98; Ari Gen. II.]

Vísburr tók arf eptir Vanlanda fǫður sinn. Hann gekk at eiga dóttur Auða ins auðga ok gaf henni at mundi iii. stórbœi ok gullmen: þau áttu ii. sonu,
F 11 Gisl ok Ǫndur; en Vísburr lét hana eina ok fekk annarrar konu, en hon fór til fǫður síns með sonu sína. Vísburr átti son, er Dómaldi hét; stjúpmóðir Dómalda lét síða at honum ógæfu. En er synir Vís-
H 21 burs váru xii. vetra ok xiii., fóru þeir á fund hans ok heimtu mund móður sinnar, en hann vildi eigi gjalda; þá mæltu þeir, at gullmenit skyldi verða at bana inum bezta manni í ætt hans. ok fóru í brot ok heim. Þá var enn fengit at seið ok siðit til þess, at þeir skyldu mega drepa fǫður sinn. Þá sagði Hulð vǫlva þeim, at hon myndi svá síða ok þat með, at ættvíg skyldu ávalt vera í ætt þeira Ynglinga síðan; þeir játtu því. Eptir þat sǫmnuðu þeir liði ok kómu at Vísbur um nótt á óvart ok brendu hann inni: svá segir Þjóðólfr:

---

1. *Overskr. fra K (AM). 18. J1;* Visbuʀ íɦi brendr *F;* Fra Visbur *J2. Sp.* 2. Van-: vand- *F.* fǫður: fǫþ*ur K* (þ *for* ð *AM); feðr F;* f. *J2;* faudr *Sp.* 5. Gísl: *sål. K, F* (i); Geisl *J2, Sp.* en: *ul. F.* fekk: *ul. F, men er med henvisningstegn tf. i margen. som det synes. med en anden og senere hånd.* 6. með: við *F.* 7. er: *ok AM i K.* Dóm. hét: *omv. J2, Sp.* 8. synir: seyn*ir F.* 12. í brot: brat *F.* 12—13. í—heim: heim siþan *J2. Sp.* 14. skyldu: skylldi *F = l. 16.* 15. Hulð: Hulðr *AM (i K). 18. J1. Sp;* hvlþ *F;* huld *J2.* þeim: *ul. F.* 16. ávalt: *sål. K, 18;* avallt *F, J1;* iafnan *J2, Sp.* þeira: *ul. F.* 19. segir: q. *J2;* quod *Sp.*

6. Ok Vísburs
vilja byrgi
sævar niðr
svelga knátti,
þás meinþjóf
markar ǫttu
setrs verjendr
á sinn fǫður,
ok allvald
í arinkjóli
glóða garmr
glymjandi beit.

K. 15. Dauði Dómalda.

[Hist. Norw. 98; Ari Gen. II]

Dómaldi tók arf eptir fǫður sinn, Vísbur, ok réð lǫndum. Á hans dǫgum gerðisk í Svíþjóð sultr ok seyra. Þá efldu Svíar blót stór at Upsǫlum. It fyrsta haust blótuðu þeir yxnum, ok batnaði ekki árferð at H 22
heldr; en annat haust hófu þeir[a] mannblót, en árferð var sǫm eða verri. En it iii. haust kómu Svíar U 15
fjǫlment til Upsala, þá er blót skyldu vera; þá áttu hǫfðingjar ráðagerð sína ok kom þat ásamt með þeim, at hallærit myndi standa af Dómalda, konungi þeira, ok þat með, at þeir skyldu honum blóta til árs sér ok veita honum atgǫngu ok drepa hann ok rjóða stalla með blóði hans, ok svá gerðu þeir; svá segir Þjóðólfr:

1—6. **6. vísa.** 1. Vís-: við- *F.* 2. byrgi: *sål. J2, Sp;* byrðe *K;* byrði *F; se K.Gíslas. Yngl. 210—11.* 3. sævar: *sål. J2, Sp* (f); siar var *K;* siafar *F.* 4. svelga: svelgia *alle; se K.Gísl. Yngl. 212.* 5. þás: þa er *(er) alle.* mein-: men- *J2, Sp.* 7. setrs: *sål. F, J2, Sp (men her er* s *ur. streget ud efter K);* setr *K.*

7. *Overskr. fra AM (i K), 18, J1;* Blotað domallda *til* bána *F;* Drepinn Domalldi til Aars *J2, Sp.* 8. fǫður sinn: *ul. J2, Sp.* 9. sultr: mikill *tf. F.* 11. blótuðu: blotaðu *K;* blotuðu *F, J2, Sp.* yxnum: æxnum *J2, Sp.* ekki: ēi *K* (ecke *AM); J2, Sp.* árferð: *ul. J2, Sp.* 12. en: *ul. F.* haust: *sål. F, J2, Sp; mgl. i K og de øvrr.* 13. sǫm: in sama *J2, Sp.* En: *ul. F, J2, Sp.* 14. skyldu: skylldi *F.* 15. þat: *ul. F.* 16. konungi: hofþingia *J2, Sp.* 17. skyldu: skylldi *F;* mundu *J2, Sp* (y). honum blóta: *omv. J2, Sp.* 19. með: *ul. J2, Sp.*

7. Hitt vas fyrr,
at fold ruðu
sverðberendr
sínum drótni,
ok landherr
af lífs vǫnum
dreyrug vǫ́pn
Dómalda bar,
þás árgjǫrn
Jóta dolgi
Svía kind
of sóa skyldi.

K. 16. Dauði Dómars.

[Hist. Norw. 98; Ari Gen. II.]

Dómarr hét sonr Dómalda, er þar næst réð ríki.
F 12 Hann réð lengi fyrir lǫndum, ok var þá góð árferð ok friðr um hans daga. Frá honum er ekki sagt annat, en hann varð sóttdauðr at Upsǫlum ok var fœrðr á Fýrisvǫllu ok brendr þar á árbakkanum, ok eru þar bautasteinar hans; svá segir Þjóðólfr:

H 23 8. Ok ek þess opt
of yngva hrør
fróða menn
of fregit hafðak,
hvar Dómarr
á dynjanda
bana Hǫalfs
of borinn væri.
Nú ek þat veit,
at verkbitinn
Fjǫlnis niðr
við Fýri brann.

1—6. **7. vísa.** 2. fold ruðu: folldruðo *K;* folldryþo *J2, Sp.* 3. -berendr: rioþendr *J2. Sp.* 5—8. *se K. Gísl. Yngl. 212—18.* 6. af lifs vǫnum: af lifs va̓num *J2, Sp;* a lifs va̓nom *F;* a lifs vanan *K.* 7. dreyrug: drørug *K.* vǫ́pn: vopn *F;* vapn *K. J2. Sp.* 9. þás: þa er *alle.* 12. of: um *K.*

7. *Overskr. fra AM i K. 18. J1;* Andlat Domars konungs *J2. Sp;* Dómaʀ vard sottda. *F.* 8. sonr: *sål. K;* son *alle øvrr., undt. Sp;* s. Dómalda. *herefter står et* k. (= konungs?) *i Sp.* 9. var: *var*þ *F.* 10. ekki: *sål. AM i K, F, 18, J1. Sp;* ḗı *Ásg(K). J2.* 10—11. sagt annat: *omv. J2. Sp* (sakt). 11. var: hann *tf. J2, Sp.* 13. svá—Þ.: sem Þioþolfr q. *J2, Sp.*

14—19. **8. vísa.** 2. of: um *K.* hrør: hrør *K;* hreyr *J2. Sp;* reyr *F.* 4. of: um *K.* hafðak: hafþac *J2, 18, J1;* hafðag *F;* hafða *K;* hafþat *Sp.* 7. Hǫalfs: hálfs *K;* halfs *J2, Sp;* hafs *(a rettet fra et andet bogstav) F.* 8. of: um *K.* 12. Fýri: *sål. K (ý);* fyri *J2, F, Sp.*

K. 17. Dauði Dyggva.

[Hist. Norw. 98; Ari Gen. II; Rígsþ. 48; Bugge Norr. fornkv. 149—50]

Dyggvi hét sonr hans, er þar næst réð lǫndum, ok er frá honum ekki sagt annat, en hann varð sóttdauðr; svá segir Þjóðólfr:

9. Kveðkat dul,
nema Dyggva hrør
Glitnis gnǫ́
at gamni hefr,
þvít jódís
Ulfs ok Narfa
konungmann
kjósa skyldi,
ok allvald
Yngva þjóðar
Loka mær
of leikinn hefr.

Móðir Dyggva var Drótt, dóttir Danps konungs, sonar H 24 U 16
Rígs, er fyrstr var konungr kallaðr á danska tungu. Hans áttmenn hǫfðu ávalt síðan konungs-nafn fyrir it œzta tígnar-nafn. Dyggvi var fyrst konungr kallaðr sinna ættmanna, en áðr váru þeir drótnar kallaðir, en

---

1. *Overskr. fra AM i K, 18, J1;* Andlat Yngva *J2, Sp; mgl. F.* 2. Dyggvi: *sål. Sp, men* D *er rettet fra* Y; Yngvi, *men understreget, og det rette skr. (af Ásg.) i margen J2.* sonr: s. *K, 18, J2, Sp;* son *de øvrr.* 3. ok er: er oc *J2, Sp.* sagt annat: *omv. F, J2.* 4. svá—Þ.: sem Þioðolfr q. *J1, Sp.*

5—10. **9. vísa.** 1. Kveðkat: Qveþcat ec *K;* Kveðcat ec *J2;* kveðkaða ek *F;* kuedkad ek *Sp.* 2. hrør: hrǫr *K;* hreyr *J2, Sp;* reyr *F.* 4. gamni: gafni *J2, Sp.* hefr: *sål. F, Sp, AM (i K);* hefir *J2.* 5. þvít: þt *J2, F, Sp;* þvi at *K.* jódís: iodis *J2, Sp;* íoþis *F;* ioþis *K.* 9. all-: alld *Sp.* 12. of: um *K.* of leikinn: at lekiom *J2, Sp.* hefr: *K, J2, Sp;* hófr *F.*

11. Drótt: dottur *J2, men understr. og det rigt. skr. i margen; tf. over l. i Sp.* 11—12. sonar Rígs: riks *(altså:* Danps, konungs ríks,*)* þess *F.* 12. fyrstr: fyrst *F.* 13. átt-: *sål. K;* ætt- *18, J1, J2, Sp;* ǿtt- *F.* ávalt: *(ll AM i K);* iafnan *F, J2, Sp.* 14. œzta: agæzta *J2, Sp.* konungr: *ul. F.*

konur þeira drótningar, en drótt hirðsveitin. En Yngvi eða Ynguni var kallaðr hverr þeira ættmanna alla ævi, en Ynglingar allir saman. Drótt drótning var systir Dans konungs ins mikilláta, er Danmǫrk er við kend.

K. 18. Frá Dag spaka.

[Hist. Norw. 99; Ari Gen. II.]

Dagr hét sonr Dyggva konungs, er konungdóm tók eptir hann; hann var maðr svá spakr, at hann skilði fugls rǫdd. Hann átti spǫrr einn, er honum sagði mǫrg tíðendi; flaug hann á ýmsi lǫnd. Þat var eitt sinn, at spǫrrinn flaug á Reiðgotaland á bœ þann, er á Vǫrva hét; hann flaug í akr karls ok fekk þar matar; karl kom þar ok tók upp stein ok laust spǫrrinn til bana. Dagr konungr varð illa við, er spǫrrinn kom eigi heim; gekk hann þá til sonarblóts til fréttar ok fekk þau svǫr, at spǫrr hans var drepinn á Vǫrva. Síðan bauð hann út her miklum ok fór til Gotlandz;
F 13 en er hann kom á Vǫrva, gekk hann upp með her sinn ok herjaði; fólkit flýði víðs vegar undan. Dagr konungr sneri herinum til skipa, er kveldaði, ok hafði

---

1. en—hirðsv.: *ul. J2, Sp.* 2. eða Y.: *ul. F;* Yngvin *skr. 18, J1;* Yngunne *J2, Sp (*-i*).* 6. *Overskr. fra AM i K. 18. J1. 308;* Fall Dags konungs *J2, Sp; mgl. i F.* 7. sonr: s. *K, 18, J2, Sp;* son *de øvrr.* 9. fugls: fvgla *F.* einn: *ul. J2. Sp.* 10. hann: *ul. F.* 11. flaug: ko*m* *F.* Reiðgota-: got- *F.* -land: *F tf. er.* á—þann: oc kom þar fram *J2, Sp (mulig har F ul. en lign. sætn.; se 3. anm. til l. 11).* 12. er: sem *Sp.* á: *ul. F.* Vǫrva: jorfa *J2. Sp.* hét: heitir *F, J2, Sp.* þar: ser *J2, Sp.* 14. konungr: *ul. J2, Sp.* 15. fréttar: fretta *F.* 16. svǫr: andsvær *J2. Sp.* Vǫrva: jorfa *J2, Sp = l. 18.* 17. hann: Dagr *J2, Sp.* 19. fólkit: folk *Sp.* undan: *ul. i K; tf. af AM; findes i alle øvrr.*

drepit mart fólk ok mart handtekit. En er þeir fóru yfir á nǫkkura, þar sem hét Skjótansvað eða Vápna- H 25
vað, þá rann fram ór skógi einn verkþræll á árbakkann ok skaut heytjúgu í lið þeira, ok kom í hǫfuð konungi skotit; fell hann þegar af hestinum ok fekk bana. Í þann tíma var sá hǫfðingi gramr kallaðr, er herjaði, en hermenninir gramir. Svá segir Þjóðólfr:

10. Frák at Dagr U 17
dauða-orði
frægðar fúss
of fara skyldi,
þás valteins
til Vǫrva kom
spakfrǫmuðr,
spǫrs at hefna.

11. Ok þat orð
á austrvega
vísa ferð
frá vígi bar,
at þann gram
of geta skyldi
sløngviþref
sleipnis verðar.

K. 19. Frá Agna.

[Hist. Norw. 99; Ari Gen. II.]

Agni hét sonr Dags, er konungr var eptir hann,

---

2. þar—Skjót.: e*r* skiotans vað heít*ir* *F*. hét: heitir *J2*, *Sp*; h. *K*. 3. einn verkþræll: verkmaðr einn *J2*, *Sp*. á: oc fram a *J2*, *Sp*. 4. ok*(1)*: hann *J2*, *Sp*. -tjúgu: -tyio *F*; -tugu *J2*; tygu *Sp*. lið: liðit *J2*, *Sp(?)*. ok: skotið *F (og ul. dette ord i følg. linje)*. kom: *herefter har J2*, *Sp* skotit. 4—5. konungi: k*onun*gíno*m* *F*; Dag konunge *J2*, *Sp*. 5. fekk: þeg*ar* *tf*. *F*. bana: fóro menn hans aptr til Sviþioðar *tf*. *J2*, *Sp*. 6. þann: tenna*(!)* *Sp*. gramr: er gramr er *J2*, *Sp*. 7. segir: q. *J2*, *Sp*.

8—15a. **10. vísa.** 1. Frák: fra ec (k) *alle*. 2. orði: yrðe *J2*, *Sp*. 3. frægðar: fremdar *J2*; fremþar *Sp*. 4. of: um *K*.=*11*.6 5. þás: þa er *(er) alle*. valteins: *sål*. *K*, *F*; vakins *J2*, *Sp*. 6. Vǫrva: vorva *K*; vaʀva *F*; vaʀfa *J2*, *Sp*.

8—15b. **11. vísa.** 2. á: i *F*. 6. geta: getta *J2*; geita *Sp*; gøta *F*. 7. sløngviþref: sleyngo þref *K*; slyngu þref *J2*, *Sp*; slongv þrefs *F*. 8. sleipnis: slefn . . . *(afrevet)* *J2*; slefnis *Sp*.

16. *Overskr. fra AM (i K)*, *18*, *J1*; Agni konungr heingdr *J2*, *Sp*; *mgl. i F*. 17. sonr: s. *K*, *J2*, *Sp*; son *F*, *18*, *J1*.

ríkr maðr ok ágætr, hermaðr mikill, atgervimaðr mikill um alla hluti. Þat var eitt sumar, er Agni
H 26 konungr fór með her sinn á Finnland, gekk þar upp ok herjaði. Finnar drógu saman lið mikit ok fóru til orrostu; Frosti er nefndr hǫfðingi þeira. Varð þar orrosta mikil ok fekk Agni konungr sigr; þar fell Frosti ok mikit lið með honum. Agni konungr fór herskildi um Finnland ok lagði undir sik ok fekk stórmikit herfang; hann tók ok hafði með sér Skjálf, dóttur Frosta, ok Loga, bróður hennar. En er hann kom austan, lagði hann til Stokksunda: hann setti tjǫld sín suðr á fitina; þar var þá skógr. Agni konungr átti þá gullmenit, þat er Vísburr hafði átt. Agni konungr gekk at eiga Skjálf; hon bað konung at gera erfi eptir fǫður sinn; hann bauð þá til sín mǫrgum ríkismǫnnum ok gerði veizlu mikla. Hann var allfrægr orðinn af fǫr þessi. Þá váru þar drykkjur miklar. En er Agni konungr gerðisk drukkinn, þá bað Skjálf hann gæta mensins, er hann hafði á hálsi: hann tók til ok batt ramliga menit á háls sér, áðr hann gengi at sofa. En landtjaldit stóð við skóginn ok hátt tré yfir tjaldinu, þat er skýla skyldi við sólar-

---

1—2. atgervim.—alla: *hann var ok* mikill at *ger*vi *maðr* v*m* m*a*rga *F*. 2. mikill: *ul. J2, Sp.* sumar: sinn *18, J1 (fejllæsn.).* er: at *F, J2, Sp.* 3. fór: kom *F, J2, Sp.* 6. konungr: *ul. F, J2, Sp.* 7. mikit lið: *omv. F.* 8. um: viða um *J2, Sp.* ok fekk: fekk *hann F.* 9. stór-: *ul. J2, Sp.* 11. kom: siglde *J2, Sp.* Stokk-: stokks *F;* stoc- *Sp.* setti: þar *tf. J2;* ꝥi*(!) Sp.* 12. tjǫld sín: tialld sítt *F.* suðr: *ul. J2, Sp.* 15—16. til—ríkism.: morgum monnum til sin *J2, Sp.* 16. ríkismǫnnum: *mo*nn*u*m rík*o*m *F.* gerði: gerþo *Sp.* all-: al- *J2, Sp.* 17. fǫr: ferð *J2. Sp (forskr.).* 18. Agni: *ul. F.* 19. hann*(1): ul. F.* gæta: vel *tf. J2.* hálsi: ser *tf. J2, Sp.* 21. gengi: færi *J2.* 22. yfir: fyrir *J2, Sp.* skýla: hlifa *J2; ul. F.* sólar: sol *Sp.*

hita. En er Agni konungr var sofnaðr, þá tók Skjálf digrt snœri ok festi undir menit; menn hennar slógu þá tjaldstǫngunum, en kǫstuðu lykkju snœrissins upp í limar tréssins, drógu þá síðan, svá at konungr hekk næst uppi við limar, ok var þat hans bani. Skjálf ok hennar menn hljópu á skip ok reru í brot. Agni konungr var þar brendr ok er þar síðan kǫlluð F 14 Agnafit á austanverðum Taurinum vestr frá Stokssundi. Svá segir Þjóðólfr:

12. Þat telk undr, U 18 H 27
ef Agna her
Skjalfar ráð
at skǫpum þóttu,
þás gœðing
með gollmeni
Loga dís
at lopti hóf,
hinns við Taur
temja skyldi
svalan hest
Signýjar vers.

K. 20. Frá Alreki ok Eiríki.

[Hist. Norw. 99; Ari Gen. II.]

Alrekr ok Eiríkr hétu synir Agna, er konungar váru eptir hann; þeir váru ríkir menn ok hermenn miklir ok íþróttamenn. Þat var siðvenja þeira, at

---

1. En—konungr: *ul. Sp.* Agni: *ul. J2.* Skjálf: skiolf *J2 = l. 5, Sp.* 3. tjald-: l*an*dtialldz- *F.* 3—4. upp—tréssins: *ul. Sp; tilskr. i randen i J2.* 4. tréss-: *alle.* þá: *ul. F.* 5. næst: *ul. J2, Sp.* var: var*þ F.* 6. á: þa a *J2, Sp.* í brot: bra*tt F;* i brott *J2;* brut *Sp.* 7. þar*(1):* þa *Sp (ur.).* 8. Stoks-: *sål. K, F;* Stock(*s*)- *alle øvrr.*

10—15. **12. vísa.** 1. telk: tel ec (-k *F) K, F;* tel *J2, Sp.* 2. ef: e*r J2, Sp.* 3. Skjalfar: Skiolfar *J2.* ráð: rað *alle (*á *K).* 5. þás: þa e*r alle.* gœðing: gøðing *K;* giǫðing *J2, Sp (*o*);* gøþíɴ *F.* 6. goll-: gull- *alle.* 8. Loga: *sål. K, F;* lolka *J2, Sp.* 9. hinns: hin*n* e*r K, J2, Sp;* híɴ e*r F.* 12. Signyiar: *sål. K;* Sigyniar *J2, Sp;* sigm*ar F.*

16. *Overskr. fra 18, J1; AM (i K) bytter navnene om;* Drapuzc þeir bræðr *J2, Sp; mgl. i F.* 18—19. ríkir menn . . hermenn miklir: *omv. J2.* 19. -venja: vandi *J2, Sp.*

ríða hesta, temja bæði við gang ok við hlaup; kunnu þeir þat allra manna bezt; lǫgðu þeir á þat it mesta kapp, hvárr betr reið eða betri hesta átti. Þat var eitt sinn, at þeir brœðr riðu ii. frá ǫðrum mǫnnum með ina beztu hesta sína, ok riðu út á vǫllu nǫkkura ok kómu eigi aptr, ok var þeira leita farit, ok funnusk þeir báðir dauðir ok lamit hǫfuð á báðum, en ekki vápn hǫfðu þeir, nema bitlana af hestunum, ok þat hyggja menn, at þeir hafi drepizk þar með; svá segir Þjóðólfr:

13. Fell Alrekr,
þars Eireki
bróður vǫ́pn
at bana urðu,
H 28 ok hnakkmars
með hǫfuðfetlum
Dags fríandr
of drepask kóðu.
Frát maðr áðr
eykja greiði
Freys afspring
í folk hafa.

1. hesta: oc *tf. J2, Sp.* við*(2): ul. F, J2, Sp.* 2. lǫgðu þeir: þ*eir* lægþo *F;* oc l. þ. *J2. Sp.* it: *ul. 18. J1.* 3. hvárr: þ*eira tf. F.* betri hesta: betra hest *J2, Sp.* átti: ǿtti *F;* ætti *Sp.* 4. eitt: hvert *tf. J2, Sp.* frá: af *Sp.* ǫðrum: allum *J2. Sp.* 5. ok riðu: *ul. F.* 6. ok*(2)*—þeira: þ*eira* v*ar* *F;* þa var þeiʀa *J2. Sp;* ok *ul. Ásg. i K.* 7. funnusk: *sål. (-usk) K;* fvɴduzt *F;* fund- *J2. Sp.* þeir: *ul. J2.* hǫfuð: hofuþ*it F.* báðum: hvarom tveɢia *J2, Sp.* 8. ekki: ēī *J2 og Ásg. i K;* ekci *Sp.* hestunum: hestv*m* sin*om F.*

11—16. **13. vísa.** 2. þars: þ*ar* e*r K, F;* þar e*r J2, Sp.* Eireki: Eiriki *(-e) alle.* 3. vǫ́pn: vapn *K;* vopn *F;* varn *J2, Sp.* 6. með: *ul. F, J2, Sp.* hǫfuð-: hof*uð K;* hofvð *F;* hafum *J2; (?) Sp.* 7. fríandr: *sål. K.Gísl. Yngl. 218;* frændr *K;* frendr *J2, Sp;* frǿndr *F.* 8. of: um *K; ul. Sp.* kóðu: kvaðo *F;* qvoþo *K;* qvoðu *J2;* kuadu *Sp.* 9. Frát: fráat *K;* fr^a^að *J2;* frad *Sp;* f*er*mat *F.* 10. greiði: *sål. J2, Sp; se K.Gísl. Yngl. 219—21;* ge*r*ði *F;* gorvi *K.* 11. Freys: freyrs *F.*

K. 21. Frá Álfi ok Yngva.

[Hist. Norw. 99; Ari Gen. II.]

Yngvi ok Álfr váru synir Alreks, er konungdóm tóku í Svíþjóð þar næst. Var Yngvi hermaðr mikill ok allsigrsæll, fríðr ok íþróttamaðr inn mesti, sterkr ok inn snarpasti í orrostum, mildr af fé ok gleðimaðr mikill; af slíku ǫllu varð hann frægr ok vinsæll. Álfr konungr, bróðir hans, sat at lǫndum ok var ekki í hernaði; hann var kallaðr Elfsi; hann var maðr þǫgull, ríklundaðr ok óþýðr; móðir hans hét Dageiðr, dóttir Dags konungs ins ríka, er Dǫglingar eru frá komnir. Álfr átti konu, er Bera hét, kvinna fríðust U 19 ok skǫrungr mikill, gleðimaðr inn mesti. Yngvi Alreksson var þá enn eitt haust kominn ór víkingu til Upsala ok var þá inn frægsti. Hann sat opt við drykkju lengi um kveldum; Álfr konungr gekk opt F 15

1. *Overskr. fra AM i K. 18, J1;* Drepinn Yngvi *J2, Sp; mgl. F.* 2. váru: *AM i K (ul. Ásg.). 18, J1, F;* hetu *J2, Sp.* Alreks: konungs *tf. J2. Sp.* 3. í—næst: eptir hann i Sviþioð *J2. Sp;* Svið- *skr. F.* 3—4. hermaðr—-sæll: all sigr søll. *ok* mikill h*ermaðr F;* sigrs- *skr. J2.* 4. fríðr—sterkr: hann var sterkr ok iðrottamaðr micill *J2. Sp;* friþr syno*m ok* hí*n* mesti iþrotta m*aðr*. st*er*kr *F.* 5. ok*(1): ul. J2.* mildr: oc *(in Sp)* mildazti *J2, Sp.* 6. af: *ok* af *F.* varð: v*ar F.* frægr ok vinsæll: *omv. F, J2, Sp.* 7. sat: sa h*ann(!) F.* 7—8. ok—hernaði: *ul. Ásg. i K; tf. af AM; i alle øvrr.* 8. hann*(1):* ok *Ásg. (ur.) i K.* Elfsi: alfr elfsi *F (ur.).* 8—9. maðr þǫgull: þægvl m*aðr F.* 9. ríklundaðr: riklyndr *J2. Sp efter* óþýðr. hans: þeiʀa *J2, Sp.* Dageiðr: *sål. alle, undt. Sp:* Dagheidr. 10. konungs: *ul. J2, Sp.* ríka: rikia *J2, Sp.* 11. Álfr: konungr *tf. F, J2, Sp.* konu: þa conu *J2, Sp.* hét: er nefnd *J2, Sp.* kvinna: *sål. K, 18, J1;* kvenna *de øvrr.* 12. mikill: ok *tf. J2, Sp.* inn mesti: mikill *J2, Sp.* 13. Alreksson: *ul. J2, Sp.* enn—haust: *ul. J2, Sp.* 14. opt: iafnan *J2, Sp;* longo*m tf. F og ul.* lengi *(følg.).* 15. drykkju: dryck *J2, Sp.* um: a *J2, Sp.* opt: oftaz *J2, Sp.*

snimma at sofa. Bera drótning sat opt á kveldum ok hjǫluðu þau Yngvi sín í millum: Alfr rœddi opt um, bað hana fara fyrr at sofa, sagði, at hann vildi ekki
H 29 vaka eptir henni. Hon svarar ok segir, at sú kona væri sæl, er heldr skyldi eiga Yngva en Álf: hann reiddisk því mjǫk, er hon mælti þat opt. Eitt kveld gekk Álfr inn í hǫllina, þá er þau Yngvi ok Bera sátu í hásæti ok tǫluðusk viðr. Hafði Yngvi um kné sér mæki. Menn váru mjǫk druknir ok gáfu engan gaum at, er konungrinn kom inn. Álfr konungr gekk at hásætinu, brá sverði undan skikkju ok lagði í gegnum Yngva, bróður sinn. Yngvi hljóp upp ok brá mækinum ok hjó Álf bana-hǫgg, ok fellu þeir báðir dauðir á gólfit. Váru þeir Alfr ok Yngvi heygðir á Fýrisvǫllum: svá segir Þjóðólfr:

14. Ok varð hinn,
es Alfr of vá
vǫrðr véstalls,
4 of veginn liggja,
es dǫglingr
dreyrgan mæki
ǫfundgjarn
8 á Yngva rauð.

1. opt: lengi *tf.* *J2. Sp.* 2. hjǫluðu: tǫluðu *F. J2, Sp.* Yngvi: k*onung*r *tf. F.* sín í m.: ser gaman *J2. Sp;* a *skr. F.* opt um: iafnan v*ið* B*ero* *F.* 3—4. bað—henni: við hana. at hon skyllde ei sitia sva lengi um aptna *J2. Sp.* 3. fara: g*a*nga *F.* 4—5. svarar—sæl: qvað þa konu sæla *J2. Sp.* 4. svarar ok segir: sagði *F.* 6—7. Eitt—Álfr: þ*at* barst at eítt kvelld, at alfr gekk *F.* 7. þau: *ul. J2, Sp.* 8. hásæti: hasætino *J2.* viðr: v*ið* *F, J2;* við *Sp.* 8—9. um kné sér mæki: *omv. F.* 10. er: *sål. J2, Sp; ul. K.* er—inn: e*r* þ*ei*r sa k*onung*iɴ íɴ g*a*nga *F.* konungr: *ul. J2, Sp.* 11. brá: ok brá *F, J2, Sp.* skikkju: skikkíoɴi *F;* skickio sinne *J2, Sp.* 12. gegnum: gogno*m* *F;* gaugnum *Sp.* Yngva: k*onung* *tf. F.* Yngvi: k*onungr* *tf. F.* upp: v*ið* *tf. F.* 13. ok*(2)*: *ul. F, J2, Sp.* 14. Álfr ok Yngvi: *omv. J2, Sp;* bað*ir* *F.*

16—19. **14. vísa.** 1. Ok: *sål. K, F;* Avk *J2, Sp.* 2. of: um *K; ul. F.* 3. véstalls: *sål. K (-z);* vekallz *J2. Sp (s);* vétialldz *F.* 4. of: um *K.* 5. dǫglingr: daglingr *K;* daglínngr *F;* dagling*ar* *J2. Sp.* 6. dreyrgan: drorgan *K (ǫ AM).*

15. Vasa þat bært,
at Bera skyldi
valsœfendr
vígs of hvetja,
þás brœðr tveir
at bǫnum urðusk
óþurfendr
of afbrýði.

K. 22. Fall Hugleiks konungs. H 30

Hugleikr hét sonr Álfs, er konungdóm tók yfir Svíum eptir þá brœðr, þvíat synir Yngva váru þá bǫrn. Hugleikr konungr var engi hermaðr ok sat hann at lǫndum í kyrrsæti; hann var auðigr mjǫk ok sínkr af fé; hann hafði mjǫk í hirð sinni allz konar leikara, harpara ok gígjara ok fiðlara; hann hafði ok með sér seiðmenn ok allz konar fjǫlkunnigt fólk. Haki ok Hagbarðr hétu brœðr ok váru ágætir mjǫk; þeir váru sæ-konungar ok hǫfðu lið mikit, U 20
fóru stundum báðir samt, stundum sér hvárr. Margir kappar váru með hvárum tveggja þeira. Haki konungr fór með her sinn til Svíþjóðar á hendr Hugleiki

---

1—4. **15. vísa.** 1. bært: bęrt *AM i K (Ásg.* bert*)*; bert *J2, Sp;* beitt *F; se K. Gísl. Yngl. 221.* 3. -sœfendr: sof- *K; om hele ordet se K. Gísl. Yngl. 222—24.* 4. of: um *K.* hvetja: vikía *F.* 5. þás: þa er *K, J2, Sp, F.* 6. urðusk: urðoz *K, Sp;* urðuz *J2;* vrþuzt *F.* 7. ó-: *sål. alle.* 8. of: um *K.*

5. *Overskr. fra AM i K, 18, J1, J2, Sp; mgl. F.* 6. sonr: s. *K, 18, J2, Sp;* son *de øvrr.* 7. þá*(2)*: *ul. F.* 8. bǫrn: at aldri *tf. J2, Sp, F.* konungr: *ul. J2, Sp.* ok: *ul. F.* 9. var: varþ *J2, Sp.* mjǫk: *ul. J2, Sp.* 10. ok: kallaðr helldr *tf. J2, Sp.* hafði: *streget ud i K af AM; mgl. i 18 og har sål. mgl. i K-mbr.* 10—11. allz konar | leikara: *omv. J2, Sp.* 11. ok*(2)*: *ul. J2, Sp.* 12. fjǫlkunnigt: fiolkingis *J2, Sp (*ky*).* 13. brœðr: ij *tf. J2, Sp.* 13—14. ágætir mjǫk: *omv. J2, Sp.* 14. sæ-: *sål. J2, Sp;* sia *de øvrr.* 15. stundum: enn stundum *F. J2, Sp.* hvárr: þeira *tf. F. J2, Sp.* 16. með: *udstr. i K af AM; ul. 18, J1.* þeira: *ul. J2, Sp. Herefter nyt kap. i F.* 17. Hugleiki: *sål. K, J2;* hvgł. *F, Sp.*

konungi, en Hugleikr konungr samnaði her fyrir. Þá
kómu til liðs við hann brœðr tveir, Svipdagr ok
Geigaðr, ágætir menn báðir ok inir mestu kappar.
Haki konungr hafði með sér xii. kappa; þar var þá
Starkaðr gamli með honum; Haki konungr var ok
inn mesti kappi. Þeir hittusk á Fýrisvǫllum; varð
þar mikil orrosta; fell brátt lið Hugleiks; þá sóttu
fram kapparnir Svipdagr ok Geigaðr, en kappar Haka
F 16 gengu vi. móti hvárum þeira, ok urðu þeir hand-
teknir; þá gekk Haki konungr inn í skjaldborg at
Hugleiki konungi ok drap hann þar ok sonu hans ii^{a};
eptir þat flýðu Svíar, en Haki konungr lagði lǫnd
H 31 undir sik ok $_{a}$gerðisk konungr yfir Svíum. Hann sat
þá at lǫndum iii. vetr, en í því kyrrsæti fóru kappar
hans frá honum ok í víking ok fengu sér svá fjár.

K. 23. Dauði Guðlaugs konungs.

Jǫrundr ok Eiríkr váru synir Yngva Alrekssonar; þeir lágu úti á herskipum þessa hríð alla ok váru hermenn miklir. Á einu sumri herjuðu þeir í Danmǫrk, ok þá hittu þeir Guðlaug Háleygja-konung ok áttu við hann orrostu, ok lauk svá, at skip Guðlaugs

---

1. konungr—fyrir: samnar her miklum a moti *J2, Sp.* 2. tveir: *ok tf. AM i K (ur.).* 3. Geigaðr: Beigaðr *J2, Sp* = *l. 8.* 4—5. Haki—honum: *ul. J2, Sp.* 4. þar: *ul. F.* 5. gamli: hinn g. *18, J1.* 6. hittusk: hittaz *F.* 7. mikil orrosta: *omv. J2, Sp.* Hugleiks: konungs *tf. J2, Sp.* 8. kapparnir: kappar hans *J2, Sp. F (der stiller ordene efter* Geigaðr*).* 9. móti: a moti *J2. Sp.* 11. Hugleiki: *sål. F, J2;* hugl' *K, Sp.* þar: *ul. J2. Sp.* 12. þat: *ul. Sp.* lǫnd: land *J2;* lð *Sp.* 14. þá: *ul. J2, Sp.* 15. ok*(1)*: *tf. af AM i K; 18, J1, F; ul. J2, Sp.* svá: *ul. J2, Sp.* 16. *Overskr. fra AM i K, 18, J1;* Haki siglde dauðr a *(*i *Sp)* haf *J2. Sp; mgl. F.* 17. J. ok E.: *omv. J2, Sp.* váru: hetu *J2, Sp.* 18. á herskipum: i hernaðe *J2, Sp.* 20. Háleygja-: Haleyia *18, J1, F, J2, Sp.* 21. ok: *ul. F.* Guðlaugs: h*ans F.*

var hroðit, en hann varð handtekinn; þeir fluttu hann til landz á Straumeyjarnes ok hengðu hann þar; urpu menn hans þar haug eptir hann; svá segir Eyvindr skáldaspillir:

16. En Goðlaugr
grimman tamði
við ofrkapp
austrkonunga
Sigars jó,
es synir Yngva
menglǫtuð
við meið reiddu.

17. Ok náreiðr
á nesi drúpir
vingameiðr,
þars víkr deilir;
þars fjǫlkunt
of fylkis hrør,
steini merkt,
Straumeyjarnes.

Eiríkr ok Jǫrundr brœðr urðu af verki þessu U21 H32
frægir mjǫk, þóttusk þeir miklu meiri menn en áðr. Þeir spurðu, at Haki konungr í Svíþjóð hafði sent frá sér kappa sína; þá halda þeir til Svíþjóðar, ok draga síðan her at sér. En er Svíar spyrja, at Ynglingar eru þar komnir, þá drífr ógrynni liðs til þeira. Síðan leggja þeir í Lǫginn upp ok halda til Upsala á hendr Haka konungi, en hann ferr í móti þeim á

---

1. hann varð: gvðlaugr *F.* 2. -eyjar-: eyrar *F, J2 (her* i *rettet til* r*), Sp.* 3. þar: *ul. F.*

5—12ᵃ. **16. vísa.** 1. Goð-: guð- *alle.* 3. við: viðr *J2, Sp;* við *K, F.* 5. Sigars: sigrs *F.* jó: hio *J2, Sp.* 6. es: enn *F, J2;* e' *Sp.* 8. reiddu: reiðo *K* (reido *18); riðo *F;* riðu *J2, Sp.*

5—12ᵇ. **17. vísa.** 4. þars: þ*ar* er *alle.* víkr: vic*or* (k *F) K, F;* viku *J2, Sp.* 5. þars: þ*ar* e*r alle.* -kunt: kynt *J2, Sp;* kuɴr *K, F.* 6. of: um *alle.* hrør: hrør *K;* hrǿðr *F;* hreyr *J2, Sp.* 7. merkt: *sål. J2, Sp;* m*er*ktr *K, F.* 8. Straum-: streym- *J2, Sp* (æy). -eyjar-: eyr*ar F;* æyr*ar J2, Sp.*

15. Svíþ-: svið- *F.* sent: latit fara *J2, Sp.* 16. þá: *ul. F.* Svíþ-: svið- *AM i K, F, 18 og J1* (d). 16—17. ok draga: draga þar *J2;* draga þeir *Sp.* 18. drífr: ferr *J2.* ógrynni: fioldi *J2, Sp.* liðs: *F, J2, Sp; ul. K, 18, J1.* til: *ul. F.* 19. í Lǫginn | upp: *omv. J2, Sp.* 20. ferr í móti: for motí *F;* feʀ a mot *J2, Sp.*

Fýrisvǫllu ok hafði lið miklu minna. Varð þar mikil orrosta, gekk konungr fram svá hart, at hann feldi alla þá, er honum váru næstir, ok at lykðum feldi hann Eirík konung ok hjó niðr merki þeira brœðra; þá flýði Jǫrundr konungr til skipa ok alt lið hans. Haki konungr fekk svá stór sár, at hann sá, at hans lífdagar mundu eigi langir verða; þá lét hann taka skeið, er hann átti, ok lét hlaða dauðum mǫnnum ok vápnum, lét þá flytja út til hafs ok leggja stýri í lag ok draga upp segl, en leggja eld í tyrvið ok gera bál á skipinu; veðr stóð af landi; Haki var þá at kominn dauða eða dauðr, er hann var lagiðr á bálit; sigldi skipit síðan loganda út í haf ok var þetta allfrægt lengi síðan.

K. 24. Dauði Jǫrundar.

[Hist. Norw. 100; Ari Gen. II.]

F 17 Jǫrundr, sonr Yngva konungs, var konungr at
H 33 Upsǫlum: hann réð þá lǫndum ok var optliga á

---

1. Varð: verðr *F*, *J2*, *Sp.* 2. gekk konungr: Haki k*onungr* gekk *F;* geck Haki konungr *J2. Sp.* 3. honum váru | næstir: *omv. J2. Sp; fyrir* ho*num* v*oro F.* 4. ok— brœðra: *ul. J2, Sp.* þeira: *ul. F.* 5. þá: enn þa *J2, Sp;* Eft*ir* þat *F.* skipa: sína *tf. F.* 6. fekk—sár: var orþinn sva sar *J2, Sp.* 6—7. hans lífd.: *omv. J2, Sp.* 7. mundu: mundi *18, F, J2.* eigi langir: skammir *J2. Sp.* verða: vera *J2. Sp.* hann taka: *ul. F.* 8. skeið: eina micla *tf. J2. Sp.* er—átti: *ul. J2, Sp.* hlaða: þar hlaða a *J2, Sp.* 9. lét: siþan let h*ann F.* 10. ok*(1): ul. J2, Sp.* en: oc *J2, Sp; ul. F.* 11. veðr stóð: *omv. F.* landi: l*an*díno *F.* 12. lagiðr: lagðr *J2. Sp.* 13. sigldi—út: geck scipit logandi ut um eyiar *J2, Sp.* ok: *ul. F.* var: er *J2, Sp.* 14. frægt: orðit *tf. J2. Sp.* 15. *Overskr. fra AM i K. 18, J1;* Hengðr Jorundr *J2. Sp; mgl. F.* 16—17. Jǫrundr—ok: Eptir þetta varþ Jorundr Yngvason konungr yfir Sviom; hann *J2, Sp.* 16. sonr: s. *K, 18;* son *J1. F.* 17. optliga: oppt *F.*

sumrum í hernaði. Á einhverju sumri fór hann með her sinn til Danmerkr; hann herjaði um Jótland ok fór um haustit inn í Limafjǫrð ok herjaði þar; hann lá liði sínu í Oddasundi. Þá kom þar með her mikinn Gýlaugr Háleygja-konungr, sonr Guðlaugs, er fyrr var getit. Hann leggr til orrostu við Jǫrund, en er landzmenn urðu þess varir, drífa þeir til ǫllum áttum bæði með stórum skipum ok smám; verðr þá Jǫrundr ofrliði borinn ok hroðit skip hans; hljóp hann þá á sund ok varð handtekinn ok leiddr á land upp; lét þá Gýlaugr konungr reisa gálga, leiðir hann Jǫrund U 22
þar til ok lætr hengja hann; lýkr svá hans ævi; svá segir Þjóðólfr:

18. Varð Jǫrundr,
hinns endr of dó,
lífs of lattr
í Limafirði,
þás hábrjóstr
hǫrva sleipnir
bana Goðlaugs
of bera skyldi,
ok Hagbarðs
hersa valdi
hǫðnu leif
at halsi gekk.

1. einhverju: eíno *F. J2, Sp.* 2. -merkr: *sål. alle, undt. AM i K og 18:* -m'. 3. inn: *ul. F.* 5. -laugr: leigr *J2;* leygr *Sp.* Háleygja: *ul. J2. Sp; skr. i alle uden* g. sonr: *sål J1;* s. *K, J2, 18;* son *F, Sp.* Guðlaugs: konungs *tf. F, J2, Sp.* 6. Jǫrund: k*onungr(!) tf. F.* 7. urðu: verða *J2, Sp.* drífa: þa drifa *J2, Sp.* til: or *tf. F.* áttum: meginn *J2, Sp.* 8. bæði með: *ul. J2, Sp.* stórum: stor *Ásg. i K.* þá: *ul. F.* þa J.: Jorundr konungr þa *J2. Sp;* k*onung*r *tf. F.* 10. varð: hann þa *tf. J2. Sp.* 11. -laugr: leygr *Sp.* konungr: *ul. F.* 11—12. reisa—lætr: *ul. J2, Sp.* 11. hann: *ul. F.* 12. lýkr—ævi: *ul. J2, Sp.* lýkr: *ok* lykr *F.*

14—19. **18. vísa.** 2. hinns: hinn er *alle.* of: um *K* = 3 = 8. 3. lattr: *sål. K, F;* latr *J2, Sp.* 5. þás: þa er *alle* (er *Sp*). hábrjóstr: *sål. K, J2, Sp;* hábíostr *F.* 6. hǫrva: hærva *K;* hurfu *J2, Sp;* hærpo *F.* 7. Goð-: guð- *alle.* 9. hǫðnu: hæðno *K* (-u), *J2, Sp;* æðno *F.*

K. 25. Dauði Auns konungs.

[Hist. Norw. 100; Ari Gen. II.]

Aun eða Áni hét sonr Jǫrundar, er konungr var H 34 yfir Svíum eptir fǫður sinn; hann var vitr maðr ok blótmaðr mikill, engi var hann hermaðr, sat hann at lǫndum. Í þann tíma, er þessir konungar váru at Upsǫlum, er nú var frá sagt, var yfir Danmǫrku fyrst Danr inn mikilláti; hann varð allgamall; þá sonr hans, Fróði inn mikilláti eða inn friðsami, þá hans synir Hálfdan ok Friðleifr; þeir váru hermenn miklir. Hálfdan var ellri ok fyrir þeim um alt; hann fór með her sinn til Svíþjóðar á hendr Auni konungi, ok áttu þeir orrostur nǫkkurar ok hafði Hálfdan jafnan sigr ok at lykðum flýði Aun konungr í vestra Gautland. Þá hafði hann verit konungr yfir Upsǫlum xxv. vetra; hann var ok í Gautlandi xxv. vetra, meðan Hálfdan konungr var at Upsǫlum. Hálfdan konungr varð sóttdauðr at Upsǫlum ok er hann þar heygðr. Eptir þat kom Aun konungr enn til Upsala, þá var hann lx.; þá gerði hann blót mikit ok blét til lang-

---

1. *Overskr. fra AM i K, 18, J1;* Fra Avn enom gamla *J2, Sp; mgl. F.* 2. sonr: s. *K. 18, J2, Sp;* son *F, J1.* Jǫrundar: konungs *tf. Sp.* 4. engi—hann: eɴ engi *F.* sat hann: *ok* sat *F;* oc s. h. *J2, Sp.* 6. var*(1)*: er *F, J2, Sp.* var*(2): vo*ro *F.* yfir: i *J2, Sp.* -mǫrku: -morc *J2;* maurk *Sp.* 7—8. sonr hans: *omv. J2, Sp;* s. *skr. K, 18, J2, Sp;* son *F;* sonr *J1.* 8. inn—eða: *ul. J2, Sp.* 10. um alt: at aullu *J2, Sp (forskr.);* of allt *F.* 11. Auni: áuní *F;* Aun *de øvrr.* 12. nǫkkurar: margar *J2, Sp.* 14. verit kgr: *omv. J2, Sp.* 14—15. xxv. vetra: *sål. K (ɔ: v);* v. vetr. *ok* xx. *F;* xx. vetr. *J2, Sp.* 15. hann var: *ul. F.* ok: *ul. J2, Sp.* xxv. vetra: *sål. K (= l. 14—15);* halfan þriðía tavg vett*ra F;* xx. vetr *J2, Sp.* 16. konungr var: *omv. J2, Sp.* konungr*(2): ul. J2, Sp.* 19. lx.: *sål. K;* vi tigr *J2, Sp*(y)*;* sextvgr at alld*ri F.* þá—hann: h*ann* ger*ð*i þa *F;* Avn gerþi þa *J2, Sp.* ok blét: *ul. J2, Sp; ok* blotaði *F.*

lífis sér ok gaf Óðni son sinn ok var honum blótinn. Aun konungr fekk andsvǫr af Óðni, at hann skyldi enn lifa lx. vetra. Aun var þá enn konungr at Upsǫlum v. vetr ok xx. Þá kom Áli inn frœkni með F 18 her sinn til Svíþjóðar, sonr Frilleifs, á hendr Auni konungi, ok áttu þeir orrostur, ok hafði Áli jafnan sigr; þá flýði Aun konungr í annat sinn ríki sitt ok fór í vestra Gautland. Áli var konungr at Upsǫlum xxv. vetra, áðr Starkaðr inn gamli drap hann. Eptir fall Ála fór Aun konungr aptr til Upsala ok réð þá U 23 ríkinu enn xxv. vetra. Þá gerði hann blót mikit ok blótaði ǫðrum syni sínum; þá sagði Óðinn honum, at hann skyldi æ lifa, meðan hann gæfi Óðni son sinn it tíunda hvert ár, ok þat með, at hann skyldi H 35 heiti gefa nǫkkuru heraði í landi sínu eptir tǫlu sona sinna, þeira er hann blótaði til Óðins. En þá er hann hafði blótat vii. sonum sínum, þá lifði hann x. vetr, svá at hann mátti ekki ganga; var hann þá

---

1. blótinn: blot̄ *K;* blotinn *18, J1;* blotat *F. J2, Sp.* 2. fekk: þau *tf. J2, Sp.* 3. enn: *ul. K.* konungr: *efter* Aun *J2, Sp.* 4. v.—xx: *opt. fra F; ul. K. 18, J1;* xx vetr *J2, Sp.* Áli: ǫli *AM i K (f. Ásg.s* oli*).* 5. Svíþ-: svið- *F.* sonr: *sål. J1;* s. *K, 18, J2, Sp;* son *F.* Fril-: f*r*iþ- *F;* frið- *J2, Sp;* konungs *tf. J2, Sp.* Auni: *sål. F;* Aun *de øvrr.* 6. ok*(2): ul. F.* 7. í: *ul. J2, Sp.* 7—8. ok fór í: i it *J2;* i *Sp.* 9. xxv. vetra: *sål. J1, Ásg. i K (*vetra *slettet af AM; mgl. i 18)*; v. vetr *ok* xx *F;* xx. vetr *J2, Sp.* 10. konungr: eɴ *tf. F.* þá: *sål. F. J2, Sp;* þar *K.* 11. enn—vetra: vetra *overstr. af AM i K; mgl. 18, J1;* v. vetr *ok* xx. *F;* xx. vetr *J2, Sp.* 11—12. gerði—blótaði: blótaði an kon*ungr* *F.* 11. ok: til langlifis ser; hann *J2, Sp.* 12. blótaði: þa *tf. J2, Sp.* honum: *ul. F.* 14. it—ár: a hv*er*io*m* .x. vettrv*m* *F.* með: skylldi fylgia *J2, Sp.* 15. heiti gefa: *omv. J2;* heite *ul. Sp.* nǫkkuru: nockvað *J2, Sp og tf.* or. 16. blótaði: hafði blótat *J2, Sp.* þá: *ul. J2, Sp.* 18. ekki: e*i*gi *F.* var hann: *omv. F, J2.*

á stóli borinn; þá blótaði hann inum viii. syni sínum, ok lifði hann þá enn x. vetr ok lá þá í kǫr; þá blótaði hann inum ix. syni sínum ok lifði þá enn x. vetr; þá drakk hann horn sem lébarn. Þá átti Aun einn son eptir ok vildi hann þá blóta þeim, ok þá vildi hann gefa Óðni Upsali ok þau heruð, er þar liggja til, ok láta kalla þat Tíundaland; Svíar bǫnnuðu honum þat, ok varð þá ekki blót. Síðan andaðisk Aun konungr, ok er hann heygðr at Upsǫlum. Þat er síðan kǫlluð Ánasótt, ef maðr deyr verklauss af elli. Svá segir Þjóðólfr:

19. Knátti endr
at Upsǫlum
ánasótt
Aun of standa,
ok þrálífr
þiggja skyldi
jóðs alað
ǫðru sinni.

20. Ok sveiðurs
at sér hverfði
mækis hlut
enn mjǫ́vara,
es okhreins
ǫ́ttunga hrjóðr
lǫgðis odd
liggjandi drakk;

1. á stóli|borinn: *omv. F, J2, Sp.* viii.: *sål. K, J2, Sp;* átta *F.* 1—2. syni—ok: *ul. J2, Sp.* 2. enn: *ul. J2, Sp.* 2—3. ok*(2)*—vetr: *mgl. i K (Ásg.), men tf. af AM; findes i 18, J1.* 3. hann: *ul. F.* ix: *sål. K, J2, Sp;* nívnda *F.* syni sínum: *ul. J2, Sp.* ok lifði: *ok (ul. J2. Sp)* lifði hann *F, J2, Sp.* 4. lé-: *sål. K. 18, J1;* le- *J2, Sp;* lę- *F.* Aun: *ul. K, 18;* hann *alle øvrr.; efter* āι *(K*[s] *skrivem.) er åbenbart* āū *oversprunget.* 5. þá*(1): ok F.* 7. kalla þat: *omv. F.* 8. blót: blotið *F.* 9. hann: *ul. F.* 10. kǫlluð: kallat *J2, Sp.*

12—19[a]. **19. vísa.** 3. ánasótt: *se Leffler i Arkiv III 188—89, 277—78.* 4. Aun: án *K, F;* aun *J2;* aun *Sp.* of: *J2, Sp;* um *K, F.* 6. þiggja: ligia *J2, Sp.* 7. alað: *sål. J2. Sp;* aðal *K (þ AM);* aþal *F; se K.Gísl. Yngl. 220—25.*

12—19[b]. **20. vísa.** 1. sveiðurs: sveiðuðs *K;* sveiðors *F;* sveiðuʀs *J2, Sp(*r*); jfr. K.Gísl. Yngl. 225.* 3. mækis: mækis *J2, Sp;* mǫk *F;* mækil *K.* hlut: lut *alle undt. Sp.* 4. mjǫ́vara: miavara *K;* miovara *F, J2. Sp; se K.Gísl. Yngl. 226.* 5. okhreins: okreins *K;* oc hreins *J2, Sp;* at reins *F.* 6. hrjóðr: rioðr *alle; se K.Gísl. Yngl. 226—29.*

máttit hárr H 36
hjarðar mæki
austrkonungr
upp of halda.

K. 26. Dauði Egils konungs.

[Hist. Norw. 100; Ari Gen. II.]

Egill hét sonr Auns ins gamla, er konungr var
eptir fǫður sinn í Svíþjóð; hann var engi hermaðr
ok sat at lǫndum í kyrrsæti. Tunni hét þræll hans,
er verit hafði með Ána inum gamla, féhirðir hans.
En er Aun var andaðr, þá tók Tunni óf lausafjár ok
gróf í jǫrð. En er Egill var konungr, þá setti hann
Tunna með þrælum ǫðrum; hann kunni því stórilla U 24
ok hljóp í brot ok með honum margir þrælar, ok
tóku þá upp lausaféit, er hann hafði fólgit; gaf hann F 19
þat mǫnnum sínum, en þeir tóku hann til hǫfðingja;
síðan dreif til hans mart illþýðis-fólk, lágu úti á

1—4. **(20. vísa.)** 9. máttit: Máttit *K;* mattið *F, J2, Sp* (d). 10. hjarðar mæki: *omv. J2, Sp.* 12. of: v*m* *K;* at *F, J2. Sp.*

5. *Overskr. fra AM i K, 18, J1;* Fra liflati Egils konungs *J2. Sp; mgl. F.* 6. sonr: s. *K, 18, Sp;* son *de øvrr.* 7. -þjóð: -þioðo *F.* 8. at lǫndum: *ul. J2, Sp.* 9. Ána—gamla: *sål. alle undt. J2. Sp:* Aun konunge raðagerþarmaðr oc. 10. Aun: Ani *alle (undt. Ásg. i K:* An *og Sp* auni*(?). men vistnok ved påvirkning af den lige foranstående dativ-form:* ana. *der må betragtes som en anomal form, da ordets form og böjning var så fremmed; K. Gíslason mente (i sine forelæsninger over Yng.tal). at ordet oprl. hed (*Ánn*—)* Ǫ́nn, Æne, Ánar. óf: *sål. (med aks.) AM i K; sml.* ófin *i Málsh. kv. 15.5, hvor* o*-ets længde er betinget af versemålet.* 11. jǫrð: niðr *tf. F. J2, Sp.* þá: *ul. F.* 12. með: hia *F.* 13. í brot: i brott *J2, Sp;* a brat *F.* 13—14. ok tóku: t*oko* þ*eir* *F.* 14. er hann: þat er Tunne *J2, Sp.* er: þ*ar* *er* *F.* gaf: oc gaf *J2, Sp.* 16. mart: mikit *18, J1 (ur.)* illþýðis-fólk: oþioðar liþ *J2, Sp.* lágu: lagu þeir *J2, Sp.* lágu úti: Þ*eir* lágo *F.* úti: √ *K;* við *18, J1 (fejllæsn.).*

mǫrkum, stundum hljópu þeir í heruð ok ræntu menn eða drápu. Egill konungr spurði þetta ok fór leita þeira með liði sínu. En er hann hafði tekit sér náttstað á einni nótt, þá kom þar Tunni með liði sínu ok hljóp á þá óvara ok drápu lið mikit af konungi. En er Egill konungr varð varr við ófrið, þá snørisk hann til viðtǫku, setti upp merki sitt, en lið flýði mart frá honum. Þeir Tunni sóttu at djarfliga; sá þá Egill konungr engan annan sinn kost, en flýja; þeir Tunni ráku þá flóttann alt til skógar; síðan fóru
H 37 þeir aptr í byggðina, herjuðu ok ræntu ok fengu þá enga mótstǫðu. Fé þat alt, er Tunni tók í heraðinu, gaf hann liðsmǫnnum; varð hann af því vinsæll ok fjǫlmennr. Egill konungr samnaði her ok fór til orrostu í móti Tunna; þeir bǫrðusk ok hafði Tunni sigr, en Egill konungr flýði ok lét lið mikit. Þeir Egill konungr ok Tunni áttu viii. orrostur, ok hafði Tunni sigr í ǫllum. Eptir þat flýði Egill konungr landit ok út í Danmǫrk á Selund til Fróða ins frœkna. Hann hét

1. stundum: en st. *J2, Sp.* heruð: h*e*riað *F.* 2. eða: *ok F.* 2—6. ok fór—ófrið: *ul. F.* 2—3. leita þeira | með l. sínu: *omv. J2, Sp og skr.* at leita. 3—4. hafði—nótt: la i bole sinu eina natt *J2. Sp.* 5. drápu: felldu þar *J2, Sp.* af: E. *tf. K; udstr. af AM.* 6. konungr: *ul. J2. Sp.* þá: *ul. J2. Sp.* 6—7. snerisk hann: sn*e*roz m*enn F.* 7. við-: viðr *J2, Sp.* setti: oc setti *J2, Sp; ok* settv *F.* 7—8. flýði mart: *omv. J2, Sp.* 8. at: *ul. F, Sp.* 9. Egill: *ul. F.* sinn: *ul. F.* 10. flóttann: *ul. J2. Sp (*þá *altså acc.).* 11. herjuðu: heriaðo *K, 18, J1;* ok heriuðu *F. J2, Sp.* ok*(2): ul. F, J2, Sp.* 12. mót-: v*ið F.* heraðinu: hernaði *J2, Sp.* 13. -mǫnnum: sinom *tf. F, J2, Sp.* af: *ul. F.* 14. til orrostu: *ul. J2.* 15. í móti: i mot *18, J1;* motí *F, Sp.* 16. konungr: *ul. F, J2. Sp.* lið mikit: *omv. F.* 16—17. Þeir—viii: attu þeir fleiri *J2. Sp.* 17—18. sigr í ǫllum: iafnan sígr *F.* 18. konungr: *ul. J2, Sp = s. 50, l. 5.* 18—19. út í D.: hellt til Danmerkr *J2, Sp (forskr.).* 19. á Selund: *efter* frœkna *J2, Sp og skr.* sæ-.

Fróða konungi til liðs skatti af Svíum: þá fekk Fróði honum her ok kappa sína. Fór þá Egill konungr til Svíþjóðar; en er Tunni spyrr þat, fór hann í móti honum með sitt lið: varð þá orrosta mikil; þar fell Tunni. en Egill konungr tók þá við ríki sínu: Danir fóru aptr. Egill konungr sendi Fróða konungi góðar gjafar ok stórar á hverjum misserum, en galt engan skatt Dǫnum. ok helzk þó vinfengi þeira Fróða. Síðan er Tunni fell, réð Egill konungr ríkinu iii. vetr. Þat varð í Svíþjóð, at griðungr sá, er til blóts var ætlaðr, var gamall ok alinn svá kappsamliga, at hann var mannýgr, en er menn vildu taka hann, þá hljóp hann á skóg ok varð galinn ok var lengi á viðum ok inn mesti spellvirki við menn. Egill konungr var veiðimaðr mikill: hann reið um daga optliga á markir U 25
dýr at veiða. Þat var eitt sinn. at hann var riðinn á veiðar með menn sína; konungr hafði elt dýr eitt lengi ok hleypði eptir í skóginn frá ǫllum mǫnnum; þá verðr hann varr við griðunginn ok reið til ok vill

1. konungi: *ul. J2.* til liðs | skatti af S.: *omv. F og tf. s‹r.* Svíum: Sviþioð *J2, Sp.* þá: *efter* honum *F.* 2. her: lið *F.* 3. Svíþjóðar: sviðioð*ar* með her*ín* *F.* 4. sitt lið: *omv. J2, Sp.* þá: þar *J2, Sp.* þar: þa *J2, Sp.* 5. en: *ul. F.* við—sínu: r*iki* sítt. e*n* *F;* við riki, en *J2, Sp.* 6. aptr: heim *J2. Sp.* 6—7. góðar gj.: *omv. J2. Sp;* giafir *skr. alle.* 7. ok stórar: *ul. J2. Sp.* 9. konungr: ei*n* *F.* 10. Þat: *sål. F. J2. Sp;* þa *de øvrr.* Svíþjóð: Sviðioð *F;* Sviþioðu *J2, Sp.* griðungr: næckur *tf. J2, Sp.* 11. var: *ul. J2.* 11—12. alinn—mannýgr: *øgr.* þ*viat* h*ann* v*ar* alin*n* kapp samliga *F.* 12. var: varþ *J2, Sp.* hann: hændum *tf. J2, Sp.* þá: *ul. F.* 13. viðum: scogum *J2, Sp.* 14. ok: *var tf. F.* Egill: enn *J2, Sp.* 15. um daga: *ul. J2, Sp.* 16. hann: k*onung*r *F.* 17. á: ut a *J2, Sp.* með: v*ið* *F;* hirð- *tf. J2, Sp.* konungr: *sål. alle, undt. K:* hann. 18. í: a *J2, Sp (og skr. ur.* skoginim*!).* 19. þá—hann: v*ar*þ k*onung*i*n* *F.* ok*(1):* hann *J2, Sp.* til: hans *tf. J2, Sp.* vill: villdi *F.*

drepa hann: griðungr snýr í móti ok kom konungr H 38 lagi á hann ok skar ór spjótit: griðungr stakk hornunum á síðu hestinum, svá at hann fell þegar flatr ok svá konungr; þá hljóp konungr á fœtr ok vill bregða sverði: griðungr stakk þá hornunum fyrir brjóst honum, svá at á kafi stóð: þá kómu at konungs menn ok drápu griðunginn: konungr lifði lítla hríð ok er hann heygðr at Upsǫlum; svá segir Þjóðólfr:

F 20 21. Ok lofsæll
ór landi fló
Týs ǫttungr
Tunna ríki,
en flæming
farra trjónu
jǫtuns eykr
á Agli rauð.

22. Sás of austr
áðan hafði
brúna hǫrg
of borinn lengi,
en skíðlauss
skilfinga nið
hœfis hjǫrr
til hjarta stóð.

K. 27. Fall Óttars konungs.

[Hist. Norw. 100—1; Ari Gen. II.]

Óttarr hét sonr Egils, er ríki ok konungdóm tók eptir hann: hann vingaðisk ekki við Fróða; þá sendi

---

1. griðungr: *sál. K; griþ. F* = *l. 2, 5, 7;* griðungrinn *J2, Sp* = *l. 2, 5.* snýr: sneyri *J2, Sp.* 3. hestinum: hæstzins *J2, Sp (forskr.).* fell: fellr *J2, Sp.* 4. konungr*(1): med art. J2, Sp.* vill: villdi *F.* 5. sverði: sverþino *F.* þá horn.: hornino *F.* 6. honum: konunginom *F.* 8. hann: *ul. F.* segir: q. *J2, Sp.*

9—16a. **21. vísa.** 3. Týs: **sål.** *K;* tyss *J2, Sp;* tyrs *F.* ǫttungr: attvnga *F.* 5. flæming: *sål. K;* fløming *F;* flæmingr *J2, Sp; se K. Gísl. Yngl. 229—30.*

9—16b. **22. vísa.** 1. Sás: sa er *alle.* of: vm *K.* austr: ꝍstr *K;* hꝍst *F;* ꝍstmꝍrc *J2, Sp.* 3. brúna: brotna *J2, Sp.* 4. of: um *K.* 7. hœfis: hæfis *K;* hǫfis *J2, Sp;* høfis *F. Om l. 1—4 se K. Gísl. Yngl. 231—32.*

17. *Overskr. fra AM i K, 18. J1;* Fra falli ottars konungs *J2, Sp; mgl. F.* 18. sonr: s. *K, 18. J2. Sp;* son *F, J1.* ok konungdóm | tók: *omv. F.* 19. hann*(1): Ásg. i K (udstr. af AM), ul. 18, J1.* Fróða: *konung tf. F.*

Fróði menn til Óttars konungs at heimta skatt þann, er Egill hafði heitit honum; Óttarr svarar svá, at Svíar hefði aldregi skatt goldit Dǫnum, segir, at hann H 39
myndi ok svá gera; fóru aptr sendimenn. Fróði var hermaðr mikill. Þat var á einu sumri, at Fróði fór með her sinn til Svíþjóðar, gerði þar uprás ok herjaði, drap mart fólk, en sumt hertók hann; hann fekk allmikit herfang; hann brendi ok víða byggðina ok gerði it mesta hervirki. Annat sumar fór Fróði konungr at herja í Austrveg; þát spurði Óttarr, at Fróði konungr var eigi í landinu; þá stígr hann á herskip ok ferr út í Danmǫrk ok herjar þar ok fær enga U 26
mótstǫðu; hann spyrr, at samnaðr mikill var á Selundi, stefnir hann þá vestr í Eyrarsund, siglir þá suðr til Jótlandz ok leggr í Limafjǫrð, herjar þá á Vendli, brennir þar ok gerir mjǫk aleyðu. Vǫttr ok Fasti hétu jarlar Fróða; þá hafði Fróði sett til landvarnar

1. Fróði: konungr *tf. J2, Sp.* 2. Egill: *konungr tf. F.* svarar: s. *K. 18;* sv*arar F;* svaraþe *J2;* suaR *Sp;* sagþe *J1;* seigir *308.*

3. skat|t: *med sidste* t *begynder den egenlige norske afskrift af* Jǫfraskinna; ***herefter betegner J1 altså denne;*** *J2 anføres kun, hvor der er særlig grund dertil.*

3. segir: sagði *F, J1, Sp.* 4. ok: *ul. J1, Sp.* aptr sendimenn: *omv. F, J1, Sp, der (J1, Sp) tillige ul.* sendi-. 6. Svíþ-: svið- *F.* gerði: hann *tf. J1.* -rás: -rásir *J1, Sp.* 7. hann fekk: fækk hann þar *(*sa *Sp) J1, Sp.* 9. sumar: sin *Sp.* 10. at herja | í A.: *omv. J1, Sp.* Óttarr: konungr *tf. F, J1, Sp og ul.* kgr *efter* Fróði. 11. landinu: landi *F, J1, Sp.* stígr: steíg *F.* 13. mót-: við- *J1, Sp.* 13—14. Selundi: *(*ę *18);* selun*n*di *F;* sælunnði *J1;* sæ- *Sp.* 14. Eyrar-: æyra- *J1, Sp.* 15. -fjǫrð: ok *tf. J1, Sp.* 16. aleyðu: sva a leyðu *J1, Sp;* s*va* al eyða l*a*ndit þ*ar* sem þeir komv. *F og herefter kap. uden overskrift.* Vǫttr: vattr *K;* vǫ́ttr *18;* vǫttr *308;* Uáttr *F;* Vautr *J1, Sp; uagtet navnet, som verset viser, umulig kan have været* Vǫttr, *er det dog muligt, at Snorre, hvad hdskrr. enstemmig antyder, har sagt* Vǫttr. 17. Fróði: hann *J1, Sp.*

í Danmǫrk, meðan hann var ór landi. En er jarlar spurðu, at Svíakonungr herjaði í Danmǫrk, þá samna þeir her ok hlaupa á skip ok sigla suðr til Limafjarðar, koma þar mjǫk á óvart Óttari konungi, leggja þegar til orrostu; taka Svíar vel í mót; fellr lið hvárra tveggju, en svá sem lið fell af Dǫnum, kom annat meira þar ór heruðum, ok svá var til lagt ǫllum þeim skipum, er í nánd váru; lýkr svá orrostu, at þar fell Óttarr konungr ok mestr hluti liðs hans; Danir tóku lík hans ok fluttu til landz ok lǫgðu upp á haug einu, létu þar rífa dýr ok fugla hræin. Þeir gera trékráku eina ok senda til Svíþjóðar ok segja, at eigi var meira verðr Óttarr konungr þeira. Þeir kǫlluðu síðan Óttar vendilkráku. Svá segir Þjóðólfr:

H 40 23. Fell Óttarr
und ara greipar,
dugandligr,
fyr Dana vǫ́pnum,
þann hergammr
hrægum fœti,
víts borinn,
á Vendli sparn.

---

1. í D.: *ul. J1, Sp.* var: for *F.* ór landi: i brot *J1, Sp.* 3. til: *ul. J1, Sp.* 4. þar: þa *J1, Sp.* 5. í: a *F.* fellr: fell *F.* 5–6 hvárra tveggju: *K;* hve*rr*a tveggía *F;* huaʀatveɢia *J1, Sp(*r*).* 6. lið: liðít *F.* 7. þar: *ul. J1, Sp.* heruð-: *af AM rettet i K til* herioð-. svá: *ul. F.* til lagt: *omv. J1, Sp.* 7—8. ǫllum—skipum: skipum aullum þeim *J1, Sp.* þeim skipum: *omv. F.* 8. nánd: *AM retter i K til* nǫnd. 11. einn: ok *tf. J1, Sp.* þar: þa *F; ul. J1, Sp.* fugla: h*ra*fna *F.* 12. trékráku: af tré kraku *F. J1. Sp.* senda: sendi *K. 18.* Svíþ-: svið *F. J1.* ok*(2): ul. J1, Sp.* segja: sagðo *F.* 14. segir: q. *J1, Sp.*

15—18. **23. vísa.** 2. und: undir *K, F;* un*n*dir *J1, Sp.* 3. dugand-: dugan- *K.* 4. fyr: *K;* fi *J1;* firi *Sp; firi F.* 6. fœti: færi *J1, Sp.* 7. víts: vitz *K, J1, Sp;* víti *F.* 8. sparn: spáro *F.* *Om l.* 5—8 *se K.Gísl. Yngl. 232—34.*

24. Þau frák verk F 21
Váts ok Fasta
sœnskri þjóð
at sǫgum verða,
at eylands
jarlar Fróða
vígfrǫmuð
of veginn hǫfðu.

K. 28. Kvánfang Aðils konungs.

[Hist. Norw. 101; Ari Gen. II; Hrólfss. kap. 8—9. 13. 14 ff.]

Aðils hét sonr Óttars konungs, er konungdóm tók eptir hann; hann var lengi konungr ok mjǫk auðigr. Var hann ok nǫkkur sumur í víking; Aðils konungr kom með her sinn til Saxlandz; þar réð fyrir konungr, er Geirþjófr hét, en kona hans hét Álof in ríka; ekki er getit barna þeira; konungr var eigi í landinu. Aðils konungr ok menn hans runnu upp til konungs-bœjar ok ræntu þar, sumir reka ofan U 27
hjǫrð til strandar-hǫggs; hjarðarinnar hafði gætt ánauðigt fólk, karlar ok konur, ok hǫfðu þeir þat alt með sér. Í því liði var mær ein undarliga fǫgr; sú nefndisk Yrsa. Fór þá Aðils konungr heim með herfang. Yrsa var ekki með ambáttum; brátt fannsk þat, H 41

1—4. **24. vísa.** 1. frák: fra ek *alle.* 2. Váts: vatz *F;* uautz *J1, Sp;* vǫtz *K.* 6. jarlar: *F;* .jj. *J1, Sp;* jarla *K.* 7. frǫmuð: *F, J1, Sp;* framað *K.* 8. of: um *K.* veginn: *K;* uæḡ *J1, Sp* (vegit *J2*)*;* vegít *F.*

5. *Overskr. fra AM i K, 18;* fra dauða aðils konungs *J1, Sp; mgl. F.* 6. sonr: s. *K, J1, Sp;* son *F, 18.* konungs: *ul. F.* 6—7. konungdóm tók: konungr var *J1, Sp.* konungdóm—konungr: k*onungr* v*a*r eft*i*r h*ann* lengi *F.* 7. ok: varð *tf. J1, Sp.* 8. víking: vikingo(-u) *F, J1, Sp.* 10. konungr: sa k*onung*r *F.* hans: *ul. J1, Sp.* 11. Álof: *K, F;* aluf *J1, Sp;* aløf *18;* alǫf *308.* ríka: rikia *J1, Sp.* 12. í landinu: l*an*di *J1, Sp.* menn hans: *omv. F.* 13. konungs-bœjar: bǫiar k̄s *Ásg. i K (rettet af AM);* biǫarins(!) *J1, Sp.* 14. strandar-: st*ra*nd- *F.* hǫggs: *ul. J1, Sp.* hafði: haufðu *J1, Sp.* 18. fang: fang*it F.* brátt | fannzk þat: *omv. J1, Sp.* fannzk: faɴ *F.*

at hon var vitr ok vel orðum farin ok allra hluta vel kunnandi; fannsk mǫnnum mikit um hana ok þó konungi mest; kom þá svá, at Aðils gerði brullaup til hennar; var þá Yrsa drótning í Svíþjóð ok þótti hon inn mesti skǫrungr.

K. 29. Dauði Aðils konungs.

*[SnE. Skáld. kap. 44 og ellers som ved foregående kap; *Skjöldungasaga.]*

Helgi konungr Hálfdanar-son réð þá fyrir Hleiðru; hann kom til Svíþjóðar með her svá mikinn, at Aðils konungr sá engan annan sinn kost, en flýja undan. Helgi konungr gekk þar á land með her sinn ok herjaði, fekk mikit herfang; hann tók hǫndum Yrsu drótning ok hafði með sér til Hleiðrar ok gekk at eiga hana; þeira sonr var Hrólfr kraki. En er Hrólfr var þrévetr, þá kom Álof drótning til Danmerkr; sagði hon þá Yrsu, at Helgi konungr, maðr hennar, var faðir hennar, en Álof móðir hennar. Fór þá Yrsa aptr til Svíþjóðar til Aðils ok var þar drótning, meðan hon lifði síðan. Helgi konungr fell í hernaði. Hrólfr kraki var þá viii. vetra ok var þá til konungs

---

1. hon: Yrsa *J1, Sp.* vitr: kona *tf. F.* 1—2. ok—kunnandi: *ul. J1, Sp.* 2. fannzk: *K. 18.* mǫnnum: *ul. F.* þó: *ul. F.* 3. Aðils: konungr *J1. Sp; konungr tf. F.* brullaup: *K;* bruðla'p *J1. Sp* (hl); brvðka'p *F.* 4. þá Yrsa: *omv. J1, Sp.* 6. *Overskr. fra AM i K; ingen kap. i J1, Sp (sml. overskr. dér over k. 28); mgl. F.* 7. Hleiðru: hleðro *F.* 8. svá mikinn: *omv. F.* 9. annan | sinn kost: *omv. F.* 11. fekk: *hann tf. F.* 12. drótning: *K;* drotn. *J1, Sp;* drottningo *F.* Hleiðrar: hleiðro *J1. Sp.* 13. hana: *ul. J1. Sp.* sonr: *K;* s. son *de øvrr.* 14. þá: *ul. F.* 15. -merkr: merkr *K, F;* m *de øvrr.* Yrsu: drotn. *tf. J1. Sp* (-ing). maðr: bondi *F.* 16. var: ok *tf. J1, Sp.* en—hennar: *ul. J1, Sp.* 17. aptr: heim *J1, Sp.* Svíþ-: svið- *F, J1, Sp.* Aðils: *konungs tf. F.* 18. síðan: *ul. F.* 19. ok var: *var hann F.*

tekinn at Hleiðru. Aðils konungr átti deilur miklar við konung þann, er Áli hét inn upplenzki; hann var ór Nóregi. Þeir áttu orrostu á Vænis ísi; þar fell Áli konungr, en Aðils hafði sigr; frá þessarri orrostu er langt sagt í Skjǫldunga sǫgu, ok svá frá því, er Hrólfr kraki kom til Upsala til Aðils. Þá søri Hrólfr kraki gullinu á Fýrisvǫllu. Aðils konungr var mjǫk H 42 kærr at góðhestum; hann átti ina beztu hesta í þann tíma; Sløngvir hét hestr hans, en annarr Hrafn; þann tók hann af Ála dauðum, ok þar undir alinn annarr F 22 hestr, er Hrafn hét; þann sendi hann til Hálogalandz Goðgesti konungi; þeim reið Goðgestr konungr ok U 28 fekk eigi stǫðvat, áðr hann fell af baki ok fekk bana; þat var í Ǫmð á Hálogalandi. Aðils konungr var at dísablóti ok reið hesti um dísar-salinn; hestrinn drap fótum undir honum ok fell ok konungr af fram, ok kom hǫfuð hans á stein, svá at haussinn brotnaði, en heilinn lá á steininum; þat var hans bani; hann dó

1—7. Aðils—vǫllu: *se Hkr. (Unger), fort. IV—V.* 2. konung þann: *omv. J1, Sp.* Áli hét: *omv. J1. Sp.* -lenzki: -len*n*zka *F.* 3. ór: af *J1, Sp.* Þeir: Aþils konungr ok ali konungr *tf. J1, Sp.* 4. Aðils: k*onung*r *tf. F.* þessarri: þessi *F;* þesi *J1. Sp.* 6. til*(2): ul. J1. Sp; i sin afskrift (i AM 1eβ II fol. se anm. til l. 1—7) skriver Arne* til *uden forkortelse.* til Aðils: *ul. 18;* konungs *tf. F. J1. Sp.* søri: seri *K;* seyri *F, J1, Sp.* 7. kraki: *ul. J1, Sp.* Fýris: ý *med aks. K;* fyri *Sp.* -vǫllu: vallv*m* *F.* 8. góð-: goðum *F, J1, Sp.* hann átti: *omv. F.* 9. Sløngvir: slong- *K;* slóng- *F;* slæng- *18;* slungnir *J1, Sp.* 10. ok—alinn: v*ar* þ*ar* alín*n* vnd*ir* *F.* þar: var *tf. J1, Sp.* 11. hestr: *ul. J1, Sp.* þann: þa *K, 18, 308 (ur.).* 12. konungr: *ul. F, J1, Sp.* 14. þat var: *omv. F.* Ǫmð: æmð *K;* æmd *F;* a uinð *J1 (og ul.* i*);* i auinð *Sp.* 16. fótum: foti *J1. Sp.* undir honum: *ul. F.* fell: hestrinn *tf. J1, Sp.* ok*(2): ul. F.* af fram: *omv. J1. Sp.* 18. steininum: steínono*m* *F;* steinum *Sp.* þat var: *omv. F.* hann: Aþils *J1, Sp.*

at Upsǫlum ok er þar heygðr; kǫlluðu Svíar hann ríkan konung; svá segir Þjóðólfr:

25. Þat frák enn,
at Aðils fjǫrvi
vitta véttr
of viða skyldi,
ok dáðgjarn
af drasils bógum
Freys ǿttungr
falla skyldi.

26. Ok við aur
ægir hjarna
bragnings burs
of blandinn varð,
ok dáðsæll
deyja skyldi
Ála dolgr
at Upsǫlum.

H 43 **K. 30.** Fall Hrólfs kraka.

Eysteinn hét sonr Aðils, er þar næst réð Svíaveldi. Á hans dǫgum fell Hrólfr kraki at Hleiðru. Í þann tíma herjuðu konungar mjǫk í Svíaveldi bæði Danir ok Norðmenn. Váru margir sækonungar, þeir er réðu liði miklu ok áttu engi lǫnd; þótti sá einn með fullu mega heita sækonungr, er hann svaf aldregi undir sótkum ási ok drakk aldregi at arins-horni.

---

1. er: vár *F, J1, Sp;* hann *tf. F* 2. ríkan konung: rikian *J1, Sp.* segir: q. *Sp (s. J1).*

3—10a. **25. vísa.** 1. frák: fra ek *alle.* 2. fjǫrvi: *K, F med v;* fiorfi *J1, Sp.* 3. vitta: *K, Sp;* uita *J1;* vítra *F.* vettr: *K. J1, Sp;* vǫtr *F.* 4. of: v*m* *K.* viða: uiþ *J1, Sp.* 5—8 *oversprungne i F.* 6. drasils: *således K;* dralls *J1, Sp* (drasils *J2).*

3—10b. **26. vísa.** 1. aur: ǫr *K, J1;* aur *Sp;* ǫʀ *F.* 2. ægir: ǫg*ir* *F;* ægis *K. J1, Sp.* 3. bragnings: *K. F, Sp;* bragning *J1.* 4. of: v*m* *K.* 5. dáð-: dag- *J1;* dág *Sp.* 7. Ála: óla *F.* dolgr: drengr *F.*

11. *Overskr. fra AM i K, 18; mgl. F, J1, Sp.* 12. sonr: s. *K, 18, Sp;* son *F, J1.* er: *ul. J1.* 13. fell: var *J1, Sp.* kraki: *ul. J1, Sp.* 14. í: a *Ásg. i K.* 15. Váru: *sål. K, F;* þa voro *J1, Sp;* ok *18 (ur.).* 17. mega heita: *omv. J1, Sp.* er: ef *J1, Sp.* 17 *og* 18. aldregi: aldr̄ *K;* alldr*i*, alldri *F;* alld*ri* *J1, Sp (forskr.).* 18. ási: rafti *J1, Sp.*

K. 31. Dauði Sǫlva konungs.

[Hist. Norw. 101; Ari Gen. II.]

Sǫlvi hét sækonungr, sonr Hǫgna í Njarðey, er þá herjaði í Austrveg; hann átti ríki á Jótlandi. Hann helt liði sínu til Svíþjóðar; þá var Eysteinn konungr á veizlu í heraði því, er Lófund hét; þar kom Sǫlvi konungr á óvart um nótt ok tók hús á konungi ok brendi hann inni með hirð sína alla. Þá ferr Sǫlvi til Sigtúna ok beiðir sér konungs-nafns ok viðrtǫku, en Svíar samna her ok vilja verja land sitt, ok varð þar orrosta svá mikil, at þat er sagt, at eigi sleit á xi. dœgrum; þar fekk Sǫlvi konungr sigr, ok var hann þá konungr yfir Svíaveldi langa hríð, til U 29
þess er Svíar sviku hann, ok var hann þar drepinn. Svá segir Þjóðólfr:

27. Veitk Eysteins H 44
enda folginn
lokins lífs
4 á Lófundi,
ok sikling
með Svíum kóðu
józka menn
8 inni brenna.

---

1. *Overskr. fra AM i K, 18; mgl. F; ingen kap. J1, Sp.* 2. sonr: s. *K, 18, J1, Sp;* son *F.* í: or *F.* Njarð-: *sål. K. F; i 18, J1 og Sp skrives snarest* marð-. 3. átti: *ok tf. F.* 4. Svíþ-: svið- *F, J1, Sp.* 5. heraði: heriaði *J1, Sp.* Lófund: lofand *K, 18;* lofvnd *F;* lofunð *J1, Sp.* hét: h. *AM i K.18;* heitir *Asg. i K, F, J1, Sp.* 6. konungr: *ul. J1.* á óvart | um nótt: *omv. J1, Sp.* 7. alla: *ul. J1, Sp.* 8—9. ok viðrt.: *ul. J1, Sp.* 9. viðr-: *við F.* land sitt: hanum landit *J1, Sp.* 10. varð: *var F.* sagt: sakt *J1, Sp.* 11. dœgrum: dagvm *J1, Sp.* þar: *sål. F, J1, Sp;* þa *K. 18* 12. var: varð *F, J1, Sp.* þá: *ul. F.* Svíav.: suium *J1, Sp;* ok var hann þa *tf. J1. Sp.* til: allt til *J1, Sp.* 13. þar: þa *J1, Sp.* 14. segir: q. *J1, Sp.*

15—18. **27. vísa.** 1. Veitk: veit ek *alle.* 3. lokins: lokin*n* *J1. Sp.* 4. Lófundi: lofunde *K, J1, Sp;* lofðun*n*gi *F. Om l. 1—4 se K. Gísl. Yngl. 234—36* 5. ok: at *F.* 6. kóðu: q*va*þo *K;* kváðo *F;* kuoðo *J1, Sp.*

F 23 28. Ok bitsótt
í brandnói
hlíðar þangs
á hilmi rann,
þás timbrfastr
toptar nǫkkvi,
flotna fullr,
of fylki brann.

K. 32. Dráp Yngvars konungs.

[Hist. Norw. 101; Ari Gen. II.]

Yngvarr hét sonr Eysteins konungs, er þá var konungr yfir Svíaveldi. Hann var hermaðr mikill ok var opt á herskipum, þvíat þá var áðr Svíaríki mjǫk herskátt bæði af Dǫnum ok Austrvegs-mǫnnum. Yngvarr konungr gerði frið við Dani, tók þá at herja um Austrvegu. Á einu sumri hafði hann her úti ok fór til Eistlandz ok herjaði þar um sumarit, sem hét at Steini; þá kómu Eistr ofan með mikinn her ok áttu þeir orrostu; var þá landherrinn svá drjúgr, at Svíar fengu eigi mótstǫðu; fell þá Yngvarr konungr, en lið hans flýði; hann er heygðr þar við sjá sjálfan; þat er á Aðalsýslu; fóru Svíar heim eptir ósigr þenna; svá segir Þjóðólfr:

1—4. **28. vísa.** 2. brandnói: brandvní *F.* 5. þás: þa er *alle.* 6. nǫkkvi: necq*vi* *K;* nóckiu *J1;* nǫ̂tkin *Sp;* nockvi *J2;* nokkví *F.* 8. of: um *K.*

5. *Overskr. fra AM i K; mgl. F, J1, Sp.* 6. sonr: s. *K, 18, J1, Sp;* son *F.* konungs: *ul. J1, Sp.* 7. Svíav.: Svium *F, J1, Sp.* 8. áðr: *ul. F, J1, Sp; men se kap. 30.* 9. mjǫk herskátt: *omv J1, Sp.* 10. gerði: setti *J1, Sp.* tók: hann *tf. J1, Sp.* 11. um: i *J1, Sp.* -vegu: -veigu *J1, Sp.* hann: Yngvarr konungr *J1, Sp.* 12. um: of *F.* 12—13. sem hét: þar sem heitir *J1, Sp;* sem heít*ir* *F.* 13. Eistr: æstr *J1, Sp.* mikinn her: *omv. J1, Sp.* 14. var þá: v*ar*þ *F;* varð þa *J1, Sp.* 15. eigi: enga *Ásg. i K;* eg̅ *og* ẻ *alle andre.* mót-: við- *J1, Sp.* þá: þ*ar* *F.* 16. hann er: *omv. F.* 17. á: i *J1, Sp; ul. F.* eptir: við *J1, Sp.*

29. Þat stǫkk upp, H 45
at Yngvari
Sýslu kind
of sóit hafði;
ljóshǫmum
við lagar hjarta
herr eistneskr
at hilmi vá,
ok austmarr
jǫfri sœnskum
Gymis ljóð
at gamni kveðr.

K. 33. Frá Ǫnundi konungi.

[Hist. Norw. 101; Ari Gen. II.]

Ǫnundr hét sonr Yngvars, er þar næst tók konungdóm í Svíþjóð; um hans daga var friðr-góðr í Svíþjóð, ok varð hann mjǫk auðigr at lausafé. Ǫnundr konungr fór með her sinn til Eistlandz at hefna fǫður síns, gekk þar upp með her sinn ok herjaði víða um landit ok fekk herfang mikit, ferr aptr um haustit til Svíþjóðar. Um hans daga var ár U 30 mikit í Svíþjóð; Ǫnundr var allra konunga vinsælstr. Svíþjóð er markland mikit, ok liggja þar svá eyðimerkr, at margar dagleiðir eru yfir. Ǫnundr konungr lagði á þat kapp mikit ok kostnað, at ryðja markir ok byggva eptir ruðin; hann lét ok leggja

1—6. **29. vísa.** 4. of: um *K.* sóit: sóat *K;* soat *F;* sóit *J1. Sp (jfr.* sótt *J2); se K. Gísl. Yngl. 236.* hafði: *sål. J1, Sp. F;* hefði *K.* 5. ljóshǫmum: *ok* lios . . . *(sål.) K;* ok lios haumo*m J1, Sp; ok* líos hófv*m F.* 10. jǫfri: øfri *F.* sœnskum: *K;* fællnu*m J1, Sp;* fiollu*m F.* 12. gamni: gafni *J1, Sp.*

7. *Overskr. fra AM i K, 18; mgl. F, J1, Sp.* 8. sonr: s. *K, 18, J1, Sp;* son *F.* 9. Svíþ-: svið- *F = l. 10.* 10. mjǫk: *ul. J1, Sp.* 12. fǫður: feðr *F.* upp: a land *tf. J1, Sp.* 14. um: of *F.* 15. Svíþjóð: sviþ *F;* suiðioþv *J1, Sp.* Ǫnundr: k*onung*r *tf. F.* -sælstr: -søl*a*ztr *F;* -sælastr *J1, Sp.* 16. Svíþ-: suid- *J1 Sp (ð).* 18. kostnað: kostað *J1, Sp;* mikin *tf. F.* 19. byggva: *F;* byggia *K;* bygia *J1, Sp (gg).* eptir ruðin: siðan *F;* ræðin *skr. J1, Sp (*au*).* ok*(2): ul. J1, Sp.* leggja: ryðia *F, J1, Sp.*

vegu yfir eyðimerkr ok funnusk þá víða í mǫrkunum skóglaus lǫnd, ok byggðusk þar þá stór heruð: varð af þessum hætti land byggt, þvíat landz-fólkit var
H 46 gnógt til byggðarinnar. Ǫnundr konungr lét brjóta vegu um alla Svíþjóð bæði um markir ok mýrar ok
F 24 fjallvegu: fyrir því var hann Braut-Ǫnundr kallaðr. Ǫnundr konungr setti bú sín í hvert stórherað á Svíþjóð, ok fór um alt landit at veizlum.

K. 34. Upphaf Ingjaldz illráða.

[Hist. Norw. 101—2; Ari Gen. II.]

Braut-Ǫnundr átti son, er Ingjaldr hét. Þá var konungr á Fjaðryndalandi Yngvarr; hann átti sonu tvá við konu sinni, hét annarr Álfr, en annarr Agnarr: þeir váru mjǫk jafnaldrar Ingjaldz. Víða um Svíþjóð váru í þann tíma heraðs-konungar Braut-Ǫnundar ok réð fyrir Tíundalandi Svipdagr blindi; þar eru Upsalir; þar er allra Svía þing; váru þar þá blót mikil; sóttu þannug margir konungar; var þat

1. funnusk: fun(n)duz *F. J1, Sp.* þá: *ul. J1, Sp.* 2. ok: *ul. F.* þá: viða *tf. F, J1, Sp.* 3. þessum hætti: þessu vitt *J1, Sp.* land: l*an*dit *F.* landz-: l*an*d- *F.* 4. gnógt: nogt *F, J1, Sp.* til: landz *tf. J1, Sp.* byggðarinnar: l*and* byɢvíɴg*ar F.* brjóta: bǫta *F.* 5. um*(1);* of *F.* 6. fyrir: *ul. F.* því: þat *J1, Sp.* Braut-Ǫ. kallaðr: *omv. F, J1, Sp.* 9. *Overskr. fra AM i K. 18, 308; mgl. F, J1, Sp.* 10—12. var—annarr*(2): voro* k*onun*gar a fiaðrin*n*da l*an*di. yng*va*ʀ *ok F.* 11. á: ifir *J1, Sp.* Fjaðrynda-: fiaðrunða- *J1;* fiarðunda *Sp.* Yngvarr: *ul. J1, Sp.* 11—12. hann—Álfr: *sål. J1, Sp (dog* annarr hét A.*) og Ásg. i K; her udstreget af AM, mgl. 18.* 14—15. heraðs-—blindi: heraðs konungar. Braut ǫnundr reð firir tiunda landi *Ásg. i K, men dette er af AM rettet, som teksten nu er; sål. også 18;* heraz k*onung* sar*(!).* brætaun. reð f*iri* tiunda l*and*i *J1, Sp;* heraz k*onun*gar bræt añ f*iri* tívnda l*and*i reð svípdagr blíndí *F.* 16. er: var *F, J1, Sp.* Svía: konunga *tf. J1, Sp.* þá: *ul J1, F, Sp.* 17. mikil: stór *J1, Sp.* þannug: *K;* þaɴíg *F;* tangat*(!) J1. Sp(*þ*).* var þat: ok v. þ. *J1, Sp; ul. F.*

at miðjum vetri. Ok einn vetr, þá er fjǫlment var komit til Upsala, var þar Yngvarr konungr ok synir hans; þeir váru vi. vetra gamlir. Álfr, sonr Yngvars konungs, ok Ingjaldr, sonr Ǫnundar konungs, þeir efldu til sveina-leiks, ok skyldi hvárr ráða fyrir sínu liði; ok er þeir lékusk viðr, var Ingjaldr ósterkari en Álfr, ok þótti honum þat svá ilt, at hann grét mjǫk; ok þá kom til Gautviðr, fóstbróðir hans, ok leiddi hann í brot til Svipdags blinda, fóstrfǫður hans, ok sagði honum, at illa hafði at farit, ok hann var ósterkari ok óþrótkari í leiknum, en Álfr, sonr Yngvars konungs; þá svaraði Svipdagr, at þat væri mikil H 47 skǫmm; annan dag eptir lét Svipdagr taka hjarta ór vargi ok steikja á teini, ok gaf síðan Ingjaldi konungssyni at eta, ok þaðan af varð hann allra manna grimmastr ok verst skaplundaðr. Ok er Ingjaldr var rosk- U 31 inn, þá bað Ǫnundr konu til handa honum, Gauthildar, dóttur Algauta konungs, hann var sonr Gautreks

---

1—2. þá—komit: þa er komít var at miðiom vettri kom fiolment *F*. 1. þá: *ul. J1, Sp*. 2—3. var—gamlir: þar komv þeir *F*. 3. gamlir: *ul. J1, Sp*. 3 *og* 4. sonr: s. *K, 18, J1, Sp;* son *F*. 4. ok: *ul. J1, Sp*. 5. ok: *ul. F*. 6. viðr: við *J1, Sp;* við *F*. 7. ok—honum: hanum þotti *F*. svá ilt: illt miog svá *J1, Sp (ul.* honum*)*. mjǫk: af *F, J1, Sp;* þeir voro ví. vettra gamlír *tf. F; sml. l. 2—3*. 8. ok*(1): ul. F, J1, Sp*. 9. í brot: a brot ok *J1, Sp; ul. F*. -fǫður. broðir*(!) J1, Sp (*ur*);* hans: sins *Ásg. i K*. 10. illa: allilla *J1, Sp*. 10—12. ok—konungs: er hann var osterkari i leikínom. ᴇɴ alfr. yngu*a*ʀs .s. *ok* oþrotkari *F*. 11. ok óþrótk..: *ul. Ásg. i K*. í leiknum: *ul. J1, Sp*. 11—12. sonr—konungs: Ynguars .s. *J1, Sp;* s. *skr. K, 18*. 12. þá—mikil: svipdagr kvað þat vera mikla *J1, Sp*. svaraði: sv' *K;* sv *F*. 14. steikja: steika *J1;* stekia *Sp*. ok*(2): ul. F*. 15. varð: var *J1, Sp*. 15—16. allra—skapl.: híɴ grimmazti. *ok* verst skaplu*n*ndar *(a kludret) F*. 17. þá: *ul. F*. Ǫnundr: *konungr tf. F*. 18. sonr: s. *K, 18, J1, Sp;* son *F*.

konungs ins milda, sonar Gauts, er Gautland er við kent; Algautr konungr þóttisk vita, at hans dóttir myndi vel gipt, ef hon væri syni Ǫnundar konungs, ef hann hefði skaplyndi fǫður sins, ok var send mærin til Svíþjóðar ok gerði Ingjaldr brullaup til hennar.

K. 35. Dauði Ǫnundar.

[Som ved kap. 33.]

Ǫnundr konungr fór milli búa sinna á einu hausti með hirð sína, ok fór þangat, sem kallat er Himinheiðr; þat eru fjalldalir nǫkkurir þrǫngvir, en há fjǫll tveim megin. Þá var mikit regn, en áðr hafði snæ lagt á fjǫllin: þá hljóp ofan skriða mikil með grjóti ok leiri; þar varð fyrir Ǫnundr konungr ok lið hans, fær konungr bana ok mart lið með honum; svá segir Þjóðólfr:

---

1. konungs: *ul. J1, Sp.* sonar: son*(!) F, J1, Sp.* Gauts: k*onungs tf. F.* 2. Algautr: *sål. F. J1. Sp;* alg̓ *AM i K, 18.* hans dóttir: *omv. F.* 3. vel: alvell*(!) J1, Sp* (l). konungs: gefín *tf. F.* 4—5. send mærin: *omv. J1, Sp.* 5. Svíþ-: svið- *F.* 5—6. ok—hennar: iɴgialldr g*er*ði brv́ðláp t*il* he*nn*ar. þeg*ar* er tímí e*r* til þes *F.* 5. Ingjaldr brullaup: ingialdr konungr brykaup*(!) J1, Sp* (u). 7. *Overskr. fra AM i K; mgl. F; ing. kap. i J1, Sp.* 9. ok fór: *ul. F.* ok—kallat: for þan veg er kallaðr *J1. Sp.* kallat: ka'll*uð F.* 10. þat: þar *J1, Sp.* nǫkkurir: *ul. J1. Sp.* 11. tveim megin: *ul. J1, Sp.* snæ: *J1, Sp;* snia *K, F.* 12. lagt: lakt *J1, Sp.* þá hljóp: þar hljóp *J1, Sp;* hlíop þa *F.* mikil: *ul. J1, Sp.* 13—14. þar—honum: þat var bani ąnvndar konungs ok margra manna at skriðan hliop a þa *J1. Sp.* 14. fær: fekk *F.* konungr: þ*ar tf. F.* segir: q. *J1, Sp.*

30. Varð Ǫnundr F25 H48
Jónakrs bura
harmi heptr
und Himinfjǫllum,
ok ofvæg
Eistra dolgi
heipt hrísungs
at hendi kom,
ok sá frǫmuðr
foldar beinum
Hǫgna hrørs
of horfinn vas.

K. 36. Brenna at Upsǫlum.

[Hist. Norw. 101—2; Ari Gen. II.]

Ingjaldr, sonr Ǫnundar konungs, var konungr at Upsǫlum. Upsala-konungar váru œztir konunga í Svíþjóð, þá er þar váru margir heraðs-konungar, frá því er Óðinn var hǫfðingi í Svíþjóð; váru einvaldz-hǫfðingjar þeir, er at Upsǫlum sátu, um alt Svíaveldi, til þess er Agni dó, en þá kom ríkit fyrst í brœðra-skipti, svá sem fyrr er ritit, en síðan dreifðisk ríki p. 36
ok konungdómr í ættir, svá sem þær greindusk, en sumir konungar ruddu marklǫnd stór ok byggðu þar ok jóku þannug ríki sitt. En þá er Ingjaldr tók ríkit ok

---

1—6. 30. **vísa**. 4. und; *K*, *F*; vnder *J1*, *Sp* (uncr). Himin: Himinns *J1*. 5. ofvæg: *K*; of vęig *J1*. *Sp* (e); of vǫ̨gr *F*. 6. Eistra: *K*; eistrar *J1*, *F*, *Sp*. *Den gamle form var vel* Eista. 7. hrísungs: hrisings *J1* (-ungs *J2*, *Sp*). 11. hrørs: *K*; hreyrs *F*, *J1*, *Sp*. 12. of. um *K*.

7. *Overskr. fra AM i K*, *18;* fra Ingiallde *J1*, *Sp*; *mgl. F*. 8—9. Ingjaldr—Upsǫlum: Þa tok konungdóm Ingialdr s. aunundar konungs ifir suium *J1*, *Sp*. 8. sonr: s. *K*, *18;* son *F*. 9. konunga: *ul*. *J1*, *Sp*. 10 *og* 11. Svíþ-: svið- *F*. 10—11. frá . . er: f*iri* . . at *F*. 11—12. váru—Svíav.: þi at til vpsala sottv allir *J1*, *Sp*. einv.—þeir: *omv*. *F*. 12. um: of *F*. 13. Agni: inn riki *tf*. *J1*, *Sp*. en þá: Siða*n* *F*. ríkit: riki *J1*, *Sp*. fyrst: *ul*. *F*. 14. ritit: ritað *F*; r̉ *J1*, *Sp*. en síðan: Eft*ir* þ*at* *F*. dreifðisk: skiptiz *J1*, *Sp*. ríki: riki*t* *F*. 17. jóku: *det første bogstav uklart i K;* toku *18*. þannug: þannig *F;* þanninn *J1*, *Sp*. sitt: sin *J1*, *Sp*. þá: *ul*. *F*. ríkit ok: *ul*. *J1*, *Sp*.

p. 61 konungdóm, váru margir heraðs-konungar, sem fyrr er ritit. Ingjaldr konungr lét búa veizlu mikla at Upsǫlum ok ætlaði at erfa Ǫnund konung, fǫður sinn;
U 32 hann lét búa sal einn, engum mun minna eða óvegligra, en Upsalr var, er hann kallaði vii.-konungasal; þar váru í gǫr vii. hásæti. Ingjaldr konungr sendi menn um alla Svíþjóð ok bauð til sín konungum ok jǫrlum ok ǫðrum merkismǫnnum; til þess erfis kom Algautr konungr, mágr Ingjaldz, ok Yngv-
H 49 arr konungr af Fjaðryndalandi ok synir hans tveir, Agnarr ok Álfr, Sporsnjallr konungr af Næríki, Sigverkr konungr af Áttundalandi; Granmarr konungr af Suðrmannalandi var eigi kominn. Þar var vi. konungum skipat í inn nýja sal; var þá eitt hásæti autt, þat er Ingjaldr konungr hafði búa látit. Ǫllu liði því, er til var komit, var skipat í inn nýja sal. Ingjaldr konungr hafði skipat hirð sinni ok ǫllu liði sínu í Upsal. Þat var siðvenja í þann tíma, þar er erfi skyldi gera eptir konunga eða jarla, þá skyldi sá, er gerði ok til arfs skyldi leiða, sitja á skǫrinni fyrir

1—2. sem—ritit: *ul. J1, Sp;* sem fyʀ *var* sagt *F.* 3. ætlaði: øtlaʀ *F.* Ǫ. konung: *ul. J1, Sp.* 5. er—kallaði: kallaði hann þat *J1, Sp (*þa*).* 6. þar váru: *omv. F.* 8. merkis-: rikis *F, J1, Sp.* 9. Algautr: *F, J1, Sp;* -gauti *K. 18; jfr. ovf. 63.2.* Ingjaldz: konungs *tf. F, J1, Sp.* 9—10. Yngvarr: Ingvarr *K.* 10. Fjaðrynda: *K;* fiaðrinda *F;* fiaðrvnða *J1, Sp.* hans: *ul. K, 18.* tveir: *ul. J1, Sp.* 11. Agn. ok Álfr: *omv. F, J1, Sp.* Spor-: for- *F.* Næríki: nøriki *F;* nerriki *J1. Sp.* 11—12. Sigverkr: *(dog snarest:* vertr*) K, J1, Sp (*-ir*);* -hvatr *F;* -vatr *18.* 12. Áttunda-: attanda *F.* 13. vi.: vii *AM i K (ur.).* 14—16. var—sal: *overspr. i F.* 16. var skipat: *ul. J1, Sp.* 17. hafði skipat: skipaði *F. J1, Sp.* 18. Upsal: vpsali *J1, Sp (ur.).* -venja: -vanði *J1, Sp.* þar: þa *J1, Sp.* er: sem *F.* 19. þá—sá: sa skylldi *F.* 20. gerði: erfit *tf. J1, Sp.* leiða: skyldi *tf. K (ur.).*

hásætinu alt þar til er inn væri borit full, þat er kallat var Bragafull; skyldi sá þá standa upp í móti Bragafulli ok strengja heit, drekka af fullit síðan; síðan skyldi hann leiða í hásæti, þat sem átti faðir hans; var hann þá kominn til arfs allz eptir hann. Nú var svá hér gǫrt, at þá er Bragafull kom inn, stóð upp Ingjaldr konungr ok tók við einu miklu dýrs-horni; strengði hann þá heit, at hann skyldi auka ríki sitt hálfu í hverja hǫfuðátt eða deyja ella, drakk af síðan af horninu. Ok er menn váru druknir um kveldit, þá mælti Ingjaldr konungr til Fólkviðar ok Hulviðar, sona Svipdags, at þeir skyldu vápnask ok lið þeira, sem ætlat var, um kveldit; þeir gengu út ok til ins nýja sals, báru þar eld at, ok því næst tók salrinn at loga, ok brunnu þar inni vi. konungar ok lið þeira alt, ok þeir, er út leituðu, þá váru skjótt F 26
drepnir; eptir þetta lagði Ingjaldr konungr undir sik ǫll þessi ríki, er konungar hǫfðu átt, ok tók skatta af.

---

1. full: fvllit *F*. 2. skyldi—þá: sa skylldi *F*; sk. þa sa *J1*. *Sp*. 3. Braga-: bragar- *J1*. *Sp*. heit: *ok tf*. *F*. fullit síðan: *omv*. *J1*, *Sp*. 4. síðan: Eft*ir* þ*at* *F*. hann leiða: *omv*. *J1*. *Sp*; leiði*(!) skr*. *F*. 4—5. þat—hans: þar*(!)* er faðir hans hafði att *J1*, *Sp* (þat); fa*ð*v*r* h*ans*. þ*ar* sem h*ann* v*ar* vanr íáfnlíga at sítía *F*. 5. arfs allz: *omv*. *F*. eptir hann: *ul*. *J1*, *Sp*. 6. Nú—hér: *sål*. *AM i K (f*. *Ásg.s* Nú er her sva*)*, *18*, *F*; *Sp* (þar *f*. hér *J1*, *Sp)*. 7—8. miklu dýrs-h.: *omv*. *18*; dýrs *ul*. *J1*, *Sp*. 9. -átt: ǫ́tt *F*. 10. af*(1)*: *ul*. *F*. af*(2)*: *ul*. *J1*, *Sp*. váru: míog *tf*. *F*. 11. þá: *ul*. *F*. Fólk-: fol- *F*. *Men skulde* Folkviðar *ikke være en fejl for* Gautviðar *jfr*. 62_{8} *og* 70_{2}*?* 12. Hul-: hyl- *Ásg*. *i K*, *18*. 14. ok*(1)*: *ul*. *F*. ins: *ul*. *K*, *18*. eld at: *omv*. *F*. 16. ok: eɴ *F*. þá: *ul*. *F*, *J1*, *Sp*. 18. ǫll | þessi ríki: *omv*. *J1*, *Sp*. konungar: -nir *tf*. *F*; þesir *tf*. *J1*, *Sp*.

U 33 H 50

K. 37. Kvánfang Hjǫrvarðs.

[Lin. 67_{12-16} sml. Egilss. 147_{16-17}.]

Granmarr konungr spurði þessi tíðendi, ok þóttisk hann vita, at honum myndi slíkr kostr hugaðr, ef hann gyldi eigi varúð við. Þat sama sumar kømr liði sínu Hjǫrvarðr konungr, er Ylfingr var kallaðr, til Svíþjóðar, ok lagði í fjǫrð þann, er Myrkva-fjǫrðr hét. En er Granmarr konungr spyrr þat, sendir hann menn til hans ok býðr honum til veizlu ok ǫllu liði hans; hann þekðisk þetta, þvíat hann hafði ekki herjat á ríki Granmars konungs; ok er hann kom til veizlunnar, þá var þar fagnaðr mikill; ok um kveldit, er full skyldi drekka, þá var þat siðvenja konunga, þeira er at lǫndum sátu eða veizlum, er þeir létu gera, at drekka skyldi á kveldum tvímenning, hvár sér karlmaðr ok kona, svá sem ynnisk, en þeir sér, er fleiri væri saman. En þat váru víkingalǫg, þótt þeir væri at veizlum, at drekka sveitar-drykkju. Hásæti Hjǫrvarðs konungs var búit gagnvart hásæti Granmars

1. *Overskr. fra AM i K. 18. 308* (hiorv̓. -varðar *308*); kvanfang hiorfarðar*(!)* konungs *J1. Sp; mgl. F.* 2. þessi: *ul. F.* ok: *ul. F;* ok suik þessi þa *J1. Sp.* 3. hann: þ*at* *tf. F.* 4. varúð: varhvga *F.* 5. konungr—kallaðr: ylfíngr *F.* var: er *Ásg. i K.* 6. Svíþ-: svið- *F.* 6—7. fjǫrð—hét: myrkv̓a fíorð *F.* Myrkva-fjǫrðr hét: myrkua fiorðr heitir *J1, Sp:* fjǫrðr *mgl. K.* 7. þat: þa *tf. F.* 9. hann—þetta: þ*et*ta boð þektiz h*ann* *F.* þetta: þat *J1, Sp.* 10. á: i *J1, Sp.* ok er: þa er *J1, Sp.* 11. þá: *ul. J1, Sp.* þá—ok: v*ar* þ*eim* vel fagnat *F.* 12. þá: *ul. F.* siðvenja: sið*(!)* *J1;* siðuandi *Sp.* 13. at*(1)*: *ul. F.* er*(2)*: þeim er *J1, Sp.* 14. skyldi: skylldo *F.* hvár: hvar *K. 18;* hv̓aʀ *F;* hvár *J1;* haur *Sp.* 16. væri: v*oro* *F;* yrði *J1. Sp.* váru: var *18. 308.* víkinga- | lǫg: *omv. F og tf.* log*(!).* þeir: *ul. F.* 17. -drykkju: *K, Sp;* dryckior *F;* drÿkkivm *J1.* 18. Hjǫrvarðs: *sål. K;* hiorv. *18;* hiorv*ar. F;* hioruarþ̓ *J1. Sp.* -vart: -v*ert* *F.*

konungs, ok sátu allir hans menn á þann pall. Þá mælti Granmarr konungr við Hildigunni dóttur sína, at hon skyldi búa sik ok bera ǫl víkingum; hon var allra kvinna fríðust. Þá tók hon silfrkálk einn ok fyldi ok gekk fyrir Hjǫrvarð konung ok mælti: »Allir heilir Ylfingar at Hrólfs minni kraka«, ok drakk af til hálfs ok seldi Hjǫrvarði konungi. Nú tók hann kálkinn ok hǫnd hennar með ok mælti, at hon skyldi ganga at sitja hjá honum; hon segir þat ekki víkingasið at drekka hjá konum tvímenning. Hjǫrvarðr sagði, lét þess vera meiri ván, at hann myndi þat skipti H 51 á gera, at láta heldr víkingalǫgin ok drekka tvímenning við hana. Þá settisk Hildiguðr hjá honum ok drukku þau bæði saman, ok tǫluðu mart um kveldit. Eptir um daginn, er þeir konungar hittusk, Granmarr ok Hjǫrvarðr, þá hóf Hjǫrvarðr upp bónorð sitt ok bað Hildigunnar. Granmarr konungr bar þetta mál fyrir konu sína, Hildi, ok aðra ríkismenn, ok sagði, at þeim myndi vera mikit traust at Hjǫrvarði konungi, ok nú varð rómr at ok þótti þetta ǫllum ráðligt, U 34 ok lauk svá, at Hildiguðr var fǫstnuð Hjǫrvarði kon-

1. allir | hans menn: *omv. F.* 3. víkingum: gesto*m* *F.* 4. kvinna: kve- *F, J1, Sp.* Þá: *ul. F.* 5. fyldi: fyllti *K, 18.* ok gekk: geck h*on* *F.* 5—6. Allir heilir: *omv. J1, Sp.* 7. ok seldi: Siðan selldi h*on* *F.* konungi: *ul. J1, Sp.* 9. ganga at: *ul. F;* ganga ok *J1, Sp.* segir: s. *K;* sagði *F;* kvað *J1, Sp.* ekki: *AM i K, J1, Sp;* eg̅ *F, Ásg. i K.* 10. sagði: *ul. F, J1, Sp.* 11. vera: *ul. F.* ván: vón *alle* (vǫn *F*). 12. heldr: *ul. J1, Sp.* drekka: hælldr *tf. J1, Sp.* 13. -guðr: *sål. K, J1, Sp;* -gˀ *F.* 14. um: of *F.* 15. konungar: -nir *tf. J1, Sp.* hittusk: hittaz *F.* 15—16. Granm.—þá: *ul. F.* 16. upp: *ul. F, J1, Sp.* 17. mál: *ul. J1, Sp;* vpp *tf. F.* 18—19. ok*(2)* —þeim: Sogðo svm*ir* at h*on*vm *F.* 19. mikit traust: styrkr mikill *J1, Sp.* 20—21. ok nú—ráðligt, ok: *ok* þotti þe*tt*a raðligt v*er*a *F.* 20. varð: verðr *J1, Sp.* 21. -guðr: *sål. AM i K;* -gˀ *alle.*

ungi ok gerði hann brullaup til hennar; skyldi þá Hjǫrvarðr konungr dveljask með Granmar konungi, fyrir því at hann átti engan son til ríkis at varðveita með sér.

K. 38. Orrosta Ingjaldz konungs ok Granmars.

Þat sama haust samnaði Ingjaldr konungr sér
F 27 liði ok ætlar á hendr þeim mágum; hann hefir her
af ǫllum þeim ríkjum, er áðr hafði hann undir sik
lagt. Ok er þeir spyrja þat mágar, samna þeir liði í
sínu ríki, ok kømr til liðs við þá Hǫgni konungr ok
Hildir, sonr hans, er réðu fyrir eystra Gautlandi.
Hǫgni var faðir Hildar, er átti Granmarr konungr.
Ingjaldr konungr gekk á land með ǫllum her sínum
ok hafði lið miklu meira; sígr þá saman orrosta ok
er hǫrð; en er lítla hríð hafði barzk verit, þá flýja
þeir hǫfðingjar, er réðu fyrir Fjaðryndalandi ok vestr-
H 52 Gautum ok af Næríki ok Áttundalandi ok allr sá herr,
er af þeim lǫndum hafði farit, ok fóru til skipa sinna.
Eptir þetta var Ingjaldr konungr staddr nauðuliga ok
fekk sár mǫrg ok komsk við þetta á flótta til skipa

---

1. brullaup: brulƚ *K, 18;* bruðlaup *F, J1, Sp.* þá: *ul. F.* 3. fyrir: *ul. F, J1, Sp.* 3—4. at varðveita | með sér: *omv. F;* með sér: *ul. J1, Sp.* 5—6. *Overskr. fra J1;* orrosta i Sviþioð *AM i K, 18; mgl. F, Sp.* 8. her: ẏti *tf. F.* 9. ríkjum: *ul. J1, Sp.* áðr—hann: h*ann* hafði *F.* hafði: hefir *J1, Sp.* 10. spyrja þat | mágar: *omv. F.* 12. sonr: s. *K, 18, J1, Sp;* son *F.* 13. átti | G. kgr.: *omv. F.* 14. land: ẏp*p* *tf. F.* her sínum: h*er*ín*om* *F.* 15. þá: þo *F.* orrosta: -n *tf. F.* 16. er hǫrð: v*ar* hín h*ar*þazta *F.* en: ok *J1, Sp.* barzk: bariz *F.* flýja: flyðo *J1, Sp.* 17. Fjaðrynda-: *sål. K, J1* (ynð)*;* fiaðri*n*nda *F;* fiadrunda- *Sp.* 18. Næríki: nǫr*iki F;* n*e*rriki *J1, Sp* (nerr-)*.* Áttunda-: aitanda *F.* 19. þeim: þess*um* *F.* fóru: *þeir tf. F.* 20—21. Eptir—mǫrg: Ingʾ. k*onungr* v*ar* staddr naðvl*iga*. feck h*ann* morg sár *F.* 20. var: varð *J1, Sp.*

sinna, en þar fell Svipdagr blindi, fóstri hans, ok synir hans báðir, Gautviðr ok Hulviðr. Ingjaldr konungr fór aptr við svá búit til Upsala ok unði illa sinni ferð, ok þóttisk þat finna, at honum myndi vera herr sá ótrúr, er hann hafði ór sínu ríki, því er hann fekk með hernaði. Eptir þetta var ófriðr mikill millum Ingjaldz konungs ok Granmars konungs. Nú er langar hríðir hafði þannug fram farit, kómu vinir beggja því við, at þeir sættusk, ok lǫgðu konungar stefnu með sér ok hittusk ok gerðu frið millum sín, Ingjaldr konungr ok Granmarr konungr ok Hjǫrvarðr konungr, mágr hans; skyldi friðr sá standa millum þeira, meðan þeir lifði iii. konungar; var þat bundit eiðum ok tryggðum. Eptir um várit fór Granmarr konungr til Upsala at blóta, sem siðvenja var til, móti sumri, at friðr væri; fell honum þá svá spánn, sem U 35
hann myndi eigi lengi lifa; fór hann þá heim í ríki sitt.

---

1. en: *ul. F.* 2. synir hans | báðir: *omv. F.* Hul-: *sål. F. J1 Sp;* hyl- *K. 18.* 3. fór: ferr *J1, Sp.* 4. sinni: við sina *J1, Sp.* 5. vera: *F efter* ótrúr*; ul. J1. Sp.* hann: *ul. J1.* sínu ríki: *omv. J1, Sp.* því er: þ*viat F.* 6. mikill: *ul. F. J1. Sp.* 7. millum: milli *J1, Sp.* Nú: þa *F. J1. Sp.* 8. þannug: þaɴig *F;* sva *J1, Sp.* farit: þa *tf. J1, Sp.* 8—9. vinir beggja: *omv. F.* 9. því: þeiʀa *J1, Sp.* at þeir: ok *J1, Sp.* sættusk: *sål. F, J1, Sp;* sættiz *K, 18;* þeir *tf. J1, Sp.* lǫgðu: *ul. F.* konungar: -n*ir tf. F.* 10. ok hittusk: *ok* þ*eir* híttaz *F; ul. J1. Sp.* millum sín: *sål. K. J1 (-i =) Sp; með ser F.* 11—12. Ingjaldr—hans: Ingjaldr konungr, Granmarr kgr ok Hiorvarþr kgr *J1, Sp; ul. F.* 12. skyldi—sá: f*r*i*þ*r skylldi *F;* friðr sá *omv. J1, Sp.* millum: milli *J1, Sp.* 13. lifði iii. konungar: þ*rir* k*onun*gar lifði. inɢˢ. ꝁ. ɢ̈ʷ. ꝁ. hiorv͛. ꝁ. *F.* 16. at: ef *F, J1, Sp.* þá: *ul. J1, Sp.* 17. eigi: æki *J1, Sp.* fór hann þá: Siþ*an* for*(!) F.*

K. 39. Dauði Granmars konungs.

[Af Upplendinga konungum kap. 1.]

Um haustit eptir fór Granmarr konungr ok Hjǫrvarðr konungr, mágr hans, at taka veizlu í ey þeiri, er Síli hét, at búum sínum, ok þá er þeir váru at veizlunni, kømr þar Ingjaldr konungr með her sinn á einni nótt ok tók hús á þeim ok brendi þá inni H 53 með ǫllu liði sínu. Eptir þat lagði hann undir sik ríki þat alt, er átt hǫfðu konungar, ok setti yfir hǫfðingja. Hǫgni konungr ok Hildir, sonr hans, riðu opt upp í Svíaveldi ok drápu menn Ingjaldz konungs, þá er hann hafði sett yfir þat ríki, er átt hafði Granmarr konungr, mágr þeira. Stóð þar langa hríð mikil deila millum Ingjaldz konungs ok Hǫgna konungs. Fekk Hǫgni konungr þó haldit sínu ríki fyrir Ingjaldi konungi alt til dauðadags. Ingjaldr konungr átti ii. bǫrn við konu sinni ok hét it ellra Ása, en annat Óláfr trételgja, ok sendir Gauthildr, kona Ingjaldz konungs, sveininn til Bóva, fóstra síns, í vestra

---

1. *Overskr. fra AM i K;* ok Hjǫrvarðs konungs *tf. 18. 308;* brenna Granmars konungs ok hiorv *J1; ul. Sp. F.* 2. eptir: *ul. J1, Sp.* fór: h*ann tf. F.* 3. konungr: *ul. J1.* veizlu: uæitzľ *(=* veitzlur*) J1;* væizli*(!) Sp.* ey: eyiu *J1. Sp (forskr.).* 4. Síli: *den første vokals kvantitet er usikker.* hét: h. *K. 18;* heitir *F, J1, Sp.* þá: *ul. F.* 5. kømr: ko*m F.* 5—6. með her sinn | á einni nótt: *omv. F, J1, Sp.* 6. þá: husit ok konungana *J1. Sp* 8. átt—kgar: þeir haufðu at *J1, Sp.* konungar: -n*ir tf. F.* 8—9. yfir hǫfðingja: *omv. J1, Sp (*fyrir*).* 9. sonr: s. *K;* son *F, J1, Sp. 18.* 10. upp: *ul. J1, Sp.* 11. hafði sett: setti *J1, Sp.* þat ríki: *omv. F. J1. Sp.* 12. þeira: hans *J1, Sp.* þar: þa *J1, Sp.* 13. mikil: *ul. F.* millum: milli *J1. Sp.* 13—14. konungs: *ul. J1, Sp.* 14. konungr: *ul. J1, Sp.* þó haldit: *omv. F.* sínu ríki: *omv. F. J1, Sp.* 15. alt: *ul. J1, Sp.* 16. ok: *ul. F.* 17—18. ok—konungs: Kona ING'. k*onungs* het ga'thilldr. h*on* sendi *F.* kona—til: Olaf son sin *J1, Sp.* 18. síns: sinum *J1, Sp.*

Gautland. Hann var þar upp fœddr ok Saxi, sonr F 28
Bóva, er kallaðr var flettir. Þat er sǫgn manna, at
Ingjaldr konungr dræpi xii. konunga ok sviki alla í
griðum; hann var kallaðr Ingjaldr inn illráði; hann
var konungr yfir mestum hlut Svíþjóðar. Ásu dóttur
sína gipti hann Guðrøði konungi á Skáni; hon var
skapglík feðr sínum; Ása olli því, er hann drap
Hálfdan, bróður sinn. Hálfdan var faðir Ívars ins
víðfaðma. Ása réð ok bana Guðrøði bóanda sínum.

K. 40. Dauði Ingjaldz illráða.

[Hist. Norw. 102.]

Ívarr inn víðfaðmi kom á Skáni eptir fall Guð-
røðar, fǫðurbróður síns, ok dró þegar her mikinn
saman, fór þegar upp á Svíþjóð. Ása in illráða
var áðr farin á fund fǫður síns. Ingjaldr konungr H 54
var þá staddr á Ræningi at veizlu, er hann spurði,
at herr Ívars konungs var þar nær kominn; þóttisk U 36
Ingjaldr engan styrk hafa til at berjask við Ívar;
honum þótti ok sá sýnn kostr, ef hann legðisk á

1. Hann var: *var hann F.* sonr: s. *K, 18;* son *F, J1, Sp.* 2. flettir: flæita *J1, Sp.* 3. konungr: *ul. J1, Sp.* 4. inn: *ul. F.* 6. Guðrøði: *sål. AM i K (for* roð*);* gaðraði *F;* guðrǫði *J1, Sp.* 6—7. hon . . skapglík: hann . . . skaplikr *K, 18 (ur.).* 7. -glík: *J1, Sp;* -lík- *de øvrr.* feðr: foð*ur* *F;* fauþur *J1, Sp.* Ása olli · hon reð *J1, Sp.* er hann: at guðr̄. *J1, Sp.* 9. bana: rað *tf. F.* Guðrøði: goðrøði *AM i K (for* roð*);* goðraði *18;* gvðraði *F;* guþrǫði *J1. Sp. som tf.* konungi. bóanda: bonda *F.* 10. *Overskr. fra AM i K, 18; mgl. F;* fra liflati Ingialldz konungs *J1, Sp.* 11. fall: d*ra*p *F.* 11—12. Guðrøðar: *AM i K (f.* roð*);* -raþar *18;* gvð-raðar *F;* gudr̄. *J1, Sp.* 12. dró: dregr *F.* 13. þegar: siðan *F, J1, Sp.* 14. áðr: þa *J1, Sp; ul. F.* farin: komin *J1, Sp.* 15. á R.—spurði: a væitzlu ær hæitir a ræningi *(*ræ- *Sp)* hann spvrði þa *J1, Sp.* Ræningi: reíní*n*ngi *F.* 16. konungs . . þar: *ul. F.* 17. Ingjaldr: konungr *tf. F, J1, Sp.* hafa til: til hafa *F, J1, Sp.* 17—18. við—honum: *ul. J1, Sp.* 18. sýnn—legðisk: kostr syɴ at leɢiaz *F.*

flótta, at hvaðanæva mundu fjandmenn hans at drífa. Tóku þau Ása þat ráð, er frægt er orðit, at þau gerðu fólk alt dauða-drukkit, síðan létu þau leggja eld í hǫllina; brann þar hǫllin ok alt fólk, þat er inni var, með Ingjaldi konungi; svá segir Þjóðólfr:

31. Ok Ingjald
ífjǫrvan trað
reyks rǫsuðr
á Ræningi,
þás húsþjófr
hyrjar leistum
goðkynning
í gǫgnum sté.

32. Ok sá urðr
allri þjóðu
sanngǫrvastr
með Svíum þótti,
es hann sjalfr
sínu fjǫrvi
frœknu fyrstr
of fara skyldi.

K. 41. Frá Ívari víðfaðma.

[Þáttr af Upplend. konungum kap. 1; jfr. Sögubrot k. 3; Herv. k. 16.]

Ívarr víðfaðmi lagði undir sik alt Svíaveldi; hann eignaðisk ok alt Danaveldi ok mikinn hlut Saxlandz

---

1. hans: *ul. F, J1, Sp.* 2. frægt: viðfrægt *J1, Sp.* 3. létu þau: *ul. F.* þau: *ul. J1, Sp.* 4—5. alt—var: allt folk inni *J1, Sp;* folk allt íní *F.* 5. konungi: ok asu *tf. F, J1, Sp.* segir: kuað *J1, Sp.*

6—13ᵃ. **31. vísa.** 2. ífjǫrvan: i fiorvan *K;* i fior van *J1, Sp;* ifiorván *(v rettet fra n) F.* 4. Ræningi: *K, J1, Sp;* reíníngí *F.* 5. þás: þa er *alle.* 6. leistum: *K, F;* listum *J1, Sp (ly- J2).* 7. -kynning: kynn̄g *J1, Sp;* k̄g *K, F.* 8. gǫgnum: gognom *K;* gægnvm *J1, Sp;* gøgnom *F.* sté: steig *K, J1, Sp;* stoð *F. Om l. 5—8 se K. Gísl. Yngl. 236—42.*

6—13ᵇ. **32. vísa.** 1. urðr: yrðr *F, J1, Sp.* 3. sanngǫrvastr: sangeyrvaztr *J1, Sp;* sangerazir *F;* siallgætastr *K. Om l. 1—4 se K. Gísl. Yngl. 242—43.* 5. es: en *F.* 6. of: um *K.* skyldi: villdi *F, J1, Sp.*

14. *Overskr. fra AM i K; mgl. 18, F;* fra Iuari hinum viðfaðma *J1, Sp.* 15. Ívarr—Svíaveldi: Suia velldi allt lagði vndir sig Ivar viðfaþmi ok *J1, Sp.* Ívarr: hín *tf. F.* 16. ok*(1): ul. J1, Sp.*

ok alt Austrríki ok inn v^{ta} hlut Englandz. Af hans ætt eru komnir Dana-konungar ok Svía-konungar, þeir H 55 er þar hafa einvald haft. Eptir Ingjald illráða hvarf Upsala-veldi ór ætt Ynglinga þat er langfeðgum mætti telja.

K. 42. Frá Óláfi trételgju.

[Af Upplendinga konungum kap. 1; Hvers. Nor. byggð. kap. 1; Hist. Norw. 102; Ari Gen. II.]

Óláfr, sonr Ingjaldz konungs, þá er hann spurði fráfall fǫður síns, þá fór hann með þat lið, er honum vildi fylgja, þvíat allr múgr Svía hljóp upp með einu F 29 samþykki at rækja ætt Ingjaldz konungs ok alla hans vini. Óláfr fór fyrst upp á Næríki; en er Svíar spurðu til hans, þá mátti hann ekki þar vera. Fór hann þá vestr markleiði til ár þeirar, er norðan fellr í Væni ok Elfr hét; þar dveljask þeir, taka þar at ryðja mǫrkina ok brenna ok byggva síðan; urðu þar brátt stór heruð; kǫlluðu þeir þat Vermaland; þar váru góðir landz-kostir. En er spurðisk til Óláfs í U 37 Svíþjóð, at hann ryðr markir, kǫlluðu þeir hann

---

1. v^{ta}: fimta *F, J1, Sp.* 2. eru: siðan *tf. F, J1, Sp.* 3. illráða: in illraða *J1, Sp;* konung *F.* 4. ætt Ynglinga: *omv. F.* langfeðgum mætti: at langfeðgvm mati *J1, Sp.* 6. *Overskr. fra AM i K, 18, J1, Sp; mgl. F.* 7. sonr: s. *K, 18, J1, Sp;* son *F.* þá—hann: *ul. F.* 8. þat lið: *omv. J1, Sp.* 9. fylgja: a ne, riki *tf. J1, Sp.* Svía: *sål. F, J1, Sp;* sia *K, 18.* 11. Óláfr—Næríki: *ul. J1, Sp; jfr. anm.1 til l. 9.* 13. norðan: norðr *J1, Sp.* 14. í: or *F.* ok: er *J1, Sp.* hét: h. *K, 18;* heitir *F, J1, Sp.* 14—15. taka—ryðja: *ok* rvddo *F.* 15. ok*(1): ul. F.* byggva: *sål. F;* byggia *K, 18;* bygðu þar *J1, Sp.* urðu þar: *omv. J1, Sp.* 16. heruð: *ok tf. F.* þar: þ*at K.* 17. váru: orv *J1, Sp.* góðir: allgoþir *J1, Sp.* landz-: l*and*- *F.* 17—18. spurðisk—markir: Sviar spvrþu til Olafs þa *J1, Sp.* í Sv.: til sviþioð*ar F.* 18. ryðr: ryddi *F.*

trételgju, ok þótti hæðiligt hans ráð. Óláfr fekk þeirar konu, er Sǫlveig hét eða Sǫlva, dóttir Hálfdanar gulltannar vestan af Sóleyjum. Hálfdan var sonr Sǫlva Sǫlvarssonar, Sǫlvasonar ins gamla, er fyrstr ruddi Sóleyjar. Móðir Óláfs trételgju hét Gauthildr, en hennar móðir Álof, dóttir Óláfs ins skygna, konungs af Næríki. Óláfr ok Sǫlva áttu ii.[a] sonu, Ingjald ok Hálfdan; hann var upp fœddr í Sóleyjum með Sǫlva móðurbrœðr sínum; hann var kallaðr Hálfdan hvítbeinn.

H 56 **K. 43.** Brendr inni Óláfr trételgja.

[Jfr. Af Uppl. kon. kap. 1; Flat. II, 3.]

Þat var mikill mannfjǫlði, er útlagi fór af Svíþjóð fyrir Ívari konungi. Þeir spurðu, at Óláfr trételgja hafði landz-kosti góða á Vermalandi, ok dreif þannug til hans svá mikill mannfjǫlði, at landit fekk eigi borit; gerðisk þar hallæri mikit ok sultr; kendu þeir þat konungi sínum, svá sem Svíar eru vanir at kenna konungi bæði ár ok hallæri. Óláfr konungr var lítill blótmaðr; þat líkaði Svíum illa ok þótti þaðan mundu

---

1—2. þeirar konu: *omv. J1, Sp.* 2. Sǫlveig: *sål. AM i K;* sol- *alle øvrr.* eða Sǫlva: *sål. J1, Sp;* d. S. *K (AM: ..corr. e.“), 18 (ved rett.); ul. F.* dóttir Hálfdanar: d. salua halfdan*ar* s. *(ɔ:* sonar*) F.* 3. af: or *J1, Sp.* sonr: son *F;* s. *alle øvrr.* 6. Álof: olof *F.* konungs: *ul. J1, Sp.* 7. Næríki: n*er*riki *J1, Sp (*neri-*).* Sǫlva: solveig *F.* 8. hann: Halfdan *F, J1, Sp.* 9. -brœðr: broðr *(det samme?) J1, Sp (*ð*?).* 11. *Overskr. fra J1, Sp;* fra Halfd. hvitbein *AM i K (men overstreget med rødkridt);* Fra Olafi tretelgio ok Halfdani hvitbein *18; mgl. F.* 12. útlagi: vt laga *F.* 13. Þeir spurðu: *omv. F.* 14. landz-: l*and*- *F.* Verma-: Verm- *J1, Sp.* ok: *ul. F.* þannug: *ul. F;* þangat *J1, Sp.* 16. hallæri—sultr: þa svlltr *ok* hallǫri mik*it* *F.* 19. þat | líkaði Svíum: *omv. F.* mundu: *AM i K, F, J1, Sp;* mundi *Ásg. i K, 18.*

standa hallærit; drógu Svíar þá her saman, gerðu
fǫr at Óláfi konungi ok tóku hús á honum ok brendu
hann inni, ok gáfu hann Óðni ok blétu honum til
árs sér; þat var við Væni; svá segir Þjóðólfr:

33. Ok við vág
hinns viðjar . . .
hræ Áleifs
ǫlgylðir svalg,
ok glóðfjalgr
gǫrvar leysti
sonr Fornjóts
af Svía jǫfri.
Sá áttkonr
frá Upsǫlum
Lofða kyns
fyr lǫngu hvarf.

Þeir er vitrari váru af Svíum fundu þá, at þat H 57
olli hallærinu, at mannfólkit var meira, en landit
mætti bera, en konungr hafði engu um valdit. Taka
nú þat ráð, at fara með herinn allan vestr yfir Eiða-
skóg, ok koma fram í Sóleyjum mjǫk á óvart; þeir
drápu Sǫlva konung ok tóku hǫndum Hálfdan hvít- U 38

1. hallærit: *ud. art. J1, Sp.* drógu—þá: Þ*vi* nøst d*r*ogo sviar *F.* þá: *ul. J1, Sp.* 1—2. gerðu fǫr: ok foru *F, J1, Sp.* 3. blétu: blotuðu *F, J1, Sp.* 4. segir: q. *J1, Sp.*

5—10. **33. vísa.** 1. vág: *sål. K, F;* vag *J1, Sp.* 2. hinns: hin er *K;* hin*n* e*r J1, Sp; mgl. F.* viðjar: *sål. K, J1, Sp;* við*ar F.* 3. Áleifs: olafs *K, F;* ol' kg *J1, Sp.* 4. ǫlgylðir: *sål. Svb. Eg. Lex. poet.:* viðjar; ælgylþis *J1, Sp (*aul-*);* hólgylðír *F;* hofgylþ*ir K.* 5. glóð-: gloð- *J1, Sp (her* o *rettet til* a*);* glað- *K, F.* 6. gǫrvar: gaʀvar *K;* gautuar *J1, Sp;* gøyr va*r* a *F.* leysti: lestí *F.* 7. sonr: *J1, Sp;* son*ar K, F.* Fornjóts: *J1, Sp, F (*-tz*);* fiorniotz *K.* 9. Sá: *J1, Sp, F;* Svá *K.* áttkonr: át kon*ar(?) J1, Sp;* áttkonr *K, F.* 10. frá: *K, J1, Sp;* at *F. Den fortolkning af dette vers, som E. Wadstein har givet i Aarbb. 1891 s. 371—82, kan jeg — når bortses fra ordet* ǫlgylðir — *ikke gå ind på.*

11. fundu: fvno *F.* þá: *ul. J1, Sp.* 11—12. at—hallærinu: *ul. F.* 12. meira: fleira *J1, Sp;* myklo fleíra *F.* 13. mætti: matti *J1, Sp.* bera: *ok þat* olli hallørino *tf. F; jfr. anm. til 11—12.* en—valdit: *ul. J1, Sp.* 14. nú: þeir þa *J1, Sp.* at: þeir *tf. F, J1, Sp.* herinn allan: *omv. F.* yfir: vm *J1, Sp.* 15. koma: komv *J1, Sp.* 16. ok: en *F, J1, Sp.*

bein; þeir taka hann til hǫfðingja yfir sik ok gefa honum konungs-nafn. Lagði hann þá undir sik Sóleyjar; síðan fór hann með herinn út á Raumaríki ok herjar þar ok fekk fylki þat af hernaði.

K. 44. Frá Hálfdani.

[Af Upplend. kon. kap. 1; Hist. Norw. 102; Ari Gen. II.]

F 30 Hálfdan hvítbeinn var konungr ríkr; hann átti Ásu, dóttur Eysteins ins harðráða Uplendinga-konungs; hann réð fyrir Heiðmǫrk. Þau Hálfdan áttu ii. sonu, Eystein ok Guðrøð. Hálfdan eignaðisk mikit af Heiðmǫrk ok Þótn ok Haðaland ok mikit af Vestfold. Hann varð gamall maðr; hann varð sóttdauðr á Þótni ok var síðan fluttr út á Vestfold ok heygðr þar, sem hét Skæreið í Skíringssal; svá segir Þjóðólfr:

H 58 34. Þat frá hverr,
at Halfdanar
sǫkmiðlendr
sakna skyldu,
ok hallvarps
hlífinauma
þjóðkonung
á Þótni tók.
Ok Skæreið
í Skíringssal
of brynjalfs
beinum drúpir.

---

1. þeir: *ok F.* til: *ul. J1, Sp.* 2. þá: *ul. J1, Sp.* 3. út: *ul. F.* 4. fylki þat: hann þat fylki *J1. Sp.* 5. *Overskr. fra AM i K. 18 (som tf.* hvitbein*). J1, Sp; mgl. F;* -dani *fuldt udskr. i J1, Sp.* 6. Hálfdan: *F. Sp;* Halfdā *AM i K;* Halfð *J1.* hvítbeinn: *ul. J1, Sp.* var: varþ *J1, Sp.* konungr ríkr: *omv. F, J1. Sp.* 9. Guðrøð: *sål. K (ø);* -ra'ð *F;* guðreþ *J1, Sp.* 11. maðr: míog *F.* hann: ok *F, J1, Sp.* 12. ok var síðan: Siðan *var hann F.* 13. hét: h. *K;* heitir *F, J1, Sp.* Skæreið: Scęreið *AM i K (f.* sær-*);* skęreið *F; ul. J1, Sp.* Skírings-: *sål. F, J1, Sp;* skiris- *K.* segir: q. *J1, Sp.*

14—19. **34. vísa.** 1. Þat frá: *ul. F.* hverr: *J1, Sp;* hyʀ *K. F.* 3. sǫk-: socc *K;* sa'kk *F;* sa'k *J1. Sp (au).* 5. hallvarps: *sål. K, J1 (*-varðs *J2). Sp;* at háll varps *F.* 10. Skírings-: *F, J1, Sp;* scíris *K.* 11. of: um *K.* -alfs: -alfr *F.*

K. 45. Frá Ingjaldi.

Ingjaldr, bróðir Hálfdanar, var konungr í Vermalandi, en eptir dauða hans lagði Hálfdan konungr Vermaland undir sik ok tók skatta af ok setti þar jarla yfir, meðan hann lifði.

K. 46. Dauði Eysteins konungs.

[Af Upplend. konungum kap. 2; Hist. Norw. 102—3; jfr. Sögubrot fin.]

Eysteinn, sonr Hálfdanar hvítbeins, er konungr var eptir hann á Raumaríki ok á Vestfold, hann átti Hildi, dóttur Eiríks Agnarssonar, er konungr var á Vestfold. Agnarr, faðir Eiríks, var sonr Sigtryggs konungs á Vindli. Eiríkr konungr átti engan son; hann dó, þá er Hálfdan konungr hvítbeinn lifði. Tóku þeir feðgar, Hálfdan ok Eysteinn, þá undir sik alla Vestfold; réð Eysteinn Vestfold, meðan hann lifði. H 59
Þá var sá konungr á Vǫrnu, er Skjǫldr hét; hann U 39
var allmjǫk fjǫlkunnigr. Eysteinn konungr fór með herskip nǫkkur yfir á Vǫrnu ok herjaði þar, tók slíkt, er fyrir varð, klæði ok aðra gripi ok gǫgn bóanda, ok hjoggu strandhǫgg; fóru í brot síðan. Skjǫldr

1. *Overskr. fra AM i K. 18; ingen kap. i J1. Sp; mgl. F.* 3. en: *ul. F.* konungr: *ul. J1, Sp.* 4. Vermaland undir sik: *omv. F. J1. Sp.* 6. *Overskr. fra AM i K, 18 308; fra* eysteini konungi *J1, Sp; mgl. F.* 7. sonr: s. *K, 18. J1. Sp;* son *F = l. 10.* 7—8. er—var: v*ar* k*onungr* *F.* 8. á*(2): ul. Ásg. i K.* 8—10. hann*(2)*—Vestfold: *ul. Sp.* 11. á: af *F. J1, Sp.* 12. konungr: *ul. F. J1, Sp.* 14. Vestfold*(2):* þar firir *J1, Sp.* 15. hét: er nefndr *J1. Sp.* 17. nǫkkur: s*in* *F.* tók: *ok* tok *F;* ok toku *J1, Sp.* 17—18. slíkt, er: þ*at* sem *F;* slikt sem *J1. Sp.* 18—19. klæði—strandhǫgg: *ul. J1. Sp.* 18. ok*(2)*—bóanda: *ul. F.* 19. fóru í brot: ok foro bra*t* *J1, Sp.*

konungr kom til strandar með her sinn, var Eysteinn konungr þá í brottu ok kominn yfir fjǫrðinn, ok sá Skjǫldr segl þeira; þá tók hann mǫttul sinn ok veifði ok blés við; þá er þeir sigldu inn um Jarlsey, sat Eysteinn konungr við stýri; skip annat sigldi nær þeim; báru-skot nǫkkut var í; laust beitiássinn af ǫðru skipi konung fyrir borð; þat var hans bani. Menn hans náðu líkinu; var þat flutt inn á Borró, ok orpinn haugr eptir á rǫðinni út við sjá við Vǫðlu; svá segir Þjóðólfr:

F 31 35. En Eysteinn
fyr ási fór
til Býleists
bróður meyjar,
ok nú liggr
und lagar beinum
rekks lǫðuðr
á raðar broddi,
þars élkaldr
hjá jǫfur gauzkum
Vǫðlu straumr
at vági kømr.

1—2. Eyst. k. | þa: *omv. J1, Sp.* 2. brottu: bratu *J1, Sp.* 3. þá—hann: hann tok *J1, Sp.* 4. um: of *F.* 4—5. sat | E. kgr.: *omv. J1, Sp (og altså punktum foran).* 5. skip annat: *omv. F.* 6. þeim: hanum *J1, Sp.* 6—7. laust —konung: b*ar* *sva* *til* at beíti asíɴ last k*onung*íɴ *F.* 6. laust: ok last *J1, Sp.* 7. skipi: -nv *tf. J1, Sp.* borð: af oðrv skípíno *tf. F.* þat var: *ok* var*þ* þ*at* *F.* 7—9. hans—rǫðinni: *ul. J1, Sp.* 8. Borró: boʀo *K, 18;* bórro *F.* 9. eptir: h*ann* *tf. F.* rǫðinni: ár eyriɴí *F.* 10. segir: q. *J1, Sp.*

11—16. **35. vísa.** 2. fyr: f^w *K;* ꝼ *F, Sp; ul. J1;* f' *J2.* 3. Býleists: byleistz *K, F (í);* blylestz *J1, Sp (by- J2).* 4. meyjar: meyir *J1, Sp.* 5. ok: en *J1, Sp.* nú: ny *J1, Sp.* 6. und: vnd*ir* *F.* 7. rekks: reks *J1, Sp;* reiks *K, F.* 8. broddi: braddi *J1, Sp;* br*an*ði *F.* 9. þars: þar e*r* *K, J1, Sp;* þa e*r* *F.* 12. kømr: komr *J1, Sp;* ke*m*r *F.* *Herefter tf. J1, Sp:* menn hans naðv likino ok var hann heygdr a borro.

K. 47. Dauði Hálfdanar konungs. H 60

[Af Upplend. konungum kap. 2; Hist. Norw. 103; Fms. I, 1; Flat. I, 39.]

Hálfdan hét sonr Eysteins konungs, er konungdóm tók eptir hann; hann var kallaðr Hálfdan inn mildi ok inn matar-illi; svá er sagt, at hann gaf þar í mála mǫnnum sínum jammarga gullpenninga, sem aðrir konungar silfrpenninga, en hann svelti menn at mat. Hann var hermaðr mikill ok var lǫngum í víkingu ok fekk sér fjár. Hann átti Hlíf, dóttur Dags konungs af Vestmǫrum. Holtar á Vestfold var hǫfuðbœr hans; þar varð hann sóttdauðr ok er hann heygðr á Borró; svá segir Þjóðólfr:

36. Ok til þings
þriðja jǫfri
hveðrungs mær
ór heimi bauð,
þás Halfdanr,
sás Holtum bjó,
norna dóms
of notit hafði.
Ok buðlung
á Borrói
sigrhafendr
síðan fǫlu.

---

1. *Overskr. 'fra AM i K. 18;* fra halfdani konungi *J1, Sp; mgl. F.* 2. sonr: s. *K, 18, J1, Sp;* son *F, 308.* konungs: *ul. J1, Sp.* 3. tók: *ul. F.* 4. at: *ul. F.* þar: *ul. F.* 5. í mála | mǫnnum sínum: *omv. F.* 6. konungar: gafv *J1, Sp.* 6—7. at mat: a mati *(el.* matt*) J1, Sp (*mat*).* 7. ok: *ul. J1.* 8. ok—fjár: *ul. J1, Sp.* 9. Vestfold: *sål. F, J1, Sp, 18 (ved rettelse); endelig har K* vestmarom, *men over* marom *har Ásg. selv skrevet* folld. 10. þar: ok þar *J1, Sp.* hann*(2): ul. Ásg. i K, 18.* 11. Borró: baʀo *K, 18;* boʀo *F;* boʀv *J1, Sp (*boru*).* segir: q. *J1, Sp.*

12—17. **36. vísa.** 3. hveðrungs: hveðr yngs *J1.* 5. þás: þa er *K, J1, Sp, F.* -danr: -dan *K;* -da*n F;* -ð *J1, Sp.* 6. sás: sa e*r K, F, J1, Sp.* Holtum: a holti *K;* i hollti *F;* hoku*m J1;* holtum *J2, Sp.* 8. of: um *K. Om l. 6—8 se K. Gísl. Yngl. 243—45.* 9. buðlung: bvðlvngs *F.* 10. Borrói: boʀoe *K;* borror *J1, Sp;* boʀv í *F.*

U 40 **K. 48.** Dauði Guðrøðar.

[Af Upplend. kon. kap. 2; þáttr af Hálfd. svarta kap. 1; jfr. Fsk. kap. 1; Óláfs þ. Geirst. álfs; Hist. Norw. 103.]

Guðrøðr hét sonr Hálfdanar, er konungdóm tók H 61 eptir hann; hann var kallaðr Guðrøðr inn mikilláti, en sumir kǫlluðu hann veiðikonung. Hann átti þá konu, er Álfhildr hét, dóttir Alfarins konungs ór Álfheimum, ok hafði með henni hálfa Vingulmǫrk; þeira sonr var Óláfr, er síðan var kallaðr Geirstaðaálfr. Álfheimar váru þá kallaðir millum Raumelfar ok Gautelfar. En er Álfhildr var ǫnduð, þá sendi Guðrøðr menn sína vestr á Agðir til konungs þess, er þar réð fyrir; sá er nefndr Haraldr inn granrauði; skyldu þeir biðja Ásu, dóttur hans, til handa konungi, en Haraldr synjaði. Kómu sendimenn aptr ok sǫgðu konungi sitt erendi. En nǫkkurri stundu síðarr skaut Guðrøðr konungr skipum á vatn, fór síðan með liði miklu út á Agðir, kom mjǫk á óvart ok veitti uprás, kom um nótt á bœ Haraldz konungs; en

1. *Overskr. fra AM i K. 18;* fra Guðroðe konungi *J1, Sp; mgl. F.* 2. Guðrøðr: Guðreyðr *K. 18;* Gvðraðr *F = l. 3;* Gvðreðr *J1, Sp (ð).* sonr: s. *K. 18, J1, Sp;* son *F.* 3. hann: Ok *F.* mikil-: gafug- *J1, Sp.* 4—5. þá—konungs: alfhillde d. alfvarins *J1, Sp.* 7. sonr: s. *alle.* er—kallaðr: *ul. F.* 8. Álfh.—millum: Alfheimr var þa kallʼ milli *J1, Sp (*kallaðr*).* 10. Guðrøðr: guðreyðr *K. 18;* gvðrʼ *F;* GR̄ *J1, Sp;* konungr *tf. F, J1, Sp.* 10—12. konungs—þeir: haralldz k*onungs* hins granraða. at *F.* 11. er nefndr: het *J1, Sp.* 12. skyldu þeir: *omv. J1, Sp.* handa: guðr. *tf. J1, Sp.* 13. Haraldr: konungr *J1, Sp.* Kómu: foro *J1, Sp.* aptr: *ul. J1, Sp.* 14. sitt erendi: sin æyrendislok *J1, Sp.* 14—15. En—vatn: enn gaðr. konungr skat skipum a vatn litlu siþar *J1, Sp.* 14. En—síðarr: Nokk*ur*v siðaʀ *F.* 15. -røðr: raðr *K; forkortet 18, F.* vatn: sía *F og tf. ok.* 15—16. liði miklu: *omv. F, J1, Sp.* 16. kom: *ok* kom *F;* þar *tf. J1, Sp.* mjǫk: v*m* nótt *F.* 16—17. ok—konungs: a bø haralldz k*onungs. ok* veítti þ*ar* vpp rás *F.* 16. ok veitti: veitti þegar *J1, Sp.* 17. á: at *J1, Sp.*

er hann varð varr við, at herr var kominn á hendr honum, þá gekk hann út með þat lið, sem hann hafði; varð þar orrosta, ok liðs-munr mikill. Þar fell Haraldr ok Gyrðr, sonr hans; tók Guðrøðr konungr her- F 32
fang mikit; hann hafði heim með sér Ásu, dóttur Haraldz konungs, ok gerði brullaup til hennar; þau áttu son, er Hálfdan hét; en þá er Hálfdan var vetrgamall, þat haust fór Guðrøðr konungr at veizlum; hann lá með skipi sínu í Stíflusundi; váru þar drykkjur miklar; var konungr mjǫk drukkinn; ok um kveldit, er myrkt var, gekk konungr af skipi; en er hann kom á bryggju-sporð, þá hljóp maðr at honum ok lagði spjóti í gǫgnum hann; var þat hans bani; sá maðr var þegar drepinn. En um morguninn eptir, er ljóst var, þá var maðr sá kendr, var þat skósveinn Ásu H 62
dróttningar; dulði hon þá ekki, at þat váru hennar ráð; svá segir Þjóðólfr:

1—2. er—hann*(1)*: har. konungr gek þegar *J1, Sp.* 1. hann: har᾽. k*onung*r *F.* 1—2. hendr—þá: bǫin *F.* 2. þat lið: *omv. F.* sem: er *F, J1, Sp.* hann hafði: þa var með honum *J1, Sp.* 3. varð: *ok var*þ *F.* ok—mikill: en liðz. mvnr v*ar* all mikill *F.* liðs-: lið- *J1, Sp (*lið᾽*).* Þar fell: *omv. F.* 3—4. Haraldr: konungr *tf. F, J1, Sp.* 4. Gyrðr: *sål. F, J1, Sp;* gyðr *K, 18.* sonr: s. *K, 18, J1, Sp;* son *F.* tók: þar *tf. J1, Sp.* -røðr: -reyðr *J1, Sp; forkortet i de øvrr.* 5—6. dóttur—konungs: konungs dottur *J1, Sp.* 6. brullaup: brvðlaup *F;* bl᾽ *J1, Sp.* 7—8. vetrgamall: þre vetr *J1, Sp.* 8. þat haust: *ul. J1, Sp.* -røðr: *K; fork. i de øvrr.* 9. váru þar: þar voro þa *J1, Sp.* 10. var—drukkinn: *ul. J1. Sp.* drukkinn: drvkn*ir(!) F.* um kveldit: eit kvelld *J1, Sp.* 12. þá: *ul. F.* at: i moti *J1, Sp (*mot*).* 13. hann: *efter* lagðe *J1, Sp;* k*onung*in *F.* bani: bana sar *J1, Sp.* 14. um: of *F.* morgun-: morgin- *F.* eptir. *ul. J1. Sp.* 14—15. er—sá: varþ sa *maðr F.* 15. maðr sá: *omv. J1. Sp.* var þat: þar var *J1, Sp.* 16. þá: ok *J1, Sp.* þat: þ*et*ta *F.* váru: væri *J1, Sp.* 17. segir: q. *J1, Sp.*

U 41 37. Varð Goðrøðr,
enn gǫfugláti,
lómi beittr,
sás lǫngu vas,
ok umbrǿð,
at ǫlum stilli,
hǫfuð heiptrækt
at hilmi dró.

38. Ok launsigr
enn lómgeði
Ǫ́su ǫ́rr .
af jǫfri bar,
ok buðlungr
á beði fornum
Stíflusunds
of stunginn vas.

K. 49. Dauði Óláfs konungs.

[Af Upplend. kon. kap. 2; jfr. Óláfs þ. Geirst. álfs.]

Óláfr tók konungdóm eptir fǫður sinn: hann var ríkr maðr ok hermaðr mikill: hann var allra manna fríðastr ok mestr vexti. Hann hafði Vestfold, þvíat Álfgeirr konungr tók þá undir sik Vingulmǫrk alla: setti hann þar yfir Gandálf konung, son sinn. Þá gengu þeir feðgar mjǫk á Raumaríki ok eignuðusk mestan hlut þess ríkis ok fylkis. Hǫgni hét sonr Eysteins ins ríka Uplendinga-konungs; hann lagði þá

1—8a. **37. vísa.** 1. Goðrøðr: guðrøðr *K*; gvdredr *J1*, *Sp*; gvðraðr *F*. 2. enn: en *J1*, *Sp*; hiɴ *K*, *F*. 4. sás: sa er fyr (1/F *J1*, *Sp*, *F*) *alle*. 5. umbrǿð: v*m* ráþ *K*; v*m*rað *J1*, *Sp*, *F*. 6. ǫlum: ǫlo*m* *K*; ælu*m* *J1*; aullum *Sp*; élu*m* *F*. 7. -rækt: *J1*, *Sp*; -rǫct *K*; -rǫ́k *F*; *se K.Gísl. Yngl. 245—47.*

1—8b. **38. vísa.** 1. laun: lann- *J1*, *Sp*. 2. enn: en *J1*, *Sp*; hiɴ *K*; híɴ e*r* *F*. lómgeði: lóm ge*r*ði *F*. 3. Ǫ́su ǫ́rr: aso (á *K*) áʀ *K*, *F*; asv aʀ *J1*, *Sp*. 4. af: *K*; of *F*; at *J1*, *Sp*. bar: *K*; baʀ *J1*, *Sp*; báʀ *F*. 8. of: um *K*.

9. *Overskr. fra AM i K. 18*; fra olaui konungi *J1*, *Sp*; *mgl. F*. 10. tók: *riki ok tf. F*. fǫður: feðr *F*. 11. maðr: *ul. F*. hann var: *ul. J1*, *Sp*. manna: *ul. K. 18*. 12. ok—vexti: *ok* sterkaztr *ok* mikill vextí *F*. þvíat: þeir *J1*, *Sp*. 13. tók þá: toku *J1*, *Sp*. Vingul-: vingvl- *alle*. 14. konung: *ul. F*, *J1*, *Sp*. 15. eignuðusk: eígnaðiz *F*. 16. ríkis ok: *ul. J1*, *Sp*. sonr: s. *K*, *18*, *J1*, *Sp*; son *F*. 17. ríka: rikia *J1*. Upl.-konungs: *ul. J1*, *Sp*. þá: *ul. F*.

J undir sik Heiðmǫrk alla ok Þótn ok Haðaland. Þá H 63
hvarf ok undan þeim Guðrøðar-sonum Vermaland, ok snørusk þeir þá at skattgjǫfum til Svía-konungs. Óláfr var þá á tvítøgs-aldri, er Guðrøðr andaðisk; en er Hálfdan, bróðir hans, gekk til ríkis með honum, þá skiptu þeir ríkinu með sér; hafði Óláfr inn eystra hlut, en Hálfdan inn syðra. Óláfr konungr hafði atsetu á Geirstǫðum; hann tók fótar-verk ok andaðisk þar af, ok er hann heygðr á Geirstǫðum; svá segir Þjóðólfr:

39. Ok niðkvísl
í Nóregi
þróttar Þrós
of þróazk hafði;
réð Áleifr
Ofsa forðum
víðri grund
ok Vestmari,

1. alla: *her ophører AMs rettelser i K med tegnet* [; *bl. 48b forekommer der efter* er menn voro til *(Halfd. s. s. 95.10) et — senere halvt — udvisket tegn*], *som uden tvivl svarer til det første, og det så meget sikrere, som der i margen på bægge steder (af Arne eller Ásgeir) er anbragt et og det samme tegn:* ⊤. *Hermed er uden tvivl en lakune i K betegnet. I 18 hedder det i margen:* Deest et membranæ puræ 2 folia impacta *og der tilföjes med anden hånd:* Qvæ hic deficiunt in alia membrana reperta. *Denne* alia membrana *er sikkert nok Jöfraskinna (jfr. „Msc. W.“ et par steder i margen i 18). Ks oprindelige tekst er, da også Peringskiölds udg. udfylder lakunen med J, altså at anse for tabt.* 2. -røðar: -reyþ*ar J1. Sp;* -ræð*ar F.* Guðr.: k*onun*gr *tf. F.* 5. Hálfdan: k*onun*gr *tf. F.* 6. ríkinu: vest folld *F.* eystra: vest*ra F.* 7. syðra: iðra *F.* 8. atsetu | á G.: *omv. F og* at *(f.* á*).* 9. segir: s. *F;* q. *J1, Sp.*

10—13. **39. vísa.** *Versets* 5—8 *findes også i Óláfs þáttr Geirstaða-álfs i følgende hdskrr: Flat. (udg. II, 6), AM 61 fol; 73 A fol. (Fms. IV, 29—30).*

3. Þrós: þ°s *J1 (*þros *K), Sp;* þvrs *F.* 4. hafði: naði *F.* 5. Áleifr: oſ *J1 (*Olafr *K), Sp;* olafr *F og alle øvrr.* 6. Ofsa: *J1, Sp, F, 61;* upsa *Flat;* vfsa *73.* 7. víðri grund: *J1, Sp, F;* víða frægr *Flat. 61, 73.* 8. ok: of *J1, Sp (K).* Vest: vestr *73. Til l.* 8 *tf. Flat. endnu 2 linjer:* goðum líkr | ok Grenlands fylki.

F 33 40. unz fótverkr
við foldar þrom
virða vin
of viða skyldi;
liggr gunndjarfr
á Geirstoðum
herkonungr
haugi ausinn.

K. 50.

[Af Upplend. kon. kap. 2; jfr. Óláfs þ. Geirst. álfs.]

Rognvaldr hét sonr Óláfs konungs, er konungr H 64 var á Vestfold eptir foður sinn; hann var kallaðr U 42 heiðum-hæri; um hann orti Þjóðólfr inn hvinverski Ynglinga-tal; þar segir hann svá:

41. Þat veitk bazt
und blǫum himni
kenninafn,
svát konungr eigi,
es Rognvaldr
reiðar stjóri
heiðum-hárr
of heitinn es.

1—4. **40. vísa.** *Findes også i Flat., 61, 73.* 3. virða vin: *sål. 61;* vigmiðlung *J1, Sp;* vigniðiong *F;* uigs fromozstum *Flat.;* vígfrômuzstum *73.* 4. of—skyldi: um viða naði *61;* af viða teðí *73;* uard at grande *Flat.* 5. liggr: nu liggr *alle.* 7. -konungr: sea *tf. Flat.* 8. ausinn: *sål. J1, Sp, F;* orpinn *Flat., 73, 61 (*uo-*).*

5. *Ingen kap. i J1, Sp; overskr. mgl. F.* 6. sonr: s. *J1, Sp;* son *F.* konungs: *ul. F.* 7. foður: feðr *F.* 9. Ynglinga—svá: *ul. F.*

10—13. **41. vísa.** 1. veitk: veit ek *alle.* bazt: *J1, Sp, K;* bezt *F.* 2. blǫum: blam *alle.* 4. svát: sva at *alle.* 5. Rogn-: rag- *J1;* raugn- *Sp. J2;* rogn- *F.* 7. heiðum-hárr: heiðum hár *J1, Sp;* heiðom hǿri *F.* 8. of—es: of heítín er *F;* of hæitum (-iñ *J2)* der *J1. Sp.* *F tilf. endnu to linjer:* ok milld geðr | markar drottín.

Saga Hálfdanar svarta.

K. I. Hálfdan bersk við Gandálf ok Sigtrygg. H 65

[Hálfd. svart. Flat. Ó. Tr. k. 450; Fsk. k. 1; Hist. Norw. 103.]

Hálfdan var vetrgamall, þá er faðir hans fell. c. 810
Ása, móðir hans, fór þegar með hann vestr á Agðir
ok settisk þar þegar til ríkis þess, er átt hafði faðir
hennar. Þar óx upp Hálfdan ok var brátt mikill ok
sterkr ok svartr á hár; hann var kallaðr Hálfdan
svarti. Þá var hann xviii. vetra, er hann tók kon- c. 827
ungdóm á Ǫgðum; fór hann þegar á Vestfold ok
skipti ríki við Óláf, bróður sinn. Sama haust fór
hann með her á Vingulmǫrk á hendr Gandálfi kon-
ungi, ok áttu þeir margar orrostur ok hǫfðu ýmsir
sigr, en at lykðum sættusk þeir, skyldi Hálfdan hafa
Vingulmǫrk hálfa, sem áðr hafði haft Guðrøðr, faðir
hans. Eptir þat fór Hálfdan upp á Raumaríki ok c. 830

---

1. *Overskr. fra K;* Her hefr upp saugv fra halfdani konungi suarta faudur haraldz konungs hins harfagra *J1, Sp; mgl. F. Til kap. 1 findes ingen overskrift i hdskrr., undt. i 308 og Ups., den. der her er anbragt.* 3. var: þa *tf. F og ul.* þá *foran* er. 5. þegar: *ul. F.* ríkis: a ǫgðom *tf. F.* hafði: *skr. 2 gg. i F. der også tf.* haralldr. 6. Þar—var: halfdan ox þar ́vpp var hann *F.* 7. hann var: *omv. F.* 8. Þá—xviii: hann var xíx. *F.* 9 hann: þa *tf. F.* á(2): ín a *F.* 10. sinn: sva sem fyr er ritað *tf. F (ɔ: Yngl. s. s. 84.5-7).* 11. hann: *ul. F.* 13. þeir: *ok tf. F.* 14. hálfa: *sål. F;* hafa *J1, 18 (i margen: ..corrigenda membr.* halfa··*); mgl. K.* Guðrøðr: gvðrǫðr *F;* guðr. *de øvrr.* 15. Hálfdan: konungr *tf. F.*

lagði undir sik. Þat spurði Sigtryggr konungr, sonr Eysteins konungs; hann hafði atsetu á Heiðmǫrk ok hafði áðr Raumaríki undir sik lagt. Fór þá Sigtryggr konungr með her móti Hálfdani konungi ok var þar orrosta mikil ok hafði Hálfdan sigr; en er flótti brast, H 66 þá var Sigtryggr konungr lostinn ǫru undir hǫndina vinstri, ok fell hann þar. Síðan lagði Hálfdan undir sik alt Raumaríki. Eysteinn hét annarr sonr Eysteins U 43 konungs, bróðir Sigtryggs konungs; hann var þá konungr á Heiðmǫrk. En er Hálfdan var farinn út á Vestfold, þá fór Eysteinn konungr með her sinn út á Raumaríki, lagði þar þá víða land undir sik.

K. 2. Orrosta Hálfdanar ok Eysteins.

[Hálfd. svart. Flat. Ó. Tr. k. 450.]

Hálfdan svarti spurði, at ófriðr var á Raumaríki; dró hann þá her saman ok fór til móts við Eystein F 34 konung, ok áttu þeir orrostu, ok hafði Hálfdan sigr, en Eysteinn flýði upp á Heiðmǫrk. Hálfdan konungr fór með her sinn eptir honum upp á Heiðmǫrk, ok áttu þeir aðra orrostu, ok hafði Hálfdan sigr, en Eysteinn flýði norðr í Dala á fund Guðbrandz hersis; hann efldisk þaðan at liði, fór síðan um vetrinn út á

---

1. sonr: son *F;* s. *de øvr. = l. 8.* 2. hafði: þa *tf. F.* 3. R.—lagt: lag*it* vɴð*ir* sig ra*u*ma r*iki F.* 4. með her: *ul. F og tf.* i. var: var*þ F.* 5. Hálfdan: konungr *tf. 18. Ups.* flótti: flóttíɴ *F.* 6. þá: *ul. F.* 6—7. hǫndina vinstri: vinstri hond *F.* 7. Hálfdan: *sål. alle. undt. K:* hann *(Ásg.s fejllæsning).* 9. konungs*(2): ul. F.* þá: *ul. F.* 10. var farinn: k*onung*r ko*m.* 12. lagði: *ok* l. *F.* land: *ul. F.* 13. *Overskr. fra J1. 18, Ups (der har* orrostur*); mgl. F.* 15—16. til—konung: a ra*umariki* a hendr eyst*eini konungi F.* 16. ok*(2): ul. F.* 18. fór: þa *tf. F.* eptir honum | . . á Heiðmǫrk: *omv. F (og J1. 18), der ul.* upp. 19. þeir: þ*ar tf. F.* 21. um vetrinn: *ul. F.* út: *ul. K.*

Heiðmǫrk; hann hitti Hálfdan svarta í eyinni miklu, er liggr í Mjǫrs; áttu þeir þar orrostu; þar fell mikit fólk af hvárum tveggja, ok hafði Hálfdan sigr; þar fell Guthormr, sonr Guðbrandz hersis, er mannvænstr þótti vera á Uplǫndum; þá flýði enn Eysteinn norðr í Dala. Þá sendi hann Hallvarð skálk, frænda sinn, til Hálfdanar konungs, at leita um sættir: en fyrir frændsymi sakir, þá gaf Hálfdan upp Eysteini konungi hálfa Heiðmǫrk. Hálfdan lagði undir sik Þótn, ok H 67 þar sem Land heitir; þá eignaðisk hann ok Haðaland; var hann þá ríkr konungr.

K. 3. Kvánfang Hálfdanar konungs.

[Hálfd. svart. Flat. Ó. Tr. k. 450; Fsk. k. 1; jfr. Flóam. init.; Ldn. 300. 325.]

Hálfdan svarti fekk konu, er nefnd er Ragnhildr, dóttir Haraldz gullskeggs; hann var konungr í Sogni. Þau áttu son, er Haraldr konungr gaf nafn sitt, ok fœddisk sá sveinn upp í Sogni með Haraldi konungi móðurfeðr sínum: en er Haraldr var orðinn ørvasi, var hann sonlauss; þá gaf hann Haraldi, dóttursyni sínum, ríki sitt ok lét hann taka til konungs; lítlu síðarr andaðisk Haraldr. Þann sama vetr andaðisk

1. eyinni: ey híní *F.* 2. áttu: *ok* atto *F.* 2—3. þar*(2)*—fólk: *ok* fell m*a*rt m*anna F.* 3. tveggja: tveGío*m F.* Hálfdan: k*onungr tf. F = l. 8. 9.* 4. sonr: son *F;* s. *de øvrr.* 5. enn Eysteinn: *omv. F og tf.* k*onung*r *efter* E. 7. til: a fvnd *F.* 8. frændsymi sakir: *omv. F (*-semi*).* þá: *ul. F.* 9. -mǫrk: s*va* sem þ*eir* frǫndr hofðo fyʀ átt Eɴ *tf. F.* 10. þá—hann: *ul. F.* 10—11. Haðaland: þ*via*t h*ann* h*er*iaði viða *tf. F.* 11. ríkr: *ok* allrikr *F.* 12. *Overskr. fra J1, 18 (der ul.* konungs*); mgl. K, F.* 13—14. konu—dóttir: ragnhilld*ar*. dott*or F.* 17. móðurfeðr sínum: *ul. F.* 17—18. var—þá: k*onung*r *var* ærvasi *(sål. skr. også J1)* at alld*r*i þa atti h*ann* ongan son. *ok F.* Haraldi: *ul. K.* 20. Haraldr: gvllskeGr *F.*

c. 845 Ragnhildr, dóttir hans; eptir um várit varð sóttdauðr Haraldr konungr ungi í Sogni; hann var þá x. vetra. U 44 Þegar er Hálfdan svarti spurði andlát hans, þá byrjar hann ferð sína með liði miklu ok ferr norðr til Sogns; var þar við honum vel tekit; talði hann þar til ríkis ok arfs eptir son sinn, ok var þar engi viðrstaða; lagði hann undir sik ríki þat. Þá kom til hans Atli jarl inn mjóvi af Gaulum; hann var vin Haraldz konungs; konungr setti Atla jarl yfir Sygnafylki at dœma þar landz-lǫg ok heimta saman skatta. Hálfdan konungr fór þaðan til Uplanda.

H 68 **K. 4.** Orrosta Hálfdanar ok Gandálfs-sona.

[Hálfd. svart. Flat. Ó. Tr. k. 451.]

Hálfdan konungr fór um haustit út á Vingulmǫrk; þat var á einni nátt, er Hálfdan var á veizlu, at um miðnætti kom til hans sá maðr, er hestvǫrð hafði haldit, ok sagði honum, at herr var kominn nær bœnum; konungr stóð þegar upp ok bað menn vápna sik, gengr þegar út ok fylkir. Því næst kómu þar synir Gandálfs, Hýsingr ok Helsingr, með lið mikit. Varð þar orrosta mikil, en fyrir því, at Hálfdan kon-

1. Ragn-: Rag- *F.* eptir: En eft*ir* *F.* 2. hann—þá: þa *var hann F.* vetra: gamall *tf. F.* 4. liði miklu: *omv. F.* 5. við honum | vel: *omv. F.* 6. ok*(2): ul. F.* var: varð *18.* viðr-: mót *F.* 7. ríki þat: *omv. F.* 8. Gaulum: gulo*m*. 9. Konungr—jarl: setti k*onungr hann F.* 10—11. saman—Uplanda: skatta *til* handa k*onungi*. for þa k*onungr til* vppl*a*nda i *riki* sítt *F.* 12. *Overskr. fra Jl. 18, Ups; mgl. K, F.* 14. nátt: nótt *F.* er: þ*ar* sem *F.* Hálfdan: k*onungr tf. F.* 15. -nætti: -natt *K.* sá maðr: *omv. F.* 15—16. hafði haldit: hellt *F.* 17. þegar upp: *omv. F.* menn: hirðm*enn* sína *F.* 18. gengr—fylkir: Siþa*n* geng*r hann* ỽt igarðín *ok* fylkti *F.* 19. synir G.: *omv. F.* 20. Varð—mikil: *ok* tokz þeg*ar* or*rosta F.* fyrir því: fyrði *Jl. 18, Ups.*

ungr var ofrliði borinn, þá flýði hann til skógs ok F 35
lét mart manna: þar fell Ǫlvir inn spaki, fóstrfaðir
Hálfdanar konungs. Eptir þat dreif lið til Hálfdanar
konungs, fór hann þá at leita Gandálfs-sona, ok hitt-
usk á eiði við eyna ok berjask þar; þar fell Hýsingr
ok Helsingr, en bróðir þeira, Haki, kom á flótta.
Eptir þat lagði Hálfdan konungr undir sik alla Vingul-
mǫrk, en Haki flýði í Álfheima.

K. 5. Hálfdan konungr fekk Ragnhildar.

*[Hálfd. svart. Flat. Ó. Tr. k. 451; Fsk. k. 2; Ragn.-sona þ. k. 5; Flóam. init.; Ldn. 300. 325; Fms. I, 2; Flat. I, 39; *Sigurð. s. hjart.]*

Sigurðr hjǫrtr er nefndr konungr á Hringaríki,
meiri ok sterkari, en hverr maðr annarra; allra manna
var hann ok fríðastr sýnum; faðir hans var Helgi inn
hvassi, en móðir hans Áslaug, dóttir Sigurðar orms- H 69
í-auga Ragnars sonar loðbrókar. Svá er sagt, at þá
var hann xii. vetra, er hann drap Hildibrand berserk
í einvígi ok þá xii. saman; mǫrg vann hann þrek-
virki, ok er lǫng saga frá honum. Hann átti ii. bǫrn;
Ragnhildr hét dóttir hans; hon var allra kvenna U 45
skǫruligust; hon var þá á tvítøgs-aldri, en Guthormr

---

1. þá: *ul. F.* skógs: skogar *F.* 3. Hálfdanar ks.: hans *K.* Hálfdanar*(2): ul. F.* 4—5. hittusk: þeir *tf. K.* 5. eyna: eyia *J1, 18, Ups.* þar*(1): ul. F.* 6. bróðir þeira | Haki: *omv. F.* 9. *Overskriften fra J1, 18 (hvor også den fra Ups. findes i margen);* Sijþara quanfäng Halfdanar köngs suarta, er hann feck Ragnhilldar, dottur Sigurþar Hiartar *Ups.; mgl. K, F.* 10. -ríki: *hann var tf. F.* 11. maðr: *ul. F.* 11—12. allra—ok: *hann var ok manna F.* 13. hans: *var tf. F.* 14—15. þá—hann*(1):* sig*ur*ðr v*a*r þa *F.* 15. vetra: gamall *tf. F.* 17. hann: Sig*ur*þr *F.* 19. hon var: *omv. F.* 19. -tøgs: togs *K;* tvgs *J1, F.* en: *ul. F.* Guth.: h. *(=* hét*) tf. F.*

bróðir hennar á ungmennis-aldri. En þat er at segja frá dauða Sigurðar, at hann reið einn saman út á eyðimerkr, sem vandi hans var til; hann veiddi stór dýr ok mannskœð; lagði hann á þat kapp mikit optliga; en er hann var langa leið riðinn, kom hann fram í rið nǫkkur í nánd Haðalandi; þá kom þar móti honum Haki berserkr með xxx. manna; þar bǫrðusk þeir; fell þar Sigurðr hjǫrtr, en af Haka xii. menn, en sjálfr hann lét hǫnd sína ok hafði iii. sár ǫnnur. Eptir þat reið Haki til bús Sigurðar ok tók þar Ragnhildi, dóttur hans, ok Guthorm, bróður hennar, ok hafði braut með sér ok fé mikit ok marga dýrgripi, ok hafði heim á Haðaland; þar átti hann bú stór. Þá lét hann efna til veizlu ok ætlaði at gera brúðlaup til Ragnhildar, en þat dvalðisk, fyrir því at sár hans hǫfðusk illa. Haki Haða-berserkr lá í sárum um haustit ok ǫndurðan vetr, en of jól var á Heiðmǫrk Hálfdan konungr; hann hafði spurt ǫll þessi tíðendi. Þat var einn morgin snimma er konungr
H 70 var klæddr, at hann kallaði til sín Hárek gand, sagði, at hann skyldi fara yfir á Haðaland ok fœra honum

---

1. hennar: h*ann* v*ar* *tf.* *F.* 1—2. at—dauða: sagt fr*a* at f*er*ð *F.* 2. einn: ein- *K.* 3. sem—til: *ul.* *F.* 4. lagði hann: *omv.* *F.* 4—5. optliga: iafnan *F og tf.*: Þ*at* v*ar* eíɴ dag. at sig*ur*þr reið eíɴ sama*n* vt a m*er*kr. se*m* vandi h*an*s v*ar* t*il*. 5. en: Ok *F.* leið: h*r*ið *F.* riðinn. kom: comiɴ reið *K.* 6. í*(1): ul. J1.* rið nǫkkur: rioðr nokk' *F;* ryð *skr. J1 (=* ruð*? rigtigere?).* nánd: nandir *K*, *F.* 7. honum: *sål.* *F*, *Ups; ul. de øvrr.* 7—8. þar—þeir: *ul.* *F.* 8—9. af Haka | xii. menn: *omv.* *F.* 10. Haki: v*ið* m*enn* sína *tf.* *F.* 11. þar: i brátt *F.* 12. ok*(1)*—sér: *ul.* *F.* fé mikit: *omv.* *F.* 13—14. þar—stór: *sål.* *F; mgl. i de øvrr.* 15. því at: þat *K;* at *F.* 17. of: v*m* *F.* 17—18. á—konungr: halfda*n* k*onung*r a veízlo a heiðm*or*k *F.* 18. hann: ok *18*, *Ups.* 19—20. er—klæddr: *ul.* *K.* 20. at—kallaði: kall*aði* h*ann* *F.* 21. fœra honum: fǿr m*er* *F.*

dóttur Sigurðar hjartar, Ragnhildi. Hárekr bjósk ok
hafði c. manna, stilti svá ferðinni, at þeir kómu yfir
vatnit í óttu ok til bœjar Haka, tóku dyrr allar á
skála, þar er menn sváfu í; síðan gengu þeir til
svefnbúrs þess, er Haki lá í, ok brutu upp ok tóku
braut Ragnhildi ok Guthorm, bróður hennar, ok alt
fé þat, er þar var, en þeir brendu skálann ok alla
menn, þá er inni váru. Þeir tjǫlduðu vagn allveg-
ligan ok settu þar í Ragnhildi ok Guthorm, fóru síðan
til íssins. Haki stóð upp ok gekk eptir þeim um F 36
hríð, en er hann kom at vatsísinum, þá snøri hann
niðr hjǫltum á sverðinu, en lagðisk á blóðrefilinn ok
stóð sverðit í gǫgnum hann; fekk hann þar bana ok
er hann þar heygðr á vatsbakkanum. Hálfdan kon-
ungr sá, er þeir fóru um vatsísinn; hann var manna
skygnstr; ok hann sá vagn tjaldaðan, ok þóttisk hann
vita, at erendi þeira myndi orðit vera, þat sem hann U 46
vildi; lét hann þá setja borð sitt ok sendi menn víða
um byggðina ok bauð til sín mǫrgum mǫnnum, ok
var þar þann dag veizla góð, ok at þeiri veizlu fekk c. 848
Hálfdan Ragnhildar, ok var hon síðan rík drótning.
Móðir Ragnhildar var Þyrni, dóttir Klakk-Haraldz

---

1. dóttur—hjartar | Ragnh.: *omr. F.* 3. vatnít: vatnin *F.* ok: *ul. F.* á: *ok K (ur.).* 4. þar—menn: þ*eim* er h*uskarlar F.* 5. lá: svaf *K, F.* ok*(2): ul. F.* 6. braut: i brot *K, F.* 7. er: sem *F.* 8. vagn: eíɴ *tf. F.* 9. Guthorm: b. h*enn*ar *F.* fóru síðan: *ok foro F.* 10. íssins: Eɴ *tf. F.* 12—13. ok—sverðit: s*va* at sv*er*þ*it* stoð *F; (*sverð *K).* 14. þar: *ul. F.* Hálfdan: hàʀ *J1 (ur.).* 15. er: at *F.* -ísinn: þ*viat tf. F.* var: all*ra tf. F.* 16. ok*(1): ul. K, F.* hann*(2): ul. F.* 17. þeira: hareks *tf. F.* vera: hafa *Ups; ul. F.* 18. sendi: senda *F.* 20. góð: mikíl *ok* pryðilíga g*er F.* 21. Hálfdan: k*onung*r *tf. F.* 22. Þyrni: þyrni *K;* þẏʀnȷ *J1;* þyʀin *(eller* -ni *eller* -m*) 18;* þyrrin *Ups;* þorny *F.*

konungs af Jótlandi, systir Þyri Danmarkar-bótar, er átti Gormr inn gamli, er þá réð Danaveldi.

H 71 **K. 6.** Frá draumum Ragnhildar.

Ragnhildr drótning dreymði drauma stóra; hon var spǫk at viti: sá var einn draumr hennar, at hon þóttisk vera stǫdd í grasgarði sínum ok taka þorn einn ór serk sér, ok er hon helt á, þá óx hann svá, at þat varð teinn einn mikill, svá at annarr endir tók jǫrð niðr ok varð brátt rótfastr, ok því næst var brátt annarr endir trésins hátt í loptit upp; því næst sýndisk henni tréit svá mikit, at hon fekk varla sét yfir upp; þat var furðu digrt; inn nezti hlutr trésins var rauðr sem blóð, en þá leggrinn upp fagrgrœnn, en upp til limanna snjóhvítt; þar váru kvistir af trénu margir stórir, sumir ofarr, en sumir neðarr: limar trésins váru svá miklar, at henni þóttu dreifask um allan Nóreg ok enn víðara.

K. 7. Draumr Hálfdanar.

[Hálfd. svart. Flat. Ó. Tr. k. 451 fin., 452; Fsk. k. 3. 2.]

Hálfdan konungr dreymði aldri; honum þótti þat

---

2. gamli: dana k*onungr* *tf. F.* -veldi: i þaɴ tíma *tf. F* 2. *Overskr. fra J1. 18. Ups. 308; mgl. K. F.* 4. Ragnhildr drótning: *forkortet i K, F. J1;* Ragnhildi drotningu *18. Ups. 308.* hon: eɴ h*on* *F.* 5. hennar: e*r* h*a*n*a* drey*m*þi *F.* 6. ok: þ*ott*iz *tf. F.* 7. ór—sér: *sål. K. F; ok* serks ser *J1; ok* (lata *tf. med anden hånd over l.)* serk sinn *18;* ok läta i serk sinn *Ups.* ok: eɴ *F.* á: h*anum* *tf. F.* 8. einn: *ul. F.* 9. tók: í *tf. F.* niðr: *ul. F.* 9—10. ok*(2)*—trésins: eɴ aɴaʀ end*ir* tok *F.* 10. loptit: lopt *F.* upp: Ok *tf. F.* 11. tréit: treð *K.* 12. var: *ok tf. F.* 13. þá: *ul. F.* 13—14. upp—snjóhv.: lím*ar*nar hvít*ar* sem sníar *F.* 14. þar: *sål. 18, Ups;* ꝥ *K, J1;* þa *F.* af: a *F.* margir: *ok tf. F.* 17. enn: myklu *tf. F.* 18. *Overskr. fra J1, 18. Ups; mgl. F. K.* 19. Hálfdan konungr: *fork. i alle. undt. Ups. (og 308);* H. kong.

undarligt, ok bar þat fyrir þann mann, er nefndr er
Þorleifr inn spaki, ok leitaði ráða, hvat at því myndi
mega gera. Þorleifr sagði, hvat hann gerði, ef hann
forvitnaði at vita nǫkkurn hlut, at hann fœri í svína-
bœli at sofa, ok brásk honum eigi draumr, — ok
konungr gerði þat ok birtisk honum draumr þessi,
honum sýndisk, at hann væri allra manna bezt hærðr H 72
ok var hár hans alt í lokkum, sumir síðir til jarðar,
sumir í miðjan legg, sumir á kné, sumir í mjǫðm,
sumir miðja síðu, sumir á háls, en sumir ekki meir U 47
en sprotnir upp ór hausi sem knýflar, en á lokkum
hans var hvers kyns litr, en einn lokkr sigraði alla
með fegrð ok ljósleik ok mikilleik. Þorleifi sagði
hann þann draum, en hann þýddi svá, at mikill af- F 37
springr myndi af honum koma ok myndi sá lǫndum
ráða með miklum veg ok þó eigi allir með jammiklum,
en einn myndi sá af hans ætt koma, at ǫllum myndi
meiri ok œðri, ok hafa menn þat fyrir satt, at sá
lokkr jartegnði Óláf konung inn helga. Hálfdan kon-
ungr var vitr maðr ok sannenda-maðr til jafnaðar ok
setti lǫg ok helt sjálfr, ok lét aðra halda, svá at eigi

---

1. bar: var *J1.* þat: *ul. F.* 2. inn: *ul. F.* hvat: er *tf. F.* 2—3. myndi mega: møtti *F.* 4. at vita: *ul. F.* 5 -bœli: bol *K.* honum: þa *tf. F.* draumr: draumar *K.* ok*(2): ul. F.* 7. at: sem *F.* 8. í: með *K.* síðir: s*va* at tok *tf. F.* 9. í*(2):* a *K.* 10. sumir*(1):* eða *F.* sumir*(2):* ei*g*i leng*r*a. eɴ *tf. F* 13. með: við *F.* fegrð ok: *ul. K;* með *tf. F.* ok mikilleik: *ul. K.* 13—14. Þorleifi—draum: Þeɴa dra*m* sagði h*ann* þorl*eifi* spaka *F.* 14. þann: *ul. K.* hann*(2):* þorl*eifr F.* 15. af honum | koma: *omv. F.* m. sá: m*u*ndo h*ans* ǫtt m*enn F.* 16. jammiklum: iafnri frǫgð *F.* 17. at: er *F.* 18. œðri: frǿg*a*ri *F.* hafa—satt: hyɢia m*enn* þ*at F.* 19. jartegnði: iarteíní *F.* Ól. kg. | inn helga: *omv. F; her-efter kap. i F uden overskr.* 20. vitr: vizko *F.* maðr: mikill *tf. F.* sannenda: *sål. J1* (-inda *K);* saɴynda *F.* maðr*(2): ul. F.* til: *ok F.* 21. helt: gǿtti *F.* lét—svá: þrysti ollv*m* t*il* at gǫta. *ok F.*

mætti ofsi steypa lǫgunum: hann gerði ok sjálfr saktal ok skipaði bótum hverjum eptir sinum burð ok metorðum. Ragnhildr drótning ól son; var sá vatni ausinn ok nefndr Haraldr: hann var brátt mikill ok inn friðasti: óx hann þar upp ok gerðisk brátt íþróttamaðr mikill, vel viti borinn; móðir hans unni honum mikit, en faðir hans minna.

K. 8. Stolit vistum.

[Hálfd. svart. Flat. Ó. Tr. k. 453; Ágr. init. (udg. s. 97—8).]

Hálfdan konungr var á jólavist á Haðalandi. Þar varð undarligr hlutr jóla-aptan, þá er menn váru til borða gengnir, ok var þat allmikit fjǫlmenni, at þar K
H 73 hvarf vist ǫll af borðum ok alt mungát: sat konungr hryggr eptir, en hverr annarra sótti sitt heimili, en til þess at konungr mætti víss verða, hvat þessum atburð olli, þá lét hann taka Finn einn, er margfróðr var, ok vildi neyða hann til saðrar sǫgu ok píndi hann ok fekk þó eigi af honum. Finnrinn hét þannug mjǫk til hjálpar, er Haraldr var, sonr hans, ok Har-

---

1. hann gerði: *omv. F.* ok: *ul. F.* sak: skak- *J1, K. 18.* 2. skipaði: h*ann tf. F.* 2—3. metorðum: metnaði *F.* 3. son: *ok tf. F.* sá: sveín *tf. F.* 4. nefndr: kall*aðr F.* 5. brátt: þeg*ar F.* 6. mikill: sni*m*ma *ok F.* 8. *Overskr. fra J1;* Matar hvarf Hälfdanar kongs *Ups; mgl. K, F.* 18. 9. var—Haða-: tok iola veízlo a ha'rða *F.* 10. varð: þa *tf. F.* hlutr: at burðr *F.* þá: *ul. F.* til: *her slutter lakunen (fra 84.1) i K. så at teksten herefter er K's egenlige tekst.* 11. þat: þ*ar F.* all-: *ul. J1.* at: *ul. J1.* 12. vist ǫll: *omv. J1.* af borðum: *ul. J1.* sat kgr: *omv. F.* 14—15. hvat—olli: *ul. J1.* 15. þá: *ul. F.* 15—16. er—var: marg froþan *J1.* 16. vildi . . . hann: *ul. J1.* saðrar: sannrar *J1, F.* píndi: pina *J1.* 17. fekk: fekz *J1.* eigi: eki *J1.* 17—18. hét—hans: *sål. K (s.);* bað s*er* hialp*ar* har*ald* k*onungs* son *F;* bað haʀ. hialpa ser *J1.*

aldr bað honum eirðar ok fekk eigi, ok hleypði Haraldr honum þó í brot at óvilja konungs ok fylgði honum sjálfr. Þeir kómu þar farandi, er hǫfðingi einn helt veizlu mikla, ok var þeim at sýn þar vel fagnat, ok er þeir hǫfðu þar verit til várs, þá var þat einn dag, at hǫfðinginn mælti til Haraldz: »furðu mikit torrek lætr faðir þinn sér at, er ek tók vist nǫkkura frá honum í vetr; en ek mun þér þat launa U 48
með feginsǫgu. Faðir þinn er nú dauðr ok skaltu heim fara, muntu þá fá ríki þat alt, er hann hefir átt, ok þar með skaltu eignask allan Nóreg«.

K. 9. Dauði Hálfdanar svarta.

[Hálfd. svart. Flat. Ó. Tr. k. 456; Fsk. k. 4; Ldn. 326; Hist. Norw. 103.]

Hálfdan svarti ók frá veizlu á Haðalandi, ok bar svá til leið hans, at hann ók um vatnit Rǫnd; þat var um vár; þá váru sólbráð mikil; en er þeir óku um Rykinsvík — þar hǫfðu verit um vetrinn nautabrunnar, en er mykrin hafði fallit á ísinn, þá

---

1. eirðar: fri*þar* *F*. fekk: fekz *J1*. 1—2. ok*(2)*—Haraldr: har̄. hleypti *F*; þa leifði haʀ̄ vngi *J1*. 2. þó: þa *F*. þó—óvilja: braᵫt at fara at óleyfi *J1*. 3. farandi: *ul.* *F*. er: sem *F*. 3—4. hǫfð. einn: *omv.* *F*. 4. mikla: eína mikla *F*; *ul.* *J1*. 4—5. at sýn | þar vel fagnat: *omv.* *F*. 5. fagnat: *F*, *J1*; fengit *K*, *18*. þar verit: *omv.* *J1*, *18*. 5—6. var—mælti: m*œ*l*t*i hofðing*inn* eíɴ dag *F*. 7. lætr faðir: g*e*rir *F*. 8. frá honum | í vetr: *omv.* *J1*. þér | þat launa: *omv.* *F*. 9. nú: *ul.* *F*. skaltu: nu *tf.* *F*, *J1*. 10. fara: *ok tf.* *F*. þá: *ul.* *F*, *J1*. ríki þat: *omv.* *J1*. hann: faði*r* þíɴ *F*. 12. *Overskr. fra F og 18. Ups (der dog bægge har* konungs *for* svarta*)*; tynnðr h. ꝁ *J1*. 13. ók frá: tok *F*; for fra *J1*. 15. váru: v*ar* *F*. sólbráð mikil: solbraþir miklar *J1*. þeir óku: hann ok *J1*. 16. um*(1)*: yfir *F*, *J1*. Ryk-: ryn- *J1*. þar—verit: þa hofðu þar verit *F*, *J1*. um vetrinn: *ul.* *F*; *efter* -brunnar *J1*. 17. mykrin: mykín: *F*, *J1*. þá: *ul.* *F*.

38 H 74 hafði þar grafit um í sólbráðinu —, en er konungr ók þar um, þá brast niðr íssinn, ok týndisk þar Hálfdan konungr ok lið mikit með honum; þá var hann fertøgr at aldri; hann hafði verit allra konunga ársælstr. Svá mikit gerðu menn sér um hann, at þá er þat spurðisk, at hann var dauðr, ok lík hans var flutt á Hringaríki ok var þar til graptar ætlat, þá fóru ríkismenn af Raumaríki ok af Vestfold ok Heiðmǫrk ok beiddusk allir at hafa líkit með sér ok heygja í sínu fylki, ok þótti þat vera árvænt, þeir er næði. En þeir sættusk svá, at líkinu var skipt í fjóra staði, ok var hǫfuðit lagit í haug at Steini á Hringaríki, en hverir fluttu heim sinn hluta ok heygðu, ok eru þat alt kallaðir Hálfdanar-haugar.

---

1. -bráðinu: -braþíní *F.* 2. þá . . niðr: *ul. F.* brast: þar *tf. J1.* 3. lið mikit: *omv. F. J1.* -tøgr: -tǫgr *K;* -tugr *F. J1.* 4. konunga: *ul. K. 18. Ups.* -sælstr: sælastr *F. J1. 18. Ups.* 5. sér: at *tf. F.* 5—6. at—at: þa er *J1.* 8. af*(2): sål. F. 18. Ups. J1; ul. K.* 9. líkit: lik konungs *J1.* 10. þótti: *ul. F.* vera: *ul. J1.* þeir: þeim *F. J1;* at þeir *Ups.* 11. svá: *ul. F.* 12. lagit: lagt *F. J1.* 13. hluta: lutt *J1.*

Haraldz saga ins hárfagra. H 75

K. I. Haraldr tók konungdóm.

[Ágr. k. 2; Fsk. k. 5; ÓTr. (Fms.) k. 1; ÓTr. (Flat.) k. 2; Upphaf k. 1, 2; Egilss. k. 3, 26; Tjodrek k. 1.]

Haraldr tók konungdóm eptir fǫður sinn, þá er
hann var x. vetra gamall; hann var allra manna mestr 860
ok sterkastr ok fríðastr sýnum, vitr maðr ok skǫrungr
mikill. Guthormr, móðurbróðir hans, gerðisk forstjóri
fyrir hirðinni ok fyrir ǫllum landráðum; hann var U 49
hertogi fyrir liðinu. Eptir líflát Hálfdanar svarta
gengu margir hǫfðingjar á ríkit, þat er hann hafði
leift; var inn fyrsti maðr Gandálfr konungr ok þeir
brœðr, Hǫgni ok Fróði, synir Eysteins konungs af
Heiðmǫrk, ok Hǫgni Káruson gekk víða yfir Hringa-
ríki. Þá byrjar ferð sína Haki Gandálfsson út á c. 861
Vestfold með ccc. manna, ok fór it øfra um dali
nǫkkura ok ætlaði at koma á óvart Haraldi konungi,

---

1. *Sagaens overskr. er hæntet fra 18 (= 308); den er måske dannet i henhold til F's overskrift:* Her hefr ́vpp sa᷑gv haralldz *konungs* har*fagra*; *mgl. K. J1.* 2. *Overskr. er hæntet fra J1; mgl. i de øvrr.* 3. fǫður: feðr *F.* 3—4. þá—var: þa var hann *J1, F, 18.* 4. gamall: *ul. J1.* 5. sýnum: sionvm *J1.* 6. Guthormr: *sål. J1, F;* Goddormr *K, 18.* 8. -togi: -tvgi *J1.* liðinu: *sål. J1, F;* hirðliðinu *K, 18.* 9—10. þat—leift: *ul. J1.* 9. hann: halfd*an* *F.* 10. var: þat *tf. J1.* 13. Þá—Gand.: Haki gandalfs .s. byriar fer*þ* sína *F.* 14. ok: *hann* *F.*

en Gandálfr konungr sat í Lǫndum með her sinn, ok þar ætlaði hann at flytjask yfir fjǫrðinn á Vestfold. En er þat spyrr Guthormr hertogi, samnar hann her ok ferr með Haraldi konungi, ok vendir fyrst móti Haka upp á land ok finnask þeir í dal nǫkkurum; H 76 varð þar orrosta ok fekk Haraldr konungr sigr; þar fell Haki konungr ok mikill hluti liðs hans; þar heitir síðan Hakadalr. Eptir þat venda þeir aptr, Haraldr konungr ok Guthormr hertogi, en þá var Gandálfr konungr kominn á Vestfold, ok fara nú hvárir móti ǫðrum, ok er þeir finnask, verðr orrosta hǫrð; þaðan flýði Gandálfr konungr ok lét mestan hluta liðs síns ok komsk við svá búit í ríki sitt. Ok er þessi tíðendi spyrja synir Eysteins konungs á Heiðmǫrk, væntu þeir sér skjótt hers. Þeir gera orð Hǫgna Kárusyni ok Guðbrandi hersi ok leggja stefnu sína á Heiðmǫrk á Hringisakri.

---

1. í Lǫndum: *sål.* *K (også med stort* L*);* at londom *F;* ad lamdum *18;* i leyndvm *J1. At der her foreligger stedsnavnet* Lǫnd *er sikkert, se Munchs Norges Beskrivelse 144, 145.* 2. þar—hann: ǿtlaði þa *F.* þar . . at flytjask: *ul. J1.* fjǫrðinn: *með her sinn tf. F.* 3. er þat: þa er þetta *J1.* 3—4. Guthormr—fyrst: haʀalldr konungr fara þeir guthormr *J1.* 4. konungi: *ul. F.* 5. land: l*an*dit *F.* ok—þeir: þeir fiɴaz *F.* 6. varð: *ok* var*þ F, der så ul. det følg.* ok. fekk . . kgr: *ul. J1.* 6—7. þar*(2)*—liðs: en haki fell ok nær allt lið *J1.* þar*(2)*—konungr: eɴ haki k*onung*r fell *F.* 8. Eptir þat: Siþ*an F.* aptr: *ul. J1 her og stiller det efter* Guthormr *og ul.* hertogi. 9. en—var: v*ar* þa *F;* ok var þa *J1.* 10. ok: *ul. F, J1.* hvárir: hverir *K.* 11. ok: en *J1.* þaðan: þa *F.* 12. liðs síns: liðsins *J1.* 14. synir: seyn*ir F;* þeir synir *J1.* 15. hers: ofriþar *J1.* Þeir gera: *omv. F.* Káru-: kara- *J1.* 16. leggja: þeir *tf. J1.* 17. Hringis-: *sål. J1;* ringis *K, 18;* ríngíns *F.*

K. 2. Fall Eysteinssona.

[Upphaf k. 2; Egilss. k. 3.]

Eptir þessar orrostur ferr Haraldr konungr ok Guthormr hertogi ok alt lið þat, er þeir fá, ok venda til Uplanda ok fara mjǫk markleið. Þeir spyrja, hvar Uplendinga-konungar hafa lagt stefnu sína, ok koma F 39 þar um miðnætti, ok verða eigi varðmenn fyrr varir við, en lið var komit fyrir þá stofu, er inni var Hǫgni Káruson, ok svá þá, er Guðbrandr svaf í, ok lǫgðu eld í hvára-tveggju, en Eysteinssynir kómusk út með sína menn ok bǫrðusk um hríð ok fellu þar báðir, Hǫgni ok Fróði. Eptir fall þessa iiii. hǫfðingja eignaðisk Haraldr konungr með krapt ok framkvæmð U 50 Guthorms, frænda síns, Hringaríki ok Heiðmǫrk, H 77 Guðbrandzdali ok Haðaland, Þótn ok Raumaríki, Vingulmǫrk, allan inn nørðra hlut. Eptir þat hǫfðu þeir Haraldr konungr ok Guthormr hertogi ófrið c. 862 ok orrostur við Gandálf konung, ok lauk með því, at Gandálfr konungr fell í inni síðurstu orrostu, en Haraldr konungr eignaðisk ríki alt suðr til Raumelfar.

---

1. *Overskr. fra J1;* haralldr vaɴ hrin. riki *F; ul. K, 18.* 2. þessar orr.: oʀostu þessa *J1.* 2—3. ok—venda: með lidi sinu *J1.* 3. ok alt: með *F.* er: sem *F.* ok venda: *ul. F.* 4. ok—markleið: *ul. F;* -leiþir *skr. J1.* 5. lagt: lag̅ *(ɔ: lagit) F.* sína: milli sin *J1;* með ser *F.* 6. eigi varðm.: *omv. J1.* 7. þá stofu: *omv. F.* 7—8. er—Kárus.: er hægni karo son svaf íɴí *F.* 8—9. ok*(2)*—tveggju: *ul. J1.* 10. sína menn: *omv. J1.* um: of *F.* ok fellu: fello þeir *F.* 11. þessa: þessaʀa *F.* 12. krapt ok: *ul. J1, F.* 13. ok: *ul. J1.* 14. ok*(bis)*; *ul. J1.* Þótn: *ul. J1.* 15. nørðra: norðra *K;* nórdra *J1;* neyrðra *F.* Eptir þat: Siþan *F.* hǫfðu: attv *J1.* 16. ok—hertogi: *ul. F;* hertogi *ul. J1.* 17—18. ok*(1)*—orrostu: við ganðalf konung ok ottu oʀostvr saman ok i inni siþustu fell Ganðalfr konungr *J1.* 19. ríki alt: *omv. F.*

K. 3. Frá Gyðu Eiriksdóttur.

[(Jfr. Fsk. k. 15—16); ÓTr. (Fms.) k. 1. (Flat.) k. 2: Upphaf k. 3.]

c. 865 Haraldr konungr sendi menn sína eptir meyju
einni, er Gyða er nefnd, dóttir Eiríks konungs af
Hǫrðalandi — hon var at fóstri á Valdresi með ríkum
bóanda — er hann vildi taka til frillu sér, þvíat hon
var allfríð mær ok heldr stórlát: en er sendimenn
kómu þar, þá báru þeir upp erendi sín fyrir meyna:
hon svaraði á þessa lund, at eigi vill hon spilla mey-
dómi sínum, til þess at taka til mannz þann konung,
er eigi hefir meira ríki, en nǫkkur fylki, til forráða,
»en þat þykki mér undarligt, segir hon, er engi er sá
konungr, er svá vill eignask Nóreg at vera einvaldi
yfir, sem hefir Gormr konungr at Danmǫrku eða
Eiríkr at Upsǫlum«. Sendimǫnnum þykkir hon svara
furðu-stórliga ok spyrja hana máls um, hvar til svǫr
þessi skulu koma, segja, at Haraldr er konungr svá
ríkr, at henni er fullræði í, en þó at hon svari á
annan veg þeira erendum, en þeir mundu vilja, þá
H 78 sjá þeir engan sinn kost til þess at sinni, at þeir
mundu hana í brot hafa, nema hennar vili væri til þess.

---

1. *Overskr. fra 18;* Bonorð haraldz konungs *F;* fra gyðu eiriks d. ok haraldi konungi *J1; mgl. K.* 3. er nefnd: het *J1, F.* 4. at: *ul. J1.* 5. bóanda: *sål. K, 18;* bonda *F, J1.* er—frillu: villdi *konungr* hana hafa *til* friþlo *F.* taka: hana *tf. J1 (måske oprl.).* 6. mær: kona *F.* 7. þá: *ul. F.* erendi sín: *omv. J1.* 11. en: ok *J1.* segir hon: *ul. J1.* 12. vill: vili *F.* at: ok *F. J1.* 13. hefir: *ul. J1.* konungr: *ul. J1.* 14. Eiríkr: konungr *tf. F.* 15. furðu: *ul. J1.* máls um: *ul. F, J1.* 15—16. svǫr þessi: *omv. F. J1.* 16. koma: horfa *F.* 16—17. Haraldr—í: henni er haraldr konungr fullkosta *J1.* 16. er kgr.: *omv. F.* 17—18. þó at—vilja: þótt þeir kíosi egi svar þessi moti eyrindom sínom *F;* þott hon suar aðru vis en þeir villdi *J1.* 19. sinn kost: *omv. F, J1.* at sinni: *ul. J1.* 19—20. þeir*(2)*—hafa: hafa hana brat *F;* lata hana fara *J1.* 20. hennar—þess: þat væri hennar vilia*(!) J1.*

ok búask þeir þá ferðar sinnar. En er þeir eru búnir, leiða menn þá út. Þá mælti Gyða við sendimenn, bað þá bera þau orð sín Haraldi konungi, at hon mun því at einu játa at gerask eigin kona hans, ef hann vill þat gera fyrir hennar sakir áðr, at leggja undir sik allan Nóreg ok ráða því ríki jafnfrjálsliga, sem Eiríkr konungr Svía-veldi eða Gormr konungr Danmǫrku, »þvíat þá þykki mér, segir hon, hann mega heita þjóðkonungr«.

K. 4. Heitstrenging Haraldz konungs. U 51

[Fsk. kap. 12, 17, 18; ÓTr. (Fms.) k. 1, (Flat.) k. 2; Upphaf k. 3; Egilss. k. 3.]

Sendimenn fara nú aptr til Haraldz konungs ok segja honum þessi orð meyjarinnar ok telja, at hon er furðu-djǫrf ok óvitr, ok telja þat makligt, at konungr sendi lið mikit eptir henni við ósœmð. Þá svarar Haraldr konungr, at eigi hefði þessi mær illa mælt, eða gǫrt svá, at hefnda væri fyrir vert, bað hana hafa F 40 mikla þǫkk fyrir orð sín — »hon hefir mint mik

1. ok—sinnar: *ul. F.* þá: *ul. J1.* En . . . eru: ok . . . voru *J1.* búnir: þa *tf. J1.* 2. út: i brátt *F.* 3. bað—Haraldi: Segit þer þau min orð *J1.* hon: ek *J1.* 4. mun: m*v*ni *F.* einu: eins *J1.* játa: íatta *F.* hans: haraldz konungs *J1.* 5. hennar: minar *J1.* áðr: *ul. F, J1.* 6. jafn-: *ul. J1.* 7. Eiríkr—eða: *ul. J1.* konungr*(2)*: *ul. J1.* 8. -mǫrku: *sål. F; -*mærk *J1; forkort. K, 18.* þá: eíno *F.* segir hon: *ul. J1; efter* þjóðkgr *F.* 9. mega heita | þjóðkgr: *omv. J1.* 10. *Overskr. fra 18; mgl. K;* heítstreng*ing* k*onung*s *F; ingen kap. J1.* 11. nú: *ul. F, J1.* 12. telja: segia *J1.* 12—13. telja—er: h*on* v*eri* *F.* 13. ok telja: segia *F, J1 (der beholder* ok*).* 14. lið mikit: með fiolmenni *J1 efter* henni. við: ok geri til hennar nækcura *J1.* 15. at—hefði: eigi hefir *F, J1.* 16. eða gǫrt: *ul. J1.* svá—væri: *o*k *eigi* er hefnda *F.* væri: sé *J1.* vert: ok *tf. J1.* 17. mikla: *ul. J1.* mint mik: *omv. F.*

þeira hluta, segir hann, er mér þykkir nú undarligt, er ek hefi eigi fyrr hugleitt«, ok enn mælti hann: »þess strengi ek heit, ok því skýt ek til guðs, þess er mik skóp ok ǫllu ræðr, at aldri skal skera hár mitt né kemba, fyrr en ek hefi eignazk allan Nóreg með skǫttum ok skyldum ok forráði, en deyja at ǫðrum
H 79 kosti«. Þessi orð þakkaði honum mjǫk Guthormr hertogi ok lét þat vera konungligt verk at efna orð sín.

K. 5. Orrosta í Orkadal.

[Upphaf k. 4; Egilss. k. 3; Grett. k. 2.]

866 Eptir þetta samna þeir frændr liði miklu ok búa ferð sína á Uplǫnd ok svá norðr um Dali ok þaðan norðr um Dofrafjall, ok þá er hann kom ofan í byggðina, þá lét hann drepa menn alla ok brenna byggðina; en er fólkit varð þessa víst, þá flýði hverr, er mátti, sumir ofan til Orkadals, sumir til Gaulardals, sumir á markir, sumir leituðu griða, ok þat fengu allir, þeir er á konungs fund kómu, ok gerðusk hans menn. Þeir fengu enga mótstǫðu, fyrr en þeir kómu til Orkadals; þar var samnaðr fyrir þeim; þar áttu þeir ina fyrstu orrostu við konung þann, er Grýtingr

---

1. þeira—hann: a þat *J1.* 2. hefi: þetta *tf. J1.* 6. en: æ *J1 (eða?).* 7—8. honum—hertogi: Guth. honum miog *J1.* 8. lét: kvað *J1.* verk: *ul. J1.* 10. *Overskr. fra 18;* hernaðr har' konungs *F; mgl. K; ingen kap. J1.* 11. miklu: *ul. J1.* 12—13. Dali—Dofra-: *ul. F.* 13. þá: *ul. F.* þá—ofan: er þeir koma *J1.* 14—15. þá—byggðina: taka þeir at brenna en drepa menn alla *J1.* 14. þá: *ul. F.* ok: en *F.* 15. varð: verþr *F.* þessa víst: *omv. F.* þá: *ul. F.* flýði: vndan *tf. J1.* 16. sumir til G.: *ul. J1.* 17. þat fengu: *omv. F.* 17—18. griða—kómu: a fvnð haraldz konungs ok fengv þeir allir grið *J1.* 19. mót-: við- *J1.* 20. samnaðr—þeim: firir þeim samnaðr mikill *J1.* 20—21. þar—þeir: ok atto (þeir *tf. J1)* þar *F. J1.*

hét. Haraldr konungr fekk sigr, en Grýtingr var handtekinn ok drepit mikit lið af honum, en hann gekk til handa Haraldi konungi ok svarði honum trúnaðareiða. Eptir þat gekk alt fólk undir Harald konung í Orkdœlafylki ok gerðusk hans menn.

K. 6. Landz-skipti ok ríkis-stjórn.

[ÓH (53) k. 1; ÓH (Fms.) k. 1; ÓTr. (Fms.) k. 2. (Flat.) k. 3; Upphaf k. 4; Egilss. k. 4; Gíslas. (II) p. 83.]

Haraldr konungr setti þann rétt alt þar, er hann vann ríki undir sik, at hann eignaðisk óðul ǫll ok lét H 80 U 52
alla bóendr gjalda sér landskyldir bæði ríka ok óríka; hann setti jarl í hverju fylki, þann er dœma skyldi lǫg ok landz-rétt ok heimta sakeyri ok landskyldir, ok skyldi jarl hafa þriðjung skatta ok skylda til borðz sér ok kostnaðar. Jarl hverr skyldi hafa undir sér iiii. hersa eða fleiri, ok skyldi hverr þeira hafa xx. marka veizlu; jarl hverr skyldi fá konungi í her lx. hermanna, en hersir hverr xx. menn. En svá mikit hafði Haraldr konungr aukit álǫg ok landz-skyldir, at jarlar hans hǫfðu meira ríki, en konungar hǫfðu fyrrum.

---

1. Haraldr kgr. | fekk: *omv. F.* Grýtingr: konungr *tf. 18.* var: varþ *J1.* 2. ok: en *J1.* mikit—honum: lið hans *J1.* af honum: h*ans F.* 4—5. gekk—menn: lagði haʀaldr konungr vndir sig iorkðœla *(sål.)* fylki *J1.* 5. Ork-: orkn- *F.* 6. *Overskr. fra F;* haralld vann þrandheim *J1; i 18 findes overskr.* Landsrettur H. ks., *men den er næppe skr. af skriveren selv; mgl. K.* 8. óðul ǫll: ꜵll oþꜵll *J1.* ok: *ul. F.* 9. bóendr: bǫendr *(*bo- *18) K, 18;* bøndr *F;* bendr *J1.* ríka: rikia *J1.* 10—11. þann—rétt: lꜵg at dema *J1.* 11. ok landsk.: *ul. J1.* 12. ok—jarl: Iarl skylldi *F.* ok skylda: *ul. J1.* 13. sér*(1): ul. 18.* hverr: *ul. J1.* skyldi hafa: hafði *F.* undir sér: sig*(!) J1;* undir sic *J2.* 14. eða fleiri: *ul. J1.* 16. her-: *ul. F.* hermanna: af sinvm einum kostnadi *tf. J1.* 17. álǫg: a lꜵg*or F.* 18. hǫfðu fyrrum: fyʀ *J1.*

En er þetta spurðisk um Þrándheim, þá sóttu til Haraldz konungs margir ríkismenn ok gerðusk hans menn.

K. 7. Orrosta í Gaulardal.

[Upphaf k. 4; Egilss. k. 3.]

Þat er sagt, at Hákon jarl Grjótgarðzson kom til Haraldz konungs útan af Yrjum ok hafði lið mikit
F 41 til fulltings við Harald konung. Eptir þat fór Haraldr konungr inn í Gaulardal ok átti þar orrostu ok feldi þar ii. konunga ok eignaðisk síðan ríki þeira, en þat var Gauldœlafylki ok Strindafylki. Þá gaf hann Hákoni jarli yfirsókn um Strindafylki. Eptir þat fór Haraldr konungr inn í Stjóradal ok átti þar ina iii. orrostu ok hafði sigr ok eignaðisk þat fylki Eptir þat sǫmnuðusk saman Innþrœndir ok váru komnir saman iiii. konungar með her sinn; sá einn, er réð
H 81 Veradal, annarr réð fyrir Skaun, iii. Sparbyggvafylki, iiii. af eynni iðri, sá átti Eynafylki. Þessir iiii. konungar fóru með her í mót Haraldi konungi, en hann helt orrostu við þá ok fekk sigr, en þessir konungar fellu sumir, en sumir flýðu. Haraldr konungr átti

---

1. þá: *ul. F.* 1—2. Haraldz: *sål. 18, F, J1; ul. K.* 2. ok gerðusk: *með þvi* at *ganga til* handa *ok geraz F.* 4. *Overskr. fra 18;* ORos*t*a a yrivm. *F; mgl. K; ingen kap. J1.* 5—6. Þat—konungs: þa kom til hans hakon iarl griotgarðz son *J1.* 7. Eptir þat: Siþ*an F.* 8. ok*(2):* h*ann F.* 9. síðan: *ul. J1.* 10. var: e*r F.* hann: ha*raldr konung*r *F.* 10—11. Hákoni: *ul. J1.* 13. fylki: riki ok *J1.* 13—14. Eptir þat: þ*vi* nøst *F.* 14. váru: þ*ar tf. F.* 15. réð: firi *tf. J1.* 16. réð: *ul. J1.* iii.: a *tf. J1.* -byggva: *sål. F;* -ia *de øvrr.* 17. iðri—Eynaf.: *ul. J1.* 18. með her í móti H. k.: moti haraldi konungi með her sinn *J1.* her í mót: h*er* síɴ, motí *F.* en: *ul. F.* en hann: haʀaldr konungr *J1.* 19. helt: attv*(!) J1.* 20. H. kgr | átti: *omv. J1.*

allz í Þrándheimi viii. orrostur eða fleiri, ok at feldum viii. konungum eignaðisk hann allan Þrándheim.

K. 8. Haraldr vann Naumdœlafylki.

[Jfr. Fsk. k. 12; Upphaf k. 6; Egilss. k. 3.]

Norðr í Naumudal váru brœðr ii. konungar, 867 Herlaugr ok Hrollaugr. Þeir hǫfðu verit at iii. sumur at gera haug einn; sá haugr var hlaðinn með grjóti U 53 ok lími ok viðum gǫrr; en er haugrinn var algǫrr, þá spurðu þeir brœðr þau tíðendi, at Haraldr konungr fór á hendr þeim með her; þá lét Herlaugr konungr aka til vist mikla ok drykk. Eptir þat gekk Herlaugr konungr í hauginn með xii. mann; síðan lét hann kasta aptr hauginn. Hrollaugr konungr fór upp á haug þann, er konungar váru vanir at sitja á, **J** ok lét þar búa konungs hásæti ok settisk þar í; þá lét hann leggja dýnur á fótpallinn, þar er jarlar váru vanir at sitja; þá veltisk konungr ór hásætinu ok í jarls-sæti, ok gaf sér sjálfr jarls-nafn. Eptir þat fór Hrollaugr á móti Haraldi konungi ok gaf honum alt ríki sitt ok bauð at gerask hans maðr ok sagði honum alla sína meðferð. Þá tók Haraldr konungr sverð ok **H** 82

1. viii.: vi *J1.* 3. *Overskr. fra 18;* fra herlaugi ok hroll-augi *F. J1; mgl. K.* 5. Þeir: breþr *tf. J1.* 7. viðum gǫrr: *omv. F.* 9. með her: *ul. J1.* konungr: *ul. F.* 10. til: haugs-ins *tf. J1, F.* 11. með: við *J1.* síðan—hann: let siþ*an* *F.* 12. kasta—hauginn: aptr lykia *J1.* 13. er: þeir *tf. J1.* á*(2): ul. J1.* 14. ok*(1): ul. F.* þar*(1): herefter er der i K tegn, som antyder en lakune i mbr.; i 18 findes et lignende med følgende randbemærkning:* Deest unum folium | qui defectus e msc. Wormiano completus. *Den følg. tekst til* lýst *(117.17) er altså* J^s. kgs hásæti: *omv. F.* 14—15. þá—hann: h*ann* let *F.* 15. þar: *ul. F.* 16. sitja: á *tf. K.* konungr: hann *K;* hrollaugr k*onungr* *F.* ór: k*onungs* *tf. F.* 18. Hroll-augr á: h*ann* *F.* 19. hans: *ul. J1.* honum: k*onungi* *F.* 20. sverð: *ul. J1; i 18 understreget, så at det har mgl. i J.*

festi á linda honum, þá festi hann skjǫld á háls honum ok gerði hann jarl sinn ok leiddi hann í hásæti; þá gaf hann honum Naumdœlafylki ok setti hann þar jarl yfir.

K. 9. Frá skipan Haraldz konungs.

[Jfr. Fsk. k. 7; Upphaf k. 6; Grett. k. 2; Vatsd. k. 9.]

Haraldr konungr fór þá aptr til Þrándheims ok
867—8 dvalðisk þar um vetrinn, ok kallaði heimili sitt jafnan
síðan; þar setti hann inn mesta hǫfuðbœ, er Hlaðir
heita. Þann vetr fekk hann Ásu, dóttur Hákonar
jarls Grjótgarðzsonar, ok hafði Hákon þá mestan
868 metnað af konunginum. Um várit réð Haraldr kon-
ungr sér til skipa. Hann hafði gera látit um vetrinn
dreka mikinn ok búinn it vegligsta; þar skipaði
hann á hirð sinni ok berserkjum; stafnbúar váru mest
F 42 vandaðir, þvíat þeir hǫfðu merki konungs. Aptr frá
stafninum til austrúms var kallat á rausn; þat var
skipat berserkjum. Þeir einir náðu hirðvist með
Haraldi konungi, er afreksmenn váru bæði at afli ok
hreysti ok allz konar atgervi; þeim einum var skipat
hans skip; en hann átti þá góð vǫl at kjósa

---

1. þá—hann: *ok hann* hengði *F.* 2. þá: *með því F.* 3. Naumdœlafylki: at yfir sókn *tf. F (og Upphaf).* 5. *Overskr. fra 18. J1; ingen kap. F.* 6. þá: *ul. 18.* 7. ok: *sål. 18; ul. K, F, J1, som alle har istf. det:* iafnan siðan. 7. kallaði: h*ann tf. F.* 7—8. jafnan síðan: *sål. 18. J1* (iamnan siðan*);* i þrandheímí *F.* 8. er: síɴ sem *F.* 9. heita: *herefter kap. i F med overskr.:* har*aldr* kon*ung*r hafði vti leiðangr. hann: har*aldr* kon*ungr F.* 10. þá: j. (=jarl) *F.* 11. konunginum: *art. ul. F.* 12. sér: *ul. F.* gera látit: *omv. F.* 13. búinn—vegl.: all vel buíɴ *F.* þar: þat *K og ul. det følg.* á. 14. ok: *ul. 18, J1.* 16. stafninum: stafnrv*mi F.* var: þ*at* v*ar F.* þat var: v*ar* þ*ar F.* 18. bæði: *ul. F.* 19. þeim: slikom *F.* 19—20. var—en: v*aru* þa skipvt h*er*skipín. þ*viat F.* 20. vǫl: a *tf. F.*

ór hverju fylki sér hirðmenn. Hann hafði her mikinn ok mǫrg stórskip ok margir ríkismenn fylgðu honum. Þess getr Hornklofi í Glymdrápu, at Haraldr konungr U 54
hafði fyrr barzk á Updals-skógi við Orkndœlinga, en hann hefði leiðangr þenna úti:

42. Hilmir réð á heiði, H 83
hjaldr-seiðs, þrimu, galdra
óðr við œskimeiða
ey vébrautar, heyja,
áðr gnapsólar Gripnis
gnýstœrandi fœri
rausnarsamr til rimmu
ríðviggs lagar skíðum.

43. Gerði glamma ferðar
gný drótt jǫru Þróttar
helkannanda hlenna
hlymræks of trǫð glymja,

---

1. ór—fylki | sér hirðm.: *omv. F.* Hann: har*aldr* kon*ung*r *F.* 3. Hornklofi: skalld *tf. F.* Glym-: gyrn *J1;* geyru *18, fejllæsn.* 4. hafði: hæfði *J1.* barzk: barízt *F.* -dœlinga: *K;* -dǫľ *J1* ([Orka]dal*! 18); døli F.*

6—13. **42. vísa** *(se Krit. stud. 66—9):* 2. -seiðs: scyþz *K, 18;* skiðs *J1;* seiðz *F.* þrimu: þ*r*imo *F, J2;* þrumu *de øvrr. (dog skr. J1* þrunu = þrimu*?).* galdra: at giallda *F.* 3. óðr: oþr *F;* oþ *K;* oð *J1, 18.* -meiða: meiði *K.* 4. vébrautar: *sål. J1, 18;* vegbrot*ar F;* varbraꝛtar *K.* 5. -sólar: salar *alle.* Gripnis: *sål. K, J1, 18;* g*r*imnís *F.* 8. ríðviggs: riðvíɢs *F;* riþvigs *K, 18* (d), *J1* (ðu).

14—17. **43. vísa** *(se Krit. stud. 69—73):* 1. Gerði: gerðiz *alle* (io *J1;* iǫ *18;* o *K;* ey *F).* 2. drótt: þrottr *alle.* jǫru: íorv *F;* ioʀo *de øvrr.* þróttar: drottar *alle.* 3. -kannanda: kannandi *F, K;* kan̄aði *J1;* kaɴaþi *18.* hlenna: hlaɴa *K.* 4. of: um *alle.* trǫð: traꝛð *F;* truð *de øvrr. (l.* 5—8 *også i SnE. I, 494 II 449, 598).*

áðr út á mar mœtir
mannskœðr lagar tanna
ræsinaðr til rausnar
rak vébrautar nokkva.

K. 10. Orrosta við Sólskel.

[Upphaf k. 6; Egilss. k. 3.]

868 Haraldr konungr helt liði sínu út ór Þrándheimi ok snøri suðr á Mœri. Húnþjófr er nefndr konungr, sá er réð fyrir Mœrafylki; Sǫlvi klofi hét sonr hans; þeir váru hermenn miklir. En sá konungr, er réð fyrir Raumsdali, er nefndr Nǫkkvi; hann var móðurfaðir Sǫlva. Þessir hǫfðingjar drógu saman her mikinn, er þeir spyrja til Haraldz konungs, ok fara móti honum, ok hittask við Sólskel; varð þar orrosta ok hafði Haraldr konungr sigr; svá segir Hornklofi:

H 84 44. Þar svát barsk at borði,
borðhǫlkvi rak norðan,
hlífar valdr til hildar,
hregg, dǫglinga tveggja.

6. -skœðr: *sål. F;* skioðr *de øvrr.* tanna: ranna *18.* 7. -naðr: *sål. F;* maðr *de øvrr. (ᛘ K).* til: *ok F.* 8. nǫkkva: nækva *J1, K, 18;* nokk*va F.*

5. *Overskr. fra J1, 18; mgl. K, F.* 6. helt – sínu: for *F.* 7. er nefndr: h. *F.* 8. sá: *ul. F;* sia *18.* hét: er *(sidst i l., mgl.* nefndr*?) F.* sonr: son *J1, F;* s. *K, 18.* 10. -dali: *sål. F;* -dal *de øvrr.* Nǫkkvi: nækui *J1;* Nockvi *K;* nokkví *F.* hann var: *ul. F.* 11. saman—mikinn: h*er* saman *F.* 12. spyrja: spyrðo *F.* 13. ok*(1):* þ*eir F.* hittask: híttvz *F.* orrosta: mikil *tf. F.* 14. svá segir: Þ*essar* or*rost*o getr *F.*

15—18. **44. visa** *(se Krit. stud. 73—75):* 1. svát: sva at *alle.* barsk: barz *J1, K, 18;* barðz *F.* 2. -hǫlkvi: hælkvis *alle (*-nis *18).* 4. hregg: *sål. K, J1, 18;* hregs *F.*

ok allsnœfrir jǫfrar
orðalaust at morði
(endisk rauðra randa
rǫdd) dynskotum kvǫddusk.

Báðir konungar fellu, en Sǫlvi komsk með flótta undan;
lagði Haraldr konungr þá undir sik þessi tvau fylki
ok dvalðisk þar lengi um sumarit ok skipaði þar
réttum með mǫnnum, en um haustit bjósk hann at 868
fara norðr til Þrándheims. Rǫgnvaldr Mœra-jarl, sonr
Eysteins glumru, hafði þá gǫrzk maðr Haraldz konungs.
Haraldr konungr setti hann hǫfðingja yfir þessi F 43
ii. fylki, Norð-Mœri ok Raumsdal, ok fekk honum
þar styrk til bæði af ríkis-mǫnnum ok bóndum, svá
ok skipa-kost at verja landit fyrir ófriði. Hann var
kallaðr Rǫgnvaldr inn ríki eða inn ráðsvinni, ok U 55
segja menn, at hvártveggja væri sannnefni. Haraldr
konungr var um vetrinn eptir í Þrándheimi. 868—9

K. 11. Fall Arnviðar ok Auðbjarnar konungs.

[Upphaf k. 6; Egilss. k. 3, 4.]

Eptir um várit bjó Haraldr konungr her mikinn 869
ór Þrándheimi ok sagði, at hann mundi þeim her
stefna á Sunn-Mœri. Sǫlvi klofi hafði um vetrinn
legit úti á herskipum ok herjat um Norð-Mœri ok H 85

---

5. allsnœfrir: alsnæfr*ir* *J1, 18;* allz næfrir *K;* allsnǫfrír *F.* 8. kvǫddusk: kvæddr*(!)* *K.*

5. Báðir—fellu: þ*ar* fello bað*ir* k*onun*gar *F.* með: við *F.* 7. um: of *F* = *l. 8.* 8. mǫnnum: *ok* setti þ*ar* fór raða m*enn* *ok* treysti s*er* folk*it* *tf. F.* 9. Þrándheims: *kap. i F uden overskr.* sonr: s. *alle.* 10. þá: of svm*ar*ít *tf. F.* 11. Haraldr: *ul. F.* 11—12. þessi ii. | fylki: *omv. F.* 15. eða: *ok F.* 16. segja: kalla *F.* 18. *Overskr. fra 18; samme med udeladelse af* Arnviðar *(-*viðs *18)* ok *J1; mgl. F.* 19. Eptir: En *F.* 20. sagði: *J1, F;* s. *K, 18.* hann—her: þ*eim* her m*un*di h*ann* *F.* 22. ok*(1):* hafði *tf. F.* um: a *K.*

drepit þar marga menn Haraldz konungs, en suma rænta, en stundum um vetrinn hafði hann verit á Sunn-Mœri með Arnviði konungi frænda sínum. En er þeir spyrja til Haraldz konungs, þá samna þeir liði ok verða fjǫlmennir, þvíat margir þóttusk eiga Haraldi konungi heiptir at gjalda. Sǫlvi klofi fór suðr í Fjǫrðu á fund Auðbjarnar konungs, er þar réð fyrir, ok bað hann liðs, at hann skyldi fara með her sinn til styrks við þá Arnvið konung — segir hann svá: »Ǫllum er oss sjá kostr nú auðsærr, at vér rísim allir upp móti Haraldi konungi; munu vér þá hafa nógan styrk, ok mun þá auðna ráða sigri, en hitt er ella, ok er þat engi kostr þeim mǫnnum, er eigi eru ótignari at nafni, en Haraldr, at gerask þrælar hans. Þótti fǫður mínum betri sá kostr, at falla í bardaga í konungdómi sínum, en gerask undirmaðr Haraldz konungs«. Kom Sǫlvi svá rœðum sínum, at Auðbjǫrn hét ferðinni, ok dró hann þá her saman ok fór norðr til fundar við Arnvið konung; hǫfðu þeir

---

1. þar—konungs: m*ar*t m*anna* fi*r*ir har*aldi* ko*nun*gi *F*. 1—2. suma rænta: *omv. F og tf.: ok* brent fi*rir* svmo*m*. *ok* ge*r*t hít mesta he*r*vi*r*ki. *hvilket måske også har været K's læsemåde.* 2. um: of *F*. hafði—verit: v*ar* h*ann* *F*. 4. spyrja: spurðo *F; ul. J1*. til H. konungs: at har*aldr* ko*nung*r v*ar* a skíp komíɴ. *ok* hafði he*r* mikíɴ *F*. 6. Haraldi—heiptir ¦ at gjalda: *omv. F*. 8. fyrir: *ul. K*. með: v*ið* *F*. 9. sinn: sinom *K*. 9—11. segir—rísim: e*r* þa e*igi* olikligt a*(!)* vár fe*r*þ takiz vel. ef ve*r* risom *F*. 10. nú: *efter* oss er *(sål.) K*. 11. upp: *ul. F*. móti: í mót *F*. 11—12. munu—nógan: þ*v*i*at* ve*r* hofv*m* þa ǿríɴ *F*. 12. mun þá: ma *F*. 12—13. en—ella: híɴ e*r* aɴa*r*r kostr *F*. 13. þat: þo *tf. F*. 14. at nafni: *ul. F*. Haraldr: ko*nung*r *tf. F*. 15. fǫður: feðr *18, F*. betri: *foran* Þotti *F*. 16—17. gerask—konungs: ga*n*ga sialfk*r*afa i þion*us*tv við har*ald* ko*nun*g eða þola e*igi* vapn se*m* na*m*dǿla ko*nun*gar ge*r*þo *F*. 17. rœðum sínum: rǿðo síɴí *F*. 18. Auðbj.: ko*nung*r *tf. F*. ok*(1): ul. F*.

þá allmikinn her. Þeir spurðu þá til Haraldz kon-
ungs, at hann var þá norðan kominn. Þeir hittusk 869
fyrir innan Sólskel. Þat var þá siðvanði, er menn
bǫrðusk á skipum, at tengja skyldi skipin ok berjask
um stafna. Var þá svá gǫrt; lagði Haraldr konungr
skip sitt móti skipi Arnviðar konungs; varð sú orrosta
in snarpasta, ok fell mikit fólk af hvárum tveggjum, H 86
ok at lykðum varð Haraldr konungr svá óðr ok reiðr,
at hann gekk fram á rausn á skipi sínu, ok barðisk
þá svá snarpliga, at allir frambyggvar á skipi Arn- U 56
viðar hrukku aptr til siglu, en sumir fellu, gekk Har-
aldr konungr þá upp á skipit, leituðu þá menn Arn-
viðar konungs á flótta, en hann sjálfr fell á skipi
sínu; þar fell Auðbjǫrn konungr, en Sǫlvi flýði; svá
segir Hornklofi:

45. Háði gramr, þars gníðu, F 44
geira hregg við seggi,
(rauð fnýsti ben blóði)
bryngǫgl í dyn Skǫglar,
þás á rausn fyr ræsi
(réð egglituðr) seggir

1—2. til—þá: at har*aldr* k*onung*r v*ar* *F*. 2. kominn: *kap. uden overskr. F*. 2—3. Þeir—S.: *ul. F*. 3. þá: *ul. F*. -vanði: vani *K*; -venía *F*. 5. þá: þ*ar* *F*. lagði | H. kgr.: *omv. F*. 6. Arnviðar: *sål. K, F, J1*; -viðs *18*. 7. mikit: m*art* *F*. 8. óðr . . . reiðr: *omv. F*. 10. snarp-: díarf- *F*. -byggvar: *sål. K, F*; -iar *J1, 18*. 10—11. Arnviðar: -viðs *K*; *fork. i de øvrr.*; k*onungs* *tf. F*. 11—12. H. kgr | þá: *omv. F*. 12. kon-ungr: *ul. K*. skipit: skip arnv'. k*onungs* *F*. 12—13. Arnviðar: *sål. F*; *fork. i de øvrr.* 13. hann sjálfr: *omv. F*. 14. fell: ok *tf. F, 18*. flýði: ko*m* a flótta *F*.

16—21. **45. vísa.** 1. þars: þar er *alle*. gníðu: *sål. F*; gnuðu *de øvrr.* 3. fnýsti: *K, J1, 18*; fnysto *F*. 4. bryngǫgl: *sål. K, J1* (-gaul), *18*; bengagl *F*. 5. þás: þa er *alle*. rausn: raunsn *J1, 18*. fyr: f*iri* *J1*; fyr*ir* *18*; f*yr* *K*; ꝼ *F*. 6. -lituðr: litaðr *F*.

— æfr gall hjǫrr við hlífar —
hnigu fjǫrvanir (sigri).

Þar fell ór liði Haraldz konungs Ásgautr ok Ásbjǫrn, jarlar hans, Grjótgarðr ok Herlaugr, mágar hans, synir Hákonar Hlaða-jarls. Sǫlvi var síðan víkingr mikill langa hríð ok gerði opt mikinn skaða á ríki Haraldz konungs.

K. 12. Brenna Vémundar konungs.

[Fsk. k. 10—12; Upphaf k. 5, 6; Land. V k. 9; Egilss. k. 4; Flóam. k. 1.]

Haraldr konungr lagði undir sik Sunn-Mœri. Vémundr, bróðir Auðbjarnar konungs, helt Firðafylki.
869 Þetta var síðla um haust ok gera menn þat ráð með Haraldi konungi, at hann skyldi eigi fara suðr um Stað. Þá setti Haraldr konungr Rǫgnvald jarl yfir Mœri hvára-tveggju ok Raumsdal ok hafði hann þá
H 87 um sik mikit fjǫlmenni. Haraldr konungr fór þá til
869—70 Þrándheims. Þann sama vetr fór Rǫgnvaldr jarl it iðra um Eið ok svá suðr um Fjǫrðu; hann hafði njósn af Vémundi konungi ok kom um nótt, þar sem heitir Naustdalr; var Vémundr konungr þar á veizlu; Rǫgnvaldr jarl tók hús á þeim ok brendi konung inni með níu tigu manna. Eptir þat kom Berðlu-Kári til Rǫgn-

---

7. hjǫrr: *sål. F; her de* ǫrr.

3. fell—konungs: fello af har*aldi* ko*nungi* *F*. Ásbjǫrn: arnbíorn *F*. 4. hans*(1)*: konungs *K; ok tf. F*. Herl.: hrollægr *K*. 5. Hlaða: *ul. F*. 6. opt: optl*iga* *F*. 8. *Overskr. fra J1. 18; mgl. K. F*. 9. Har.—lagði: Eft*ir* þ*at* lagði har*aldr* ko*nungr* *F*. 10. Firðaf.: *ok* ger*þiz* ko*nungr* yf*ir tf. F*. 11. um: of *F*. 12—13. um Stað: *ul. K;* a hæst degí *tf. F*. 13. Har. kgr.: h*ann* *F*. 14. Mœri: Mæra *K (dittogr.)*. ok*(2)* . . . þá: *ul. F*. 15. fór þá: sn*eri* þa norðr aftr *F*. 17. um Eið: *ul. F*. um*(2)*: of *F*. 20. konung inni: þ*ar* ini. vem*und* ko*nung* *F*. 21. níu tigu: *sål. K;* niv tigi *J1;* xc *18;* .lxxx. *F*.

valdz jarls með langskip alskipat, ok fóru þeir báðir norðr á Mœri; tók Rǫgnvaldr jarl skip þau, er átt hafði Vémundr konungr, ok alt lausafé, þat er hann fekk. Berðlu-Kári fór norðr á fund Haraldz konungs ok gerðisk hans maðr; hann var berserkr mikill. Um U 57 várit eptir fór Haraldr konungr suðr með landi ok 870 lagði undir sik Firðafylki. Síðan siglði Haraldr konungr austr með landi ok kom fram í Vík austr, en hann setti eptir Hákon jarl Grjótgarðzson ok fekk honum yfirsókn í Firðafylki. Þá sendi Hákon jarl orð Atla jarli inum mjófa, at hann skyldi fara á braut ór Sogni ok vera jarl á Gaulum, sem hann hafði fyrr verit, en kvað Harald konung hafa veitt sér Sygnafylki. Atli jarl sendi þau orð í mót, at hann mun halda Sygnafylki ok svá Gaulum, þar til er hann finnr Harald konung. Jarlarnir þreyttu þetta með sér, þar til er báðir samna her; þeir hittusk á Fjǫlum í Stafanessvági ok áttu þar orrostu mikla. Þar fell H 88 87[illegible] Hákon jarl, en Atli jarl varð sárr til ólífis ok fóru þeir með hann til Atleyjar ok andaðisk hann þar; svá segir Eyvindr skáldaspillir:

---

4. norðr: *til* þrandh*eims tf. F.* 5. mikill: *kap. 18 med overskr.* fall Haconar jarls ok Atla jarls ens miofa; *F uden overskr.; ingen kap. J1, K.* 6. landi: með skípa h*er tf. F.* 7. Har. kgr.: h*ann F.* 8—9. en—eptir: Har*aldr* k*onungr* settí eft*ir* i fiorðo*m F.* 9. Grjótg. ok: *ul. J1;* G. s. *ul. 18.* 10. yfirsókn í F.: firða fylki at yf*ir* sokn *F og tf.:* En er k*onung*r var a*u*str farín *(hvilket mulig også har stået i K).* 11. á braut: *18, J1;* bra*u*t *F;* brot *K.* 12. hann: *ul. F.* 13. verit: haft *F.* 13—16. kvað—finnr: atli sagði har*ald* k*onung* hafa veítt se*r* sygna fylki *ok* kvez þ*vi* m*und*o halda t*il* þess e*r* h*ann* fyndi *F.* 16. þreyttu: þreyta *F.* 17. hittusk: híttaz *F, K* 18. þar: *ul. F.* orrostu mikla: *omv. F.* 19. jarl*(2): ul. K.* 19—20. ok—þar: f*oro* m*enn* h*ans* t*il* atleyi*ar* með h*ann* o*k.* þ*ar* andaþiz h*ann F.*

F 45 46. Varð Hǫkunn,
Hǫgna meyjar
viðr. vápnberr,
es vega skyldi,
ok sinn aldr
í odda gný
Freys ǫttungr
á Fjǫlum lagði.

47. Ok þar varð,
es vinir fellu
magar Hallgarðs,
manna blóði
Stafaness
við stóran gný
vinar Lóðurs
vágr of blandinn.

K. 13. Frá Haraldi konungi ok Eiríki Svía-konungi.

870 Haraldr konungr kom liði sínu austr í Vík ok lagði inn til Túnsbergs; þar var þá kaupstaðr; hann hafði þá dvalzk í Þrándheimi iiii. vetr ok komit ekki á þeiri stundu í Víkina. Hann spurði þar þau tíðendi, at Eiríkr Svía-konungr Eymundarson hafði lagt undir sik Vermaland ok hann tók þar skatta af ǫllum markbyggðum, ok hann kallaði vestra Gautland alt norðr til Svínasundz, ok it vestra alt með hafi, þá kallaði
H 89 Svía-konungr þat alt sitt ríki ok tók skatta af. Hann
U 58 hafði þar sett yfir jarl, er kallaðr var Hrani gauzki; hann hafði ríki í milli Svínasundz ok Gautelfar; hann var ríkr jarl. Haraldi konungi var sagt frá orðum Svía-konungs, at hann skyldi eigi fyrr af láta, en hann hefði jammikit ríki í Víkinni, sem fyrr hafði

---

1—8a. **46. vísa.** 4. es: er *alle.* 8. á: at *F.*

1—8b. **47. vísa.** 1. þar: þ*ar F;* þ̄ *K;* þi *J1* (þ *J2*). *18.* 2. es: er *alle.* 3. -garðs: gar *K;* g*arz J1, 18;* gar*ð*z *F.* 7. Lóðurs: lóðrs *K.* 8. blandinn: blasín *F* (*rettet fra* blasno).

9—10. *Overskr. fra J1. 18; mgl. K, F.* 12. hann: har*aldr* k*onungr F.* 13. dvalzk: ve*rit F.* 14. þar: *ul. F.* 15. son: *J1;* s. *K. F.* 16. hann: *ul. K.* þar: *ul. F.* af: *K, F;* ꝼ̇ *J1, 18* (= frá?). 18. hafi: hafino *F.* þá: þ*at F og ul. det følg.* þat. 20. yfir: *ul. F.* Hrani: hín *tf. F.* 21. í milli: millo*m F.* 22. var(2): *sva tf. F.* 23. af láta: letta *F.* 24. jam-: *K;* iafn *J1. 18; sva F.* hafði: þ*ar* haft *tf. F.*

Sigurðr eða Ragnarr loðbrók, sonr hans, en þat var
Raumaríki ok Vestfold, alt út til Grenmars, svá
Vingulmǫrk, ok alt suðr þaðan hafði snúizk til hlýðni
við Svía-konung. Þetta líkaði Haraldi stórilla; hann
stefndi þar þegar þing við bœndr þar á Foldinni ok
bar sakar á hendr þeim um landráð við sik. Bœndr
kómu þar sumir syn fyrir sik, sumir guldu fé, sumir
sættu refsingum: fór hann svá um sumarit um þat
fylki. Um haustit fór hann upp á Raumaríki ok fór 870
þar alt at sama hætti. Þá spurði hann ǫndverðan
vetr, at Eiríkr Svía-konungr reið um Vermaland at
veizlum með hirð sína.

K. 14. Dráp Áka.

[Jfr. Egilss. k. 70.]

Haraldr konungr býsk austr um Eiðaskóg ok kom 870
fram í Vermalandi; lét þar búa veizlur fyrir sér.
Áki hét maðr; hann var ríkastr bóndi á Vermalandi,
stórauðigr ok þá gamall at aldri; hann sendi menn
til Haraldz konungs ok bauð honum til veizlu; kon-
ungr hét ferðinni at ákveðnum degi. Áki bauð ok H 90
Eiríki konungi til veizlu ok lagði honum inn sama F 46
stefnudag. Áki átti mikinn veizlu-skála ok var þá forn;

---

1. Sigurðr: h*r*ingr *tf. F.* sonr: son *K; s. de øvrr.* 2. svá: *ok tf. F.* 3. hafði: þa v*m* oll þessi fylki *tf. F (og punktum foran* hafði*).* 4. -konung: m*a*rgi*r* hofþ*ingiar. ok* mik*it* folk aɴat *tf. F.* Haraldi stórilla: *omv. F og tf. (ligesom også K);* kon*ung*i. 4—5. hann—þegar: *ok* stefndi h*ann* *F.* 5—6. ok bar: b*ar* h*ann* þa *F.* 6. þeim: bondo*m tf. F.* um: e*r* h*ann* keɴði *F.* 7. kómu—sik: ge*r*ðo skyn fi*rir F.* 8. um*(2)*: of *F.* 10. at: m*eð F.* hætti: at h*ann* lagði vnd*ir* sig þ*at* fylki *tf. F.* 13. *Overskr. fra J1, 13; mgl. K, F.* 14. býsk: byr fe*r*þ sína *F.* 15. lét: h*ann tf. F.* veizlur: veizlo *F.* 16. -landi: *ok tf. F.* 19. ferðinni: fe*r*þ síɴí *F og ul.* at—degi. ok: *F efter* konungi. 21. veizlu: *ul. F.* ok—forn: *ok* fornan *F.*

hann lét þá gera annan nýjan skála eigi minna ok
vanda sem mest; hann lét þann skála tjalda allan
nýjum búnaði, en inn forna með fornum búnaði. En
er konungar kómu til veizlunnar, þá var skipat
Eiríki konungi með sínu liði í inn forna skála, en
Haraldi í inn nýja skála með sínu liði; þannug var
skipt ǫllum borðbúnaði, at Eiríks-menn hǫfðu forn
ker ok horn ok þó gylt ok vel búin, en Haraldz kon-
ungs menn hǫfðu ǫll ný ker ok horn ok búin ǫll
U 59 með gulli; þau váru ǫll skyggð ok líkuð, en drykkr
var hvártveggi inn bezti. Áki hafði fyrr verit maðr
Hálfdanar svarta. En er sá dagr kom, er veizlan var
ǫll, þá bjoggusk konungar til brautferðar; váru þá
reiðskjótar búnir. Þá gekk Áki fyrir Harald konung
ok leiddi eptir sér son sinn, xii. vetra gamlan, sá hét
Obbi. Áki mælti: »ef yðr þykkir herra vináttu vert
fyrir góðvilja minn, er ek hefi lýst fyrir þér í heim- K
boði mínu, þá launa þat syni mínum; hann gef ek

---

1. hann—þá: þa let h*ann* *F*. nýjan skála: veizlo skala nyían *ok* *F*. 2. sem mest: at ollu *F*. 3. en—búnaði: *ul.* *K*. með: skala *F*. 4. þá: *ul.* *F*. 5. með—liði: *ok* h*ans* liþí *F* *efter* skála. sínu liði: sinni hirð *K*. 6. Haraldi: k*onung*i *tf.* *F*. sínu liði: sítt líþ *F*. 6—7. þannug—skipt: Mæð sama høtti v*ar* skip*at* *F*. 7. ǫllum borðb.: *omv.* *F*. Eiríks: eiri*kr* k*onung*r *ok* h*ans* *F*. hǫfðu: oll *tf.* *F*. 8. ok*(1):* s*va* *tf.* *F*. gylt ok: all- *F*. 8—9. Har. kgs: har*aldr* kon*ung*r *ok* h*ans* *F*. 9—10. ǫll*(2)*—gulli: vel *F*. 10. þau váru: *omv.* *F*. skyggð ok líkuð: *omv.* *F* *og* *tf.* sem glér. en: *ul.* *F*. 11. Áki: bondi *tf.* *F*. fyrr verit: *omv.* *F*. 12. svarta: k*onung*s *F*. 13. þá*(1):* *ul.* *F*. braut-: brot- *K*. 15. eptir: með *F*. vetra: *ul.* *F*. 15—16. sá—Obbi: *sål.* *K* *(dog* U-*)*, *J1, 18;* er vbbi h. *F*. 16. yðr . . herra: þ*er* k*onung*r *F*. vináttu: nokk*urr*ar v. *F*. 17—18. góðvilja—mínu: hei*m*boðit *F*. 17. lýst: *hermed ender det fra J hæntede. i K manglende stykke (jfr. ovf. 106.*$_{14}$*).* fyrir þér: við yðr *J1*. 18. launa: lænið þer *J1*. þat: *ul.* *F*. syni: seyni *F*. ek: *ul.* *J1 (ikke J2).*

þér til þjónostu-mannz«. Konungr þakkaði honum með mǫrgum fǫgrum orðum sinn fagnað ok hét honum þar í mót fullkominni sinni vináttu; síðan greiddi hann fram stórar gjafar, er hann gaf konungi. Síðan gekk Áki til Svía-konungs; var þá Eiríkr konungr klæddr ok búinn til ferðar ok var hann heldr ókátr. Áki tók þá góða gripi ok gaf honum. Konungr svarar fá ok steig á bak hesti sínum. Áki gekk á leið með H 91 honum ok talaði við hann; skógr var nær þeim ok lá þar vegrinn yfir; en er Áki kom á skóginn, þá spurði konungr hann: »hví skiptir þú svá fagnaði með okr Haraldi konungi, at hann skyldi hafa af ǫllu inn betra hlut, ok veiztu, at þú ert minn maðr«. »Ek hugða, segir Áki, at yðr, konungr, ok yðra menn mundi engan fagnað skort hafa at þessarri veizlu, en er þar var forn búnaðr, er þér drukkuð, þá veldr þat því, at þér eruð nú gamlir, en Haraldr konungr er nú í blóma aldrs; fekk ek honum af því nýjan búnað; en þar er þú mintir mik, at ek væra þinn maðr, þá veit ek hitt eigi síðr, at þú ert minn maðr«. Þá brá konungr sverði ok hjó hann banahǫgg, reið

1. þér: yðr *J1.* 2. með—orðum: *ul. J1.* mǫrgum: *ul. F.* ok: *ul. F.* 3. þar—fullk.: *ul. J1.* 4. hann*(1):* aki *J1.* gjafar: *sål. J1;* giafir *de øvrr.* Síðan: mintiz Aki við konung *tf. J1;* Eft*ir* þ*at F.* 5. Áki: hann þa *J1.* 5—6. var—ókátr: var eiʀikr konungr þa ferþar buinn *J1.* 7. þá: *ul. F.* honum: konungi *J1.* 7—8. svarar—sínum: steig a hest sinn *(sål. også F)* ok svarar fa *J1.* 8. ok—sínum: *ul. 18.* 9. honum: konungi *J1.* þeim: bǫnum *J1.* 10. þar vegrinn: *omv. F.* á: i *J1.* þá: *ul. F.* 12. hafa | af ǫllu: *omv. J1.* af: i *F.* 13. minn maðr: *sål. J1, F; omv. K, 18.* 14. segir Áki: Aki sv*ar*. *F foran* Ek. 15. þessarri: þessi *J1, F.* 16 þar—búnaðr: forn bvn. var þar *J1.* er*(2):* sem *F, J1.* þá: *ul. F.* 17. konungr: *ul. J1.* 18. nú: *ul. F.* aldrs: síns *tf. F.* 19. þú mintir: þer mintvð *J1.* mik: a *tf. F, J1.* væra: v*e*ri *F;* em *J1.*

braut síðan. En er Haraldr konungr var búinn at stíga á hest sinn, þá bað hann kalla til sín Áka bóanda, en er menn leituðu hans, þá runnu sumir þannug, sem Eiríkr konungr hafði riðit; fundu þeir þar Áka dauðan, fóru síðan aptr ok sǫgðu konungi. En er hann spyrr þetta, heitr hann á menn sína, at þeir skolu hefna Áka bóanda; ríðr þá Haraldr konungr þannug, er áðr hafði riðit Eiríkr konungr, til
U 60 þess er hvárir verða varir við aðra; þá ríða hvárir, sem mest megu, til þess er Eiríkr konungr kømr á skóg þann, er skilr Gautland ok Vermaland. Þá snýr Haraldr konungr aptr á Vermaland; leggr þá land
F 47 þat undir sik, en drap menn Eiríks konungs, hvar
870—71 sem hann stóð þá. Fór Haraldr konungr um vetrinn aptr á Raumaríki.

H 92 **K. 15.** Ferð Haraldz konungs til Túnsbergs.

[Jfr. Fsk. k. 5—6.]

870—1 Haraldr konungr fór um vetrinn út til Túnsbergs til skipa sinna; býr hann þá skipin ok heldr austr yfir fjǫrðinn, leggr þá undir sik alla Vingulmǫrk.

---

1. braut: i brót *F;* brott *J1.* 1—2. at stíga: ok hann steig *J1.* 2. hest sinn: *sål. J1, F; omv. K, 18.* þá: *ul. F, J1.* 3. bóanda: *sål. K. 18;* bonda *F;* b. *J1.* 4. þannug: til þannvg *J1;* þaɴig *F.* þeir: *ul. F.* 5. síðan aptr: *omv. F;* þeir aptr *J1.* sǫgðu: haʀaldi *tf. J1.* 6. hann*(2): ul. J1.* 7. skolu: sꝉo *K. J1;* skylldi *F.* Áka bóanda: *ul. J1;* bo*n*da *skr. F.* 8. þannug: *således K, 18;* þaɴig *F;* þann veg *J1.* er—konungr: er eir. kgr. hafði aðr riðit *J1.* 9. verða—við: sía *F.* þá ríða: riðo þa *F.* 10. megu: mega *F, J1.* kømr: ko*m F.* 11. snýr: sn*er*i *F.* 12. leggr: hann *tf. J1.* 13. þat: allt *J1.* 14. stóð: faɴ *F.* 15. aptr: vt *J1.* -ríki: *ok* dvalþiz þ*ar* vm hrið *tf. F.* 16. *Overskr. fra 18;* h*araldr* k*onungr* van*n* vingu*l*ᴍorc *F;* fra haʀaldi konungi inum harfagra *J1; mgl. K.* 19. leggr: hann *tf. J1 og ul.* þá; har*aldr* k*onungr tf. F.* alla: *ul. J1.*

Hann er úti á herskipum allan vetrinn ok herjar á Ránríki; svá segir Þorbjǫrn hornklofi:

48. Úti vill jól drekka,
ef skal einn ráða,
fylkir enn framlyndi
ok Freys leik heyja;
ungr leiddisk eldvelli
ok inni at sitja,
varma dyngju
eða vǫttu dúns fulla.

Gautar hǫfðu samnað fyrir alt um landit.

K. 16. Orrosta á Gautlandi.

Um várit, er ísa leysti, stikuðu Gautar Gautelfi, 871
at Haraldr konungr skyldi eigi mega leggja skipum sínum upp í landit. Haraldr konungr helt skipum sínum upp í elfina ok lagðisk við stikin, herjaði þá á bæði lǫnd ok brendi byggðina; svá segir Hornklofi:

49. Grennir þrǫng (at gunni)
gunnmǿs fyr haf sunnan
(sá vas gramr) ok gumnum
(geðharðr) und sik jǫrðu,

---

1. Hann—hersk.: er *hann* vti *F*. 2. Þorbjǫrn hornklofi: þioð. *F*; ꝥ *J1*.

3—10. **48 visa.** 1. vill: vil *J1*. 3. enn: inn *J1*; hiɴ *K*, *F* (í). 4. heyja: heygia *J1*. 5. leiddisk: leiddiz *K*, *F*; læiddz *J1* (-iz *J2*). -velli: visi *F*. 6. ok: æ̕ *J1* (eþr *J2*). at: *ul.* *J1*. 8. eða: *sål.* *F*; eþ *K*: æ̕ *J1*.

11. Gautar—landit: *ul.* *F*. 12. *Overskr. fra 18;* hernaðr har*aldz* konunGs *F*; *ingen kap.* *J1*; *mgl.* *K*. 13. Um: en um *J1*. leysti: þa *tf.* *J1*. 14. at: s*va* at *F*. 15. helt: lagði *K* (*Ásg.s fejlskr.?*). 16. ok lagðisk: *ul.* *J1*.

18—21. **49. visa.** (*Se Krit. stud.* 75—6). 2. -mǿs: mál *K*; márs *F*. fyr: f^w *K*; f̊ *F*; ꝼ'i *J1*. 3. vas: v*ar* *K*, *F*; uar *J1*. 4. geðharðr: geðvorðr *F*; goðvarðr *K*; gǫðuawrdr *J1*. und: *alle.* sik: sig *F*.

H 93 ok hjalmtamiðr hilmir
holmreyðar lét olman
lindihjǫrt fyr landi
lundprúðr við stik bundinn.

Síðan riðu Gautar með her mikinn ok heldu orrostu við Harald konung, ok varð þar allmikit mannfall ok hafði Haraldr konungr sigr; svá segir Hornklofi:

50. Ríks (þreifsk reiddra øxa
rymr; knǫ́ttu spjǫr glymja)
svartskyggð bitu seggi
sverð þjóðkonungs ferðar,
þás (hugfyldra hǫlða)
hlaut andskoti Gauta
(hǫ́r vas sǫngr of svírum)
sigr (flugbeiddra vigra).

U 61 **K. 17.** Haraldr konungr fór til Uplanda.

[Fsk. k. 19, 20; ÓH (53) k. 1; ÓH (Fms.) k. 1; Upphaf k. 8.]

871 Haraldr konungr fór víða um Gautland herskildi ok átti þar margar orrostur tveim megin elfarinnar ok fekk hann optast sigr, en í einni hverri orrostu

---

6. -reyðar: -reiðar *K (*rey- *18).* 7. fyr: f^w *K, F;* ꝼ'i *J1.* 8 stik: stig *J1.*

5. Gautar: ofan *tf. J1.* 6. ok—all-: þar varð *J1.* mannfall: *her tf. J1 (men ikke J2) atter* mikit *(ur.).* ok*(2):* lak *sva* at *(*H. k. h.*) F.*

8—15. **50. visa.** *(Se Krit. stud. 76.)* 1. þreifsk: þreifz *K;* þræifs *J1;* þreifst *F.* reiddra: ræidra *J1.* øxa: auxa *J1, F;* eyxa *K.* 2. knǫ́ttu: knatto *K, F;* knatu *J1.* 5. þás: þa e*r alle (*æ- *J1).* hǫlða: hallda *alle.* 6. and-: aɴ- *K.* 7. hǫ́r: hár *F;* har *J1;* ár *K.* of: *sål. J1, F;* vm *K.* 8. flug: *sål. K, J1. F;* flag *J2.*

16. *Overskr. fra F;* Fall Rana gatzka *18; mgl. K; ingen kap. J1.* 18. elfar-: *sål. J1, F;* elf- *K, 18.* 19. en: ok *F. J1.* einni hverri: *sål. J1;* einhverri *K;* eiɴi *F.*

fell Hrani gauzki. Síðan lagði Haraldr konungr land alt undir sik fyrir norðan elfina ok fyrir vestan Væni ok Vermaland alt. En er hann snørisk þaðan í brot, þá setti hann þar eptir til landz-gæzlu Guthorm hertoga ok lið mikit með honum, en hann snørisk þá til Uplanda ok dvalðisk þar um hríð; fór síðan norðr um Dofrafjall til Þrándheims ok var þar enn langar hríðir. Hann tók þá at eiga bǫrn; þau Ása áttu sonu þessa: Guthormr var ellztr; Hálfdan svarti, F 48 Hálfdan hvíti — þeir váru tvíburar, Sigfrøðr inn H 94 iiii.; þeir váru allir upp fœddir í Þrándheimi með miklum sóma.

K. 18. Orrosta í Hafrsfirði.

[Ágr. k. 2; Fsk. k. 13; Upphaf k. 7; Land. II k. 19, III k. 2; Egilss. k. 9; Vatsd. k. 8, 9; Grett. k. 2.]

Tíðendi þau spurðusk sunnan ór landi, at Hǫrðar 872 ok Rygir, Egðir ok Þilir sǫmnuðusk saman ok gerðu upreist bæði at skipum ok vápnum ok fjǫlmenni; váru þeir uphafsmenn Eiríkr, Hǫrðalandz-konungr, Súlki konungr af Rogalandi ok Sóti jarl, bróðir hans, Kjǫtvi inn auðgi, konungr af Ǫgðum, ok Þórir hak-

---

1. Hrani: Rani *K.* 3. Verm. alt: *omv. J1.* 4. þá: *ul. F.* landz-: land *F.* 5. hann: k*onung*r *F;* haʀaldr konungr *J1.* 6—7. fór—Dofr.: siþan snori hann *J1.* 7. enn: *ul. J1.* 8. langar hríðir: leɴgi *F.* Hann: Har*aldr* k*onungr* *F.* 9. sonu þessa: íííj. sonv *F.* G. var: *omv. F.* svarti: ok *tf. J1 og ul.* þeir. 10. Sigfrøðr: *sål. F;* sigfrǫðr *K;* sigþ' (= sigrøðr?) *J1.* 10—11. inn iiii.: *ul. F.* 11. þeir váru: *omv. F.* upp: *ul. J1.* 11—12. með—sóma: ok varu enir efniligztv *J1.* 13. *Overskr. fra 18. J1;* har*aldr* k*onungr* b*ar*þiz iháfrs f*irði* *F; mgl. K.* 14. Tíðendi þau: *omv. J1.* 15. Rygir: *ok tf. F.* Egðir: egðar *K.* 17. Hǫrð.-kgr: k*on*-*ungr* af hǫrðal*andi* *F.* 18. ok: *ul. J1.* 19. ok: *ul. J1.*

langr. sonr hans; af Þelamǫrk brœðr ii., Hróaldr hryggr ok Haddr inn harði. En er Haraldr konungr varð þessa tíðenda víss, þá dró hann her saman ok skaut skipum á vatn, bjósk síðan með liðit ok ferr með landi suðr ok hafði mart manna ór hverju fylki. En er hann kømr suðr um Stað, þá spyrr þat Eiríkr konungr; hafði hann þá ok saman komit því liði, er honum var ván; ferr hann þá suðr í móti því liði, er hann vissi at austan myndi koma til fultings við hann. Mœttisk þá herrinn allr fyrir norðan Jaðar, ok leggja þá inn til Hafrsfjarðar. Þar lá þá fyrir Haraldr konungr með her sinn; teksk þar þegar orrosta mikil, var bæði hǫrð ok lǫng, en at lykðum varð þat, at Haraldr konungr hafði sigr, en þar fellu þeir Eiríkr
U 62 konungr ok Súlki konungr ok Sóti jarl, bróðir hans. Þórir haklangr hafði lagt skip sitt í móti skipi Haraldz konungs ok var Þórir berserkr mikill; var þar allhǫrð atsókn, áðr Þórir haklangr fell; var þá hroðit alt skip hans. Þá flýði Kjǫtvi konungr ok í hólma nǫkkurn, þar er vígi var mikit; síðan flýði alt lið

---

1. sonr: son *J1;* s. *de øvrr.* af Þ. | brœðr ii.: *omv. J1.* Hróaldr: *uden* h *K. F.* 2. er: *ul. J1.* 2—3. varð—þá: fretti þetta *F;* þa ær hann uarð þæssa uiss *J1.* 3. hann: *ul. J1.* 4. vatn: *ok tf. F.* 4—5. bjósk—suðr: for siþan suþr með landi *J1.* 4. liðit: lið mik*it* *F.* 6. þá: *ul. F.* spyrr þat: s. *J1.* 7. ok . . komit: *ul. F.* því liði: *omv. J1.* 7—8. er—var: sem h*ann* atti *F.* 8. í: *ul. F, J1.* 10. þá —allr: þar herr þeira *J1;* allr h*err*ín *F.* 11. þá*(1):* þ*eir* *F.* 11—12. Þar—konungr: Har*aldr* k*onungr* la þar f*iri* *F.* 11. þá*(2): ul. J1.* 12. her sinn: *omv. F.* teksk: tokz *J1.* 13. var: sia or*rost*a *tf. F.* 13—14. varð—hafði: hafði har*aldr* k*onungr* *F.* 14—15. þar—E. konungr: þ*eir* eiri*kr* k*onungr* fello þ*ar* *F.* 16. í: *ul. J1. F.* 16—17. skipi | H. k.: *omv. F.* 17. ok: *ul. J1. F.* var Þórir: *omv. F.* 18. Þórir: *ul. J1.* 19. Þá—ok: Kíotví k*onungr* flyði *F.* ok: *sål. K;* ut *18; ul. J1.* 20. er—mikit: v*ar* vigi gótt *F.* mikit: gott *J1.* síðan: þ*vi* nøst *F.*

þeira, sumt á skipum, en sumt hljóp á land upp ok H 95
svá it øfra suðr um Jaðar; svá segir Hornklofi:

51. Heyrðir í Hafrsfirði,
hvé hizug barðisk
konungr enn kynstóri
við Kjǫtva enn auðlagða;
knerrir kómu austan,
kaps of lystir,
með gínǫndum hǫfðum
ok grǫfnum tinglum.

52. Hlaðnir vǫ́ru hǫlða
ok hvítra skjalda,
vigra vestrœnna
ok valskra sverða;
grenjuðu berserkir,
guðr vas á sinnum,
emjuðu ulfheðnar
ok ísǫrn dúðu.

53. Freistuðu ens framráða,
es þeim flýja kendi,
allvalds austmanna,
es býr at Utsteini;
stóðum Nǫkkva brá,
es vas styrjar væni;
hlǫmmun vas á hlífum,
áðr Haklangr felli.

54. Leiddisk þá fyr Lúfu
landi at halda
hilmi inum halsdigra,
holm lézk at skjaldi;
slógusk und sessþiljur,
es sárir vǫ́ru,
létu upp stjǫlu stúpa, H 96
stungu í kjǫl hǫfðum.

---

1. hljóp: *ul. J1.*

3—10a. **51. vísa.** 1. Heyrðir: þv *tf. alle.* 2. hizug: *sål. K;* hizig *J1;* hitzig *F.* 3. enn: inn *J1;* hiɴ *K;* hín *F.* kynstóri: kostsami *J1.* 4. enn: inn *J1;* hiɴ *K, F (í).* auðlagða: *K, J1;* ꜹðga *F.* 6. kaps: haps *J1 (J2).* of: vm *K.* lystir: fylldr *(-ir J2).* 7. gínǫndum: *sål. K, F* (-ond); ginenðum *J1.*

11—18a. **52. vísa.** 1. vǫ́ru: þeir *tf. K. J1.* hǫlða: hꜹlda *K;* hꜹlþa *J1, F.* 6. vas: var þeim *K, J1;* varþ *F.* á sinnum: at sinni *J1.* 7. -heðnar: -heiðnar *J1.* 8. ísǫrn: isorn*n* *J1 (jfr. randbemærkn. i 18: „Msc. W.* isorñ“); isarn *K;* ísárn *F.* dúðu: *sål. J1;* glumdo *K;* gvllu *F.*

3—10b. **53. vísa.** 1. ens: ins *J1;* hins *K. F.* 2. flýja: fylgia *F.* 3. -valds: *sål. 18, F;* vast *J1. J2 (fejllæsn. for* vatz*?);* valldr *K.* 5. stóðum: stǫdvm *J1 (*stꜹ- *J2);* stǫðom *K. 18;* stꜹðo*m* *F.* Nǫkkva: nocqͣ *K;* nokk͛ *F;* nøcqͣ *18;* nꜹkcua *J1.* brá: stillir *tf. alle.* 6. es: hanum *tf. alle.*

11—18b. **54. vísa.** 1. fyr: f͛ *K;* ꝼ *F. J1.* 3. hilmi inum: hilminom *K;* hilmi inum *J1;* hílmí híno*m* *F.* 4. lézk: let ser *alle.* 5. und: *sål. F;* undir *K, J1.* 7. stjǫlu: stælu *J1.* stúpa: stvfa *J1 („Msc. W.“ i 18).*

F 49 55. Á baki létu blíkja,
barðir vǫru grjóti,
Sváfnis salnæfrar
seggir hyggjandi;
æstusk austkylfur
ok of Jaðar hljópu
heim ór Hafrsfirði,
hugðu á mjǫðdrykkju,

K. 19. Haraldr konungr varð einvaldr at Nóregi.

[Upphaf k. 7; Egilss. k. 4 (fin.); Vígl. k. 1.]

Eptir orrostu þessa fekk Haraldr konungr enga mótstǫðu í Nóregi; váru þá fallnir allir inir mestu fjándmenn hans, en sumir flýðir ór landi, ok var þat allmikill mannfjǫldi, þvíat þá byggðusk stór eyðilǫnd; þá byggðisk Jamtaland ok Helsingjaland ok var þó áðr hvártveggja nǫkkut byggt af Norðmǫnnum. Í þeim ófriði, er Haraldr konungr gekk til landz í Nóregi, þá funnusk ok byggðusk útlǫnd, Færeyjar ok Ísland; þá var ok mikil ferð til Hjaltlandz, ok margir ríkis-
U 63 menn af Nóregi flýðu útlaga fyrir Haraldi konungi ok fóru í vestrvíking, váru í Orkneyjum eða Suðreyjum á vetrum, en á sumrum herjuðu þeir í Nóreg ok

---

1—4. **55. vísa,** 1—4 *også i Gylf. kap. 2.* 1. blíkja: blika *K;* blikia *18. J1. F, SnE.* 3. Sváfnis: svaлnis *F;* svolnis *V (SnE).* sal-: sval- *J1* (sal- *J2).* 5. æstusk: æstiz *J1.* austkylfur: austkylpor *K (18);* aлstr kylfvr *J1* (-kylfr *J2);* aлðkylfor *F.* 6. of: *J1, F;* um *K.* 8. *beg. i alle med* ok.

5—6. *Overskr. fra 18;* einualld haʀaldz konungs *J1;* har*aldr* k*onungr* settiz v*m* kyrt *F; mgl. K.* 8. allir: motstaлdv ᴍenn ok *tf. J1.* inir: *ul. K (er i 18).* 9. flýðir: flyit *J1;* flyðv *F.* 10. -mikill mannfj.: -mik*it* fíolm*enni* *F.* byggðusk: bygðiz *J1.* 11. ok*(2): ul. F.* 12. áðr hvártv.: hvervettna aðr *J1.* nǫkkut: nakvað *J1.* bygt: byktt *J1.* 14. þá: *ul. F.* funnusk: funduz *J1. F.* ok*(2): ul. J1.* 15. ferð: af Noʀegi *tf. J1.* Hjalt-: hiat- *J1.* 16. flýðu útlaga: vrdo vtlagar *J1.* útlaga: *ul. F.* 17. váru: *ul. J1.* eða: *K;* ok *alle øvrr. (også 18).* Suðreyjum: varu þar *tf. J1.* 18. Nóreg: *sål. F; fork.* noꝛ̄. *i de øvrr.*

gerðu þar mikinn landz-skaða; margir váru þeir ok ríkismenn, er gengu til handa Haraldi konungi ok gerðusk hans menn ok byggðu lǫnd með honum.

K. 20. Frá bǫrnum Haraldz konungs. H 97

[ÓH (53) k. 1; ÓH (Fms.) k. 1; ÓTr. (Fms.) k. 1 (fin.), (Flat.) k. 2 (fin.); Fsk. 20; Upphaf k. 8.]

Haraldr konungr var nú einvaldi orðinn allz Nóregs. Þá mintisk hann þess, er mærin sú in mikilláta hafði mælt til hans; hann sendi þá menn til hennar ok lét hana hafa til sín ok lagði hana hjá sér; þessi váru bǫrn þeira: Álof var ellzt, þá var Hrœrekr, þá Sigtryggr, Fróði ok Þorgils.

K. 21. Kvánfang Haraldz konungs.

[Ágr. k. 2; Fsk. k. 19, 20; ÓH (53) k. 1; ÓH (Fms.) k. 1; ÓTr. (Fms.) k. 2, (Flat.) k. 3; Upphaf k. 8; Hist. Norw. 104—5.]

Haraldr konungr átti margar konur ok mǫrg bǫrn; c. 975–
hann fekk þeirar konu, er Ragnhildr hét, dóttir Eiríks c. 895
konungs af Jótlandi; hon var kǫlluð Ragnhildr in ríka, þeira sonr var Eiríkr blóðøx. Enn átti hann Svanhildi, dóttur Eysteins jarls; þeira bǫrn váru

---

1. landz-: land- *J1.* 1—2. váru þeir ok | ríkism.: *omv. J1.* 4. *Overskr. fra 18;* capitvlvm *F; ingen kap. J1; mgl. K.* 5. Haraldr—nú: þa var haraldr konungr *J1.* 7. hann: *ul. F.* hann sendi: *omv. J1.* menn: sína *tf. F.* 8. til hennar: *K;* eptir henni *de øvrr. (også 18).* hana hafa: h*ann* flytia h*ana F.* 9—10. þessi—Þorgils: *ok* atto þa*r* born saman. þessi*r* v*aru* ss. þ*eira* sigtrygr. froþi. þorgils. hrørekr. Olof d. þeira *ok* var hon ellzt *F.* 9. var*(2): efter det næste* þá *J1.* 11. *Overskr. fra 18;* fra konum haraldz konungs *J1;* Fra ss. h k*onungs ok* mæð þ*eira F; mgl. K.* 13. Ragn-: Rag- *F.* 15. ríka: rikia *J1.* sonr: s. *K;* son *de øvrr.* 16. jarls: k*onungs F.* þeira—váru: þessir v*aru* ss. þ*eira F.*

Óláfr Geirstaða-álfr, Bjǫrn ok Ragnarr rykkill. Enn átti Haraldr konungr Áshildi, dóttur Hrings Dagssonar ofan af Hringaríki; þeira bǫrn váru Dagr ok Hringr, Guðrøðr skirja, Ingigerðr. Svá segja menn, at þá er Haraldr konungr fekk Ragnhildar ríku, at hann léti þá af ix. konum sínum; þess getr Hornklofi:

56. Hafnaði Holmrýgjum ok Hǫlga ættar
ok Hǫrða meyjum konungr enn kynstóri,
hverri enni heinversku es tók konu danska.

F 50 Bǫrn Haraldz konungs váru þar hver upp fœdd, sem móðerni áttu. Guthormr hertogi hafði vatni ausit inn ellzta son Haraldz konungs ok gaf nafn sitt; hann
H 98 knésetti þann svein ok fóstraði ok hafði með sér í Vík austr; fœddisk hann þar upp með Guthormi hertoga. Guthormr hertogi hafði alla stjórn landzins um Víkina ok um Uplǫndin, þá er konungr var eigi nær.

---

1. ok: *ul. F, J1.* 1—2. Enn—kgr: H. k. atti eɴ *F.* 2. Ás-: al- *J1* (Alfhildr *i ÓH (53) k. 1).* 3. váru: þa *tf. F.* ok: *ul. F, J1.* 4. -røðr: *sål. K;* -raðr *F;* -reþr *J1.* 5. fekk: *ul. F.* ríku: rikiv *J1.* 5—6. at—sínum: let h*ann* ein*ar* .íx. kon*ur* sínar *F.* 6. þá: *ul. J1.*

7—9. **56. vísa.** 1. Hafnaði: hamnaðe *J1.* 3. enni: *sål. J1;* hiɴi *K. F.* 4. Hǫlga: halga *K;* holga *F;* halþa *J1.* 5. enn: inn *J1;* hinn *K, F.* 6. konu danska: conona (k . . u . . *J1;* k . . v . . *F)* dansco (ko *F;* kv *J1) alle.*

10. Bǫrn—fœdd: Hv*ert* barn har*aldz* ko*nungs* v*ar* vp*p* føðt þ*ar F.* 11. móðerni: mæþr *J1* (mæðr *J2).* 13. ok fóstraði: *ul. J1.* 14. hann: guthormr *J1.* 15. Guth. hert. | hafði: *omv. F.* stjórn landzins: l*and*z stiorn *F.* 16. um Uplǫndin: vpp v*m* l*an*dit *F;* vppl'd *J1* (upland *J2).* er: har*aldr tf. F.*

K. 22. Vestrferð Haraldz konungs. U 64

[ÓTr. (Fms.) k. 95, (Flat.) k. 179, 180; Upphaf k. 7; Orkn. k. 4; Land. I k. 11, IV k. 8; Vatsd. k. 9.]

Haraldr konungr spurði, at víða um mitt landit herjuðu víkingar, þeir er á vetrum váru fyrir vestan haf. Hann hafði þá leiðangr úti hvert sumar ok c. 873—
kannaði eyjar ok útsker, en hvar sem víkingar urðu varir við her hans, þá flýðu allir ok flestir á haf út, en er konungi leiddisk þetta, þá varð þat á einu c. 891
sumri, at Haraldr konungr siglði með her sinn vestr um haf, kom hann fyrst við Hjaltland ok drap þar alla víkinga, þá er eigi flýðu undan. Síðan siglir hann suðr til Orkneyja ok hreinsaði þar alt af víkingum. Eptir þat ferr hann alt í Suðreyjar ok herjar þar; hann drap þar marga víkinga, þá er fyrir liði réðu áðr; hann átti þar margar orrostur ok hafði optast sigr. Þá herjaði hann á Skotland ok átti þar orrostur; en er hann kom vestr í Mǫn, þá hǫfðu þeir áðr spurt, hvern hernað hann hafði gǫrt þar í landi, þá flýði alt fólk inn á Skotland ok var þar aleyða af mǫnnum; braut var ok flutt alt fé þat, er mátti; en er þeir Haraldr konungr gengu á land, þá fengu þeir ekki herfang; svá segir Hornklofi:

---

1. *Overskr. fra 18;* fra haraldi konungi *J1;* har*aldr* kon*ungr* heriaði vestr v*m* háf *F; mgl. K.* 2. at: þat at *J1.* 6. her hans, þá: har*ald* k*onung F.* haf: hafit *J1.* 7. þetta: starf *tf. J1.* 7—8. þá—siglði: for h*ann* eítt svm*ar F.* 7. varð: var *J1.* 8. siglði: siglir *J1.* 9. við Hj.: til hialtlandz *J1.* 11. hann: h. konungr *J1.* 13. hann: *ok F.* þar: *ul. F.* 14. áðr: *ul. J1.* 15. optast: iafna*n F.* 16. orrostur: ōro^{r} *J1 (*ōror *J2);* or *K, 18;* ōro *F.* vestr: *ul. F.* 16—18. þá—þá: *ul. J1.* 17. hann: har*aldr* k*onung*r *F.* gǫrt: fyro*m tf. F.* 18. þá—fólk: flyðo þ*eir F.* 19. alt | fé þat: *omv. F.* 20. Haraldr: *ul. F.* þá: *ul. F.*

H 99 57. Menfergir bar margar
margspakr (Niðar varga
lundr vann sókn á sandi)
sandmens í bý randir;
áðr fyr eljunprúðum
allr herr Skota þverri
lǫgðis eiðs af láði
lœbrautar varð flœja.

Í þessu bili fell Ívarr, sonr Rǫgnvaldz Mœra-jarls, en í bœtr þess gaf Haraldr konungr Rǫgnvaldi jarli, er hann siglði vestan, Orkneyjar ok Hjaltland, en Rǫgnvaldr gaf þegar Sigurði, bróður sínum, bæði lǫndin, ok var hann vestr eptir, þá er konungr siglði austr; gaf hann áðr Sigurði jarldóm. Þá kom til lags við hann Þorsteinn rauðr, sonr Óláfs hvíta ok Auðar innar djúpúðgu. Þeir herjuðu á Skotland ok eignuðusk Katanes ok Suðrland alt til Ekkjalsbakka. Sigurðr jarl drap Melbrigða tǫnn, jarl skozkan, ok

---

1—8. **57. vísa.** *(Se Nj. II, 380—88, 964—68; Krit. stud. 76—79).* 2. -spakr: spakar *J1 (-r J2).* 3. lundr: lun*n*d *F;* lunz *J1.* 4. sandmens: l*an*d mēns *J1 (-mēgs J2).* 5. eljunprúðum: *sål. J1;* ælianfroðom *K;* elíon froðo*m F.* 7. eiðs: æids *J1;* seið *K, F.* 8. lœ-: læ- *K, J1;* lǫ́ *F.* flœja: flǫ̂ia *K;* flǿia *F;* flegia *J1.*

9. þessu bili: þ*e*ssi f*er*ð *F;* þessum oʀostum *J1.* sonr: s. *alle.* Mœra-jarls: j. af mǫri *F;* j. *J1.* 9—11. en—vestan: Eɴ e*r* har*aldr* k*onungr* sigldi vestan. þá gaf h*ann* Rognv*aldi* j. i son*ar* bǫtr *F.* 10. jarli: *ul. J1.* 12 þegar: bǫdi lan͛din *J1;* londín *tf. F; bægge ul. så det følg.* bæði l. bróður: breþr *J1.* 13. hann: *ul. J1.* 13—14. þá er—jarldóm: har*aldr* k*onung*r gaf sig*ur*þi jarldo*m* aðr k*onung*r sigldi a͛str *F.* 13. þá: En þa *J1.* siglði: siglir *J1.* 14. áðr: *ul. J1.* 15. rauðr: *sål. F, J1;* ra͛ði *K.* sonr: son *J1;* s. *de øvrr.* Auðar: ꜹðnar *K, 18;* áɴar *F;* annr *J1;* annaʀ *J2.* 16. innar: *ul. J1;* -úðgu: *sål. alle, undt. J2:* a͛ðgu *(fejlskr.).* 17. Katanes—Suðrland: suðrland katanes *J1.* -bakka: *ul. J1.*

batt hǫfuð hans við slagálar sér ok laust á kykva-
vǫðva sínum á tǫnnina, er skagði ór hǫfðinu; kom U 65
þar í blástr ok fekk hann þar af bana, ok er hann
heygðr á Ekkjalsbakka. Þá réð lǫndum Guthormr,
sonr hans, einn vetr ok dó barnlauss. Síðan settusk
í lǫndin víkingar, Danir ok Norðmenn.

K. 23. Skorit hár Haraldz konungs. F 51

[Ágr. k. 1; Fsk. k. 5, 14; Hist. Norw. 103.]

Haraldr konungr var á veizlu á Mœri at Rǫgn-
valdz jarls; hafði hann þá eignazk land alt; þá tók
konungr þar laugar ok þá lét Haraldr konungr greiða
hár sitt, ok þá skar Rǫgnvaldr jarl hár hans, en áðr
hafði verit óskorit ok ókembt x. vetr. Þá kǫlluðu 875
þeir hann Harald lúfu, en síðan gaf Rǫgnvaldr honum H 100
kenningar-nafn ok kallaði hann Harald inn hárfagra,
ok sǫgðu allir, er sá, at þat var it mesta sannnefni,
þvíat hann hafði hár bæði mikit ok fagrt.

K. 24. Gǫngu-Hrólfr útlægr gǫrr.

[Ágr. k. 3—4 (Svási); ÓH (53) k. 1 (Snæfriðs börn); ÓH (Fms.) k. 1; ÓTr. (Fms.) k. 95, (Flat.) k. 179; ÓH

---

1. hans: *ul. F.* slagálar: slag' *J1 (*slaǧ *J2).* 1—2. á—sínum: *ul. J1.* 1. á: *ul. F.* 1—2. kykva-vǫðva: kvikva voðvanom *F.* 2. hǫfðinu: kyka voþfanum ok *tf. J1 (*voðvanum *J2).* 3. í blástr ok: blastr i fotinn *J1.* þar af: af þi *J1.* 4. lǫndum: landinu *J1.* 5. sonr: s. *alle.* dó: hann *tf. J1.* settusk: enn *tf. J1.* 6. Danir—N.: m*argir* dan*ir*. sva hít sama norð meɴ. *F.* 7. *Overskr. fra 18, F (der dog tf.* h*arfagra); kenningar nafn h. konungs *J1; mgl. K.* 8. á*(1)*: at *18.* 9. hafði hann | þá: *omv. J1.* tók: har*aldr tf. F.* 10. þar: *ul. F, 18.* ok—konungr: h*ann* let þa *ok F.* 12. verit—ókembt: oskorit verit *J1.* 12—13. Þá—lúfu: v*a*r h*ann* aðr kall*að*r lúfa *F.* 13. Rǫgnvaldr: j. *tf. F, J1.* 15. er: þat *tf. J1.* var: ve*r*i *F.* 16. bæði: baði *J1 (ul. J2).* 17. *Overskr. fra 18;* Fra he*r*n*aði* gangv hrólfs *F; ingen kap. J1; mgl. K.*

(Fms.) k. 38, (Flat.) k. 28; Hauk. hábr. k. 5 (Svási); Fsk. k. 210; Orkn. k. 4; Land. IV k. 8.]

Rǫgnvaldr Mœra-jarl var inn mesti ástvin Haraldz konungs, ok konungr virði hann mikils. Rǫgnvaldr átti Hildi, dóttur Hrólfs nefju; synir þeira váru þeir Hrólfr ok Þórir. Rǫgnvaldr jarl átti ok frillusonu; hét einn Hallaðr, annarr Einarr, inn iii. Hrollaugr; þeir váru rosknir, þá er inir skírbornu brœðr þeira váru bǫrn. Hrólfr var víkingr mikill; hann var svá mikill maðr vexti, at engi hestr mátti bera hann, ok gekk hann, hvargi sem hann fór; hann var kallaðr Gǫngu-Hrólfr. Hann herjaði mjǫk í Austrvegu. Á
c. 910 einu sumri, er hann kom ór víking austan í Víkina, þá hjó hann þar strandhǫgg. Haraldr konungr var í Víkinni; hann varð mjǫk reiðr, þá er hann spurði þetta, þvíat hann hafði mikit bann á lagt at ræna innan landz. Konungr lýsti því á þingi, at hann gerði Hrólf útlaga af Nóregi. En er þat spurði Hildr, móðir Hrólfs, þá fór hon á fund konungs ok bað friðar Hrólfi; konungr var svá reiðr, at henni týði ekki, at biðja; þá kvað Hildr þetta:

U 66 58. Hafnið Nefju nafna,
nú rekið gand ór landi,
horskan hǫlða barma,
hví bellið því stillir?

---

1. Mœra-: *ul J1.* 2. kgr virði: *omv. J1.* 2—3. Rǫgnv.: j. *tf. F.* 3. synir: seyn*ir F.* 4. frillusonu: fr*i*þlo sono .iíj. *F.* 5. inn iii: þr*i*þi *F;* .iii. *J1.* 6. skírbornu: skilgetno *F.* 7—8. hann—maðr: *ul. J1.* 8 maðr: *ul. F.* 9 hvargi: hvert *F. J1.* hann var: *omv. F.* 10. Austr-: aust *K, 18.* -vegu: veg *J1 og tf.* ok. 11. víking: vikıngo *F;* vikingv ok *J1 (*ok *tf. også 18).* 12. 17. þá: *ul. F.* var: þa *tf. J1.* 13. hann varð: *omv. F.* þá. *ul. F. J1.* 16. af Nóregi: of allan noreg *F.* 17. Hrólfs: *hans F. J1.* fund kgs: *omv. J1.* 18. friðar Hr.: *omv. J1.* 18—19. henni—biðja: þat tiaði ekci *J1.* 18. týði: tioði *F.*

20—23. **58. visa.** *(Se Krit. stud. 94—5).* 2. rekið: rek *K, J1;* rek*om F.* ór: af *J1.* 3. hǫlða: ha*l*þa *F:* ha*l*da *K. J1* (ll).

ilt 's við ulf at ylfask, H 101
yggr valbríkar, slíkan;
muna við hilmis hjarðir
hœgr, ef renn til skógar.

Gǫngu-Hrólfr fór síðan vestr um haf í Suðreyjar, ok þaðan fór hann vestr í Valland ok herjaði þar ok eignaðisk þar jarls-ríki mikit ok byggði þar mjǫk Norðmǫnnum, ok er þar síðan kallat Norðmanndí. Af Hrólfs ætt eru komnir jarlar í Norðmanndí. Sonr Gǫngu-Hrólfs var Viljálmr, faðir Ríkarðar, fǫður annars Ríkarðar, fǫður Roðberts lǫngum-spáða, fǫður Viljálms bastarðar Engla-konungs; frá honum eru síðan komnir Engla-konungar allir. Ragnhildr drótning ríka lifði F 52
síðan iii. vetr, er hon kom í Nóreg, en eptir dauða hennar fór Eiríkr, sonr þeira Haraldz konungs, til c. 898
fóstrs í Fjǫrðu til Þóris hersis Hróaldzsonar ok fœddisk hann þar upp.

Haraldr konungr fór einn vetr at veizlum um

5. 's: er *alle*. 6. yggr: yɢs *K. F;* ygs *J1.* slíkan: slik' *J1.* 7. muna: *sål. K;* mvnad *J1;* mạnat *F.* 8. hœgr: hǫ̊gr *K;* hegr *J1;* hǿgr *F; jfr. K. Gísl. Udvalg s. 49.* ef: er *J1;* hann *tf. alle.* renn: *sål. K;* kemr *J1;* gengr *F.*

7. þar*(1): ul. F, J1.* þar*(2):* þ*at F.* 8. þar: þat *F, J1.* -manndí: *sål. K, F;* mandi *J1.* 8—9. Af—Norðmanndí: *ul. F.* 9. Hrólfs: hans *J1.* Sonr: s. *K, 18, J1;* son *F.* 10. Viljálmr: *sål. K, J1;* vilhíalmr *F = l. 11.* 10—11. annars —Roðberts: roðb*er*t *F.* 11. Roðberts: Hrólfs *K;* rothb*er*stz *J1.* spáða: *sål. K (á);* spaða *F;* speða *J1.* 12. bastarðar: *sål. K. J1;* bastarðz *F.* síðan komnir: *omv. J1.* 13. Engla-kgar allir: *omv. J1; F tf. endnu (jfr. anm til l. 8—9):* af h*an*s ǿtt ero *ok* komn*ir* iarlar i norðmaꝺdi; *herpå er kap. i F uden overskr.* ríka: hín rika *F;* rikia *J1.* 14. síðan | iii. vetr: *omv. J1 og ul.* er. 15. sonr: s. *alle.* 15—16. til fóstrs[3] | í Fjǫrðu[2] | til Þ. hersis[1]: *omv. F og ul.* Hróaldzsonar. 17. upp: *kap. i 18 (overskr.:* fra Svasa iotni*) og J1 (overskr.:* fra suasa iotni ok h. konungi*).*

Uplǫnd ok lét búa sér til jólaveizlu á Þoptum. Jólaaptan kom Svási fyrir dyrr, þá er konungr sat yfir borði, ok sendi konungi boð, at hann skyldi út ganga til hans: en konungr brásk reiðr við þessum sendiboðum, ok bar inn sami maðr reiði konungs út, sem honum hafði borit boðin, en Svási bað bera eigi at siðr annat sinn erendit, ok kvað sik vera þann finninn,
H 102 er konungr hafði játat at setja gamma sinn annan veg brekkunnar þar, en konungr gekk út ok varð honum þess jázi at fara heim með honum ok gekk yfir brekkuna með áeggjan sumra sinna manna, þótt sumir letti. Þar stóð upp Snæfríðr, dóttir Svása, kvinna fríðust, ok byrlaði konungi ker fult mjaðar, en hann tók alt saman ok hǫnd hennar, ok þegar var sem eldz-hiti kvæmi í hǫrund hans, ok vildi þegar hafa samræði við hana á þeiri nótt, en Svási sagði, at
U 67 þat myndi eigi vera, nema at honum nauðgum, nema konungr festi hana ok fengi at lǫgum, en konungr festi Snæfríði ok fekk, ok unni svá með œrslum, at

---

1. lét: hann *tf. J1.* -veizlu: vistar *J1.* Þoptum: *sål.* (ū) *K. 18. J1;* þotní *F.* 2. Svási: *sål.* (á) *K. 18.* 3. borði: borðum *F. J1.* ok: h*ann F.* hann: konungr *J1.* út ganga: *omv. J1.* 4. en: *ul. J1.* þessum: þeim *F. J1.* 5. maðr: *ul. J1.* reiði kgs | út: *omv. J1.* 6. honum: *ul. J1.* boðin: iɴ *tf. F. og J1 foran ordet.* at: *ul. F.* 7. erendit: t*il* k*onungs F.* 8. konungr: h*ann F.* játat: iattað *F.* setja: sekia *J1, J2.* sinn: þar *tf. F. J1.* 9. þar: *ul. F. J1.* varð: verðr *J1.* 10. þess: *ul. J1.* jázi: íatzi *F;* iati *J1. J2.* ok gekk: Gekk k*onungr F.* 11. brekkuna: i gamma hans *tf. J1.* sinna manna: *omv. F.* 12—13. Þar—fríðust: Snęfriðr het dottir suasa hon var kvenna vęnst hon stoð vp *J1.* 13. en: *ul. J1.* hann: k*onungr F.* 14. saman: k*er*it *tf. F.* 15. hans: hanum *J1.* 16. samræði—hana: hennar *J1* (hana *J2).* nótt: natt *J1.* 17. vera: *ul. J1.* 18. ok—en: *ul. J1.* fengi: h*en*n*ar tf. F.* en: har*aldr F.* 19. Snæfríði: *ul. J1.* fekk: hennar *tf. F. J1.* svá: mikit ok *tf. J1.* með—at: mik*it* at m*eð* ǫrslu*m* v*ar* þv*ia*t *F.*

ríki sitt ok alt þat, er honum byrjaði, þá fyrir lét hann. Þau áttu iiii. sonu, einn var Sigurðr hrísi, Hálfdan háleggr, Guðrøðr ljómi, Rǫgnvaldr réttilbeini. Síðan dó Snæfríðr, en litr hennar skipaðisk á engan veg, var hon þá jamrjóð, sem þá, er hon var kvik. Konungr sat æ yfir henni, ok hugði, at hon myndi lifna. Fór svá fram iii. vetr, at hann syrgði hana dauða, en allr landz-lýðr syrgði hann villtan; en þessa villu at lægja kom til læknar Þorleifr spaki, er með viti lægði þá villu fyrst með eptirmæli með þessum hætti: »eigi er, konungr, kynligt, at þú munir svá fríða konu ok kynstóra ok tígnir hana á dúni ok á guðvefi, sem hon bað þik, en tígn þín er þó minni, en hœfir, ok hennar í því, at hon liggr ofrlengi í sama fatnaði, ok er miklu sannara, at hon sé hrœrð, ok sé skipt undir henni klæðum«. En þegar er hon H 103 var hrœrð ór rekkjunni, þá slær ýldu ok óþefani

1. sitt: s° *K (ur.).* 1—2. ok—hann: f*irir* let h*ann ok* allt þ*at* e*r* k*onungs* tígn byriaði *F.* 1. honum: hans tign *J1.* 2. einn var: *ul. F;* en *skr. K. J1.* hrísi: *sål. F. J1;* rísi *K. 18.* 3. Hálfd. hál. | G. lj.: *omv. J1.* 4. á: *ul. F.* engan: ongan *F;* ængan *J1.* 5. þá*(1): ul. F, J1.* jam-: iafn *F.* sem—kvik: þa sem meþan hon lifðe *J1.* þá—var: h*on* v*eri* *F.* 7—8. hana dauða: hennar dauþar *J1* (dauða *J2).* 8. en*(1): ul. F.* allr landz-l.: *omv. J1.* syrgði: harmaði *F.* 9. kom: koma *F, J1.* læknar: *sål. K, 18. F* (lǫkn*ar*)*; dette er gen. af fem.* lækni *(ikke* lækn, *som Fritzner*[2] *mener);* læknanar *J1.* Þorl. spaki: þorleifs spaka *J1.* 10—11. með —hætti: sva mælande *J1.* 11. konungr. kynligt: *omv. F;* kynligt herra *J1.* þú munir: þer mvnið *J1.* 12. konu | ok kynst.: *omv. J1.* á*(2): ul. J1.* 13. þik: *ul. J1.* þín: yðor *J1.* þó: *ul. F.* 14 en hœfir: *ul. J1.* ok: s*va* hít sama *F.* at: er *J1.* ofr-: of *F. J1.* 15. sama fatnaði: sæmum klęðum *J1.* ok: *ul. J1.* sannara: sannligra *F, J1.* sé: *ul. J1.* 16. undir henni | klæðum: *omv. F.* klæðum: fætunum *J1.* En: Oc *J1.* er: *ul. F, J1.* 17. ór rekkjunni: *ul. J1.* óþefani: *sål. F;* oþefan *K* (-i *18);* oþuefani *J1* (-an *J2).*

ok hvers kyns illum fnyk af líkamanum; var þá hvatat at báli ok var hon brend; blánaði áðr allr líkaminn ok ullu ór ormar ok eðlur, froskar ok poddur ok allz kyns illyrmi. Seig hon svá í osku, en konungrinn steig til vizku ok hugði af heimsku, stýrði síðan ríki sínu ok styrkðisk, gladdisk hann af þegnum sínum, en þegnar af honum, en ríkit af hváru tveggja.

F 53 **K. 25.** Frá Þjóðólfi ór Hvini.

Eptir þat er Haraldr konungr hafði reynt svik finnunnar, varð hann svá reiðr, at hann rak frá sér sonu sína ok finnunnar ok vildi eigi sjá þá. En Guðrøðr ljómi fór á fund Þjóðólfs ins hvinverska, fóstrfoður síns, ok bað hann fara með sér til konungs, þvíat Þjóðólfr var ástvinr konungs, en konungr var þá á Uplondum. Þeir fara síðan, en er þeir kómu til konungs síð aptans, ok settusk niðr útarliga ok dulðusk; konungr gekk á gólfinu ok sá á bekkina, en
U 68 hann hafði veizlu nokkura ok var mjoðr blandinn; þá kvað hann þetta fyrir munni sér:

---

1. ok—kyns: *ul. J1.* fnyk: fryk *F; ul. J1.* 2. at . . var: *ul. J1.* áðr—líkaminn: þa allr hennar bukr *J1.* 3. ór: *þar* or *F;* vt or *J1.* 4. Seig: *sål. J1;* steig *K. F (jfr. G.Storm: Sn. Sturl. 223).* í: til *F.* -inn: *ul. F. J1.* 5. steig: *ul. F.* heimsku: *konungr tf. F.* 6. ok styrkðisk: *omv. J1; ok tf. F.* 7. en(1): ok *J1.* þegnar: -*nir tf. F.* hváru: huarum *J1.* 8. *Overskr. fra 18;* fra þioþolfi *J1; mgl. K, F.* 10. varð: þa v. *J1.* 11. En: *ul. F.* 12. -røðr: røðr *K;* raðr *18. F;* reðr *J1.* 14. ástvinr: *sål. F;* -vin *de øvrr.;* har*aldz tf. F.* en: *ul. J1.* 15. fara—þeir: f*oro* e*r* þ*eir* v*oro* bvn*ir* o*k F.* fara: foru *18, J1.* en er: *ul. J1.* 16. til kgs | síð aptans: *omv. F.* aptans: vm aftan *J1.* 16—17. settusk . . dulðusk: settiz . . dvlþiz *F;* niðr *ul. F.* 17. sá: leit *J1.* en: *ul. J1.* 18. nokkura: bvna *tf. F.* 19. þá—hann: k*onungr* q*vað F.* hann: konungr *J1.*

59. Mjǫk eru mínir rekkar
til mjǫðgjarnir fornir
ok hér komnir hárir;
hví eruð ævar margir?

Þá svaraði Þjóðólfr: H 104

60. Hǫfðum vér í hǫfði
hǫgg at eggja leiki
með vellbrota vitrum;
váruma þá til margir.

Þjóðólfr tók ofan hǫttinn, ok kendi konungr hann þá ok fagnaði honum vel. Þá bað Þjóðólfr konung, at hann skyldi eigi fyrir líta sonu sína — »þvíat fúsir væri þeir at eiga betra móðerni, ef þú hefðir þeim þat fengit«. Konungr játaði honum því ok bað hann hafa Guðrøð heim með sér, svá sem hann hafði fyrr verit, en Sigurð ok Hálfdan bað hann fara á Hringaríki, en Rǫgnvald á Haðaland. Þeir gera svá sem konungr bauð, gerðusk þeir allir vaskligir menn ok vel búnir at íþróttum. Haraldr konungr sat þá um kyrt innan landz, ok var friðr góðr ok árferð.

1—4. **59. vísa.** 1. Mjǫk: Mioðr *J1*. 2. fornir: bornír *K*, *18*. 4. eruð: ervt *F*; erot er *K*; erv þer *J1*. ævar: æfar *K*, *J1*; øfar *F*.

6—9. **60. vísa.** 1. Hǫfðum: Hofðu *J1*; Hofðo *F*. 2. hǫgg: hævs *K*, *18*. eggja: eiga *J1* (eɢia *J2*). 4. váruma: voruma *K*; várom at *F*; vorvm ver *J1*.

10. tók: þa *tf*. *F*, *J1*. hǫttinn: hattinn *F*, *J1*, *der tf.*: af hofðe ser. ok: *ul*. *F*. kendi kgr: *omv*. *F*. 11—12. konung, at hann: at *konungr F* (*sål. også 18*). 12. væri: munði *J1*. 14. játaði: iattaði *F*. því: þ *J1*. ok: *ul*. *F*. 14—15. hafa G.: *omv*. *J1*. 15. -røð: ræð *18*, *F*; rǫð *K*; reð *J1*. heim: *ul*. *F*. svá—verit: *ul*. *J1*. 17. Rǫgnv.: bað hann fara *tf*. *J1*. Haða-: hærða- *F*. gera: gerþu *J1*. svá: *ul*. *F*, *J1*. 18. gerðusk—vaskligir: voru þeir miklir *J1*. vaskligir: vaskir *F*. 18—19. vel búnir: *omv*. *J1*. 19. konungr: *ul*. *J1*. 20. ok var: var þa *F*, *J1*. ok árferð: *ul*. *J1*.

K. 26. Upphaf Torf-Einars jarls í Orkneyjum.

[ÓTr. (Fms.) k. 96. (Flat.) k. 181. 182; Orkn. k. 5—7; Land. IV k. 8.]

c. 875 Rǫgnvaldr jarl á Mœri spurði fall Sigurðar bróður
sins ok þat, at þá sátu í lǫndunum víkingar. Þá
sendi hann vestr Hallað, son sinn, ok tók hann jarls-
nafn ok hafði lið mikit vestr, en er hann kom til
Orkneyja, þá settisk hann í lǫndin; en bæði á haust
ok um vetr ok um vár fóru víkingar um Eyjar, námu
nesnám ok hjoggu strandhǫgg. Þat leiddisk Hallaði
jarli at sitja í eyjunum; veltisk hann þá ór jarldóm-
H 105 inum ok tók hǫlðs-rétt; fór hann síðan austr í Nóreg.
En er Rǫgnvaldr jarl spurði þetta, lét hann illa yfir
ferð Hallaðar, sagði, at synir hans myndi verða ólíkir
forellri sínu. Þá svaraði Einarr: »ek hefi lítinn metnað
af þér, á ek við lítla ást at skiljask. Mun ek fara
F 54 vestr til Eyja, ef þú vill fá mér styrk nǫkkurn. Mun
ek því heita þér, er þér mun allmikill fagnaðr á vera,
at ek mun eigi aptr koma til Nóregs«. Rǫgnvaldr

---

1. *Overskr. fra 18;* fra torf einari j. *J1; mgl. K. F.* 2. jarl á M.: *ul. J1.* 3. þat: með *tf. F.* þat, at: *ul. J1.* lǫndunum: lond*om* *F.* 3—4. Þá—hann*(1):* send*ir* h*ann* þa *F.* 4. hann*(2):* aðr *tf. J1.* 5. vestr: með s*er* *F; ul. J1.* 5—6. til—þá: vestr *J1.* 6. þá: *ul. F.* í lǫndin: vm kyrt *J1.* 6—7. á . . um—um*(2)*: *ul. J1.* 6. á: of *F.* 7. um*(1): ul. F.* um*(2):* a *F.* Eyjar: eyiarnar ok *J1.* námu: þar *tf. J1.* 8. ok—hǫgg: *ul. J1.* Þat: þa *J1.* 9. jarli: *ul. J1.* sitja í eyj.: vera þar *J1.* 10. hann *ul. J1.* 11. lét: þa let *J1.* 12. ferð H.: hans ferþ *J1.* myndi: m*un*do *F.* verða: vera *J1.* 13. Þá—E.: E. suaraði þa *J1.* 14. ást: her *tf. J1.* Mun: man *F, J1 = 16, 17, og 15 J1.* 15. vill: *sål. J1;* vilt *de øvrr.* nǫkkurn: til *J1.* 16. þér*(1): ul. F.* all-: *ul. J1.* fagnaðr: fagnoðr *F.* 17. Rǫgnv.: j. *tf. J1 = s. 138. l. 4.*

segir, at þat líkaði honum vel, at hann kvæmi eigi aptr — »þvíat mér er lítils ván, at frændum þínum sé sœmð at þér, þvíat móðurætt þín ǫll er þrælborin«. Rǫgnvaldr fekk Einari eitt langskip ok skipaði þat til handa honum. Sigldi Einarr um haustit vestr um haf, en er hann kom til Orkneyja, þá lágu þar fyrir víkingar ii. skipum, Þórir tréskegg ok Kálfr skurfa; Einarr lagði þegar til orrostu við þá ok sigraðisk, en þeir fellu báðir; þá var þetta kveðit: U 69 c. 880 (?

61. Þá gaf hann Tréskegg trollum,
Torf-Einarr drap Skurfu.

Hann var fyrir því kallaðr Torf-Einarr, at hann lét skera torf ok hafði þat fyrir eldivið, þvíat engi var skógr í Orkneyjum. Síðan gerðisk Einarr jarl yfir eyjunum ok var hann ríkr maðr; hann var ljótr maðr ok einsýnn ok þó manna skygnastr.

K. 27. Andlát Eiríks konungs Emundarsonar. H 106

[Jfr. Fsk. k. 19.]

Guthormr hertogi sat optast í Túnsbergi ok hafði yfirsókn alt um Víkina, þá er konungr var eigi nær,

---

1. segir: svarar *J1.* 1—2. at*(1)*—lítils: vel licar mer þat at þu komir eigi aptr þi at mer er litil *J1.* 1. vel: allvel *F.* at*(2)*: þótt *F.* 2. lítils: litil *F.* sé: verþi *F.* 3. ǫll er: *omv. F. J1.* 4—5. Einari—honum: eit langskip alskipat einari *J1.* 4. þat: *ul. F.* 5—6. um haustit | vestr um haf: *omv. J1.* 6. þá: *ul. F.* 8. þegar: *ul. J1.* sigraðisk: hafði sigr *F. J1.*

10—11. **61. vísa.** 1. trollum: *säl. K (*trǫllom *18); tra*llo*m F;* ta allum *J1 (*tra- *J2).*

12. fyrir: *ul. F.* 13. ok—eldivið: til elldi viðar *J1.* 14. Orkneyjum: eyionum *J1.* 15. ok—hann*(1)*: hann var *J1.* maðr: ok *tf J1.* hann*(2)*—ljótr: liotr var hann *F. J1.* 16. maðr: *ul. F. J1.* skygnastr: skygnstr *J1.* 17. *Overskr. fra 18;* fra suia konungum *J1; mgl. K. F.* 19. alt: alla *F; ul. J1.*

ok hafði þar landvǫrn; var þar mjǫk herskátt af víkingum, en ófriðr var upp á Gautland, meðan Eiríkr
882 konungr lifði Emundarson; hann andaðisk, þá er Haraldr konungr inn hárfagri hafði verit x. vetr konungr í Nóregi.

K. 28. Dauði Guthorms hertoga.

Eptir Eirík var konungr í Svíþjóð Bjǫrn, sonr hans, l. vetra; hann var faðir þeira Eiríks ins sigrsæla ok Óláfs, fǫður Styrbjarnar. Guthormr hertogi varð sóttdauðr í Túnsbergi. Þá gaf Haraldr konungr yfirsókn ríkis þess allz Guthormi syni sínum ok setti hann þar hǫfðingja yfir.

K. 29. Dauði Rǫgnvaldz Mœra-jarls.

[ÓTr. (Fms.) k. 97, (Flat.) k. 183; Orkn. k. 8.]

890 Þá er Haraldr konungr var xl. at aldri, þá váru margir synir hans vel á legg komnir; þeir váru allir
U 70 bráðgǫrvir. Kom þá svá, at þeir unðu illa við, er konungr gaf þeim ekki ríki, en setti jarl í hverju fylki, ok þótti þeim jarlar vera smábornari, en þeir váru. Þá fóru til á einu vári Hálfdan háleggr ok

1. ok—landvǫrn: *ul. J1.* var—herskátt: þar var þa herskat miog *J1.* 2. var: *ul. J1.* 3. lifði E.: *omv. F.* Emundarson: *ul. J1.* 4. kgr—hárfagri: *ul. J1.* verit: *efter* konungr *F.* 4—5. x. vetr | kgr: *omv. J1.* 6. *Overskr. fra 18; mgl. K. F; ingen kap. J1.* 7. Eirík: *konung tf. F.* -þjóð: -þioðo *F; fork. J1.* 7—8. sonr hans: *ul. J1; s. skr. de øvrr.* 8. þeira: *ul. J1.* 9. Óláfs. fǫður: *ul. 18 (og P).* 12. setti: *mgl. K.* 13. *Overskr. fra 18;* fra sonum haʀaldz konungs *J1; mgl. K, F.* 14. xl.: fertvgr *J1.* þá*(2): ul. F, J1.* 15. komnir: þ*vi*at *tf. F.* 15—16. þeir—bráðg.: *ul. J1.* 16. Kom: Gerðiz *J1.* Kom þá: *omv. F.* við: *ul. J1.* er: haʀaldr *tf. J1.* 18. ok: *ul. F.* þótti þeim: þottv *J1.* 19. váru: *ul. J1.* Þá—vári: A eino ári f*oro* þ*eir F.* fóru: þeir *tf. J1.*

Guðrøðr ljómi með mikla sveit manna ok kómu á
óvart Rǫgnvaldi Mœra-jarli ok tóku hús á honum ok H 107
brendu hann inni við lx. manna. Þá tók Hálfdan
langskip iii. ok skipaði ok siglir síðan vestr á haf, F 55
en Guðrøðr settisk þar at lǫndum, sem áðr hafði haft
Rǫgnvaldr jarl. En er Haraldr konungr spurði þetta,
þá fór hann þegar með liði miklu á hendr Guðrøði,
ok sá Guðrøðr engan annan sinn kost, en gefask upp
í vald Haraldz konungs, ok sendi konungr hann austr
á Agðir. En Haraldr konungr setti þá yfir Mœri Þóri, 890
son Rǫgnvaldz jarls, ok gipti honum Álofu, dóttur
sína, er kǫlluð var árbót. Þórir jarl þegjandi hafði
þá ríki þvílíkt, sem haft hafði Rǫgnvaldr jarl, faðir
hans.

K. 30. Dauði Hálfdanar háleggs.

[Jfr. Fsk. k. 210; ÓTr. (Fms.) k. 97, (Flat.) k. 183; Orkn. k. 8; Hist. Norw. 109.]

Hálfdan háleggr kom vestr til Orkneyja ok mjǫk 890
á óvart, ok flýði Einarr jarl þegar ór eyjunum ok kom
aptr þegar sama haust ok kom þá óvart Halfdani.

---

1. með: við *J1.* manna: at Rognv*aldi* mǫri*(!)* .j. *tf. F og ul. det følg.* R. M.-j. 2. Mœra: *ul. J1.* ok—honum: *ul. F.* ok*(1): ul. J1.* 3. við: með *F, J1.* 4. langskip iii.: *omv. J1.* ok*(2)*: hann *F.* siglir síðan: siglði *J1.* á: um *F, J1.* 5. -røðr: rǫðr *K. 18;* ræðr *F; fork. i J1.* þar: *foran* sem *F.* 5—6. sem—jarl: *ul. J1.* 7. fór: ferr *F.* liði miklu: *omv. F.* 8. ok: *ul. F, J1.* sá Guðr.: *efter* kost *J1;* þa *tf. F.* 9. í: *sål. 18, F, J1;* a *K.* Har. kgs: foður sins *J1.* ok: *ul. J1.* 10. Har. kgr: hann *J1.* þá: *ul. F, J1.* 11—12. Álofu | dóttur sína: *omv. J1;* olofv *skr. F.* 12. er —var: hon var kalluð A. *(sål.) J1.* þegjandi: *ul. J1.* 13. ríki þvílíkt: *omv. F.* Rǫgnv. jarl: *ul. J1.* 15. *Overskr. fra 18;* fall halfðanar halegs *J1; mgl. K, F.* 16. ok: *ul. F, J1.* 17. ok—jarl: Einaʀ .j. flyði *F.* ór eyjunum: yfir a nes *J1.* 18. þegar: hít *tf. F.* sama haust: vm hæstið *J1.* ok—þá: a *F;* a *tf. J1.*

Þeir hittusk ok varð skǫmm orrosta ok flýði Hálfdan ok var þat við nótt sjálfa; lágu þeir Einarr tjaldalausir um nóttina, en um morgininn, er lýsa tók, þá leituðu þeir flóttamanna um eyjarnar, ok var hverr drepinn, þar er staðinn varð. Þá mælti Einarr jarl: »eigi veit ek, segir hann, hvárt ek sé út á Rínansey mann eða fugl, stundum hefsk upp, en stundum leggsk niðr«. Síðan fóru þeir þannug til ok fundu þar Hálfdan hálegg ok tóku hann hǫndum. Einarr jarl kvað vísu þessa um aptaninn, áðr hann lagði til orrostu:

H 108 62. Sékat ek Hrólfs ór hendi
né Hrollaugi fljúga
dǫrr á dolga mengi,
dugir oss fǫður hefna;
en í kveld, meðan knýjum,
of kerstraumi, rómu,
þegjandi sitr þetta
Þórir jarl á Mœri.

U 71 Þá gekk Einarr jarl til Hálfdanar; hann reist ǫrn á baki honum við þeima hætti, at hann lagði sverði á hol við hrygginn ok reist rifin ǫll ofan á lendar,

---

1. hittusk: borðoz *F.* 1—2. ok*(2)* . . ok: *ul. F.* 2. nótt: natt *J1 = 3 (*nattina*).* Einarr: .j. *J1.* tjalda-: tialld- *J1.* 3. morgininn: morgvniɴ *F;* myrgininn *J1.* lýsa—þá: líost v*ar F.* 3—4. leituðu þeir: foru þeir at leita *J1.* 4. um eyjarnar: *ul. J1.* 5. þar—staðinn: e*r* fvndiɴ *F.* er . . varð: sem . . var *J1.* 6. segir hann: *ul. F.* 7. upp . . . niðr: *ul. J1.* leggsk: setz *F.* 8. þannug: þaɴíg *F;* þangað *J1 og ul.* til.

11—18. **62. vísa.** *(Jfr. Krit. stud. 96).* 1. Sékat: *sål. K;* Sekað *J1, F.* 3. dolga: dǫla *K.* 5. meðan: *sål. J1;* þar er *K, F.* knýjum: knifom *J1 (*knyi- *J2).* 6. of: at *F.* ker-: her- *J1.* 7. sitr: rér *J1 (J2).*

19. Einarr: *ul. F.* hann: *ok F.* 20. við þeima: með þeim *F, J1.* 21. ǫll ofan: ofan allt *F.* lendar: lendarnar ok *J1.*

dró þar út lungun; var þat bani Hálfdanar; þá kvað Einarr:

63. Rekit hefk Rǫgnvalds dauða,
rétt skiptu því nornir,
nú 's folkstuðill fallinn,
at fjórðungi mínum;
verpið snarpir sveinar,
þvít sigri vér rǿðum
(skatt velk hǫnum harðan),
at Háfœtu grjóti.

Síðan settisk Einarr jarl at Orkneyjum, sem fyrr hafði hann haft. En er tíðendi þessi spyrjask í Nóreg, þá kunnu þessu stórilla brœðr hans ok tǫlðu hefnda fyrir vert, ok margir sǫnnuðu þat aðrir. En er Einarr jarl spyrr þetta, þá kvað hann:

64. Eru til míns fjǫrs margir
menn of sannar deilðir
ór ýmissum áttum
ósmábornir gjarnir;
en þat vitu þeygi
þeir, áðr mik hafi feldan,
hverr ilþorna arnar
undir hlýtr at lúta.

1. þar: *ul. J1.* var: *ok* v*ar F.* 2. Einarr: .v. *tf. F.*

3—10. **63. vísa.** 1. hefk: hefi ek *alle.* 2. rétt skiptu: en reðo *K.* 3. 's: er *alle.* 4. at: af *F.* 5. verpið: hlætet *J1 (*hlæþ- *J2).* snarpir: snotrir *J1.* 6. þvít—rǿðum: þan sigr hofum fengit *J1.* 8. at: af *J1.* Háfœtu: hafðto *K;* hafættv *J1;* hafǿtto *F.*

12. tíð. þessi: *omv. J1.* spyrjask: spurðoz *F.* 13. þessu: þi *J1.* hans: halfdanar *J1.* tǫlðu: kaulluðu *J1.* 14. ok—þat: saɴnoðo þ*at ok* marg*ir F.* aðrir: *ul. J1.* 15. spyrr: spurði *F.* þá: *ul. F.* hann: .v. *tf. F.*

16—23. **64. vísa.** *(Se Krit. stud. 97).* 2. of: um *K, F.* 5. þat: þo *alle.* vitu: vita *J1, F.* 6. hafi: hafa *J1.* 7. -þorna: -þorní *F.* 8. lúta: standa *J1, F.*

56 H 109 **K. 31.** Sætt Haraldz konungs ok Einars jarls.

[ÓTr. (Fms.) k. 97, (Flat.) k. 183; Orkn. k. 8.]

891 Haraldr konungr bauð liði út ok dró saman her mikinn ok fór síðan vestr til Orkneyja, en er Einarr jarl spurði, at konungr var austan kominn, þá ferr hann yfir á Nes: þá kvað hann vísu:

65. Margr verðr sekr of sauði
seggr með fǫgru skeggi,
en ek at ungs í Eyjum
allvalds sonar falli;
hætt segja mér hǫlðar
við hugfullan stilli,
Haralds hefk skarð í skildi
(skala ugga þat) hǫggvit.

Þá fóru menn ok orðsendingar millum konungs ok jarls; kom þá svá, at þar var á komit stefnulagi, ok finnask þeir sjálfir ok festi þá jarl alt í konungs dóm; Haraldr konungr dœmði á hendr Einari jarli ok ǫllum Orkneyingum at gjalda lx. marka gullz; bóndum þótti gjald ofmikit; þá bauð jarl þeim, at hann myndi einn saman gjalda ok skyldi hann eignask þá óðul ǫll

---

1. *Overskr. fra 18, J1; mgl. K, F.* 2—3. her mikinn: lið mikit *J1.* 3. ok: *ul. F, J1.* en: Ok *F.* 4. at: har*aldr tf. F.* þá: *ul. F.* 5. þá: *ok F.* hann: *ul. F.* vísu: þessa *tf. J1.*

6—13. **65. vísa.** 1. of: um *K.* 3. at: af *J1.* 4. -valds: valdz *K;* valldz *F;* valz *J1.* 5. hǫlðar: haldar *K;* halþar *J1;* halþ*ar F.* 7. hefk: hefi ek *alle.*

14. ok orðsendingar: i *F.* millum: milli *J1;* þeira *tf. F.* 15. þá: þat *J1.* var á komit: varð komið a *J1;* var*þ* kom*it* varþ*(!)* a *F.* 16. ok: *ul. F.* jarl: jarlin *F; ul. J1 (ikke J2).* í: a *J1.* 18. at gjalda: *ul. F, J2.* 19. þá—jarl: J. bað *F.* myndi: skylldi *F.* 20. saman: *ul. J1.* þá: *ul. F; foran* eignask *J1.*

í eyjunum; þessu játuðu þeir mest fyrir þá sǫk,
at inir snauðu áttu lítlar jarðir, en inir auðgu U 72
hugðusk mundu leysa sín óðul, þegar er þeir vildu;
leysti jarl alt gjaldit við konung; fór konungr þá
austr eptir um haustit. Var þat lengi síðan í Orkn- 891
eyjum, at jarlar áttu óðul ǫll, alt þar til er Sigurðr
Hlǫðvesson gaf aptr óðulin.

K. 32. Kvánfang Eiríks konungs. H 110

[ÓTr. (Fms.) k. 2, 3, (Flat.) k. 3, 4; Upphaf k. 8; Egilss. k. 37; Ágrip k. 5; Fsk. k. 24, 28; Hist. Norw. 105.]

Guthormr, sonr Haraldz konungs, hafði landvǫrn
fyrir Víkinni ok fór hann með herskipum it ýtra, en
er hann lá í Elfarkvíslum, þá kom þar Sǫlvi klofi ok
lagði til bardaga við hann; þar fell Guthormr. Hálf-
dan svarti ok Hálfdan hvíti lágu í víking ok herjuðu
um Austrveg. Þeir áttu orrostu mikla á Eistlandi;
þar fell Hálfdan hvíti. Eiríkr var at fóstri með Þóri
hersi Hróaldzsyni í Fjǫrðum; honum unni Haraldr
konungr mest sona sinna ok virði hann mest. Þá er
Eiríkr var xii. vetra gamall, gaf Haraldr konungr 908
honum v. langskip, ok fór hann í hernað, fyrst í
Austrveg ok þá suðr um Danmǫrk ok um Frísland

1. eyjunum: orkneyium *J1.* játuðu: iataðo *K;* íattvðo *F;* iatyðo *J1.* þeir: bǫndr *F.* mest: *ul. J1.* 2. at: allir *tf. J1.* snauðu: fatǫkio *F.* 3. mundu leysa: *omv. F.* óðul: oðol *K (-ǫl 6, 7);* oþvl *F;* odaul *J1 = 6, 7.* er: *ul. F, J1.* vildu: villdi *F.* 4. þá: *ul. F.* 5. eptir: aptr *F, J1.* Var þat: *omv. J1.* 6. ǫll: i eyionum *tf. J1.* alt: *ul. F, J1.* 7. Hlǫðves-: *uden* h *K. F.* 8. *Overskr. fra 18;* hertekinn gunnhilldr *J1; mgl. K, F.* 9. sonr: s. *alle.* 11. hann: *ul. J1 (ikke J2).* þá: *ul. F.* 12. til—hann: þegar til oRostv *J1.* 13. víking: hernaðe *J1.* 15. Eiríkr: har*aldz* s. *tf. F.* 16. í Fjǫrðum: *ul. J1.* 16—17. H. kgr. | mest: *omv. J1.* 17. ok—mest: *ul. J1.* 18. gamall: *ul. J1.* gaf: feck *F.* 19. v.: fimm *K.*

908—12 ok Saxland, ok dvalðisk í þeiri ferð iiii. vetr. Eptir
þat fór hann vestr um haf ok herjaði um Skotland ok
912—16 Bretland, Írland ok Valland ok dvalðisk þar aðra iiii.
c. 918 vetr. Eptir þat fór hann norðr á Finnmǫrk ok alt
til Bjarmalandz ok átti hann þar orrostu mikla ok
hafði sigr. Þá er hann kom aptr á Finnmǫrk, þá
fundu menn hans í gamma einum konu þá, er þeir
hǫfðu enga sét jamvæna; hon nefndisk fyrir þeim
Gunnhildr ok sagði, at faðir hennar bjó á Hálogalandi, er hét Ǫzurr tóti — »ek hefi hér verit til þess,
H 111 segir hon, at nema kunnostu at finnum tveim, er hér
eru fróðastir á mǫrkinni: nú eru þeir farnir á veiðar,
F 57 en báðir þeir vilja eiga mik, ok báðir eru þeir svá
vísir, at þeir rekja spor sem hundar bæði á þá ok á
hjarni, en þeir kunnu svá vel á skíðum, at ekki má
forðask þá, hvárki menn né dýr, en hvatki er þeir
skjóta til, þá hœfa þeir; svá hafa þeir fyrir komit
U 73 hverjum manni, er hér hefir komit í nánd, ok ef þeir
verða reiðir, þá snýsk jǫrð um fyrir sjónum þeira,
en ef nǫkkut kvikt verðr fyrir sjónum þeira, þá fellr
dautt niðr. Nú meguð þér fyrir engan mun verða

1. ok*(2): hann F.* 2. Skotland: *herefter har F;* vall*and.* ok*(2): ul. F, J1.* 3. ok*(1)*—þar: *ul. F.* 5. hann: *ul. F, J1.* orrostu mikla: or*rost*or *F;* orv̄ *J1.* 6. Þá—kom: þ*vi* nøst ko*m* h*ann F.* 8. enga: onga *F;* avngva *J1.* jamvæna: iafn vǫ́na *F;* iafnfriþa *J1.* 9—10. ok—tóti: d. ǫzvr*ar* tóta *(også med aksent K)* e*r* bío a haloga l*andi F.* 9. ok: *ul. J1.* 10. er: ok *J1.* til þess: *ul. J1; efter* hon *F.* 11. segir: sagðe *J1.* nema: fíolkyn*n*gi *ok tf. F.* at: af *K (at 18).* tveim: þ*eim tf. F.* 12. fróð-: froz- *J1.* nú | eru þeir: *omv. F.* 13. ok—þeir: en þeir erv *J1.* 14. á*(2): ul. F.* 15. en: *ul. J1.* en—kunnu: þ*eir* kvna *ok F.* 16. þá: *ul. K (i 18).* en: ok *J1.* hvatki er: hvat sem *F.* 18. nánd: nand*ir F.* 19. þá: *ul. J1.* 20. nǫkkut: nockot *K;* nackvat *F, J1.* þá fellr: fellr þ*at F.* 20—21. fellr—niðr: deyr þegar *J1.*

á veg þeira, nema ek fela yðr hér í gammanum; skoluð þér þá freista, ef vér fáim drepit þá«. Þeir þekðusk þetta, at hon fal þá. Hon tók línsekk einn, ok hugðu þeir, at aska væri í; hon tók þar í hendi sinni ok søri því um gammann útan ok innan. Lítlu síðarr koma finnar inn; þeir spyrja, hvat þar er komit; hon segir, at þar er ekki komit; finnum þykkir þat undarligt, er þeir hǫfðu rakit spor alt at gammanum, en síðan finna þeir ekki. Þá gera þeir sér eld ok matbúa, en er þeir váru mettir, þá býr Gunnhildr rekkju sína; en svá hafði áðr farit iii. nætr, at Gunnhildr hefir sofit, en hvárr þeira hefir vakat yfir ǫðrum fyrir ábrýðis sakir. Þá mælti hon: »farið nú hegat ok liggi á sína hlið mér hvárr ykkarr«; þeir urðu þessu fegnir ok gerðu svá; hon helt sinni hendi um háls hvárum þeira. Þeir sofna þegar, en hon vekr þá, ok enn brálliga sofna þeir, ok svá fast, at hon fær varliga vakit þá, ok enn sofna þeir, ok fær hon þá fyrir engan mun vakit þá, ok þá setr hon þá upp ok enn sofa þeir; hon tekr þá selbelgi tvá mikla ok steypir yfir hǫfuð þeim ok bindr at sterkliga fyrir neðan H 112

1. nema: man *J1.* gammanum: gamma minvm *J1.* 2. skoluð þér: skolvm ver *F*, *J1.* freista—drepit: leíta at drepa *F.* 3. þekðusk: þágo *F;* vilia *J1.* at—fal: siþan fall hon *J1.* Hon tók: *omv. J1.* 4. hon tók: *omv. F.* 5. søri: seyri *F*, *J1.* því: *ul. J1.* útan: bǫði vttan *F.* 6. koma: komu *F*, *J1.* inn: heim *F*. *J1.* 8. er: þ*ar* sem *F;* þar er *J1.* hǫfðu: hafa *J1.* 9. Þá: Eft*ir* þ*at F.* sér: *ul. F*, *J1.* 10. þá: *ul. F.* 11. hafði: hefir *F*, *J1.* 13. ábrýðis: abbryde *J1.* hon: t*il* fíɴa *tf. F.* hegat: hingat *F*, *J1.* 14. ykkarr: ykr *J1 (*yckʳ *J2).* 17. brálliga: b*ra*þliga *F;* þegar *J1.* ok: þa sofa þ*eir tf. F.* 17—18. hon—varliga: v*ar*la fǫr h*on F.* varliga: traut *J1.* 18. ok*(2)*—fyrir: h*on* fǫr þa *F.* þá*(2)*: *ul. J1.* 19. mun: veg *F.* ok—hon: h*on* setr *F.* 20. hon tekr þá: þa tekr hon *F*, *J1.* mikla: *ul. F.*

hendrnar; þá gerir hon bending konungs-mǫnnum, hlaupa þeir þá fram ok bera vápn á finna ok fá hlaðit þeim, draga þá út ór gammanum. Um nóttina eptir váru reiðar-þrumur svá stórar, at þeir máttu hvergi fara, en at morni fóru þeir til skips ok hǫfðu Gunnhildi með sér ok fœrðu Eiríki. Fóru þeir Eiríkr þá suðr til Hálogalandz. Hann stefndi þá til sín Ǫzuri
918 tóta; Eiríkr segir, at hann vill fá dóttur hans; Ǫzurr játir því, fær þá Eiríkr Gunnhildar ok hefir hana með sér suðr í land.

K. 33. Frá sonum Haraldz.

[ÓH. (53) k. 1; ÓH. (Fms.) k. 1; ÓTr. (Fms.) k. 2; (Flat.) k. 3; Upphaf k. 8 (fin.).]

900 Haraldr konungr var þá l. at aldri, er synir hans
U 74 váru margir rosknir, en sumir dauðir. Þeir gerðusk margir ofstopa-menn miklir innan landz ok váru sjálfir ósáttir; þeir ráku af eignum jarla konungs, en suma drápu þeir. Haraldr konungr stefndi þá þing fjǫlmennt austr í landi ok bauð til Uplendingum. Þá gaf hann sonum sínum konunga-nǫfn ok setti þat í lǫgum, at hans ættmenn skyldi hverr konungdóm taka

---

1. hendrnar: hendr *þeim F.* þá: Eft*ir* þ*at F.* 2—3. ok*(2)* —þeim: fa þꜷ *með* þ*essi* drep*it* þa *F.* 3. Um: of *F.* 4. þrumur: þrim*ur F;* þrymur *J1.* svá stórar: *omv. J1.* 6. fœrðu: hana *tf. F. J1.* 6—7. fóru—Hálogal.: for þa eiʀikr svðr a halogaland *J1.* 7. þá: *ul. F.* 8. tóta: *sål. K, F (18).* Eiríkr: *ok F.* segir: hanum *tf. J1.* 9. játir: iatar *18, J1;* iatti *F.* hana: *sål. 18, F, J1; ul. K.* 11. *Overskr. fra 18;* en fra sonum haʀaldz konungs *J1; mgl. K, F.* 12. l.: fímtogr *F;* fimtugr *J1 (*lx. *har ÓH (53)).* 13. gerðusk: þa *tf. J1 (og ÓH (53)).* 14. miklir: *ul. J1.* 15. jarla: har*aldz tf. F.* 16. stefndi: stefnir: *J1.* 17. austr: svðr *F.* til: ꜷllvm *tf. J1.* 18. sínum: *ul. K, 18;* ꜷllum *tf. J1 (sål. også ÓH (53)).* 19. -menn: m̊ *J1 (J2;* ettmanna *ÓH (53)).* taka: *foran* kgdóm *J1; efter* fǫður *(148.1) 18, F.*

eptir sinn fǫður, en jarldóm sá, er kvensifr væri af F 58 hans ætt kominn. Hann skipti landi með þeim, lét hafa Vingulmǫrk, Raumaríki ok Vestfold, Þelamǫrk, þat gaf hann Óláfi, Birni, Sigtryggvi, Fróða, Þorgísli, en Heiðmǫrk ok Guðbrandzdali, þat gaf hann Dag ok Hring ok Ragnari; Snæfríðarsonum gaf hann Hringaríki, Haðaland, Þótn ok þat, er þar liggr til; Guthormi hafði hann gefit til yfirsóknar frá Elfi til Svínasundz of Ránríki; hann hafði hann sett til landvarnar austr H 113 við landz-enda, sem fyrr er ritat. Haraldr konungr p. 139_{10-12} sjálfr var optast um mitt land, Hrœrekr ok Guðrøðr váru jafnan innan hirðar með konungi ok hǫfðu veizlur stórar á Hǫrðalandi ok Sogni. Eiríkr var með Haraldi konungi feðr sínum; honum unni hann mest sona sinna ok virði hann mest; honum gaf hann Hálogaland ok Norðmœri ok Raumsdal. Norðr í Þrándheimi gaf hann yfirsókn Hálfdani svarta ok Hálfdani hvíta ok Sigrøði. Hann gaf sonum sínum í hverju þessu fylki hálfar tekjur við sik, ok þat með, at þeir skyldu sitja í hásæti, skǫr hæra en jarlar, en skǫr lægra, en hann sjálfr, en þat sæti eptir hans dag ætlaði sér hverr sona hans, en hann sjálfr ætlaði þat Eiríki, en Þrœndir ætluðu þat Hálfdani svarta, en

1. kvensifr: kvensift *J1 (J2; og sål. ÓH (53));* or kven kné *F*. væri: var *J1*. 2. skipti: *ok tf. F*. 2—3. lét hafa: *ul. F*. 3. ok: *ul. F, J1*. 4. -tryggvi: trygi *F;* -tryg *J1*. -gísli: *sål. F;* -gilsi *de øvrr*. 5. þat: *ul. F. J1*. ok*(2): ul. F*. 6. ok: *ul. F, J1*. 6—7. Snæfr.—Þótn: þotn *ok* haþa l*and ok* hr*inga* r*iki* gaf haɴ snǫfr*i*þar .ss. *F*. 8. til yfirsóknar: *ul. J1*. 9. of: *18, J1 (ÓH 53));* ok *K, F*. Ránr.: R *J1 (J2)*. 9—10. hann*(1)*—ritat: *ul. J1*. 9. hann*(1):* k*onung*r *F*. hann sett: *omv. 18*. 11. sjálfr: *ul. J1*. 12. jafnan: optazt *J1*. 13. á—Sogni: vm hǫrdaland ok sogn *J1*. ok: í *tf. F*. 14. feðr: f. *K*. 14—15. honum—mest: *ul. F*. 16. ok*(1): ul. J1*. 18. -røði: rǫði *K;* raði *18;* roði *F;* ʽeðe *J1*. 21. hann sjálfr: *omv. F, J1*. 21—22. eptir—dag | ætlaði—hans: *omv. J1*. 22. hann sjálfr: sialfr konungr *J1*. 23. en: *ul. J1*. þat: *ul. F, J1*.

Víkverir ok Uplendingar unnu þeim bezt ríkis, er þar váru þeim undir hendi. Af þessu varð þar mikit sundrþykki enn af nýju milli þeira brœðra. En með því at þeir þóttusk hafa lítit ríki, þá fóru þeir í
p. 144_{11-12} hernað, svá sem sagt er at Guthormr fell í Elfarkvíslum fyrir Sǫlva klofa. Eptir þat tók Óláfr við því ríki, er hann hafði haft. Hálfdan hvíti fell á Eistlandi, Hálfdan háleggr fell í Orkneyjum. Þeim Þorgísli ok Fróða gaf Haraldr konungr herskip, ok fóru þeir í vestrvíking ok herjuðu um Skotland ok Bretland ok
U 75 Írland. Þeir eignuðusk fyrst Norðmanna Dyflinni. Svá er sagt, at Fróða væri gefinn banadrykkr, en Þorgísl var lengi konungr yfir Dyflinni ok var svikinn af Írum ok fell þar.

H 114 **K. 34.** Dauði Rǫgnvaldz réttilbeina.

[Jfr. Ágr. k. 2; ÓH (53) k. 1; ÓH (Fms.) k. 1; ÓTr. (Fms.) k. 3 (beg.), 4, (Flat.) k. 4 (beg.), 5; Hist. Norw. 104—5, 109.]

Eiríkr blóðøx ætlaði at vera yfirkonungr allra brœðra sinna, ok svá vildi ok Haraldr konungr vera láta; váru þeir feðgar lǫngum ásamt. Rǫgnvaldr réttilbeini átti Haðaland; hann nam fjǫlkyngi ok gerðisk seiðmaðr. Haraldi konungi þóttu illir seiðmenn. Á Hǫrðalandi var sá seiðmaðr, er hét Vitgeirr;

---

1. -verir: -veriar *F, J1.* 1—2. ok U.—hendi: ætluðu þeim er þeir voru vndir *J1.* 1. ríkis: *ul. F.* þar: *ul. F.* 2. váru | þ. u. h: *omv. F.* þar: *ul. F, J1 (og ÓH (53)).* 3. milli: millom *F.* 4. þóttusk hafa: hofðo *F.* lítit ríki: *omv. J1.* þá: *ul. F.* 5. sem—er: er sagt (sakt *skr. J1) F.* 8. -gísli: *sål. F;* gilsi *K, J1.* 9. ok: *ul. J1.* 10. ok*(1): ul. J1.* 12. bana-: daða *J1.* 13. -gísl: *sål. F;* -gils *de øvrr.* ok: hann *F, J1.* 15. *Overskr. fra 18;* brendr ʀaugvallðr *J1; mgl. K, F.* 17. ok*(2): efter* kgr *J1; ul. F.* 21. hét Vitgeirr: *omv. F.*

konungr sendi honum orð ok bað hann hætta seið; hann svaraði ok kvað:

66. Þat 's vǫ lítil,
at vér síðim
karla bǫrn
ok kerlinga,
es Rǫgnvaldr síðr
réttilbeini,
hróðmǫgr Haralds,
á Haðalandi.

En er Haraldr konungr heyrði þetta sagt, þá með hans ráði fór Eiríkr blóðøx til Uplanda ok kom á F 59
Haðaland. Hann brendi inni Rǫgnvald bróður sinn c. 920
með lxxx. seiðmanna, ok var þat verk lofat mjǫk. Guðrøðr ljómi var um vetrinn með Þjóðólfi í Hvini, fóstrfǫður sínum, á kynnis-sókn ok hafði skútu al- H 115
skipaða ok vildi hann fara norðr á Rogaland. Þá lǫgðusk á stormar miklir, en Guðrøði var títt um ferð sína ok lét hann illa um dvǫlina; þá kvað Þjóðólfr:

67. Fariða ér, áðr fleyja
flatvǫllr, heðan, batnar,
(verpr) Geitis veg (grjóti)
Goðrøðr (of sæ stóran);

---

2. hann—kvað: h*ann* sv*ar*. *ok* q*va*d .v. *F;* hann suar̄aði sua *J1.*

3—6. **66. vísa.** 1. Þat 's: þat e*r* *F*, *J1;* þá e*r* *K.* lítil: litit *J1.* 2. at: ꝥt *J1.*

7—8. sagt—Uplanda: for eír*ikr* *til* vppl*an*da m*eð* h*ans* raði *F.* 7. með: for at *J1 (og ul. det følg.* fór*).* 9. Hann: *ok F.* 10. lxxx: atta tigi *J1.* ok: *ul. F.* lofat mjǫk: *omv. F*, *J1.* 11. i: or *J1.* 13. ok—hann: h*ann* villdi *F.* hann: *ul. J1.* 14. en: *ul. J1.* títt: annt *F*, *J1.* 15. ferð sína: f*er*þína *F.* hann: *ul. J1.*

17—20. **67. vísa.** 1. Fariða: Fari þa *F.* fleyja: flyia *K.* 3. veg: *sål. K. 18;* vegr *F*, *J1.* 4. Goðrøðr: Guðrǫðr *K;* guþródr *J1;* gvðraðr *F.* of sæ: um sia *alle.*

vindbýsna skalt, vísi
víðfrægr, heðan bíða;
vesið með oss, unz verði
veðr, nú 's brim fyr Jaðri.

Guðrøðr fór sem áðr, hvat sem Þjóðólfr mælti; en er þeir kómu fyrir Jaðar, þá kafði skipit undir þeim, ok létusk þar allir.

U 76 **K. 35.** Fall Bjarnar kaupmannz.

[ÓH (53) k. 2; ÓH (Fms.) k. 2; ÓTr. (Fms.) k. 5, (Flat.) k. 6; Ágrip k. 5; Fsk. k. 24.]

Bjǫrn, sonr Haraldz konungs, réð þá fyrir Vestfold ok sat optast í Túnsbergi, en var lítt í hernaði. Til Túnsbergs sóttu mjǫk kaupskip bæði þar um Víkina ok norðan ór landi ok sunnan ór Danmǫrk ok af Saxlandi. Bjǫrn konungr átti ok kaupskip í ferðum til annarra landa ok aflaði sér svá dýrgripa eða annarra fanga, þeira er hann þóttisk hafa þurfa. Brœðr hans kǫlluðu hann farmann eða kaupmann. Bjǫrn var vitr maðr ok vel stilltr ok þótti vænn til hǫfðingja; hann fekk sér gott kvánfang ok makligt; hann gat son, er Guðrøðr hét. Eiríkr blóðøx kom ór
H 116 Austrveg með herskip ok lið mikit; hann beiddisk af Birni bróður sínum, at taka við skǫttum ok skyldum þeim, er Haraldr konungr átti á Vestfold, en hinn var

5. skalt: skaltu *alle.* 7. vesið: v*e*rit *alle.* unz: *sål. K;* unnz *J1;* vnd *F.* 8. 's: e*r* *alle.* fyr: f^{m} *K;* f^{i} *F;* f'i *J1.*
5. áðr: h*ann* øtl*aði* *F.* 6. þá: *ul. F.* 7. létusk þar: tyndvz þ*eir* *F;* forvz þar *J1.* 8. *Overskr. fra 18, J1; mgl. K, F.* 9. sonr: s. *alle.* 10. ok: h*ann* *F.* 11. kaupskip: kaupmenn *J1.* 12. ok*(2): ul. J1.* af: *ul. K.* 13. ok: *ul. J1.* -skip: *ul. F.* 15. annarra—þeira: þeira hluta *J1.* hafa: *ul. F.* 16. hann: biorn *tf. F og ombytter de følg. 3 ord.* 17. Bjǫrn: hann *J1.* vel stilltr: *omv. J1.* 18. ok makligt: *ul. F, J1.* 19. hann gat: þau gáto *F.* 20. -veg: uægi *J1.* 21. bróður: brøðr *F;* brǫþr *J1 (sål. ÓH (53)).*

áðr vanði, at Bjǫrn fœrði konungi skatt eða sendi menn með; vildi hann enn svá ok vildi eigi af hǫndum greiða. En Eiríkr þóttisk vista þurfa ok tjalda ok drykkjar. Þeir brœðr þreyttu þetta með kappmælum, ok fekk Eiríkr eigi at heldr ok fór brot ór býnum. Bjǫrn fór ok brot ór bœnum um kveldit ok upp á Sæheim. Eiríkr hvarf aptr, fór upp um nóttina á Sæheim eptir Birni, kom þar, er þeir sátu yfir drykkju; Eiríkr tók hús á þeim, en þeir Bjǫrn gengu út ok bǫrðusk; þar fell Bjǫrn ok mart manna með honum; Eiríkr tók þar herfang mikit ok fór norðr í land. Þetta verk líkaði stórilla Víkverjum, ok var Eiríkr þar mjǫk óþokkaðr, fóru þau orð um, at Óláfr konungr myndi hefna Bjarnar, ef honum gæfi fœri á. Bjǫrn konungr liggr í Farmannz-haugi á Sæheimi.

K. 36. Sætt konunga.

[ÓH (53) k. 3; ÓH (Fms.) k. 3; ÓTr. (Fms.) k. 5, (Flat.) k. 6.]

Eiríkr konungr fór um vetrinn eptir norðr á Mœri ok tók veizlu í Sǫlva fyrir innan Agðanes; en er þat spurði Hálfdan svarti, fór hann til með her **F** 60

1. vanði: vandi *alle.* fœrði: sialfr *tf. J1 (og ÓH (53)).* skatt: *ul. J1.* 2—3. ok—greiða: v*era* lata *F;* nadi eiʀ. ekki *J1.* 3. En: *ul. J1.* vista þurfa: *omv. F, J1.* 5. fekk—heldr: naðe hann þo eigi *J1.* brot: bra/t *J1;* brát *F.* 6. býnum: bøn- *F;* bǫn- *J1.* fór: reþ *J1.* brot: *ul. F. J1.* um: of *F.* ok: *ul. F.* 7. Sæheim: *sål. F, J1;* sæim *K.* fór upp: *ok* for *F; ul. J1.* nótt-: natt- *J1.* 8. á Sæheim: *ul. J1;* sæim *skr. K.* eptir B.: *ul. F.* kom þar: ok kom a sǽ heim *J1.* þeir: bíorn *tf. F.* 8—9. yfir drykkju: v*ið* dryck *F.* 10. þar fell: *omv. F.* 11. Eiríkr tók: *omv. F.* ok fór: for siðan *F.* 12. stórilla V.: *omv. J1.* 14. konungr: *ul. F.* Bjarnar: broð*ur* s*ins tf. F.* 15. Sæheimi: sæimi *K.* 16. *Overskr. fra 18;* fra halfdan svarta *J1; mgl. K, F.* 17. eptir: *ul. F.*

ok tók hús á þeim. Eiríkr svaf í útiskemmu ok komsk út til skógar við v. mann, en þeir Hálfdan U 77 brendu upp bœinn ok lið alt, þat er inni var; kom Eiríkr á fund Haraldz konungs með þessum tíðendum. Konungr varð þessu ákafliga reiðr ok samnaði her H 117 saman ok fór á hendr Þrœndum; en er þat spyrr Hálfdan svarti, þá býðr hann út liði ok skipum ok verðr allfjǫlmennr ok lagði út til Staðs fyrir innan Þórsbjǫrg. Haraldr konungr lá þá sínu liði út við Reinsléttu. Fóru þá menn milli þeira. Guthormr sindri hét einn gǫfugr maðr; hann var þá í liði með Hálfdani svarta, en fyrr hafði hann verit með Haraldi konungi ok ástvinr beggja þeira. Guthormr var skáld mikit; hann hafði ort sitt kvæði um hvárn þeira feðga; þeir hǫfðu honum boðit laun fyrir, en hann neitti ok beiddisk, at þeir skyldu veita honum eina bœn, ok hǫfðu þeir því heitit. Hann fór þá á fund Haraldz konungs ok bar sættar-orð millum þeira ok bað þá hvárn tveggja þeira bœnar ok þess, at þeir skyldu sættask, en konungar gerðu svá mikinn metnað hans, at af hans bœn sættusk þeir. Margir aðrir gǫfgir menn fluttu þetta mál með honum. Var þat

---

2. út: *ul. F.* v. mann: fimta mann *J1;* v. m̄. *F.* 3. upp: *ul. F.* lið alt: *omv. J1.* alt, þat: *omv. F.* 3—4. kom E.: Eir*ikr* k*onungr* kom *F.* 4. tíðendum: har*aldr* *tf. F.* 5. ákafliga: akafa *F;* storliga *J1.* 7. þá: *ul. F.* ok*(2)*: *hann F.* 9. sínu liði: *omv. F.* 10. -sléttu: -slíto *F.* milli: millo*m* *F.* 11. þá: *ul. F.* 13. ok: v*ar* h*ann* *F;* uar *tf. J1.* -vinr: -uin *J1.* var: uarð *J1.* 15. feðga: -nna *tf. J1.* honum boðit: *omv. F, J1 (ÓH (53)).* fyrir: *ul. K.* 16. neitti: þ*vi* *tf. F.* beiddisk: þes *tf. J1.* skyldu: skylldi *F.* 16—17. eina bœn: beín *(*bę́in *J2)* eiñi *(*eina *J2) J1.* 18. -orð: i *tf. F, J1.* ok*(2)*: *ul. F.* 19. hvárn: hvar- *K. 18.* þeira: þeirar *J1.* ok þess: *ul. J1.* ok—at: þe*i*rar *er F.* 20. skyldu: skylldi *F.* 21. af: fyrir *J1.* 22. mál: *ul. F.* Var: varð *F, J1.*

at sætt, at Hálfdan skyldi halda ríki ǫllu, því er áðr hafði hann haft; skyldi hann ok láta óhætt við Eirík bróður sinn. Eptir þessi sǫgu orti Jórunn skáldmær nǫkkur erendi í Sendibít:

68. Haralds frák Hálfdan spyrja
herðibrǫgð, en lǫgðis
sýnisk svartleitr reyni
sjá bragr, ins hárfagra.

K. 37. Fœddr Hákon góði.

[ÓH (53) k. 1, 4; ÓH (Fms.) k. 1, 4; ÓTr. (Fms.) k. 6, 7, (Flat.) k. 7, 8.]

Hákon Grjótgarðzson Hlaða-jarl hafði alla yfirsókn í Þrándheimi, þá er Haraldr konungr var annarstaðar í landi, ok hafði Hákon mestan metnað í Þrœndalǫgum af konungi. Eptir fall Hákonar tók Sigurðr, H 118
sonr hans, ríki ok gerðisk jarl í Þrándheimi; hann hafði atsetu á Hlǫðum. Með honum fœddusk upp synir Haraldz konungs, Hálfdan svarti ok Sigrøðr, en áðr váru þeir undir hendi Hákonar, fǫður hans. Þeir váru mjǫk jafnaldrar, synir Haraldz ok Sigurðr. Sig-

---

1. sætt: sát *J1.* Hálfdan: sv*ar*ti *tf. F.* ríki: síno *tf. F.* ǫllu, því: *omv. J1.* 1—2. áðr hafði hann: *omv. (*hann h. a.*) J1.* 2. skyldi hann: *omv. F.* 4. erendi: ǫrendi *K;* eyrin*n*di *F;* eyrenðe *J1.* -bít: *sål. K, F;* bit *J1.*

5—8. **68. vísa.** *(Se K.Gísl. Udvalg, s. 96).* 1. Haralds: harald *alle (*-alds *ÓH (Fms.)).* frák: fra ek *alle.* 3. -leitr: -lėkr *J1 (*leikr *J2).* 4. ins hárfagra: *sål. ÓH (Fms.). Flat;* hinn Hárfagra *K;* enn harfagra *J1;* híɴ hárfagri *F.*

9. *Overskr. fra 18;* fæddr hacon aþalst. f. *J1; mgl. K, F.* 10. Hákon: .j. a hlaðo*m tf. F og ul.* Hlaða-jarl. alla: *ul. J1.* 11. annar-: annars *J1.* 12. Hákon: j. *tf. F.* 12—13. í Þr. | af kgi: *omv. J1.* 13—14. Sigurðr—ríki: ʀiki sonr hans Sigurþr *J1.* 14. sonr: s. *K, F.* ok gerðisk: gerþiz han þa *J1.* 15. á: at *F.* 16. -røðr: rǫþr *K, J1;* -raðr *F.* 17. undir—Hákonar: *með* hak*oni F.* hendi Hákonar: hakoni *J1.* 18. -aldrar: -alld*ra F.* synir Haraldz: *omv. J1;* k*onungs tf. F.*

U 78 urðr jarl fekk Bergljótar, dóttur Þóris jarls þegjanda; móðir hennar var Álof árbót, dóttir Haraldz hárfagra. Sigurðr jarl var allra manna vitrastr. En er Haraldr konungr tók at eldask, þá settisk hann optliga at stórbúum, er hann átti á Hǫrðalandi á Alreksstǫðum eða á Sæheimi, á Fitjum, eða á Utsteini, ok í Kǫrmt
919 á Ǫgvaldznesi. Þá er Haraldr konungr var nær lxx., gat hann son við konu þeiri, er Þóra er nefnd morstr-
F 61 stǫng; hon var æzkuð ór Morstr; hon átti góða frændr; hon var í frændsemis-tǫlu við Hǫrða-Kára; hon var kvinna vænst ok in fríðasta; hon var kǫlluð konungs ambátt. Váru þá margir þeir konungi lýðskyldir, er vel váru ættbornir, bæði karlar ok konur. Sá var siðr um gǫfugra manna bǫrn, at vanda menn mjǫk til at ausa vatni eða gefa nafn. En er at þeiri stefnu kom, er Þóru var ván, at hon myndi barn ala, þá vildi hon fara á fund Haraldz konungs; hann var þá norðr á Sæheimi, en hon var í Morstr. Hon fór þá norðr á skipi Sigurðar jarls; þau lágu um nóttina

1. jarl: *ul. F.* 2. Álof: *sål. K, F, J1;* alǫf *18.* ár-: a- *J1 (*ar- *J2).* Haraldz: k*onungs tf. F;* ens *tf. J1.* 4. konungr: *ul. J1.* þá—optliga: sát h*ann* iafnnan *F.* 5. -búum: þ*eim tf. F.* Alreks-: alrækks- *J1.* 6. eða*(1): ok F.* á*(1): ul. F, J1.* Sæheimi: sæimi *K = l. 18.* á*(2):* æða *J1.* á Fitjum: *ul. F.* eða á: *eða F;* ok a rogalandi at *J1.* 6—7. ok í K. | á Ǫgv.: *sål. F; omv. K.* 6. ok: æða *J1.* 7—8. í K. | á Ǫ. *omv. J1.* nær: *ul. F.* lxx.: siaurǫþum *J1.* 8. Þóra er nefnd: þóra het *F; omv. (*n. e. þ.*) J1.* 8—9. morstr-stǫng: *sål. K;* morstaung *J1 (og ÓH (53));* mostr stang *F.* 9. æzkuð: ættuð *F, J1.* ór: *ul. J1 (*í *J2).* Morstr: *sål. F;* mostr *K, J1 = l. 18.* hon*(1): ok F.* 11. kvinna: kvenna *F;* quænna *J1.* vænst: mæst *J1.* ok—fríðasta: *ul. F.* 12. þá—lýðskyldir: þeir m. l. þá k. *F.* þeir: *ul. J1.* 13. Sá var: þat uar þa *J1;* þa *tf. F.* 14. menn mjǫk: *omv. J1.* 15. eða: *ok F.* stefnu: stundu *J1.* 16. ván: von *F, J1.* ala: føða *F.* 17. hann var: *omv. J1.* 18. þá: *ul. J1.* 19. nóttina: nótt *F.*

við land; þar ól Þóra barn uppi á hellunni við bryggju-sporð, þat var sveinbarn. Sigurðr jarl jós sveininn vatni ok kallaði Hákon eptir feðr sínum, Hákoni Hlaða-jarli; sá sveinn var snimma fríðr ok mikill vexti ok mjǫk líkr feðr sínum. Haraldr konungr lét sveininn fylgja móður sinni, ok váru þau at konungs-búum, meðan sveinninn var ungr.

K. 38. Orðsending Aðalsteins konungs. H 119

[Fsk. k. 21; ÓTr. (Fms.) k. 8, (Flat.) k. 8.]

Aðalsteinn hét þá konungr í Englandi, er þá hafði nýtekit við konungdómi; hann var kallaðr inn sigrsæli ok inn trúfasti. Hann sendi menn til Nóregs á c. 926
fund Haraldz konungs með þess konar sending, at sendimaðr gekk fyrir konung; hann selr konungi sverð gullbúit með hjǫltum ok meðalkafla, ok ǫll umgerð var búin með gulli ok silfri ok sett dýrligum gimsteinum; helt sendimaðrinn sverðz-hjǫltunum til konungsins ok mælti: »hér er sverð, er Aðalsteinn konungr mælti at þú skyldir við taka«. Tók konungr meðalkaflann, ok þegar mælti sendimaðrinn: »nú tóktu svá, U 79
sem várr konungr vildi, ok nú skaltu vera þegn hans,

3. feðr: *sål. K, F;* fauþ*ur J1.* 4. Hákoni Hl.-j.: *ul. J1.* sveinn: *ul. F.* snimma: snemma *F. J1.* fríðr: syno*m tf. F.* 5. vexti: *ul. F, J1.* feðr: *sål. F, J1;* f. *K.* 6. ok: *ul. F.* 7. búum: bum *F, J1.* ungr: allungr *J1.* 8. *Overskr. fra 18;* hacon sendr til englandz *J1; mgl. K, F.* 10. kgdómi: i engl*andi tf. F.* 11. sendi: send*ir F.* 13. hann: *ok F.* konungi: h*anum F.* 14. ǫll umgerð: *omv. F;* gíorð *skr. F,* g'þ *J1, K.* 15. var: *ul. F.* ok silfri: *ul. J1.* 15—16. dýrl. gimst.: *omv. J1.* 16. helt sendimaðrinn: Sendi m*aðr (sål. uden art. ogsâ J1)* vendi *F.* -hjǫltunum: híollto*m F.* 17. -ins: *ul. F, J1.* konungr: sænnði þer ok *tf. J1.* 18. Tók konungr: *omv. J1.* 19. ok þegar: þa *J1.* svá: *ul. J1;* við sver*þino tf. F.*

er þú tókt við sverði hans«. Haraldr konungr skilði nú, at þetta var með spotti gǫrt, en hann vildi enskis mannz þegn vera, en þó mintisk hann þess, sem hans háttr var, at hvert sinn er skjót œði eða reiði hljóp á hann, at hann stillti sik fyrst ok lét svá renna af sér reiðina ok leit á sakar óreiðr: nú gerir hann enn svá ok bar þetta fyrir vini sína, ok finna þeir allir saman hér ráð til, þat it fyrsta, at láta sendimenn heim fara óspillta.

K. 39. Ferð Hauks til Englandz.

[Fsk. k. 21, 22; ÓH (53) k. 4; ÓH (Fms.) k. 4; ÓTr. (Fms.) k. 8, (Flat.) k. 9; Tjodrek k. 2; Hist. Norw. 104, 105.]

c. 927 Annat sumar eptir sendi Haraldr konungr skip vestr til Englandz ok fekk til stýrimann Hauk hábrók; hann var kappi mikill ok inn kærsti konungi; hann
H 120 fekk í hǫnd honum Hákon, son sinn. Haukr fór þá vestr til Englandz á fund Aðalsteins konungs ok fann hann í Lundúnum; þar var þá boð fyrir ok veizla
F 62 virðilig. Haukr segir sínum mǫnnum, þá er þeir koma at hǫllinni, hvernug þeir skolu hátta inngǫngunni,

---

1. skilði: skilþi *F;* skildi *de øvrr.* 2. með spotti: *til* spóttz *F.* vildi: vill *J1.* enskis: *K;* engís *F;* enkis *J1.* 3. mintisk: minniz *J1.* 4. hans háttr: *omv. F. J1.* er: æf *J1.* 6. óreiðr: *ul. J1.* nú gerir: gerþi *J1.* 7. enn: *ok F.* ok*(1): ul. F.* 8—9. sendimenn heim | fara: *omv. J1.* 9. heim: *ul. F.* óspillta: fríalsa *F.* 10. *Overskr. fra 18; mgl. K, F; ingen kap. J1.* 11. sendi: send*ir F.* 12—15. ok fekk—fann: a funð aþalsteins konungs. ha*u*kr er sa nemfdr er firi þeim var þeir finna *J1.* 14. í hǫnd: t*il* ferðar *með F.* þá: *ul. F.* 16. hann: konung *J1.* þar—ok: v*ar* þ*ar* f*i*r*i F.* boð—ok: *ul. J1.* 17. virðilig: a geít *J1.* 17—18. þá—hǫllinni: *efter* in gongo síní *(sål.) F.* 18. hvernug: hv*er*nig *F;* hvin *J1 (*hverninn *J2).*

segir, at sá skal síðarst út ganga, er fyrst gengr inn, ok allir standa jafnfram fyrir borðinu ok hverr þeira hafa sverð á vinstri hlið ok festa svá yfirhǫfnina, at eigi sé sverðit. Síðan ganga þeir inn í hǫllina; þeir váru xxx. manna. Gekk Haukr fyrir konung ok kvaddi hann. Konungr biðr hann velkominn. Þá tók Haukr sveininn Hákon ok setr á kné Aðalsteini konungi. Konungr sér á sveininn ok spyrr Hauk, hví hann ferr svá. Haukr svarar: »Haraldr konungr bað þik fóstra honum ambáttar-barn«. Konungr varð reiðr mjǫk ok greip til sverðz, er var hjá honum, ok brá svá, sem hann vildi drepa sveininn. »Knésett hefir þú hann nú, segir Haukr, nú máttu myrða hann, ef þú vill, en ekki mantu með því eyða ǫllum sonum Haraldz konungs«. Gekk Haukr síðan út ok allir hans menn, ok fara leið sína til skips ok halda í haf, er þeir eru at því búnir, ok kómu aptr til Nóregs á fund Haraldz konungs, ok líkaði honum nú vel, þvíat þat er mál manna, at sá væri ótígnari, er ǫðrum U 80 fóstraði barn. Í þvílíkum viðskiptum konunga fannsk þat, at hvárr þeira vildi vera meiri en annarr ok varð

---

1. segir, at: *ul. F.* fyrst: fyrstr *F, J1.* 2. ok*(2):* s*ka*l *tf. F.* 4. sé: seaí *F;* siai *J1.* sverðit: sverþin *J1.* inn: *ul. F.* 4—5. þeir váru: *ul. F;* saman *tf. J1.* 5. manna: sama*n tf. F.* 6. biðr: bað *J1.* Þá: þ*vi* nøst *F.* 7. setr á: setti i *J1.* 9. ferr: fari *J1.* svarar: *sål. F, J1;* s. *K.* 10. barn: son *F.* 11. greip—sverðz: þreíf sv*er*þ *F.* var: lá *F.* 12. brá svá: let *J1;* latandi *tf. F.* sveininn: hakr *mælti F og ul.* segir Haukr*; ligel. J1, men tf.* þa. 13. hann nú: nu sueninn *J1.* nú*(2): ok F.* nú máttu: *omv. J1.* hann: nv *tf. F.* 14. vill: vilt *K, 18;* en *F. 18, J1; ul. K.* mantu: mát*t* þo *F.* með því: *ul. F.* 16. ok*(1)*: *ul. F, J1.* fara: foru *J1.* leið sína: þa *F, J1.* halda: sigla *F.* 17. er —búnir: *ul. F.* eru—því: voru *J1.* ok: *ul. J1.* kómu: ko*m*a *F.* 18. ok: *ul. J1.* 21. þat: a *tf. J1.* vildi: *sål. F, J1;* vill *K.* varð: var *J1;* þo *tf. F.*

ekki misdeili tígnar þeira at heldr fyrir þessar sakar; hvárr-tveggi var yfirkonungr síns ríkis til dauða-dags.

H 121 **K. 40.** Skírðr Hákon.

[ÓTr. (Fms.) k. 9, (Flat.) k. 10; jfr. Ágrip k. 5; Fsk. k. 25; Tjodrek k. 4.]

Aðalsteinn konungr lét skíra Hákon ok kenna rétta trú ok góða siðu ok allz konar kurteisi. Aðalsteinn konungr unni honum svá mikit, meira en ǫllum frændum sínum, ok út í frá unni honum hverr maðr, er hann kunni. Hann var síðan kallaðr Aðalsteinsfóstri. Hann var inn mesti íþrótta-maðr, meiri ok sterkari ok fríðari, en hverr maðr annarra, hann var vitr ok orðsnjallr ok vel kristinn. Aðalsteinn konungr gaf Hákoni sverð þat, er hjǫltin váru ór gulli ok meðalkaflinn, en brandrinn var þó betri; þar hjó Hákon með kvernstein til augans; þat var síðan kallat Kvernbítr; þat sverð hefir bezt komit til Nóregs; þat átti Hákon til dauða-dags.

---

1. misdeili t. þ. | at h.: *omv. F.* misdeili: gert *tf. J1.* fyrir—sakar: þ*viat F.* sakar: sakir *K, J1.* 3. *Overskr. fra 18 og J1, der tf.:* aþalsteins fostri; *mgl. K, F.* 4. Hákon: *ul. J1.* 5. trú: hakoni *tf. J1.* ok*(2): með F.* kurteisi: *sål. K, J1;* iþrott*om F.* 5—6. Aðalst.: *ul. F, J1.* 6. honum: hak*oni F.* svá mikit: *ul. F.* 7. ok: þ*ar F.* 7—8. út—kunni: þar alþyda a*ll* v́t ifra *J1.* 8. Hann var: *omv. F.* kallaðr: hak*on tf. F.* 9. meiri: *ul. F.* 10. ok fríðari: *ul. J1.* 11. vitr: *maðr tf. F.* 12. ór: af *F, J1.* 13. -kaflinn: -kafli *F.* þar: *sål. J1;* þa *K, 18.* 13—14. þar—með: hak*on* hío m*eð* þ*es*so sver*þi F.* 14. með: þvi *tf. 18.* -stein: einn *tf. J1.*

K. 41. Leiddr Eiríkr til ríkis.

[Fsk. k. 23; ÓH (53) k. 5, 6; ÓH (Fms.) k. 5, 6; ÓTr. (Fms.) k. 10, (Flat.) k. 11; Egilss. k. 57.]

Haraldr konungr var þá áttrœðr at aldri, gerðisk 930 hann þá þungfœrr, svá at hann þóttisk eigi mega fara yfir land eða stjórna konungs-málum. Þá leiddi hann Eirík, son sinn, til hásætis síns ok gaf honum vald yfir landi ǫllu. En er þat spurðu aðrir synir Haraldz konungs, þá settisk Hálfdan svarti í konungs-hásæti; tók hann þá til forráða allan Þrándheim; hurfu at því ráði allir Þrœndir með honum. Eptir fall Bjarnar kaupmannz tók Óláfr bróðir hans ríki yfir Vestfold ok til fóstrs Guðrøð, son Bjarnar. Tryggvi F 63 hét sonr Óláfs, ok váru þeir Guðrøðr fóstbrœðr ok mjǫk jafnaldra ok báðir inir efniligstu ok atgǫrvi-menn miklir; Tryggvi var hverjum manni meiri ok sterkari. En er Víkverjar spurðu, at Hǫrðar hǫfðu H 122 tekit til yfirkonungs Eirík, þá tóku þeir Óláf til yfir-konungs í Víkinni, ok helt hann því ríki. Þetta líkaði U 81 Eiríki stórilla. Tveim vetrum síðarr varð Hálfdan 932 svarti bráðdauðr inn í Þrándheimi at veizlu nǫkkurri, ok var þat mál manna, at Gunnhildr konunga-móðir hefði keypt at fjǫlkunnigri konu, at gera honum bana-drykk. Eptir þat tóku Þrœndir Sigrøð til konungs.

---

1. *Overskr. fra 18;* fra sonum haraldz konungs *J1; mgl. K. F.* 2. Haraldr: Sva er sakt at haraldr *J1.* 4—5. Þá—hann: leiddi k*onungr* þa *F.* 6. aðrir: *efter* konungs *F.* 7—8. Hálfdan—hásæti: i hasætv*(!)* halfdan *J1.* 8. hann: ok *tf. K (efter* þá *18; ul. F, J1. ÓH (53)).* 9. honum: *kap. i J1 med overskr.* andlat halfdanar svarta. 10. Bjarnar: k*onungs tf. F.* 11. ok—fóstrs: h*ann* fostr*a*þi *F.* -røð: -røð *K;* raðð *18, F; fork. J1.* 12. sonr: son *18, F;* s. *K, J1.* ok*(1): ul. F, J1.* 13. mjǫk: nær *F, J1.* -aldra: -alldrar *F, J1.* efniligstu: m*enn tf. F.* 16—17. Óláf—í: til konungs olaf ifir *J1.* 17—18. Þetta—Eiríki: Eiri*ki* k*onungi* likaði þetta *F.* 22. Sigrøð: sigroð *K, F;* sigurð *J1.*

K. 42. Dauði Haraldz konungs.

[Ágr. k. 4 fin.; Fsk. k. 5, 23; ÓH (53) k. 1, 6 (fin.); ÓH (Fms.) k. 1, 5 (fin.); ÓTr. (Fms.) k. 11, (Flat.) k. 12; Hauk. hábr. k. 5; Egilss. k. 57; Tjodrek k. 1.]

Haraldr konungr lifði iii. vetr, síðan er hann hafði Eiríki gefit einvald ríkissins; var þá á Rogalandi eða á Hǫrðalandi at stórbúum, er hann átti. Eiríkr ok Gunnhildr áttu son, er Haraldr konungr jós vatni ok gaf nafn sitt, segir svá, at sá skyldi konungr vera eptir Eirík fǫður sinn. Haraldr konungr gipti flestar dœtr sínar innan landz jǫrlum sínum, ok eru þaðan komnar miklar kynkvíslir. Haraldr konungr
933 varð sóttdauðr á Rogalandi, er hann heygðr á Haugum við Karmtsund. Í Haugasundi stendr kirkja, en við sjálfan kirkjugarðinn í útnorðr er haugr Haraldz konungs ins hárfagra; fyrir vestan kirkjuna liggr legsteinn Haraldz konungs, sá er lá yfir legi hans í hauginum, ok er steinninn hálfs fǫgrtánda fets langr ok nær ii. álna breiðr. Í miðjum hauginum var leg Haraldz konungs; þar var settr steinn annarr at hǫfði, en annarr at fótum, ok lǫgð þar hellan á ofan, en hlaðit grjóti tveim megin útan undir. Þeir steinar standa

---

1. *Overskr. fra 18, J1 (der dog har* andlat*); mgl. K. F.* 2—3. hann—ríkissins: hafði eir᾽ eín valld rikís *F.* 3. Eiríki gefit: *omv. J1.* var: hann *tf. F, J1.* 4. á: *ul. F, J1.* átti: *hermed begynder frgm. 325*[VIII]. 6. segir: sagði *F. J1;* oc sagði *325.* 6—7. kgr vera: *omv. J1.* 7. Eirík: *ul. 325.* 9. kynkvíslir: ætt*ir 325.* 10. er: ok er *J1, 325.* hann: *ul. K, 18.* 11. Karmt-: karm- *J1.* stendr: nu *tf. J1, 325.* 13. ins: *ul. J1.* hárfagra: En *tf. F.* kirkjuna: kkio *J1.* 14. legi hans: leginu *J1.* hauginum: hagnum *J1.* 15. ok*(1): ul. F.* fǫgrtánda: *sål. K, 18 (*fø-*);* fortanda *F;* xiiij. *J1, 325.* ok*(2)*: en *F.* 18. ok—þar: var þ*ar* logð *F.* þar: *ul. 325.* hellan: hella *F.* á ofan: *omv. 325.*

nú þar í kirkju-garðinum, er þá váru í hauginum ok nú var frá sagt. Svá segja fróðir menn, at Haraldr inn hárfagri hafi verit allra manna fríðastr sýnum ok H 123 sterkastr ok mestr, inn ǫrvasti af fé ok allvinsæll við sína menn; hann var hermaðr mikill ǫndverða æfi, ok þýða menn þat nú, at vitat hafi um tré þat it mikla, er móður hans sýndisk í draumi fyrir burð hans, er inn neðsti hlutr tréssins var rautt sem blóð, en þá var leggrinn upp frá fagr ok grœnn, at þat jartegnði blóma ríkis hans, en at ofanverðu var hvítt tréit; þar sýndisk þat, at hann myndi fá elli ok hæru; kvistir ok limar tréssins boðaði afkvæmi hans, er um U 82 alt land dreifðisk, ok af hans ætt hafa verit jafnan síðan konungar í Nóregi.

K. 43. Fall Óláfs ok Sigrøðar.

[ÓH (53) k. 6 (fin.), 7, 9 fin; ÓH (Fms.) k. 6, 8; ÓTr. (Fms.) k. 12, (Flat.) k. 13; Egilss. k. 57; Ágrip k. 5; Fsk. k. 24; Hist. Norw. 105.]

Eiríkr konungr tók allar tekjur þær, sem konungr átti um mitt land, inn næsta vetr eptir andlát Haraldz 933—4 konungs, en Óláfr austr um Víkina, en Sigrøðr, bróðir F 64

---

1. nú þar: *omv. J1.* ok: er *F.* 2. fróðir menn: sumir menn froþir *J1.* Haraldr: k*onungr tf. F.* 3. inn hárfagri: k*onungr 325.* sýnum: sionum *F, J1.* 4. all-: al- *F.* 5. æfi: sína *tf. F, 325.* 6. þat nú: *omv. 325.* 8. inn: *ul. 325.* rautt: rauðr *F, J1, 325.* 9. en—var: *ul. F.* frá: var *tf. F; ul. 325.* ok: *ul. J1, 325 (altså* fagrgrœnn*).* at: eɴ *F.* 10. ríkis: tignar *J1.* 11. tréit: tre *K, 18.* þar: þa *J1.* elli ok hæru: *omv. J1.* 12. boðaði: *sål. F, J1, 325;* boðoðu *K, 18.* afkv. hans: *omv. 325.* um: of *J1.* 13. dreifðisk: dreífiz *F.* 14. síðan: *ul. J1.* 15. *Overskriften fra 18, J1 (der tf.* þeira *foran* Ól.*); mgl. K, F; fra* eiriki k*onung*i oc breðrvm hans *325.* 16. sem: e*r 325.* 17. land: landit *F.* 18. Óláfr: konungr *tf. J1;* tok *tf. 325.* Sigrøðr: *navnet er allevegne skr. enten* -rǫðr *eller* røðr *eller* ræðr *eller* roðr *eller endelig forkortet.*

þeira, hafði alt um Þrœndalǫg. Eiríki líkaði þetta
stórilla, ok fóru þau orð um, at hann myndi með
styrk eptir leita við brœðr sína, ef hann mætti fá
einvaldz-ríki yfir landi ǫllu. svá sem faðir hans hafði
gefit honum. En er Óláfr ok Sigrøðr spyrja þetta,
þá fara sendimenn milli þeira; því næst gera þeir
stefnulag sitt, ok ferr Sigrøðr um várit austr til Víkr,
934 ok finnask þeir Óláfr brœðr í Túnsbergi ok dvǫlðusk
þar um hríð. Þat sama vár býðr Eiríkr út liði miklu
ok skipum ok snýr austr til Víkr. Eiríkr konungr
fekk svá mikit hraðbyri, at hann sigldi dag ok nótt,
ok fór engi njósn fyrir honum, ok er hann kom til
Túnsbergs, þá gengu þeir Óláfr ok Sigrøðr með lið
H 124 sitt austr ór bœnum á brekkuna ok fylkðu þar.
Eiríkr hafði lið miklu meira ok fekk hann sigr, en
þeir Óláfr ok Sigrøðr fellu þar báðir, ok er þar haugr
hvárs tveggja þeira á brekkunni, sem þeir lágu fallnir.
Eiríkr fór um Víkina ok lagði undir sik ok dvalðisk
934 þar lengi sumars. Tryggvi ok Guðrøðr flýðu til Up-

1. Þrœndalǫg: Þrandheim *J1*. Eiríki: k*onungi* *tf*. *325*. 1—2. þetta stór-: þ*at* stór*vm* *F*. 2—3. með styrk | eptir leita: *omv*. *325*. 3. fá: na *325*. 3—5. fá—honum: sva helldr na rikinu *J1*. 4. svá: *ul*. *325*. 5. spyrja: sp*vr*ði *325*. 6. fara: forv *325*. milli: millu*m* *F*. gera: ger*ð*v *325*. 7. sitt: sín a milli *F*. ferr: for *325*. 8. finnask: fvndvz *325*. Óláfr: *ul*. *325*. brœðr: *ul*. *J1*; vm varit *tf*. *325*. Túnsb.: ol*afr* oc sigroðr *tf*. *325*. 9. um: of *F*. hríð: stvnd *325*. býðr: bavð *325*. Eiríkr: k*onungr* *tf*. *325*. miklu: *ul*. *J1*. 10. snýr: sneri *325*. Eir. kgr: h*ann* *F*. 11. svá mikit hraðbyri: *sål*. *F*, *J1*, *325*, *ÓH (53)*; hr. s. m. *K*, *18*. hann: *ul*. *K*. nótt: natt *J1*. 13—14. gengu—þar: fylkto þ*eir* Ol*afr* *ok* sigraðr liþi síno f*yri* a*v*str a breckvɴí or bønom *F*. 15. lið: *ul*. *K*, *18*. 16. þar*(1)*: *ul*. *F*, *325*. 17. á brekkunni: *ul*. *F*. 18. Eiríkr: k*onungr* *tf*. *F*. *325*. fór: þa *tf*. *J1 (og ÓH (53)*. 19. sumars: vm sumarit *J1*. flýðu: þa *tf*. *F*, *J1*, *325 (og ÓH (53))*.

landa. Eiríkr var mikill maðr ok fríðr, sterkr ok hreystimaðr mikill, hermaðr mikill ok sigrsæll, ákafamaðr í skapi, grimmr, óþýðr ok fálátr. Gunnhildr, kona hans, var kvinna fegrst, vitr ok margkunnig, glaðmælt ok undirhyggju-maðr mikill ok in grimmasta. Þau váru bǫrn þeira Eiríks ok Gunnhildar: Gamli var elztr, Guthormr, Haraldr, Ragnfrøðr, Ragnhildr, Erlingr, Guðrøðr, Sigurðr sleva. Ǫll váru bǫrn Eiríks fríð ok mannvæn.

---

1. Eiríkr: k*onungr tf. 325.* fríðr: síonv*m ok tf. F.* ok*(2): ul. J1, 325.* 2. her-: hernaðar *J1.* 3. -maðr: mikill *tf. J1.* í skapi: mikill *325.* grimmr: ok *tf. F, J1.* ok: *ul. J1.* 4. kona hans: *ul. F.* kvinna: kvenna *F, J1, 325.* 5. ok*(1): ul. J1, 325.* 6. Þau: Þ*essi F.* Eiríks ok G.: *ul. F; J1 og 325 tf.* konungs *efter* Eiríks. 7. elztr: þa *tf. J1.* Ragnfrøðr: -fr*i*þr *F;* -freyðr *J1 (*-froðr *K);* frǫðr *325.* 8. Erlingr: *ul. J1.* Guðrǫðr: -rǫðr *K;* -raðr *F;* -Rędr *J1;* -roðr *325.* sleva: slefa *F, 325.* váru: þa *tf. J1.* bǫrn: þeira *tf. J1.* 9. Eiríks: k*onungs tf. 325.* -væn: -venlig *J1.*

U 83
H 125

Uphaf sǫgu Hákonar góða.

K. I. Hákon Aðalsteinsfóstri til konungs tekinn.

[Jfr. Ágrip k. 5; Fsk. k. 26; ÓH (53) k. 8; ÓH (Fms.) k. 7; ÓTr. (Fms.) k. 13, (Flat.) k. 14; Egilss. k. 59; Gísl. s. 83—4; Tjodrek k. 2; Hist. Norw. 105—6].

Hákon Aðalsteinsfóstri var þá á Englandi, er hann spurði andlát Haraldz konungs, fǫður síns; bjósk hann þá þegar til ferðar. Fekk Aðalsteinn konungr honum lið ok góðan skipa-kost ok bjó hans fǫr all-
934 vegliga, ok kom hann um haustit til Nóregs. Þá spurði hann fall brœðra sinna ok þat, at Eiríkr konungr var þá í Víkinni; sigldi þá Hákon norðr til Þrándheims ok fór á fund Sigurðar Hlaða-jarls, er allra spekinga var mestr í Nóregi, ok fekk þar góðar viðtǫkur, ok bundu þeir lag sitt saman; hét Hákon honum miklu ríki, ef hann yrði konungr. Þá létu þeir stefna þing fjǫlment, ok á þinginu talaði Sigurðr jarl af hendi Hákonar ok bauð bóndum hann til

---

1. *Overskr. alene i K.* 2—3. *Kap. overskr. fra F;* gefit hakoni konungs nafn *J1; mgl. K;* hak*on* aðalsteinsfostri tek*inn* . . *325;* hacon til konungs tekinn *18 (marg.).* 5. Har. kgs.: *ul. J1.* 5—6. bjósk—þá: h*ann* biozt *F; utydel. i 325.* 6. þá: *ul. 325.* ferðar: oc *tf. 325.* 7. honum: þa *tf. K; mgl. i de øvrr., også i 18.* góðan: *ul. J1.* fǫr: ferð *F, J1.* 8. ok: *ul. J1.* ok—hann: hakon kom *325.* 9. þat: *með tf. F.* 10. þá*(1): ul. 325.* þá Hákon: *omv. 325.* 11. fór: þa *tf. J1.* Hlaða-: *ul. J1.* 12. góðar: allgoðar *J1.* 13. -tǫkur: -tekíor *F.* þeir: þ*ar F.* 14—15. Þá | létu þeir: *omv. F.* 16. af hendi: fyr hand *J1.* bóndum: bondom *K;* bǫndo*m F;* bónnum *J1* (bondum *J2*); bændv*m 325.*

konungs. Eptir þat stóð Hákon sjálfr upp ok talaði: mæltu þá ii. ok ii. sín á milli, at þar væri þá kominn Haraldr inn hárfagri ok orðinn ungr í annat sinn. Hákon hafði þat uphaf síns máls, at hann beiddi bœndr at gefa sér konungs-nafn ok þat með, at veita sér fullting ok styrk til at halda konungdóminum, en þar í mót bauð hann þeim, at gera alla bœndr óðalborna ok gefa þeim óðul sín, er byggja. En at þessu ørendi varð rómr svá mikill, at F 65 allr búanda-múgr œpði ok kallaði, at þeir vildu hann til konungs taka, ok var svá gǫrt, at Þrœndir tóku Hákon til konungs um alt land; þá var hann xv. H 126 vetra; tók hann sér þá hirð ok fór yfir land. Þau tíðendi spurðusk á Uplǫnd, at Þrœndir hǫfðu sér konung tekit slíkan at ǫllu, sem Haraldr inn hárfagri var, nema þat skildi, at Haraldr hafði allan lýð í landi þrælkat ok áþját, en þessi Hákon vildi hverjum

---

1. Hákon | sjálfr upp: *omv. J1* (upp sj. H. *J2); siafr skr. F;* sjálfr *ul. 325.* ok talaði: *ul. 325.* 2. mæltu þá: *omv. F;* ok mæltv þat *J1, ÓH (53); for* mæltu *har 325* tolvðv. á: i *J2 (ul. J1), 325.* 2—3. þá . . . inn: *ul. F.* 3. inn: *ul. 325.* 5. at: v*ið* ta*k*o *ok F; ul. J1.* 6. fullting: fylgð *F, 325, ÓH (53).* fullting ok: *ul. J1.* til: þes ok fylgð *tf. J1; ul. 325.* 7. -dóminum: -domi *325, ÓH (53).* í: a *18.* 9. byggja: a bioggu *F, J1, 325.* En: *ul. F, J1, 235.* 10. búanda: *sål. J1, ÓH (53);* bǫnda *K, 18, F;* bonda *325.* -múgr: -inn *tf. F, J1, 325, ÓH (53).* vildu: villdi *F.* hann: hak*on 325.* 11. var svá: *omv. J1, 325.* 12. Hákon: hann *J1.* þá | var hann: *omv. F;* hacon var þa *J1.* 13. vetra: Siþan *tf. F og ul. det følg.* þá. land: landit *F.* 14. á: at *K, 18.* á Upl.: t*il* vplanda *325.* at: ok *K.* Þrœndir: Þrenðr *J1.* 14—15. sér kg | tekit: *omv. F, 325.* 15. Haraldr: k*onung*r *tf. F.* 16. var: *ul. F.* 16—17. í—áþját: a þiað *(sål. skr. også K, F)* þar i landi *J1.* 17. þrælkat ok áþját: þíat oc þrælkat *325.* þessi: m*aðr tf. F.*

manni gott ok bauð aptr at gefa bóndum óðul sín, þau er Haraldr konungr hafði af þeim tekit. Við þau tíðendi urðu allir glaðir, ok sagði hverr ǫðrum, flaug þat sem sinu-eldr alt austr til landz-enda.
U 84 Margir bœndr fóru af Uplǫndum at hitta Hákon konung, sumir sendu menn, sumir gerðu orðsendingar ok jartegnir, allir til þess, at hans menn vildu gerask. Konungr tók því þakksamliga.

K. 2. Frá Hákoni konungi.

[Jfr. Ágr. k. 5; Fsk. k. 26; ÓH (53) k. 9; ÓH (Fms.) k. 8; ÓTr. (Fms.) k. 14, 15 (beg.). (Flat.) k. 15, 16 (beg.).]

934—5 Hákon konungr fór ǫndurðan vetr á Uplǫnd, stefndi þar þing, ok dreif alt fólk á hans fund, þat er komask mátti; var hann þá til konungs tekinn á ǫllum þingum; fór hann þá austr til Víkr. Þar kómu til hans Tryggvi ok Guðrøðr, brœðra-synir hans, ok margir aðrir, er upp tǫlðu harma sína, þá er hlotit

---

1. aptr—bóndum: at gefa bondo*m* aftr *F*; hverium manni aptr at gefa *J1; 325 tf.* aptr *igen efter* gefa. óðul: oðæl *F;* oþæl *J1;* oðvl *325.* 2. þau—tekit: *ul. J1;* Eɴ *tf. F.* 3. þau: þ*essi 325.* glaðir: fegnir *J1.* 5. hitta: finna *J1.* 6. menn: eɴ *tf. 325.* sumir gerðu: æða *J1.* 7. jartegnir: *ul. F.* allir: *ul. J1;* en aller *18;* oc allir *325; jfr. F.* 7—8. hans—þakksamliga: allir villdv geraz hans menn *J1.* 8. Konungr: h*ann 325.* þakksamliga: vel ollu *ok* letlíga *F.* 9. *Overskr. fra 18, J1. 325; mgl. K, F; i margen i 18 er skr.* yfirferþ Hak. k. 10. -urðan: -ve*r*þan *F, 325;* urþan *J1.* vetr: vet*ri*ɴ *325.* Uplǫnd: ok *tf. F, 325.* 11. ok: *ul. F.* þar: *ul. 325.* 11—12. á—mátti: til hans *J1.* 12. þá: *ul. J1.* 13. þá: sva *J1, 325.* 14. hans*(1)*: þeir *tf. J1.* brœðra-: broð*vr F, 325.* 15. er: þ*eir* er *325.* upp tǫlðu: *omv. F.* þá: *ul. J1, 325.* er*(2)*: *ul. K, 18.* hlotit: *sål. F, J1. 325. ÓH (53);* hlotiz *K; i 18 skrives ordet* hlotz. *der mulig er at læse* hlotit.

hǫfðu af Eiríki, bróður hans. Eiríks óvinsæld óx æ
því meir, sem allir menn gerðu sér kærra við Hákon
konung ok heldr hǫfðu sér traust til at mæla, sem
þótti. Hákon konungr gaf konungs-nafn Tryggva ok
Guðrøði ok ríki þat, sem Haraldr konungr hafði gefit
feðrum þeira; Tryggva gaf hann Ránríki ok Vingul-
mǫrk, en Guðrøði Vestfold, en fyrir því, at þeir váru
ungir ok bernskir, þá setti hann til gǫfga menn ok H 127
vitra at ráða landi með þeim, gaf hann þeim land
með þeim skildaga, sem fyrr hafði verit, at þeir
skyldi hafa helming skylda ok skatta við hann. Fór
Hákon konungr norðr til Þrándheims, er váraði, it 935
øfra um Uplǫnd.

K. 3. Ferð Eiríks ór landi.

[Jfr. Ágr. k. 5, 7; Fsk. k. 26; ÓH (53) k. 9; ÓH (Fms.) k. 8; ÓTr. (Fms.) k. 15, (Flat.) k. 16; Egilss. k. 59; Tjodrek k. 2; Hist. Norw. 105—6.]

Hákon konungr dró saman her mikinn í Þránd-
heimi, er váraði, ok réð til skipa; Víkverjar hǫfðu 935
ok her mikinn úti, ok ætluðu til móts við Hákon.

---

1. bróður hans: *konungi 325.* æ: *ul. J1.* 2. menn: *ul. J1.* 3. konung: *ul. J1, 325.* 3—4. konung—Hákon: *overspr. 18.* 3. heldr hǫfðu: *omv. F og ul.* sér. til: *ul. F, J1, 325.* 5. ok: *ul. J1.* 6. feðrum: feðgvm *325.* 6—7. Tryggva—Vestfold: Gvðr. gaf hann vestfolld en trvgua ranriki ok vingulmork *J1.* 7. Guðr.: gaf h*ann tf. 325.* fyrir: m*eð F, 325.* 8. ungir ok bernskir: benskv (bernsku *J2)* menn ok vngir *J1.* hann: k*onungr F.* 9. ráða—þeim: styra með þeim rikino *J1.* gaf—land: h*ann* gaf l*and*it *F.* 11. skyldi: skylldv *J1, 325.* skylda ok skatta: *omv. F;* skylldna *skr. J1.* 12. konungr: sidan *tf. J1.* 12—13. it—Uplǫnd: *ul. J1, ÓH (53).* 13. Uplǫnd: land *F.* 14. *Overskr. fra 18;* eirikr blodaux stǫk or landi *J1; mgl. K, F;* liðsamnaðr hak*onar* k *325.* 15—16. í Þr. | er váraði: *omv. F, J1.* 17. her—úti: mikinn her *J1.* Hákon: konung *tf. F, J1.*

Eiríkr bauð ok liði út um mitt land, ok varð honum
ilt til liðs, þvíat ríkismenn margir skutusk honum ok
fóru til Hákonar, en er hann sá engi efni til mót-
stǫðu í móti her Hákonar, þá sigldi hann vestr um
haf með því liði, er honum vildi fylgja, fór hann
fyrst til Orkneyja ok hafði þaðan með sér lið mikit;
þá sigldi hann suðr til Englandz ok herjaði um Skot-
F 66 land, hvar sem hann kom við land; hann herjaði ok
alt norðr um England. Aðalsteinn Engla-konungr
U 85 sendi orð Eiríki ok bauð honum at taka af sér ríki
í Englandi, sagði svá, at Haraldr konungr, faðir hans,
var mikill vinr Aðalsteins konungs, svá at hann vill
þat virða við son hans. Fóru þá menn í milli þeira
konunganna, ok sættusk á þat með einkamálum, at
Eiríkr konungr tók Norðimbraland at halda af Aðal-
steini konungi ok verja þar land fyrir Dǫnum ok

---

1. Eiríkr: k*onungr tf. F.* út: *ul. 18.* um: of *F.* land: l*an*dit *F, 235.* 2. ríkism. margir: *omv. 325.* skutusk: brvgðvz *325;* vnda*n tf. F;* fra *tf. J1.* 3. Hákonar: motz v*ið* hak*on 325.* hann: Eir*ikr* k*onungr F;* eir*ikr 325.* efni: sin *tf. J1 og 325 foran* efni. mót-: við- *J1, 325.* 4. í: *ul. J1, 325.* í—Hákonar: v*ið* hak*on F;* konungs *tf. J1.* 4—6. um—fyrst: *ul. 325.* 7. þá: Siþ*an F.* hann: þaðan *tf. 18.* 7—9. ok—England: *ul. J1.* 8. ok: *ul. F.* 9. norðr: norðan *325.* Engla (englandz *18): ul. F, J1.* 10. orð Eiríki: *omv. J1;* k*onungi tf. F, 325.* af sér | ríki: *omv. J1.* 11. sagði: seg*ir F.* 12. var: sva *tf. J1.* vinr: *sål. F;* vin *de øvrr.* svá: *ul. J1.* svá at: oc *325.* svá—vill: vill h*ann F.* 12—13. hann . . þat: *omv. 18.* 13. í: *ul. F, 325.* milli: millum *J1.* þeira: *ul. F, J1, 325.* 14. konunganna: k*onunga F.* sættusk á: semz *F. J1;* samðiz *325.* 15. konungr: *ul. J1.* tók—halda: s*k*al hallda norðimb*ra* l*and F.* -imbr-: ymbr *325 = s. 170, l. 4.* 16. ok—land: skylldi hann þa veria landit *J1.* land: l*an*dit *F.*

ǫðrum víkingum. Eiríkr skyldi láta skírask ok kona hans ok bǫrn þeira ok alt lið hans, þat er honum hafði fylgt þangat. Tók Eiríkr þenna kost, var hann þá skírðr ok tók rétta trú. Norðimbraland er kallat H 128
fimtungr Englandz. Hann hafði atsetu í Jórvík, þar sem menn segja, at fyrr hafi setit Loðbrókar-synir. Norðimbraland var mest byggt Norðmǫnnum, síðan er Loðbrókar-synir unnu landit; herjuðu Danir ok Norðmenn optliga þangat, síðan er vald landzins hafði undan þeim gengit. Mǫrg heiti landzins eru þar gefin á nórœna tungu, Grímsbœr ok Hauksfljót ok mǫrg ǫnnur.

K. 4. Fall Eiríks konungs.

[Ágr. k. 7; Fsk. k. 27, 28; jfr. ÓH (53) k. 9 fin; ÓH (Fms.) k. 8 fin.; ÓTr. (Fms.) k. 15, 16, (Flat.) k. 16; Hist. Norw. 106.]

Eiríkr konungr hafði fjǫlmenni mikit um sik. helt þar fjǫlða Norðmanna. er austan hafði farit með honum, ok enn kómu margir vinir hans síðan af

---

1. Eiríkr: k*onungr tf. 325.* skyldi: þa *tf. F, 325;* ok *tf. J1.* 1—2. kona—þeira: gunhildr *J1.* 2. þeira . . . hans: *ul. 325.* 2—3. þat—þangat: *ul. J1.* 3. hafði—þangat: fylgði *(sål. også 325)* þaɴíg *F.* Eiríkr: k*onungr tf. 325.* 4. þá: *ul. 18.* 5. Hann: eiʀikr *J1.* 6. hafi: hefði *325.* 6—7. Loðbrókar-—er: *ul. 18.* 7. var: er *J1.* byggt: *sål. F, J1, 325;* bygð af *K.* 8. Danir ok N.: *omv. J1.* 9. optliga: opt *325.* þangat: þaɴig *F.* 11. tungu: sem *tf. 325.* ok*(1): ul. J1;* eða *325.* 13. *Overskr. fra 18; mgl. K, F. J1 (her er dog overskr.* fra eiriki konungi, *men overstreget; den samme findes også i J2);* liflat hakon*ar(!)* engla kon*v*ngs adalst... *325.* 15. helt: hann *tf. J1;* oc hellt *325.* þar: fiolmenni mikit um sik hellt hann þar *tf. J1 (ikke J2).* fjǫlða: fiolm*enni F;* miklum *tf. J1.* Norð-: *sål. 18, F, J1, 325;* aust- *K.* hafði: hofðo *F.* farit: komít *325.* 16. síðan: *ul. 325.*

Nóregi. Hann hafði land lítit. Þá fór hann jafnan í
936—50 hernað á sumrum, herjaði á Skotland ok Suðreyjar,
Írland ok Bretland, ok aflaði sér svá fjár. Aðal-
940 steinn konungr varð sóttdauðr; hann hafði verit kon-
ungr xiv. vetr ok viii. vikur ok iii. daga. Síðan var
940—7 konungr í Englandi Játmundr, bróðir hans; var honum
ekki um Norðmenn; var Eiríkr konungr eigi í kær-
leikum við hann, ok fóru þá þau orð um af Játmundi
konungi, at hann myndi annan hǫfðingja setja yfir
Norðimbraland. En er þat spurði Eiríkr konungr,
þá fór hann í vestrvíking ok hafði ór Orkneyjum
með sér Arnkel ok Erlend, sonu Torf-Einars. Síðan
fór hann í Suðreyjar ok váru þar margir víkingar ok
herkonungar, ok réðusk til liðs með Eiríki konungi.
H 129 Helt hann þá ǫllu liðinu fyrst til Írlandz ok hafði
þaðan lið slíkt, er hann fekk; síðan fór hann til
Bretlandz ok herjaði þar. Eptir þat sigldi hann suðr
U 86 undir England ok herjaði þar sem í ǫðrum stǫðum.

---

1. Nóregi: En er *tf. J1.* land lítit: lond litil *J1. 325.* Þá: *ul. F, 325.* 1—2. jafnan | í hernað: *omv. J1.* 2. sumrum: h*ann tf. F.* á(1): vm *325.* á(2): vm *J1* 3. fjár: ***herefter nyt kap. med overskr.*** fall eiʀiks konungs *J1.* 4. hann hafði: þa hafðe hann *J1;* þa er h. h. *325.* 5. vetr: ar *J1. 325.* viii.: atta *J1.* var: varð *J1. 325.* 6. Ját-: ead- *F. 325.* 6—7. var —Norðmenn: var hann eki vin nordmanna *J1. 325* (vinr). 7. var | Eir. kgr.: *omv. F.* 8. ok . . . þá: *ul. F, 325.* þá: *ul. J1.* 8—9. af—myndi: at eadmvndr k*onungr* mvndi þa *(også tf. 325) F;* þa *tf. 18;* Ját-: Eað- *325 = s. 172, l. 5.* 9. annan hǫfð. | setja: *omv. J1.* hǫfðingja: k*onung F.* 10. -imbr-: -ymbr- *325.* En: ok *J1.* 11. þá: *ul. F.* 11—12. ór O. | með sér: *omv. J1.* 12. Erlend: jarla *tf. J1.* -Einars: iarls *tf. F. J1.* 13—14. ok herkonungar: *ul. J1.* 14. konungi: *ul. F. J1, 325.* 15. ǫllu liðinu | fyrst: *omv. J1.* 15—16. ok—fekk: *ul. J1.* 16. lið—er: slikt liþ sem *F.* 17. Eptir þat: Siþan *J1, 325.* 18. í—stǫðum: annarstaðar *F. J1.*

en alt lið flýði, þar sem hann fór. Ok með því at Eiríkr var hreystimaðr mikill ok hafði her mikinn, þá treystisk hann svá vel liði sínu, at hann gekk langt á land upp ok herjaði ok leitaði eptir mǫnnum. Óláfr hét konungr sá, er Játmundr konungr hafði þar sett til landvarnar; hann dró saman her óvígjan ok fór á hendr Eiríki konungi ok varð þar mikil orrosta, fellu mjǫk enskir menn, ok þar sem einn fell, kómu iii. af landi ofan í staðinn, ok inn øfra hluta dagsins snýr mannfallinu á hendr Norðmǫnnum, F 67
ok fell þar mikit fólk, ok at lykðum þess dags fell c. 950
Eiríkr konungr ok v. konungar með honum; þessir eru nefndir: Gothormr ok synir hans ii., Ívarr ok Hárekr; þar fell ok Sigurðr ok Rǫgnvaldr; þar fell ok Arnkell ok Erlendr, synir Torf-Einars. Þar varð allmikit mannfall af Norðmǫnnum, en þeir, er undan kómusk, fóru til Norðimbralandz ok sǫgðu Gunnhildi ok sonum hennar þessi tíðendi.

---

1. flýði: vnðan *tf. J1.* 1—2. Ok—mikinn: *ul. J1.* 2. hafði: *ul. 325.* 3. treystisk: treysti *325.* liði sínu: *omv. J1.* 4. langt: *ul. K, 18.* ok*(2)*—mǫnnum: *ul. J1* 5. sá: *ul. J1.* Ját-: ead- *F.* 6. þar: *ul. 325.* her: *ul. F.* óvígjan: *sál. K, F, 325 (*-vigan *18);* mikinn *J1.* 7. fór—konungi: hellt til moz við eiʀik konung *J1;* konungi *ul. F.* ok*(2): ul. J1.* varð: ver*þ*r *F.* 7—8. mikil orrosta: *omv. J1.* 8. fellu: þ*ar tf. 325.* ok: en *J1, 325.* sem: *ul. K, 18.* 9. af—ofan: *ul. F.* ok: Eɴ *F.* 10. hluta: lut *F, J1, 325.* dagsins: dags *J1.* snýr: sn*er*i *F, 325.* -fallinu: falli *F.* 11. fell: fellr *K, 18.* fólk: ma*nn*f . . . *325, der ender hermed.* ok*(2): ul. F.* þess dags: *ul. F.* 12. konungar: aðr*ir F.* 13. eru nefndir: *ul. J1.* Goth-: ɢvth- *F;* guth- *J1.* 14. þar—ok*(1):* ok en *J1; ul. F.* 14—15. þar*(2)*—ok*(1):* þar fellu ok *J1; ul. F;* þar fell *ul. 18 og tf.* fellu þar *efter* Torf-Einars. 15. Þar varð: *omv. F, J1;* ok *tf. K.*

K. 5. Ferð Gunnhildarsona.

[ÓTr. (Fms.) k. 16, (Flat.) k. 16.]

En er þau Gunnhildr urðu þessa vǫr, at Eiríkr konungr var fallinn, ok hann hafði áðr herjat land Engla-konungs, þá þykkjask þau vita, at þeim mun
c. 951 þar vera eigi friðvænt: búask þau þá þegar í brot af Norðimbralandi ok hafa skip þau ǫll, er Eiríkr konungr hafði átt, hǫfðu lið þat ok alt, er þeim vildi fylgja, ok of lausafjár, er þar hafði saman dregizk í skǫttum á Englandi, en sumt hafði fengizk í hernaði.
H 130 Þau halda liði sínu norðr til Orkneyja ok staðfestusk
951—54 þar um hríð. Þá var þar jarl Þorfiðr hausakljúfr, sonr Torf-Einars. Tóku þá synir Eiríks undir sik Orkneyjar ok Hjaltland ok hǫfðu skatta af, ok sátu þar um vetrum, en fóru í vestrvíking á sumrum, herjuðu um Skotland ok Írland; þess getr Glúmr Geirason:

69. Hafði fǫr til ferju
fróðr Skáneyjar góða
blakkríðandi bekkja
barnungr þaðan farna.

---

1. *Overskr. fra 18; mgl. K. F; ingen kap. J1.* 2. Gunnh. —vǫr: frettu þetta *J1.* urðu: verþa *F.* vǫr: vís *F.* 3. land: *riki F.* 4. þá: *ul. F.* 4—5. þeim—þar: þar munda*(!) J1.* þeim—vera: *þar* mvn *F;* vera *efter* eigi *18.* 5. þá: *ul. F, J1.* í brot: a bravt *F;* brott *J1.* 6. hafa: hofdu *J1.* þau ǫll: *omv. J1.* 6—7. Eir. kgr[3] | hafði[2] | átt[1]: *omv. J1.* 7. hǫfðu: ok *J1;* þav *tf. F; ok tf. 18 og ul. det følg.* ok alt: *ul. J1.* ok: *ul. F.* 8—9. þar—sumt: *ul. J1.* 9. hafði fengizk: *omv. J1.* 10. sínu: þvi *K, 18.* norðr: fyrst *J1.* -festusk: -festaz *J1.* 11. -fiðr: -finr *J1;* -fíɴr *F.* 12. sonr: s. *alle.* 14. um: of *J1.* sumrum: *ok tf. F.* 16. -son: s. *alle.*

17—20. **69. vísa.** 3. blakk: blac- *K;* blak *J1;* blik *F.* bekkja: *sål. FJ.;* blacka *F;* backa *K;* barka *J1; jfr. K.Gísl. (Oldnord. skj. kv. 127.)*

Rógeisu vann ræsir
ráðvandr á Skotlandi
sendan seggja kindar
sverðbautinn her Gauti.

70. Dolgeisu rak dísar, U 87
drótt kom mǫrg á flótta,
gumna vinr at gamni
gjóðum írskar þjóðir;
foldar rauð ok feldi
Freyr í manna dreyra
sunnr, á sigr of hlynninn,
seggi mækis eggjar.

K. 6. Orrosta á Jótlandi.

[Fsk. k. 29; ÓTr. (Fms.) k. 17, (Flat.) k. 17; Egilss. k. 63, 76.]

Hákon konungr Aðalsteinsfóstri lagði undir sik allan Nóreg, þá er Eiríkr, bróðir hans, hafði brot
flýit. Hákon konungr sótti inn fyrsta vetr vestr í 935—6
landit, eptir þat norðr í Þrándheim ok sat þar. En fyrir þær sakir, at eigi þótti friðligt, ef Eiríkr kon-

---

6. ráðvandr: randullr *F, J1.* 7. sendan: *sål. FJ.; sendi alle.*

5—12. **70. vísa.** 1. Dolg: Dock *K.* 3. vinr: *sål. alle.* 4. írskar: isk*rar* *F;* irskrar *de øvrr.* þjóðir: *sål. FJ.;* þioðar *alle hdskrr.* 5. ok: a *18.* 6. dreyra: drøra *K.* 7. sunnr: sverþ *J1.* sigr: sígrs *F.* of: um *K.* hlynninn: hlunninn *J1, F;* hlinin *K* (hlu- *18).*

13. *Overskr. fra 18;* einvalld hakonar konungs *J1; mgl. K, F.* 14. Aðalsteinsfóstri: *ul. F, J1.* 15. bróðir hans: konungr *J1.* brot: brott *J1.* 16. flýit: stokit *J1.* H. konungr: h*ann* *F.* 16—18. sótti—friðligt: var inn næsta vetr eptir vm mit land þi at eki þotti friþvænligt *J1.* 18. eigi: ecki *F.* friðligt: f*ri*þvønligt *F.*

H 131 ungr leitaði vestan um haf með her sinn, sat hann fyrir því með lið sitt um mitt land í Firðafylki ok Sogni, á Hǫrðalandi ok Rogalandi. Hákon setti Sigurð Hlaða-jarl yfir ǫll Þrœndalǫg, svá sem hann hafði fyrr haft ok Hákon, faðir hans, af Haraldi konungi inum hárfagra. En er Hákon konungr spurði fall Eiríks konungs, bróður síns, ok þat, at synir Eiríks konungs hǫfðu ekki traust í Englandi, þá þótti honum
F 68 lítil ógn af þeim standa, fór þá með liði sínu á einu
c. 952 sumri austr í Vík. Í þann tíma herjuðu Danir mjǫk í Víkina ok gerðu þar opt mikinn skaða, en er þeir spurðu, at Hákon konungr var þar kominn með her mikinn, þá flýðu allir undan, sumir suðr til Hallandz, en þeir, er nærr meirr váru Hákoni konungi, stefndu út á hafit ok svá suðr til Jótlandz. En er Hákon konungr varð þessa varr, þá sigldi hann eptir þeim með allan her sinn, en er hann kom til Jótlandz ok menn urðu við þat varir, þá draga þeir her saman ok vilja verja land sitt ok ráða til orrostu við Hákon konung; varð þar orrosta mikil, barðisk Hákon konungr svá djarfliga, at hann var fyrir framan merki ok hafði hvárki hjálm né brynju. Hákon konungr hafði sigr

---

1. leitaði: kvǫmi *F*. haf: hafit *J1*. hann: hakon konungr *F*, *J1*; hō*(?) 18*. 2. með—land: *ul. J1*. land: l*an*dit *F*. Firðaf. ok: *ul. J1*. ok: e*ða F*. 3. á: *sål. F*, *18*; ok *K*; æða *J1*. ok: eða *F*, *J1*. Hákon: ħ *F*; h' *J1* (hann *J2*). 5. Hákon: .j. *tf. F*. 6. inum hárf.: *ul. F*, *J1*. konungr: *ul. J1*. 7. þat: m*eð tf. F*. 7—8. Eir. kgs: hans *J1*. 9. fór: hak*on* k*onungr tf. F*. 9—10. með—sumri: vm svmarit *J1*. 13. til: iotl*andz eða tf. F*. Hall-: hall l- *F*. 14. þeir: *ul. J1*, *J2*. stefndu: þa stefndu þeir *J1*. 15. hafit: haf *F*. ok—Jótlandz: *ul. J1*. varð: ver*þ*r *F*. 16. þessa: þ*ess F*. sigldi: siglir *F*, *J1*. 16—17. með—sinn: ǫllum herinum *J1*. 17. ok menn: þa heriar hann þar En er landzmenn *J1*. 18. við—varir: varir við ofriþ *J1*. 20. þar: *ul. J1*. 21. var: geck *F*. 22. hvárki: hv*ar*tki *F*.

ok rak flótta langt á land upp; svá kvað Guthormr sindri í Hákonardrápu:

71\. Bifrauknum trað bekkjar
blárǫst konungr ára;
mætr hlóð mildingr Jótum
mistar vífs í drífu;
svangœðir rak síðan,
sótti, Jalfaðs flótta,
hrókr »giljaðar« hylja
hrafnvíns at mun sínum.

K. 7. Orrosta í Eyrarsundi. U 88 H 132

[Ágr. k. 5; Fsk. k. 30; ÓTr. (Fms.) k. 18, (Flat.) k. 17; Egilss. k. 76.]

Síðan helt Hákon konungr liði sínu sunnan til Selundar ok leitaði víkinga; hann røri með ii. snekkjur fram í Eyrarsund; þar hitti hann xi. víkinga-snekkjur ok lagði þegar til orrostu við þá, ok lauk svá, at hann hafði sigr ok hrauð ǫll víkinga-skipin; svá segir Guthormr sindri:

1\. flótta: flottann *F.* 2. í Hákonardr.: *ul. J1.*

3—10. **71. vísa.** 1. -rauknum: ráꝩcnom *K;* raꝩknvm *J1;* raꝩknom *F.* 2. konungr: konungr *F;* ꝁ *K, J1.* ára: *sål. FJ.;* árum *alle.* 6. sótti: sot' *18;* sot *K (i orig. har der vel stået som i 18; Åsg. har opfattet* ¹ *som fordoblingsmærke; jfr. Krit. stud. 83);* sott *J1;* skíott *F.* Jalfaðs: *se Krit. stud. sst.;* ialfaðar *alle.* 7. hrókr: *se Krit. stud. anf. st.;* hvat *K;* hrot *J1;* hrót *F.* giljaðar: giliaþar *K;* giliaðar *F;* gyliaðar *J1.* hylja: hyliaþra *J1,* = *J2.* 8. hrafn: hramn *F.*

11\. *Overskr. fra 18;* oʀosta hakonar konungs *J1; mgl. K, F.* 13. Selundar: *sål. K, F;* sælunnz *J1.* røri: reyri *F. J1.* með—snekkjur: .íj. snekkíom *F.* 14. Eyrar-: *sål. F, J1;* eyra *K.* -snekkjur: skíp *F.* 16. hafði: þegar *tf. J1.* skipin: skip *J1.*

72. Almdrósar fór eisu
élrunnr mǫrum sunnan
trjónu tingls á grœna
tveimr einum selmeina,
þás ellifu allar
allreiðr Dana skeiðar
valsendir hrauð vandar,
víðfrægr at þat síðan.

K. 8. Hernaðr Hákonar konungs í Danmǫrk.

[Ágr. k. 5; ÓTr. (Fms.) k. 18, (Flat.) k. 17; Njála k. 5 (beg.)]

Eptir þat herjaði Hákon konungr víða um Selund ok rænti mannfólkit, en drap sumt, en sumt hertók hann, tók gjǫld stór af sumum, fekk þá enga mótstǫðu; svá segir Guthormr sindri:

H 133 73. Selund náði þá síðan
sóknheggr und sik leggja
vals ok Vinða frelsi
víð, Skáneyjar síðu.

Síðan fór Hákon konungr austr fyrir Skáneyjar-

1—8. **72. vísa.** 2. mǫrum: morv *J1 (og J2).* 3. trjónu: triona *18.* tingls: *sål. K. 18, J2;* tuigls *J1;* tíngs *F.* 4. tveimr: tveim *alle.* einum: eíno *F.* 5. þás: þa er *alle.* ellifu: .xi. *F.* 7. hrauð: rauð *alle.* vandar: vindar *J1 (og J2).* 8. þat: þvi *18.*

9. *Overskr. fra 18; ingen kap. i J1; mgl. K, F.* 10. um: of *F.* Selund: sælvnð *J1.* 11. ok: *ul. F, J1.* mannfólkit: *sål. F, J1;* mart folk *K. 18.* 12. tók—sumum: (ok *tf. F)* af sumum tok hann giolld stor *F, J1.* fekk: ok fek *J1;* feck *hann F.* mót-: við- *J1.* 13. sindri: *ul. J1.*

14—17. **73. vísa.** 1. Selund: sælund *J1 (se- J2).* 2. sik: þic *K (sic 18).* 3. Vinða: vinda *alle.* 4. víð: við *K, F;* viðr *J1.* síðu: *sål. J1;* siða *K. 18. F.*

18. -eyjar-: eyrar *F.*

síðu ok herjaði alt, tók gjǫld ok skatta af landinu ok drap alla víkinga, hvar sem hann fann, bæði Dani ok Vinðr; fór hann alt austr fyrir Gautland ok F 69
herjaði þar ok fekk þar stór gjǫld af landinu: svá segir Guthormr sindri:

74. Skattgilda vann skyldir
skautjalfaðar Gauta;
gollskýflir vann gjǫflastr
geirveðr í fǫr þeiri.

Hákon konungr fór aptr um haustit með lið sitt ok hafði fengit ógrynni fjár. Hann sat um vetrinn í 952—53
Víkinni við áhlaupum, ef Danir ok Gautar gerði þar.

K. 9. Frá Tryggva konungi.

[Fsk. k. 30; ÓTr. (Fms.) k. 18, (Flat.) k. 17; Egilss. k. 76.]

Þat haust kom Tryggvi konungr Óláfsson ór 952
vestrvíking; hafði hann þá áðr herjat um Írland ok Skotland. Um várit fór Hákon konungr norðr í land 953
ok setti Tryggva konung, bróðurson sinn, yfir Víkina, at verja fyrir ófriði ok eignask slíkt af þeim lǫndum

1. alt: ok *tf. J1.* gjǫld ok skatta: *omv. J1.* ok*(3):* en *F, J1.* 2. alla: allt *J1.* hvar: þar *J1.* bæði: *ul. J1.* 3. Vinðr: *sål. F, J1;* vindr *K. 18.* 4. herjaði: heriar *(bis* + þar*) J1.* þar*(2): ul. F.* 5. sindri: *ul. J1.*

6—9. **74. vísa.** 3. goll-: gull *alle.* skýflir: scyflir *K;* skyflír *F;* skylfir *J1.* 4. geirveðr: *ul. J1 (*gioflastr *understreget J2 og* geirveðr *skr. udenfor lin., vistnok Ásgeirs rettelse).*

10. lið sitt: liþi síno *F.* 11. um: of *F.* 12. ef—þar: dána *eða* gauta *F;* dana *J1.* 13. *Overskr. fra 18; mgl. K. F; ingen kap. J1.* 14. Þat: sama *tf. F.* Óláfsson: *sål. 18, F, J1; ul. K.* 15. hafði—þá: h*ann* hafði *F.* 17. ok: en *J1.* konung—sinn: *ul. J1.* -son: *sål. F (*svn*); ul. K. 18.* 18. slíkt: er h*ann* møtti *tf. F;* slikt er hann mætti *indsætter J1 efter* lǫndum.

U 89 í Danmǫrku, er Hákon konungr hafði it fyrra sumarit skattgild; svá segir Guthormr sindri:

75. Ok sóknhattar setti
svellrjóðr at því fljóði
Ónars, eiki grónu,
austr geðbœti hraustan,
þann es áðr frá Írum
íðvandr of kom skíðum
salbrigðandi Sveigðis
svanvangs liði þangat.

H 134 **K. 10.** Frá Gunnhildar-sonum.

[Ágr. k. 7 fin.; Fsk. k. 27, 28 fin.; ÓH (53) k. 9 fin.; ÓTr. (Fms.) k. 19, (Flat.) k. 18; Egilss. k. 59, 69; Hist. Norw. 106.]

Haraldr konungr Gormsson réð þá fyrir Danmǫrku; honum líkaði stórilla þat er Hákon konungr hafði herjat í land hans, ok fóru þau orð um, at Dana-konungr myndi hefnask vilja, en þat varð þó ekki svá bráðliga. En er þetta spurðu Gunnhildarsynir hvártveggja, at ófriðr var millum Danmerkr ok
954 Nóregs, þá byrja þau ferð sína vestan. Þau giptu

---

1. -mǫrku: *sål. K, F; forkortet J1.* Hákon: *ul. J1.* 2. -gild: *F;* gilt *K, 18; forkortet* (g᾽) *J1.* sindri: *ul. J1.* 3—10. **75. vísa.** 1. -hattar: hvattr *F.* 2. svell-: svel- *J1 og J2.* 3. Ónars: einars *J1.* grónu: *K, 18, J1, F;* grǫno *J2.* 4. -bœti: bóþi *J1* (bǫti *J2*). 6. of: vm *K.* skíðum: *sål. F;* skeiðom *K, J1.* 7. Sveigðis: *sål. F, J1;* svegðis *K.* 8. -vangs: fangs *J1.*

11. *Overskr. fra 18;* fra haʀaldi konungi gorms syni *J1; mgl. K, F.* 13. -mǫrku: *sål. K, F, 18; fork. J1.* konungr: *ul. J1.* 14. land: riki *J1.* at: *ul. J1 (ikke J2).* 15. hefnask vilja: þesa hefna *J1.* 15—16. en—bráðliga: *ul. J1.* 16—17. spurðu—-tveggja: spurði gunnhildr ok synir hennar *F, J1.* 17. millum: milli *F, J1.* 17—18. Danmerkr ok N.: *omv. J1;* -merkr: *K, F, 18; fork. J1.* 18. giptu: gipta *J1.*

Ragnhildi, dóttur Eiríks, Arnfinni, syni Þorfinnz hausakljúfs; settisk þá enn Þorfiðr jarl at Orkneyjum, en Eiríkssynir fóru í brot. Gamli Eiríksson var þá nǫkkuru elztr ok var hann þó eigi roskinn maðr. En er Gunnhildr kom til Danmerkr með sonu sína, þá fór hon á fund Haraldz konungs ok fekk þar góðar viðtekjur; fekk Haraldr konungr þeim veizlur í ríki sínu, svá miklar, at þau fengu vel haldit sik ok menn sína, en hann tók til fóstrs Harald Eiríksson ok knésetti hann; fœddisk hann þar upp í hirð Dana-konungs. Sumir Eiríkssynir fóru í hernað, þegar er þeir hǫfðu aldr til ok ǫfluðu sér fjár, herjuðu um Austrveg; þeir váru snimma menn fríðir ok fyrr rosknir at afli ok atgǫrvi en at vetra-tali; þess getr Glúmr Geirason í Gráfeldardrápu:

76. Austrlǫndum fórsk undir F 70
allvaldr, sás gaf skǫldum,

---

1. Eiríks: *konungs tf. F;* ok gunhildar *tf. J1.* Þorfinnz: jarls *tf. F, J1 (der ul.* hausakljúfs*).* 2. -fiðr: -finnr *18. F, J1.* Orkneyjum: eyionom *F, J1.* en: er *F, J1.* 3. í brot: i brótt *F;* braᴡt *J1.* þá: *ul. F, J1.* 3—4. nǫkkuru: þeira *F.* 4. elztr: *sål. F, J1;* ellri *K, 18.* er: þaᴡ *tf. J1 og skr.* komu. 5. -merkr: *sål. F, 18; fork. K, J1.* með—sína: *ul. J1.* þá: *ul. F.* 5—6. fór hon: foro þaᴡ *J1.* 6. á: þegar a *J1.* fund—konungs: konungs funð *J1.* Haraldz: dána *F.* fekk: fengu þaᴡ *J1.* 7. -tekjur: -taᴡkvr *J1.* 8. sik ok: *ul. J1.* 9—10. en—hann*(1):* haʀaldr konungr knesetti haralld eiʀiks son *J1.* 10. þar: *ul. F, J1.* 11. Sumir—hernað: Seyn*ir* eír*iks* v*arv* i hernaði *F; det samme J1, men indskyder* þegar *efter* varv. þegar er: þa*(!) 18.* 12. fjár: þ*eir tf. F.* 13. snimma: snemma *F, 18; ul. J1.* menn fríðir: *omv. F.* 14. at: *ul. F.*

16—17. **76. vísa.** 1. fórsk: fezk *K;* feck *18;* forsk *J1 (men skr. sammen med det følgende ord);* forst *F.* undir: yndir *J1 (u- J2).* 2. sás: sa er *alle.*

(hann fekk gagn at gunni)
gunnhǫrga, slǫg, mǫrgum;
H 135 slíðrtungur lét syngva
sverðleiks reginn; ferðir
sendi gramr at grundu
gollvarpaða snarpar.

Eiríkssynir snørusk þá ok með her sinn norðr í Víkina ok herjuðu þar, en Tryggvi konungr hafði her úti ok helt til móts við þá, ok áttu þeir orrostur U 90 margar ok hǫfðu ýmsir sigr. Herjuðu Eiríkssynir stundum í Víkina, en Tryggvi stundum um Halland ok Sjáland.

K. 11. Fœddr Hákon inn ríki.

[Ágr. k. 5 (sp. 10, 12): Fsk. k. 29; ÓH (53) k. 10; ÓH (Fms.) k. 9; ÓTr. (Fms.) k. 20, (Flat.) k. 19; Hist. Norw. 106.]

Þá er Hákon var konungr í Nóregi, var friðr góðr með bóǫndum ok kaupmǫnnum, svá at engi grandaði ǫðrum né annars fé: þá var ár mikit bæði á sjá ok á landi. Hákon konungr var allra manna glaðastr ok málsnjallastr ok lítillátastr; hann var maðr stórvitr ok lagði mikinn hug á laga-setning. Hann

---

4. slǫg: læg *J1.* mǫrgum: m̄n̄rgū *J1* (margum *J2).* 5. syngva: syng*va* *F;* syngia *K, J1, 18.* 6. reginn: regiɴ *K;* regín *F;* regi*n* *J1.* ferðir: firþir *J1.* 8. gollvarpaða: *sål. K. Gísl. Aarbøger 1866, 190—4;* gullvarpaðar *K, F;* gun varpaðar *J1.*

7. þá ok: þa *J1;* ok þa *18.* norðr: ofan *J1.* 9. þeir: *ul. J1.* 11. í Víkina: *ul. J1.* 11—12. Halland ok Sjál.: *omv. K. 18.* 13. *Overskr. fra 18 (her senere overstr. og* Lund ok lagasetning hakonar konungs *skr. i margen);* laga sætning *J1; mgl. K. F.* 15. bóǫndum: *sål. J1;* bǫndom *K, 18;* bondo*m* *F.* 16. ǫðrum—fé: annars eign *J1.* var: ok *tf. J1.* 17. á(2): *ul. F.*

setti Gulaþingslǫg með ráði Þorleifs spaka ok hann [c. 940] setti Frostaþingslǫg með ráði Sigurðar jarls ok annarra Þrœnda, þeira er vitrastir váru. En Heiðsævislǫg hafði sett Hálfdan svarti, sem fyrr er ritit. Hákon [jfr. p. 94-95] konungr hafði jólaveizlu í Þrándheimi, hafði Sigurðr jarl búit fyrir honum á Hlǫðum. Ina fyrstu jólanótt ól Bergljót, kona jarls, sveinbarn. Eptir um daginn [c. 943] jós Hákon konungr svein þann vatni ok gaf nafn [H 136] sitt, ok óx sveinn sá upp ok varð síðan ríkr maðr ok gǫfugr. Sigurðr jarl var inn kærsti vinr Hákonar konungs.

K. 12. Frá Eysteini illa.

Eysteinn Uplendinga-konungr, er sumir kalla inn ríkja en sumir inn illa, hann herjaði í Þrándheim ok lagði undir sik Eynafylki ok Sparbyggvafylki, ok setti þar yfir son sinn, er hét . . . . . En Þrœndir drápu hann. Eysteinn konungr fór annat sinn herfǫr í Þrándheim ok herjaði þá víða ok lagði undir sik. Þá bauð hann Þrœndum, hvárt þeir vildu

1—2. ok | hann setti: *omv. J1.* 2—3. ok—váru: *ul. J1.* 3. Heiðsævis-: heíðsøfis *F;* heitsefis *J1.* 4. hafði: fyrst *tf. J1.* sem—ritit: *ul. J1.* er ritit: *var* rítat *F* (rit *skr. K. 18).* 5. -veizlu: -veizlor *J1.* Þrándh.: þessa veizlo *tf. F.* 6. fyrir honum: *ul. F.* 7. Eptir: en eptir *J1.* 9. ok—sá: sa sveíɴ ox *F.* sveinn sá: *omv. J1.* 9—10. síðan—gǫfugr: gaufugr maðr *J1; herpå tf. K, 18:* ok varð jarl eptir Sigurð. fǫður sinn. 10. kærsti: kørazti *F.* vinr: *sål. F;* vin *K, 18;* vin̄ *J1* (vin *J2).* 12. *Overskr. fra 18;* fra eysteini inum illrada *J1; mgl. K, F.* 13. sumir: *menn tf. F.* 14. ríkja: *J1;* rika *K, F.* en sumir: eða *F, J1.* 15. -byggva: byg̊ *K, 18;* bygia *F, J1.* 16. þar: *ul. J1.* hét: *åben plads for navnet i alle.* 17. konungr: *ul. J1.* 18. sinn: sinni *J1.* í Þrándh.: til þrandheims *J1.* þá: þar *J1.* 18—19. ok*(2)*—sik: *ul. F.* 19. Þá—hann: *hann* bað *F;* bad hann þa *J1.* vildu: villdi *F.*

heldr hafa at konungi þræl hans, er hét Þórir faxi, eða hund, er Saurr hét, en þeir kuru hundinn, þvíat þeir þóttusk þá mundu heldr sjálfráða. Þeir létu síða í hundinn iii[a] manna vit, ok gó hann til tveggja orða, en mælti it þriðja. Helsi var honum gǫrt ok viðjar af silfri ok gulli, en þegar er saurugt var, báru
U 91 hirðmenn hann á herðum sér; hásæti var honum búit, ok hann sat á haugi sem konungar ok bjó í eyjunni iðri ok hafði atsetu, þar sem hét Saurshaugr. Þat er sagt at honum varð at bana, at vargar lǫgðusk
F 71 á hjǫrð hans, en hirðmenn eggjuðu hann at verja fé sitt; hann gekk af hauginum, ok fór þangat til, sem vargarnir váru, en þeir rifu hann þegar í sundr. Mǫrg undr ǫnnur gerði Eysteinn konungr við Þrœndi. Af þeim hernaði ok ófrið flýðu margir hǫfðingjar ok
H 137 mart fólk flýði óðul sín. Ketill jamti, sonr Ǫnundar jarls ór Sparabúi, fór austr um Kjǫl ok mikill mannfjǫlði með honum ok hǫfðu búferli sín með sér. Þeir ruddu markir ok byggðu þar stór heruð; þat var

1. hafa: *ul. J1.* hafa—þræl: at k*onungr* v*æri* þrøll *F.* Þórir: þorþr *J1.* 2. hund: hvɴdr h*ans F.* Saurr hét: *omv. J1.* en: *ul. F.* 3. mundu heldr: *omv. F, J1.* sjálfráða: v*era tf. F.* 4. iii.: þrigia *J1;* þrív *F.* ok: *ul. J1.* 5—6. ok viðjar: *ul. 18.* 6. silfri ok gulli: *omv. J1.* en: *ul. J1.* var: þa *tf. J1.* 7. hirðmenn: þeir *J1;* h*ans tf. F.* 8. á: *ul. J1 (i J2).* 9. hét: h. *K;* ht *18;* heít*ir F;* nu .h. *J1 (*nu heitir *J2).* 10. Þat—at*(1):* Fra þ*vi* er sagt hvat *F.* varð: yrðe *J1.* at*(2):* til *F.* vargar lǫgðusk: vargr lagðez *J1.* 10—11. lǫgðusk á: hloðvz at *F.* 12. gekk: hlíop *J1.* 12—13. þangat—váru: moti vargonom *F.* 12. þangat til: þannog *J1.* 13. þegar: *ul. J1; efter* sundr *F.* 15. hernaði ok: *ul. J1.* ok*(1): ul. F.* ófrið: ofriþi *F, J1.* 15—16. hǫfðingjar—sín: m*enn* oþvl sín bøði lyð m*enn ok* hofðinngr *F.* 16. mart: mikit *J1.* flýði—sín: *ul. J1.* sonr: son *J1;* s. *de øvrr.* 17. Spara-: spaʀ- *J1.* 17—18. mikill mannfjǫlði: mikit mannfolk *J1.* 18. sín: sitt *F, J1.* 19. heruð: hierauð *J1.* þat var: *omv. F.*

síðan kallat Jamtaland. Sonar-sonr Ketils var Þórir helsingr; hann fór fyrir víga sakir af Jamtalandi ok austr yfir markir þær, er þar verða, ok byggði þar, ok sótti þannug fjǫlði mannz með honum, ok þat er kallat Helsingjaland; gengr þat alt austr til sjávar. Helsingjaland byggðu Svíar alt it eystra með hafinu. En er Haraldr konungr inn hárfagri ruddi ríki fyrir sér, þá stǫkk enn fyrir honum fjǫlði mannz c. 870
ór landi, Þrœndir ok Naumdœlir, ok gerðusk þá enn byggðir austr um Jamtaland, ok sumir fóru alt í Helsingjaland. Helsingjar hǫfðu kaupferðir sínar til Svíþjóðar ok váru þannug lýðskyldir at ǫllu, en Jamtr váru mjǫk allz í millum, ok gaf engi at því gaum, fyrr en Hákon setti frið ok kaupferðir til Jamtalandz ok vingaðisk þar við ríkismenn; þeir sóttu síðan austan á hans fund ok játuðu honum hlýðni sinni ok skattgjǫfum ok gerðusk hans þegnar, þvíat þeir spurðu gott til hans, vildu þeir heldr þýðask undir hans konungdóm, en undir Svía-konung, þvíat þeir váru af Norðmanna-ætt komnir, en hann setti þeim lǫg ok landz-rétt. Svá gerðu ok allir Helsingjar, þeir er æzkaðir váru um Kjǫl norðan.

---

1. sonr: *sål. F;* s. *de øvrr.* 3. yfir: um *J1.* ok: h*ann F.* 4. ok*(1): ul. J1.* þannug: þaɴig *F;* þangat þa ænn *J1.* fjǫlði —honum: mart folk *J1.* ok*(2): ul. F, J1.* þat er: var þat *J1.* 5. austr: norþr *J1.* 7. konungr: *ul. J1.* 8. stǫkk: stvckv *F.* 8—9. fyrir—landi: fiolþi m*anna (sål. J1)* or l*an*di f*yrir* h*an*vm *F.* 9. ok*(2): ul. F.* 10. byggðir: allt *tf. F.* 10—11. ok—Hels.: *ul. 18.* 10. ok: *ul. J1.* í: a *J1.* 12. þannug: þaɴíg *F;* þangat *J1.* 13. mjǫk: *ul. J1.* millum: milli *J1.* ok—því: gaf þeim ængi *J1.* engi: eng̅ *(= enginn?) F.* 14. Hákon: k*onungr tf. F.* frið: *ul. K, 18.* ok—Jamtalandz: milli iamtalandz ok noregs *J1.* 15. vingaðisk: vingiodiz *(ǫ J2) J1.* þeir sóttu: *omv. F;* fóru *J1.* 16. austan: *ul. J1.* ok*(1): ul. J1.* játuðu: iattoðo *F.* sinni: *ul. F, J1.* 18. undir: *ul. 18.* 20. en: *ul. F.* 21. ok*(2): ul. F.* 21—22. allir H. þeir: helsing[r] þeɪʀ allir *J1;* all*ir* helsíɴɢ[r] *F (-g[r] 18).* 22. æzkaðir: ættaðir *F, J1.* um—norðan: *ul. 18.*

H 138 **K. 13.** Frá Hákoni konungi.

[Jfr. Ágr. k. 5: ÓTr. (Fms.) k. 21, (Flat.) k. 20; Hist. Norw. 106.]

Hákon konungr var vel kristinn, er hann kom í Nóreg, en fyrir því at þar var land alt heiðit ok blótskapr mikill ok stórmenni mart, en hann þóttisk liðs þurfa mjǫk ok alþýðu-vinsælð, þá tók hann þat ráð, at fara leyniliga með kristninni, helt sunnudaga ok frjádaga fǫstu; hann setti þat í lǫgum, at hefja jólahald þann tíma, sem kristnir menn, ok skyldi þá hverr maðr eiga mælis-ǫl, en gjalda fé ella, ok halda heilagt, meðan ǫl ynnisk, en áðr var jólahald hafit hǫku-nótt, þat var miðsvetrar-nótt, ok haldin iii.-náttajól. Hann ætlaði svá, er hann festisk í landinu ok hann hefði frjálsliga undir sik lagt alt land, at hafa þá fram kristniboð; hann gerði svá fyrst, at hann lokkaði þá menn, er honum váru kærstir, til kristni; kom svá með vinsælð hans, at margir létu skírask, en sumir létu af blótum. Hann sat lǫngum í Þrándheimi, því at þar var mestr styrkr landzins. En er F 72 Hákon konungr þóttisk fengit hafa styrk af nǫkkurum ríkismǫnnum at halda upp kristninni, þá sendi hann

1. *Overskr. fra 18;* hakon boþaðe kristni *J1; mgl. K, F.* 4. ok: en *F; ul. J1.* en: *ul. F, men tf. ok efter* þóttisk. 4—5. liðs[3] þurfa[2] mjǫk[1]: *omv. J1.* 5. ok—þá: *ul. J1.* 7. fǫstu: ok minning inna stærstu hætiða *J1.* 7—8. jólahald | þann tíma: *omv. F.* 8. þá: *ul. J1.* 9. ok: en *F.* 10. meðan: meðal *F (dittog. fejl).* ǫl: ol *F (først skr.* iol, *men* i *er udraderet);* æll *J1;* iolin *K, 18.* hafit: haft *K, 18.* 11. hǫku: hógo *F;* hæku *J1.* haldin: hallda *J1.* iii.: þrigía *F.* 12—14. svá—kristniboð: at hafa fram kristni boþit þa er hann fæstiz i landinu *J1.* 12. er: ef *F.* 13. lagt: *ul. F.* land: it *tf. F.* 14. þá: *ul. F.* gerði: for *J1.* svá: at *tf. J1.* at: *ul. K, 18.* 15. kærstir: kærastir *J1.* kristni: -nnar *tf. F, J1.* 16. at: miog *tf. J1.* 17. en—blótum: *ul. J1.* 19. fengit hafa: *omv. J1.* af nǫkkurum: nokkurn *F, J1.* 20. ríkism.—kristninni: *ul. J1.* sendi: sendir *J1.*

til Englandz eptir byskupi ok ǫðrum kennimǫnnum, c. 940- ok er þeir kómu í Nóreg, þá gerði Hákon konungr þat bert, at hann vildi bjóða kristni um alt land, en Mœrir ok Raumdœlir skutu þannug sínu máli, sem H 139 Þrœndir váru. Hákon konungr lét þá vígja kirkjur nǫkkurar ok setti þar presta til, en er hann kom í Þrándheim, þá stefndi hann þing við bœndr ok bauð þeim kristni. Þeir svara svá, at þeir vilja þessu máli skjóta til Frostaþings, ok vilja þá, at þeir komi ór ǫllum fylkjum þeim, sem eru í Þrœndalǫgum, segja, at þá munu þeir svara þessu vandmæli.

K. 14. Frá blótum.

Sigurðr Hlaða-jarl var inn mesti blótmaðr, ok svá var Hákon faðir hans; helt Sigurðr jarl upp blótveizlum ǫllum af hendi konungs þar í Þrœndalǫgum. Þat var forn siðr, þá er blót skyldi vera, at allir bœndr skyldu þar koma, sem hof var, ok flytja þannug U 93 fǫng sín, þau er þeir skyldu hafa, meðan veizlan stóð. At veizlu þeiri skyldu allir menn ǫl eiga; þar var ok drepinn allz konar smali ok svá hross, en

1. til E. | eptir b.: *omv. J1.* 2. ok: Eɴ *F.* 2—3. gerði . . . vildi: gerir . . . vill *F, J1.* 3. alt land: *omv. J1.* 4—5. þannug—váru: sinu mali til þrenda *J1;* þaɴig *skr. F.* 5. Hákon: *ul. J1.* 6. setti þar: fek *J1.* 8—9. Þeir—skjóta: bónðr skutu *J1.* 9. Frosta-: *sål. alle med undt. af K:* frosto-. ok—komi: ok (vilia *J1*) at þa komi þar (menn *tf. J1*) *F, J1.* 10. sem: er *J1.* 11. segja—þeir: ok munv þa *J1.* segja: segiaɴdi *F.* munu: mvndo *F.* 12. *Overskr. fra 18;* fra sigurde j. *J1; mgl. K, F.* 13. Hlaða: *ul. F.* 14. jarl: *ul. J1.* 16. þá: þar *J1.* skyldi: skyldu *J1, 18.* 17. sem—var: *ul. J1.* hof: hof*it F.* þannug (-og *18*): þa͞ɴig *F;* þangat *J1.* 18. skyldu: skyldi *J1.* veizlan: blótveizlan *J1.* 19. veizlu þeiri: *omv. F.* 19—20. þar—ok(*1*): *var* þ*ar F.* 20. svá: *ul. J1.* en: ok *J1.*

blóð þat alt, er þar kom af, þá var þat kallat hlaut, ok hlautbollar þat, er blóð þat stóð í, ok hlautteinar, þat var svá gǫrt sem stǫklar, með því skyldi rjóða stallana ǫllu saman, ok svá veggi hofsins útan ok innan, ok svá støkkva á mennina, en slátr skyldi sjóða til mannfagnaðar; eldar skyldu vera á miðju gólfi í hofinu ok þar katlar yfir; skyldi full um eld bera, en sá er gerði veizluna ok hǫfðingi var, þá skyldi hann signa fullit ok allan blótmatinn, skyldi
H 140 fyrst Óðins full — skyldi þat drekka til sigrs ok ríkis konungi sínum — en síðan Njarðar full ok Freys full til árs ok friðar. Þá var mǫrgum mǫnnum títt, at drekka þar næst Braga full, menn drukku ok full frænda sinna, þeira er heygðir hǫfðu verit, ok váru þat minni kǫlluð. Sigurðr jarl var manna ǫrvastr; hann gerði þat verk, er frægt var mjǫk, at hann gerði mikla veizlu á Hlǫðum ok helt einn upp ǫllum kostnaði; þess getr Kormákr Ǫgmundarson í Sigurðardrápu:

77. Hafit maðr ask né eskis
afspring með sér þingat

---

1. þá: þ*at F.* þat*(2): ul. K, F.* 2. ok*(1):* en *F.* blóð þat: bloðit *F;* hlautið *J1.* ok*(2)*: en *F. J1.* hlaut-: hlæts- *J1.* 3. stǫklar: stokr *J1 (*stock[r] *J2).* því: þ*at(!) K.* 5. støkkva: hlætinu *tf. J1.* slátr: slatrit *(-*riþ *F) F, J1.* 6. -fagnaðar: en *tf. J1.* 7. í hofinu: *ul. 18.* yfir: vppi *J1;* vppi. *ok F.* um: of *J1.* 8—9. en sá—skyldi*(2): ul. J1.* 8. hǫfðingi: hófgoðín *F.* 8—9. þá . . . hann: *ul. F.* 10. skyldi þat: *omv. J1; ul. F.* 12. mǫnnum: *ul. J1.* 14. heygðir: gofgir *F, J1.* ok: *ul. J1.* 16. frægt: frækt *18;* frekt *J1.* var: er *J1.* at: *ul. F.* 17. veizlu: blotveizlo *F, J1.* á: at *18.* Hlǫðum: ægðom *K. 18.* ok: h*ann F.*

20—21. **77. vísa.** 1. Hafit: hafi *J1.* ask né: er *J1;* ne *J2.* eskis: *F;* eskils *J1;* eski *K, 18.* 2. þingat: þangað *J1.*

fésæranda at fœra
fats. *Véltu goð Þjaza.*
Hver myni vés við valdi
vægi kind of bægjask;
því fúr-Rǫgnir fagnar
fens. *Vá Gramr til menja.*

K. 15. Þing á Frostu.

[ÓTr. (Fms.) k. 22, 23, (Flat.) k. 21, 22.]

Hákon konungr kom til Frostaþings ok var þar komit allfjǫlmennt af bóndum. En er þing var sett, þá talaði Hákon konungr, hóf þar fyrst, at þat væri F 73 boð hans ok bœn við bœndr ok búþegna, ríka ok óríka, ok þar með við alla alþýðu, unga menn ok gamla, sælan ok vesælan, konur sem karla, at allir menn skyldu kristnask láta ok trúa á einn guð, Krist Máríu son, en hafna blótum ǫllum ok heiðnum goðum, halda heilagt inn vii. dag hvern við vinnum ǫllum, fasta ok inn vii. hvern dag. En þegar er kon- H 141

3. -særanda: sǫrandi *F*. 4. fats: fǫz *F*; fetz *K*, *J1* véltu: *K*, *F* (ll). *18*; veizlo *J1*. 5. myni: moni *K*, *18*; mani *F*; muni *J1*. við: firi *18*. valdi: vallda *J1*. 6. vægi: *sål. FJ.*; vægia *K*, *18*. *J1* (ǫ *J2*); vǫgia *F*. of: *F*; vm *K*; at *J1*. 7. því: *sål. FJ.*; þviat *K*, *18*, *F*; þi at *J1*. fúr: fun *J1*. Rǫgnir: rægni *F*, *J1*.

7. *Overskr. fra 18*; boðin kristni i noregi *J1*; *mgl. K. F.* 8. þar: *ul. J1*. 9. all-: al *K* (*rettet til* all). bóndum: bǫndom *F*; bęndum *J1*. sett: fest(!) *18*. 10. hóf: hefr *K*, *18*. væri: var *F*, *J1*. 12. við: *ul. J1*. 12—13. unga—gamla: vngan mañ (*ul. J1*) ok gamlan *F*, *J1*. 13. vesælan: vsælan *J1*; fatǫkian *F*. konur—karla: kallar sem konur *J1* (kalla oc konr *J2*). 14. skyldu: skulu *F*, *J1*. á: *ul. 18*. 14—15. Krist—son: ihm xpm son mário *F*. 16. dag hvern: hvern dag *F*, *J1*, *18*. víð: *fra F*. 17. fasta ok: *omv. J1*.

ungr hafði þetta upp borit fyrir alþýðu, þá var þegar mikill kurr, kurruðu bœndr um þat, er konungr vildi vinnur taka af þeim, ok sagði, at við þat mátti landit eigi byggva, en verkalýðr ok þrælar kǫlluðu þat, at þeir mætti eigi vinna, ef þeir skyldi eigi mat hafa, — sǫgðu ok, at þat var skaplǫstr Hákonar konungs ok fǫður hans ok þeira frænda, at þeir váru illir af mat, svá þótt þeir væri mildir af gulli. Ásbjǫrn af Meðalhúsum ór Gaulardal stóð upp ok svaraði ørendi hans ok mælti: »Þat hugðu vér bœndr, Hákon konungr, segir hann, at þá er þú hafðir it fyrsta þing haft hér í Þrándheimi ok hǫfðum þik til konungs tekinn ok þegit af þér óðul vár, at vér hefðim þá hǫndum himin tekit, en nú vitum vér eigi, hvárt heldr er, at vér munum frelsi þegit hafa, eða muntu nú láta þrælka oss af nýju með undarligum hætti, at vér mynim hafna átrúnaði þeim, er feðr várir hafa haft fyrir oss ok alt forellri, fyrst um bruna-ǫld, en nú haugs-ǫld, ok hafa þeir verit miklu gǫfgari en vér,

1. borit: kveðit *F*. var: varð *F*, *J1*. 1—2. þegar | mikill kurr: *omv. 18*. 2. mikill kurr: *omv. F*, *J1*. 3. vinnur taka: *omv. F*. sagði: *sål. J1;* sva *K;* sva atrunaþ *(for* at við: ok*) 18;* ok s. *ul. F*. 4. landit eigi: *omv. J1*. byggva: byggia *K*, *18*. ok þrælar: *ul. J1 og skr.* kallaðe. 5. þat: *ul. F*. skyldi: skyldo *K*, *18*. 6. ok: *ul. F*, *J1*. 7. ok*(1):* sem *F*. 8. svá: sinum *F*. *J1*. gulli: *kap. i F (uden overskr.), J1, overskr.:* fra hakoni konungi ok þrændum. 9. stóð upp: *ul. J1 (*stóð—ok *ul. J2)*. 10. hans: konungs *F*, *J1*. ok mælti: *ul. J1*. 10—11. Hákon—hann: *ul. F*. 11. segir hann: *ul. J1*. þú: konungr *tf. F*. 11—12. hafðir . . . haft hér: attir her *F (foran* it*)*. 12. haft: *ul. J1 (*att *18)*. ok: ver *tf. F*. hǫfðum: hofum *J1*. 13. tekinn: tekit *18;* tek *F; ul. J1*. óðul: oþvl *F;* oþæl *J1*. 14. hǫndum himin: *omv. K*. 15. frelsi: frelsit *F*, *J1*. 16. láta: vilia *J1*. nýju: ok *tf. J1*. 17. mynim: munum *J1*. þeim: várom. þeim *F*. hafa haft: hofðo *F*. 18. en nú: ok nu *J1;* um *tf. F*, *J1*. 19. haugs: hæga *J1*.

ok hefir oss þó dugat þessi átrúnaðr. Vér hǫfum lagt til yðar svá mikla ástúð, at vér hǫfum þik ráða látit með oss ǫllum lǫgum ok landz-rétt. Nú er þat vili várr ok samþykki bóndanna, at halda þau lǫg, sem þú settir oss hér á Frostaþingi ok vér játuðum þér; viljum vér allir þér fylgja ok þik til konungs halda, meðan einn hverr er lífs bóndanna, þeira er hér eru nú á þinginu, ef þú, konungr, vilt nǫkkut hóf við hafa, at beiða oss þess eins, er vér megum veita þér ok oss sé eigi ógeranda. En ef þér vilið þetta mál taka með svá mikilli freku, at deila afli H 142
ok ofríki við oss, þá hǫfum vér bœndr gǫrt ráð várt, at skiljask allir við þik ok taka oss annan hǫfðingja, þann er oss haldi til þess, at vér megim í frelsi hafa þann átrúnað, sem vér viljum. Nú skaltu, konungr, kjósa um kosti þessa, áðr þing sé slitit«. At ørendi þessu gerðu bœndr róm mikinn ok segja, at þeir vilja svá vera láta.

---

1. þessi átrúnaðr: *ul. J1.* 2. lagt: lakt *J1; ul. F.* svá—ástúð: mikinn asthug sva *J1.* 3. lǫgum: i l*an*díno *tf. F.* 4. bónd-: bǫnd- *K, 18, J1;* bønd- *F.* 5. sem: er *J1.* játuðum: iaðo*m F.* 7. hverr: vár *tf. J1.* er lífs bóndanna: *omv. F* (bønd- *K;* bǫnd- *18, J1;* bond- *F).* 7—8. þeira . . . nú: *ul. J1.* 7. er(*2*): sem *F.* 8. vilt: vill *F;* vil *J1.* nǫkkut: *ul. J1.* 9. at beiða: ok beidda *J1.* eins: *ul. F, J1.* megum: megi*m* vel *F.* 10. ok—ógeranda: *ul. J1.* oss sé: *omv. F.* 11. mál: *ul. J1.* at: *ok F.* 12. oss: *her indsætter F det følg.* bœndr (*ø*). 14. megim: *sål. F, J1;* munim *K, 18.* 15. sem—viljum: sem ós e*r* at skapí *F.* 16. konungr: *ul. J1.* um: of *J1.* þing: þing*it F, J1.* 18. láta: se*m* nv e*r* sagt *tf. F.*

K. 16. Svǫr Sigurðar jarls.

[ÓTr. (Fms.) k. 23, (Flat.) k. 22.]

En er hljóð fekksk, þá svaraði Sigurðr jarl, sagði, F 74 at »þat er vili Hákonar konungs at samþykkja við yðr, U 95 bœndr, ok láta aldri skilja yðra vináttu«. Bœndr segja, at þeir vilja, at konungr blóti til árs þeim ok friðar, svá sem faðir hans gerði. Staðnar þá kurrinn ok slíta þeir þinginu. Síðan talaði Sigurðr jarl við konung, at hann skyldi eigi fyr taka með ǫllu, at gera, sem bœndr vildu, segir, at eigi myndi annat hlýða — »er þetta, konungr, sem sjálfir þér meguð heyra, vili ok ákafi hǫfðingja ok þar með allz fólks. Skolu vér, konungr, hér finna til gott ráð nǫkkut« — ok samðisk þat með þeim konungi ok jarli.

K. 17. Frá blótum.

[ÓTr. (Fms.) k. 23, (Flat.) k. 22.]

952 Um haustit at vetri var blótveizla á Hlǫðum, ok

---

1. *Overskr. fra 18; ingen kap. J1; mgl. F.* 2. þá: *ul. F.* 2—3. sagði, at: *ul. F, J1.* 3. samþykkja: allt *tf. J1.* 4. láta—vináttu: skili*(!)* aldri við yðr bondvrna *J1.* yðra: *sål. 18, F; i K er først skrevet* yðar, *men dette er rettet til* yðra, *uden at det kan ses. om rettelsen er af Ásgeir selv eller en anden.* 5. vilja: vili *J1.* 6. svá: *ul. F; med dette ord begynder* ***39.*** 6—7. Staðnar—þinginu: tok þa at staðna kyʀ bǫnða ok slitu þeir þingit *J1.* 7. slíta: slíto *F.* þinginu: þing*it 39.* Síðan: þ*vi* nøst *F.* Sigurðr: *ul. J1.* 7—8. konung: -inn *tf. J1.* 8. at—taka: ok bað hann eigi nemaz *J1.* fyr—gera: gera m*e*ð ollu *F.* fyr: *sål. 39; fork. K.* 9. vildu: villdi *F.* segir: *ok* sagði *F;* sagðe *J1.* hlýða: eɴ segía *til* nokk*vt* við bǫndr *tf. F.* 10. konungr: *ul. J1.* sjálfir: *ul. F.* meguð: megít *F, 39;* mattuð *J1.* 10—11. vili—fólks: *ul. J1.* 11. Skolu: skolom *F. 39.* 12. vér—hér: við her heʀa *J1.* nǫkkut: *ul. F. J1.* ok: *ul. J1.* samðisk: staddiz *F.* 13. þat: þa *J1.* þeim: *ul. J1.* 14. *Overskr. fra 18; ingen kap. J1; mgl. K, F, 39.* 15. vetri: vetrnottum *F. J1.* á: at *18.*

sótti þar til konungr. Hann hafði jafnan fyrr verit vanr, ef hann var staddr, þar er blót váru, at matask í lítlu húsi með fá menn, en bœndr tǫlðu at því, er hann sat eigi í hásæti sínu, þá er mestr var mannfagnaðr; sagði jarl, at hann skyldi eigi þá svá gera; var ok svá, at konungr sat í hásæti sínu. En er it H 143
fyrsta full var skenkt, þá mælti Sigurðr jarl fyrir ok signaði Óðni ok drakk af horninu til konungs. Konungr tók við ok gerði krossmark yfir. Þá mælti Kárr af Grýtingi: »hví ferr konungrinn nú svá; vill hann eigi enn blóta?«. Sigurðr jarl svarar: »konungr gerir svá, sem þeir allir, er trúa á mátt sinn ok megin ok signa full sitt Þór. Hann gerði hamars-mark yfir, áðr hann drakk«. Var þá kyrt um kveldit. Eptir um daginn, er menn gengu til borða, þá þustu bœndr at konungi, sǫgðu, at hann skyldi eta þá hrossa-slátr. Konungr vildi þat fyrir engan mun. Þá báðu þeir hann drekka soðit. Hann vildi þat eigi. Þá báðu þeir hann eta flotit. Hann vildi þat ok eigi, ok var þá við atgǫngu. Sigurðr jarl segir, at hann vill

1. hafði—verit: *var* iafnan *F*. 2. ef: *er F*. staddr: *ul. F*. er: *sål. K, 39, J1;* sem *F, 18*. 3. með: við *J1*. 4. sínu: sva *K, 18*. 6. ok: þa *J1*. 7. fyrsta: fyrsta fusta *J1*. fyrir: míɴí *tf. F*. 8. Óðni: þór *F*. 9. krossmark yfir: *omv. J1*. 11. eigi enn: *omv. F, J1, 39*. 12. þeir: g*er*a *tf. F*. þeir allir: *omv. J1*. ok megin: *ul. J1*. ok*(2)*: at *J1*. 13. sitt: sin *J1*. hamars-mark: hamar *J1*. 14. Var: þ*at tf. F, 39*. 15. þustu: þurstv *J1;* þeystoz *F;* þæysto *39*. 16. hann—þá: þa skylldi h*ann* eta *F*. eta þá: *omv. 39*. þá: *ul. J1*. 17. fyrir—mun: vist eigi *J1*. 17—18. þá—hann: þeir badv hann þa *J1*. 18. Hann: konungr *F, J1*. vildi—eigi: vil eigi þat *J1*. Þá: þ*vi* nǫst *F; ul. J1*. 19. Hann—eigi: e*igi* vill h*ann ok* þ*at F*. Hann vildi: vill h*ann 39*. vildi—eigi: vil ok eigi þat *J1*. 19—20. ok*(2)*—þá: þa hellt *F*. Sigurðr—vill: jarl qvaz vildu *J1*. segir—vill: villdi *F*.

sætta þá, ok bað þá hætta storminum ok bað hann konung gína yfir ketilhǫdduna, er soðreykinn hafði lagt upp af hrossa-slátrinu, ok var smjǫr haddan. Þá gekk konungr til ok brá líndúk um hǫdduna ok gein yfir ok gekk síðan til hásætis ok líkaði hvárigum vel.

U 96 **K. 18.** Blótveizla á Mærini.

[Ágr. k. 5; Fsk. k. 29; ÓTr. (Fms.) k. 23, (Flat.) k. 22.]

Um vetrinn eptir var búit til jóla konungi inn á
952 Mærini; en er at leið jólunum, þá lǫgðu þeir stefnu með
sér átta hǫfðingjar, er mest réðu fyrir blótum í ǫllum
Þrœndalǫgum. Þeir váru iiii. útan ór Þrándheimi:
Kárr af Grýtingi ok Ásbjǫrn af Meðalhúsum, Þorbergr
H 144 af Varnesi, Ormr af Ljoxu, en af Innþrœndum Blót-
ólfr af Ǫlvishaugi, Narfi af Staf ór Veradal, Þrándr
F 75 haka af Eggju, Þórir skegg af Húsabœ í eyjunni iðri.
Þessir viii. menn bundusk í því, at þeir iiii. af

---

1. hætta: letta *F.* ok*(2): ul. F, 39.* hann: *ul. J1.* 2. konung: at *tf. 18.* ketil-: *ul. F.* 2—3. er—haddan: *ul. 18.* 2. soð-: svþ- *J1 (*soþ- *J2);* reykrinn *J2 (og J1?, en streg over* k = r*?).* 3. lagt: lagit *J1.* smjǫr: *sål. K, J1, 39 (af adj.* smjǫrr*);* smíorvg *F.* 4. um: ketil *tf. F.* 5. ok*(1):* hann *F.* gekk: *ul. 39.* há-: *ul. J1.* hvárigum: hvargom *39.* 6. *Overskr. fra 18. der dog har:* mori: hakon kastaðe kristne *J1;* fra blotum inþrænda. *F;* neyddr hakon *konungr til* blota *39; mgl. K.* 7. jóla: veizlo *tf. F, J1.* konungi: *ul. J1.* 8. Mærini: *sål. J1;* mæri *(*ǫ*) K. 18, 39, F.* at—jólunum: dro at iolum *J1.* þá: *ul. F.* 9. átta: víj. *F.* ǫllum: *ul. J1; efter* Þr. *F.* 11. ok: *ul. F, J1.* Þorbergr: bergðorr *F.* 12. Ljoxu: *sål. J1, 39;* Lioxn *K (*ligru *18);* lyxo *F.* Blót-: *sål. K, 18, 39;* bot- *F, J1.* 13. Staf—Veradal: staf- | veria dal *F.* ór: i *J1, 39.* 14. í: af *J1.* eyjunni: *sål. 39, F;* eynni *K, 18, J1.* 15. í: af *K, 18;* at *(el.* ar*) 39.*

Útþrœndum skyldu eyða kristninni, en þeir iiii. af Innþrœndum skyldu neyða konung til blóta. Utþrœndir fóru iiii. skipum suðr á Mœri ok drápu þar presta iii. ok brendu kirkjur iii., fóru aptr síðan. En er Hákon konungr ok Sigurðr jarl kómu inn á Mærini með her sinn, þá váru þar bœndr komnir allfjǫlment. Inn fyrsta dag at veizlunni veittu bœndr honum atgǫngu ok báðu hann blóta, en hétu honum afarkostum ella. Sigurðr jarl bar þá mál í millum þeira, kømr þá svá, at Hákon konungr át nǫkkura bita af hrosslifr, drakk hann þá ǫll minni krossalaust, þau er bœndr skenktu honum. En er veizlu þeiri var lokit, fór konungr ok jarl þegar út á Hlaðar; var konungr allókátr ok bjósk þegar í brot með ǫllu liði sínu ór Þrándheimi, ok mælti svá, at hann skyldi fjǫlmennari koma í annat sinn í Þrándheim ok gjalda þá Þrœndum þenna fjándskap, er þeir hǫfðu til hans gǫrt. Sigurðr jarl bað konung gefa Þrœndum þetta ekki at sǫk,

---

1. Útþr.—af: *ul. F, 39.* 1—2. eyða—skyldu: *ul. K, 18, 39 (Sml. GStorm Sn. St. Hist. 223—4).* 2. skyldu: skylldi *F.* 4. ok: þ*eir F.* brendu: ok *tf. F.* fóru—síðan: *sål. F, J1, 39; ul. K, 18.* er: *sål. F, J1, 39; ul. K, 18.* 5. Mærini: *sål. J1. 39 (ṅ); mǫri K, 18, F.* 5—6. með—sinn: *ul. J1;* með hirð sina *39, F.* 6. þá: *ul. F.* þar bœndr: *omv. F.* bœndr: *ul. J1.* komnir: *ok* hofðo *tf. F.* all-: al- *39.* Inn: þegar inn *J1;* En hin*n 39.* 7. at—atgǫngu: þa herðu benðr at konungi *J1.* honum: konungi *F, 39.* 8. ella: elligar *J1.* 9. mál: satt máll *J1.* kømr: ok kom *J1;* ko*m F.* 10. Hákon: *ul. J1.* 11. drakk hann: *omv. F og tf.: ok.* þau: þa*(!) 39.* 12. skenktu: skenkti *F;* scento *39.* er: þa *18.* þeiri: *ul. J1.* fór: foro *K, 18.* 13. út: *ul. F, 39.* Hlaðar: *sål. K, 18;* hlað*ir F;* laðir *39;* hlaþ *J1.* 14. í: *ul. F, J1.* 14—15. með—sínu | ór Þr.: *omv. J1.* 15. ok—svá: s*va* segia*N*di *F.* 16. í—sinn | í Þrándh.: *omv. F.* í*(1): ul. F, J1.* í Þr.: til þrandheims *J1.* þá: *ul. F, J1.* Þrœndum: bǫndum *F, J1.* 17. til hans | gǫrt: *omv. F.* 18. konung: *her tf. 18, F, J1* eigi *(*ekki *18).* gefa: gafa*(!) 39.*

segir svá, at konungi myni ekki þat duga at heitask
eða herja á innanlandz-fólk, ok þar sízt, er mestr
styrkr er landzins, sem í Þrándheimi var. Konungr
var svá reiðr, at ekki mátti orðum við hann koma;
fór hann í brot ór Þrándheimi ok suðr á Mœri,
952—3 dvalðisk þar um vetrinn ok um várit; en er sumraði,
dró hann lið at sér; váru þau orð á, at hann myndi
fara með her þann á hendr Þrœndum.

U 97 **K. 19.** Orrosta á Ǫgvaldznesi.
H 145 *[Ágr. k. 5; ÓTr. (Fms.) k. 24, (Flat.) k. 23.]*

Hákon konungr var þá á skip kominn ok hafði
953 lið mikit. Þá kómu honum tíðendi sunnan ór landi,
þau at synir Eiríks konungs váru komnir sunnan af
Danmǫrk í Víkina, ok þat fylgði, at þeir hǫfðu elt af
skipum Tryggva konung Óláfsson austr við Sótanes;
hǫfðu þeir þá víða herjat í Víkinni, ok hǫfðu margir
menn undir þá gengit. En er konungr spurði þessi
tíðendi, þá þóttisk hann liðs þurfa; sendi hann þá

1. segir: sagðe *J1.* myni: mundi *F, J1;* myndi *39.* 1—2. heitask eða: *ul. J1.* 1. heitask: hataz *F, 39 (hvad jeg opfatter som* = hătaz, *ikke* hátaz = heitaz*).* 2. á: *ul. 39.* ok—er: *sål. J1, 39, F;* þar sem er *(ul. 18) K, 18.* 3. er: var *J1, 39.* sem—var: *ul. J1; sva* sem þrandh*eimr* v*ar F.* 4. var: þa *tf. F.* 5. í: *ul. F, J1.* brot: braut *J1.* 6. um*(1)* —várit: a varið fram *J1.* 7. hann*(1):* hacon konungr *J1.* sér: ok *tf. F, J1, 39.* 9. *Overskr. fra 18;* Bard*agi* a avgvalldz n. *F;* ᴏʀosta eiriks sona ok hakonar *J1;* ᴏʀ*osta* . . . *(?) 39; mgl. K.* 10—11. Hákon—honum: Eɴ er hak*on* k*onungr* v*ar* a skip komíɴ *með her* mikíɴ. ko*m*v þa *F.* 10. þá: *ul. 39.* 11. honum: þa *tf. J1.* 12. þau: *ul. F, J1.* synir—kgs: eir*iks sy*n*ir F.* synir Eir.: *omv. 39.* váru: v*æ*ri *F.* sunnan: *ul. J1.* 13. fylgði: *með F.* 14. konung: *ul. J1.* Sóta-: kata- *J1.* 15. hǫfðu þeir: *omv. F.* þeir: *ul. 39.* í Víkinni: vm vikina *J1.* 16. er: hak*on tf. F.* 17. þá*(1): ul. F.* hann*(2): ul. F, 39.*

orð Sigurði jarli at koma til sín ok ǫðrum hǫfðingjum, þeim er honum var liðs at ván. Sigurðr jarl kom til Hákonar konungs ok hafði allmikit lið; váru þar þá allir Þrœndir, þeir er um vetrinn hǫfðu mest gengit at konunginum, at pynda hann til blóta; váru þeir þá allir í sætt teknir af fortǫlum Sigurðar jarls. Fór Hákon konungr þá suðr með landi, en er hann kom suðr um Stað, þá spurði hann, at Eiríkssynir váru þá komnir á Norðr-Agðir; fóru þá hvárir í móti ǫðrum; varð fundr þeira á Kǫrmt. Gengu þá hvárir af skipum ok bǫrðusk á Ǫgvaldznesi; váru hvárir- 953
tveggju þá allfjǫlmennir; varð þar orrosta mikil, sótti Hákon konungr hart fram, ok var þar fyrir Gothormr konungr Eiríksson með sinni sveit, ok eigask þeir hǫggvaskipti við. Þar fell Gothormr konungr ok var F 76
merki hans niðr hǫggvit; fell þar þá mart lið um hann; því næst kom flótti í lið Eiríkssona, ok flýðu þeir til skipanna ok røru í brot ok hǫfðu látit mikit lið; þess getr Guthormr sindri:

---

1. ǫðrum: sva *(også tf. F, 39)* allum *J1.* 2. at: af *J1, F.* 3. Hákonar: *ul. F.* konungs: *ul. 39.* all-: *ul. J1.* 5. at*(2)* —blóta: *ul. F.* at pynda: til at neyþa *J1.* 6. í sætt teknir: tekn*ir* i f*rið ok* søtt *F.* í: frið oc i *tf. 39.* 7. þá: *ul. F.* 9. þá*(1): sål. alle, undt. K (ul.).* í: *ul. F.* 10. á: i *J1.* þá hvárir: hvar*ir* tveGío *F.* 12. þá: *ul. F, J1, 39.* varð þar: þar var *F, 39; omv. J1.* orrosta mikil: *omv. F.* 12—13. sótti | H. kgr.: *omv. F.* 13. ok: *ul. F.* Goth.: Guth- *F, J1, 39.* 14. sinni: sina *F, J1, 39.* eigask: eiga *F.* 15. Goth-: *sål. 18;* gvth- *de andre;* G. *39.* 16. hans niðr: þat niðr *J2 (forskr. i J1:* þsuþ*).* þá: *ul. F, J1.* 17—18. kom—skipanna: flydu eRiks synir til skipa *J1.* 17. ok: *ul. 39.* 18. røru: rero *K, 18, 39;* roro *J1;* reyro *F.* í: *ul. F.* brot: brout *J1.* 18—19. mikit lið: *omv. F, J1.* 19. þess getr: s*va* s. *F.*

H 146 78. Valþagnar lét vegnum
vígnest saman bresta
handar vafs of hǫfðum
hlymmildingum gildir;
þar gekk Njǫrðr af Nirði
nadds hámána raddar
valbrands víðra landa
vápnunduðum sunda.

Hákon konungr fór til skipa sinna ok helt austr eptir Gunnhildarsonum; fóru þá hvárir-tveggju, sem mest máttu, þar til er þeir kómu á Austr-Agðir. Þá sigldu Eiríkssynir á haf ok suðr til Jótlandz; þess getr Guthormr sindri:

U 98 79. Almdrógar varð œgis
(opt sinn ek þess minnumk)
barma ǫld fyr Baldri
bensíks vita ríkis;

1—8. **78. vísa.** *Se Krit. stud. 85—90.* 1. -þagnar: þaugnir *K, 39;* rægn*ir* *F;* þam*ar* *J1* (þam*ar* *J2).* 2. -nest: næst *J1;* nestr (-or *18) de øvrige.* saman: sama *J1* (-an *J2).* 3. vafs: nafs *F, 39 (med prik over* n*).* of: *sål. J1;* af *de øvrr.* hǫfðum: hofðo *39.* 4. -mild-: mind- *39.* gildir: gilldít *F.* 6. nadds: nandz *J1* (dd *J2).*

9. til—helt: *ul. F.* 10. Gunnhildar-: eir*iks* *F.* fóru: f*ara* *F, 39.* 11. máttu: *ul. J1.* kómu: ko*ma* *F.* á Austr: æstr a *F.* Þá: þaðan *F.*

14—17. **79. vísa.** 1. -drógar: drogar *K, 18, 39;* dróg*ar* *F;* dræg*ar* *J1.* varð: *sål. J1;* var *de øvrr.* 2. sinn: en *tf. 39;* enn *tf. K, J1;* e*r* *tf. F.* minnumk: minumz *K, F, J1;* minn*u*mzc *39.* 3. barma: *sål. J1;* harma *K, 18, F;* halma *39. men* l *er underprikket, og* r *skrevet over* a. Baldri: *sål. J1;* halldri *39;* halldi *K, F.* 4. ben-: *sål. J1;* hen *39;* hein *K, F.*

bǫðsœkir helt bríkar,
brœðr, sínum, ok flœðu
undan, allar kindir
Eireks, á haf snekkjum.

Síðan fór Hákon konungr norðr aptr til Nóregs, en Eiríkssynir dvǫlðusk þá enn í Danmǫrk langa hríð.

K. 20. Laga-setning Hákonar konungs.

[Fsk. k. 32.]

Eptir þessa orrostu setti Hákon konungr þat í 953
lǫgum um alt land með sjá ok svá langt upp á land,
sem lax gengr ofarst, at hann skipaði allri byggð ok
skipti í skipreiður, en hann skipti skipreiðum í fylki. H 147
Í hverju fylki var þá á kveðit, hversu mǫrg skip váru eða hversu stór skyldi út gera ór hverju fylki, þá er almenningr væri úti, ok skyldi almenningr vera skyldr út at gera, þegar er útlendr herr væri í landi. Þat skyldi ok fylgja útboði því, at vita skyldi gera á hám fjǫllum, svá at hvern mætti sjá frá ǫðrum. Segja

---

6. brœðr: brǫðr *K, F (ǫ̸); bredr 39;* brǫþ *J1.* sínum: *sål. FJ.;* sins *alle.* ok: rak *tf. alle, undt. J1.* flœðu: floþo *K;* flæðo *39;* flǫðu *J1;* flǫ̸ðo *F.* 8. Eireks: Eiriks *K, 39;* er̉ *J1;* eírík *F.*

5. norðr: *ul. 18.* aptr: *ul. J1.* til Nóregs: i noreg *F, J1.* 6. í D. | langa hríð: *omv. F, J1.* 7. *Overskr. fra 18;* fra landz stiorn k*onun*gs *F;* laga setnning *J1; mgl. K; ulæselig i 39.* 8. þessa orrostu: *omv. F.* 9. alt land: *omv. J1.* land: l*an*dit *F.* svá: *ul. 39; foran* sem *F.* upp | á land: *omv. J1.* 10. ofarst: i uatn *tf. J1.* 11. hann skipti: *ul. F.* 11—12. í fylki—þá: i fylki hv*er*ío. þa v*ar* *F.* 11. fylki: hv*er*io *tf. 39.* 12. Í—fylki: *ul. J1, 39.* á kveðit: *omv. J1.* váru: *ul. J1.* 13. hversu: *ul. F.* út: *ul. F.* hverju fylki: *omv. F, J1.* 15. út—gera: til ut gerda *J1.* er: *ul. F.* 16. hám: ha- *J1.* 17. hvern: hv*err*- *(sål. ved sideskifte) F;* hvær̄ *(eller -r̄?) 39.*

menn svá, at á vii. nóttum fór herboðit frá inum synzta vita í ina nørztu þinghá á Hálogalandi.

K. 21. Frá Eiríkssonum.

[Fsk. k. 28 fin.]

Eiríkssynir váru mjǫk í hernaði í Austrvegi, en p. 180_{12}, 181_7 f stundum herjuðu þeir í Nóreg, svá sem fyrr er ritat, en Hákon konungr réð Nóregi; var þá ok árferð góð í landi ok góðr friðr; hann var ok inn vinsælasti.

K. 22. Ferð Eiríkssona til Nóregs.

[Fsk. k. 31, 32; ÓTr. (Fms.) k. 25, (Flat.) k. 24.]

955 Þá er Hákon hafði verit konungr í Nóregi xx. vetr, kómu sunnan ór Danmǫrk synir Eiríks ok hǫfðu allmikit lið. Þat var mikit lið, er þeim hafði fylgt í hernaði, en þó var miklu meiri Dana-herr, er Haraldr Gormsson hafði fengit þeim í hendr. Þeir fengu hraðbyri mikit ok sigldu út af Vendli ok kómu útan

---

1. vii.: sia' *(av) F, J1.* -boðit: -boð *F, 39.* 3. *Overskr. fra 18:* fra hern*aði* eir*iks* svna *F; ulæselig 39; mgl. K; ingen kap. J1.* 4. váru—hernaði: f*oro* míog i h*er*nat *F.* í Austrvegi: um austruæg *J1.* en: *ul. J1.* 5. Nóreg: *forkortet i alle.* svá: *ul. J1.* ritat: *sål. F* (ꝺ)*, J1; fork. K, 39; herefter kap. i J1 med overskr.* fra uitum i noʀegi. 6—7. en—vinsælasti: *ul. J1.* 6. en: e*r tf. F.* Nóregi: v*ar* h*an*n hín vínsǫlasti *tf. F og ul.* hann—vins. *(l. 7);* oc var hin*n* vinsælasti *tf. 39.* 7. ok góðr friðr: *i K og 18 skr. efter* vinsælasti, *men i K af Ásgeir betegnet som noget, der skal indsættes efter* landi*; i orig. for K (mbr.) har det hele været skrevet på en utydelig måde ved kap.skifte, og muligvis er den oprindelige tekst at søge i F og 39.* 8. *Overskr. fra 18; ingen kap. F; mgl. K; ulæselig 39.* 9. Þá: Ok *F.* Hákon: k*onungr tf. F og ul. det følg.* 9—10. í N. | xx. vetr: *omv. F.* í: yf*ir 39.* 10—11. Danmǫrk—lið*(1):* danmorkv m*e*ð allmiki*nn* h*er F;* danmaurku *skr. J1 og 39.* 10. hǫfðu: hafði *J1.* 11—14. Þat—ok*(1)*: *ul. J1.* 12. Dana-: danskr *F, 39.* Haraldr: *konungr tf. F.* 13. þeim | í hendr: *omv. 39.* í hendr: *ul. F.* 14. ok*(1)*: *ul. F, 39.*

at Ǫgðum, heldu síðan norðr með landi, ok sigldu F 77
síðan dag ok nótt, en vitum var ekki upp skotit, fyrir þá sǫk, at sú var siðvenja, at vitar fóru austan eptir landi, en austr þar hafði ekki orðit vart við ferð þeira. Þat bar enn til, at konungr hafði viðrlǫg mikil, ef vitar væri rangt upp bornir, þeim U 99 H 148
mǫnnum, er kunnir ok sannir urðu at því, fyrir þá sǫk, at herskip ok víkingar fóru um úteyjar ok herjuðu, ok hugðu landzmenn, at þar mundu fara synir Eiríks; var þá vitum upp skotit ok varð herhlaup um land alt. En Eiríkssynir fóru aptr til Danmerkr ok hǫfðu engan Dana-her haft, nema sitt lið, en stundum váru þat annars konar víkingar. Varð Hákon konungr þessu mjǫk reiðr, er starf ok fékostnaðr varð af þessu, en ekki gagn; bœndr tǫlðu ok at fyrir sína hǫnd, er svá fór, ok var þessi sǫk til, er engi njósn fór fyrir um ferð Eiríkssona, fyrr en þeir kómu norðr í Úlfasund; þeir lágu þar vii. nætr, fór þá sǫgn it øfra um eiðit norðr um Mœri, en Hákon

1—2. ok—síðan: *ul. J1.* 2. síðan: *ul. F, 39.* 4. orðit vart: *omv. 39.* 5. ferð þeira: þa *J1;* *ferþ* eir*iks* s*ona ok F.* bar: ok *tf. J1, 39.* viðr-: uiþ- *J1.* 6. mikil: *ul. J1.* ef: at *F, 39.* 7. kunnir ok: *ul. J1.* urðu: yrþi *J1.* 7—8. fyrir—fóru: þvi at eʀiks synir haufdu sva farit ok aþrir uikingar *J1.* 8. sǫk: at þat varð *tf. F, 39.* 8—11. ok*(2)*—fóru: at þeiʀ hurfu *J1.* 9—10. synir Eiríks: *omv. F.* 11. land alt: *omv. F, 18.* -merkr: *sål. F, 39; forkortet K, J1.* 12—13. ok—víkingar: ok varþ þa uitum rangt upskotit ok *J1.* 13. váru: var *F, 39.* konar: kostar *F, 39.* 14. Hákon: *ul. J1.* fé-: *ul. K.* 15. varð—þessu: *ul. J1 (*af þessu *ul. J2).* 16. ok—sǫk: þæssi sauk uar nu *J1.* 17. njósn fór: *omv. F, 39.* um: of *F, 39.* um—Eir s: eʀiks sonum *J1.* ferð: fer*þir F.* 18. kómu: þ*eir tf. 39.* norðr: *ul. J1.* Úlfa-: aulfa *J1.* þeir . . . þar: *omv. F, J1.* vii.: *hul i 39.* 18—19. fór—um*(2)*: foru þa niosnir norðr *(efter* eið *39)* hit efra vm eið a *(vm 39) F, 39;* foru þa niosnir et ǫfra um æiþ vm *J1.* 19. en: *ul. F, J1.* Hákon: hoc̄. *J1.*

konungr var þá á Sunn-Mœri í ey þeiri, er Frœði heitir, þar sem heitir Birkistrǫnd at búi sínu, ok hafði ekki lið nema hirð sína ok bœndr þá, er verit hǫfðu í boði hans.

K. 23. Frá Agli ullserk.

[Fsk. k. 31; ÓTr. (Fms.) k. 25, (Flat.) k. 24.]

955 Njósnarmenn kómu til Hákonar konungs ok sǫgðu honum erendi, at Eiríkssynir váru með her mikinn fyrir sunnan Stað; þá lét hann kalla til sín þá menn, er þar váru vitrastir, ok leitaði ráðs við þá, hvárt hann skyldi berjask við sonu Eiríks, þótt liðsmunr sé mikill, eða skal hann fara norðr undan ok fá sér lið meira. Egill ullserkr er nefndr bóndi einn, er þar var þá, gamlaðr mjǫk ok hafði verit meiri ok sterkari H 149 hverjum manni, ok inn mesti orrostumaðr. Hann hafði lengi borit merki Haralds konungs ins hárfagra. Egill svaraði rœðu konungs: »var ek í nǫkkurum orrostum með Haraldi konungi, feðr yðrum, barðisk

1. Sunn-Mœri: *sål. alle hdskrr., men ur. for* Norð-Mœri *(sål. Flat., Fsk.; G.Storm Sn. Sturl. 127, anm. 1).* 2. heitir*(bis): sål. F, J1, 39;* h. *K.* 3. þá—hǫfðu: ær uoru *J1.* 5. *Overskr. fra 18;* hacon k*onun*Gr fek níosn of ferð eiri*ks* s*ona F;* en fra hakoni konungi ok gunhildar sonum *J1; ulæselig 39; mgl. K.* 7. erendi: sín eyrindi *F, 39; ul. J1.* váru: *hul 39.* 7—8. með—mikinn | fyrir—Stað: *omv. J1.* 8. hann: k*onungr 39.* 9. þar: *ul. F, 39.* váru vitrastir: *omv. F, 39.* leitaði: leita *J1.* 10. hann: *sål. alle, undt. K:* þeir. skyldi: skal *F, J1, 39.* berjask: *hul 39.* við—Eiríks: *ul. J1;* við eiri*ks* s*onv F.* sé: væri *F, 39.* 11. eða: *ok(!) F.* skal hann: *ul. J1.* hann: k*onungr F.* 12—13. er*(1)*—ok*(1)*: h*et* eíɴ gamall bondi *er* þ*ar* v*ar*. h*ann F.* 13. þá, gamlaðr: hann var þa gamall *J1.* gamlaðr: gamall *39.* ok: en *J1.* 14. ok—orrostumaðr: *ul. F.* 15. ins hárfagra: *ul. J1.* ins: *ul. F.* 16. rœðu konungs: k*onungi F.* 17. konungi: *ul. J1, 39.* feðr: *J1, 39; fork. i de øvrr.*

hann stundum við meira liði, stundum við minna: hafði hann jafnan sigr; aldri heyrða ek hann leita þess ráðs, at vinir hans skyldu kenna honum at flýja. Munum vér ok eigi þér þat ráð kenna, konungr, þvíat vér þykkjumk eiga hǫfðingja rǫskvan; þér skoluð ok eiga trausta fylgð af oss«. Margir aðrir studdu ok þá þetta mál. Konungr sagði ok svá, at hann var þess U 100
fúsari at berjask með þat, er til fengisk. Var þat þá ráðit. Lét konungr þá skera upp herǫr ok senda alla vega frá sér ok lét draga lið saman, slíkt er hann fekk. Þá mælti Egill ullserkr: »þat óttuðumk ek um hríð, er friðr þessi inn mikli var, at ek mynda verða ellidauðr inni á pallstrám mínum; en ek vilda heldr falla í orrostu ok fylgja hǫfðingja mínum; kann nú vera, at svá megi verða«.

K. 24. Orrosta við Fræðarberg. F 78

[Ágr. k. 5; Fsk. k. 31; Hist. Norw. 106—7.]

Sønir Eiríks heldu norðr um Stað, þegar er lægi

1. við*(1):* með *F, J1; ul. 39.* liði: liþ en *F;* lið ok *18;* en *tf. J1.* við*(2): ul. F;* með *J1, 39.* 2. aldri: *efter* hann *J1;* aldregi *39.* 2—3. leita | þess ráðs: *omv. J1.* 3. at—skyldu: við uini sina at þeir skylldi *(sål. også F) J1.* honum: þat rað *tf. J1.* 4. þér: *ul. F, J1, 39.* kenna: gefa *F, J1, 39.* 5. eiga hǫfðingja: *omv. J1.* rǫskvan: øruggan *J1, F (foran* hǫfð.*), 39.* þér skoluð: *omv. J1;* eɴ *(er 18)* þer skolut *(oc tf. 39)* þá *F, 39.* 6. fylgð: fylgþina *J1.* ok þá: *omv. J1;* þá *ul. F.* 8. með—fengisk: *J1; ul. K, 18;* með liþ þat er fengiz *F, 39.* 9. senda: sendir *J1.* 9—10. alla vega | frá sér: *omv. J1.* 10—11. ok—fekk: feck h*ann* br*att* mik*it* lið *F.* ek: nu *tf. J1.* 12. um: of *F.* er: at *39.* 13. inni: *alle undt. K:* inn. -strám: tríam *F, 39.* 14. ok fylgja: m*eð F.* 15. nú: *alle, undt. K:* ok. vera: ver*ð*a *39.* verða: vm þat er lykr *tf. J1.* 16. *Overskr. fra 18;* Bard*agi* hia frǫdar b*ergi F;* fra agli ok eiʀiks sonvm *J1; ulæsel. 39; mgl. K.* 17. Sønir E.: *omv. F;* synir *skr. J1, 39.* er: *ul. F.* lægi: leiði *F, J1, 39.*

gaf. En er þeir kómu norðr um Stað, þá spyrja þeir, hvar Hákon konungr var, ok halda til móts við hann. Hákon konungr hafði ix. skip; hann lagðisk norðr undir Fræðarberg í Féeyjar-sundi, en Eiríkssynir lǫgðu at fyrir sunnan bergit. Þeir hǫfðu meirr en xx. skip. Hákon konungr sendi þeim boð ok bað þá á land
H 150 ganga, segir, at hann hafði þeim vǫll haslat á Rastarkálf; þar eru sléttir vellir ok miklir, en fyrir ofan gengr brekka lǫng ok heldr lág. Gengu Eiríkssynir þar af skipum sínum ok norðr yfir hálsinn fyrir innan Fræðarberg ok svá fram á Rastarkálf. Egill mælti þá til Hákonar konungs, bað hann fá sér x. menn ok x. merki; konungr gerði svá; gengr þá Egill með menn sína upp undir brekkuna, en Hákon konungr gekk upp á vǫllinn með sitt lið, setti upp merki ok fylkði ok sagði svá: »vér skolum hafa fylking langa, svá at þeir kringi eigi um oss, þótt þeir hafi lið meira«. Gerðu þeir svá, varð þar orrosta mikil ok in snarpasta. Egill lét þá setja upp merki þau x., er hann hafði, ok skipaði svá mǫnnum þeim, er báru, at þeir skyldu ganga sem næst brekkunni ok láta stundar-hríð í millum hvers þeira. Þeir gerðu svá

1. En—Stað: *ul. F.* um Stað: *ul. J1.* þá: *efter* þeir *F.* 2. konungr: *ul. J1.* 3—4. lagðisk—undir: lagði nordan við *J1* (firi *J2*). 4. Fræðar-: friðar- *J1* (*J2*). Fé-: før *F;* frek- *J1;* fær- *39.* -sundi: sund *J1.* 6. boð: orð *J1.* 7. segir: sagðe *J1;* s. *F.* hafði: hefðe *J1.* 8. -kálf: kalfi *J1.* sléttir vellir: *omv. F.* en: *ul. J1.* 9. þar: þa *F, 39.* 11. Fræðarberg: bergit *J1.* 12. þá: *ul. J1.* bað—sér: faðu mer herra *J1.* 13. gengr: gekk *F, J1, 39.* 14. menn sína: *omv. J1.* 15. sitt lið: *omv. J1;* ok *tf. F.* 15—16. ok fylkði: *ul. J1.* 16. sagði: seg*ir F.* 18. Gerðu—svá: *ok sva gerðo* þ*eir F.* þeir: ok *tf. J1.* varð þar: þar var *J1.* 19. snarpasta: sokn *tf. F.* Egill: vllserkr *tf. J1.* setja upp: *omv. J1.* 20. er—hafði: *ul. 18.* 21. ganga: fara *J1 efter* næst. 22. í millum: milli *J1.*

ok gengu fram með brekkunni sem næst, svá sem þeir mundu vilja koma á bak þeim Eiríkssonum. Þat sá þeir, er øfstir stóðu í fylkingu Eiríkssona, at merki mǫrg fóru óðfluga ok gnæfuðu fyrir ofan brekk-una, ok hugðu, at þar myndi fylgja lið mikit, ok U 101 myndi vilja koma á bak þeim milli ok skipanna. Gerðisk þar þá kall mikit, sagði hverr ǫðrum, hvat títt var. Því næst kom flótti í lið þeira; en er þeir sá, konungarnir, þá flýðu þeir; Hákon konungr sótti þá hart fram, ok ráku flóttann ok feldu lið mikit.

K. 25. Frá Eiríkssonum.

[Fsk. k. 31.]

Gamli Eiríksson, þá er hann kom upp á hálsinn fyrir ofan bergit, þá snørisk hann aptr ok sá þá, at H 151 ekki lið fór eptir, meira en þat, er þeir hǫfðu áðr barzk viðr, ok þetta var prettr einn; þá lét Gamli konungr blása herblástr ok setja upp merki, ok skaut á fylking; hurfu at því allir Norðmenn, en Danir flýðu til skipanna; en er Hákon konungr ok hans lið

1. með—svá: sem nǫst breckvɴi *F*. 2. mundu: myndi *J1*. á—þeim: i opna skiolldu *J1*. 3. øfstir: efztir *F*, *39* (s); æfstir *J1*. fylkingu: *K*, *39*, *J1*; fylking *F*, *18 (der tf.* þeira*)*. 4. óðfluga: oðliga *F*, *39*. ok gnæfuðu: *ul. J1*. gnæfuðu: *39*; gnæfo *K(18)*, *F (*gnǫfo-|*)*. 5. fylgja lið: *omv. J1*. 7. þar: *ul. J1*. þar þá: *omv. F*. sagði: þetta *tf. F*. 7—8. hvat—var: *ul. F*, *J1*. 8. þeir: þat *F*, *J1*. 9. -nir: *ul. F*, *J1*. þá: *ul. F*. 10. þá: *ul. F*. fram: með sínom monnvm *tf. F*. ráku: þeir *tf. F*, *J1*. *39*. lið mikit: *omv. J1*. 11. *Overskr. fra 18;* barðagi *F; ulæsel. 39;* oʀosta gamla ok hakonar *J1; mgl. K*. 12. Eir.son: sneri aftr *tf. F og ul.* þá—aptr *l. 13*. þá: sa *J1 (J2)*. 13. snørisk: sneri *39*. þá*(2); ul. F*, *39*. 14. eptir: þeim *tf. J1*. en þat: *ul. J1*. er: sem *F*. áðr: *ul. F*. 15. barzk: bariz *F;* bariðz *J1*. viðr: við *F*, *J1*. 16. merki: sítt *tf. F*. skaut: skiota *J1*. 17. allir Norðmenn: *omv. J1*. 18. ok—lið: *ul. J1*.

kom at, þá varð þar orrosta í annat sinn in snarpasta. Hafði þá Hákon konungr meira lið. Lauk svá, at Eiríkssynir flýðu; sóttu þeir þá suðr af hálsinum, en sumt lið þeira opaði suðr á bergit, ok fylgði Hákon konungr þeim. Vǫllr sléttr er austan af hálsinum ok vestr á bergit, ok þá hamrar brattir vestr af. Þá opuðu menn Gamla upp undan á bergit, en Hákon konungr sótti at þeim svá djarfliga, at hann drap F 79 suma, en sumir hljópu vestr af berginu ok váru hvárir-tveggju drepnir, ok skilðisk konungr svá fremi við, er hvert barn var dautt.

K. 26. Fall Gamla konungs.

[Fsk. k. 31; ÓH (53) k. 10; ÓH (Fms.) k. 9; ÓTr. (Fms.) k. 25, (Flat.) k. 24; Þórð. hreð. s. 5.]

Gamli Eiríksson flýði ok af hálsinum ok ofan á jǫfnu fyrir sunnan bergit. Þá snørisk Gamli konungr enn í mót ok helt upp orrostu, kom þá enn lið til hans; þá kómu ok allir brœðr hans með miklar sveitir. Egill ullserkr var þá fyrir Hákonar mǫnnum ok veitti harða atgǫngu, ok skiptusk þeir Gamli konungr hǫggum við. Fekk Gamli konungr sár stór, en

---

1. at: þar *J1.* þá: *ul. F, J1.* í—snarpasta: hín harþazta anat sín *F.* 4. opaði: hopaði *J1. 39 = l. 7 (h).* bergit: ok flyði *tf. 18 (dittogr. af det følg.)* 5. austan: austr *18.* 6. ok: en *J1.* 7. upp undan: *omv. J1.* 8. svá . . . at: *ul. F.* djarfliga: snarpliga *J1.* hann drap: *omv. F.* 9. ok: *ul. F.* 10. hvárir—drepnir: hvartvegia dadir *J1.* ok: *ul. F.* skilðisk: skilði *J1;* hakon *tf. F.* fremi: fremmi *18.* 11. hvert—dautt: hve*rr* m*aðr* v*ar* drepín *F.* 12. *Overskr. fra 18;* Orr*osta* h. ko*nung*s *ok* gamla eiriks*sonar F; ulæsel. 39;* fall gamla eiriks sonar *J1; ul. K.* 13. Eiríksson: konungr *J1.* ok*(1): ul. J1.* ok*(2): ul. F.* 14. snørisk: sneri *F, J1, 39.* 15. í: a *F.* 16. þá: þ*ar F; ul. J1.* ok: þar þa *tf. J1;* þar *tf. 39.* 17. sveitir: manna *tf. J1.*

Egill fell ok mart lið með honum. Þá kom at Hákon konungr með þær sveitir, er honum hǫfðu fylgt; varð þá enn ný orrosta. Sótti þá enn Hákon konungr hart fram ok hjó menn til beggja handa sér ok feldi U 102
hvern yfir annan; svá segir Guthormr sindri:

80. Hræddr fór hjǫrva raddar H 152
herr fyr malma þverri;
rógeisu gekk ræsir
ráðsterkr framar merkjum;
gerra gramr í snerru
geirvífa sér hlífa,
hinn's yfrinn gat jǫfra
óskkvánar byr mána.

Eiríkssynir sá menn sína alla vega falla frá sér; þá snúask þeir á flótta til skipa sinna, en þeir, er fyrri hǫfðu flýit á skipin, þá hǫfðu þeir út hrundit skipunum, en sum skipin váru þá uppi fjǫruð. Þá hljópu allir Eiríkssynir á sund ok þat lið, er þeim fylgði; þar fell Gamli Eiríksson, en aðrir brœðr hans náðu

---

2. þær—fylgt: sini sveit *J1.* þær sveitir: þa sveít *F.* hǫfðu fylgt: fylgði *F.* varð: v*ar* *F.* 3. ný: *ul. J1.* Sótti —kgr: gek hacon konungr þa en *J1;* Sot*t*i hac*on* k*onungr* en *39.* 4. menn . . . sér: *ul. J1.* 5. svá segir: þa*(!)* q*va*ð *F;* sva .q. *J1, 39.* Guthormr: ɢvð. *39.*

6—13. **80. vísa.** 1. hjǫrva: hiorfa *J1;* hiarta *K. 18. F (iá); ..* arta *39.* 2. herr: hverr *J2.* 5. gerra: geyʀa *F.* 6. -vifa: fifa *J1 (*v- *J2).* hlífa: . . ifa *39.* 7. hinn's: hinn er *alle.* yfrinn: vf‘riñ *39.* gat: gatt *J1 (*gat *J2).* 8. óskkvánar: osk kvan*ar* *F;* ós kvanar *(*ar *beskadiget) 39;* oskvánar *K (18);* ols kuanar *J1.*

14. sá: falla *her* *F, J1, 39.* menn sína: *omv. J1.* frá sér: *ul. J1;* fyr ser *K, 18.* 14—15. þá—sinna: Snvaz þ*eir* þa t*il* skipaɴa a flótta *F.* 15. skipa sinna: skipanna *J1, 39.* 16—17. á—skipunum: hofðo hrvɴdít v́t skípíno*m(!)* *F.* 17. váru þá: *ul. J1.* Þá hljópu: *omv. F.*

skipunum ok heldu brot síðan með þat lið, er eptir var, ok heldu síðan suðr til Danmarkar.

K. 27. Heygðr Egill ullserkr.

[Fsk. k. 31 fin.]

Hákon konungr tók þar skip þau, er uppi hafði fjarat, er átt hǫfðu Eiríkssynir, ok lét draga á land upp. Þar lét Hákon konungr leggja Egil ullserk í skip ok með honum alla þá menn, er af þeira liði hǫfðu fallit, lét bera þar at jǫrð ok grjót. Hákon konungr lét ok fleiri skip upp setja ok bera á valinn, ok sér þá hauga enn fyrir sunnan Fræðarberg. Eyvindr skáldaspillir orti vísu þessa, þá er Glúmr Geirason hœlðisk í sinni vísu um fall Hákonar konungs:

H 153 81. Fyrr rauð Fenris varra
flugvarr konungr sparra
(malmhríðar svall meiðum
4 móðr) í Gamla blóði,
þás óstirfinn arfa
Eiríks of rak (geira

1—2. ok—var: *ul. J1.* 2. síðan: þ*eir* *F; ul. 39.* Danmarkar: danm*er*kr *F og tf.: ok* dvalþoz þ*ar* v*m* h*riþ* *ok* vnðo illa við sína f*er*þ; danm̃ *J1 og tf.:* með þi liðe er hanvm*(!)* fylgðe. 3. *Overskr. fra 18;* Drap*(!)* egils vllserks *F;* fra hakoni konungi *J1; ulæselig 39; mgl. K.* 4. þau: oll *tf. F.* 4—5. uppi—Eiríkssynir: eir*iks* s*ynir* hofðo át. *ok varv* vppi fíorvð *F.* 4. hafði: hefir *J1.* 7—8. af—fallit: fallit hofðo af þ*ei*ra liði *F, 39.* 8. lét: *ul. J1.* 8—9. Hákon—setja: vp lett hann *(sål. også F, 39 for* Hákon kgr*)* setia fleiri skip *J1.* 9. valinn: vallin̄ *39.* 10. ok—Fræðarberg: *ul. J1;* -berg *er i F udraderet og intet skr. i steden.* 11. Eyvindr—þessa: s*ca* s. eyv̇. skallda spill*ir* *F.* 12. í—vísu: *ul. 18.*

14—19. **81. vísa.** 1. varra: *hermed slutter de første sammenhængende to blade af 39.* 5. þás: þa *er alle.* 6. of rak: *ul. J1 (i J2 har Ásgeir tf. disse ord [ɔ:* ok rak*] i margen).* of: *sål. F;* ok *de øvrr.; jfr. foranstående anm.*

nú tregr gætigauta
grams fall) á sæ alla.

Háfir bautasteinar standa hjá haugi Egils ullserks.

K. 28. Hersaga til Hákonar konungs. F 80

[Ágr. k. 6; Fsk. k. 32; ÓH (53) k. 10 fin.; ÓH (Fms.) k. 9 fin.; ÓTr. (Fms.) k. 26, (Flat.) k. 25.]

Þá er Hákon konungr Aðalsteinsfóstri hafði verit konungr í Nóregi xxvi. vetr, síðan er Eiríkr bróðir hans fór ór landi, þá varð þat til tíðenda, at Hákon 961
konungr var staddr á Hǫrðalandi ok tók veizlu í Storð U 103
á Fitjum; hafði hann þar hirð sína ok bœndr marga í boði sínu. En er konungr sat yfir dagverðar-borði, þá sá varðmenn, er úti váru, at skip mǫrg sigldu sunnan ok áttu eigi langt til eyjarinnar. Þá mælti hverr við annan, at segja skyldi konungi, at þeir hugðu, at herr myndi at þeim fara, en þat þótti engum dælt, at segja konungi hersǫgu, þvíat hann hafði þar mikit við lagt, hverjum er þat gerði, en þat þótti þó ógeranda, at konungr vissi eigi þetta; en þá gengr einn hverr þeira inn í stofuna ok bað Eyvind Finnzson ganga út með sér skjótt, segir, at in

8. sæ: sia *alle. Verset findes også senere. Har. gráf. kap. 1. in extenso i F uden nogen afvigelse.*

3. ullserks: *ul. J1.* 4. *Overskr. fra 18;* Savgð h*er*saga *F;* hersaga eyuindar *J1; mgl. K.* 5—6. verit kgr: *omv. J1;* kgr *ul. 18.* 6. í: at *J1.* xxvi. vetr: vi. vetr ok xx. *F, J1.* Eiríkr: k*onung*r *tf. F.* 7—8. varð—staddr: v*a*r hakon k*onung*r *F.* 9. bœndr marga: *omv. F.* 10. dagverðar-borði: dagv*er*ði *F;* -borðum *J1.* 11. þá: *ul. F.* -menn: þ*eir* *tf. F.* sigldu: foru *J1.* 12. eigi langt: skamt *J1.* 14. hugðu: hygði *F.* at þeim | fara: *omv. J1.* 15. engum: aungan*(!) J1;* ēī *J2.* 16—17. en—þó: þeim þotti ok *J1.* þat—en: þ*eim* þ*ot*ti þo nauðsyn at k*onungr* vissi þ*et*ta *F.* 17. vissi—en: yrðe þesa eigi vaʀ *J1.* 18. hverr: *ul. J1.* þeira: *ul. F, 18.* 19. skjótt: *ul. J1.* segir: sagðe *J1;* s. *K, F.*

mesta nauðsyn var á. Eyvindr gekk þegar, er hann kom út, þar er sjá mátti til skipanna; þá sá hann þegar, at þar fór herr mikill, gekk aptr þegar í stofuna
H 154 ok fyrir konung ok mælti: »lítil er líðandis stund, en lǫng matmáls-stund«. Konungr leit móti honum ok mælti: »hvat ferr«? Eyvindr kvað:

82. Blóðøxar téa beiða
brakþings fetilstinga
(oss gerask hnept) ens hvassa
hefnendr (setu-efni).
Heldr es vant, en ek vilda
veg þinn konungr, segja
(fám til fornra vápna
fljótt) hersǫgu drótni.

Konungr segir: »ertu svá góðr drengr, Eyvindr, at þú mant eigi hersǫgu segja, nema sǫnn sé«. Lét þá konungr taka ofan borðit; gekk hann þá út ok sá til skipanna, sá þá, at þat váru herskip, mælti þá til manna sinna, hvert ráð taka skyldi, hvárt berjask

---

1. Eyvindr gekk: hann gek vt ok *J1*. 1—2. er—þar: þaɴig *F*. 3. þar—mikill: h*er*r mikill for at þ*eim* *F*. aptr þegar: eyv*indr* *F; omv. J1*. stofuna: stofv *F*. 4. ok—kg: *ul. 18*. líðandis: *sål. J1;* liþandi *K, F*. 5. lǫng: e*r* *tf. F*. matmáls-stund: matlaung*(!) J1;* mals stund *J2*. móti: imót *J1*. 5—6. ok mælti: seg*ir* k*onungr* *F efter* ferr. 6. hvat: hvart *J1 (*hvat *J2)*. kvað: v*isv* *tf. F*.

7—14. **82. vísa.** 1. téa: tía *alle*. 2. brak-: *sål. K.Gísl. Udvalg, indledn. XXVI;* bryn- *hdskrr*. fetil-: fetilṣ *F (ɔ: s bör udgå)*. 5. es: er *alle*. 8. -sǫgu: svgv *J1 (*sagu *J2)*.

15. svá góðr | drengr: *omv. J1*. 16. þú—segja: e*igi* m*v*nd*ir* þv segía h*er*sa'go *F*. sé: v*æri* *F;* þa s. margir at sv saga var sann. *tf. J1*. 16—17. Lét þá: *omv. J1*. 17. þá kgr: *omv. F*. ofan: vp *J1*. borðit: borðin *F, J1*. 18. sá*(2)*: þ*eir* *tf. F*. herskip: hann *tf. J1*. 18—19. mælti—sinna: k*onung*r spvrði me*nn* sína *F*. 19. sinna: spyrr *tf. J1*. taka skyldi: þa skal taka *J1*.

skal með lið þat, er þeir hafa, eða ganga til skipa ok sigla norðr undan. »Er oss þat auðsætt, segir konungr, at vér munum nú berjask við liðs-mun miklu meira, en fyrr hǫfum vér átt, ok hefir oss opt þó þótt mikill misjafnaðr liðs várs, þá er vér hǫfum orrostu átt við sonu Gunnhildar«. Menn veittu hér ekki skjótan órskurð; þá segir Eyvindr:

83. Samira, Njǫrðr, enn norðarr,
naddregns, hvǫtum þegni
(vér getum bili at bǫlva)
borðmœrar skæ fœra;
nú's þats rekr á Rakna
rymleið flota breiðan
(grípum vér í greipar
gunnborð) Haraldr sunnan.

Konungr svarar: »hraustliga er þetta mælt ok nær U 104 H 155
skaplyndi mínu, en þó vil ek heyra fleiri manna órskurð um þetta mál«. En er menn þóttusk skilja, hversu konungr vildi vera láta, þá svǫruðu margir, sǫgðu, at heldr vildu falla með drengskap, en flýja fyrir Dǫnum at óreyndu, sǫgðu, at opt hǫfðu þeir

---

1. er: sem *F.* þeir hafa: þar var *J1.* ganga—ok: *ul. F.* 2—3. segir kgr: *ul. J1.* 3—4. liðsmun | miklu meira: *omv. F.* 4. hǫfum vér: hafum mer *J1.* opt þó: *omv. F. 18;* þo iafnan *J1.* 5—6. þá—Gunnhildar: *ul. J1.* 5. orrostu: or*rost*or *F.* 6. sonu G.: eíri*ks* so*nv F.* hér: *ul. F.* 7. órskurð: mali konungs *tf. J1.* segir: q*va*ð *F.*

8—15. **83. vísa.** 1. Njǫrðr: norðr *K. F.* 2. naddregns: *K, F;* naðrengs *J1 (*-gns *J2).* 3. vér: var *J1 (*ver *J2).* 4. borð-: bla *18.* skæ: kæ *(mulig* skæ *K) K, 18.* 5. nú's þats: nu er þat er *K, J1;* nv e*r* þ*at F.* rekr á: rǫtt eɴ *F.* 6. rymleið: rím seið *F.*

16. svarar: sv̓ *K;* s. *F, J1.* hraustliga: drengiliga *J1.* mælt: eyvindr *tf. F, J1.* 18. um: of *F.* 19. hversu—láta: hvat k*onungr* vill *F.* vera láta: *ul. J1.* svǫruðu: sogðo *F;* s. *J1 og ul. det følg.* sǫgðu. 20. vildu: þeir *tf. F, J1.* með drengskap: *ul. F.*

sigr fengit, þá er þeir hofðu barizk við minna lið. F 81 Konungr þakkaði þeim vel orð sín ok bað þá vápnask, ok svá gera menn. Konungr steypir brynju á sik ok gyrðir sik með sverðinu Kvernbít, setr á hofuð sér hjálm gullroðinn, tekr kesju í hond sér ok skjold á hlið; þá skipar hann hirðinni í eina fylking ok bóndum þar með ok setti upp merki sín.

K. 29. Frá fylking Eiríkssona.

[Ágr. k. 6; Fsk. k. 32, 33; ÓTr. (Fms.) k. 27, (Flat.) k. 26.]

Haraldr Eiríksson var þá hofðingi yfir þeim brœðrum eptir fall Gamla. Þeir brœðr hofðu þar her mikinn haft sunnan af Danmorku. Þar váru þá í liði með þeim móðurbrœðr þeira, Eyvindr skreyja ok Álfr askmaðr; þeir váru sterkir menn ok hraustir ok inir mestu manndrápa-menn. Eiríkssynir heldu skipum sínum til eyjarinnar ok gengu á land upp ok fylkðu, ok er svá sagt, at eigi myndi vera minni liðsmunr, en vi. menn mundu vera um einn, at Eiríkssynir mundu fjolmennari.

---

1. barizk við: haft *J1.* 2. þakkaði: þakkar *J1.* 3. menn: þeir *J1.* brynju | á sik: *omv. J1.* 4. gyrðir: gyrði *F.* með sverðinu: *ul. F.* sverðinu: *ul. J1.* 5. í—sér: *ul. F.* 6. þá—hann: h*ann* skípaði *F.* 6—7. bóndum: bondom *(ǫ F) alle.* 7. sín: sítt *ok* v*a*r liðz mvnr mik*ill* *F.* 8. *Overskr. fra 18;* Liðsamn*aðr* eiri*ks* s*ona* *F;* fra haʀaldi eiʀikssyni *J1; mgl. K.* 9. Haraldr: konungr *tf. J1.* yfir: fyrir *J1.* 10—11. þar—mikinn: mikíɴ h*er* *F.* 11. haft: *ul. F, J1.* af: or *F.* -morku: *sål. F; fork. i K, J1.* þá: *ul. F.* 12. með þeim | móðurbrœðr þeira: *omv. J1.* 13. sterkir menn: *omv. J1.* 15. skipum sínum: *ul. J1.* ok*(1)*: *ul. F.* 16. ok—svá: s*va* e*r* *F.* myndi vera: væri *F, J1.* 17. menn: *ul. J1.* menn—vera: v*æ*ri *F.* 18. mundu fjolmennari: hofðo meíra fíolmeɴi *F.*

K. 30. Frá fylking Hákonar konungs. H 156

[Ágr. k. 6; Fsk. 33, 25; ÓTr. (Fms.) k. 28, (Flat.) k. 27; Egilss. k. 78; Tjodrek k. 4; Hist. Norw. 107.]

Hákon konungr hafði þá fylkt liði sínu, ok segja menn svá, at konungr steypði af sér brynjunni, áðr orrosta tóksk; svá segir Eyvindr skáldaspillir í Hákonarmálum:

84. Bróður fundu Bjarnar
í brynju fara,
konung enn kostsama
kominn und gunnfana,
drúpðu dolgráar,
en darraðr hristisk,
upp vas þá hildr of hafið.

85. Hét á Háleygi
sems á Holmrygi
jarla einbani,
fór til orrostu,
gótt hafði enn gjǫfli
gengi Norðmanna
œgir Eydana,
stóð und árhjalmi.

86. Hrauðsk ór hervǫðum, U 105
hratt á vǫll brynju
vísi verðungar,
áðr til vígs tœki.
Lék við ljóðmǫgu,
skyldi land verja
gramr enn glaðværi,
stóð und gollhjalmi.

---

1. *Overskr. fra 18;* Bardagi istorð afitíum *F;* særðr hakon konungr *J1; mgl. K.* 2. þá: *ul. F, J1.* 3. konungr: h*ann* *F, J1.* 4. orrosta: -n *tf. F, J1.* skáldaspillir: *ul. J1.*

6—12a. **84. vísa.** 1. fundu: funno *J1;* þær *tf. K;* þr*(!) tf. J1* (ꝥr *J2); þar tf. F.* 2. í: or *F.* 3. enn: inn *J1;* -íɴ *F;* hiɴ *K.* 4. und: v*ið F.* gunn-: guð- *J1.* 5. drúpðu: *F;* drupto *(*u *J1) K, J1.* dolgráar: dólgrár *K (*dolg͛ *18);* dolg*ʷ*r *F;* dolgarar *J1.* 6. darraðr: darrar *J1.* 7. of: *J1, F;* um *K.* hafið: *J1;* hafit *K, F.*

14—17a, 6—9b. **85. vísa.** 1. Háleygi: holmrygi *J1.* 2. sems: *K, 18;* sem *F.* sems—Holmrygi: sa er her kallar *J1.* 3. -bani: -dani *F.* 5. enn: inn *J1;* hiɴ *K, F.* gjǫfli: *sål. F, J1;* gofgi *K.* 7. œgir: *ǫgir F;* egir *J1;* eyðir *K.* 8. und: *alle.* ár-: gvll- *F.*

10—17b. **86. vísa.** 1. Hrauðsk: Hraꝺz *(*ꜳ *K) K, F;* hraꝺz *J1.* 3. vísi: vis *J1 (*visi *J2).* 4. tœki: tôkiz *K (ikke 18).* 5. Lék: Leik *J1.* 6. verja: v*era K, 18.* 7. gramr: gram *K.* enn: *J1;* hiɴ *(*í *F) K, F.* 8. und: *alle.* goll-: gull *alle.*

H 157 Hákon konungr valði mjǫk menn í hirð með sér at afli ok hreysti, svá sem gǫrt hafði Haraldr konungr, faðir hans. Þórálfr inn sterki Skólmsson var þar ok gekk á aðra hlið konungi; hann hafði hjálm ok skjǫld, kesju ok sverð, þat er kallat var Fetbreiðr. Þat var kallat, at þeir Hákon konungr væri jamsterkir; þess getr Þórðr Sjáreksson í drápu þeiri, er hann orti um Þórálf:

F 82 87. Þars bǫðharðir bǫrðusk
bands jódraugar landa,
lystr gekk herr til hjǫrva
hnits í Storð á Fitjum,
ok gimslengvir ganga
gífrs hlémána drífu
nausta blakks et næsta
Norðmanna gram þorði.

En er fylkingar gengu saman, varð þar orrosta óð ok mannskœð; en er menn hǫfðu skotit spjótum, þá brugðu menn sverðum, gekk þá Hákon konungr ok Þórálfr með honum fram um merkit ok hjó til beggja handa; svá segir Eyvindr skáldaspillir:

2—3. svá—hans: *ul. J1.* 3. inn sterki | Skólmsson: *omv. F.* inn sterki: *ul. J1.* 3—4. ok gekk: *ul. J1.* 4. skjǫld: ok *tf. J1.* 5. sverð—Fetbreiðr: gyrðr þi sverþi er feitbreiðr *(*fet- *J2)* het *J1.* 5—6. Þat—kallat: s*va* e*r* sagt *F.* 6. kallat: mælt *J1.* jam-: iafn- *F. J1.* 7—8. drápu—Þórálf: þoralfs d*r*apo *F.*

9—16. **87. vísa.** 1. Þars: þar er *alle.* 2. bands: b*ra*ndz *F.* -draugar: ðrǽg*ar* *F;* ðrugr *(*-ar *J2) J1.* 4. hnits: hnizt *J1.* 5. gim-: gvɴ- *F.* -slengvir: sleyngvir *K;* slongvir *F. J1.* 6. hlé-: lǫ *F.* 7. et: hít *F.*

17. varð: verþr *J1.* 18. en: ok *F, J1.* menn—skotit: skotið var *J1.* 20. með honum: *ul. J1.* merkit: m*er*kín *F;* merki *J1.* hjó: hiogu *J1.* 21. skáldaspillir: *ul. J1.*

88. Svá beit þá sverð
ór siklings hendi
váðir Váfaðar
sem í vatn brygði;
brǫkuðu broddar,
brotnuðu skildir,
glumruðu glymringar
í gotna hausum.

89. Trǫddusk tǫrgur
fyr Týs ok bauga
hjalta harðfótum H 158
hausar Norðmanna;
róma varð í eyju,
ruðu konungar
skírar skjaldborgir
í skatna blóði.

Hákon konungr var auðkendr, meiri en aðrir menn, lýsti ok af hjálminum, er sólin skein á; var vápnaburðr mikill at honum; þá tók Eyvindr Finnzson hǫtt ok setti yfir hjálm konungs.

K. 31. Fall Eyvindar skreyju.

[Ágr. k. 6; Fsk. k. 33; Hist. Norw. 107.]

Eyvindr skreyja kallaði þá hátt: »leynisk Norðmanna-konungr nú, eða hefir hann flýit, eða hvar er nú gullhjálmrinn«? Gekk Eyvindr þá fram ok Álfr U 106 bróðir hans með honum, ok hjoggu til beggja handa ok létu, sem óðir eða galnir væri. Hákon konungr mælti hátt til Eyvindar: »haltu svá fram stefnunni,

---

1—8[a]. **88. vísa.** 4. vatn: of *tf. F.* 5. brǫkuðu broddar: brykvdo odd*ar* *J1.* 6. skildir: skill*ir* *F.* 7. glumruðu: glamroðo *F.* glymringar: *K;* glymh*ringar* *F;* gylfringa *J1.* 8. gotna: iotna *J1.*

1—8[b]. **89. vísa.** *Verset mgl. i J1.* 2. fyr: f*yr* *K;* ꝼ *F.* 4. hausar: *ok* hasar *F.* 6. konungar: firar margi*r* *F.*

9. var: *ul. J1 (ikke J2).* 11. hǫtt: hátt *F, J1.* 12. hjálm: -inn *tf. J1.* konungs: -íns *tf. F.* 13. *Overskr. fra 18;* h. k*onungr* fecc sígr *ok* sár *F; mgl. K; ingen kap. J1.* 14. skreyja: *ul. J1.* hátt: *ok* mælti *sva* *F.* 15. konungr: -ÍN *tf. F.* nú: *ul. J1.* 16. Gekk Eyv.: *omv. J1.* 17. ok: þeir *F.* 18. eða galnir | væri: *omv. F, J1.* 19. svá: *ul. J1.*

ef þú vilt finna Norðmanna-konung«; svá segir Eyvindr skáldaspillir:

90. Baðat valgrindar vinda
veðrheyjandi Skreyju,
gumnum hollr né golli,
gefnar sinni stefnu —
ef svipkenni svinnan
sigminnigr vilt finna,
fram halt, Njóts, at nýtum
Norðmanna gram þannig.

Var þá ok skamt at bíða, at Eyvindr kom þar, reiddi
H 159 upp sverðit ok hjó til konungs. Þórálfr skaut við honum skildinum ok stakraði Eyvindr við, en konungr tók sverðit Kvernbít tveim hǫndum ok hjó til Eyvindar ofan í hjálminn, klauf hjálminn ok hǫfuðit alt í herðar niðr. Þá drap Þórálfr Álf askmann. Svá segir Eyvindr skáldaspillir:

F 83 91. Veit 'k at beit enn bitri
byggving meðaldyggvan
bulka skíðs ór bǫðum
benvǫndr konungs hǫndum;

1. vilt: vill *J1*. 1—10. svá—þannig: *ul. J1*.
3—10. **90. vísa.** *Mgl. i J1*. 3. golli: gulli *(i F) K, F*. 5. svipkenni: *F;* sa/ckspeni *K*. 6. sig-: sigr *K, F, 18*. 7. halt: haltu *K;* hallto *F*. Njóts: niotr *hdskrr*. 8. gram: gͬm *K*. þannig: hrana *K*.
11. ok: *ul. J1*. skamt: skampt *J1*. at: aðr *F*. þar: ok *tf. F, J1*. 12. upp: *ul. F*. 13. stakraði: stakaði *F;* stakar *J1*. 15. hjálminn*(1)*: h*ann tf. F;* ok *tf. J1*. hjálminn*(2)*—hǫfuðit: hann *J1; ok tf. F*. 16. niðr: ofan *J1*. Þá: I þessi svípa*n F*. 17. segir: qvað *J1*.
18—21. **91. vísa.** 1. 'k: ek *alle*. enn: inn *F, J1;* hinn *K*. bitri: *ul. K (18)*. 3. bulka: buska *J1 (l J2)*. skíðs: skið *F*. 4. benvǫndr: bęinvāðr *J1;* beinvandr *J2*.

ófælinn klauf Ála
éldraugs skarar hauga
gollhjǫltuðum galtar
grǫnduðr Dana brandi.

Eptir fall þeira brœðra gekk þá Hákon konungr svá hart fram, at þá hrǫkk alt fólk fyrir honum. Slær þá í lið Eiríkssona felmt ok flótta því næst, en Hákon konungr var í ǫndverðri sinni fylking ok fylgði fast flótta-mǫnnum ok hjó títt ok hart; þá flaug ǫr ein, er fleinn er kallaðr, ok kom í hǫnd Hákoni konungi upp í músina fyrir neðan ǫxl, ok er þat margra manna sǫgn, at skósveinn Gunnhildar, sá er Kispingr er nefndr, hljóp fram í þysinum ok kallaði: »gefi rúm konungs-bananum«, ok skaut fleininum til Hákonar konungs, en sumir segja, at engi viti, hverr skaut; má þat vel ok vera, þvíat ǫrvar ok spjót ok allz konar skotvápn flugu svá þykt sem drífa; fjǫlði mannz fell af Eiríkssonum bæði á vígvellinum ok á leið til skipanna ok svá í fjǫrunni, ok fjǫlði hljóp á kaf; mart komsk á skipin, allir Eiríkssynir, ok røru þegar undan, en Hákonar-menn eptir þeim; svá segir Þórðr Sjáreksson:

---

5. ófælinn: ufælin *K;* vfølín *F;* vfallum *J1 (*-inn *J2).* 6. él-: ell- *J1.* -draugs: draugr *hdskrr.* 7. goll-: gull *alle (*v *F).* 8. grǫnduðr: grandaðr *alle (*grand daðr *J1).* brandi: branda *F.*

5. þá: *ul. F, J1, 18.* 6. þá—fólk: allt folk hrak *F.* 7. í: a *J1.* flótta | því næst: *omv. F.* en: *ul. F.* 10. hǫnd: handleg *F.* konungi: ok kom *tf. J1.* 11. upp—músina: *ul. F.* þat: *ul. J1.* 12. sá: *ul. F.* Kispingr: *alle, undt. K:* Kilp-. 13. er nefndr: h. *F.* þysinum: þysnum *J1.* 14. ok: hann *F.* Hákonar: *ul. J1.* 15. segja: sua *J1.* viti: vissi *F.* 16. vel ok: *omv. F, J1.* 17. þykt: þækt *J1 (*og *J2; forvansk. af* þiokt*?).* 19. ok svá: *omv. F.* svá: *ul. J1.* ok*(2):* enn *J1; ul. F.* hljóp: *ok tf. F.* 20. allir Eiríkssynir: þeir eiriks synir allir komvz a skíp *F;* allir konungarnir *J1.*

U 107
H 160

92. Varði varga myrðir
vítt, svá skal frið slíta,
(jǫfur vildut þann eldask)
ǫndurt folk (at lǫndum).
Starf hófsk upp, þás arfi
(ótta valdr á flótta
golls en gramr vas fallinn)
Gunnhildar kom sunnan.

93. Þrot vas sýnt, þás settusk
sinn róðrs við þrǫm stinnan
(mannr lét ǫnd ok annarr
ófár) búendr sárir.
Afreks veit, þats jǫfri
allríkr í styr slíkum
gǫndlar Njǫrðr, sás gerði,
gekk næst, hugins drekku.

K. 32. Dauði Hákonar konungs.

[Ágr. k. 6; Fsk. k. 33, 34; ÓH (53) k. 10 fin.; ÓH (Fms.) k. 9 fin.; ÓTr. (Fms.) k. 29, (Flat.) k. 28; Egilss. k. 78; Tjodrek k. 4; Hist. Norw. 107.]

Hákon konungr gekk út á skeið sína, lét þá binda

1—8. **92. vísa.** 1. varga: viga *J1.* myrðir: myrði *K.* 3. vildut: villduþ *J1;* villdo *K. F.* 4. ǫndurt: aundurt *J1;* ǫndvert *K;* aundvert *F.* 5. hófsk: hofz *alle (ó K).* þás: þa er *F, J1;* þar er *K.* arfi: arfa *J1.* 6. valdr: *sål. 18;* valdi *K;* vanr *F, J1.* 7. golls: gullz *K, F (v);* gvlz *J1.*

9—16. **93. vísa.** 1. Þrot: þrott *K, J1;* Þreytt *F.* þás: þa er *K, J1;* þar er *F.* 2. sinn: sin *J1 (ñJ2).* róðrs: roðr *J1, F (þ).* þrǫm: þraw *J1;* þrawm *J2.* stinnan: stuiña *J1 (stiñañ J2).* 3. mannr: maðr *F;* m̃ʳ *K, J1.* 5. þats: þat er *F;* þar er *K;* þa *J1.* 7. Njǫrðr: morðr *18.* sás: sa er *alle.* 8. drekku: dreckio *J2.*

17. *Overskr. fra 18;* Andlat h. konungs *F;* liflat hakonar konungs *J1; mgl. K.* 18. skeið sína: skip sítt *F.*

sár sitt, en þar rann blóð svá mjǫk, at eigi fekk
stǫðvat, ok er á leið dag, þá ómætti konung, sagði
hann þá, at hann vill fara norðr á Álreksstaði til bús
síns, en er þeir kómu norðr at Hákonarhellu, þá
lǫgðu þeir þar at, var þá konungr nær lífláti, kallaði
hann þá á vini sína, ok segir þeim skipan þá, er
hann vill hafa á um ríkit; hann átti dóttur eina barna,
er Þóra er nefnd, ok engan son; hann bað þá senda
þau orð Eiríkssonum, at þeir skyldu konungar vera
yfir landi, en hann bað af þeim virkða vinum sínum
ok frændum, — »en þótt mér verði lífs auðit, segir hann, H 161
þá mun ek af landi fara ok til kristinna manna ok
bœta þat, er ek hefi brotit við guð, en ef ek dey hér
í heiðni, þá veiti mér hér grǫpt þann, er yðr sýnisk«.
Ok lítlu síðarr andaðisk Hákon konungr þar á hell- 961
unni, sem hann hafði fœddr verit. Hákon konungr F 84
var svá mjǫk harmaðr, at bæði vinir ok óvinir grétu
dauða hans ok kǫlluðu, at eigi myndi jafngóðr kon-
ungr koma síðan í Nóreg. Vinir hans fluttu lík hans

1. en þar: or saríno *F*. þar: þa *J1*. mjǫk: mik*it* *F*. eigi fekk: eng*inn* gat *F*. fekk: varþ *J1*. 2. dag: daginn *J1*; d. *F*. þá: *ul.* *F*. konung: -ɪɴ *tf.* *F*. 3. hann þá: þa m*onnvm* sín*om* *F*. -staði: -stað *J1* (st: *J2*). 4. kómu: ko*ma* *F*. at: t*il* *F*. þá: *ul.* *F*. 5. at: *ok tf.* *F*. þá kgr: *omv.* *J1*. líf-: and- *J1*. 6. á: til sín *J1*. segir: sagðe *J1*. 7. vill hafa: villde *J1*. hafa—um: g*er*a of *F*. barna: *ul.* *F*. 8. er nefnd: het *F*. *J1*, *18*. ok: en *F*, *J1*. hann: k*onung*r *F*. þá: *ul.* *F*, *J1*. 9. kgar vera: *omv.* *J1*. 10. hann: *ul.* *F*, *J1*. af þeim: *ul.* *F*. 11. segir hann: *ul.* *J1*; s. k*onungr* *F*. 12. af landi . . . ok*(1)*: *ul.* *J1*. ok*(1)*: *ul.* *F*. manna: l*an*da *F*. 14. veiti: veit*it* *F*. hér: *ul.* *J1*. þann er: slikan sem *F*. 15. Ok: *ul.* *F*, *J1*. andaðisk: do *J1*. 17. vinir: h*ans* *tf.* *F*. 18. dauða hans: h*ann* *F*. kǫlluðu: s. *F*. eigi: engi *J1*. 19. síðan: aptr *18* (*og tf.* síðan *efter* Nóreg); *ul.* *F*.

norðr á Sæheim á Norðrhǫrðaland ok urpu þar haug mikinn ok lǫgðu þar í konung með alvæpni sitt ok inn bezta búnað sinn, en ekki fé annat; mæltu þeir svá fyrir grepti hans, sem heiðinna manna siðr var til, vísuðu honum til Valhallar. Eyvindr skáldaspillir orti kvæði eitt um fall Hákonar konungs, ok svá þat, hversu honum var fagnat; þat eru kǫlluð Hákonarmál ok er þetta uphaf:

U 108 94. Gǫndul ok Skǫgul
sendi Gautatýr
at kjósa of konunga,
hverr yngva ættar,
H 162 skyldi með Óðni fara
ok í Valhǫll at vesa.

[2. Bróður fundu þær Bjarnar . . . (s. 212)

3. Hét á Háleygi . . . (s. 212)

4. Hrauðsk ór hervǫðum . . . (s. 212)

5. Svá beit þá sverð . . . (s. 214)

6. Trǫddusk tǫrgur . . . (s. 214)

7. Brunnu beneldar
í blóðgum undum,
lutu langbarðar
at lýða fjǫrvi,
svarraði sárgymir
á sverða nesi,
fell flóð fleina
í fjǫru Storðar.

---

1. Sæheim: sæim *K*. Norðr: norð- *K*. 1—2. haug mikinn: *omv. F*. 2. ok*(1)*: *ul. F*. 4. svá fyrir: yf*ir F*. 4—5. heiðinna manna | siðr—til: *omv. F og tf. ok*. siðr—til: var siðr *J1*. 6. þat: *ul. F*. 7. hversu: hvernug *J1*. var: þar *tf. J1*. eru kǫlluð: er kallat *J1*. 8. uphaf: i uphafi *J1*. ***Herefter*** ***har F overskr.*** Haconar mal er eyv*indr* ort*i*; *overskr. i 18:* Háconarmæl.

9—14[a]. **94. vísa.** 1. Gǫndul: Gandvll *J1*. 3. of: *F*; um *K, J1*. 5. Óðni: oþin *J1*; oþni *J2*. 6. ok: *ul. J1*. -hǫll: -hollu *J1*. at: *ul. F*.

15[a]—12[b]. *2—6. vísa.* 2. fundu: funno *J1*. þær: þ*ar F*. 3. Hrauðsk: hraðz *K, F*; hrauz *J1*. hervǫðum: ħ *J1* (hervaþum *J2*).

13—20[b]. *7. vísa.* 1. beneldar: benelld. *J1* (-ar *J2*). 7—8. í—Storðar: *ul. F. J1*.

8. Blendusk við roðnum
und randar himni
Skǫglar veðr, léku
4 við ský of bauga,
umðu oddláar
í Óðins veðri,
hné mart manna
8 fyr mækis straumi.

9. Sǫtu þá dǫglingar
með sverð of togin,
með skarða skjǫldu
4 ok skotnar brynjur,
vasa sá herr
í hugum ok átti
7 til Valhallar vega.

10. Gǫndul þat mælti,
studdisk geirs skapti:
3 vex nú gengi goða,
es Hǫkoni hafa
með her mikinn
6 heim bǫnd of boðit.

11. Vísi þat heyrði,
hvat valkyrjur mæltu
3 mærar af mars baki,
hyggiliga létu
ok hjalmaðar sǫtu H 163
6 ok hǫfðusk hlífar fyrir.

12. Hví þú svá gunni—
kvað Hákon,
skiptir geir-Skǫgul,
3 vǫrum þó verðir gagns
frá goðum.
Vér því vǫldum — kvað U 109
Skǫgul,
es þú velli helt,
6 en þínir fíandr flugu.

13. Ríða vit skolum,
kvað en ríkja Skǫgul,
3 grœnna heima goða,
Óðni at segja,
at nú mun allvaldr koma
6 á hann sjalfan at séa.

1—8ª. *8. vísa.* 1—8. Blendusk—straumi: *ul. F.* við—straumi: *ul. J1.* roðnum: roðnar *K.* 4. ský: skys *K.* 5. -láar: lár *K.* 7. hné: hneig *K.*

9—15ª. *9. vísa.* 1. dǫgl-: dægl- *alle.* 2. of: *F;* um *K, J1.* 4. skotnar: skorn*ar* *F.* 6. ok: er *K.*

16—21ª. *10. vísa.* 2. geirs: *F;* geir- *K, J1.* skapti: a *tf. J1.* 3. goða: go *(ved linjens slutn.) J1 (*goða *J2).* 4. Hǫkoni: hakon *F.* 6. bǫnd: bøndr *F.* of: *F, J1;* vm *K.*

1—6ᵇ. *11. vísa.* 3. af: a *J1.* 5. sǫtu: satu *J1;* stoðo *(*þ *K) F, K.* 6. fyrir: fyri *F;* ꝼ͛ *K;* ꝼ *J1.*

7—15ᵇ. *12. vísa.* 3. geir-: i gær *J1.* 3. vǫrum: vǫrum *K;* vorum *J1;* vãrvm *F.* 5. helt: hellz *K, F;* hellzt *J1.* 6. en: eɴ *F;* fíandr: fiandm*enn* *F.*

16—21ᵇ. *13. vísa.* 1. vit: nu *tf. K.* 2. en: in *J1;* hin *(*i *F) K, F.* ríkja: *J1;* rika *K, F.* Skǫgul: skaugull *J1.* 3. grœnna: grøɴa *F;* grøna *K;* gróna *J1.* 5. nú: her *K.* 6. á: ok *K.* sjalfan: sialfr *J1.* séa: sia *alle (*i *K, F).*

14. Hermóðr ok Bragi,
kvað Hroptatýr,
gangið í gǫgn grami,
alls konungr ferr,
sás kappi þykkir,
til hallar hinig.

15. Ræsir þat mælti,
vas frá rómu kominn,
stóð allr í dreyra drifinn,
illúðigr mjǫk
þykkir oss Óðinn vesa,
séumk vér hans of hugi.

16. Einherja grið
skalt þú allra hafa,
þigg þú at Ǫ́sum ǫl,
jarla bági,
þú átt inni hér
átta brœðr — kvað Bragi.

17. Gerðar órar,
kvað enn góði konungr,
H 164 viljum vér sjalfir hafa,
hjalm ok brynju F 85
skal hirða vel,
gótt es til gǫrs at taka.

18. Þá þat kyndisk,
hvé sá konungr hafði
vel of þyrmt véum,
es Hǫkon bǫ́ðu
heilan koma
rǫ́ð ǫll ok regin.

19. Góðu dœgri
verðr sá gramr of borinn,
es sér getr slíkan sefa;
hans aldar
mun æ vesa
at góðu getit.

20. Mun óbundinn
á ýta sjǫt
Fenrisulfr of fara,
áðr jafngóðr
á auða trǫð
konungmaðr komi.

1—6[a]. *14. vísa.* 2. -týr: tyr *K*, *F;* tyr *J1.* 3. gǫgn: *K;* gegn *F;* g̅gn *J1.* 4. alls: *F;* þviat *K*, *J1.* 5. sás: sa er *alle.* þykkir: þick*ir* *K*, *F (í);* þikir *J1 (*þyckir *J2).*

7—12[a]. *15. vísa.* 3. dreyra: drøra *K.* 4. mjǫk: os *F.* 5. þykkir: þikk*ir* *K*. *F;* þikir *J1.* oss: *ul. F.* 6. séumk: siam *K*, *J1;* sía *F.* vér: v*ar* *F.* hans of: *F;* of *(*um *K)* hans *K*, *J1.*

13—18[a]. *16. vísa.* 1. Einherja: Enhveria *J1 (ikke J2).* 2. skalt þú: skaltu *F*, *J1;* þu skalt *K.* 3. þigg þú: þigdu *J1.*

19[a]—3[b]. *17. vísa.* 1. órar: varar *(*vo-*) alle.* 2. enn: inn *J1;* hin *K*. *F (í).* 3. sjalfir: sialfr *J1 (*sialfir *J2).* 6. gǫrs: gors *K;* geyrs *F*, *J1.*

4—9[b]. *18. vísa.* 3. of: um *K.* véum: ytum*(?) J1 (*veum *J2).* 6. regin: regni *J1 (*regin *J2).*

10—15[b]. *19. vísa.* 2. of: vm *K.* 5. mun: man *F*. *J1;* mun *K.*

16—21[b]. *20. vísa.* 1. Mun: *sål. K*, *J1;* Man *F.* 3. of: *F; ul. K*, *J1.* 6. konung-: *K*, *F;* konungr *J1 (ikke J2).*

21. Deyr fé,
deyja frændr,
eyðisk land ok láð,
síts Hǫkon fór
með heiðin goð
mǫrg es þjóð of þéuð.]

1—6. *21. vísa.* 2. frændr: *K;* frendr *J1;* frǫndr *F.* 4. síts: sizt *K, J1;* siti *F.* fór: *ul. K, F.* 6. of: vm *K.* þéuð: þiað *alle (i K).*

Sagan af Haraldi konungi gráfeld.

H 165
U 110

K. I. Uphaf Eiríkssona.

[Ágr. k. 8; Fsk. k. 35; ÓH (1853) k. 11; ÓTr. (Fms.) k. 30, 31, (Flat.) k. 29, 30; Tjodrek k. 4; Hist. Norw. 107; ÓH (Fms.) k. 10; Nord. Oldskr. 27, s. 98—9.]

961 Eiríkssynir tóku þá konungdóm yfir Nóregi, síðan er Hákon konungr var fallinn. Var Haraldr mest fyrir þeim at virðingu ok hann var ellztr þeira, er þá lifðu. Gunnhildr, móðir þeira, hafði mjǫk landráð með þeim; hon var þá kǫlluð konunga-móðir. Þá váru hǫfðingjar í landi: Tryggvi Óláfsson austr í landi ok Guðrøðr Bjarnarson á Vestfold, Sigurðr Hlaðajarl í Þrándheimi, en Gunnhildarsynir hǫfðu
961—2 mitt land. Inn fyrsta vetr þá fóru orð ok sendimenn milli þeira Gunnhildarsona ok þeira Tryggva og Guðrøðar, ok var þar alt mælt til sætta, at þeir skyldu

---

1. *Overskr. tilföjet af udgiv.; jfr. Peringsk. og Unger.* 2. *Kap. overskr. fra K. 18;* Einualld eiʀiks sona *J1 (uden nogen nærmere betegnelse af en ny sagas begyndelse);* Vpphaf svna Eiriks. *ok* Gvnh*ildar F med en derpå følgende större initial.* 3. þá: *ul. F.* yfir: i *F.* 4. konungr: *ul. J1.* 5. þeim: *brøðrvm tf. F.* 7. þá: *ul. F.* 8. landi: l*a*ndíno *F.* 9. Guðrøðr: konungr *tf. J1.* 11. land: *ingen interpunktion i K. 18, F; hvorimod punktum findes i disse efter* vetr, *hvilket uden tvivl er en fejltagelse; J1 har da også (ganske vist uden punktum efter* land*):* inn fyrsta vetr foru *uden* þa, *hvilket viser den rette sammenhæng (i J2 står komma efter* land*).* þá fóru: *omv. F.* ok sendimenn: *ul. J1.* 12. þeira*(1): ul. J1.* þeira*(2): ul. F.* 13. ok: *ul. F.* þar alt: *ul. J1;* alt *ul. F.* skyldu: skylldi *F.*

hafa þvílíkan hlut ríkis af Gunnhildarsonum, sem þeir hǫfðu áðr haft af Hákoni konungi. Glúmr Geirason er maðr nefndr; hann var skáld Haraldz konungs ok hreystimaðr mikill; hann orti vísu þessa eptir fall Hákonar:

95. Vel hefr hefnt, en (hafna H 166
hjǫrs berdraugar fjǫrvi)
folkrakkr of vant fylkir
framligt, Haraldr Gamla,
es dǫkkvalir drekka
dolgbrands (fyr ver handan
roðin frák benja rauðra
reyr) Hǫkonar dreyra.

Þessi vísa varð allkær, en er þetta spyrr Eyvindr Finnzson, kvað hann vísu, er fyrr er ritin:

96. Fyrr rauð Fenris varra — —

Var sú vísa ok mjǫk flutt. En er þat spyrr Haraldr konungr, þá gaf hann Eyvindi þar fyrir dauða-sǫk,

---

1. af Gunnh. s.: *ul. J1.* 2. áðr haft: *omv. F.* af H. kgi: *ul. J1.* 3. er—hann: *ul. F.* Haraldz: *ul. J1.* 5. Hákonar: k*onungs tf. F.*

6—13. **95. vísa.** 1. hefr: hefir *alle.* 2. berdraugar: bendra'gar *J1;* ben*n*dí*ng*a*r F.* 3. of: vm *K.* 5. dǫkk-: dǫck- *K;* da'ck- *F;* dǫk- *J1.* 6. -brands: *sål. F, J1;* bandz *K (18 forkortet* bds*).* 7. frák: fra ek *alle.* benja rauðra: *sål. K. Gíslason Nj. 213—14; omv. alle.*

14. varð: var *J1.* en: ok *K, 18.* spyrr: spurði *F, J1.* 15. kvað—vísu: þa qvað hann visu þa *J2; J1 overspringer* þa—visu. er—ritin: *ul. F.* ritin: ritvð *J1.*

16. **96. vísa.** *K, J1 indeholder kun den 1. linje; F har hele verset, der skrives:* FYR ra'ð fenrís VARA flvgv*arr* k*onvng*r SPARA malm rið*ar* svall meið*om* móðr i gamla bloði. þa e*r* vstirfÍN arfa eiriks of rak geíra nv tregr gǫti ga'ta g*ra*ms fall a sía alla*; jfr. ovfr. s. 207—8.*

17. vísa—flutt: þa enn ok miog borin *(*born *J1) J1.* spyrr: spurði *F, J1.* 18. þá: *ul. F.* Eyvindi—fyrir: þat æyuinde at *J1.*

F 86 alt til þess at vinir þeira sættu þá með því, at Eyvindr skyldi gerask skáld hans, svá sem hann hafði U 111 áðr verit Hákonar konungs; var frændsemi milli þeira mikil, svá at Gunnhildr var móðir Eyvindar, dóttir Hálfdanar jarls, en móðir hennar var Ingibjǫrg, dóttir Haraldz konungs ins hárfagra. Þá orti Eyvindr vísu um Harald konung:

97. Lítt kvǫ́ðu þik láta
landvǫrðr, es brast, Hǫrða,
benja hagl á brynjum,
(bugusk almar) geð falma,
þás ófolgin ylgjar
endr ór þinni hendi
fetla svell til fyllar
fullegg, Haraldr, gullu.

Gunnhildarsynir sátu mest um mitt land, þvíat bæði H 167 þótti þeim ekki trúligt, at sitja undir hendi Þrœndum eða Víkverjum, er mestir hǫfðu verit vinir Hákonar konungs, en stórmenni mart í hvárum tveggja stað. Þá fóru menn at bera sættarboð í milli þeira

1. at*(1): er F, J1; ul. 18.* 2—3. svá—áðr: sem fyrr hafðe hann *J1.* 3. verit: skalld *tf. F.* 3—4. var—mikil: *ok var sva* mikil frønd semi milli þ*eira F;* var ok frendsymi mikill*(!)* milli þeira *J1.* 4. svá: *ul. F.* var | móðir E.: *omv. J1.* 6. ins: *ul. F.* Þá—E.: Eyv*indr* orti þa *F.*

8—15. **97. vísa.** *L.* 1—4 *også i SnE. I, 432.* 3. á brynjum: í benjum *SnE.* 5. þás: þa er *alle.* ófolgin: ofólgiɴ *K;* vfolgíɴ *F;* ofolginn *J1.* 7. fyllar: fullar *J1.* 8. Haraldr: *forkortet i F, J1.*

16. Gunnhildarsynir: *hermed beg. F et nyt kap. med overskr.:* sætt Siɢ*vrðar* .j. *ok* ɢᴠɴhilld*ar* s*ona; J1 ligeledes med overskr.:* Fra gunhildar sonum. sátu: rodv *J1 (*reðu *J2).* 17. sitja—hendi: vera hia *J1.* 18—19. mestir—mart: mart var stormenni *J1.* 20. at—boð: með settar boðum *J1.* í: *ul. F, J1.* milli: millum *J1, 18.*

Gunnhildarsona ok Sigurðar jarls, þvíat þeir fengu engar skyldir áðr ór Þrándheimi, ok varð þat at lykðum, at þeir gerðu sætt sína, konungar ok jarl, ok bundu svardǫgum. Skyldi Sigurðr jarl hafa slíkt ríki af þeim í Þrándheimi, sem hann hafði fyrr haft af Hákoni konungi; váru þeir þá sáttir kallaðir. Allir synir Gunnhildar váru kallaðir sínkir, ok var þat mælt, at þeir fæli lausafé í jǫrðu; um þat orti Eyvindr skáldaspillir:

98. Bǫrum, Ullr, of alla,
ímunlauks, á hauka
fjǫllum Fýrisvalla
fræ Hákonar ævi;
nú hefr folkstríðir Fróða
fáglýjaðra þýja
meldr í móður holdi
mellu dolgs of folginn.

99. Fullu skein á fjǫllum
fallsól bráa vallar
Ullar kjóls of allan
aldr Hǫkonar skǫldum;

---

1. Gunnh. sona ok: *ul. J1.* þeir: gunhildar synir *J1.* 2. engar—áðr: aðr aungar skylldor *J1.* 2—3. ok—gerðu: gerþu þeir *J1.* 4. bundu: þat *tf. J1.* Sigurðr: *ul. J1.* 4—5. slíkt—þeim: ʀiki slikt *J1.* 5. fyrr: aðr *J1.* 5—6. af—kallaðir: *ul. J1.* 6—7. synir G.: *omv. F.* 7. kallaðir: menn *tf. J1.* ok: *ul. F.* 8. lausafé: fe sítt *J1.* 9. -spillir: .v. *tf. F.*

10—17. **98. vísa.** *L.* 1—4 *også i SnE. I 398; II 108(1-2).* 1. of: vm *K, 18.* 2. á: ok *K.* 3. fjǫllum: *skr. to gg. F.* -valla: vallar *F, 18.* 5. hefr: hefir *alle.* 6. fá: fiol- *J1.* 8. of: vm *K.*

18—21. **99. vísa.** 1. Fullu: *sal. K.Gísl. Udvalg i henhold til SnE. I 346, hvor l.* 1—4 *findes;* Fyllar *K. F;* fullar *J1 (J2).* á: af *F, 18.* 2. bráa: *sål. K.Gísl. Nj. 309;* bra *F, J1;* bla *K, 18.* 3. of: vm *K.*

nú's alfrǫðull elfar
jǫtna dolgs of folginn
(rǿð eru ramrar þjóðar
rík) í móður líki.

Þá er Haraldr konungr spurði um vísur þessar satt,
H 168 þá sendi hann orð Eyvindi, at hann skyldi koma á
fund hans, en er Eyvindr kom, þá bar konungr sakar
á hann ok kallaði hann óvin sinn, — »ok samir þér þat
illa, segir hann, at veita mér ótrúnað, þvíat þú hefir
áðr gǫrzk minn maðr«. Þá kvað Eyvindr vísu:

U 112 100. Einn dróttin hefk áttan,
jǫfurr dyrr, an þik fyrra
(bellir bragningr elli),
biðkat mér ens þriðja;
trúr vask tyggja dýrum,
tveim skjǫldum lékk aldri,
fyllik flokk þinn stillir,
fellr á hendr mér elli.

F 87 Haraldr konungr lét festa sér fyrir mál þetta sinn
dóm. Eyvindr átti gullhring mikinn ok góðan, er

---

5. nú's: nu er *alle.* -rǫðull: raðvl *F.* 6. of: vm *K, F;* of *J2;* ꝼ *J1.* 8. í: *ul. J1, J2 (men her senere tf.).*

5. um: *ul. F, J1.* 5—6. satt, þá: *ul. F.* 5. satt: *ul. J1.* 6. sendi: sendir *J1.* 6—7. at—hans: bað h*ann* ko*ma* a sín fvnd *F.* 7. fund hans: *omv. J1.* en—kom: eyvindr gerþi sva *J1;* a k*onungs* fvnd *tf. F.* þá bar: b*err F.* sakar: sakir *F, J1, 18.* 8. hann*(1):* hendr eyvindi *J1.* hann*(2):* vera *tf. J1.* 9. segir hann: *ul. J1.* 10. áðr: *ul. J1.* þá—vísu: æyvindr qvað *J1.*

11—18. **100. vísa.** 1. hefk: hefi ek *alle (dog J1:* hef*).* 2. an: en *alle.* fyrra: *sål. J1 (J2);* fyrri *de andre.* 3. bellir: bellt *K;* belli *F. J1 (J2);* bellr *18.* 4. biðkat: bið ek eigi *alle (*ei *F).* ens: híns *F;* ins *J1.* 5. trúr: trygr *F;* tryr *J1 (*trur *J2).* vask: var ek *alle.* tyggja: tiggia *alle.* 6. lékk: lék ek *alle (*leik *J1. J2).* 7. fyllik: fylli ek *alle (*fyllek *18).*

19—20. Haraldr—dóm: konvngr let eyvind festa ser sinn dom a mali þesv *J1.*

kallaðr var Moldi; hann hafði verit tekinn lǫngu áðr ór jǫrðu; hring þann segir konungr at hann vill hafa, ok var þá engi annarr kostr á. Þá kvað Eyvindr:

101. Skyldak, skerja foldar
skíðrennandi, síðan
þursa »tøs« frá þvísa
þinn góðan byr finna,
es, valjarðar, verðum,
veljandi, þér selja
lyngva mens, þats lengi,
látr, minn faðir átti.

Fór þá Eyvindr heim, ok er ekki þess getit, at hann fyndi síðan Harald konung.

K. 2. Frá Gunnhildarsonum. H 169

[Ágr. k. 8; Fsk. 35; Oddr I k. 1; ÓH (1853) k. 12; ÓTr. (Fms.) k. 32, (Flat.) k. 31; Hist. Norw. 107—8.]

Gunnhildarsynir tóku kristni á Englandi, sem fyrr var ritit. En er þeir kómu til forráða í Nóregi, þá p. 170$_1$-

1. verit—áðr: aðr laungu tekinn verit (*veritnn J1) J1 (J2).* 2—3. hring—ok: Segir̄konungr at hann vill hringin hafa *F.* 2. segir—vill: vill konvngr *J1; med* segir *beg. 39 bl. 3.* vill: uilldi *39.* 3. ok: *ul. J1.* þá—á: þat *(*þar *J2)* engi kostr annar *J1.* engi: ēg *K (*eng̃ *18).*

5—12. **101. vísa.** 1. Skyldak: skylda ek *alle.* 2. rennandi: rennðandæ *J1 (*-e *J2).* síðan: vm siþir *J1.* 3. tøs: *sål. K, 39, 18;* tǫ̈s *F;* tys *J1.* frá: *ul. 39;* en *F.* 5. es: ef *K, 18.* 7. þats: þat er *alle.* 8. látr: lattr *J1.*

13. þá E.: *omv. F, 39.* Eyv. heim: *omv. J1.* 13—14. ok—konung: ok fan eki konvng siþan *J1.* 13. þess: *ul. F.* 14. fyndi: fini *39.* 15. *Overskr. fra 18, 39, F;* fra eiriks sonum *J1; mgl. K.* 17. var: er *39.* ritit: *sål. 39;* ritat *18;* ritað *F; fork. i de øvrr.* forráða—þá: noregs *F.*

fengu þeir ekki áleiðis komit, at kristna menn í landi, en alt þar, er þeir kómu því við, þá brutu þeir niðr hof ok spiltu blótum ok fengu af því mikla óvináttu: var þat á þeira dǫgum, at árferð spiltisk í landi, þvíat konungar váru margir, ok hafði hverr þeira hirð um sik, þurptu þeir mikils við um kostnað, ok váru þeir inir fégjǫrnustu, en ekki heldu þeir mjǫk lǫg þau, er Hákon konungr hafði sett, nema þat er þeim þótti fellt. Þeir váru allir inir fríðustu menn, sterkir ok stórir, íþrótta-menn miklir; svá segir Glúmr Geirason í drápu þeiri, er hann orti um Harald Gunnhildarson:

102. Kunni tolf, sás, tanna,
tíðum, Hallinskíða
ógnar stafr, of jǫfra,
íþróttir, framm sótti.

Optliga fóru þeir brœðr allir saman, en stundum sér hverr; þeir váru menn grimmir ok hraustir, orrostumenn miklir ok mjǫk sigrsælir.

1. ekki áleiðis: aungv a *(forskr.)* leið *J1.* landi: -no *tf. F.* 2. því: *ul. J1.* þá: *ul. F.* 3. ok*(2); ul. F.* fengu: þ*eir* *tf. F.* óvináttu: ouingan *J1.* 4. var: varþ *39, J1.* var þat: *ul. F; þvi skr. 39;* brat *tf. J1.* at—landi: spilltiz ár f*er*þ i l*an*dín*o* *F.* þvíat: *ul. J1.* 5. þeira: *ul. 39, J1.* 6. mikils—um: margan *(ul. J2)* mikinn*(!) J1.* við: ok *tf. K, 18.* 6—7. ok—en: *ul. J1.* 7. inir fégj.: míog fegíarn*ir* *F.* en: *ul. F.* 8. sett: skípat *F.* 8—9. nema—fellt: *ul. J1.* 9. fellt: fall*it* *F.* 9—10. inir—stórir: miklir ok sterkir ok friþir sionum *J1.* 9. menn: síonv*m* *tf. F.* 10. Geirason: *ul. J1.* 11. drápu—G.: haraldzdrapu *F, J1.* Harald: k*onvng* *tf. 39.*

12—15. **102. vísa.** 1. sás: sa er *alle.* 2. Hallin-: halm *J1 (J2).* 3. of: um *K, 18.* 4. framm: ꝼ *J1 (*fram *J2).*

16. Optliga: Jamna*n* *F.* fóru: varu *F. J1. 39.* saman: samt *J1.* 17. hverr: hverir *F, 39.* menn: *ul. F.* 18. miklir—sigrsælir: *ul. J1.* mjǫk: miðlung *J2.*

K. 3. Ráðagǫrðir Gunnhildar ok sona hennar. H 170 U 113

[ÓTr. (Fms.) k. 32, (Flat.) k. 32]

Gunnhildr konunga-móðir ok synir hennar váru opt á tali ok málstefnum ok réðu landráðum, ok eitt sinn spyrr Gunnhildr sonu sína: »hvernug ætli þér at láta fara um ríki í Þrándheimi?; þér berið konunga-nǫfn, svá sem fyrr hǫfðu haft langfeðgar yðrir, en þér hafið lítit lið ok land ok eruð margir til skiptis. Víkina austr hafa þeir Tryggvi ok Guðrøðr ok hafa þeir þar nǫkkura tiltǫlu fyrir ættar sakir, en Sigurðr jarl ræðr ǫllu í Þrœndalǫgum, ok veit ek þat eigi, hver skylda yðr berr til þess, at láta jarl einn ráða ríki svá mikit undan yðr; þykki mér þat undarligt, er þér farið hvert sumar í víking á ǫnnur lǫnd, en látið jarl innan landz taka af yðr fǫðurleifð yðra. F 88
Lítit myndi Haraldi þykkja, er þú ert eptir heitinn, fǫðurfǫður þínum, at setja jarl einn af ríki ok lífi, er

1—2. *Overskr. fra F; i J1 (J2) det samme, kun står der* -gerþ *og* hennar *mgl. i J1; i 39 ses intet undt. . .* erð G. . .; *mgl. K;* Raþagerþ Gh. ss. *18.* 4—5. ok*(2)*—Gunnh.: GVNh*illdr* spyR *F.* 4. ok*(2)*—landráðum: eða raðo*m 39.* 5. sína: eítt siN *tf. F.* hvernug: hvernig *F, 39.* ætli: ǫtlið *F.* ætli þér: þeir ætli *J1;* til *tf. 39.* 6—7. þér—en: *optag. efter J1, 39, 18, der dog har* konungs; þar *K.* 7. fyrr—haft: haft h*a*f*a* fyR *F;* haft hafa *J1.* sem: *ul. 39.* 8. þér: *ul. J1.* lið—land: af landi *J1.* ok*(2)*: eN *F.* til skiptis: *ul. J1.* 10. nǫkkura: nacku*er*ia *39.* 11. ræðr: eíN *tf. F;* einn fyri *tf. J1.* ǫllu í: *sål. K;* ǫllum *de øvrr.* þat: *ul. F, 39.* 12. yðr: *ul. K (ikke 18).* berr—þess: er a þi *J1.* jarl einn: *omv. J1.* ráða: hafa *J2; ul. J1.* 13. ríki: *ul. 18.* mikit: miklo *F.* 14. er: at *F.* farið—á: hafið hvert sumar leiþangr vti ok herit i *J1.* 15. látið: lata *J1.* jarl: *ul. J1;* eíN *tf. F.* fǫðurleifð: frændlæið *39;* frǫndleíf *F.* 16. Haraldi: konvngi *tf. J1.* þykkja: *ul. F.* heitinn: kall*aðr F.* 17. þínum: þickia þ*at tf. F.* ok: æða *J1.* ok lífi: þ*ar F.* lífi er: lifði*(!) 39.*

hann vann allan Nóreg undir sik ok réð síðan til elli«. Haraldr segir: »þat er eigi svá, segir hann, at taka Sigurð jarl af lífdǫgum, sem at skera kið eða kálf. Sigurðr jarl er ættstórr ok frændmargr, vinsæll ok vitr; vætti ek, ef hann spyrr með sǫnnu, at hann á ófriðar ván af oss, þá eru þar allir Þrœndir, sem hann er; eigum vér þar þá ekki ørendi, nema ilt eina; lízk mér svá, sem engum várum brœðra þykki tryggt, at sitja undir hendi þeim Þrœndum«. Þá segir Gunnhildr: »vér skolum þá fara alt annan
H 171 veg með váru ráði, gera oss minna fyrir. Haraldr ok Erlingr skolu sitja í haust á Norð-Mœri; mun ek ok fara með yðr; skolu vér þá ǫll saman freista, hvat at sýslisk«. Nú gera þau á þessa leið.

K. 4. Ráðagǫrð Gunnhildarsona ok Grjótgarðz.

[ÓH (1853) k. 11; ÓTr. (Fms.) k. 33, (Flat.) k. 33; ÓH (Fms.) k. 10.]

Bróðir Sigurðar jarls hét Grjótgarðr; hann var

---

1. réð síðan: lifði *hann* þo *F*. 2. segir*(1);* sv*arar* *F*, *39*. svá: moþir *tf*. *J1*. segir hann: *ul*. *F*, *J1*. 3. at: *ul*. *F*. 4. kálf: hafr *J1*. Sigurðr jarl: h*ann* *F*. 5. vætti: veít *F*; vænti *39*, *J1*. með: at *J1*, *18*. 6. þá: ok *J1*. 7. er: *ul*. *F*. þar: *ul*. *F*, *39*. 8. eina: eítt *F*. svá: a *tf*. *J1*. sem: at *F*. 9. tryggt: tr*v*ligt *F*; trvt *J1*. hendi: vndi*(!)* *39*; *ul*. *F*. 10. Þá—G.: Gvɴh*ildr* mælti *F*. 10—11. fara | alt—veg: *omv*. *F*. 11. váru: þesu *J1*. ráði: *ok tf*. *F*. 12. Norð-: *ul*. *K*, *18*. mun: má *K*, *18* *(misforst.* mā = man *som* má*)*. 13. ok: þa *F*. 14. sýslisk: hafi *J1*. Nú—leið: g*e*ra þaꝩ nv þaɴig *F*. 15—16. *Overskr. fra 18;* Griotg*a*rdr t*il* h*ar*. ɢs *F*; Velræði *(i J1 skr.;* vꝑræðr*)* við S. *(i J1:* h.*)* jarl *J1* *(J2)*; *mgl*. *K*; *ulæsel*. *i* *39*. 17. Bróðir—Grj.: Griotgarðr er nefndr broþir Sig. j. *J1*. hét: er nefndr *39*.

yngri miklu þeira ok virðr minna, hafði hann ok ekki tígnar-nafn, en hann helt þó sveit ok var í víking á sumrum ok fekk sér fjár. Haraldr konungr sendi menn inn í Þrándheim á fund Sigurðar jarls með vingjǫfum ok vinmælum, segir, at Haraldr konungr vill leggja við hann þvílíka vináttu, sem áðr hafði U 114 Sigurðr jarl haft við Hákon konung; þat fylgði ok orðsending, at jarl skyldi koma á fund Haraldz konungs, skyldu þeir þá binda at fullu vináttu sína. Sigurðr jarl tók vel sendimǫnnum ok vináttu konungs, segir þat, at hann mátti ekki fara á fund konungs fyrir fjǫlskyldum sínum, en sendi konungi vingjafir ok orð góð ok blíð í móti vináttu hans. Fóru sendimenn í brot. Þeir fóru á fund Grjótgarðz ok fluttu til hans it sama ørendi, vináttu Haraldz konungs ok heimboð ok þar með góðar gjafir. En er sendimenn fóru heim, þá hét Grjótgarðr ferð sinni. Ok at ákveðnum degi kømr Grjótgarðr á fund Haraldz konungs ok Gunnhildar; var þar við honum tekit allfeginsamliga; var hann þar hafðr í inum mestum H 172

1. miklu: *ul. J1.* þeira: *ul. F;* breðra *tf. J1.* virðr: miklu *tf. J1.* 1—2. hafði—sveit: þo hellt hann sveit manna *J1.* 1. hafði hann: *omv. F.* 2—3. í vík. | á sumrum: *omv. J1.* 3. ok—fjár: *ul. J1.* 5. -mælum: malum *F, 39.* segir: sagði *F, 39 (= l. 11);* ok sægia *J1.* konungr: *ul. J1.* 6. þvílíka: sina *J1;* slyka *18.* 6—9. sem—fullu: ok vill at hann komi á hans funð ok trygui þa *J1.* 7. Sigurðr jarl . . . H. kg.: *omv. 18 (altså* Sigurð*).* 8. orðsending: k*onungs tf. F.* 9. vináttu s.: *omv. F.* 11. segir þat: eɴ s. *F;* en sagði *J1.* 11—12. fund kgs: *omv. F, 39.* 12. en: Sɪɢ*vrðr* .ɪ. *F.* 13. ok blíð—hans: *ul. J1.* í: a *J1.* 14. Þeir fóru: *ok F.* 15. Haraldz: *ul. J1.* 17. þá: *ul. F.* ferð sinni: ferþinni *J1.* 18. ákveðnum: nefndum *J1;* stefno *tf. F, 39.* kømr: ko*m F.* Grjótg.: hann *J1.* Haraldz: *ul. J1.* 19—20. Gunnh. —allfeg.: fek þar allgoþar vittaкur *J1.* 19. þar: *ul. F.* 20. -feginsamliga: vel *ok F.* hafðr: *ul. F.*

kærleikum, svá at Grjótgarðr var hafðr við einkamál ok marga leynda hluti, kømr þar niðr, at sú rœða var uppi hǫfð til Sigurðar jarls, sem þau hǫfðu áðr samit, konungr ok drótning, tǫlðu þau fyrir Grjótgarði, hversu jarl hafði hann lítinn mann gǫrt, en ef hann vildi vera í þessu ráði með þeim, þá segir konungr, at Grjótgarðr skyldi vera jarl hans ok hafa ríki þat alt, er áðr hafði Sigurðr jarl haft; kom svá, at þau sǫmðu þetta með einkamálum, at Grjótgarðr skyldi halda njósn til, nær líkast væri at veita atferð Sigurði jarli ok gera þá orð Haraldi konungi. Fór þá Grjótgarðr heim við svá búit ok þá gjafir góðar af konungi.

F 89 **K. 5.** Dauði Sigurðar jarls.

[Fsk. k. 35; ÓH (1853) k. 11; ÓTr. (Fms.) k. 34, (Flat.) k. 33; ÓH (Fms.) k. 10; Nord. Oldskr. 27, s. 98; jfr. Ágr. k. 9.]

963 Sigurðr jarl fór um haustit inn í Stjóradal ok var þar á veizlum. Þaðan fór hann út á Ǫgló ok

---

1. Grjótg.: hann *J1*. 1—2. einkamál—hluti: leyndar tall *J1 (*tal *J2)*. 2. kømr: ko*m F;* kom þa *J1*. 2—5. sú—Grjótg.: þau konungr ok drotning saugðo *J1*. 3—5. sem—Grjótg.: *ul. F*. 4. þau: þa *18*. 5. jarl: jarlɴ *F;* sigurðr iarl *J1*. hann: lengi *tf. F*. gǫrt: lengi *tf. 39;* gerfann *J1;* tol*v*þv þaꝛ þ*e*tta f*yri* griotɢ*arði* iafnan *tf. F*. 5—8. en—haft: eþa hvart hann mundi vilia fara at iarli með þeim breþrum segir konungr at þa skylldi griotgarðr vera iarl hans ok hafa eigi minna *(forskr. J1)* ʀiki en nv hefði Sigurðr iarl *J1*. 6. þessu ráði: raðo*m F*. þá: *ul. F*. 8. alt, er: sem *F*. áðr: *foran* haft *F*. hafði | Sig. j.: *omv. F*. 10. atferð: atfaꝛr *J1*. 10—11. atferð | S. j.: *omv. F*. 10. Sigurði: *ul. K, 18*. 11. þá*(1)*: *ul. F*, *39 (og J2)*. þa*(2)*: *ul. J1*. 12. gjafir góðar: *omv. J1*. af: haʀaldi *tf. J1*. 13. *Overskr. fra 18 (over* Dauði, *der er understreget, er her skrevet* Brenna*);* *haraldr konungr* brendi iɴi S. ȷ. *F;* drap Sigurdar .j. *J1; mgl. K; ulæsel. i 39*. 14. um: of *F = s. 234, l. 9*. Stjóra-: stora *J1 (*sti- *J2)*. 14—15. ok—veizlum: *ul. K. 18*. 15. út: *ul. F*. Ǫgló: oglo *K, 18, F, 39;* vglu *J1 (og J2)*.

skyldi þar taka veizlur. Jarl hafði jafnan mikit fjǫlmenni um sik, meðan hann trúði illa konungum. Með því at þá hǫfðu farit vináttu-mál með þeim Haraldi konungi, þá hafði hann nú ekki mikla sveit manna. Grjótgarðr gerði þá njósn til Haraldz konungs, at eigi myndi í annat sinn vænna at fara at jarli. Ok þegar á sǫmu nótt fóru konungarnir, Haraldr ok Erlingr, inn eptir Þrándheimi ok hǫfðu skip iiii. ok lið mikit, sigla um nóttina við stjǫrnuljós. H 173 U 115 Kom þá Grjótgarðr til móts við þá, kómu ofanverða nótt á Ǫgló, þar sem Sigurðr jarl var á veizlu, lǫgðu þar eld í hús ok brendu bœinn ok jarl inni með ǫllu liði sínu, fóru braut árdegis um morgininn út eptir firði ok svá suðr á Mœri ok dvǫlðusk þar langa hríð.

---

1. þar taka: *omv. F.* veizlur: veizlo *J1.* Jarl: -iɴ *tf. F.* 1—2. jafnan | m. fj.: *omv. J1 og ul.* um sik. 2. um sik: *F, 39, 18;* með ser *K.* meðan: þi at *J1.* konungum: k*onung*ínom *F;* konungunum *J1;* en *tf. F, J1.* 3. Með: fyri *J1.* 3—4. með—konungi: millum þeira *J1.* 4. þá: *ul. F.* nú: *ul. F;* fyri þi *J1.* 5—6. til—kgs: haraldi konungi *F, J1.* 6. í: *ul. F, J1.* 7. Ok: *ul. J1;* f*ara(!) 39.* fóru: fara *F;* þeir *tf. J1.* -nir: *ul. F.* 8—9. skip iiii.: *omv. F, J1.* 9. ok—mikit: *ul. J1.* sigla: Sigldo *F;* inn *tf. J1.* 10. Kom—þá: *ul. F.* þá*(1): ul. 39.* 11. Ǫgló: ꜹglo *J1;* óglo *F, 39;* ogló *K, 18 (ud. aks.)* þar—veizlu: Griotɢ*arðr* ko*m* t*il* motz v*ið* þa. Þ*eir F.* 12. þar—ok*(2):* þeg*ar* elld i bǫ*inn ok* breɴdo *F.* 13. braut: brot *J1, 39;* þeg*ar tf. F, 39.* um morgininn: ok *J1.* 14. dvǫlðusk: dvꜹlþv þ*eir F.*

K. 6. Uphaf Hákonar jarls Sigurðarsonar. *[Fsk. k. 35; ÓH (1853) k. 11; ÓTr. (Fms.) k. 35, (Flat.) k. 33, 34; Tjodrek k. 6; ÓH (Fms.) k. 10.]*

Hákon, sonr Sigurðar jarls, var þá inn í Þrándheimi ok spurði þessi tíðendi; var þegar herhlaup mikit um allan Þrándheim; var þar á vatn dregit hvert skip, er
963 herfœrt var; en er herr sá kom saman, þá tóku þeir til jarls ok hǫfðingja yfir liðit Hákon, son Sigurðar jarls. Heldu þeir liði því út eptir Þrándheimi. En er þetta spyrja Gunnhildarsynir, þá fara þeir suðr í Raumsdal ok á Sunn-Mœri; halda þá hvárir njósnum til annarra. Sigurðr jarl var drepinn ii. vetrum eptir fall Hákonar konungs; Eyvindr skáldaspillir segir svá í Háleygja-tali:

103. Ok Sigurð,
hinn's svǫnum veitti
hrókabjór
Haddingja vals
farmatýs,
fjǫrvi næmðu
jarðráðendr
á Ǫglói.

---

1. *Overskr. fra K, 18;* Vpphaf hakonar .j. rika *F; i 39 synes* vpph. *at være sikkert, men der er ikke plads i linjen til ret meget mere, resten har stået i slutningen af følg. linje;* sætt gunhildar sona ok haconar *J1. I K har Ásgeir ladet en halv side stå ubeskrevet; i 18 plads til en större initial; en sådan findes i J1 (ikke i J2); i F er en stor og smuk initial gennem 6 linjer og i 39 en gennem 3; alt tyder på, at der her skal begynde et nyt, vigtigere afsnit.* 2. sonr: *sål. K, 18;* son *J1; fork. i de øvrr.* þá: *ul. J1.* 3. ok: er hann *F, J1.* þessi tíðendi: *omv. F.* var: varþ *J1.* herhlaup mikit: *omv. F.* 5. þá: *ul. F.* 6. jarls ok hǫfð.: *sål. også J2, hvorimod J1 har:* konungs ok .j. iarls ok hofþingia*(!).* 6—7. yfir— jarls: hacon sigurðar son *J1.* 7. því: *ul. J1.* 8. spyrja: spurþu *J1.* þá fara: forv *F; 39 har vel også* forv *(f.* fara*);* foru *18.* 9. þá: *ul. F, 39.* 11. Eyv. sk. | segir | svá: *omv.* (svá s. *osv.) J1.* 12. í Hál.-tali: *ul. K (ikke 18).*

13—16. **103. vísa.** 2. hinn's: hinn er *alle.* 3. hróka-: *sål., med aks., K.* 6. næmðu: namv *J1.* 8. Ǫglói: oglóe *K, F;* óglói *39;* ógloe *J1.*

104. Ok ǫðlingr
í ǫlun jarðar
H 174 alnar orms
ófælinn varð
lífs of lattr,
þars landrekar
Týs ǫttung
í tryggð sviku.

Hákon jarl helt Þrándheim með styrk frænda sinna iii. vetr, svá at Gunnhildarsynir fengu engar 963—6
tekjur í Þrándheimi. Hann átti nǫkkurar orrostur við Gunnhildarsonu, en drápusk marga menn fyrir; þess getr Einarr skálaglamm í Velleklu, er hann orti um Hákon jarl:

105. Ok oddneytir úti
eiðvandr flota breiðan
(glaðr) í Gǫndlar veðrum
(gramr svafði bil) hafði;
ok rauðmána reynir
rógsegl Heðins bóga
upp hóf jǫfra kappi
etju lund at setja.

106. Vasat ofbyrjar ǫrva F 90 U 116
odda vífs í drífu

1—4. **104. vísa.** 1. ǫðlingr: ꜹðlingr *K. F;* auþlingr *39;* odlingu *J1 (*-i *J2).* 3. í ǫlun: i ꜹlun *K. F (*-vn*);* i aulun *39;* ꜹlun *J1 (*i ꜹlun *J2).* 4. varð: var *J1.* 5. lífs: lif *K, 18.* of: um *K.* 6. þars: þar er *alle.* landrekar: lofþungar *J1.* 8. tryggð: tryɢ *J1 (*-ð *J2).*

5—6. með—sinna | iii. vetr: *omv. F og ár f.* vetr. 6. iii. vetr, | svá: *omv. J1.* 7. í: or *J1, 39.* í Þrándh.: þaðan *F.* Hann: hacon *J1.* nǫkkurar orrostur: *omv. J1.* nǫkkurar: marg*ar F.* 8. Gunnh. sonu: þa *J1.* en: *ok F;* þeir *tf. J1.* 9. þess getr: s*va* s. *F.* skálaglamm: skula s.*(!) F, 39.* 9—10. í—jarl: *ul. J1.* er—jarl: *ul. F.*

11—18. **105. vísa.** 1. oddneytir: óþneyþir *J1.* 3. veðrum: veiðrum *J1.* 6. bóga: bogra *K.* 7. kappi: kapi *J1.* 8. at setja: at segia*(bis) J1 og tf.:* ok en qvað hann.

19—20. **106. vísa.** *L.* 5—8 *findes også i Sn-Edda I, 430.* 1. Vasat: Varat *F;* Varað *39;* Vant *J1;* Vara *K.* 2. í: *optaget efter AM 61 fol., 325 IX, 4°, Bergsb.;* ne *alle hdskrr.*

sverða sverrifjarðar
svanglýjaði at frýja;
brakrǫgnir skók bogna
(barg ofþyrmir varga)
hagl ór hlakkar segli
hjǫrs (rakkliga fjǫrvi).

107. Mart varð él, áðr, Ála,
austr lǫnd at mun banda
H 175 randar lauks, af ríki,
rœkilundr of tœki.

Enn getr Einarr, hvernug Hákon jarl hefnði fǫður síns:

108. Berk fyr hefnd, þás hrafna
(hljóm) lof (togins skjóma
hann nam) vǫrðr (at vinna)
vann síns fǫður hranna.

109. Rignði (hjǫrs) á hersa
(hríðremmir) fjǫr víða

---

3. sverri-: sværi *39;* svǫ́ri *F;* sverþri *J1.* 4. svangl.: svalglyiad*ri* *F.* 5. brak-: b*rag* *F.* rǫgnir: ravgnir *K;* rǫknir *J1;* ræyn*ir* *(e F) 39, F;* ravgna *cod. Ups. (SnE.)* bogna: *alle hdskrr. af Hkr. og Edda, undt. cod. Worm.:* bognvm. 6. barg: biarg *39, F.* of-: *sål. FJ.;* o- *alle.* 7. segli: *sål. AM 61 fol.;* seglum *alle hdskrr. af Hkr.—Edda.* 8. rakk-: *med ét* k *alle, undt. Worm.*

7—10. **107. vísa.** 2. lǫnd: *fork. i J1.* banda: branda *J1.* 4. of: um *K.*

11. hvernug: hvernvḡ *18;* hve*r*níg *F;* hve*r*n̄ *39;* hversv *J1.* jarl: *ul. F, J1.*

13–16. **108. vísa.** 1. Berk: Ber ek *(c) alle.* þás: þa er *K, J1, 39;* en *F.* 2. hljóm: *sål. FJ.;* hlioms *alle.* lof: lop *39, F.* togins: *sål. AM 325, IX, 4°;* toginn *alle.* skjóma: skio*m*na *39.* 3. hann: *sål. FJ.;* þat *alle.* 4. síns: sin*n* *39;* sín *F.* hranna: ran*n*a *39.*

17—18. **109. vísa.** 2. hríð-: heið *K(?).* -remmir: *sål. FJ.;* remmis *alle.*

(þrimlyndr of jók Þundi
þegns gnótt) méilregni;
ok haldviðurr hǫlða
haffaxa lét vaxa
laufa veðr at lífi
lífkǫld Hǫ́ars drífu.

Eptir þetta fóru milli beggja vinir ok báru sættar-orð
milli þeira, þvíat bóndum leiddisk hernaðr ok ófriðr
innan landz, ok kømr svá með ráði ríkra manna,
at sætt var gǫr milli þeira, svá at Hákon jarl skyldi 966
hafa þvílíkt ríki í Þrándheimi, sem haft hafði Sigurðr
jarl faðir hans, en konungar skyldu hafa þvílíkt ríki,
sem Hákon konungr hafði haft fyrir þeim, ok var þat
þá bundit fullum trúnaði. Þá gerðisk kærleikr mikill
með þeim Hákoni jarli ok Gunnhildi, en stundum
beittusk þau vélræðum; leið svá fram aðra iii. vetr; 966—69
sat þá Hákon um kyrt í ríki sínu.

---

3. þrimlyndr: þrimlundr *K;* þrimlunðar *J1;* þv*er*lynðr *39;* þv*er*lyndr *F.* of: um *K;* ok *J1.* 4. þegns: þegn *39, F.* méil-: mæil *K;* meil *J1; ok* meíl *39; ok* men *F. Jfr. K.Gísl. Nj. 321—2.* 5. hǫlða: ha*l*da *K;* ha*l*llda *F;* haulþa *39;* hallda *J1.* 7. lífi: lífum (o) *J1, 39, F.* 8. líf-: lið *39.* Hǫ́ars: hárs *K;* hars *39, F;* haʀs *J1.*

7. þetta: þ*at F.* milli: mill*um F;* i millom *18.* ok báru: baro þ*eir F.* 7—8. sættar-—milli: sat mal i millum *J1;* satt- *skr. F.* 8—9. þvíat—landz: *ul. J1.* 8. bóndum: *sål. F;* bøndom *K. 18* (ǫ); bændo*m 39.* 9. ok kømr: ko*m* þa *F.* ríkra: vitra *J1.* 10. milli: millo*m F;* i milli *39.* svá: su *J1.* 11. haft: *ul. K, 18.* 11—12. Sigurðr jarl: *ul. J1.* 12—13. en—þeim: *ul. J1.* 12. þvílíkt: slikt *F.* 13. ok: *ul. F.* 14. þá: *ul. J1.* Þá gerðisk: *omv. F, J1.* 15. Hákoni—Gunnh.: gunhildi ok hakoni *J1.* en: ok *K, 18.* 17. þá Hákon: *omv. J1;* .j. *tf. F.*

H 176 **K. 7.** Frá Gráfeld.

Haraldr konungr sat optast á Hǫrðalandi ok
Rogalandi, ok svá þeir fleiri brœðr. Þeir sátu optliga
c. 965 í Harðangri. Þat var á einu sumri, at hafskip kom
af Íslandi, er áttu íslenzkir menn. Þat var hlaðit af
vararfeldum, ok heldu þeir skipinu til Harðangrs,
þvíat þeir spurðu, at þar var fjǫlmenni mest fyrir.
En er menn kómu til kaupa við þá, þá vildi engi
kaupa vararfeldina. Þá ferr stýrimaðr á fund Haraldz
konungs, þvíat honum var hann áðr málkunnigr,
ok segir honum til þessa vendræða. Konungr segir,
at hann mun koma til þeira, ok hann gerir svá.
Haraldr konungr var maðr lítillátr ok gleðimaðr mikill.
U 117 Hann var þar kominn með skútu alskipaða. Hann
leit á varning þeira ok mælti við stýrimann: »viltu
gefa mér einn gráfeldinn«? »Gjarna, segir stýrimaðr,
þótt fleiri sé«. Þá tók konungr einn feldinn ok skikði.
Síðan gekk hann ofan í skútuna. En áðr þeir røru í
brot, hafði hverr hans manna feld keyptan. Fám

---

1. *Overskr. fra 18;* fra har*aldi (konungi tf. F)* grafelld *F, 39, J1; mgl. K.* 2. optast: iafnan *F.* 3. ok—brœðr: *ul. J1.* Þeir: breþr *tf. J1.* optliga: opt *J2;* opt‘ *J1.* 4. á: *ul. J1 (ikke J2).* á einu sumri: eit svm*ar F.* haf-: *ul. J1.* 5. af: *ul. F.* 6. ok—þeir: þeir helldu *F, J1.* skipinu: *ul. J1.* 7. þeir—at: *ul. J1.* fjǫlm. mest: *omv. J1.* mest: mikit *F, 39.* 8. við þá: *ul. J1.* þá*(2): ul. F.* 9. varar-: vara *J1 (*var*ar J2).* 10. honum . . . hann: *omv. F.* -kunnigr: kvɴr *F.* 11. vend-: vand- *F, J1.* 12. hann . . . svá: *omv. F.* 14. var—kominn: kom *J1.* Hann*(2)*: k*onungr F;* ok *J1.* , 15. varning: -inn *tf. 18.* ok: hann *J1.* -mann: -inn *tf. J1.* viltu: vill þu *39.* 16. stýrimaðr: hann *J1.* 17. sé: væri *F.* Þá . . . kgr.: *omv. F.* konungr: haʀaldr *J1;* hann *18.* skikði: sig *tf. J1.* 18. Síðan—ofan: gek siþan *J1.* Síðan | gekk hann: *omv. F.* røru: rǫri *J1;* færi *F, 39.* 18. keyptan: keypt *K, F, 39, 18.*

dǫgum síðarr kom þar svá mart manna, þeira er F 91
hverr vildi feld kaupa, at eigi fengu hálfir, þeir er hafa vildu. Síðan var hann kallaðr Haraldr gráfeldr.

K. 8. Fœddr Eiríkr jarl.

[Ágr. k. 10; Fsk. k. 37, 65; ÓTr. (Fms.) k. 36, (Flat.) k. 35.]

Hákon jarl fór einn vetr til Uplanda ok á nǫkkura c. 958
gisting ok lagðisk með konu einni, ok var sú lítillar ættar. En þá er þaðan liðu stundir, gekk sú kona með barni, en er barn þat var alit, var þat sveinn, H 177
ok var vatni ausinn ok hét Eiríkr. Móðirin flutti sveininn til Hákonar jarls ok segir, at hann var faðirinn. Jarl lét sveininn upp fœðask með manni þeim, er kallaðr var Þorleifr inn spaki; hann bjó upp í Meðaldal; hann var ríkr maðr ok auðigr ok vin mikill jarls; var Eiríkr brátt mannvænn, inn fríðasti sýnum, mikill ok sterkr snimma. Jarl lét fátt um til hans. Hákon jarl var ok allra manna fríðastr sýnum, ekki hár maðr, vel sterkr ok íþrótta-maðr mikill, spakr at viti ok hermaðr inn mesti.

---

1. þeira: *ul. J1.* 2. hálfir, þeir: þ*eir* halft *F.* 3. hafa vildu: kaupa villdi *F.* 4. *Overskr. fra 18;* Fæddr eirikr hakonar son *F, J1; ulæsel. i 39; mgl. K.* 6. ok*(1):* h*ann* *F;* þa varþ sa at burðr at hann *J1.* 7. þá: *ul. F.* gekk: v*ar* *F.* 9. ok—ausinn: *ul. J1.* hét: kall*aðr* *F.* 10. segir: sagði *F, J1.* var: *ul. J1 (ikke J2).* 11. fœðask: fǫþa *J1.* 12. kallaðr var: .h. *F.* inn: *ul. F.* upp: uppi *J1, 39.* 13. hann: ok *J1.* hann—ríkr: v*ar* h*ann* vítr *F.* vin: *sål. alle = s. 241, l. 7.* 13—14. mikill jarls: *omv. F.* 14. var Eiríkr: *omv. F, J1.* brátt mannv.: *omv. F;* brátt *ul. J1 og tf.* ok. inn—sýnum: fri*þr* síono*m* *F.* 16. ok: *ul. J1.* sýnum: síono*m* *F.* 17. ok: *ul. J1.* 18. ok—mesti: *ul. J1.*

K. 9. Dráp Tryggva konungs.

[Ágr. k. 9, 13; Fsk. k. 35; Oddr I, k. 1; ÓH (1853) k. 12; ÓTr. (Fms.) k. 36, (Flat.) k. 37; Hist. Norw. 110—11; Tjodrek k. 4; Nord. Oldskr. 27, s. 98.]

c. 968—9 Þat var á einu hausti, at Hákon jarl fór til Up-
landa, en er hann kom út á Heiðmǫrk, þá kømr þar
í móti honum Tryggvi konungr Óláfsson ok Guðrøðr
konungr Bjarnarson; þar kom ok Dala-Guðbrandr.
Þeir áttu stefnulag með sér ok sátu lengi á einmæli,
en þat kom upp, at hverr þeira skyldi vera vin annars,
ok skiljask síðan. Fór hverr heim til síns ríkis.
Þetta spyrr Gunnhildr ok synir hennar, ok er þeim
grunr á. at þeir myni hafa gǫrt landráð nǫkkur við
konungana. Tala þau optliga þetta sín á milli. En
969 er váraði, þá lýsa þeir Haraldr konungr ok Guðrøðr
U 118 konungr, bróðir hans, at þeir munu fara um sumarit
í víking vestr um haf eða í Austrveg, sem þeir váru
vanir. Þá draga þeir lið at sér ok hrinda skipum á
vatn ok búask. En er þeir drukku brotferðar-ǫl sitt,

---

1. *Overskr. fra 18. J1;* drepin trygvi *konungr F; ulæsel. i 39; mgl. K.* 2. at: er *F.* 3. út: *ul. F. 39.* þá: *ul. F.* kømr þar: koma þeir *J1.* 3—4. þar í: *ul. F.* 4. móti: mot *J1.* konungr: *ul. 39.* 5. ok: *ul. J1.* Guðbrandr: *hermed beg. 2. blad af 325, VIII.* 6. með sér: sín ímíllv*m* *325.* -mæli: -tali *F. 325.* 8. skiljask: skilía *F;* skilðvz *325.* hverr: þ*eira* *tf. F.* 9. spyrr: sp*v*rði *325.* 10. hafa: *ul. F.* hafa gǫrt: *omv. 39, J1.* 11. konungana: konunga *J1, 325.* Tala: toloðv *325.* þau: nu *J1.* optliga þetta: þ*e*tta iafna*n* *F;* þ*e*tta opt *325.* sín á milli: milli sin *J1.* á: í *325.* 12. váraði: varaz *J1.* þá: *ul. F.* lýsa: lystv *325.* 13. konungr: *ul. F. 325.* hans: yf*ir* þ*vi* *tf. 325.* munu: maní *F.* fara | um sum.: *omv. J1.* um: of *F.* 14. í(2): *ul. 39.* 15. Þá . . . þeir: Þeir *F. 39.* draga: drogv *325.* lið: h*er* *325.* hrinda: skiota *F;* re*nn*dv *325.* 16. búask: byg*g*vz *325;* siþ*an* *tf. F.* þeir: *ul. 325.* brot-: bra*v*t *F.* brotferðar-: bra*v*tfarar *J1.*

þá váru drykkjur miklar ok mart mælt við drykkinn; þá kom þar, er mannjǫfnuðr varð ok þá var rœtt um H 178 konunga sjálfa, mælti maðr, at Haraldr konungr væri framast þeira brœðra at ǫllum hlutum. Því reiddisk Guðrøðr mjǫk, segir svá, at hann skal í engu hafa minna hlut en Haraldr, segir ok, at hann er búinn, at þeir reyni þat; var þá brátt hvártveggi þeira reiðr, svá at hvárr bauð ǫðrum til vígs ok hljópu til vápna. En þeir, er vitrir váru ok miðr druknir, stǫðvuðu þá ok hljópu í milli, fóru þá hvárir til skipa sinna, en engi var ván þá, at þeir mætti allir saman fara; sigldi þá Guðrøðr austr með landi, en Haraldr stefndi til hafs út, sagði, at hann myndi sigla vestr um haf, en er hann kom út um eyjar, þá stefndi hann austr hafleið með landi. Guðrøðr konungr sigldi þjóðleið austr til Víkr ok svá austr yfir Foldina. Þá sendi F 92 hann Tryggva konungi orð, at hann skyldi koma til

1. þá: *ul. F.* ok: v*ar ok F;* ok var *J1.* við drykkinn: *ul. 325.* 2. þá . . . þar: þ*ar (foran* kom*) F.* er: at *J1.* -jǫfnuðr: *sål. J1;* iafnaðr *de øvrr.* varð: var *J1.* ok: *ul. F.* þá*(2)*: *ul. 325.* 3. mælti: eíɴ *tf. F;* oc m. *325.* 4. framast: framarstr *39;* fremztr *F.* reiddisk: reiðiz *K;* ok *tf. J1.* 5. Guðrøðr: konungr *tf. F. J1, 325.* segir: sagði *J1;* oc sagði *325.* skal: skylldi *F.* 6. ok: *ul. J1, 325.* 7. var: varþ *F, 39.* ƀrátt: at *tf. J1;* sva. at *tf. 325.* þeira: var *tf. J1, 325.* 9. vitrir: vít*r*ari *F.* miðr: v*arv tf. 325.* druknir: oc *tf. 325.* 10. í: *ul. F, J1;* a *325.* milli: þ*eira tf. F.* 11. var ván: *omv. J1, 39, 325.* þá: á *tf. 325.* allir—fara: fara allir samt *J1.* saman fara: *omv. 325.* 12. þá Guðr.: *omv. 325.* stefndi: sigldí *325.* 12—13. til hafs: a haf *J1.* 13. út: *foran* til *325;* ok *tf. F, 325, J1.* myndi: maní *F.* haf: *Herpå nyt kap. i 325 med overskr.:* fra tryggua k*onvng*i *ok* har*aldi* k*onvng*i. 14. þá: *ul. F.* 15. hafleið | með landi: *omv. K (ikke 18).* Guðr.—sigldi: þa feʀ gvdʀ̄. konungr *J1.* sigldi: sigl*ir F;* stefndí *325.* þjóðleið: avstr m*eð* l*a*ndí. oc *tf. 325.* 17. Tr. k. | orð: *omv. 325.*

móts við hann, ok fœri þeir báðir um sumarit í Austrveg at herja. Tryggvi konungr tók því vel ok líkliga. Hann spurði, at Guðrøðr hafði lítit lið. Fór þá Tryggvi konungr á fund hans með eina skútu. Þeir funnusk fyrir austan Sótanes við Veggina. En er þeir gengu á málstefnu, þá hljópu at menn Guðrøðar ok drápu
969 Tryggva konung ok xii. menn með honum, ok liggr hann þar, sem nú er kallat Tryggva-hrør.

K. 10. Fall Guðrøðar konungs.

(ÓH (1853) k. 12; ÓTr. (Fms.) k. 37, (Flat.) k. 38; Nord. Oldskr. 27, s. 98.]

Haraldr konungr sigldi mjǫk útleið; hann stefndi inn í Víkina ok kom um nótt til Túnsbergs. Þá spurði hann, at Guðrøðr konungr var á veizlu þar
H 179 skamt upp á land. Fóru þeir Haraldr konungr upp þannug, kómu þar um nóttina ok taka hús á þeim. Þeir Guðrøðr konungr ganga út, varð þar skǫmm
U 119 viðrtaka, áðr Guðrøðr konungr fell ok mart manna 969

1. hann: *ul. 325.* 1—2. um sumarit | í A. at herja: *omv. F. der skr.* of. 1. um sumarit: saman *325.* 1—2. í—herja: i hernað *J1.* 2. ok líkliga: *ul. J1.* 3. Guðrøðr: konungr *tf. J1, 325.* 4. fund hans: *omv. 39.* funn-: fund- *de øvrr.* 5. austan: vestan *J1.* 6. mál-: *lakune i 325 til* spurði *l. 12.* Guðr.: k*onungs tf. F.* 8. er kallat: heitir *J1.* hrør: hrǫr *K, 18;* hrér *39;* hreyr *F;* reyʀ *J1.* 9. *Overskr. fra 18;* har *kon-ungr* dráp ɢvðráþ k*onung*. *F;* fall gvðraðar *39 (afbleget);* drap gudʀǫþar *J1; lak. i 325; mgl. K.* 10. útleið: v́t leiði *F.* stefndi: sigldi *F; ul. 39.* 11. um: of *39, F.* nótt: nat *J1.* 11—12. Þá —hann: h*ann* spyʀ *F.* 12. konungr: *ul. J1;* Biarnar son *tf. F. 325.* 12—13. þar—land: skamt i brót a l*and* vpp *F.* 13. upp | á land: *omv. 325.* upp*(2): ul. F.* 14. þannug: þannig *F. 39. 325;* þannog *J1;* oc *tf. 325.* þar: þeir *J1.* um: of *F.* ok: *ul. 325.* taka toku *F. J1, 325.* 15. ganga: gengv *325.* út: ok *tf. F. 39.* varð: var *39.* 16. viðr-: við *J1.*

með honum. Ferr þá Haraldr konungr heim, ok til fundar við Guðrøð konung bróður sinn; leggja þeir þá undir sik Víkina alla.

K. 11. Frá Haraldi grenska.

[ÓH (1853) k. 12, 13, 15; ÓTr. (Fms.) k. 38, (Flat.) k. 39, 40; ÓH (Fms.) k. 11; Hist. Norw. 109; ÓH (Flat.) k. 2.]

Guðrøðr konungr Bjarnarson hafði sér fengit gott
kvánfang ok makligt. Þau áttu son, er Haraldr hét; 958
hann var sendr til fóstrs upp á Grenland til Hróa
ins hvíta, lendz mannz. Sonr Hróa var Hrani inn
víðfǫrli; váru þeir Haraldr mjǫk jafnaldrar ok fóst-
brœðr. Eptir fall Guðrøðar, fǫður síns, flýði Haraldr, 969
er kallaðr var inn grenski, fyrst til Uplanda ok með
honum Hrani, fóstri hans, ok fáir menn með þeim.
Dvalðisk hann þar um hríð með frændum sínum.
Eiríkssynir leituðu mjǫk eptir þeim mǫnnum, er í
sǫkum váru bundnir við þá, ok þeim ǫllum mest, er

1. Ferr: for *325.* þá: *ul. J1.* heim: þa i brot *J1.* heim, ok: *ul. F, 325.* 2. konung: *ul. 39, 325, 18.* leggja þeir: logðv *325.* 3. Víkina alla: *omv. F, J1.* 4. *Overskr. fra 18, J1; i 39 sikkert den samme; i F den samme og tf.* konungi *foran* grenska; sigrið gipt eiriki svia konvngi *325; mgl. K; kap. indledes i 18 med* Þá er. 5. sér: *ul. 325.* sér fengit *omv. F;* fangit *skr. 39.* 6. ok: ser *tf. 325.* Har. hét: *omv. J1, 325.* 8. Sonr: son *F, J1;* Svn *325.* Hróa: Rana*(!) 325.* Hrani: rói*(!) 325.* 9. -aldrar: aldar*(?) J1;* alldra *F, 39.* 10. fǫður síns: konungs *F.* 11. var: haralldr *tf. F.* fyrst: *ul. 325.* 12. fóstri: fostbroðir *(=* fóstri*) J1.* ok: *ul. J1 (i J2 senere tilf. af Ásg.)* menn: adrir *tf. J1.* 13. Dvalðisk hann: dvolðusk þeir *J1, 325.* hann: haralldr *F.* þar: *ul. J1.* um: of *F.* með: við *39.* 15. bundnir: *ul. J1.*

þeim var upreistar af ván. Þat réðu Haraldi frændr hans ok vinir, at hann fœri ór landi í brot. Haraldr grenski fór þá austr til Svíþjóðar ok leitaði sér skipanar, ok at koma sér í sveit með þeim mǫnnum, er í hernað fóru, ok fá sér fjár. Haraldr var inn gǫrviligsti maðr. Tósti hét maðr í Svíþjóð, er einn var ríkastr ok gǫfgastr í því landi, þeira er eigi bæri tígnar-nafn. Hann var inn mesti hermaðr ok var lǫngum í hernaði; hann var kallaðr Skǫglar-Tósti.
H 180 Haraldr grenski kom sér þar í sveit ok var með Tósta um sumarit í víkingu, ok virðisk Haraldr hverjum manni vel. Haraldr var eptir um vetrinn með Tósta. Sigríðr hét dóttir Tósta, ung ok fríð ok svarkr mikill. Hon var síðan gipt Eiríki Svía-konungi inum sigrsæla, ok var þeira sonr Óláfr sœnski, er síðan var konungr
993 í Svíþjóð. Eiríkr varð sóttdauðr at Upsǫlum x. vetrum síðarr en Styrbjǫrn fell.

---

1. var: þo*tt*i nok*k*or*ar* *325.* af: at *39*, *F*, *325.* Haraldi: grenska *tf. 325.* 1—2. frændr . . . vinir: *omv. J1.* 2. ór: af *J1.* í: *ul. 325.* í brot: bra*e*t *F*, *J1.* 2—3. Har. gr.: h*ann* *325.* 3—4. skipanar: skipan *K*, *18*, *39.* 4. ok: *ul. J1.* at: *ul. F.* 5. í hernað | fóru: *omv. J1*, *325.* ok fá: at afla *J1*, *325.* Haraldr: h*ann* *F.* 6. maðr: iarl *F.* 6—8. er—nafn: rikr *ok* gofvgr *F.* 7. bæri: baru *J1.* 9. -Tósti: *herpå har 325 sætningen:* sigriðr—mikill *(l. 13) og ul.* ok*(2).* 10. með: Ska*e*gul*(!)* *(*Sk. *J2) tf. J1.* 11. í víkingu: *ul. J1;* viking *skr. F*, *39*, *325.* Haraldr: *ul. J1.* 11—12. hverjum manni: *ul. F.* 12. eptir: *ul. F.* Tósta: Haraldr hafði verit ii. vetr a uplondum en *(*oc *325)* v. vetr *(ul. 325)* með Tosta *tf. J1*, *325.* 13. Tósta: hans *J1.* ung—ok*(2)*: hon var *J1.* ung . . . fríð: *omv. F.* 14. Hon: Sigriðr *325.* 15. sonr: son *(*svn*) F*, *325; forkortet i de øvrr.* 16. Eiríkr: konungr *tf. J1*, *325.* -dauðr: i suiðþioð *tf. J1.* 17. Styrbjǫrn: hin*n* st*er*ki *tf. 325.*

K. 12. Frá Hákoni jarli.

[ÓTr. (Fms.) k. 39, (Flat.) k. 41.]

964 Gunnhildarsynir buðu út liði miklu ór Víkinni, F 93
fara svá norðr með landi ok hafa lið ok skip ór hverju
fylki, gera þat bert, at þeir munu her þeim stefna
norðr til Þrándheims á hendr Hákoni jarli. Þessi U 120
tíðendi spyrr jarl ok samnar her saman ok ræðr til
skipa. En er hann spyrr til hers Gunnhildarsona,
hversu mikinn þeir hafa, þá heldr hann liði sínu suðr
á Mœri, ok herjar alt þar er hann fór ok drap mikit
mannfólk, ok þá sendi hann aptr Þrœnda-her ok
bóanda-liðit alt, en hann fór herskildi um Mœri hvára-
tveggju ok Raumsdal ok hafði njósnir alt fyrir sunnan
Stað um her Gunnhildarsona, ok er hann spurði, at
þeir váru komnir í Fjǫrðu ok biðu byrjar at sigla
norðr um Stað, þá sigldi Hákon jarl norðan fyrir Stað H 181
ok útleið, svá at ekki sá af landi segl hans, lét svá
ganga hafleiðis austr með landi ok kom fram í Dan-
mǫrk; sigldi þá í Austrveg ok herjaði þar um sum-

1. *Overskr. fra 18, 39 (utydel., men synes sikker);* hernaðr h. j. *ok* gvnh*ildar* so*na* *F;* bardagi a fiolum i stafanes vagi *J1;* leiðangr *325; mgl. K.* 2. liði miklu: *omv. 325.* 3. fara: oc f*orv* *325.* hafa: hofðv *325.* 3—8. skip—hafa: *bortskåret i 325.* 4. þat: þa *tf. J1.* munu: maní *F.* 6. jarl: hak*on* .j. *F;* jarllinn *J1.* ok*(1):* h*ann* *F.* 7—8. En—hann: helldr þa *F.* 8. heldr hann: hellt h*ann* þ*vi* *325.* sínu: *ul. 325.* 9. herjar: heriaði *J1, 325.* er: sem *F, J1.* 9—10. mikit—-fólk: mikín manfiolþa *F;* mannfolkit (-folk *325)* bæði *(ul. 325)* rika ok urika *J1, 325.* 10. ok þá: siþan *F, J1; ul. 325.* Þrœnda-her: *omv. J1.* 10—11. ok—liðit: bænda lið *F, 39, 325, J1 (der beholder* ok*).* 12. ok*(2)* .. alt: *ul. J1.* fyrir sunnan: svðr vm *325.* 13. her: f*e*rðir *325.* -sona: oc vm h*er* þ*eira* *tf. 325.* ok: en *J1, 325.* 15—16. norðan—útleið: ẏtleiði norða*n* f*yri* stað *F.* 15. norðan: norðr*(!) J1, 39.* 16. ok: *ul. J1.* af landi | segl hans: *omv. J1;* oc *tf. 325.* 17. hafleiðis: allt hafleið *J1.* 18. herjaði: h*e*rivðv *325.*

arit. Gunnhildarsynir heldu liði sínu norðr til Þrándheims ok dvǫlðusk þar mjǫk lengi, tóku þar skatta alla ok skyldir, en er á leið sumarit, þá settusk þar eptir Sigurðr sleva ok Guðrøðr, en Haraldr ok aðrir þeir brœðr fóru þá austr í land, ok leiðangrs-lið þat, er farit hafði um sumarit.

K. 13. Frá Hákoni jarli ok Gunnhildarsonum.

[Ágr. k. 10; ÓTr. (Fms.) k. 40, (Flat.) k. 42.]

964 Hákon jarl fór um haustit til Helsingjalandz ok
setti þar upp skip sín, fór síðan landveg um Helsingjaland ok Jamtaland ok svá austan um Kjǫl, kómu ofan í Þrándheim; dreif þegar lið til hans ok réð hann til skipa. En er þat spyrja Gunnhildarsynir, þá stíga þeir á skip sín ok halda út eptir firði; en
964—5 Hákon jarl ferr út á Hlaðir ok sat þar um vetrinn,
en Gunnhildarsynir sátu á Mœri ok veittu hvárir ǫðrum árásir ok drápusk menn fyrir. Hákon jarl

2. lengi: um svmarit *tf. J1.* þar*(2):* þeir *J1.* 3. alla: *ul. J1, 325.* þá: *ul. F, K (ikke 18).* 4. Sig. sl. . . . Guðr.: *omv. 325;* sleva *skr. K, 39;* slefa *de øvrr. (*sle. *325).* Haraldr: k*onvng*r *tf. 325.* 4—5. aðrir | þeir br.: *omv. F.* 5. þá: *ul. F, J1, 18.* leiðangrs: *ul. J1;* -angs *skr. 39; fra og med dette ord er der en lakune i J2, der går til* norðr á *ÓTr. k. 63, l. 4 og er af Asg. udfyldt efter K.* 6. hafði: *með þeim tf. F.* um: of *F.* sumarit: *hermed slutter 4. blad i 39.* 7—8. *Overskr. fra 18;* fra eiʀiks sonum ok gunhilldar *J1;* drap sigvrðar k*onvngs* slefv *325; mgl. K, F.* 9. fór: sigldi *J1, 325.* 10—11. setti—Jamtaland: ia*m*tal*a*ndz *325.* 11. svá: for l*a*ndveg *325.* kómu: ok kom *J1;* oc komv *325.* 12. þegar: *þar 325.* lið: mikit *tf. J1, 325.* 13. hann: *sål. F, 18, J2;* ser *K;* þegr*(!) J1;* h*ann* þ*ar 325.* spyrja: spvrðv *F, 325.* 14. þá: *ul. F.* stíga . . . halda: stígv . . . helldv *325.* 15. ferr: for *J1, 325.* út: *ul. 325.* 16. en—ok: *ul. 325.* ok: *ul. F.* hvárir: opt *tf. 325.* 17. ǫðrum: h*anvm(!) F.*

helt ríki sínu í Þrándheimi, ok var þar optast á vetrum, en fór á sumrum stundum austr á Helsingjaland ok tók þar skip sín ok fór í Austrveg ok herjaði þar á sumrum, en stundum sat hann í Þrándheimi ok hafði her úti, ok heldusk þá Gunnhildarsynir ekki fyrir norðan Stað.

K. 14. Dráp Sigurðar slevu. H 182 U 121

[Ágr. k. 8; Fsk. k. 36, 35; ÓH (1853) k. 13; ÓTr. (Fms.) k. 40, (Flat.) k. 42; Hist. Norw. 108; Sig. slev. (Flat. I); ÓH (Fms.) k. 12; Þórð. hreð. s. 5—6; Korm. k. 25.]

Haraldr gráfeldr fór á einu sumri með her sinn c. 965
norðr til Bjarmalandz ok herjaði þar ok átti orrostu mikla við Bjarma á Vínu-bakka. Þar hafði Haraldr konungr sigr ok drap mart fólk, herjaði þá víða um landit ok fekk ófa-mikit fé; þess getr Glúmr Geirason:

110. Austr rauð jǫfra þrýstir
orðrakkr fyr bý norðan
brand, þars bjarmskar kindir,
brennanda, sák renna;
gótt hlaut gumna sættir, F 94
geirveðr, í fǫr þeiri,
ǫðlingi fekksk ungum
orð, á Vínu borði.

---

1. optast: iafnan *F.* 2. sumrum: svmrvnv*m* *325.* stundum: *ul. 325.* 4. þar: *ul. J1.* þar á sumrum: *ul. 325.* hann: þ*ar* *tf. 325.* 5. hafði: þa *tf. J1.* Gunnh. s. ekki: *omv. J1;* við *tf. 325.* 7. *Overskr. fra 18, J2; ingen kap. i J1, 325; mgl. K, F.* 8. Haraldr: k*onvng*r *tf. 325.* á—sumri | með—sinn: *omv. 325.* 9. ok*(2)*: h*ann* *F.* 10. Bjarma: biar̃mi*(!) J1.* Þar: *ok F.* 11. konungr: *ul. J1.* mart fólk: folk mik*it* *325;* h*ann* *tf. F.* 12. ófa: *sål. (med* ó*) alle (undt. J2, 18).* mikit fé: *omv. J1.*

13—20. **110. vísa.** 3—8. þars—borði: *lakune i 325.* 3. þars: þar *J1;* þar er *K, F.* 4. brennanda: brennanðe *J1.* sák: *sål. (*sa ek*) K, F;* let *J1.*

Sigurðr konungr sleva kom til bús Klypps hersis; hann var sonr Þórðar Hǫrða-Kárasonar; hann var ríkr maðr ok kynstórr. Klyppr var þá eigi heima, en Álof, kona hans, tók vel við konungi, ok var þar veizla góð ok drykkjur miklar. Álof, kona Klypps hersis, var Ásbjarnar-dóttir, systir Járnskeggja norðan af Yrjum; Hreiðarr var bróðir Ásbjarnar, faðir Styrkárs, fǫður Eindriða, fǫður Einars þambarskelfis. Konungr gekk um nóttina til hvílu Álofar ok lá þar at óvilja hennar. Síðan fór konungr í brot. Eptir um haustit fóru þeir Haraldr konungr ok Sigurðr, bróðir hans, upp á Vǫrs ok stefnðu þar þing við bœndr. En á þinginu veittu bœndr þeim atfǫr ok vildu drepa þá, en þeir kómusk undan ok fóru í brot síðan; fór Haraldr konungr í Harðangr, en Sigurðr konungr fór á
H 183 Álreksstaði. En er þat spyrr Klyppr hersir, þá heimtask þeir saman frændr ok veita atferð konungi; var hǫfðingi fyrir ferðinni Vémundr vǫlubrjótr; en er þeir koma á bœinn, þá ganga þeir at konungi. Klyppr

1—4. Sigurðr—kona: *lakune i 325.* 1. konungr: *ul. F.* 2. sonr: s. *alle.* Hǫrða: harda *J1.* 3. Álof: *K. 325;* Olof *F = l. 5, 9;* aluf *J1.* 4. ok: *ul. F.* 5. kona—hersis: *sål. 325, J1;* kona hans *K, 18; ul. F.* 6—7. systir—Ásbjarnar: *ul. 18.* 7. faðir: *sål. 325, J1;* f. *K, F.* 8. fǫður Eindr.: *optaget fra J1; ul. alle øvrr.* þambarskelfis: *sål. J1;* þamb*ar*skelmís *325;* þamba- *K, F.* 9. um: of *F.* hvílu: rekkiu *J1, 325.* ok—þar: *ul. J1;* vm not*t*ina *tf. 325.* 10. haustit: *ul. J1.* 11. Haraldr . . . Sigurðr: *omv. J1.* konungr: *ul. K, 18.* bróðir hans: k*onvng*r *325.* 12. Vǫrs: *sål. K, 325;* værs *F;* uors *J1.* við bœndr: *ul. J1.* 12—13. á—bœndr: benðr villtu*(!) J1.* 13. atfǫr: at gaungu *J1.* 14. í brot: a brott *J1 og interpungerer herefter.* 16. En: Ok *F.* spyrr: spurði *J1, 325.* þá: *ul. J1, 325.* 16—17. heimtask: heímtvz *325.* 17. veita: veit*t*v *325.* atferð: at faur *J1;* sigvrði *tf. 325.* 18. ferðinni: liðíno *F.* 19. koma: komv *325.* á bœinn: at bǫnum *J1.* þá: *ul. F.* ganga: g*e*ngv *325;* veita *J1.* at kgi: konungi atsokn *J1; er sva* sagt. at *tf. F.*

lagði konung með sverði í gǫgnum ok varð þat bani hans, en þegar í stað drap Erlingr gamli Klypp.

K. 15. Fall Grjótgarðz.

[OTr. (Fms.) k. 41, (Flat.) k. 43; ÓH (Fms.) k. 12.]

Haraldr konungr gráfeldr ok Guðrøðr konungr, c. 969
bróðir hans, draga saman her mikinn austan ór landi ok heldu liði því norðr til Þrándheims. En er þat spyrr Hákon jarl, þá samnaði hann liði at sér ok helt suðr á Mœri ok herjar. Þá var þar Grjótgarðr, fǫður- U 122
bróðir hans, ok skyldi hafa landvǫrn af Gunnhildarsonum. Hann bauð her út, svá sem konungar hǫfðu orð til sent. Hákon jarl helt til fundar við hann ok til bardaga; þar fell Grjótgarðr ok tveir jarlar með honum ok mart lið annat; þessa getr Einarr skálaglamm:

111. Hjalmgrápi vann hilmir
harðr, Lopts vinar, barða,
því kom vǫxtr í Vínu
vínheims, fíandr sína,

---

1. konung—ok: gognom *konungin* með sverþi *F*. 1—2. ok—hans: *ul. J1*. 1. varð: var *F*, *325*. 1—2. bani hans: *omv. F*, *325*. 2. í stað: *ul. F*. gamli Klypp: *omv. J1*. 3. *Overskr. fra 18*, *325*, *J1; mgl. K*, *F*. 4. konungr*(2)*: *ul. J1*, *325*, *18*. 5. draga: þeir drogv *325*. saman her: *omv. F*. 6. ok: þeir *F*. Þránd-: þrond *325*. 7. spyrr: spurði *J1*, *325*. þá: *ul. F*, *325*. 8. herjar: heriaði *J1 (og tf.* þar*)*, *325*. Þá—þar: þar var þa *F*, *J1*, *325*. 9. af: fyrir *F*, *325;* hendi *tf. J1 og skr*. ss. = sona. Gunnhildar: eiriks *325*. 10. her út: *sål. F*, *J1*, *325*, *18; omv. K*. svá: *ul. F*, *J1*, *325*. 11—12. ok—bardaga: varþ þar bardagi *F;* oc *tf. 325;* við hann *tf. J1*. 12. ok: aðrir *tf. J1*. 13. annat: *ul. F*. þessa: þes *J1*. þessa getr: sva .s. *F*.

15—18. **111. vísa.** 2. harðr: harð *J1 og skr. ordet sammen med* lopz *(sål. J1)*. Lopts: lopt *F*, *K*, *18*, *J2;* loptz *325*.

at forsnjallir fellu
fúrs í Þróttar skúrum,
(þat fær þjóðar snytri)
þrír jarlssynir (tírar).

Síðan sigldi Hákon jarl út til hafs ok svá útleið suðr með landi. Hann kom fram suðr í Danmǫrk, fór þá á fund Haraldz Gormssonar, Dana-konungs, fær þar
H 184 góðar viðtǫkur, dvaldisk með honum um vetrinn. Þar
969—70 var ok með Dana-konungi maðr sá, er Haraldr hét; hann var sonr Knúts Gormssonar, bróðursonr Haraldz konungs; hann var kominn ór víking, hafði lengi herjat ok fengit þar óf lausafjár; hann var kallaðr Gull-Haraldr; hann þótti vel til kominn at vera konungr í Danmǫrk.

F 95 **K. 16.** Fall Erlings konungs.

[Fsk. k. 35, 36; ÓH (1853) k. 13; ÓTr. (Fms.) k. 42, (Flat.) k. 44; ÓH (Fms.) k. 12; Nord. Oldskr. 27, s. 99.]

Haraldr konungr ok þeir brœðr heldu liði sínu norðr til Þrándheims ok fengu þar enga mótstǫðu, tóku þar skatt ok skyld ok allar konungs tekjur ok létu bœndr gjalda stór gjǫld, þvíat konungar hǫfðu

---

8. at: *sål. J1;* ok *F, K. 18, J2.*
5. suðr: *ul. J1.* 6. fór þá: ok for *F, 325.* þá: *ul. 325.* 7. Haraldz: konungs *tf. J1 og ul.* Dana-kgs. Gormss. Dana-kgs: *omv. F.* fær: oc fek*k 325;* fek *J1; hann tf. F.* 8. viðtǫkur: ok *tf. F. J1.* dvaldisk: þ*ar tf. 325.* með honum: þar *J1;* með k*onungi F.* Þar: þa *J1, 325.* 9. ok: *ul. J1; hermed ender 2. blad i 325.* Dana: *ul. F.* maðr sá: *omv. F. J1.* H. hét: *omv. J1.* 10. sonr: son *K;* s. *de øvrr.* -sonr: s. *alle.* 11. var: ok *tf. J1.* víking: *ok tf. F, 18 (ikke J2);* hann *tf. J1.* 12. þar: *ul. F. J1, 18 (ikke J2).* óf: *sål. K;* of *F. J1 (J2), 18.* 15. *Overskr. fra 18, J2. J1; mgl. K, F.* 16. ok—heldu: g*rafelldr* helldr *F.* 17. norðr | til Þr.: *omv. F (dog med et punkt under* þrandh.*, omflytningstegn?) og tf.:* ok brøðr *hans.* 18. tóku: t*aka F.* 19. hǫfðu: hafa *J1.*

þá langa hríð lítit fé fengit ór Þrándheimi, er Hákon
jarl hafði þar setit með fjǫlmenni miklu ok átt ófrið
við konunga. Um haustit fór Haraldr konungr suðr 969
í land með þat lið flest, er þar átti heimili, en Erlingr
konungr sat þar eptir með sínu liði. Hann hafði þá
enn miklar krafir við bœndr ok gerði harðan rétt
þeira, en bœndr kurruðu illa ok báru eigi vel skaða
sinn. Ok um vetrinn sǫmnuðusk bœndr saman ok 969—70
fá lið mikit, stefna síðan at Erlingi konungi, þar sem
hann var á veizlu ok halda við hann orrostu; fell
Erlingr konungr þar ok mikil sveit manna með hon-
um. Þá er Gunnhildarsynir réðu fyrir Nóregi, gerðisk U 123
hallæri mikit, ok var því meira at, sem þeir hǫfðu
lengr verit yfir landi, en búendr kendu þat konungum, H 185
ok því með, at konungar váru fégjarnir ok varð harðr
réttr bónda. Svá kom um síðir, at náliga misti landz-
fólkit víðarst korns ok fiska. Á Hálogalandi var svá
mikill sultr ok seyra, at þar óx náliga ekki korn, en
snjár lá þá á ǫllu landi at miðju sumri, ok bú alt
var inn bundit at miðju sumri; svá kvað Eyvindr
skáldaspillir; hann kom út ok dreif mjǫk:

---

1. fé: *ul. J1.* 4. þar: þannog *J1.* 5. þar: *ul. J1.* sínu liði: *omv. F.* 6. krafir: kraufur *J1.* við bœndr: a bǫndum *J1.* 7. bœndr: bondr *J1 = l. 8 (dog* ó*).* 8. sǫmnuðusk: samnaz *J1.* 9. lið mikit: þ*eir* mik*it* lið *F.* stefna síðan: ok fara *J1.* konungi: *ul. J1.* 11. Erl. kgr | þar: *omv. F. J1.* manna: *ul. J1.* 11—12. honum: *herefter kap. i J1 med overskr.:* fra eyuinde ok islendingvm. 13. at: *ul. J1;* b*ra*gð at *F.* 14. en—kendu: kendo bǫndr *F.* búendr: *sål. J1;* bœndr *K.* 15. ok—at: þr *J1 (fejl for* þt = þvíat*).* því: *sål. 18, F;* þat *K.* harðr: gerr *tf. J1.* 16. bónda: bǫnda *K, F;* buandanna *J1.* um: of *F.* náliga: nær *J1.* 17. -fólkit: folk *J1, 18.* korns: *ul. J1.* 18. náliga: vendiliga *J1.* 19. snjár: sníor *J1.* þá: þ*ar F.* ǫllu: *ul. F.* 19—20. ok—sumri: *ul. F, 18.* 20. var . . . at—sumri: *ul. J1.* kvað: .s. *J1.* 21. -spillir: e*r tf. F.* mjǫk: *her tf. F sætn.* ok—sumri *(l. 19—20), men ul.* var.

112. Snýr á Svǫlnis vǫru,
svá hǫfum inn sem Finnar
birki hind of bundit
4 brums, at miðju sumri.

Eyvindr orti drápu um alla Íslendinga, en þeir launuðu svá, at hverr bóndi gaf honum skattpenning; sá stóð iii. penninga silfrs vegna ok hvítr í skor. En er silfrit kom fram á alþingi, þá réðu menn þat af, at fá smiða til at skíra silfrit; síðan var gǫrr af feldardálkr, en þar af var greitt smíðar-kaupit, þá stóð dálkrinn l. marka; hann sendu þeir Eyvindi, en Eyvindr lét hǫggva í sundr dálkinn ok keypti sér bú með. Þá kom ok þar um vár við útver nǫkkurr broddr af síld. Eyvindr skipaði róðrar-ferju húskǫrlum sínum ok landz-búum ok røri þannug til, sem síldin var rekin; hann kvað:

113. Lǫtum langra nóta
lǫgsóta verfótum
H 186 at spáþernum sporna
4 sporðfjǫðruðum norðan,

1—4. **112. vísa.** 1. Svǫlnis: *sål. K;* svælnis *J1, F.* 2. sem: *ok F.* 3. of: um *K, F.*

5. drápu: lofdrapu *J1.* 7. silfrs vegna: *omv. F.* hvítr: huit *J1.* skor: skaur *J1.* 9. smiða: smiðu *J1.* at*(2)*: ok *F, J1.* 10. af var: *omv. F;* var *ul. J1.* 10—11. þá—dálkrinn: *omv. F (*d. st. þ.*),* 12. hǫggva: briota *J1.* dálkinn: *sål. F, J1, 18; ul. K.* 13. Þá kom | ok: *omv. F.* þar: *ul. J1.* vár: ꝥ *(*þat *el.* þar*?) tf. J1.* útver: *ul. J1.* nǫkkurr broddr: *omv. J1.* 14. skipaði: skipar *J1.* 15. landz-: land- *F, J1.* þannug: þāníg *F;* þangat *J1.* 16. rekin: tekin *J1.* hann: eyv*indr F.* kvað: .v. *tf. F.*

17—20. **113. vísa.** *(Se K. Gísl. Aarbb. 1866, 188—90).* 2. ver-: ver *K, J1 (som et ord for sig);* nør *F.* 3. -þernum: -þornv*m F.* 4. sporð-: ok *tf. K (ikke J2 el. 18).*

vita ef akrmurur jǫkla,
ǫlgerðr, falar verði,
ítr, þærs upp of róta
unnsvín, vinum mínum.

Ok svá vendiliga var upp gengit alt lausafé hans, er F 96
hann hafði keypt til bús sér, at hann keypti síldina
með bogaskoti sínu; hann kvað:

114. Fengum feldar stinga
fjǫrð- ok galt við -hjǫrðu,
þanns álhimins- útan
oss -lendingar sendu;
mest selda ek mínar
við mæ-ǫrum sævar
— hallæri veldr hvǫru —
hlaupsíldr Egils gaupna.

---

5. -murur: mutur *K (ikke J2 el. 18)*; mvrur *F*; ȳror*(!) J1.* 6. ǫl-: a͘l *K;* auls *J1;* elld *F.* 7. þærs: þær er *K;* ꝥr er *J1;* þ*ar* er *F.* of: um *K*, *J1.* of róta: hafa rótað *F.* 8. unn-: vnd *J1.* svín: sín *F.* mínum: sinum *J1.*

5. Ok: *ul. F.* upp gengit | alt—hans: *omv. F.* alt: *ul. J1.* er: *sål. J1;* at *K.* 5—6. er—sér: *ul. F.* 6. bús: *sål. J1;* borðz *K (18, J2).* at: *sål. J1; ul. K (18, J2).* síldina: t*il* borðz s*íns tf. F.* 7. hann: eyv*indr F.*

8—15. **114. vísa.** 1. feldar: folðar *J1.* 2. galt: dalk *J1.* við: fyrir *J1.* hjǫrðu: iorðo *F;* iordv *J1.* 3. þanns: þann er *alle.* 4. oss: is *(altså* islendingar*) J1.* 5. mínar: minnar *J1.* 6. mæ-: *den oprl. læsemåde er vel* mæv-. 7. hallæri: *alle hdskrr. tf. artiklen (*-t*).* 8. gaupna: ka͘pa *F.*

H 187 U 124 Hér hefr upp sǫgu Óláfs konungs Tryggvasonar.

K. I. Fœddr Óláfr Tryggvason.

[Ágr. k. 9; jfr. Hist. Norw. 111; Fsk. k. 68; Oddr I k. 1 fin., 2; ÓTr. (Fms.) k. 43, (Flat.) k. 45, 46; jfr. ÓH (53) k. 12.]

Ástríðr hét kona sú, er átt hafði Tryggvi konungr
Óláfsson; hon var dóttir Eiríks bjóðaskalla, er bjó
969 á Oprostǫðum, ríks mannz. En eptir fall Tryggva,
þá flýði Ástríðr á brot ok fór á launungu með lausafé
þat, er hon mátti með sér hafa. Henni fylgði fóstr-
faðir hennar, sá er Þórólfr lúsarskegg hét; hann
skilðisk aldregi við hana, en aðrir trúnaðar-menn hennar
fóru á njósn, hvat spurðisk af óvinum hennar eða
hvar þeir fóru. Ástríðr gekk með barni Tryggva
konungs. Hon lét flytja sik út í vatn eitt, ok leynð-
isk þar í hólma nǫkkurum ok fáir menn með henni;
969 þar fœddi hon barn, þat var sveinn. En er hann var
vatni ausinn, þá var hann kallaðr Óláfr eptir fǫður-

1—2. *Sagaens overskr. fra K, 18, J2; mgl. i de øvrr.* 3. *Kap. overskr. fra J1; mgl. i de øvrr.* 5. -son: s. *alle.* 5—6. er—-stǫðum. | ríks mannz: *omv. F. J1.* 6. Opro-: *sål. F 18, J1;* ofro- *K. J2 (men her* oppro- *i margen).* 7. þá: *konungs F.* flýði: fløði *F.* á*(1):* i *F, J1.* 8. þat: þi *J1;* allt *tf. F.* 9. sá er . . . hét: sa het *F;* sa er nemdr *J1.* lúsar-: lúsa *F.* 11. hvat: er *tf. F.* 14. í—henni: við fa menn *J1.* nǫkkurum: einom *F.* ok—henni: með fá menn *18.* með: *við F.* 15. þat var: *omv. F.* En: *ok F.* 16. þá: *ul. F.* kallaðr Ól.: *omv. F.*

fǫður sínum. Þar leynðisk hon um sumarit, en er nótt myrkði ok dag tók at skemma, en veðr at kólna, þá byrjaði Ástríðr ferð sína ok Þórólfr með henni ok fátt manna, fóru þat eina með byggðum, er þau leynðusk um nætr, ok funnu enga menn. Þau kómu fram einn dag at kveldi til Eiríks á Oprostǫðum, fǫður Ástríðar. Þau fóru leyniliga, sendi Ástríðr menn til bœjarins at segja Eiríki, en hann lét fylgja þeim í eina skemmu ok setja þeim borð við inum beztum fǫngum. En er þau Ástríðr hǫfðu þar dvalzk H 188 lítla hríð, þá fór brot fǫruneyti hennar, en hon var eptir ok ii. þjónostukonur með henni ok sonr hennar Óláfr, Þórólfr lúsarskegg ok Þorgils, sonr hans, vi. vetra gamall; þau váru þar um vetrinn.

K. 2. Frá Gunnhildarsonum.

[ÓTr. (Fms.) k. 44, (Flat.) k. 47.]

Haraldr gráfeldr ok Guðrøðr, bróðir hans, fóru eptir dráp Tryggva Óláfssonar til búa þeira, er Tryggvi hafði átt, en þá var Ástríðr í brott ok spurðu þeir U 125 ekki til hennar. Sá pati kom fyrir þá, at hon myndi

---

1. um: of *F* = *l. 5.* 2. nótt myrkði ok: nat tok at dimma en *J1.* tók: *ul. J1.* 3. byrjaði: byriar *J1.* 4—5. fóru—leynðusk: þaᴣ leyndoz m*eð* bygðo*m* *F.* 4. fóru: for *J1.* 5. ok: en *J1.* funn-: fund- *F*, *J1.* 6. einn dag: eins dags *J1.* Opro-: *sål. F, J1, 18 (*pp*);* offr- *K, J2.* 7. Þau: *ul. J1.* sendi Ástr.: *omv. J1;* Ast*r*i*ðr* sendi f*yrir* *F.* 8. en: *ul. F.* 9. ok: *ul. J1.* við: með *J1.* 10. þau Ástr.: azstriðr ok þaᴣ *J1.* 10—11. dvalzk | lítla hríð: *omv. F;* dvalíz *skr. F.* 11. þá fór: for i *F.* brot: braᴣt *J1.* 12. með henni: h*enn*ar *F.* 12—13. sonr h. | Ól.: *omv. F;* son *skr. F, J1;* s. *K, 18.* 13. lúsarskegg: *ul. F.* Þorgils: þorɢisl *F.* sonr: son *K;* s. *de øvrr.* 14. þau: *ul. K, 18.* þau váru: *omv. J1.* 15. *Overskr. fra 18;* fra azstriðe *J1; mgl. de øvrr.* 17. Óláfssonar: konungs *F, J1.* Tryggvi: hann *F, J1.* 18. en—var: v*ar* þa *F.* í brott: i brotto *F, 18;* brotu *J1.*

vera með barni Tryggva konungs. Fóru þeir um
969 haustit norðr í land, svá sem fyrr er ritit. En er p. 250.6
þeir funnu Gunnhildi, móður sína, sogðu þeir alla
atburði um þessi tíðendi, er þá hofðu gorzk í for
þeira. Hon spurði at vendiliga, þar sem var Ástríðr.
F 97 Þeir segja slíkan kvitt þar af, sem þeir hofðu heyrt.
En fyrir þá sok, at þat haust it sama áttu Gunnhildarsynir deilu við Hákon jarl ok svá um vetrinn eptir,
p. 251-2 sem fyrr er ritit, varð þá engi eptirleitan hofð um
Ástríði ok son hennar á þeim vetri.

K. 3. Ferð Ástríðar.

[Jfr. Ágr. k. 14; Tjodrek k. 4; jfr. Hist. Norw. 112; Fsk. k. 68; Oddr I k. 3, 4; ÓTr. (Fms) k. 44, (Flat.) k. 47, 48.]

970 Eptir um várit sendi Gunnhildr njósnarmenn til
Uplanda ok alt í Víkina, at njósna um þat, hvat um hag Ástríðar myndi vera. En er sendimenn koma aptr, þá kunnu þeir þat helzt at segja Gunnhildi, at Ástríðr myndi vera við feðr sínum Eiríki, segja ok
H 189 þess meiri ván, at hon mun þar upp fœða son þeira
Tryggva konungs. Þá gerir Gunnhildr þegar sendi-

---

1. um: of *F*. 2. ritit: rit̄ *K;* r̕ *J1;* rítat *F*, *18*. 3. funn-: fund- *F*, *J1*. 4—5. for þeira: *omv. F*. 5. at—Ástríðr: vandl*iga* at ast*ri*þi *F*. 6. segja: sogðo *J1*, *18;* s. *F*. þar af: *ul. J1*. 7. þá sok: þvi *F*, *J1*. haust—sama: sama haust *J1*. 8. um vetrinn | eptir: *omv. J1*. 9. er ritit: v*ar* sagt *F;* rit̄ *skr. K;* r.' *J1;* ritaþ *18*. varð: var *J1*. þá: *ul. F*. eptirleitan hofð: grynd at grafinn *J1*. 10. ok: eða *F*, *J1*. 11. *Overskr. fra 18; ingen kap. i J1; mgl. K. F*. 12. Eptir: En eptir *J1*. 13—14. njósna—vera: vita v*m* hag ast*riðar* *F*. 14. koma: kom*v* *F*. 15. þá: *ul. F*. at*(1): ul. J1*. 16. myndi: m*v*ni *F*. við: með *F*, *J1*. feðr: *alle (undt. 18:* faþur*)*. Eiríki: *ul. J1*. 16—17. ok þess: *omv. F*. 17. þess: þat at þes er *J1*. mun: mani *F;* muni *J1*, *18*. 18. Þá: *ul. F*.

menn ok býr þá vel at vápnum ok hestum, ok hafa þeir xxx. manna, ok var þar til forráða ríkr maðr, vinr Gunnhildar, er Hákon er nefndr. Hon bað þá fara á Oprostaði til Eiríks ok hafa þaðan son Tryggva konungs ok fœra Gunnhildi. Þá fara sendimenn alla leið sína. En er þeir áttu skamma leið til Oprostaða, þá verða varir við ferð þeira vinir Eiríks ok báru honum njósn um ferð sendimanna at kveldi dags. En þegar um nóttina bjó Eiríkr brotferð Ástríðar, fekk henni góða leiðtoga ok sendi hana austr til Svíþjóðar á fund Hákonar ins gamla, vinar síns, ríks mannz. Fóru þau í brot, er mikit lifði nætr. Þau kómu at kveldi dags í herað, er Skaun heitir, ok sá þar bœ mikinn ok fóru þannug til ok báðu sér nætrvistar. Þau dulðusk ok hǫfðu vánd klæði. Sá bóndi er nefndr Bjǫrn eitrkveisa, auðigr maðr ok illr þegn, hann rak þau í brot, fóru þau um kveldit í annat þorp skamt þaðan, er hét í Vizkum. Þorsteinn hét þar bóndi sá, U 126

1. vel: bǫ́ði *tf. F.* hestum: klǫ́þom *F.* ok*(3): ul. F.* 2. ok: *ul. F.* 3. vinr G.: *ok* vítr *F.* vinr: vin *K, 18, J1.* er nefndr: h. *F.* Hon: ok *J1.* 4. Opro-: *sål. F, J1;* ofro *K.* 5. Gunnhildi: henni *J1.* 5—6. Þá—sína: Sendi menn foru alla sina leið *F, J1 (ul.* foru*).* 6. skamma leið: skamt *F, J1.* Opro-: offro- *K;* oprv *F (*opp- *18).* 7. þá: *ul. F.* við—þeira: *ul. J1.* ferð þeira: *ul. F.* ok: þ*eir F.* 8. honum: þeg*ar tf. F.* sendi-: konungs *J1.* 9. brotferð Á.: ferð azstriðar a brot *J1.* 10. austr—Svíþ.: *ul. J1.* 11. á fund: t*il F, 18.* ins: *ul. F, J1.* síns: *ok tf. F.* mannz: er austr er i suiþioð *J1.* 12. í: *ul. F, J1.* brot: bråt *J1.* lifði: *med* -fðe *beg. AM 325, X1.* 13. herað: þat *tf. F, J1.* heitir: h. *K, F;* ħt *18.* ok: *ul. 325. J1.* 14. ok*(1): ul. F.* þannug: þannog *325, J1;* þa͡nig *F.* 16. -kveisa: kvęsa *J1.* 17. í brot: brot *F;* ut *325. J1.* fóru þau: *omv. 325.* um: of *F.* 18. þaðan: *ul. F.* hét: h. *K, F;* het *J1, 18;* heit*ir 325.* Vizkum: vizcom *K;* vizko*m F;* vizlum *325, J1.* þar: *ul. J1. 325.*

er þau herbergði ok veitti þeim góðan forbeina um nóttina: sváfu þau í góðum umbúnaði.

K. 4. Frá sendimǫnnum.

[Oddr I k. 4, II k. 1; Hist. Norw. 112; ÓTr. (Fms.) k. 44, (Flat.) k. 48.]

Hákon ok þeir menn Gunnhildar kómu á Oprostaði snemma um morgin ok spyrja at Ástríði ok syni hennar. Eiríkr segir, at hon er ekki þar; þeir Hákon rannsǫkuðu bœinn ok dvǫlðusk lengi um daginn ok fá nǫkkura njósn um ferð Ástríðar; ríða þá sǫmu leið ok koma síðla um kveldit til Bjarnar eitrkveisu í Skaun, taka þar gisting. Þá spyrr Hákon Bjǫrn, ef hann kynni honum nǫkkut segja til Ástríðar. Hann segir, at þar kómu menn um daginn ok báðu
H 190 gistingar, — »en ek rak þau brot ok munu þau vera herbergð hér nǫkkur í þorpinu«. Verkmaðr Þorsteins fór um kveldit ór skógi ok kom til Bjarnar, þvíat þat var á leið hans; varð hann varr við, at gestir váru þar.

---

1. for-: *ul. J1.* 1—2. um nóttina: *ok F;* ok *tf. J1.* 3. *Kap. i F, 325, J1; ingen i K, 18; overskr. fra J1;* fra astriðe *ok* syne h*ennar 325; mgl. F.* 4. þeir: sendi- *F;* sendi- *tf. 325, J1.* Gunnh.: *ul. J1.* 5. morgin: -inn *tf. F, 18.* spyrja: sp*v*rðo *F.* 6. segir: sagði *J1.* hon—ekki: ecki *væri* h*on F.* 7. Hákon: *ul. 325.* bœinn: bœ allan *325, J1.* ok: *ul. 325.* dvǫlðusk: þar *tf. J1;* þeir hak*on* þar *tf. 325.* 8—9. ok—leið: *ul. F.* 9. síðla: sið *325, F, J1.* kveldit: aptaninn *J1.* 10. í Skaun: *ul. J1.* 11. Bjǫrn: bonda *F.* honum | nǫkkut segja: *omv. 325, J1 (*nakuað*).* honum: *ul. F.* nǫkkut: at *tf. F.* 12. Hann segir: biorn sv*ar. F.* 13. gistingar: vistar *325, J1.* brot: braut *J1;* i brot *F. 325.* 13—14. þau*(2)* . . . -bergð: þeir . . . -bergðer *325.* 14. nǫkkur: *ul. F.* þorpinu: *sål. K. F;* þorpum *J1, 325.* 15. um: of *325.* ór skógi: *ul. J1.* 16. varð hann: *omv. F.* gestir . . . þar: *omv. F, 325, J1; efter* váru *er først af Ásg. skr.* a leið, *hvilket, vistnok som en fejlagtig gentagelse af det foranstående* á leið, *igen er udstreget; ordene mgl. i 18. J2*

eða hvert ørendi þeira var; hann segir Þorsteini bónda. En er lifði þriðjungr nætr, vakði Þorsteinn upp gesti sína, bað þau brot fara, mælti styggliga. F 98 En er þau váru komin á veg út ór garðinum, þá segir Þorsteinn þeim, at sendimenn Gunnhildar váru at Bjarnar ok fóru at leita þeira. Þau báðu þeim hjálpar nǫkkurrar; hann fekk þeim leiðtoga ok vist nǫkkura; fylgði sá þeim fram á skóginn, þar sem var vatn nǫkkut ok hólmi einum reyri vaxinn. Þau máttu vaða í hólmann út; þar fálu þau sik í reyrnum. Snimma dags reið Hákon frá Bjarnar í byggðina, ok hvar sem hann kom, spurði hann eptir Ástríði. En er hann kom til Þorsteins, þá spyrr hann, ef þau sé þar komin. Hann segir, at þar váru menn nǫkkurir ok fóru móti degi austr á skóginn. Hákon bað Þorstein fara með þeim, er honum var leið kunnig eða leyni. Þorsteinn fór með þeim, en er hann kom í skóginn, vísaði hann þeim þvert frá því, sem Ástríðr var.

---

1. eða: ok sva *F*, *J1*, *325*. segir: sagði *J1*, *325*. 3. sína: ok *tf*. *F*, *J1*, *325*. þau: þa *J1*. brot: braꝩt *F*. *J1*. mælti: mølandi *F efter* styggl. styggliga: h*ar*t (hest *J1*) ok illiliga *325*, *J1*. 4. á—garðinum: ẏt a vegín *F*. veg: veginn *325*. *J1*. 6. fóru: for *J1*; f*ara* *325*. at leita | þeira: *omv*. *F*, *325*. *J1*. Þau—þeim: þa baðo þau h*ann* *325*. þeim: hann *F*. *J1*. 8. fylgði sá: Ok fylgði *F*. 9. vatn: *ul*. *J1*. hólmi: holmr *325*, *J1*; holm í(!) *F*. einum: ein*n* *325*; einn i *J1*; *ul*. *F*; i einn *18*. 10. hólmann: holminn *F*, *325*. *J1*; holm[n] *18*. reyrnum: reyrinum *F*, *J1*. 11. Snimma: *sål*. *K*; snemma *alle øvrr*. (*også 18*). frá Bj.: *ul*. *J1*. ok: eN *F*. 12. kom: þa *tf*. *J1*. eptir: at *325*, *J1*. 14. Hann: þ*or*st*einn* *F*. váru: væri *K* (*ikke 18*); komn*ir* *tf*. *F*. 15. fóru: braut *tf*. *J1*; b*r*ott *tf*. *325*; þegar á *tf*. *18*. 16. er: þ*ar* sem *F*. kunnig: kvN *F*. 17. í: a *F*. 18. vísaði: visar *J1*. sem . . var: e*r* þaꝩ . . v*ar*v *F*. Ástr. var: þaꝩ vorv *J1*.

Fóru þeir þann dag allan at leita ok funnu þau eigi, fara aptr síðan ok segja Gunnhildi sín ørendi. Ástríðr ok hennar fǫruneyti fóru leið sína, kómu fram í Svíþjóð til Hákonar gamla; dvalðisk Ástríðr þar ok sonr hennar, Óláfr, langa hríð í góðum fagnaði.

K. 5. Sendiferð Hákonar.

[*Jfr. Ágr. k. 14; Fsk. k. 68; Oddr I k. 4, II k. 2; ÓTr. (Fms.) k. 45, (Flat.) k. 49.*]

U 127 H 191 Gunnhildr konunga-móðir spyrr, at Ástríðr ok Óláfr, sonr hennar, eru í Svíaveldi; þá sendi hon enn Hákon ok gott fǫruneyti með honum austr til Eiríks Svía-konungs með góðar gjafar ok vináttu-mál. Var þar við sendimǫnnum vel tekit; váru þeir þar í góðu yfirlæti. Síðan berr Hákon upp fyrir konungi ørendi sín, segir, at Gunnhildr hafði til þess orð send, at konungr skyldi styrkt fá hann, svá at hann hafi við c. 970

---

1. þann—allan: þar allan dag (-ɪɴ *tf. F) F, 325.* at: ok *J1.* funn-: fund- *F, J1.* 1—2. þau—fara: hana hvergi foru *325, J1.* 1. eigi: þ*ar* hv*er*gi *F;* huergi *18.* 2. aptr síðan: sendi m*enn* aftr *F.* segja: sogðv *325, J1.* sín: sitt *F, 325, J1.* 3. hennar fǫrun.: *omv. 325.* sína: ok *tf. F, 325. J1.* 4. Ástríðr: hon *J1, 325.* þar: *ul. J1.* 5. sonr hennar. | Óláfr: *omv. F.* sonr: son *325, F; fork. i de øvrr.* Óláfr: *ul. 325, J1.* 6. *Overskr. fra 18, J2;* fr*a* Gvnhillde *ok* astr*i*ðe *325;* hakonn for i suiþioð *J1; mgl. K, F.* 7. konunga-móðir: *ul. J1.* 8. sonr: son *F; fork. i de øvrr.* eru: var *F, J1;* var*v 325.* Svíaveldi: svía r*iki F;* sviþioð *325, J1.* 9. með: við *F.* 9—10. austr—-konungs: til ᴇɪʀ*iks* k*onun*gs austr i sviþ*ioð 325, J1.* 9. austr: *ul. F.* 10. gjafar: *sål. 325, J1;* giafir *de øvrr.* 11. við sendim. | vel tekit: *omv. F;* ok *tf. 325, J1.* 12—13. fyrir—sín: orendi sitt fyrir konung *325. J1.* 13. sín: s. *F.* hafði: hafi *325.* send: sent *F, 325, J1.* 14. skyldi—svá: s*ka*l styrkía h*ann til* þ*ess F;* skal styrk til fa *325, J1.* styrkt—hann*(1):* fa honum styrk *18.* hann: hakon *325, J1.* við: með *F, 325, J1 = s. 262, l. 3, 12.*

sér Óláf Tryggvason til Nóregs — »vill Gunnhildr fóstra hann«. Konungr fær honum menn, ok ríða þeir á fund Hákonar gamla, býðr Hákon Óláfi at fara við sér með vinsamligum orðum mǫrgum. Hákon gamli svarar vel ok segir, at móðir hans skal ráða ferð hans, en Ástríðr vill fyrir engan mun, at sveininn fari. Fara sendimenn í brot ok segja svá búit Eiríki konungi: síðan búask sendimenn at fara heim, biðja enn konung, at fá sér styrk nǫkkurn, at hafa sveininn brot, hvárt sem Hákon gamli vill eða eigi. Fær konungr þeim enn sveit manna. Koma sendimenn til Hákonar gamla ok krefja þá, at sveinninn fari við þeim: en er því var seint tekit, þá hafa þeir frammi mikilmæli ok heita afarkostum ok láta reiðuliga. Þá hleypr fram þræll einn, er Bursti er nefndr, ok vill ljósta Hákon, ok komask þeir nauðuliga í brot óbarðir af þrælinum. Fara síðan heim til Nóregs ok segja sína ferð Gunnhildi, ok svá, at þeir hafa sét Óláf Tryggvason.

---

1. Tryggva|son: *omv. 325, J1.* 2. ok . . þeir: þ*eir F.* 2—3. þeir—fund: til *J1.* 3—4. at—sér | með—orðum: *omv. 325.* 4. mǫrgum: *ul. 325, J1.* 6. hans: Ol*afs F.* 7. Fara: riða *325.* í brot: brot *F, 325;* braut *J1.* svá búit: *ul. 325, J1.* 8. at—heim: til heimferðar *325, der tf.* ok, *J1.* 8—9. biðja—sér: *ok* s. at k*onungr* fai þ*eim F.* 9. at*(1): ul. 325.* 9—10. sveininn brot: *omv. F;* í brott *skr. 325;* braut *skr. J1.* Fær kgr: *omv. F.* 11. þeim: *ul. J1.* 12. gamla: EN *tf. F.* þá: EN *tf. F.* 13. er: *ul. K, 18.* frammi: fram *F, 325, J1.* 14. ok—afark. | ok—reiðul.: *omv. F.* 15. fram: frammi *K. J2, 18.* einn: *ul. F, 325.* Bursti—nefndr: busti het *J1;* h. *også F.* vill: uilldi *325.* 16. komask: koma *K. 18.* þeir: þeim *K (ikke 18); ul. J1.* í brot: ab*r*ott *325;* a braut *J1.* 17. Fara: foru *J1.* 18. svá: þ*at með F.*

H 192 **K. 6.** Frá Sigurði Eiríkssyni.

[Ágr. k. 14; Hist. Norw. 113; Fsk. k. 68; Oddr I, k. 6, II k. 4; ÓTr. (Fms) k. 46, (Flat.) k. 51.]

F 99 Sigurðr hét bróðir Ástríðar, sonr Eiríks bjóðaskalla; hann hafði þá lengi verit af landi á brot ok verit austr í Garðaríki með Valdamar konungi, hafði Sigurðr þar metnað mikinn. Fýstisk Ástríðr at fara þannug til Sigurðar, bróður síns. Fekk Hákon gamli
972 henni gott fǫruneyti ok ǫll góð fǫng; fór hon með kaupmǫnnum nǫkkurum. Þá hafði hon verit ii. vetr með Hákoni gamla. Óláfr var þá iii.-vetr. En er þau heldu austr í hafit, þá kómu at þeim víkingar;
U 128 þat váru Eistr; hertóku þeir bæði menn ok fé, en drápu suma, en sumum skiptu þeir með sér til ánauðar. Þar skilðisk Óláfr við móður sína ok tók við honum Klerkón, eistneskr maðr, ok þeim Þórólfi ok Þorgilsi. Klerkóni þótti Þórólfr gamall til þræls, þótti ok ekki forverk í honum ok drap hann, en hafði sveinana með sér ok seldi þeim manni, er Klerkr hét.

---

1. *Overskr. fra 18; fra olafe 325; mgl. K, J1, F.* 2. sonr: s. *J1. 18;* son *K, 325.* 2—3. sonr—bjóðaskalla: eiri*ks* .d. *F.* 3. lengi verit: *omv. F.* á: *ul. 325, F. J1.* ok: *ul. F.* 4. verit: v*ar 325; ul. F.* Valda-: *sål. J1, 325;* valldi- *de øvrr.* 5. metnað mikinn: *omv. F.* Fýstisk: fysiz *K, 18; efter* Ástríðr *F.* 6. þannug: þa͞Nig *F; -*og *325. J1.* 7. henni: þeim *325.* góð fǫng: *omv. J1;* fǒruneyte *325, men underprikket.* 8. Þá | hafði hon: *omv. F.* 9. Hákoni: enom *tf. 325.* Ól. var: *omv. F.* iii.: þre *F, 325.* En: *ul. F.* 10. hafit: haf *K. 18.* 11. hertóku þeir: þeir toku þar *J1;* þeir toko *325.* þeir: þar *K, 18.* en: *ul. 325. J1.* 13. Þar—Óláfr: Olafr skilþíz þa *F.* við*(2)*: *ul. F.* 14. Klerkón—maðr: sa maðr er klerkon het *325, J1.* þeim: *ul. F.* 14—15. Þórólfi . . Þorgilsi: *omv. 325. J1;* þorgisli *skr. F.* 15. Klerkóni: *sål. 325;* klerkon *de øvrr.* Þórólfr: of *tf. F. 325, J1.* 15—16. þótti ok: *ok* þotti h*anvm F.* 16. ok*(1)*: *ul. 325. J1.* hann: *ul. J1.* 17. hét: er nǒfndr*(!) 325.*

ok tók fyrir hafr einn vel góðan. Inn iii. maðr keypti Óláf ok gaf fyrir vesl gott eða slagning; sá hét Réás; kona hans hét Rékón, en sonr þeira Rékóni. Þar var Óláfr lengi ok vel haldinn, ok unni bóandi honum mikit. Óláfr var vi. vetr á Eistlandi í þessarri útlegð. 972—8

K. 7. Frelstr Óláfr af Eistlandi.

[Ágr. k. 15; Hist. Norw. 113; Fsk. k. 68; Oddr I k. 6, II k. 5; ÓTr. (Fms.) k. 46, (Flat.) k. 52.]

Sigurðr Eiríksson kom til Eistlandz í sendiferð 978
Valdamars konungs af Hólmgarði, ok skyldi hann H 193
heimta þar í landi skatta konungs. Fór Sigurðr ríkuliga með marga menn ok fé mikit. Hann sá á torgi svein, fríðan mjǫk, ok skilði, at sá myndi þar útlendr, ok spyrr hann at nafni ok ætt sinni. Hann nefndi sik Óláf, en Tryggva Óláfsson fǫður sinn, en móður sína Ástríði, dóttur Eiríks bjóðaskalla. Þá kannaðisk Sigurðr við, at sveinninn var systurson hans. Þá spurði Sigurðr sveininn, hví hann væri þar kominn. Óláfr sagði honum alla atburði um sitt mál. Sigurðr bað hann fylgja sér til Réás bóanda. En er hann kom

2. eða: *ok F.* Réás: en *tf. F, 325, J1.* 3. hét: *ul. 325.* sonr: son *F;* s. *de øvrr.* 4. lengi ok: *ul. F.* ok*(2): ul. J1.* bóandi: *K, 18;* buanðe *J1;* bondi *F, 325.* 5. var: þar *tf. J1.* á Eistl.: *ul. 325.* þessarri: þesi *J1, 325* (þessi); þeíʀí *F.* 6. *Overskr. fra 18; mgl. K, F; ingen kap. J1, 325.* 8. Valda-: valldi *K, 18, F; forkortet i de øvrr.; sml. 263.4.* ok—hann: h*ann* skylldi *ok F.* 9. þar í landi skatta: skatt þar i landi *J1.* 10. með: við *J1, 325.* fé mikit: *omv. F. J1, 325.* 11. mjǫk: *ul. J1.* ok skilði: skilþi h*ann F.* 13. sik: sek *325.* 14. bjóðaskalla: af op*rv*sto*ðvm F.* 14—15. Þá—S.: Sig*vr*. kaɴaþiz *F.* 15. sveinninn: sa sveinn *J1, 325.* Þá: *ok F.* 16. Sigurðr sveininn: *ul. F.* sveininn: *ul. J1, 325.* þar: þāɴg*at F.* 17. honum: þa *tf. J1, 325.* um—mál: of sina fer*þ F.* 18. sér: *ul. F.* bóanda: bonda *F, 325;* bnda*J1.*

þar, þá keypti hann sveinana báða, Óláf ok Þorgils, ok hafði með sér til Hólmgarðz, ok lét ekki upvíst um ætt Óláfs, en helt hann vel.

K. 8. Dráp Klerkóns.

[Ágr. k. 15; Tjodrek k. 7; Hist. Norw. 113; Fsk. k. 68; Oddr II, k. 5; ÓTr. (Fms.) k. 47, (Flat.) k. 53.]

980 Óláfr Tryggvason var staddr einn dag á torgi; var þar fjǫlmenni mikit; þar kendi hann Klerkón, er drepit hafði fóstra hans, Þórólf lúsarskegg. Óláfr hafði lítla øxi í hendi ok setti í hǫfuð Klerkóni, svá at stóð í heila niðri, tók þegar á hlaup heim til herbergis ok sagði Sigurði, frænda sínum, en Sigurðr U 129 kom Óláfi þegar í herbergi drótningar, ok segir henni tíðendi; hon hét Allógíá; bað Sigurðr hana hjálpa sveininum. Hon svaraði ok leit á sveininn, segir, at F 100 eigi má drepa svá fríðan svein, bað kalla menn til sín með alvæpni. Í Hólmgarði var svá mikil frið- H 194 helgi, at þat váru lǫg at drepa skyldi hvern, er mann drap ódœmðan; þeystisk allr lýðr eptir sið þeira ok lǫgum ok leitaði eptir sveininum, hvar hann var

---

1. þá: *ul. F, 18.* keypti hann: keypðe sig*v*rðr *325.* sveinana báða: *omv. F.* 2. hafði: þa *tf. F.* með: við *J1, 325.* ok*(2)*: h*ann F.* 3. um: of *F.* en: *ok F.* 4. *Overskr. fra 18, 325;* fra olafi tryguasyni *J1; mgl. K, F.* 7. fóstra —-skegg: þorolf fostra hans *F, J1.* 8. ok setti: h*ann* hío *F.* Klerkóni: *sål. 325;* klerkon *de øvrr.* 9. niðri: *ul. F, J1.* tók—hlaup: hliop þeg*ar F.* á hlaup: hlaup ok *J1, 325.* 10. en: *ul. F.* 11. Óláfi: hanum *J1, 325.* segir: sagði *J1, 325.* 12. tíðendi: tiþ*in*din *325.* Allógíá: -gie *J1, 325.* bað Sig.: *omv. F, J1, 325.* 13. svaraði ok: *ul. J1, 325.* segir, at: *ul. F;* ok s. at *J1, 325.* 14. bað: *ok* bað h*on F.* kalla: alla *J1.* menn: sina koma *tf. J1, 325.* 14—15. menn—sín: t*il* sín sína m*enn F.* 16. -helgi: -helgr *F.* skyldi hvern: hv*er*n maɴ *F.* 16—17. mann drap | ódœmðan: *omv. F.* 17. þeystisk: þeysti *F.* ok: at *K, 18.* 18. var: v*æ*ri *F.*

kominn. Þá var sagt, at hann var í garði drótningar ok þar herr mannz alvápnaðr; var þá sagt konungi. Gekk hann þá til með sínu liði ok vildi eigi, at þeir berðisk; kom hann þá griðum á ok því næst sættum; dœmði konungr bœtr, en drótning helt gjǫldum upp. Síðan var Óláfr með drótningu, ok var hon allkær til hans. Þat váru lǫg í Garðaríki, at þar skyldu ekki vera konungbornir menn, nema at konungs ráði. Þá segir Sigurðr drótningu, hverrar ættar Óláfr var, eða fyrir hverja sǫk hann var þar kominn, at hann mátti ekki vera í sínu landi fyrir ófriði, bað hana þetta rœða við konung. Hon gerði svá, bað konung hjálpa við konungs-syni þessum, svá harðliga sem hann var leikinn, ok kómu svá fortǫlur hennar, at konungr játti henni þessu, tók þá Óláf í sitt vald ok helt hann vegliga, svá sem konungs-søni byrjaði at vera haldinn. Óláfr var ix. vetra, er hann kom í Garðaríki, en dvalðisk þar með Valdamar konungi aðra ix. vetr. 978—87
Óláfr var allra manna fríðastr ok mestr, sterkastr ok um fram alla menn at íþróttum, þá er frá er sagt af Norðmǫnnum.

---

1. Þá . . . at: þat . . , hvar *J1.* 2. var þá: *omv. J1, 325.* 3. þá: *ul. F.* 5. Dœmði kgr: *omv. F.* bœtr: betr *F, J1;* febðtr *325.* gjǫldum upp: *omv. F, J1, 325.* 6—7. hon—hans: henni allkęr *J1.* 6. -kær: -vel *F.* 7. til hans: at h*o*nom *325.* 9. eða: ok *J1, 325.* 10. at: ok *J1.* 11. vera: heima *tf. F, J1, 325.* í—landi | fyrir ófriði: *omv. F.* 11—12. þetta—konung: segia þetta konungi *J1.* 11. rœða: tala *F.* 12. við konung: f*yrir* ko*nun*ge *325.* svá: ok *tf. J1. 325.* 13. kgs-syni: sveíni *F.* var: *hermed slutter fragm. 325. XI.* 14. ok: *ul. F.* játti: iataði *J1.* 16. svá: *ul. F, J1.* 17. en: ok *J1, F.* 18. dvalðisk: var *J1.* með—kgi | aðra—vetr: *omv. F.* Valdamar: valdi- *K;* vallþ- *18; fork. F; ul. J1.* 19. ok mestr: *omv. J1; ok tf. F.* 20—21. þá—Norðm.: af norð m*onnvm*. þa sem m*enn* hafa heyrt f*ra* sagt *F.* 21. Norðmǫnnum: norrǫnum monnum *J1.*

K. 9. Frá Hákoni jarli.

[Fsk. k. 37, 38; ÓTr. (Fms.) k. 48, 49, (Flat.) 54, 55; jfr. ÓH (53) k. 11 fin.; ÓH (Fms.) k. 12; Jómsv. (75) s. 6, (82) k. 4.]

Hákon jarl Sigurðarson var með Haraldi Gorms-
969—70 syni, Dana-konungi, um vetrinn eptir, er hann hafði
flýit Nóreg fyrir Gunnhildarsonum. Hákon hafði svá
H 195 stórar áhyggjur um vetrinn, at hann lagðisk í rekkju
ok hafði andvǫkur miklar, át ok drakk þat einu, er
hann mátti halda við styrk sinn. Þá sendi hann menn
sína leyniliga norðr í Þrándheim til vina sinna ok
lagði ráð fyrir þá, at þeir skyldu drepa Erling konung,
U 130 ef þeir mætti við komask, sagði, at hann myndi aptr
969—70 hverfa til ríkis síns, þá er sumraði. Þann vetr drápu
p. 252 10 Þrœndir Erling, sem fyrr er ritat. Með Hákoni ok
Gull-Haraldi var kær vinátta, bar Haraldr fyrir Hákon
ráðagǫrðir sínar, segir Haraldr, at hann vildi þá setjask
at landi ok vera eigi lengr á herskipum, spurði hann
Hákon, hvat hann hygði, hvárt Haraldr konungr myndi
vilja skipta ríki við hann, ef hann krefði. »Þat hygg
ek, segir Hákon, at Dana-konungr mun engra varna
þér réttenda; en þó veiztu þá gǫrr þetta mál, ef þú

1. *Overskr. fra 18;* fra gull .h. *J1; mgl. K, F.* 2—3. Gormssyni | Dana-kgi: *omv. F, J1, der ul.* Dana. 4. flýit Nóreg: stokið af noregi *J1.* Nóreg: or nor*egi F;* fra ʀiki sinu *tf. J1.* Hákon: .j. *tf. F.* 6. einu: enn *J1 (vistnok* = enu = einu*).* 7. sinn: s. *K, 18;* sinr̄ *J1;* sínom *F.* Þá—hann: hann sendi *F, J1.* 8. sína: vm hæstid *tf. J1.* 9. lagði: þ*at tf. F.* fyrir þá: a *J1.* skyldu: skylldi *F, J1.* 10. sagði: *ok tf. F.* 11. síns: *ul. F.* þá: *ul. J1, 18.* 12. Erling: konung *tf. F, J1.* er: v*ar F.* 14. segir: sagði *F, J1.* Haraldr: *ul. J1.* vildi: vill *F.* 15. á herskipum: i hernaði *J1.* hann: *ul. J1.* 16. hygði: hvgði *F, J1.* 17. krefði: þes *tf. J1.* 18. mun: mani *F;* muni *J1.* 18—19. varna þér | réttenda: *omv. J1;* rétt. þ. v. *F.* 19. þá: *ul. F, J1.*

rœðir fyrir konungi; vætti ek, at þú fáir eigi ríkit, ef þú krefr eigi«. Brátt eptir þessa rœðu talaði Gull-Haraldr við Harald konung, svá at nær váru margir F 101 ríkismenn, beggja vinir. Krafði þá Gull-Haraldr Harald konung, at hann skipti ríki við hann í helminga, svá sem burðir hans váru til ok ætt þar í Danaveldi. Við þetta ákall varð Haraldr konungr reiðr mjǫk, sagði, at engi maðr krefði þess Gorm konung, fǫður hans, at hann skyldi gerask hálfkonungr í Danaveldi, eigi heldr hans fǫður Hǫrða-Knút eða Sigurð orm-í-auga eða Ragnar loðbrók — gerði sik þá svá óðan, at ekki mátti við hann mæla.

K. 10. Frá Gull-Haraldi. H 196

[Fsk. k. 38, 39; ÓTr. (Fms.) k. 49, (Flat.) k. 56.]

Gull-Haraldr unði þá miklu verr en áðr, hann hafði þá ekki ríki heldr en fyrr, en reiði konungs. Kom hann þá til Hákonar vinar síns ok kærði sín vandræði fyrir honum ok bað hann heilla ráða, ef til væri, þau er hann mætti ríki ná, sagði, at hann hafði

1. rœðir: greín*ir* þe*tt*a *F*. fyrir kgi: við konung *J1*. vætti: vænti *F*, *J1*. ríkit: r̂ *F*, *J1*. 2. þessa rœðu: þetta *J1*. 3. nær: við *F*, *J1*. 4. ríkis: rikir *J1*. Krafði: krefr *J1*. 4—5. Krafði—konung: Ok k*ra*fði *F*. H. konung: konunginn *J1*. 5. ríki: r*iki*no *F*. við hann | í helm.: *omv*. *F*. 7. reiðr mjǫk: *omv*. *F*. 8. krefði: krafdi *J1*. krefði þess: hefði þess beítt *F*. konung: *ul*. *F*. 9. í: yfir *F*, *J1*. -veldi: ok *tf*. *J1*. 10. Hǫrða-: *ul*. *J1*. -Knút: k*onung* *tf*. *F*. 11. loðbrók: h*ann* *tf*. *F*. þá: *ul*. *F*. óðan: reiðan ok oðan *F*, *J1*. 12. við hann | mæla: *omv*. *J1*. mæla: tala *F*. 13. *Overskr. fra 18;* fra h. konungi ok h. j. *J1; mgl*. *K*, *F*. 14. miklu: halfu *J1*. verr: v*ið* *tf*. *F*. 14—15. hann hafði: *omv*. *F*. 15. þá: *ul*. *J1*. 16. hann: *ul*. *J1*. 16—17. sín vandr. | fyrir honum: *omv*. *J1*. 16. sín: sítt *F*. 17—18. til —er: þa*u* v*æri* t*il* at *F*. 18. þau er: at *J1*. ríki: ·nu *tf*. *F*, *J1*. hann: *ul*. *F*. hafði: hefði *F*, *J1*.

þat helzt hugsat, at sœkja ríki með styrk ok vápnum. Hákon bað hann þat fyrir engum manni mæla, svá at spyrðisk, segir hann, — »liggr þar líf yðart við, hugsa þetta með sjálfum þér, til hvers þú munt fœrr verða; þarf til slíkra stórræða, at maðr sé djarfr ok øruggr, spara hvárki til góða hluti né illa, at þá megi fram ganga þat, er upp er tekit. En hitt er ófœrt, at hefja upp stór ráð ok leggja niðr síðan með ósœmð«. Gull-Haraldr svarar: »svá skal ek þetta upp taka til-
U 131 kallit, at eigi skal ek mínar hendr til spara, at drepa konung sjálfan, ef ek kem í fœri, með því er hann vill synja mér þess ríkis, er ek á at hafa at réttu«. Skilja þeir þá rœðu sína. Haraldr konungr gekk þá til fundar við Hákon, ok taka þeir tal sitt. Segir konungr jarli, hvert ákall Gull-Haraldr hefir haft við hann til ríkis, ok svǫr þau, er hann veitti, segir svá, at hann vill fyrir engan mun minka ríki sitt, — »en ef Gull-Haraldr vill nǫkkut halda á þessu tilkalli, þá er mér lítit fyrir, at láta drepa hann, þvíat ek trúi honum illa, ef hann vill eigi af þessu láta«. Jarl svarar: »þat

1. ríki: -t *tf.* *F*, *J1*. 2. þat: þe*t*ta *F*. manni: *ul.* *J1*. 3. spyrðisk: konungr sp*vr*þi *J1;* spurði *K*. segir hann: *ul.* *F*, *J1*. líf—við: v*ið* líf þítt *F*. yðart: þit *J1* 4. þetta: ok *J1*. munt: matt *J1*. 5. þarf: *ul.* *F*. -ræða: -ráða *F*. at—sé: þott þv s*er* m*aðr* *F* *(sætn. er her misforstået og forvansket)*. 6. spara: spari *J1*. þá: þ*at* *F*. 7. þat, er: se*m* *F*. 8. síðan: *ul.* *J1*. 9. þetta: þ*at* *F og ul.* tilkallit. 11. konung: -inn *tf.* *F, J1*. sjálfan: *ul.* *J1*. er: at *F;* ef *J1*. 12. vill: vili *F*. þess: *ul.* *J1*. at hafa | at réttu: *omv.* *J1*. at hafa: *ul.* *F*. 13. Skilja—þá*(2)*: Litlo sið*ar*r geck har*alldr* k*onungr* *F*. þá—sína: talið *J1*. þá: *ul.* *J1*. 14. ok—sitt: .j. *(=* jarl*)* *F*. sitt: með ser *J1*. 15. jarli: -num *tf.* *J1*. hvert: hvat *K* *(ikke 18)*. 15—16. við hann | til ríkis: *omv.* *J1*. 17—18 fyrir—nǫkkut: *ul.(!)* *J1* *(overspr. fra* vill *til* vill; nǫkkut *har mgl. i J1)*. 18. þessu: mali e*ða* *tf.* *F*. tilkalli: segir hann *tf.* *J1*. 20. svarar: þa *tf.* *J1*.

hygg ek, at Haraldr hafi svá fremmi þetta upp kveðit, at hann mun eigi þetta láta niðr falla. Er mér þess ván, ef hann reisir ófrið hér í landi, at honum verði H 197
gott til liðs ok mest fyrir sakir vinsælða fǫður hans, en þat er yðr in mesta ófœra, at drepa frænda yðarn, því at allir menn munu hann kalla saklausan at svá búnu. Eigi vil ek ok þat mitt ráð kalla, at þú gerir þik minna konung, en faðir þinn var, Gormr, jók hann ok mjǫk sitt ríki, en minkaði í engan stað«. Þá segir konungr: »hvert er þá þitt ráð Hákon?, skal ek eigi miðla ríki ok ráða eigi af hendi mér þenna ugg?«. »Vit skolum finnask nǫkkurum dǫgum síðarr, segir Hákon jarl, vil ek hugsa áðr þetta vandamál ok veita F 102
þá nǫkkurn órskurð«. Gekk þá konungr í brot ok allir hans menn.

K. 11. Ráðagǫrð Haraldz konungs ok Hákonar jarls.

[Jfr. Ágr. k. 9; Tjodrek k. 4; Fsk. k. 39, 40, 41, 43; ÓTr. (Fms.) k. 50, (Flat.) k. 57; Jómsv. (82) k. 4, 5.]

Hákon jarl hafði nú af nýju inar mestu áhyggjur

---

1. Haraldr: gullharaldr *J1;* h*ann* *F.* svá fremmi | þetta: *omv. J1;* fremi *skr. F, J1.* 2. eigi þetta: þat eki *J1.* 3. ófrið: ofriþar flok *J1.* 4. sakir vins.: *omv. J1;* h*ans* *ok tf. F.* 5. yðr: *ul. F.* ófœra: ohæfa *F, J1.* 6. allir—hann: hann munu allir *J1.* menn: *ul. F, 18.* 7. ok þat: *omv. F.* 8. konung: maɴ *F.* 8—9. jók hann: *omv. F.* 9. ok: *ul. F, J1.* í—stað: hvergi *J1.* 10. segir: sv*ar*. *F.* Hákon: ef *tf. J1 og skr.* ek skal. 11. ríki: rikit *F, J1.* ráða: *efter* hendi *og* mér *ul. J1.* ugg: .j. sv*ar*. *tf. F;* hacon s. *tf. J1.* 12. Vit—finnask: kom þu *J1.* 12—13. segir—jarl: *ul. F, J1.* 13. áðr: *ul. J1.* 14. þá*(1): ul. K, 18.* þá kgr: *omv. F.* brot: brott *F;* braut *J1.* 15. allir: *ul. J1.* 16—17. *Overskr. fra 18; J1 har den samme, men ul.* Haraldz—ok*; mgl. K, F.* 18. af nýju: enn *J1.*

ok ráðagǫrðir ok lét fá menn vera í húsinu hjá sér.
Fám dǫgum síðarr kom Haraldr til jarls ok taka þeir
þá tal. Spyrr konungr, ef jarl hafi hugsat þá rœðu,
er þeir kómu á fyrra dags. »Þar hefi ek, segir jarl,
vakat um dag ok nótt síðan, ok finnsk mér þat helzt
ráð, at þú hafir ok stýrir ríki því ǫllu, er faðir þinn
átti ok þú tók eptir hann, en fá Haraldi, frænda þín-
um, í hendr annat konungs-ríki, þat er hann megi
sœmðar-maðr af verða«. »Hvert er þat ríki?, segir kon-
ungr, er ek má heimilliga fá Haraldi, ef ek hefi óskert
U 132 Danaveldi«. Jarl segir: »þat er Nóregr. Konungar
þeir, er þar eru, eru illir ǫllu landz-fólki, vill hverr
H 198 maðr þeim ilt, sem vert er«. Konungr segir: »Nóregr
er land mikit ok hart fólk, ok er ilt at sœkja við út-
lendan her. Gafsk oss svá, þá er Hákon varði landit,
létu vér lið mikit, en varð engi sigr unninn. Er
Haraldr Eiríksson fóstrson minn ok knésetningr«. Þá
segir jarl: »lǫngu vissa ek þat, at þér hǫfðuð opt veitt

1. -gǫrðir: *gerþ* *F*. vera—sér: til sin koma *J1*. 2. Haraldr: konungr *tf*. *F*, *J1*. jarls: hans *J1*. 2—3. taka—konungr: spvrði *F*. 3. Spyrr: þa *tf*. *J1*. hafi: hefði þa *F*. þá rœðu: þa*v* rað *F*. 4. dags: dag *F*, *J1*. 4—5. Þar—um: .J. sv*ar*. þ*ar* v*m* hefi ek vakat *F*. 4. segir: hakon *tf*. *J1*. 6. ráð: til *tf*. *J1*. hafir ok: *ul*. *F*. því ǫllu: þat allt *J1*. 6—7. faðir—ok: *ul*. *K*, *18*. 7. tók: *K*, *18;* tokt *F*, *J1* (*jfr*. *K.Gísl. Udvalg s. 51—2*). hann: fǫður þinn *K*, *18*. 7—8. Haraldi—þínum: *efter* ríki *F*. 8. í hendr: *ul*. *F*, *J1*. 9. verða: vera *J1;* k*onungr* sv*ar*. *tf*. *F og ul. det følg.* segir kgr. Hvert: hvar *F*, *J1*. 10. Haraldi: h*anvm* *F*. 11. -veldi: r*iki* *F*, *18*. segir: sv*ar*. *F*. 12. eru*(1)*: þ*eir* *tf*. *F*; *ul*. *J1*. illir: *efter* -fólki *F*. 13. segir: m*ællti* *F*. 14. er*(2)*: *ul*. *F*, *J1*. 14—15. við—her: með dana her æða vtlent folk *J1*. 15. oss: *ok* *F*. 16. létu vér: letu mer *J1;* *ver* leto*m* *F*. varð—sigr: sigr var engi *F*, *J1*. 16—17. Er—knésetningr: *sål*. *J1;* *ul*. *K*, *18*, *F*. 18. segir: sv*ar*. *F*. þér hǫfðuð: þeir hofðu *J1*. veitt: v*eíttan* *F*, *18;* yðarn *J1*.

styrk Gunnhildarsonum, en þeir hafa yðr þó engu launat, nema illu. Vér skolum komask miklu léttligarr at Nóregi, en berjask til með allan Dana-her. Sentu boð Haraldi, fóstrsyni þínum, bjóð honum at taka af þér land ok lén, þat sem þeir hǫfðu fyrr hér í Danmǫrk. Stefn honum á þinn fund. Nú má Gull-Haraldr þá lítla stund afla ríkis í Nóregi af Haraldi konungi gráfeld«. Konungr segir, at þetta mun kallat ilt verk, at svíkja fóstrson sinn. »Þat munu Danir kalla, segir jarl, at betra er þat skipti, at drepa víking nórœnan, heldr en bróðurson sinn danskan«. Tala þeir nú hér um langa hríð, þar til er þetta semsk með þeim.

K. 12. Sendiboð Haraldz Gormssonar til Nóregs.

[Ágr. k. 9; Fsk. 41, 42; ÓTr. (Fms.) k. 51, (Flat.) k. 57; Jómsv. (82) k. 4, 5.]

Gull-Haraldr kom enn til tals við Hákon. Segir

---

1. Gunnhildarsonum: synir gunhildar *J1.* 1—2. yðr—illu: þ*at* illo la'nat *F;* yðr þat illa launað *J1.* 2—3. miklu léttl. | at N.: *omv. J1.* 3. til: *ul. F.* allan: *ul. J1.* 4. Sentu: Send tv *F;* senttu *J1.* fóstrsyni: *sål. J1; grafeld* frǫnda *F; ul. K;* J. *18;* f. s. *J2.* þínum: ok *tf. J1.* 5. sem: er *J1.* þeir hǫfðu: *sål. F, J1;* þer hǫfðuð *K, 18.* fyrr: haft *tf. F.* 6—7. Nú . . . þá: *ul. F.* 7. afla ríkis: vinna ʀiki *J1.* 8. konungi: *ul. F, J1.* segir, at: sv*ar. F.* mun: vera *tf. J1.* 9. svíkja fóstrson: *sål. J2, J1, F; ul. K. (åben plads);* b. s. sinn *18.* sinn: jarl mælt*i F og ul. det følg.* segir jarl. 11. nór-: norr- *hdskrr. (undt. 18).* bróðurson sinn: *sål. J1;* b. s. *K, J2;* broðvr .s. *F.* 12. nú: *ul. F.* langa hríð: lengi *F.* 12—13. þar—þeim: *ul. J1.* 14—15. *Overskr. fra 18, J2;* fra gullharalði *J1; mgl. K, F.* 16. tals—Hákon: hakonar iarls ok tala þeir *J1.* Hákon. Segir: .j. *ok* sagði *F.*

jarl honum, at hann hefir nú fylgt hans málum, svá at meiri ván er, at nú myni konungs-ríki liggja laust fyrir honum í Nóregi — »skolu vit þá, segir hann, halda félagskap okrum. Mun ek þá mega veita þér mikit
H 199 traust í Nóregi«. Talar jarl þetta fyrir Gull-Haraldi, þar til er hann lætr sér þetta vel líka. Síðan tala þeir optliga allir, konungr ok jarl ok Gull-Haraldr.
970 Síðan sendi Dana-konungr menn sína norðr í Nóreg á fund Haraldz gráfeldz. Var sú ferð búin allvegliga, fengu þeir þar góðar viðtǫkur ok funnu Harald konung; segja þeir þau tíðendi, at Hákon jarl er í Danmǫrk ok liggr banvænn ok nær ørviti, ok þau ǫnnur
U 133 F 103 tíðendi, at Haraldr Dana-konungr bauð til sín Haraldi gráfeld, fóstrsyni sínum, ok taka þar af sér veizlur, svá sem þeir brœðr hǫfðu fyrr haft þar í Danmǫrk, ok bað Harald koma til sín ok finna sik á Jótlandi. Haraldr gráfeldr bar þetta mál fyrir Gunnhildi ok

---

1. nú fylgt: *omv. J1.* 2. nú—laust: k*onung*r m*v*n*i* læst legia r*iki* *F.* 2. konungs-r. . . laust: *omv. J1.* 3. skolu: skulum *F, J1.* segir hann: *ul. J1.* 4. þá: *ul. F, J1.* 5. Nóregi: hafðu fyrst þat riki. haraldr konungr er nu gamall miog en hann a þan einn son er hann ann litið ok frillu sun er *tf. J1 (mulig den oprl. tekst).* jarl: hakon *F, J1.* 6. lætr: let *J1.* þetta: *ul. F;* þat *J1.* 7. optliga: þetta *J1.* 8. Síðan: þ*vi* nøst *F.* sendi: har*aldr tf. F.* Dana-: haraldr *J1.* í Nóreg: til nor*egs* *F.* 9. á: *ul. F, men* fund *er rettet vistnok fra* fyni, *hvilket forklarer udeladelsen.* Haraldz: konungs *tf. F, J1.* -feldz: *forkortet i hdskrr.* 9—11. Var—konung: *ul. 18 (ved uagtsomhed).* 10. fengu—þar: þ*eir* fengo *F.* þar: *ul. J1.* ok—Harald: er þeir finna *J1.* ok funnu: er þ*eir* fvndo *F.* 11. þeir: honum *K (alene).* er: var *J1.* 12. banvænn: *her beg. bl. 5 i 39.* ok*(3): ul. J1.* 12—13. ǫnnur tíðendi: *omv. F.* 13. sín: *ul. J1.* 14. -syni: -son *J1.* þar: *ul. F.* 15. þar: *ul. J1.* 16. koma—ok: *ul. F.* ok*(2)*—sik: *ul. J1.* Jótlandi: *kap. i F, uden overskr.; 39. overskr. ulæsel.* 17. gráfeldr: *ul. J1.* Gunnh.: moð*vr* s. *tf. F.*

aðra vini sína, lǫgðu menn þar allmisjafnt til, sumum þótti þessi fǫr ekki trúlig, svá sem þar var mǫnnum fyrir skipat; hinir váru fleiri, er fýstu at fara skyldi, þvíat þá var svá mikill sultr í Nóregi, at konungar fengu varliga fœtt lið sitt. Þá fekk fjǫrðrinn þat nafn, er konungar sátu optast, at hann hét Harðangr; árferð var í Danmǫrk at nǫkkurri hlítu, hugðusk menn þá þar mundu fǫng fá, ef Haraldr konungr fengi þar lén ok yfirsókn. Varð þat ráðit, áðr sendimenn fóru í brot, at Haraldr konungr myndi koma til Danmarkar um sumarit á fund Dana-konungs ok taka af honum þenna kost, sem bauð Haraldr konungr.

K. 13. Svikræði Haraldz konungs ok Hákonar jarls við Gull-Harald.

[Ágr. k. 9; Fsk. k. 42, 43; ÓTr. (Fms.) k. 52, (Flat.) k. 58; Jómsv. (82) k. 5; Oddr I k. 11, II k. 15.]

Haraldr gráfeldr fór um sumarit til Danmarkar 970
ok hafði iii. langskip; þar stýrði einu Arinbjǫrn hersir H 200
ór Fjǫrðum. Haraldr konungr sigldi út ór Víkinni ok til Limafjarðar ok lagðisk þar at Hálsi. Var hon-

1. vini: vína*(!) F(dittogr.).* all-: *bortrevet i 39.* -jafnt: rað *tf. 39.* 2. fǫr: ferþ *J1, 18.* 3. fyrir: *ul. F.* 4. þvíat: þuit *J1.* þá var: *omv. og efter* sultr *F.* 5. varliga: eða vart *tf. 39.* sitt: við *tf. F.* 6. er: þar er *J1.* optast: at *tf. 18.* 7. at—hlítu: til nokkurrar hlitar *F, J1, 39.* 8. þá þar: þaðan *F, J1, 39.* 9. Varð: var *F, J1, J2, 39.* ráðit: rað *F.* fóru: feri *J1.* 10. í: *ul. F.* -markar: *fork. K, J2;* -merkor*(!) 18;* -merkr *F, 39, J1.* 11. um: of *F.* 12. sem—konungr: er hann bað *J1;* sem har*alldr* k*onungr* bað h*anvm F.* 13—14. *Overskr. fra 18, J2;* suik við gull haralld *J1; mgl. K, F; ulæsel. 39.* 15. Danmarkar: danmerkr *F, 39; forkortet i de øvrr.* 16. iii.: vi. *J1.* lang-: *ul. F.* þar: þa *J1.* 17. út: *ul. F, 39.* 18. ok*(1)*: yfir *J1; ul. F.* þar—Hálsi: við hals *J1.*

um sagt, at Dana-konungr myndi þar koma brátt. En er þetta frá Gull-Haraldr, þá heldr hann þannug með ix. skipum. Hann hafði áðr búit lið þat at fara í víking. Hákon jarl hafði þá ok búit sitt lið ok ætlaði ok í víking; hafði hann xii. skip ok ǫll stór. En er Gull-Haraldr var brot farinn, þá segir Hákon jarl konungi: »nú veit ek eigi, nema vér róim leiðangrinn ok gjaldim leiðvítit. Nú mun Gull-Haraldr drepa Harald gráfeld; síðan mun hann taka konungdóm í Nóregi; ætlar þú þann þér þá tryggvan, ef þú fær honum svá mikinn styrk?, en hann mælti þat í vetr fyrir mér, at hann myndi drepa þik, ef hann kvæmisk í fœri. Nú mun ek vinna Nóreg undir þik ok drepa Gull-Harald, ef þú vill því heita mér, at ek
U 134 skyla auðvelliga sættask við yðr fyrir þat; vil ek þá gerask yðarr jarl ok binda þat svardǫgum ok vinna Nóreg undir yðr með yðrum styrk, halda þá síðan landinu undir yðart ríki ok gjalda yðr skatta, ok ertu þá meiri konungr, en þinn faðir, ef þú ræðr ii. þjóðlǫndum«. Þetta semsk með þeim konungi ok jarli; ferr þá Hákon með liði sínu at leita Gull-Haraldz.

---

1. koma brátt: *omv. F, 39;* brátt *ul. J1.* 2. frá: fretti *F;* spyrr *J1.* þá: *ul. F.* heldr: helt *J1.* 2—3. þannug með: þa͡ɴig *F; ul. J1.* 4. sitt lið: *omv. F.* 5. ok*(1): ul. F, J1, 18.* víking: hernað *J1.* 6. brot: i brot *F;* i braut *J1;* braut *39.* 6—7. segir—konungi: m*æ*ll*t*i hak*on* .j. vi*ð* k*onung F.* 7. jarl: *ul. 39.* 7—8. nú—leiðvítit: *ul. 18.* leiðangrinn: leiðina *J1.* 8. mun: ma *J1.* 9. -feld: en *tf. J1.* 10. þann—þá: h*ann* þa þer *F;* þer hann þa *J1, 39.* tryggvan: tryan *(ɔ:* trúan*) J1.* 11. svá: slikt ok með *J1.* en: er *J1.* 13. kvæmisk: kuemz *(ur. for* kuemiz*?) J1.* fœri: vm *tf. J1.* mun: vil *F;* ma *J1,* ek: ꝥ *tf. J1 (=* þar*?).* 14. því: *ul. J1.* 15. skyla: sꝃ *J1.* 16. yðarr jarl: *omv. F;* yðvaʀ .j. *39.* ok*(2):* at *J1.* 17. þá: *ul. F, 39.* 18. landinu: rik*it F.* yðart: yðv*ar*t *39.* ok*(2)*: nu *J1.* ertu: e*r*tv þv*(!) 39.* 19. þinn faðir: *omv. F, 39.*

K. 14. Fall Haraldz konungs gráfeldz at Hálsi.

[Ágr. k. 9; Tjodrek k. 4, 6; Fsk. k. 43; Oddr I k. 11, II k. 15; ÓTr. (Fms.) k. 53, (Flat.) k. 59; ÓH (53) k. 13; ÓH (Fms.) k. 12; Jómsv. (75) s. 6, (82) k. 5; Knytl. k. 1.]

Gull-Haraldr kom til Háls í Limafirði, bauð hann F 104
þegar Haraldi gráfeld til orrostu, en þótt Haraldr hefði H 201
lið minna, þá gekk hann þegar á land ok bjósk til orrostu, fylkði liði sínu; en áðr fylkingar gengi saman, þá eggjar Haraldr gráfeldr hart lið sitt ok bað þá bregða sverðum; hljóp þegar fram í ǫndverða fylking ok hjó til beggja handa. Svá segir Glúmr Geirason í Gráfeldardrápu:

115. Mælti mætra hjalta
malmóðinn sá, blóði,
þróttar orð, es þorði
þjóðum vǫll at rjóða —
víðlendr of bað vinda
verðung Haraldr sverðum,
frægt þótti þat flotnum
fylkis orð, at morði.

Þar fell Haraldr konungr gráfeldr; svá segir Glúmr 970
Geirason:

1—2. *Overskr. fra 18. J2;* fall grafelldz .h.*(!) J1; mgl. K. F, ulæsel. 39.* 3. bauð hann: *omv. F.* 4—6. en—orrostu: *sål. J1; ul. K. 18, J2, F, 39; sætn. er åbenbart oversprungen (*orrostu . . . . orrostu*) i det hdskr., hvorfra K, F. 39 stammer; herpå tf. F. 18, J1. J2:* ok. 6. gengi: gengo *F, 18.* 7. þá*(1): ul. F.* hart: miog *J1; ul. F.* 8. sverðum: suerþunum *J1.* 9—10. Glúmr—Gráf.dr.: g. s. *J1.* 10. í Gráf.dr.: *ul. F;* grafeldz *skr. 18;* grafeldar *skr. 39.*

11—18. **115. vísa.** 1. mætra: mettra *J1.* 3. es: er *alle.* 5. of: *sål. J1;* um *de øvrr.* vinda: vinða *39.* 6. Haraldr: harlldz *F;* har.llz *39.* 7. flotnum: flot... *39.* 8 fylkis: .ylkis *39.* 19. konungr: *ul. F. J1. 18.* 20. Geirason: *ul. F.*

116. Varð á víðu borði
viggjum hollr at liggja
gætir Glamma sóta
garðs ey Limafjarðar.
Sendir fell á sandi
sævar bals at Halsi
(olli jǫfra spjalli)
orðheppinn (því morði).

Þar fell flest lið Haraldz konungs með honum; þar fell Arinbjǫrn hersir. Þá var liðit frá falli Hákonar
(975) Aðalsteinsfóstra xv. vetr, en frá falli Sigurðar Hlaðajarls xiii. vetr. Svá segir Ari prestr Þorgilsson, at Hákon jarl væri xiii. vetr yfir fǫðurleifð sinni í Þránd-
H 202 heimi, áðr Haraldr gráfeldr fell, en vi. vetr ina síðǫrstu, er Haraldr gráfeldr lifði, segir Ari, at Gunnhildarsynir ok Hákon bǫrðusk, ok stukku ýmsir ór landi.

K. 15. Dauði Gull-Haraldz.

[Ágr. k. 9, 10; Tjodrek k. 5; Hist. Norw. 111; Fsk. k. 44, 45; ÓTr. (Fms.) k. 54, (Flat.) k. 60; ÓH (53) k. 13, 14; ÓH (Fms.) k. 12; Jómsv. (75) s. 6, (82) k. 5.]

Hákon jarl ok Gull-Haraldr funnusk litlu síðarr

1–8. **116. vísa.** *(Jfr. K.Gísl. Quantitet 11–12, Njála II, 400.)* 2. at: *afrevet 39.* 4. garðs: garð *J1.* ey: *skr. sammen med* Lima *i K, F, 39.* fjarðar: . . . rþar *39.* 6. sævar: *sål. J1, 39 (æ beskadiget), F (ǿf);* sjávar *K, 18.* Hálsi: . . . . i *39.* 7. olli: *afrevet 39.*

9. Haraldz—honum: hans *J1.* konungs: *ul. 39.* 10. Hákonar: *konungs tf. F, 39.* 11. Hlaða-: *ul. F.* 12. Þorgilsson: hinn froþi *F.* 13. jarl: *efter* vetr *J1.* yfir: *sål. F, J1, 39;* i fra *K, 18.* 15. Ari: *ul. J1.* 16. bǫrðusk: vm noʀeg *tf. J1.* stukku: steyktvz *J1.* 18. *Overskr. fra 18, J2;* hengðr gull .h. *J1; mgl. K, F; ulæsel. 39.* 19. funn-: *sål. 39;* fund- *de øvrr.*

en Haraldr gráfeldr fell; leggr þá Hákon jarl til orrostu
við Gull-Harald, fær Hákon þar sigr, en Haraldr var U 135
handtekinn ok lét Hákon hann festa á gálga. Síðan
fór Hákon jarl á fund Dana-konungs ok sættisk við
hann auðvelliga um dráp Gull-Haraldz, frænda hans.
Síðan býðr Haraldr konungr her út um alt sitt ríki
ok fór með dc. skipa. Þar var þá með honum Hákon
jarl ok Haraldr grenski, sonr Guðrøðar konungs, ok
mart annarra ríkismanna, þeira er flýit hǫfðu óðǫl
sín fyrir Gunnhildarsonum. Helt Dana-konungr her 970
sínum sunnan í Víkina ok gekk landzfólk alt undir
hann; en er hann kom til Túnsbergs, þá dreif til
hans mikit fjǫlmenni, ok fekk Haraldr konungr lið
þat alt í hendr Hákoni jarli, er til hans hafði komit
í Nóregi, ok gaf honum til forráða Rogaland ok Hǫrða-
land, Sogn, Firðafylki, Sunn-Mœri ok Raumsdal ok
Norð-Mœri — þessi vii. fylki gaf Haraldr konungr Hákoni
jarli til forráða með þvílíkum formála, sem Haraldr
inn hárfagri gaf sonum sínum, nema þat skilði, at H 203 F 105

1. jarl: *ul. J1=l. 4.* 2. fær—þar: fek .j. *J1.* en: gvll *tf. F.* var: varð *F. J1.* 3. hann: *ul. 39.* hann festa: .j. festa hann *J1.* 5. -velliga: velldl*iga* *F, 39.* 6. býðr: byr *F, J1, 39.* sitt ríki: *omv. J1, 39.* 7. ok: k*onungr F.* dc.: ví. hvndr*vt* *F;* vii. hvndrvd *J1.* 8. jarl: sigvrðar .s. *tf. F, 39.* sonr—kgs: gvðr'. s. *F.* 9. óðǫl: oðol *K, 39, 18;* oþal *F;* oþaul *J1.* 10. sín: or nor*egi tf. F.* Gh.sonum: af *(*or *39)* noregi *tf. J1, 39.* Helt D.-kgr: *omv. F.* 11. sínum: þ*eim F.* 11—12. gekk—hann: lagði land allt vndir sig *J1.* 11. landz-: l*and* *39.* 12. þá: *ul. F.* 14—15. er—Nóregi: *ul. J1.* 14. hafði komit: kom *F.* 15. ok*(2): ul. J1.* 16. Sogn: *ok tf. F.* Sunn-: *ul. 18.* ok*(1):* nordmæri *J1 og ul. det følg.* ok N. 16—17. ok Norð-M.: *ul. F, 39.* 17—18. Hákoni jarli: iarlinum *J1;* .j. *39.* 18. til forráða: *ul. F.*

Hákon skyldi eignask þar ok svá í Þrándheimi ǫll konungs-bú ok landz-skyldir, hann skyldi ok hafa konungs-fé, sem hann þyrpti, ef herr væri í landi. Haraldr konungr gaf Haraldi grenska Vingulmǫrk, Vestfold ok Agðir til Líðandisness ok konungs-nafn, ok lét hann þar hafa ríki með ǫllu slíku, sem at fornu hǫfðu haft frændr hans ok Haraldr inn hárfagri gaf sonum sínum. Haraldr grenski var þá xviii. vetra ok varð síðan frægr maðr. Ferr þá Haraldr Dana-konungr heim með allan Dana-her.

K. 16. Ferð Gunnhildarsona ór landi.

[Fsk. k. 45; jfr. Tjodrek k. 6; ÓTr. (Fms.) k. 55, (Flat.) k. 61; ÓH (53) k. 14; ÓH (Fms.) k. 12.]

Hákon jarl fór með liði sínu norðr með landi. En er Gunnhildr ok synir hennar spurðu þessi tíðendi, þá samna þau her, ok varð þeim ilt til liðs; tóku þau enn it sama ráð, sem fyrr, sigla vestr um haf með þat lið, er þeim vill fylgja, fara fyrst til
U 136 Orkneyja ok dvǫlðusk þar um hríð. Þar váru áðr

---

1. Hákon: iarl *J1.* þar: þat *J1.* þar—svá: r*iki* þ*essi.* þ*ar með F.* svá: *ul. J1, 18.* 1—2. í Þr. | ǫll—bú: *omv. F.* 2. landz-: *ul. K. 18.* hann skyldi: *ul. J1, 18.* 3. hann: *ul. 39.* ef: er *J1.* 5. ok*(1): ul. J1.* 6. ok—ríki: hafði h*ann F.* hann—hafa: hafa þat *J1.* þar hafa: hafa þ*at 39.* slíku: rik*it tf. F; ul. J1.* 6—8. at—sínum: haft hofðo frønðr h*ans F.* 7. haft: *ul. J1.* 7—8. ok—sínum: *ul. J1.* 9. ok varð: v*ar*þ h*ann F.* 9—10. Ferr—konungr: haralldr konungr for þa *J1.* 10. allan: *ul. J1.* Dana-her: h*er* sín *F.* 11. *Overskr. fra 18. J2;* fra hakoni jarli *J1; mgl. K. F; ulæs. 39.* 13. hennar: *ul. J1.* spurðu: spyria *F, J1; afrevet 39.* 14. varð þeim: verþr *J1.* 15. sigla: at þa*u* sigldu *J1.* 16. þat lið: þi liðe *J1.* þeim: honom *K; i J2 rettet til* þeim *af Asg. selv.* vill: vildi *F, J1, 39.* fara fyrst: helldu þa*u J1.* 17. ok—hríð: *ul. J1.* um: of *F.* áðr: þa*u(!, =* þá*!) J1.*

jarlar synir Þorfinnz hausakljúfs Hlǫðvir ok Arnviðr, Ljótr ok Skúli. Hákon jarl lagði þar land alt undir sik ok sat þann vetr í Þrándheimi; þess getr Einarr 970—71
skálaglamm í Velleklu:

117. Sjau fylkjum kom silkis
(snúnaðr vas þat) brúna
geymir grundar síma
grandvarr und sik (landi).

Hákon jarl, er hann fór sunnan með landi um sumarit ok landzfólk gekk undir hann, þá bauð hann þat H 204
um ríki sitt alt, at menn skyldu halda upp hofum ok blótum, ok var svá gǫrt; svá segir í Velleklu:

118. Ǫll lét senn enn svinni
sǫnn Einriða mǫnnum,
herjum kunnr, of herjuð
hofs lǫnd ok vé banda;
at veg jǫtna vitni
valfalls of sæ allan

---

1. jarlar: iarlla *J1.* Hlǫðvir: hlaðver *J1;* hlaðv*ir* *F;* lauðuér *39;* Loðvir *K.* 1—2. ok . . . ok: *ul. J1.* 1. ok *ul. F, 39.* Arnviðr: Arnfinnr *J1.* 2—3. þar—sik: þa vndir sig allan nor*eg* *F.* 2. þar: *ul. J1;* þa *39.* 3. þess getr: sva segir *F, J1.* 4. skálaglamm: *ul. F.*

5—8. **117. vísa.** 1. Sjau: Siǫ *J1.* 2. snúnaðr: snuðaðr *J1.* vas: var *alle.* 3. síma: sinnar *J1.*

9. Hákon—hann: Þa *er* hak*on* .j. *F.* er hann: *ul. J1.* um: of *F.* 10. landzf. gekk: gek allt folk *J1.* -fólk: folkit *39.* þá: *ul. F.* 10—11. þat—alt: v*m* allt sítt r*iki* *F.*

13—18. **118. vísa.** 1. senn: saɴ *K, 18.* enn: hiɴ *K, 18, F, 39;* inn *J1.* 2. sǫnn: sun*n* *39.* Einriða: eindriþa *F, 39 (*-da*).* 3. herjum: herion *F, 39;* hueriom *18.* kunnr: *K, 18;* kunn *F, J1, 39.* of: um *K, 18 = l.* 6. 5. at: aðr *F, J1, 39.* veg: ut *F, 39;* ve *J1.* 6. sæ: sia *alle.*

(þeim stýra goð) geira
garðs Hlóriði farði.

119\. Ok herþarfir hverfa,
hlakkar móts, til blóta,
rauðbríkar fremsk rœkir
ríkr, ásmegir, slíku;
nú grœr jǫrð sem áðan,
aptr geirbrúar hapta
auðrýrir lætr ǿru
óhryggva vé byggva.

120\. Nú liggr alt und jarli
(ímunborðs) fyr norðan
(veðrgœðis stendr víða)
Vík (Hákonar ríki).

970—71 Inn fyrsta vetr, er Hákon réð fyrir landi, þá gekk síld upp um alt land ok áðr um haustit hafði korn vaxit, hvar sem sáit hafði verit. En um várit ǫfluðu menn sér frækorna, svá at flestir bœndr søru jarðir sínar, ok varð þat brátt árvænt.

8\. Hlóriði: hloðriðe *J1;* loriþi *39.*

3—10. **119. vísa.** 1—8 *mgl. J1.* 4. ásmegir: *sål. F, 39;* ásmegi *K, 18 (*al*).* 8. óhryggva . . . byggva: ohryggia . . . byggia *K, 18, F, 39.*

11—14. **120. vísa.** 4. Hákonar: *sål. K, 18, F, 39;* hak̄ *J1.*

15\. Inn: *Her beg. 39 og F et nyt kap., 39 med overskr.* arferð i noregi *(meget afbleget); F mgl. overskr.* Hákon: .j. *tf. F.* fyrir: *ul. J1.* þá: *ul. F.* þá gekk: *omv. 39.* 15—16. síld upp: *omv. J1.* alt land: *omv. J1.* 17. sáit: sað *J1.* 18—19. svá—árvænt: batnaðe brat arferþ *J1.*

K. 17. Orrosta. H 205

[Fsk. k. 45; ÓTr. (Fms.) k. 55, (Flat.) k. 62; jfr. ÓH (53) k. 14; ÓH (Fms.) k. 12.]

Ragnfrøðr konungr, sonr Gunnhildar, ok Guðrøðr, F 106
annarr sonr Gunnhildar — þeir ii. váru þá á lífi sona Eiríks ok Gunnhildar; svá segir Glúmr Geirason í Gráfeldardrápu:

121. Fellumk hǫlf, þás hilmis
hjǫrdrífa brá lífi,
(réðat oss til auðar)
auðvǫn (Haralds dauði);
en ek veit, at hefr heitit
hans bróðir mér góðu
(séa getr þar til sælu
seggfjǫlð) hvaðarr tveggja.

Ragnfrøðr byrjaði ferð sína um várit, þá er hann hafði i. vetr verit í Orkneyjum. Helt hann þá vestan 971

1. *Overskr. fra 18, J2;* En fra iarli ok gunhildarsonum *J1; mgl. K, F, 39. Med dette kap. (uden overskr.) beg. det 3. blad i AM 325, VIII.* 2. Ragnfrøðr: Ragnfreðr *F, J1;* Ragnfræyðr *39;* Rangfrǫðr *325;* -froðr *K.* 2—4. konungr—Gunnhildar: *ok* GVÐRAÐR lifðo þa eft*ir* .ss. GVNh*ildar ok* eiri*ks* bloð ox*ar F.* 2. sonr G.: *omv. 39, 325; ul. J1, 18;* sonr *skr.* s. *i alle.* Guðrøðr: gudręþr *J1; fork. i 39;* -roþ(ð)r *de øvrr.* 3. sonr: svn *325 = l. 4.* annar—á: voru ii. þa *J1.* Gunnhildar: henn*ar 325.* 3—4. á—ok: eft*ir* af svnvm GVNh*ildar 325.* sona Eiríks: eiRiks ss. *J1.* 4—5. í Gráf.dr.: *ul. F, J1.*

6—13. **121. vísa.** 1. Fellumk: Fellumz *K, F, 18, 39 (o);* fellomk *J1;* Fellv*m*k *325.* þás: þa er *alle (*er *dog bortrevet i 39).* 4. Haralds: *sål. K, 325;* haR *39;* har. *F;* haR *J1.* 5. en: eN *F, 325.* hefr: hofr *39, F;* hefir *de øvrr.* 8. segg: seGs *K, 18.* -fjǫlð: -fioð *39.* hvaðarr: hvaþar *K, 18;* hvaðar *39;* hvadar *J1;* kvaðar *325;* hvat ár *F.* tveggja: tveggi *i alle.*

14. Ragnfrøðr: Rangnf*re*ðr k*onvng*r *325.* um várit: of svmar*it F.* várit: svmarít *39.* þá: *ul. J1.* 15. i. vetr verit: *omv. J1, 325, 39.* þá vestan: vestan lidi sinv *J1.* vestan: avstr *325.*

U 137 til Nóregs ok hafði frítt lið ok skip stór. En er hann kom í Nóreg, þá spurði hann, at Hákon jarl var í Þrándheimi. Helt Ragnfrøðr þá norðr um Stað ok herjaði um Sunn-Mœri, en sumt fólk gekk undir hann, sem opt verðr, þá er herflokkar ganga yfir land, at þeir, er fyrir eru, leita sér hjálpar, hverr þannug, sem vænst þykkir. Hákon jarl spurði þessi tíðendi, at ófriðr var suðr um Mœri. Réð jarl þá til skipa ok lét skera upp herǫr, býsk sem hvatligast ok helt út eptir firði. Varð honum gott til liðs; varð fundr þeira
H 206 Ragnfrøðar ok Hákonar jarls á Sunn-Mœri norðarliga. Helt Hákon þegar til orrostu, hann hafði lið meira ok skip smæri; orrosta varð hǫrð ok veitti Hákoni þyngra, þeir bǫrðusk um stafna, sem þar var siðr til. Straumr var í sundinu ok hóf ǫll skipin saman inn at landinu. Jarl lét ok hamla at landinu, þar er honum þótti bezt til upgǫngu. En er skipin kendu niðr, þá gekk jarl ok alt lið hans af skipum ok drógu upp, svá at óvinir þeira skyldu eigi mega út draga. Síðan fylkði

---

1. skip stór: *omv. 325.* 2. í Nóreg: v*ið* nor*eg* *325.* þá: *ul. F.* 3. þá: *ul. J1.* 4. um: of *F.* en—gekk: geck svmt folk *F.* 5. opt: optazt *J1;* optaz *325.* ganga: f*ara* *F.* land: landit *J1.* 6. þannug: þaɴig *F. 325 (nn);* þannog *J1.* sem: er *F.* 7. spurði: spyrr *18, F, 39, J1, 325.* at: e*r* *325.* 8. var: er *J1, 18.* Réð: rędr *J1.* 9. lét: lætr *J1.* býsk: *ul. 325.* hvat-: skiot- *F.* helt: helldr *J1.* 10. Varð honum: *omv. F.* liðs: oc *tf. 39.* varð: *efter* jarls *F, J1.* þeira: *ul. 325.* 11. Ragnfrøðar: k*onungs* *tf. F, 325.* jarls: *ul. 39.* 12. Hákon: iarl *tf. F, 325.* ok: en *F, J1.* 13. orrosta—hǫrð: þ*ar* v*ar*ð horð or*rost*a *325.* Hákoni: i*arli* *325.* þyngra: iarli þungt *J1.* 14. þar: þa *J1, 325.* 15. ǫll skipin: *omv. J1.* skipin saman: *omv. F.* 16. Jarl: -in*n* *tf. 325.* ok: *ul. J1.* landinu: landi *F, 39, J1, 18.* er: sem *F, J1.* 17. til: *ul. 325.* skipin: skip *J1.* niðr: grvɴz *325.* 18. ok—skipum: a land með allt liþit *J1.* alt: *ul. 325.* skipum: skipunum *F, 39, 325, 18.* upp: skipin *tf. J1, 325.* 19. skyldu: skylldi *325.* mega—draga: d*r*a*ga* f*r*a þ*eim* *325.*

jarl á vellinum ok eggjaði Ragnfrøð til upgǫngu. Þeir Ragnfrøðr lǫgðu útan at, ok skutusk á langa hríð; vildi Ragnfrøðr ekki á land ganga, ok skilðusk at svá búnu. Helt Ragnfrøðr sínu liði suðr um Stað, þvíat hann óttaðisk landher, ef drifi til Hákonar jarls. En jarl lagði fyrir því eigi optarr til orrostu, at honum þótti borða-munr of-mikill. Fór hann þá um haustit norðr til Þrándheims ok var þar um vetrinn, en Ragnfrøðr konungr hafði þá alt fyrir sunnan Stað, Firðafylki, Sogn, Hǫrðaland, Rogaland. Hafði hann fjǫlmenni mikit um vetrinn; ok er váraði, bauð hann 972 leiðangri út ok fekk lið mikit, fór hann þá um ǫll þau fylki at afla sér liðs ok skipa ok annarra fanga, þeira er hann þurpti.

K. 18. Orrosta í Sogni.

[Fsk. k. 45; ÓTr. (Fms.) k. 56, (Flat.) k. 63.]

Hákon jarl bauð liði út, þá er váraði, alt norðan 972 ór landi. Hann hafði mikit lið af Hálogalandi H 207

1. jarl: upi *tf. J1.* Ragnfrøð: k*onung tf. 325.* til: *hermed ender det 5. blad i 39.* up-: land *J1.* 2. Ragnfrøðr: rang- *325;* konungr *tf. J1.* útan at: at vttan *F.* 3. hríð: dag*(!) tf. 325.* 4. at—búnu: m*eð* þ*vi* at síɴí *F.* Ragn-: rangn *325 og tf.* k. sínu liði: *omv. F. J1.* 5. land-: landz- *J1.* 6—7. En—mikill: *ul. J1.* 6. fyrir: *ul. F, 325.* optarr: *ul. 325.* 7—8. hann—norðr: iarl norðr vm hꜹstið *J1.* um haustit: *ul. 325.* 8. ok—vetrinn: þi at honum þotti borða munr of mikill at beriaz *J1.* 10. Firðaf.—Rogaland: *ul. J1.* Sogn: *ok tf. F.* Hafði hann: *omv. F.* 11. vetrinn: sig *J1.* ok: enn *F, 325.* 11—14. hann—þurpti: R. konungr vt lidi miklu vm hꜹrdaland ok rogaland fek hann lið mikit *J1.* 12. leiðangri út: *omv. 325.* 12—13. þau fylki: *omv. F.* 14. þurpti: at h*afa tf. F.* 15. *Overskr. fra 18, J2;* Gunhilldar synir stvkv *J1;* oʀosta hak*o*nar .j. *325; mgl. K, F.* 16. þá: *ul. F, J1.* 16—17. þá—landi: v*m* allan nor*eg 325.* 16. norðan: norðr̃ *K, 18 (*norþan *J2).* 17. mikit lið: *omv. J1.*

F 107 ok Naumudali, svá at allt frá Byrðu til Staðs hafði U 138 hann lið af ǫllum sjálǫndum, honum drósk herr um ǫll Þrœndalǫg, svá um Raumsdal. Svá er at kveðit, at hann hafði her af iiii. fólklǫndum: honum fylgðu vii. jarlar, ok hǫfðu þeir allir saman ógrynni liðs; svá segir í Velleklu:

122. Hitt vas meir, at Mœra
morðfíkinn lét norðan
folkverjandi fyrva
fǫr til Sogns of gǫrva;
ýtti Freyr af fjórum
folklǫndum (sá branda
Ullr stoð af því allri
yrþjóð) Heðins byrjar.

123. Ok til móts á Meita
mjúkhurðum fram þurðu
með svǫrgœli Sǫrva
sjau landrekar randa;

---

1. ok Naum.: *ul. J1.* -dali: dal *325.* at: *ul. F. J1. 325.* Byrðu: *ok tf. F.* 2. sjá-: sið- *325.* 2—4. honum—at: *ul. J1.* 2. drósk: *ok tf. F.* 3. svá: *ok tf. F.* Svá: ok sva *F, 325.* 4. hafði: hefði *F. 325.* her: lið *J1.* fólk-: þioð- *F.* 5. hǫfðu—liðs: hafði hverʀ þeira sama*(?)* fiolmenni hers *325.* þeir: *ul. J1.* liðs: hers *J1.*

7—14. **122. vísa.** 1. vas: var *alle.* Mœra: møra *F;* męira *325;* mæra *de øvrr.* 2. morð-: mork *F.* 3. fyrva: *sål. K, 18, F, 325;* fyʀua *J1.* 4. Sogns: sokns *J1.* of: um *K, 18.* gǫrva: ger- *alle.* 5. ýtti: yti *K, 325.* 6. sá: fta*(?) J1 (eller = skala?).* branda: brandi *F.* 7. af: a *K, 18, J2, F, 325.* 8. yr-: ýr- *F.*

15—18. **123. vísa.** 1. Ok—Meita: Hítt var meíʀ at møra *F.* Meita: mǫta *J1;* mivta *325.* 2. mjúk-: mió- *F.* 3. svǫrgœli: svǫrgǫli *K;* svorgoli *325;* svǫrgeli *J1;* sargǫli *F.* Sǫrva: sarva *K;* sarva *F;* sǒrva *325;* suarfa *J1.* 4. sjau: sið *J1.* -rekar: -reki *J1.* randa: landa *18.*

glumði allr, þás Ullar
eggþings Heðins veggjar
(gnótt flaut nás fyr nesjum)
Nóregr, saman fóru.

Hákon jarl helt liði þessu ǫllu suðr um Stað. Þá spurði hann, at Ragnfrøðr konungr með her sinn væri farinn inn í Sogn, snøri þá þannug sínu liði, ok varð þar fundr þeira Ragnfrøðar. Lagði jarl skipum sínum at landi ok haslaði vǫll Ragnfrøði konungi ok tók orrostu-stað; svá segir í Velleklu:

124. Varð fyr Venða myrði,
víðfrægt en, gramr, síðan
gerðisk mest at morði
mannfall, við styr annan;
hlym-narfi bað hverfa H 208
hlífar flagðs, ok lagði
jalks við ǫndurt fylki
ǫndur »fǫrf«, at landi.

Þar varð allmikil orrosta. Hafði Hákon jarl lið miklu

5. allr: allt *F*. þás: þa er *alle*. 6. -þings: -þíng *325*.

5. liði—ǫllu: her þessum ollum *J1*, *325*; þessom her ollum *F*. suðr um: fyri norþan *J1*. 6. með—sinn: *ul*. *J1*. her: *ul*. *F*. 7. væri: var *J1*, *325*. Sogn: sokn *J1* = *287*.2. snøri: jarl *tf*. *F*, *J1*. þannug: þan̄ig *F*; þangad *J1*; iarl *325*. 8. varð: verþr *J1*, *F*. Ragnfrøðar: *ul*. *F*; konungs *tf*. *J1*, *325*. 8—9. skipum sínum: skip sin *J1*, *325*; skípí síno *F*. 9. vǫll | R. k.: *omv*. *J1*. Ragnfrøði: *ul*. *325*. 10. tók orrostu-stað: tokz oʀosta *325*.

11—18. **124. vísa.** 1. Venða: vinda *alle*. 2. -frægt: fregr *325*. 3. gerðisk: gerðiz (-zt *F*) *alle* (-þ- *K*, *J1*). 5. hlym-narfi: hlum rarfi *J1*. 6. flagðs: flaðz *325*. 7. ǫndurt: *alle* (ort *el*. urt). 8. ǫndur »fǫrf«: ondur fǫrf *K*, *18*; ǫnðr fǫrf *J1*; ondvr forf(?) *325*; ǫndvr þorf *F*. at: af *F*.

19. Hafði | H. j.: *omv*. *F*; jarl *ul*. *J1*. lið: *efter* meira *J1*.

meira ok fekk sigr. Þetta var á Þinganesi, þar er mœtisk Sogn ok Hǫrðaland. Ragnfrøðr konungr flýði til skipa sinna, en þar fell af liði hans ccc. manna; svá segir í Velleklu:

125. Strǫng varð gunnr, áðr gunnar
gammi nás und hramma
þrengvimeiðr of þryngvi
þrimr hundruðum lunda,
knátti hafs at hǫfðum
(hagnaðr vas þat) bragna
folkeflandi fylkir
fangsæll þaðan ganga.

Eptir orrostu þessa flýði Ragnfrøðr konungr ór Nóregi, en Hákon jarl friðaði land ok lét fara aptr norðr her þann inn mikla, er honum hafði fylgt um sumarit, en
972—73 hann dvalðisk þar um haustit ok um vetrinn.

U 139 **K. 19.** Kvánfang Hákonar jarls.

[Fsk. k. 65.]

Hákon jarl gekk at eiga konu þá, er hét Þóra, dóttir Skaga Skoptasonar, ríks mannz. Þóra var allra

1. fekk: hann *tf. J1.* 1—2. Þetta—Hǫrðaland: *ul. F.* Þinga-: Digra- *J1;* dínga *325.* er: *ul. 325.*

5—12. **125. vísa.** 1. varð: var *J1, F.* gunnr: gum*(!) J1;* guðr *de øvrr.* gunnar: gumar *J1;* gvmn*ar F.* 2. gammi: glam*mi 325.* hramma: hra*m*mí *F.* 3. þrengvi-: þreyngvi *K, 18. F;* þręngvi *J1;* þrongvi *325.* of: um *K. 18;* aðr *J1.* 5. hafs: háꝼ *F.* at: af *J1.* 7. -eflandi fylkir: eflanda fylkis *F.* 8. fang- . . . ganga: feng . . . gengí *F.*

14. friðaði—ok: *ul. J1.* land: l*and*ít *F.* aptr: *ul. J1; efter* norðr *325.* norðr: *ul. F.* 15. inn mikla: allan *J1.* 16. þar: suðr *J1. 325.* ok: *sva tf. F.* 17. *Overskr. fra 18. J2. F;* fra tiþinda skopta *J1;* f*ra* hak*oni* i. *(?) 325; mgl. K.* 18. gekk—Þóra: feck kono þ*e*irar e*r* þora h*et F.* 18—19. konu —dóttir: dottur *J1.* 19. Skoptas.: þa er þora heit *tf. J1.*

kvinna fríðust; þeira synir váru Sveinn ok Hemingr; Bergljót hét dóttir þeira, er síðan átti Einarr þambarskelfir. Hákon jarl var kvinnamaðr mikill ok átti mǫrg bǫrn. Ragnhildr hét dóttir hans; hana gipti H 209 hann Skopta Skagasyni, bróður Þóru. Jarl unni F 108 Þóru svá mikit, at hann gerði sér svá miklu kærri, en aðra menn, frændr Þóru, ok var þó Skopti, mágr hans, mest metinn af ǫllum frændum hennar. Jarl veitti honum stórar veizlur á Mœri. En hvert sinn er þeir váru í leiðangri, þá skyldi Skopti leggja skip sitt næst skipi jarls, en engum skyldi þat hlýða, at leggja skip milli skipa þeira.

K. 20. Fall Tíðenda-Skopta.

[Fsk. k. 65.]

Þat var á einu sumri, er Hákon jarl hafði leiðangr úti, þá stýrði þar skipi með honum Þorleifr spaki. Eiríkr var ok þar í fǫr; var hann þá x. vetra eða xi. En er þeir lǫgðu til hafnar á kveldum, þá lét Eiríkr sér ekki líka annat, en þeir legði til lægis næst skipi jarls. En er þeir kómu suðr á Mœri, þá kom

1. váru: þeir *tf. F, 325.* 2—3. þambarskelfir: þa*mbar* skelm*ir 325;* þamba- *K; fork. i F, J1.* 6. mikit: mioc *18.* sér: *ul. F.* svá: *ul. J1, 325.* 7. en—menn | frændr Þ.: *omv. F.* ok: *ul. F.* 8. frændum hennar: þ*eim F.* 8—9. Jarl veitti: *omv. F.* 10. þá: *ul. F.* 11. engum: oðrum *tf. J1, 325.* þat: *ul. F.* leggja: nokk*vt tf. F.* 12. skipa þeira: *omv. F, 325.* 13. *Overskr. fra 18, J2;* Dráp skopta Sk*aga* s. *F; fra* eiriki *ok* skopta *325; ingen kap. J1; mgl. K.* 14. er: at *F.* 15—16. þá—spaki: þ*ar* styrði eíno skipi þorleífr hín spaki *F.* 15. þar skipi: erik*(!)* s. hans skipi þar var a *J1.* 16. Eiríkr: s. hak*onar iarls tf. F.* ok: þa *F;* þa oc *325.* ok—hann: *ul. J1.* var hann: *omv. F.* 17. hafnar: hafna *325.* þá lét: lǫtr *F.* 18. líka annat: *omv. F.* þeir: h*ann 325.* til lægis: *ul. 325.* 19. skipi jarls: *omv. F, J1.* þá: *ul. F.*

þar Skopti, mágr jarls, með langskip, vel skipat. En er þeir róa at flotanum, þá kallar Skopti, at Þorleifr skyli rýma hǫfnina fyrir honum ok leggja ór læginu. Eiríkr svarar skjótt, bað Skopta leggja í annat lægi. Þetta heyrði Hákon jarl, at Eiríkr, sonr hans, þóttisk nú svá ríkr, at hann vill ekki vægja fyrir Skopta, kallar jarl þegar, bað þá leggja ór læginu, segir, at þeim myndi annarr vera verri, segir, at þeir mundu vera barðir. En er Þorleifr heyrði þetta, hét hann á menn sína ok bað leggja skipit ór tengslum, ok svá var gǫrt; lagði þá Skopti í lægit, þat sem hann var vanr at hafa næst skipi jarls. Skopti skyldi segja H 210 tíðendi ǫll jarli, þá er þeir váru báðir samt, en jarl sagði Skopta tíðendi, ef hann spurði fyrr; hann var U 140 kallaðr Tíðenda-Skopti. Um vetrinn eptir var Eiríkr með Þorleifi fóstra sínum, en um várit snimma fekk Eiríkr sér sveit manna. Þorleifr gaf honum skútu xv.-sessu með ǫllum reiða, tjǫldum ok vistum. Helt

---

1. mágr jarls: *omv. J1.* jarls: h*ans* *325.* vel: al- *F.* 2. þá: *ul. F. J1.* Þorleifr: hin*n* spakí *tf. 325 (men* spakí *er overstreget).* 3. skyli: skylldi *F.* hǫfnina: hofn *325.* fyrir honum: *ul. F.* ok—læginu: *ul. 325;* en *tf. J1.* 5. Hákon: *ul. 325.* 5—6. sonr—nú: v*ar* *F;* s. *skr. de øvrr.;* þ*o*tti *skr. 325.* 6. vill: villdi *F. 325.* ekki: eigi *K.* fyrir: *ul. 325.* 7. segir: sagði *J1, 325;* s. *F.* 8. annarr vera: v*er*a anar̂ kostr *F.* vera: *ul. J1, 325.* segir: sagði *J1;* ok *F. 325.* at—mundu: m*un*do þ*eir* *F.* 9. barðir: brát *tf. F.* 10. ok bað: at þeir skylldo *J1.* skipit: *ul. F;* skípin *325.* 10—11. svá var: *omv. F, J1, 325.* 11. lægit: lægi *J1;* hofn *325.* þat: þa *325.* sem: e*r* *F.* 12. at hafa: *ul. 325.* skipi jarls: *omv. F;* iarli *325.* 13. tíðendi ǫll | jarli: *omv. J1;* j. ǫ. t. *325.* báðir: a *325.* samt: saman *F.* 14. tíðendi: *ul. 325.* spurði: fretti *F.* fyrr: fyrri *J1, 325.* 15—16. Eiríkr—sínum: þ*or*leifr oc eir*ikr* baðir sam*an* *325.* 16. snimma: *ul. J1.* 17. sveit manna: *sål. F, 325, J1, 18, J2; omv. K, men med omflytningstegn.* 18. xv.: tvítvg *F.* reiða: oc *tf. 325.* tjǫldum . . vistum: *omv. F.*

Eiríkr þá út eptir firði ok síðan suðr á Mœri. Tíðenda-Skopti fór með xv.-sessu, skipaða, millum búa sinna, en Eiríkr leggr til móts við hann ok til bardaga; þar fell Skopti, en Eiríkr gaf grið þeim mǫnnum, er þá stóðu upp; svá segir Eyjólfr dáðaskáld í Bandadrápu:

126. Meita fór at móti
mjǫk síð of dag skíði
ungr með jǫfnu gengi
útvers frǫmum hersi,
þás riðloga reiðir
randvallar lét falla
(ulfteitir gaf ǫtu
opt blóðvǫlum) Skopta.

127. Hoddsveigir lét hníga
harða ríkr, þás barðisk,
(-logreifis brátt lífi
land-) mens Kíar (sanda).
Stálœgir nam stíga
stafns flatbalkar hrafna

1. þá: *ul. F.* síðan: *sva F.* 2. skipaða: *ul. 325.* millum: milli *J1. 325.* 3. leggr: lagði *J1.* móts—bardaga: bard*aga* við h*ann F.* 4. þar fell: *omv. F, J1.* 5. þá: *ul. 325.* stóðu upp: *omv. 325;* lifðo eft*ir F.* Banda-: bardaga *F.*

7—14. **126. vísa.** *L.* 1—4 *også i SnE. I 444.* 2. of: um *alle.* 4. -vers: v*ars J1.* 5. þás: þa er *alle.* reiðir: reið *J1.* 6. randvallar: Rannvallr *J1;* randvallr *325.* 7. -teitir: -rettir *J1;* reit*ir 325.* gaf: fekk *F, 325.*

15—20. **127. vísa.** 1. Hoddsveigir: Hoðz sveigir *J1;* Hoddhneigi *325;* Hoddsveígi *F.* lét: letz *J1;* lezt *325; herefter er åben plads til ét ord i J1.* 2. þás: þa er *alle.* 3. log-: lag *F.* brátt: brattu *K, J1, F* (-v); br*a 325.* 4. mens: *sål. F;* mann *de øvrr; i K, J1, 325 skr. sammen med* land. Kíar: *sål. F;* kiars *de øvrr. (jfr. Njála II 320—21).* sanda: *sål. F;* handa *de øvrr.* 5. œgir: yg*ir F.* stíga: hníga *325.* 6. flatbalkar: *sål. K. Gísl. (Aarbb. 1876, 315 anm. 3);* fletbalkar *K, 325;* fet balk*ar F;* flek baki *J1.*

af dynbeiði dauðum.
Dregr land at mun banda.

Síðan sigldi Eiríkr suðr með landi ok kom fram í
F 109 Danmǫrk, fór þá á fund Haraldz konungs Gormssonar ok var þar með honum um vetrinn. En eptir
H 211 um várit sendi Dana-konungr Eirík norðr í Nóreg ok gaf honum jarldóm ok þar með Vingulmǫrk ok Raumaríki til yfirsóknar, með þeima hætti, sem fyrr hǫfðu þar haft skattkonungar; svá segir Eyjólfr dáðaskáld:

128. Folkstýrir vas fára
»finnz ǫlknarrar linna
suðr at sævar naðri
setbergs« gamall vetra,
áðr at Yggjar brúði
élhvetjanda setja
Hildar hjalmi faldinn
hoddmildingar vildu.

Eiríkr jarl var síðan hǫfðingi mikill.

---

8. banda: branda *J1.*

4. konungs G.s.: dana k*onungs 325.* 5. þar: *ul. F. 325.* eptir: *ul. J1.* 6. sendi—Eirík: for eir*ikr 325.* Nóreg: með raði danak*onungs tf. 325.* ok: hann *J1.* 7. jarldóm: i*arls* nafn *325.* 8. með: ept*ir 325.* þeima: þeim *F, J1, 325.* 9. þar: *ul. J1, 325.* Eyjólfr dáðaskáld: eyiol*fr F;* æyvindr sk. s.*(!) J1.*

10—17. **128. vísa.** 1. Folk-: Folk *(o rettet fra* u*) 325.* 2. -knarrar: -kna*tt*ar *325.* 3. sævar: *sål. J1, 325;* siavar *K. F (-f-).* 4. set-: sett *J1, 325. Om l. 1—4 se Falk, Arkiv V. 249; jeg tror ikke, at Falks rettelser er antagelige; særlig er* linda *usikkert og hele omskrivningen for Erik lidet rimelig. I øvrigt tror jeg, at Falk har ret i at søge en sådan indskudssætning, som han antager. Særlig tiltalende er hans rettelse af* suðr *til* smiðr. 6. -hvetjanda: *sål. J1 (*tt*), 325;* -hvetiandi *de øvrr.* 7. Hildar: halld*ar 325.* 8. hodd-: holld *325.*

18. jarl: *ul. F.* var síðan: varð *J1.* mikill: *ul. 325 (vistnok kun af mangel på plads).*

K. 21. Ferð Óláfs ór Gǫrðum.

[Ágr. k. 15; Tjodrek k. 7; Hist. Norw. 113; Fsk. k. 68; Oddr II k. 5, 6; ÓTr. (Fms.) k. 58, (Flat.) k. 65.]

Óláfr Tryggvason var þessar hríðir allar í Garða-
ríki ok hafði þar it mesta yfirlát af Valdimar kon-
ungi ok kærleika af drótningu. Valdimarr konungr
setti hann hǫfðingja yfir herlið þat, er hann sendi
til at verja land sitt. Átti Óláfr þar nǫkkurar orr- U 141
ostur ok varð herstjórnin vel í hendi; helt hann þá
sjálfr sveit mikla hermanna með sínum kostnaði, H 212
þeim er konungr veitti honum. Óláfr var ǫrr maðr
við sína menn, varð hann af því vinsæll. En varð
þat, sem optliga kann verða, þar er útlendir menn
hefjask til ríkis eða til svá mikillar frægðar, at þat
verði umfram innlenzka menn, at margir ǫfunduðu
þat, hversu kærr hann var konungi ok eigi síðr drótn-
ingu; mæltu menn þat fyrir konungi, at hann skyldi

---

1. *Overskr. fra 18. J2;* lægd a fæð a olaf *J1;* oʀ*osta* Olafs k*onungs 325;* Vpph*af* O. t*ry.* s. ***F og beg. kap. med en stor og smuk initial, der går igennem 7 linjer; mgl. K.*** 2. hríðir: stundir *F, J1;* tiðir *325.* allar: *ul. J1.* 3. þar: *ul. 325.* -lát: -løti *F.* 4. kærleika: kærleik *F, J1, 325.* drótningu: drotning *J1, 18; fork. i F, J2.* 5. hann*(1)*: *til tf. 325.* 6. land sitt: *sål. F, J1, 325, J2, 18;* landit *K. Herpå tf. F:* s*va* s. hall*ar* steíɴ. Tolf v*ar* elldz at alld*ri* ysetrs hati vett*ra* hrǽstr þa *er* h*er*skíp gløsti hǽrða vínr or gorðo*m*. hloðo hamðis kløðo*m* híorva gnys *ok* skyio*m* hilmís m*enn* sem hialmo*m* hlýr víɢ ᴇɴ mól styri. *Verset er af Hallfrøðr.* Átti Óláfr: *omv. F.* nǫkkurar: margar *J1.* 7. varð: v*ar* h*an*v*m F;* honum *tf. J1, 325.* vel í hendi: vel-|hend. *F.* 8. sjálfr: *ul. F.* með: af *F.* 9. maðr: *ul. F.* 10. sína menn: *omv. J1.* því: *ul. J1.* En: þ*at F;* þ*ar 325;* þa *tf. J1.* varð: var *J1.* 11. þat: þ*ar F.* optliga: opt *325.* er: sem *F.* 12. hefjask: miok *tf. J1.* svá: *ul. F.* frægðar: s*va tf. F.* þat: þeir *J1.* 13. innlenzka: iɴanl*a*ndz *325.* 14. ok: *ul. J1.* 15. menn þat: m*argir 325.* þat: *ul. F, 18, J2.*

varask at gera Óláf eigi ofstóran — »fyrir því at slíkr maðr er þér hættastr, ef hann vill sik til þess ljá, at gera yðr mein eða yðru ríki, er svá er búinn at atgǫrvi ok vinsæld, sem hann er; vitum vér ok eigi, hvat þau drótning tala jafnan«. Þat var siðr mikill inna ríku konunga, at drótning skyldi eiga hálfa hirðina ok halda með sínum kostnaði ok hafa þar til skatta ok skyldir, svá sem þyrpti; var þar ok svá með Valdimar konungi, at drótning hafði eigi minni hirð, en konungr, ok kepðusk þau mjǫk um ágætis-menn, vildi hvártveggja til sín hafa. Nú gerðisk svá, at konungr festi trúnað á slíkar rœður, sem mælt var fyrir honum, ok gerðisk hann nǫkkut fár ok styggr til Óláfs; en er Óláfr fann þat, þá segir hann drótningu, ok þat með, at hann fýstisk at fara í norðrlǫnd, ok segir, at frændr hans hafa þar fyrr ríki haft, ok honum þykkir líkast, at þar myni þroski hans mestr verða.
F 110 Drótning biðr hann vel fara, segir, at hann myni þar

---

1. Óláf eigi: *omv. F.* fyrir: *ul. 325. F.* 2. þér: yðr *J1.* sik—at: *ul. J1.* sik: sin *F, 325.* 3. er*(1): hann tf. F.* er*(2): ul. F.* at: all*ri tf. F;* iðrottum ok *tf. J1.* 3—4. atgǫrvi . . . vinsæld: *omv. J1;* -søldom *skr. F.* 4. sem—er: *ul. F, J1, 325.* vitum: vitv *325, J1.* ok*(2): ul. J1.* eigi: sogðv þ*eir tf. 325.* 5. hvat: e*r tf. F.* var: er *K, 18, J2.* siðr mikill: *omv. F.* 6. ríku: rikustu *J1, 325.* konunga: m*anna 325;* i þa͡ɴ tíma *tf. F.* skyldi eiga: at*ti 325.* 6—7. hirðina ok: hirð. oc skylldi *325.* 8. ok skyldir: *ul. J1.* þyrpti: þvrftí *F.* ok*(2): ul. J1.* 9. at: eɴ *325.* eigi: eki *J1.* 10. ágætis: agæta *J1, 325.* 11. -tveggja: þa *tf. 325.* gerðisk: enn *tf. J1.* 13. nǫkkut: *ul. 325; efter* ok*(2) J1 (*nakvað*).* til Ó.: við Ol*af F.* 14. þá: *ul. F.* segir: sagði *J1, 325; s. de øvrr.* hann: þ*at tf. 325.* 15. fýstisk: fysizt *J1.* segir: segia*(!) J1.* 16. hafa: hof *(*ɔ: hofðv*) hermed slutter bl. 3 i 325, VIII.* þar: þ*at F.* fyrr ríki: *omv. F;* fyrr *ul. J1.* 17. myni: mani *K, 18, J2;* muni *de øvrr.* þroski—verða: h*anvm* nock*vrr* þroski øtlaðr v*era F.* 18. myni: mani *K, 18, J2; mvn F;* mundi *J1.*

gǫfugr þykkja, sem hann væri. Síðan býr Óláfr ferð 987
sína ok gekk á skip ok helt svá út í hafit í Eystra- H 213
salt. En er hann sigldi austan, þá kom hann við
Borgundarhólm ok veitti þar uprás ok herjaði, en
landz-menn sóttu ofan ok heldu orrostu við hann, ok
fekk Óláfr sigr ok herfang mikit.

K. 22. Kvánfang Óláfs konungs Tryggvasonar.

[Jfr. Ágr. k. 16; Fsk. k. 69; Oddr II k. 7; ÓTr. (Fms.) k. 58, 59, (Flat.) k. 65, 66.]

Óláfr lá við Borgundarhólm ok fengu þar veðr
hvast ok storm sjávar, ok megu þeir þar eigi við
festask ok sigla þaðan suðr undir Vindland ok fá þar
hǫfn góða, fara þar alt með friði ok dvǫlðusk þar um U 142
hríð. Búrizláfr hét konungr í Vindlandi; hans dœtr
váru þær Geira, Gunnhildr ok Ástríðr. Geira kon-
ungs-dóttir hafði þar vald ok ríki, sem þeir Óláfr
kómu at landi. Dixin er sá maðr nefndr, er mest
forráð hafði með Geiru drótningu. En er þau hǫfðu
spurt, at þar váru við land komnir ókunnir menn,
þeir er tíguliga létu yfir sér ok þeir fóru þar með
friði, þá fór Dixin á fund þeira með orðsending

---

2. út í hafit: *ul. J1.* í*(2)*: hít *tf. F.* 4. ok*(1)*: *ul. J1.* 5. ok*(2)*: *ul. F.* 7—8. *Overskr. fra 18, J2;* Olafr *try.* s. fek geirv. *F;* Olafr fek geiru *J1; mgl. K.* 9. þar: þeir *F;* þr*(?) J1.* 9—10. veðr hvast: *omv. F;* veidr hvas *J1.* 10—11. ok megu—ok*(1)*: *ul. J1.* 10. megu: matto *F.* 11. ok*(1)*: þeir *F.* Vind-: vin- *J1, = l. 13.* 12—13. ok—hríð: *ul. J1.* 13. hans dœtr: *omv. J1.* 14. Geira*(1)*: *ul. J1.* ok: *ul. J1.* 14—15. konungs-dóttir: *omv. J1.* 15. vald ok: *ul. J1.* 16. kómu—landi: varu við land komnir *J1.* er . . . nefndr: hét *F.* 17. forráð hafði: *omv. J1.* drótningu: *fork. i alle.* þau: *ul. J1.* 17—18. hǫfðu spurt: spvrðo *F, J1.* 19. þeir*(1)*: *ul. J1.* tígul. létu: *omv. J1.*

drótningar Geiru, þá, at hon vill bjóða þeim mǫnnum til vetrvistar, er þar váru komnir, þvíat þá var mjok
987 liðit á sumarit, en veðrátta hǫrð ok stormar miklir. En er Dixin kom þar, þá varð hann brátt þess varr,
H 214 at þar réð fyrir ágætr maðr bæði at ætt ok ásýnum. Dixin segir þeim, at drótning bauð þeim til sín með vináttu-boði. Óláfr þekðisk þat boð ok fór um vetrinn til Geiru drótningar, ok sýndisk hvárt þeira ǫðru afar-vel, svá at Óláfr hefir uppi orð sín ok biðr Geiru drótningar, ok verðr þat at ráði gǫrt, at Óláfr
987—8 fær Geiru drótningar þann vetr. Gerðisk hann þar þá forráða-maðr þess ríkis með henni. Hallfrøðr vandræðaskáld getr þess í drápu þeiri, er hann orti um Óláf konung:

129. Hilmir lét at Holmi
hræskóð roðin blóði
(hvat of dylði þess hǫldar?)
4 hǫrð ok austr í Gǫrðum.

---

1. drótningar: *ul. J1; efter* Geiru *F. 18 (J2 = K).* þá—vill: at hann skylldi *J1;* vill h*on F.* mǫnnum: *ul. J1.* 2—3. mjǫk liðit: *omv. J1.* 3. sumarit: *uden art. J1.* veðrátta hǫrð . . stormar miklir: *omv. J1.* 4. þá: *ul. F.* brátt þess: *omv. J1;* þess *ul. F;* bratt vys ok þess*(!) 18.* varr: *við tf. F.* 5. réð fyrir: v*ar* f*yrir* liþi *F.* ásýnum: alitum *J1.* 6. segir: sagði *J1;* s. *de øvrr.* 7. þat boð: þetta boð *J1;* boð þ*etta F.* fór: var *J1.* 8. vetrinn: hæstið *J1.* þeira: *ul. J1.* 9. ǫðru: *ul. F.* afar-: *ul. J1.* svá—hefir: hef*ir* Ol*afr F.* 9—10. hefir—drótningar: bað hennar *J1.* 10. verðr: var *J1.* 11. fær: fek *J1.* þar: *ul. F, J1.* 12. forráða-: forraðz *J1.* þess ríkis | með henni: *omv. J1.* 12—14. Hallfrøðr—konung: s*va* s. hallf*re.* vandrøða sk*alld F.* 13. drápu þeiri: olafs .d. *J1.* 14. Óláf kg.: hann *J1.*

15—18. **129. vísa.** 2. blóði: bloþu *J1.* 3. of: vm *K, 18.* hǫldar: hælþ*ar F, K;* haulþ*ar J1.*

K. 23. Hákon jarl helt skǫttum Dana-konungs.

[Oddr I k. 11, II k. 15; ÓTr. (Fms.) k. 65, (Flat.) k. 80; ÓH (53) k. 14; ÓH (Fms.) k. 12; Fsk. k. 48; Sögubrot k. 2 fin.]

Hákon jarl réð fyrir Nóregi ok galt engan skatt fyrir þá sǫk, at Dana-konungr veitti honum skatta alla, þá er konungr átti í Nóregi til starfs ok kostnaðar, er jarl hafði til at verja landit fyrir Gunnhildarsonum.

K. 24. Útboð Haraldz konungs.

[Fsk. k. 46; Oddr II k. 12; ÓTr. (Fms.) k. 66, (Flat.) k. 81; jfr. Jómsv. (75) s. 7, (82) k. 6; Knytl. k. 1.]

Ótta keisari var þá í Saxlandi. Hann sendi boð Haraldi Dana-konungi, at hann skyldi taka skírn ok trú rétta ok þat landz-fólk, er hann stýrði, en at ǫðrum kosti sagði keisari, at hann myndi fara með F 111
her á hendr honum. Þá lét Dana-konungr búa land- H 215
varnir sínar, lét þá vel upp halda Danavirki ok búa U 143
herskip sín; þá sendi konungr boð í Nóreg Hákoni jarli, at hann skyldi koma til hans snimma um várit með allan her þann, sem hann fengi. Bauð Hákon jarl

---

1—2. *Overskr. fra F; ingen kap. 18; mgl. K, J2;* fra ottu keisara *J1.* 3. fyrir: *ul. F, J1.* engan skatt: aunga skatta *J1.* 5. alla: *ul. J1.* 6. til: f*yrir F.* fyrir: *ul. F.* 8. *Overskr. fra 18, J2;* Ottá keis*ari* her*iadi* d*an. F; ingen kap. J1; mgl. K.* 10. Haraldi—hann: at dana konungr *J1.* Dana: *sål. F, 18, J2; ul. K.* skírn ok: *ul. J1.* 11. trú rétta: *omv. F.* -fólk: allt *tf. F.* 12. sagði—myndi: kuez hann myndo *J1.* 14. vel upp | halda: *omv. J1.* Dana-: *ul. K, 18, J2.* 15. þá—konungr: hān sendi *F.* þá—boð: hann sendi orð *J1.* 15—16. í Nóreg | H. j.: *omv. F, J1.* 16. til —snimma: *ul. J1.* 17. fengi: til danm̄. *tf. J1.* Bauð | H. j.: *omv. F, J1.*

her út um várit af ǫllu ríki sínu ok varð hann allfjǫlmeðr ok helt hann liði því til Danmerkr ok fór til fundar við Dana-konung. Tók konungr allsœmiliga við honum. Margir aðrir hǫfðingjar váru þá með Dana-konungi, þeir er honum veittu lið; hafði hann þá allmikit lið.

K. 25. Orrostur Óláfs konungs Tryggvasonar.

[Hist Norw. 113; Ágr. k. 15; Oddr II k. 8; ÓTr. (Fms.) k. 59, 70, (Flat.) k. 66, 67, 85.]

987—8 Óláfr Tryggvason hafði verit um vetrinn í Vind-
p. 295_{7-8} landi, sem fyrr er ritit. Hann fór um vetrinn til
þeira heraða þar á Vindlandi, er legit hǫfðu undir Geiru drótningu ok hǫfðu þá undan horfit allri hlýðni ok skattgjǫfum þannug. Þar herjar Óláfr ok drap marga menn, brendi fyrir sumum, tók fé mikit ok lagði undir sik þau ríki, fór síðan aptr til borgar
988 sinnar. Snimma um várit bjó Óláfr skip sín ok siglði
síðan í haf. Hann siglði undir Skáni, veitti þar upgǫngu, en landz-menn sǫmnuðusk saman ok heldu

---

1. her út: *omv. F.* um—sínu: vm allt ʀiki sitt *J1.* all-: *ul. J1.* 2. -meðr: -mennr *F, J1.* ok*(1)*: *ul. F, J1.* liði því: *omv. J1.* 2—3. Danmerkr—fundar: moðz *J1.* 3. við: har*ald tf. F.* konungr: h*ann F.* -sœmiliga: -fegínsaml*iga F;* vel *J1.* 4. honum: hakoni iarli *J1.* 6. þá: *ul. J1.* -mikit lið: -mikinn her *F, J1.* 7—8. *Overskr. fra 18, J2* (oʀa)*;* Ol*afr* h*er*iadi i vi*n*dl*andi F;* ol*afr* sigraðiz t. s. *(=* tryggva son*) J1; mgl. K.* 9. um vetrinn | í V.: *omv. J1 og skr.* vin-. 10. sem—ritit: *ul. J1.* sem: *sva sem F.* er ritit: v*ar* ritað *F;* rit *K (*ritat *J2, 18).* 11. á: i *F.* Vind-: vin- *J1.* 11—12. legit—þá: lengi hofðu *F, J1.* 13. þannug: þaɴig *F;* til *J1.* Þar: *ul. F, J1.* herjar Ól.: *omv. F.* drap: drepr *F, J1.* 14. menn: en *tf. F, J1.* sumum: ok *tf. J1.* tók: h*ann tf. F.* ok: en *F, J1.* 15. þau ríki: hervþinn *J1.* 16. várit: sumarid *J1.* 17. Skáni: skan eyri *F.*

orrostu, ok hafði Óláfr sigr ok fekk herfang mikit. Síðan sigldi hann austr til Gotlandz; þar tók hann kaupskip, er Jamtr áttu. Þeir veittu vǫrn mikla ok lauk svá, at Óláfr hrauð skipit ok drap mart manna ok tók fé alt. Þriðju orrostu átti hann á Gotlandi, hafði Óláfr þar sigr ok fekk mikit herfang; svá segir Hallfrøðr vandræðaskáld:

130. Endr lét Jamta kindir H 216
allvaldr í styr falla
(vanðisk hann) ok Venða
végrimmr (á þat snimma);
hættr vas hersa dróttinn
hjǫrdjarfr Gota fjǫrvi;
gollskerði frák gerðu
geirþey á Skáneyju.

K. 26. Orrosta við Danavirki.

[Fsk. k. 46; Oddr I k. 11, II k. 12, 15; ÓTr. (Fms.) k. 67, 68, 69, (Flat.) 83, 84; Jómsv. (75) s. 7, (82) k. 6, 7; Knytl. k. 1.]

Ótta keisari dró saman her mikinn; hann hafði 974—5
lið af Saxlandi ok Fraklandi, Míslandi, ok af Vind-

1. orrostu: við hann *tf. J1.* ok*(1): ul. F;* þar *J1.* herf. mikit: *omv. F.* 2. hann austr: *ul. J1.* 3. ok: *ul. F.* 4. hrauð: vann *J1.* 5. ok: en *F, J1.* Got-: *sål. J2, 18, F, J1;* gaut- *K.* 6. Óláfr: hann *J1.* 7. Hallfrøðr: *ul. J1.* vandræðaskáld: *ul. F.*

8—15. **130. vísa.** 1. Endr: En *F.* lét: letz *F.* 3. ok: ǫ̨ *J1.* Venða: vinda *K. 18, F;* vinða *J1.* 4. végrimmr: *F;* vegrimr *K, 18;* veggrimr *J1.* snimma: *K, F;* snemma *J1.* 6. -djarfr: darfr *J1.* 7. goll-: gull- *(v) alle.* -skerði: skerðer *J1.* frák: fra ek *alle.* 8. -eyju: -eýrí *F.*

16. *Overskr. fra 18, J2;* sott dana virki *F;* fra keisara *J1; mgl. K.* 17. mikinn: ǘuigian *J1.* 18. lið: her *J1.* Frakl.: ok *tf. F, J1.* ok*(2): ul. F.* af: *ul. J1.* Vind-: vin- *J1.*

landi fylgði honum Búrizláfr konungr með mikinn her, ok í liði var með honum Óláfr Tryggvason, U 144 mágr hans. Keisari hafði riddara-her mikinn ok miklu meira fótgǫngu-her; hann hafði ok af Holtsetalandi mikinn her. Haraldr Dana-konungr sendi Hákon jarl með Norðmanna-her þann, sem honum fylgði, suðr til Danavirkis at verja þar landit; svá segir í Velleklu:

131. Hitt vas auk, es eykir
aurborðs á vit norðan
und sigrunni svinnum
sunnr Danmarkar runnu,
ok holmfjǫturs hjalmi
Hǫrða valdr of faldinn
Dofra danskra jǫfra
dróttinn fund of sótti.

F 112 132. Ok, við frost, at freista
fémildr konungr vildi
myrk- Hlǫðvinjar -markar
morðalfs, þess's kom norðan,

---

1. fylgði honum | B. kgr: *omv. F og skr.* -leífr. 2. ok: *ul. F.* var | með honum: *omv. F.* 3. Keisari hafði: *omv. J1.* riddara-her mikinn: *omv. F.* ok: en *F, J1.* 4. fótgǫngu: fotganganda *J1.* 4–5. af H. | mikinn her: *omv. J1.* 4. Holtseta: hollseta *J1;* holldseto *F.* 6. með: *ok F.* Norðmanna—fylgði: sinu liþi *J1.* sem: e*r F.*

9–16. **131. vísa.** 1. auk: ǫk *K, 18, F;* ok *J1.* es: at *K. 18;* er *de øvrr.* 3. und: vnz *F.* sig-: sigr- *alle.* -runni: rvno*m F.* 4. sunnr: suðr *F, J1.* -markar: -merkr *J1.* runnu: rvnv*m F.* 5. ok: en *J1.* 6. of: um *K, 18 = l.* 8. faldinn: fallinn *J1, 18 (ikke J2).*

17–20. **132. vísa.** 2. -mildr: milldv*m F.* 3. Hlǫðvinjar: lodyniar *J1;* foldyniar *K, F, 18, J2.* 4. 's: er *alle.*

þás valserkjar virki H 217
veðrhirði bað stirðan
fyr hlymnjǫrðum hurðar
Hagbarða gramr varða.

Ótta keisari kom með her sinn sunnan til Danavirkis, en Hákon jarl varði með sínu liði borgar-veggina. Danavirki er svá háttat, at firðir ii. ganga í landit, sínum megin landz hvárr, en milli fjarðar-botna hǫfðu Danir gǫrt borgar-vegg mikinn af grjóti ok torfi ok viðum ok grafit díki breitt ok djúpt fyrir útan, en kastalar fyrir borgar-hliðum. Þá varð orrosta mikil; þess getr í Velleklu:

133. Vasat í gǫgn, þótt gerði
garðrǫgnir styr harðan,
gengiligt at ganga,
geirrásar, her þeira,
þás með fylki Frísa
fór gunnviðurr sunnan
(kvaddi vígs) ok Venða
(vágs blakriði) Frakka.

Hákon jarl setti fylkingar yfir ǫll borgar-hlið, en hitt

---

5. þás: þa er *alle.* -serkjar: *sål. J1;* serkia *K, F, 18.* 6. -hirði: hirðı *(?) J1;* hirð*ir K. 18, F;* harðr *J2.* 7. hurðar: *sål. J1;* hurþa *K. 18;* hærða *F.* 8. -barða: -brata *J1.* gramr: *sål. alle.*

5. keisari: *ul. J1.* 7. er: *ul. J1, 18.* 8. landz: -ins *tf. F, J1.* -botna: -nna *tf. J1.* 9. mikinn: *ul. J1.* af: *sål. 18, J2, F, J1;* með *K.* 10. ok*(1):* en *J1.* 11. fyrir: ifir ollum *J1.* Þá: þar *J1.* varð: in snarpazta *tf. J1 og ul.* mikil.

13—20. **133. vísa.** 1. Vasat: varað *F, J1;* varat *de øvrr.* gǫgn: gogn *K, 18, J2;* gegn *F, J1.* þótt: þot *K, 18;* þo at *de øvrr.* 3. -ligt: -likt *K, J1, 18.* 4. geirrásar: *sål. F, J1;* geir asar *K, 18, J2 (i ét ord).* 5. þás: þa er *alle.* fylki Frísa: *sål. K. Gísl. Nj. II, 216; omv. alle.* 6. -viðurr: uiðuiður *J1.* 7. ok: of *J1.* Venða: viða *F;* vinda *de øvrr.*

21. -hlið: -in *tf. J1.*

var þó meiri hlutr liðs, er hann lét fara alt með borgar-veggjunum ok verja þar, sem helzt var at sótt; fell þar mart af keisarans liði, en þeir fengu ekki unnit at borginni. Snýr þá keisari í brot ok leitaði þar ekki lengr til; svá segir í Velleklu:

134. Þrymr varð logs, þars lǫgðu
leikmiðjungar, Þriðja,
(arngreddir varð) odda
(andvígr) saman randir;
H 218 sundfaxa kom Sǫxum
sœkiþróttr á flótta,
þar svát gramr með gumnum
garð yrþjóðum varði.

Eptir þessa orrostu fór Hákon jarl aptr til skipa sinna ok ætlaði þá at sigla norðr aptr í Nóreg, en honum gaf eigi byr; lá hann þá út í Limafirði.

U 145 **K. 27.** Skírðr Haraldr konungr Gormsson ok Hákon jarl.

[Tjodrek k. 5, 6; Fsk. k. 46, 47, 48; Oddr II k. 12; ÓTr. (Fms.) k. 70, 71, (Flat.) k. 85, 86, 87; Jómsv. (75) s. 7, (82) k. 7; Knytl. k. 1, 3.]

Ótta keisari snýr þá her sínum til Slés, dregr

---

1. með: *ul. J1.* 2. veggjunum: vegíom *F;* veginum *J1.* helzt: mest *J1.* 3. mart: folk *tf. J1.* keisarans: keisara *J1.* liði: monnum *J1.* ekki: at *tf. F.* 4. unnit—borginni: að gertt *J1.* borginni: virkino *F.* Snýr: sneri *F, J1.* í: a *J1.* brot: brótt *F.* 5. lengr: *ul. J1.* til: við *F.*

6—13. **134. vísa.** 1. varð: var *F;* við *J1.* logs: lokz *F.* þars: þar er *K. 18, F;* er *J1.* 2. leik-: liðs *J1.* -miðjungar: miðiungr *K (ikke 18. J2).* 3. arn-: ǫrn *K.* odda: oddu *J1.* 7. þar svát: þar er sva at *alle.* 8. yrþjóðum: yrðioðom *F; (r tilskr. over l.);* oþioðum *J1.*

14. þessa orrostu: *omv. J1.* 15. norðr—Nóreg: aftr til noregs *F.* aptr: *ul. J1.* 16. byr: ok *tf. F, J1.* þá út: *ul. F, J1.* 17—18. *Overskr. fra 18, J2;* Otta keisari cristnaði *F;* fra inum illa iarli *J1; mgl. K.* 19. Slés: muna ok *tf. J1.*

hann þar at sér skipa-her, flytr þar liðit yfir fjǫrðinn á Jótland. En er þat spyrr Haraldr Dana-konungr, þá ferr hann í móti með sinn her, ok verðr þar orrosta mikil, ok at lykðum fær keisari sigr, en Dana-konungr flýði undan til Limafjarðar ok fór út í Mársey; fóru þá menn milli þeira konungs ok var komit griðum á ok stefnulagi. Fundusk þeir Ótta keisari ok Dana-konungr í Mársey. En þá boðaði Poppó, byskup heilagr, trú fyrir Haraldi konungi ok hann bar glóanda járn í hendi sér ok sýndi Haraldi konungi hǫnd sína óbrunna. Síðan lét Haraldr konungr skírask með allan Dana-her. Haraldr konungr hafði áðr orð send Hákoni jarli, þá er konungr sat í Mársey, at jarl skyldi koma til liðveizlu við hann; F 113 var jarl þá kominn til eyjarinnar, er konungr hafði skírask látit; sendir þá konungr orð, at jarl skyldi koma til fundar við hann. En er þeir hittask, þá nauðgar konungr jarli til at láta skírask; var þá Hákon jarl skírðr ok þeir menn allir, er þar fylgðu honum. Fekk þá konungr í hendr honum presta ok aðra lærða H 219

1. hann: *ul. F, J1.* sér: *ul. F.* -her: -in *tf. J1.* liðit: herinn *J1.* 2 Dana: *ul. J1.* 3. þá: *ul. F.* hann: *ul. J1.* í: *ul. F.* sinn her: *omv. F, J1.* ok verðr: vard *J1.* 4. fær: fek *J1.* 5. flýði: flyr *J1.* fór: ferr *F, J1.* 6. konungs: k. *K, J2;* kk *18;* ok keisara *J1;* keis*ara ok* dana k*onungs F.* 7. -lagi: ok *tf. F, J1.* Ótta: *ul. J1.* 8. ok: haʀaldr *tf. J1.* 8—9. En—heilagr: Probo het b*yskvp* h*ann* v*ar* agøtr m*aðr ok* heilagr. h*ann* boðaþi *F.* 8. En: *ul. J1.* 9. byskup heilagr: *sål. 18, J2; i K vistnok det samme, men stedet er rettet dels af Ásg., dels i senere tid (til* byskup? heilaga*); heilagr byskup *J1;* kristni ok talaði *tf. J1.* 10. hann: *ul. F.* glóanda járn: *omv. J1.* 13. send: sent *F, J1.* 13—14. þá—Mársey: *ul. 18.* 14. jarl: h*ann F.* 15. var—þá: enn er iarl var *J1.* 15—17. var—hann: *ul. 18.* 16. skyldi: skal *J1.* 17. þá: *ul. F.* 19. þar—honum: h*anv*m fylgðo þ*ar F.* 20. þá: *efter* honum *F.* í hendr: *ul. F;* i hirð *J1.* honum: iarls *J1.*

menn ok segir, at jarl skal láta skíra alt lið í Nóregi; skilðusk þeir þá, ferr Hákon jarl út til hafs ok bíðr þar byrjar. En er veðr þat kømr, er honum þótti sem hann myndi í haf bera, þá skaut hann á land upp ǫllum lærðum mǫnnum, en hann siglði þá út á haf, en veðr gekk til útsuðrs ok vestrs. Siglir jarl þá austr í gǫgnum Eyrarsund, herjar hann þá á hvártveggja land; síðan siglir hann austr fyrir Skáneyjarsíðu ok herjaði þar ok hvar sem hann kom við land; en er hann kom austr fyrir Gautasker, þá lagði hann at landi, gerði hann þá blót mikit; þá kómu þar fljúgandi hrafnar ii. ok gullu hátt; þá þykkisk jarl vita, at Óðinn hefir þegit blótit ok þá mun jarl hafa dagráð til at berjask. Þá brennir jarl skip sín ǫll
U 146 ok gengr á land upp með liði sínu ǫllu ok fór alt herskildi. Þá kom at móti honum Óttarr jarl; hann réð fyrir Gautlandi; áttu þeir saman orrostu mikla; fær þar Hákon jarl sigr, en Óttarr jarl fell ok mikill hluti liðs með honum. Hákon jarl ferr um Gautland hvártveggja ok alt með herskildi, til þess er hann

---

1. segir . . . skal: sagði . . . skylldi *F*. lið: folk *F*, *J1*. 2. skilðusk: skiliaz *F*, *J1*. þeir þá: *með þvi F*. ferr: þa *tf. J1*. jarl: *ul. J1*. hafs: hals *F*. 3. kømr: ko*m F*; var *J1*. 4. þá: *ul. F*. 4—5. á land | upp: *omv. J1*. 5. ǫllum lærðum: inum vigdum *J1*. þá: *ul. F*. út: *ul. J1*. 6. en: *ul. F*. veðr: -it *tf. J1*. 7. austr: *ul. J1*. gǫgn-: gegn- *J1*. Eyrar-: æyra *J1*. hann: *ul. F*, *J1*. á: *ul. F*. 7—8. hvártv. land: beþi borð *J1*. 8. fyrir: t*il F*. Skáneyjar-: *sål. J1*; skaneyrar *K*. *18* (-ra), *J2*, *F*. 9. ok herjaði: heriar *J1*. þar ok: *ul. F*. 11. landi: ok *tf. J1*. hann þá: *ul. J1*. þá(*2*) . . . þar: *omv. F*. 12. ok—hátt: *ul. K*, *18*, *J2 og har sål. mgl. i K-mbr*. 13. þá: *ul. F*. jarl: hann *J1*. 14. dagráð til: *omv. J1*. Þá | brennir j.: *omv. F*. skip sín: skípi*n F*. 15. ǫllu: *ul. J1*. alt: h*ann F*. 17. saman: *ul. J1*. 18. fær þar: feck *F*; ok fek *J1*. 19. liðs: hans *tf. F*. *J1*. með honum: hans *J1*. um: allt *tf. F*. 20. ok—með: *ul. F*. -skildi: *ok* allt *tf. F*.

kømr í Nóreg; ferr síðan landveg alt norðr í Þrándheim; frá þessu segir í Velleklu:

135. Flótta gekk til fréttar
fellinjǫrðr á velli,
draugr gat dolga Sǫgu
dagráð Heðins váða,
ok haldboði hildar H 220
hrægamma sá ramma;
Týr vildi sá týna
teinlautar fjǫr Gauta.

136. Háði jarl, þars áðan
engi mannr, und ranni
hyrjar þing, at herja,
hjǫrlautar, kom, Sǫrla;
bara maðr lyngs en lengra
loptvarðaðar barða
(alt vann gramr of gengit
Gautland) frá sæ randir.

137. Valfǫllum hlóð vǫllu,
varð ragna konr gagni,
hríðar óss, at hrósa,
(hlaut Óðinn val) Fróða;
hver séi if, nema jǫfra
ættrýri goð stýra?

---

1. kømr: ko*m* *F*. 2. frá þessu: s*va* *F*.

3—10. **135. vísa.** 3. Sǫgu: *sål.* *(ɔ:* sá-*)* *K*, *F;* sa- *J1*. 6. ramma: hra*m*ma *F*. 7. vildi: vildri *J1*. sá: þa *F*. 8. -lautar: hlæt*ar* *F;* lætr *J1*.

11—18. **136. vísa.** 1. jarl: *ul.* *J1*. þars: þar er *alle*. 2. mannr: m̄r *K*, *J1*. *18*, *J2;* mān *F*. 3. þing: þings *K*, *F*, *18*, *J2*. 5. lyngs: lings *K*. lengra: ꝉg *J1*. 7. of: *sål.* *J1;* vm *K;* vnd *F*. 8. sæ: sia *alle*.

19—24. **137. vísa.** 2. ragna: rægna *alle* *(*rogna *18)*. 3. hríðar: hirð*ar* *F*. 5. hver: hve*r*r *F*. séi: se *alle*.

Rammaukin kveðk ríki
rǫgn Hǫ́konar magna.

K. 28. Heimferð Óttu keisara.

[Oddr II k. 12; ÓTr. (Fms.) k. 70, (Flat.) k. 86; Jómsv. (82) k. 7; Knytl. k. 1.]

Ótta keisari fór aptr í Saxland í ríki sitt; skilðusk þeir Dana-konungr með vináttu. Svá segja menn, at Ótta keisari gerði guðsifjar við Svein, son Haraldz konungs, ok gaf honum nafn sitt, ok var hann svá skírðr, at hann hét Ótta Sveinn. Haraldr Dana-kon-
F 114 ungr helt vel kristni alt til dauðadags. Búrizláfr konungr fór þá til Vindlandz ok með honum Óláfr, mágr hans. Þessar orrostu getr Hallfrøðr vendræðaskáld í Óláfsdrápu:

H 221 138. Bǫðserkjar hjó birki
barklaust í Danmǫrku
hleypimeiðr fyr Heiða
hlunnviggja bý sunnan.

---

7. kveðk: kveð ek *alle.* ríki: runnv *J1.* 8. rǫgn: ragn *alle.*

3. *Overskr. fra 18* (otta). *J2;* Ótta keísari for i riki sítt. *F;* en fra keisara *J1; mgl. K.* 4. Ótta: *hermed begynder det 6. blad i 39.* í Saxl.: til saxlandz *J1.* 5. þeir: haʀalldr *tf. J1.* 8. Dana-: *ul. J1.* 9. alt: *ul. F, J1, 39.* -láfr: -leifr *F; fork. i J1* (ɔ: byʀ). 10. Vind-: vin- *J1,* = *s. 306, l. 2. 5.* 11. orrostu getr: *sva s. F (ved sideskifte har skriveren glemt, at han sidst på foreg. side havde skrevet* þessar, *hvilket viser, at han må have haft samme tekst i orig. som K).* vendræðaskáld: *ul. J1.* 11—12. vendr.sk.—Óláfsdr.: *ul. F.* í Ól.dr.: *ul. 39.*

13—16. **138. vísa.** 1. Bǫð-: Bað- *K, J1, F;* Bøð- *39.* 2. -laust: -riodr *J1.* 3. hleypi-: læypi *39.* 4. hlunnviggja: hlunvigia firi *J1.* bý: *sål. 39, J1;* bø *K;* bǫ *F.*

K. 29. Ferð Óláfs konungs af Vindlandi.

[Ágr. k. 16; Hist. Norw. 113; Fsk. k. 69; Oddr I k. 6 fin., II k. 9; ÓTr. (Fms.) k. 75, 73, (Flat.) k. 89, 88.]

Óláfr Tryggvason var iii. vetr á Vindlandi, áðr 987—90
Geira kona hans tók sótt, þá er hana leiddi til bana. Óláfi þótti þat svá mikill skaði, at hann festi ekki ynði á Vindlandi síðan; réð hann sér þá til herskipa U 147 9
ok fór enn í hernað, herjaði fyrst um Frísland ok þar næst um Saxland ok alt í Flæmingjaland; svá segir Hallfrøðr vendræðaskáld:

139. Tíðhǫggvit lét tyggi,
Tryggva sonr, fyr styggvan
Leiknar hest á lesti
ljótvaxinn hræ Saxa;
vinhróðigr gaf víða
vísi margra Frísa
blǫkku brúnt at drekka
blóð kveldriðu stóði.

140. Rógs brá rekka lægir
ríkr Valkera líki;

---

1. *Overskr. fra 18. J2;* Andl*at* geiro d*ro.* *F, 39 (ikke ganske sikkert);* andlat geirv *J1, 39; mgl. K.* 3. kona hans: d*rottning* *F.* þá—bana: ok andaðiz *F, J1.* 4. þat: *ul. F.* hann: *ul. K, 18 (er i J2).* festi: þ*ar tf. F.* 5. á V. | síðan: *omv. F, J1.* her-: *ul. J1.* 6. fór: þa *tf. J1.* ok*(2)*: *sål. alle undt. K, der ul. det.* 7. þar—um: *ul. F.* 8. vendr.sk.: *ul. F, J1;* v. sc. *39.*

9—16. **139. vísa.** 1. tyggi: tiggi *alle (-g- J1).* 2. Tryggva: tryga *J1.* sonr: *sål. K;* son *F, J1;* s. *39.* styggvan: dyguan *J1.* 4. -vaxinn: vaxinn *(N F) F, J1;* vaxin *K, 39.* 5. -hróð-: -roþ- *39.* 7. blǫkku: blaukum *J1.*

17—18. **140. vísa.** 2. ríkr: reík *39.* Valkera: valkøra *K;* valk*e*ra *F, J1;* valkera *39; se J.Þork. Bemærkn. til versene i Hkr. s. 17—18.*

herstefnir lét hrǫfnum
hold Flæmingja goldit.

K. 30. Hernaðr Óláfs konungs.

[Ágr. k. 16; Tjodrek k. 7; Hist. Norw. 113; Fsk. k. 69: ÓTr. (Fms.) k. 77, 78, (Flat.) k. 91, 92.]

Síðan helt Óláfr Tryggvason til Englandz ok H 222 herjaði víða um landit; hann sigldi alt norðr til Norðimbralandz ok herjaði þar; þaðan helt hann norðr til Skotlandz ok herjaði þar víða. Þaðan sigldi hann til Suðreyja ok átti þar nǫkkurar orrostur; síðan helt hann suðr til Manar ok barðisk þar. Hann herjaði ok víða um Írland; þá helt hann til Bretlandz ok herjaði víða þat land, ok svá þar, er kallat er Kumraland. Þaðan sigldi hann vestr til Vallandz ok herjaði þar; þá sigldi hann vestan ok ætlaði til Englandz; þá kom hann í eyjar þær, er Syllingar heita, vestr í hafit frá Englandi; svá segir Hallfrøðr vendræðaskáld:

141. Gerðisk ungr við Engla
ofvægr konungr bægja,

₃. lét: *ul. 39.*

3. *Overskr. fra 18, J2;* hernaðr ol*afs* kon*un*GS try*GVa* .s. v*m* skotl*and* *ok* engl*and* *F; ulæselig i 39; mgl. K; ingen kap. i J1.* 4. Tryggvason: *ul. F, J1.* 5. herjaði: þar *tf. J1.* 6. þaðan: þa *39, J1.* til: fyri *(og* -land*) J1.* 7. víða: um landit *tf. J1.* Þaðan: Eftir þ*at* *F.* 8. síðan: þa *F.* 10—11. þá—land: Siþa*n* h*er*iaði h*ann* v*m(!)* viða v*m* bretl*and* *F; herpå tf. F: ok sva þar* sem vallz h.*; 39 tf.:* oc sua þar er call*at* er uallz *oc* h*er*iaði þ*ar*. 11. víða: um *tf. J1.* þar—er*(2)*: v*m* *F.* Kumra: cumbra *39;* kura*(!) J1.* 12—13. Þaðan—þar: *ul. 39, F.* 13. þá*(1)*: Siðan *F.* ok ætlaði: *ul. F.* 13—15. þá—Englandi: *ul. 39, F.* 15. hafit: haf *J1, 18 (ikke J2).* vendræðaskáld: *ul. F, J1; forkort. i alle øvrr. (*v.sc.*).*

16—17. **141. vísa.** ₁. Gerðisk: Gǫrþiz *K;* Gerþiz *J1;* Gorðizc *39;* Gíorðiz *F.* ungr: *ul. J1.* Engla: *rettere* Englum. ₂. -vægr: vegr *J1;* vǫgr *F.* bægja: beia *J1;* bǫgía *F.*

naddskúrar réð nœrir
Norðimbra sá morði;
eyddi ulfa greddir
ógnblíðr Skotum víða
(gerði seims) með sverði
(sverðleik í Mǫn skerðir).

142. Ýdrógar lét œgir
eyverskan her deyja
(Týr vas tjǫrva dýrra
tírar gjarn) ok Íra;
barði brezkrar jarðar
byggvendr, ok hjó tyggi
(grǿðr þvarr geira hríðar
gjóði) kumrskar þjóðir.

Óláfr Tryggvason var iiii. vetr í hernaði, síðan er hann fór af Vindlandi, til þess er hann kom í Syllingar. 990—4

K. 31. Skírðisk Óláfr konungr í Syllingum. H 223 F 115

[Ágr. k. 16; Tjodrek k. 7; Hist. Norw. 114—15; Fsk. k. 69; Oddr I k. 9, II k. 11, 13 beg.; ÓTr. (Fms.) k. 78, (Flat.) k. 92; Kristnis. k. 5.]

Óláfr Tryggvason, þá er hann lá í Syllingum,

---

4. sá: þui *J1.* *Om l.* 5—8 *se K. Gísl. Nj. II 132.* 6. ógn-: og- *39.* 7. gerði: gerþiz *J1.*
7—14. **142. vísa.** 1. Ýdrógar: *sål. K, F, 39;* Verdrægar *J1.* œgir: eigir *J1.* 3. tjǫrva: tiorfa *J1.* dýrra: bura *J1.* 4. tírar: týar *K;* tiran *39.* 5. brezkrar jarðar: brezcar iarðir *39.* 6. byggvendr: *sål. J1, F;* byggiendr *K, 39 (æ).* ok: en *F;* en *J1.* tyggi: ti- *alle.* 8. kumrskar: *sål. K, 39;* kyrmskrar *J1;* kvmskrar *F.* þjóðir: þioðar *F og vistnok også J1* (þioþ).
15. Tryggvason: *ul. J1.* í: þessum *tf. J1.* er: *ul. F.* 16. Vind-: vin- *J1.* -landi: ok *tf. J1.* hann: *ul. 39.* 18. *Overskr. fra 18;* Skirðr Olafr i Syllingum *J2;* fra savgv visinda mannz *F;* fra spamanni *J1;* *ulæsel. i 39; mgl. K.* 19. Óláfr—hann: *(Enn tf. J1)* þa er olafr tryggvason *F, J1.* Syllingum: þa *tf. J1.*

spurði hann, at þar í eyjunni var spámaðr nǫkkurr, U 148 sá er sagði fyrir óorðna hluti, ok þótti mǫrgum mǫnnum þat mjǫk eptir ganga. Gerðisk Óláfi forvitni á, at reyna spádóm mannz þess; hann sendi þann af mǫnnum sínum, er fríðastr var ok mestr, ok bjó hann sem vegligast, ok bað hann segja, at hann væri konungr, þvíat Óláfr var þá frægr orðinn af því um ǫll lǫnd, at hann var fríðari ok gǫfugligri ok meiri en allir menn aðrir; en síðan er hann fór ór Garðaríki, hafði hann eigi meira af nafni sínu, en kallaði sik Óla ok kvaðsk vera gerzkr. En er sendimaðr kom til spámannzins og sagðisk vera konungr, þá fekk hann þessi andsvǫr: »ekki ertu konungr, en þat er ráð mitt, at þú sér trúr konungi þínum«; ekki sagði hann fleira þessum manni. Fór sendimaðr aptr ok segir Óláfi, ok fýsti hann þess at meirr at finna þenna mann, er hann heyrði slík andsvǫr hans, ok tók nú ifa af honum, at hann væri eigi spámaðr; fór þá Óláfr á hans fund ok átti tal við hann ok spurði eptir, hvat spámaðr segði Óláfi fyrir, hvernug honum

2. mǫrgum: *ul. J1.* 4. mannz þess: þessa manz *F;* hans *J1.* 4—5. af—sínum | er—var: *omv. J1.* 5. mǫnnum sínum: *omv. F.* fríðastr—mestr: mestr v*ar* *ok* friþaztr síonv*m* *F.* ok mestr: *ul. J1.* 6. ok: *ul. F.* 7. þá: *ul. J1.* af: at *F, 39.* 7—8. af því | um—lǫnd: *omv. F og skr.* at. um—lǫnd: *ul. J1.* 8—9. fríðari—aðrir: meiri ok friþari en hverr maðr annara *J1.* 8. fríðari: síonv*m* *tf. F.* 9. allir—aðrir: aðr*ir* *menn* all*ir* *F.* -ríki: þa *tf. J1.* 11. Óla: ala *J1.* kvaðsk: kvæzc *39;* sagðiz *J1.* 12. -mannzins: -mannz *J1.* sagðisk: kvez *J1.* 13. hann: *ul. F.* ekki: eigi *F, 39.* er: *ul. 39.* 14. ráð mitt: *omv. J1;* s. spám*aðrin* *tf. F.* 15. fleira | þ. m.: *omv. F.* sendimaðr: hann *J1.* 16. segir: sagðe *J1.* ok: en *F; ul. J1, K (i 18, J2).* hann: olaf *39, J1, F (foran* fýsti*).* þess at: þ*vi* *F; ul. J1.* 17. mann: spamann *F, 39.* 17—18. er—spámaðr: *ul. J1.* ok—spámaðr: *ul. F.* 18. ifa: if *39.* 18—19. þá Óláfr: siþan *J1.* 19. hans fund: *omv. J1.* ok spurði: Spvrði þa *F.* 20. eptir: *ul. J1.* fyrir: *ul. F, J1.* hvernug: hv*er*nig *F.*

myndi ganga til ríkis eða annarrar hamingju. Einsetumaðrinn svaraði með helgum spádómi: »þú munt verða ágætr konungr ok ágæt verk vinna; þú munt mǫrgum mǫnnum til trúar koma ok skírnar, muntu bæði þér hjálpa í því ok mǫrgum ǫðrum, ok til þess at þú ifir eigi um þessi mín andsvǫr, þá máttu þat til marks hafa: þú munt við skip þín svikum mœta ok flokkum ok mun á bardaga rœtask ok muntu týna H 224 nǫkkuru liði ok sjálfr sár fá ok muntu af því sári banvænn vera ok á skildi til skips borinn; en af þessu sári muntu heill verða innan vii. nátta ok brátt við skírn taka«. Síðan fór Óláfr ofan til skipa sinna ok þá mœtti hann þar ófriðar-mǫnnum þeim, er hann vildu drepa ok lið hans, ok fóru þeira viðskipti, svá sem einsetumaðr hafði sagt honum, at Óláfr var sárr borinn á skip út, ok svá, at hann var heill á vii.

1. myndi: veíta at *tf. F.* 2. -maðrinn: *maðr F;* -m̄ *J1.* -dómi: dom *F, 39, J1.* 3. ágæt—vinna: vína a gǫtt v*erk F.* 4. ok skírnar: *ul. J1.* 5. hjálpa—ǫðrum: ok sva morgum aðrum hialpa iþi *J1.* í: *ok (ur.) K.* 6. þú—eigi: e*igi* íf*ir* þv *F.* ifir: æfiz *J1.* mín andsvǫr: *omv. F;* ann- *skr. K, J2.* andsvǫr: orð *J1.* máttu: skaltu *J1.* 7. hafa: at *tf. F.* 8. ok flokkum: *ul. J1.* mun—rœtask: m*vn*tv bardaga mǫta *F;* rettaz *(el.* reitaz*?) skr. J1.* ok*(2)*: þ*ar F.* 8—9. týna —liði: lata nokuad lið *J1.* 9. nǫkkuru liði: liþi þíno nock*vr*v *F.* ok*(2):* en *F og har* muntu *efter* sári. muntu: mvn þv *39.* 10. ok—borinn: *ul. J1.* en: Ok *F.* 10—11. af— muntu: þv mant þo *J1.* 12. ofan: *ul. F, J1.* 12—13. ok þá: *ul. F.* 13. þá: þar *J1 og ul.* þar *(følg.)* 13—14. ófriðar —svá: ofriþi ok þeir bærduz ok varþ allt eptir þi *J1.* hann | vildu drepa: *omv. F, 18;* drepa v. h. *39.* 14. hans: v*ar*þ þ*ar* bard*agi tf. F.* 15. -maðr: -inn *tf. 39, J1, 18.* honum: *ul. J1.* at: *ok F.* var: v*ar*þ *F.* sárr: a skilldi *tf. J1.* 16. borinn—út: *ok* a skilldi t*il* skíps borín *F.* út: *ul. J1.* svá—var: hann varþ *J1.* at—var: v*ar*þ h*ann F.* á*(2): ok(!) F.*

nóttum. Þóttisk þá Óláfr vita, at þessi maðr myndi honum sanna hluti sagt hafa ok þat, at hann var sannr spámaðr, hvaðan af sem hann hefði þann spádóm. Fór þá Óláfr annat sinn at finna þenna mann, talaði
U 149 þá mart við hann, spurði vendiliga, hvaðan honum kom sú speki, er hann sagði fyrir óorðna hluti. Einsetumaðr segir, at sjálfr guð kristinna manna lét hann vita alt þat, er hann forvitnaðisk, ok segir þá Óláfi mǫrg stórmerki guðs, ok af þeim fortǫlum játti Óláfr, at taka skírn, ok svá var, at Óláfr var skírðr þar ok
F 116 alt fǫruneyti hans. Dvalðisk hann þar mjǫk lengi ok nam rétta trú ok hafði þaðan með sér presta ok aðra lærða menn.

K. 32. Óláfr fekk Gyðu.

[Jfr. Tjodrek k. 7; Fsk. k. 69; Oddr I k. 10, II k. 13, 14; ÓTr. (Fms) k. 80, 82, (Flat.) k. 118, 120.]

994 Óláfr sigldi ór Syllingum um haustit til Englandz; lá þar í hǫfn einni, fór þá með friði, þvíat England var kristit ok hann var ok kristinn. En þar fór um landit þingboð nǫkkut ok allir menn skyldu til þings

---

1. nóttum: nattum *J1.* Þóttisk þá | Ó.: *omv. F.* þá Ó.: *omv. J1.* 1—3. myndi—spámaðr: var fullr up spadom*(!) J1.* 2. þat: þ*ott*izt h*ann* víta *tf. F.* hann: þessi *maðr F.* 3. af—spádóm: sem honum kom þat *J1.* hefði: hafði *F*, *39.* 4. mann: spa mañ. *ok F.* 5. þá: *ul. J1.* spurði: þa *tf. F. 39, J1.* vendi-: vand- *F*, *J1.* 7. sjálfr: *ul. F.* 8. alt þat: *omv. F.* -vitnaðisk: -vitnaþi *J1.* Óláfi: konungi *J1.* 9. þeim: h*ans F.* 9—10. játti—var*(2):* var olafr *J1.* 10. ok—var*(2):* Var Ol*afr F.* skírðr þar: *omv. F. 39;* þar *ul. J1.* 12. ok*(1)*: h*ann F.* þaðan: siþan *J1.* 14. *Overskr. fra 18, J2, J1;* Ol*afr* k*onun*gr fek*k* gyðo ensko *F; ulæsel. 39; mgl. K.* 15. ór S. | um haustit: *omv. J1.* 16. lá þar: þ*ar* la h*ann F.* einni: ok *tf. F*, *J1.* þá: þar *J1; ul. F.* England: land *J1.* 17. var*(1):* þa *tf. F.* ok*(1)*—kristinn: *ul. F, J1.* 17—18. fór | um landit: *omv. J1.* 18. ok: at *J1; ul. F.* allir m. | skyldu: *omv. F.*

koma; en er þing var sett, þá kom þar drótning ein, er Gyða er nefnd, systir Óláfs kvárans, er konungr H 225 var á Írlandi í Dyflinni. Hon hafði gipt verit á Englandi jarli einum ríkum; var sá þá andaðr, en hon helt eptir ríkinu; en sá maðr var í ríki hennar, er nefndr er Álfvini, kappi mikill ok hólmgǫngumaðr; hann hafði beðit hennar, en hon svaraði svá, at hon vildi kjør af hafa, hvern hon vildi eiga af þeim mǫnnum, er í hennar ríki váru, ok var fyrir þá sǫk þings kvatt, at Gyða skyldi sér mann kjósa. Var þar kominn Álfvini ok búinn með inum beztum klæðum, ok margir aðrir váru þar vel búnir. Óláfr var þar kominn ok hafði vásklæði sín ok loðkápu ýzta, stóð með sína sveit út í frá ǫðrum mǫnnum. Gyða gekk ok leit sér á hvern mann, þann er henni þótti nǫkkut mannz-mót at; en er hon kom þar, sem Óláfr stóð, ok sá upp í andlit honum ok spyrr, hverr maðr hann er. Hann nefndi sik Óla — »ek em útlendr maðr hér« segir hann. Gyða mælti: »viltu eiga mik, þá vil ek kjósa þik?«. »Eigi vil ek neita því« segir hann; hann spurði,

1. þing: þingit *J1.* þá: *ul. F.* 2. er nefnd: het *F, J1.* Óláfs: k*onungs tf. F.* 2—3. er*(3)*—Dyflinni: irakonungs *J1;* af írl*andi* or dyflíɴí *F.* 4. einum: *ul. J1.* sá þá: *omv. K (ikke J2;* hann þa *18).* 4—5. en—ríkinu: *ul. J1.* 5. eptir ríkinu: *omv. F.* 6. Álfvini: *sål. K, J2,* (-umi*) 18;* alvini *(*f *J1) de øvrr.* 8. kjør—hafa: kiosa *J1 (*keyr *skr. F).* 8—9. af*(2)* —váru: i sinv ʀiki *J1.* 9. er—váru: sem i r*iki* h*enn*ar v*æ*ri *F.* fyrir—sǫk: því *F.* 11. kominn Á.: *omv. J1 (Á i hdskrr. skr. liges. i l. 6).* búinn: skreytr *J1.* með—beztum: agøtliga at *F.* 12. ok: *ul. J1.* 13. ok*(2)*: *ul. J1.* stóð: hann *tf. F, 39, J1.* 15. sér á: *omv. F.* 16. at: vera *tf. J1.* þar: at *tf. J1.* 17. ok sá: þa sa hon *J1.* upp: *ul. F.* ok spyrr: sp*v*r*ð*i h*on F.* 17—18. maðr—er: hann væri *F. J1.* 17. hann: sa *39.* 18. Óla: ola *F, 39;* ala *J1.* ek em: *omv. F;* er *skr. 39; herpå har J1 det følg.* hér. 19. Gyða mælti: *ul. J1.* viltu: ef þv villt *F.* 19—20. kjósa þik: *omv. J1.* 20. ek: *ul. J1.* neita því: *omv. J1;* þ*vi* níta *F.* segir hann: *ul. J1.* hann spurði: spyʀ Oli *F.*

hvert nafn þessarrar konu var, ætt eða øðli. »Ek em,
segir hon, konungs-dóttir af Írlandi. Var ek gipt higat
til landz jarli þeim, er hér réð ríki. Nú síðan er hann
U 150 andaðisk, þá hefi ek stýrt ríkinu; menn hafa beðit
mín ok engi sá, er ek vilda giptask, en ek heiti Gyða«.
Hon var ung kona ok fríð; tala þau síðan þetta mál
H 226 ok semja þat sín á milli; festir Óláfr sér Gyðu. Álf-
vina líkar nú ákafliga illa; en þat var siðr á Englandi,
ef ii. kepðusk um einn hlut, at þar skyldi vera til
hólmganga. Býðr Álfvini Óláfi Tryggvasyni til hólm-
gǫngu um þetta mál. Þeir leggja með sér stefnulag
til bardaga ok skolu vera xii. hvárir. En er þeir
finnask, mælir Óláfr svá við sína menn, at þeir geri
svá, sem hann gerir; hann hafði mikla øxi. En er
Álfvini vildi hǫggva sverði til hans, þá laust hann
sverðit ór hǫndum honum, ok annat hǫgg sjálfan
hann, svá at Álfvini fell. Síðan batt Óláfr hann fast;

---

1. þessarrar konu: konu þeirar *J1.* var—øðli: *væri F (ǫðli K; eyþli 39; ætli J1).* 1—2. Ek—dóttir: Gyða heiti ek .s. h*on* dott*ir* k*onungs F.* 1. em: er *39.* 2. segir hon: *ul. J1.* higat: hegat *39, J1 (-ð);* híng*at F.* 3. ríki: fyrir *F. J1. der tf.:* En. 3—4. síðan—andaðisk | . . hefi—ríkinu: *omv. F.* 4. þá: *ul. F, J1.* hefi: hofr *39.* 5. en—Gyða: *ul. F (jfr. anm. til l. 1—2).* 6. fríð: allfriþ *J1.* síðan: *ul. F.* 7. þat: *ul. F.* á: i *J1.* sér: þa *tf. F.* 7—8. Álfvin-: *skr. som för i de øvrr. = l. 10, 15, 17, s. 314, l. 1 (jfr. anm.)* 8. ákafliga: afar *F, J1.* á: i *F.* 9. ii.: menn *tf. F, 39, J1.* kepðusk: keppaz *F, 39.* skyldi: skal *F, 39.* vera: ko*ma F.* 10. Býðr: by*(!) 39;* þa *tf. F.* Óiáfi: *efter* holmg. *med udel. af* Tr.s. til *F.* Tryggvas.: *ul. J1.* 11. um: of *F.* Þeir leggja: *omv. F.* 13. mælir: mælti *F. 39.* Óláfr: Oli *F.* 14. svá: *ul. J1.* hann hafði: *omv. 39;* Oli hafði *F.* mikla øxi: *omv. F, J1.* 15. vildi hǫggva: hio *J1;* vildi *ul. F.* hans: konungs *K (ikke 18. J2).* þá: *ul. F.* hann: olafr *J1.* 16. sverðit: sverþ *J1.* hǫndum: hendi *J1.* 17. Álfvini: hann *J1.*

fóru svá allir menn Álfvina, at þeir váru barðir ok
bundnir ok leiddir svá heim til herbergja Óláfs.
Síðan bað hann Álfvina fara ór landi brot ok koma
eigi aptr, en Óláfr tók allar eigur hans. Óláfr fekk 994
þá Gyðu ok dvalðisk á Englandi, en stundum á Ír-
landi. Þá er Óláfr var á Írlandi, var hann staddr í F 117
herferð nǫkkurri, ok fóru þeir með skipum, ok þá er
þeir þurftu strandhǫggva, þá ganga menn á land ok
reka ofan fjǫlða búsmala; þá kømr eptir einn bóndi
ok bað Óláf gefa sér kýr þær, er hann átti; Óláfr
bað hann hafa kýr sínar, ef hann mætti kenna — »ok
dvel ekki ferð vára«. Bóndi hafði þar mikinn hjarð-
hund; hann vísaði hundinum í nauta-flokkana, ok váru H 227
þar rekin mǫrg hundruð nauta; hundrinn hljóp um
alla nauta-flokkana ok rak brott jammǫrg naut sem
bóndinn sagði, at hann ætti, ok váru þau ǫll á einn
veg mǫrkuð. Þóttusk þeir þá vita, at hundrinn myndi

---

1. fóru: for *K*, *J2*; ᵒf *F*, *18*; vorv *J1*. Álfvina: alvini*(!)* *39*. váru: bæþi *tf*. *J1*. 2. heim: *ul*. *J1*. Óláfs: Ola *F*. 3. Álfvina: *fork*. alf *i K*; alv̀ *i F*. *39*; alfin̄na *J1*. ór: af *J1*. brot: brát *F*; a brott *J1*. 4. Óláfr*(1)*: oli *F*. Óláfr*(2)*: ok *F*. *39*. 5. þá: *ul*. *F*. ok dvalðisk: v*ar* h*ann* þa stvɴdo*m* *F*. stundum: iafnan *F*. 5—6. Írlandi: *herefter kap*. *i F med overskr*.: Ol*afr* ko*nungr* þá vigá *(sål.)*. 6. var*(1)*: staddr *tf*. *J1 og ul*. var*(2)*—staddr. 7. fóru þeir: *sål*. *F*, *39*, *J1*, *18*, *J2*; for þar *K*. þá: *ul*. *F*. 8. þá ganga: ge*n*go *F*. á land: *sål*. *F*, *J1*; *mgl*. *i de øvrr*.; vp *tf*. *J1*. 9. fjǫlða: *sål*. *F*. *39*, *J1*, *18*. *J2*; *mgl*. *K*. kømr: kom þar *F (der ul*. eptir*)*, *39*, *J1*. eptir: þeim *tf*. *J1*. einn bóndi: *omv*. *F*. *J1*; *her og i det følg*. *(l*. *12*. *16*, s. *315*, *l*. *2*, *3)* *skr*. *39* bendi, bændi. 11. hafa: kenna *J1*. kenna: *ul*. *J1*. 12. Bóndi: bǫndinn *J1*. 13—15. ok—flokkana: *ul*. *J1*. 15. brott: i brott *J1*; i brat *F*; braut *39*. jam-: iafn *F*, *39*, *J1*. 16. bóndinn: bondi *F*. *J1*. *39 (jfr*. *anm*. *til l*. *9)*. sagði—ok: kvez eiga ok *J1*; sagðiz ván eíga *F*. ætti: *sål*. *39*, *18*. *J2*; atti *K*. á: *ul*. *F*. 16—17. á—veg: einnin *J1*. 17. þá vita: *omv*. *F*.

rétt kent hafa; þeim þótti hundr sá furðu vitr; þá spyrr Óláfr, ef bóndi vildi gefa honum hundinn;
U 151 »gjarna« segir bóndi. Óláfr gaf honum þegar í stað gullhring ok hét honum vináttu sinni. •Sá hundr hét Vígi ok var allra hunda beztr; átti Óláfr hann lengi síðan.

K. 33. Frá Haraldi Gormssyni.

[Fsk. k. 49; jfr. Oddr I, k. 11, II, k. 15; ÓTr. (Fms.) k. 83, (Flat.) k. 121; Knytl. k. 3; Jómsv. (75) s. 7. (82) k. 7.]

Haraldr Gormsson Dana-konungr spurði, at Hákon jarl hafði kastat kristni, en herjat land Dana-konungs
975 víða. Þá bauð Haraldr Dana-konungr her út ok fór síðan í Nóreg. Ok er hann kom í þat ríki, er Hákon jarl hafði til forráða, þá herjar hann þar ok eyddi land alt ok kom liðinu í eyjar þær, er Sólundir heita. Fimm einir bœir stóðu óbrendir í Sogni í Læradal, en fólk alt flýði á fjǫll ok markir með þat alt, er komask mátti. Þá ætlaði Dana-konungr at sigla liði

1. kent hafa: kenna *J1;* nætín *tf. F.* þeim þótti: *omv. F.* vitr: vera *tf. J1;* spakr *vera F.* 2. spyrr: spurði *F, 39, J1.* gefa: selia *J1.* 3. »gjarna«—bóndi: at helðr at ek vil giarna gefa þer *J1.* í stað: *ul. F.* 4. -hring: *ul. F.* 5. ok var: *ul. F.* beztr: *ok tf. F.* 6. síðan: *hermed slutter 6. blad i 39.* 7. *Overskr. fra 18, J2;* Dana *konungr* heriaði ínoregí. *F;* fra niði islendinga *J1.* 9. en: ok *F, J1.* Dana-kgs: hans *J1.* 10. Dana-: *ul. J1.* 11. kom: þar ok *tf. J1.* þat ríki: *omv. F.* 12. hafði—forráða: for *með F;* atti fyrir at rada *J1.* herjar: heriaði *F, J1.* hann þar: *ul. J1.* eyddi: hann *tf. J1.* 13. land alt: *omv. F.* 14. óbrendir: *sål. F, 18, J2;* obrunnir *J1;* eptir *K.* í Sogni: *ul. K; i alle øvrr.* 15. fólk alt: *omv. F.* 15—16. ok—mátti: vndan með lausa fe þæ er með mattu komaz *J1.* 15. markir: m*er*kr *F.* með: fe *tf. F.* 16. Þá—kgr: dana *konungr* øtlaði *F.*

því til Íslandz ok hefna níðs þess, er allir Íslendingar hǫfðu hann níddan. Þat var í lǫgum haft á Íslandi, at yrkja skyldi um Dana-konung níðvísu fyrir nef hvert, er á var landinu; en sú var sǫk til, at skip þat, er íslenzkir menn áttu, braut í Danmǫrk, en H 228
Danir tóku upp fé alt ok kǫlluðu vágrek, ok réð fyrir bryti konungs, er Birgir hét. Var níð ort um þá báða; þetta er í níðinu:

143. Þás sparn á mó marnar
morðkunnr Haraldr sunnan,
varð þá Venða myrðir
vax eitt, í ham faxa,
en bergsalar Birgir
bǫndum rækr í landi
(þat sá ǫld) í jǫldu
órikr fyrir líki.

Haraldr konungr bauð kunngum manni at fara í hamfǫrum til Íslandz ok freista, hvat hann kynni segja honum; sá fór í hvals-líki. En er hann kom til landzins, þá fór hann vestr fyrir norðan landit. Hann sá, at fjǫll ǫll ok hólar váru fullir af landvéttum, F 118

1. allir Ísl.: *omv. J1.* 2. hann níddan: *omv. F, J1.* 3—4. nef hvert: *omv. F.* 4. til: þess *tf. F.* 5. áttu: hofðo á*tt* *F.* 6. upp: *ul. F, J1.* fé: þat *tf. J1.* fyrir: þvi *tf. F, J1.* 7. er: sa er *J1.* níð: niðit *F, J1.*

9—16. **143. vísa.** *(Jfr. K.Gísl. Nj. II 228—9).* 1. Þás: þa er *alle.* sparn: mórn *F.* marnar: mærnis *K, F;* mærň *J1.* 2. morðkunnr: marghunnr*(!)* *J1.* 3. varð þá: *sål. K;* var þa *J1;* va*r*þat *F.* Venða: vinða *F;* vinda *K;* vanþa *J1.* 4. faxa: faxi *F.* 5. -salar: salr *J1.* 7. þat: þa *K.* ǫld—jǫldu: ælldo *J1.* jǫldu: olldo *F.* 8. líki: riki *K, 18, J2.*

17. *Nyt kap. i F med overskr.:* ɢer fiølk*yngi* til isl*a*ndz. kunngum: kyngo*m* *F.* 19. í: *hermed beg. 4. blad i 325. VIII.* hvals-: hval *F.* 20. þá: *ul. F, J1, 325.* 21. fjǫll ǫll: *omv. F, 325;* ǫll *ul. J1.* 21. -véttum: vætvm *325.*

sumt stórt, en sumt smátt. En er hann kom fyrir Vápnafjǫrð, þá fór hann inn á fjǫrðinn ok ætlaði á land at ganga. Þá fór ofan ór dalnum dreki mikill ok fylgðu honum margir ormar, pǫddur ok eðlur, ok blésu eitri á hann; en hann lagðisk í brot ok vestr fyrir land alt fyrir Eyjafjǫrð; fór hann inn eptir þeim
U 152 firði; þar fór móti honum fugl svá mikill, at vængirnir
H 229 tóku út fjǫllin tveggja vegna, ok fjǫlði annarra fugla bæði stórir ok smáir. Braut fór hann þaðan ok vestr um landit ok svá suðr á Breiðafjǫrð ok stefndi þar inn á fjǫrð. Þar fór móti honum griðungr mikill ok óð á sæinn út ok tók at gella ógurliga; fjǫlði landvétta fylgði honum. Brott fór hann þaðan ok suðr um Reykjanes ok vildi ganga upp á Víkarskeiði. Þar kom í móti honum bergrisi ok hafði járnstaf í hendi, ok bar hǫfuðit hæra en fjǫllin, ok margir aðrir jǫtnar með honum. Þaðan fór hann austr með endlǫngu

1. sumt*(1)*—smátt: *ul. J1.* 2. þá: *ul. F.* fór: hellt *J1.* 3. Þá: þar *J1, 325.* ór: eptir *F, J1, 325.* 4. fylgðu: fylgði *J1, 325.* margir ormar: fiolþi orma *J1;* fiolði orm*ar* *325; ok tf. F, 325.* ok eðlur: *ul. 325.* 5. en—lagðisk: þa lagðiz hann *J1.* en: *ul. F.* í brot: a brott *J1;* bról þaðan *F.* 6. land: landit *F, J1;* oc *tf. 325.* fyrir E.: t*il* eyia .f. *F.* hann: *ul. J1.* 7. fór: kom *F, 325.* móti: i moti *F, 325.* 8. tveggja vegna: tvei*m*megín *F.* 9. bæði—smáir: *ul. J1.* bæði: *ul. 325.* stórir . . smáir: *omv. F.* 10. á: fiorðin*n* *tf. 325.* ok*(2)*: h*ann* *F.* 11. á fjǫrð: *ul. 325.* fjǫrð: fíorð*inn* *F.* fór: ko*m* *F;* i *tf. 325.* griðungr: graðungr *J1.* 11—12. ok óð: óð h*ann* *F.* 12. sæinn: siaíɴ *F.* tók—gella: gelldi *F.* 12—13. fjǫlði—honum: hatt *J1.* 13. vétta: vætta *325.* Brott . . . þaðan: *omv. F og skr.* i brót; Brǫ́t *skr. K;* braut *18;* brott *J1;* brot *325.* um: f*yrir* *F;* la*n*dit. oc a *tf. 325.* 14. upp: á l*and* *325.* ganga—Vikarsk.: þar vp ganga *J1.* Vikarskeiði: vik*ar*s skeið *F.* 15. í móti: a mott *J1.* hafði járnstaf: iarnstafr *J1, 325.* ok*(2)*: *ul. F.* 16. hǫfuðit: hof*vð* h*ans* *F.* aðrir: *ul. J1, 325.* 17. austr: *ul. 325.* end-: endi *F, J1.*

landi — »var þá ekki, segir hann, nema sandar ok ørœvi ok brim mikit fyrir útan, en haf svá mikit millim landanna, segir hann, at ekki er þar fœrt langskipum«. Þá var Brodd-Helgi í Vápnafirði, Eyjólfr Valgerðarson í Eyjafirði, Þórðr gellir í Breiðafirði, Þóroddr goði í Ǫlfusi. Síðan snøri Dana-konungr liði sínu suðr með landi, fór síðan til Danmerkr, en Hákon jarl lét byggva land alt ok galt enga skatta síðan Dana-konungi.

K. 34. Fall Haraldz Gormssonar.

[Fsk. k. 50, 51, 52, 53; Oddr I k. 25, II k. 30; ÓTr. (Fms.) k. 84, 85, (Flat.) k. 129, 140, 141, 143; Knytl. k. 4, 5; Jómsv (75) s. 11—12, 21—23, (79) k. 10, 29, 30, (82) k. 11, 26.]

Sveinn, sonr Haraldz konungs, sá er síðan var kallaðr tjúguskegg, beiddisk ríkis af Haraldi konungi, fǫður sínum; en þá var enn sem fyrr, at Haraldr konungr vildi ekki tvískipta Danaveldi ok vill ekki ríki fá honum. Þá aflar Sveinn sér herskipa ok segir,

---

1. segir hann: *ul. J1, 325.* ørœvi: hafnleysar*(!) J1.* 2. ok: en *J1, 325.* 2—3. en—landanna: *ul. J1.* 2. millim: millo*m F;* milli *325.* 3. ekki—þar: þar er ekki *J1, 325.* þar: *ul. F.* fœrt langsk.: *omv. F, 325.* 4. í: *ul. F.* Vápnaf.: en*n* *tf. 325.* 4—5. Valg. s. | í Eyjaf.: *omv. F.* 5—6. Þórðr—Breið. | Þóroddr—Ǫlfusi: *omv. 325.* 6. Ǫlfusi: ꜵlbvsi *F;* aulfusi *J1;* olfvsi *325.* liði sínu: *ul. J1.* 7. landi: *ok tf. F.* síðan: svðr *tf. 325.* en: *ul. J1.* byggva: *sål. F;* byggia *de øvrr.* 8. ok: en *F, J1, 325.* síðan: *ul. F, J1.* konungi: meþan hann lifði *tf. J1.* 9. *Overskr. fra 18, J2;* Qvanfang Sveíns k*onun*ɢs. *F;* fra suein*(?)* konungi *J1; fra* sveini *325; mgl. K.* 10. sonr: son *F;* svn *325;* s. *de øvrr.* Haraldz: dana *J1;* dana *tf. F.* konungs: gorms.s. *tf. 325.* sá: *ul. 325.* 11. -skegg: h*ann tf. F, 325.* 12. fǫður: feðr *F, 18, J2.* en—enn: v*ar* þa *F.* 12—13. H. kgr: hann *J1.* 13. ekki—vill: *ok* tví skipta dana velldí *efter* honum *(l. 14) F.* -veldi: ʀiki *J1.* 13—14. ok—honum: *ul. J1.*

at hann vill fara í víking. En er lið hans kom alt saman ok þá var kominn til liðs við hann af Jómsvíkingum Pálna-Tóki, þá helt Sveinn til Sjálandz ok inn í Ísafjǫrð. Þá var þar fyrir með skipum sínum Haraldr konungr, faðir hans, ok bjoggusk at fara í leiðangr. Sveinn lagði til orrostu við hann: varð þar bardagi mikill: dreif þá lið til Haraldz konungs, svá at Sveinn varð ofrliði borinn ok flýði hann. Þar fekk Haraldr konungr sár þau, er hann leiddi til bana. Síðan var Sveinn tekinn til konungs í Danmǫrk. Þá var Sigvaldi jarl yfir Jómsborg á Vindlandi; hann var sonr Strút-Haraldz konungs, er ráðit hafði fyrir Skáni. Brœðr Sigvalda váru þeir Hemingr ok Þorkell háfi. Þá var ok hǫfðingi yfir Jómsvíkingum Búi digri af Borgundarhólmi ok Sigurðr, bróðir hans; þar var ok Vagn, sonr þeira Áka ok Þorgunnu, systur-sonr þeira Búa. Sigvaldi jarl hafði hǫndum tekit Svein konung

(Margin references: H 230 beside line 3; (988) beside line 9; U 153 beside line 12.)

1. hann vill: *ul. J1.* alt: *ul. 325.* 2. saman: samt *J1.* ok | þá var: *omv. J1.* ok þá: *ul. F.* 2—3. af Jómsv.: *ul. J1; efter* -Tóki *F.* 3. þá . . . Sveinn: *omv. F.* Sveinn: *hann 325.* 3—4. ok—Ísafj.: *ul. J1;* líma .f.*(!) skr. F.* 4. Þá: *ul. F.* Þá—þar: þar var *J1.* Þá . . . þar: *omv. 325.* með—sínum: *ul. J1; efter* konungr *F.* 5. faðir—bjoggusk: bíoɢvz þ*eir* *F.* 5—6. ok—leiðangr: *ul. J1.* 5. bjoggusk: bioɢ*g*íz *325.* 6. lagði: hellt þegar *J1.* við hann: *ul. J1.* varð: var *J1; ok* var*þ F.* 7. bardagi mikill: *omv. J1.* þá: *ul. F.* lið: sua mikit *tf. J1.* svá: *ul. J1.* 8. varð: var *F.* varð—hann: flyði *J1.* ok—hann: *ul. 325.* 9. þau: *ul. 325.* leiddi: leiddo *F.* 10. tekinn | til kgs: *omv. J1. 325.* í: ifir *J1.* -mǫrk: mo*r*ko *F.* 11. Vind-: vin- *J1;* vind- *de øvrr.* 12. sonr: son *F, J1;* s. *de øvrr.* konungs: *ul. 325.* konungs—Skáni: *ul. J1.* Skáni: skáney *F, 325.* 13. Þorkell: hinn *tf. F, J1, 325.* 14. ok: *ul. 325.* Búi: hin*n tf. 325.* 16. sonr—Áka; aka .s. *F, J1;* s. *skr. de øvrr.* 16—17. ok—Búa: *ul. J1.* 16. Þorgunnu: h*ann* v*ar tf. 325.* sonr þeira*(2)*: *ul. F;* svn *skr. 325;* s. *de øvrr.* 17. hǫndum tekit: *omv. J1;* hǫndum *efter* konung *325.*

ok flutt hann til Vindlandz til Jómsborgar ok nauðgaði hann til sætta við Búrizláf, Vinða-konung, ok til þess. F 119 at Sigvaldi jarl skyldi gera sætt milli þeira, — Sigvaldi jarl átti þá Ástríði, dóttur Búrizláfs konungs, — ok at ǫðrum kosti segir jarl at hann myndi Svein konung fá í hendr Vinðum. En konungr vissı þat, at þeir mundu kvelja hann til bana; játti hann fyrir því sættar-gǫrð jarls. Jarl dœmði þat, at Sveinn konungr skyldi fá Gunnhildar, dóttur Búrizláfs konungs, en Búrizláfr konungr skyldi fá Þyri Haraldz dóttur, systur Sveins konungs, en hvártveggi þeira skyldi halda ríkinu, ok skyldi vera friðr milli landa. Fór þá Sveinn konungr heim í Danmǫrk með Gunnhildi, konu sína. Þeira synir váru þeir Haraldr ok Knútr inn ríki. Í þann tíma heituðusk Danir mjǫk at fara með her í Nóreg á hendr Hákoni jarli.

K. 35. Heitstrenging Jómsvíkinga. H 231

[Fsk. k. 54, 55, 56; ÓTr. (Fms.) k. 86, (Flat.) k. 144. 145; Jóms. (75) s. 23—24, (79) k. 31—33, (82) k. 27.]

Sveinn konungr gerði mannboð ríkt ok stefndi

---

1. hann: *ul. J1.* til Jómsb.: i iomsborg *F, J1, 325.* 2. Vinða-: *ul. J1;* vinda- *de øvrr.* 3. jarl: *ul. F.* 5. ok: en *F, J1.* segir: sagði *325.* 5—6. segir—fá: q. j. mundo fa svein konung *J1.* Sv. kg | fá: *omv. F, 325.* 6. Vinð-: *sål. J1;* vind- *de øvrr.* 7. þeir: vinr *(ɔ:* Vinðr*) J1.* mundu: mvndi *325.* játti: iataði *J1, 325 (*tt*).* hann fyrir: k*onvn*gr *325.* 8. því: þ*at F.* jarls: Sigvaldi *tf. F, J1;* En*n tf. 325.* þat: *ul. J1.* 8—9. konungr: *ul. J1.* 9. skyldi: mvndi *325.* 10. konungr: *ul. J1.* Haraldz dóttur: *ul. J1; omv. 325.* 11. -tveggi þeira: konunganna *J1;* þ*ei*ra k*onvn*ga *325.* skyldi: *ul. 325.* 12. ríkinu—vera: ʀiki sinu en *J1.* ríkinu: ʀ*iki* sínv *325.* skyldi vera: *ul., 325.* 12—13. þá | Sv. kgr.: *omv. J1.* 13. í Danm.: *ul. J1.* 15. inn: *ul. J1.* 15—16. fara—her: heria *J1.* 16. á—jarli: *ul. J1.* 17. *Overskr. fra 18. J2, F (der dog har* -ar*), J1 (der dog ul.* Jómsv.*); fra* iomsvikingvm *325; mgl. K.* 18. ok: h*ann F.*

til sín ǫllum hǫfðingjum þeim, er váru í ríki hans; hann skyldi erfa Harald, fǫður sinn. Þá hafði ok andazk lítlu áðr Strút-Haraldr á Skáni ok Véseti í Borgundarhólmi, faðir þeira Búa digra. Sendi konungr þá orð þeim Jómsvíkingum, at Sigvaldi jarl ok Búi ok brœðr þeira skyldu þar koma ok erfa feðr sína at þeiri veizlu, er konungr gerði. Jómsvíkingar fóru til veizlunnar með ǫllu liði sínu, því er frœknast var; þeir hǫfðu xl. skipa af Vindlandi, en xx. skip af Skáni; þar kom saman allmikit fjǫlmenni. Fyrsta dag at veizlunni, áðr Sveinn konungr stigi í hásæti fǫður síns, þá drakk hann minni hans ok strengði heit áðr iii. vetr væri liðnir, at hann skyldi kominn
U 154 með her sinn til Englandz ok drepa Aðalráð konung eða reka hann ór landi. Þat minni skyldu allir drekka, þeir er at erfinu váru. Þá var skenkt hǫfðingjum Jómsvíkinga in stœrstu horn af inum sterkasta drykk, er þar var. En er þat minni var af drukkit, þá skyldi

1. ǫllum hǫfð.: *omv. J1.* váru—hans: *sål. F, J1, 325, 18, J2;* i varu rikinu *K.* 2. hann: k*onvng*r *325.* skyldi: ǫtl*aði* at *F.* Harald: konung *tf. J1, 325.* 2—3. Þá—áðr: Litlo fyʀ hafði *ok* andaz *F.* 3. á Skáni: *ul. J1.* Skáni: skaneyio *F;* skaney *325.* 4—5. Sendi—þá: Sv*einn* k*onungr* send*ir* *F.* 5. þá—þeim: þeim orð *J1.* þeim: *ul. F, 325.* at: þeir *tf. J1.* jarl: *ul. F.* 6. ok*(1)*—þeira: *ul. J1.* skyldu þar: skylldi *(sål. også F) J1.* þar: *ul. 325.* ok*(2)*: at *J1.* 8. veizlunnar: veizlo *325.* 9. Vind-: vin- *J1.* skip: *ul. J1.* 10. Skáni: skaney *J1, 325.* þar kom: *omv. F.* 11. veizlunni: veízlu *325.* hásæti: har*aldz* k*onvngs* *tf. 325.* 12. þá: *ul. F.* þá—strengði: strengðe hann *J1.* 13. heit: at *tf. 325.* 14. ok: *sål. alle undt. K:* at. 15. hann: *ul. 325.* 16. Þá: Þ*vi* nøst *F.* 16—17. hǫfð. Jómsv.: ío*m*s vik*ingum* fyrst hofð*ingium* þeira *F.* 17—18. af—var: með sterkum dryk *J1.* 17. sterkasta: styrkazta *325.* 18. þar: *til F.* af: *ul. J1.*

drekka Krists minni allir menn, ok var Jómsvíkingum borit æ fullast ok sterkastr drykkr. It iii. var Mikjáls minni, ok drukku þat allir. En eptir þat drakk Sigvaldi jarl minni fǫður síns ok strengði heit síðan, at áðr iii. vetr væri liðnir, skyldi hann vera kominn í Nóreg ok drepa Hákon jarl eða reka hann ór landi. Síðan strengði heit Þorkell hávi, bróðir hans, at hann skyldi fylgja Sigvalda til Nóregs ok flýja eigi ór orrostu, H 232 svá at Sigvaldi berðisk þá eptir. Þá strengði heit Búi digri, at hann myndi fara til Nóregs með þeim ok flýja eigi ór orrostu fyrir Hákoni jarli. Þá strengði heit Sigurðr, bróðir hans, at hann myndi fara til Nóregs ok flýja eigi, meðan meiri hlutr Jómsvíkinga berðisk. Þá strengði heit Vagn Ákason, at hann skyldi fara með þeim til Nóregs ok koma eigi aptr, fyrr en F 120 hann hefði drepit Þorkel leiru ok gengit í rekkju hjá Ingibjǫrgu, dóttur hans. Margir hǫfðingjar aðrir strengðu heit ýmissa hluta. Drukku menn þann dag erfit, en eptir um morguninn, þá er Jómsvíkingar váru ódruknir, þóttusk þeir hafa fullmælt ok hafa

---

1. Krists: krist *F, 325, 18.* 1—2. ok—drykkr: Enn *J1.* 2. borit æ: *omv. F.* ok—drykkr: *ul. F.* 3. ok—allir: skylldv þ*at* oc allír drek*ka* *325.* En: *ul. F, 325.* 4. jarl: *ul. 325.* fǫður: feðr *F.* síðan: *ul. F.* 5. vera kominn: koma *325.* 7. Þorkell: hinn *tf. F, 325.* 8. Sigvalda: b. s*invm* *tf. F.* 9. svá at: meðan *F, J1, 325.* Sigvaldi: iarl *tf. J1.* þá eptir: *ul. J1, 325.* 10. heit—digri: bvi hin*n* dig*ri* heít *325.* myndi fara: skylldi *(sål. også F)* koma *325.* með: f*iri* *325.* 10—11. með þeim: *ul. F, J1.* 11. ór: *ul. K, J2, 18; i alle øvrr.* 13—14. Jómsv. berðisk: v*æ*ri eft*ir* jo*m*s vik*inga* *ok* ber*þ*iz *F.* 14. berðisk: stoðe eptr*(!) J1;* v*æ*ri ept*ir* *325.* Þá: Þ*ar* nøst *F.* skyldi: skal *J1.* 16. ok: en *J1, 325.* rekkju: sɷng i *325.* 17 hans: vttan frønda rað *tf. F.* hǫfðingjar aðrir: *omv. F, 325;* aðrir *ul. J1.* 18. strengðu: þar *tf. J1.* 19. erfit: ept*ir* *325.* eptir: *ul. 325.* þá: *ul. J1, 325.* 20. ok hafa: eíga þa *F;* þa *tf. J1, 325.*

málstefnur sínar ok ráða ráðum, hvernug þeir skolu til stilla um ferðina, ráða þat af, at búask þá sem skyndiligast; búa þá skip sín ok herlið; varð þat allfrægt víða um lǫnd.

K. 36. Eiríkr jarl dró lið at sér.

[ÓTr. (Fms.) k. 87, (Flat.) k. 149.]

Eiríkr jarl Hákonarson spyrr þessi tíðendi; hann var þá á Raumaríki; dró hann þegar lið at sér ok ferr til Uplanda ok svá norðr um fjall til Þrándheims á fund Hákonar jarls, fǫður síns; þess getr Þórðr Kolbeinsson í Eiríksdrápu:

144. Ok sannliga sunnan
(sǫusk vítt búendr ítrir
stríð) of stála meiða
stórhersǫgur fóru;
H 233 U 155 súðlǫngum frá Sveiða
sunnr af dregnum hlunni

1—2. málstefnur—ferðina: raþa gerþir allir sampt *J1.* 1. ráðum: *ul. F.* hvernug: hve*r*níg *F;* hve*r*sv *325.* 2. stilla um: øtla of *F.* búask—sem: bva skíp sín *325.* 2—3. þá—skyndiligast: se*m* skíotazt *F;* sem hvatdligazt *J1.* 3. þá: þeg*ar* *F; tf. i J1.* skip—ok: *ul. 325.* þat: þetta *J1.* 4. víða—lǫnd: *ul. J1.* 5. *Overskr. fra F;* fra eiʀiki *J1; fra* eiriki .j. *325; mgl. K. 18, J2.* 6. spyrr: spvrði *325.* 7. á: i *325.* hann: þa *tf. 325.* at sér: sama*n* *F.* 8. ferr: for *F, 325.* um fjall: *ul. J1.* 9. á—síns: til moz við faþvr sinn *J1.* fǫður síns: *ul. F.* þess getr: *sva* .s. *F.*

11—16. **144. vísa.** *Jfr. K. Gísl. Nj. II 217.* 2. sǫusk: sásc *(*k *J1) K. J1;* saz *325;* sazt *F.* vítt: v*it* *325;* vik *F; ul. J1.* búendr: bǫendr *K;* boendr *325;* bvendr *F. J1 (*-uenn-*).* ítrir: *sål. J1;* rik*ir* *F. 325;* hásca *K.* 3. of: um *K;* vf*(!) 325.* stála: stalla *325.* meiða: ſmei iða*(!) 325.* 5. súðlǫngum: *K, F;* sve*r*d l*on*gvm *J1;* svðrlondv*m* *325.* frá: fra *J1; fra* ek *F;* fy*r(?) 325;* fyr *K.* 6. sunnr: suðr *J1, 325.* dregnum: drægnomm *J1.*

vangs á vatn of þrungit
viggmeiðr Dana skeiðum.

K. 37. Herboð Eiríks jarls.

[Fsk. k. 59; ÓTr. (Fms.) k. 87, (Flat.) k. 149.]

Hákon jarl ok Eiríkr jarl láta skera upp herǫr um ǫll Þrœndalǫg, senda boð á Mœri hvára tveggju ok í Raumsdal, svá norðr í Naumudal ok á Hálogaland, stefna síðan út ǫllum almenning at liði ok skipum; svá segir í Eiríksdrápu:

145. Mjǫk lét margar snekkjur
(mærðar ǫrr) sem knǫrru
(óðr vex skalds) ok skeiðar
skjaldhlynr á brim dynja,
þás ólítill útan
oddherðir fór gerða
(mǫrg vas lind fyr landi)
lǫnd síns fǫður rǫndu.

---

7. vangs: vatngs *J1;* vagns *F.* á: ef(?) *F.* of: vm *K, 325; ul. J1.* 8. vigg-: vig *K;* v̇g *J1;* víg *F, 325.*

3. *Overskr. fra 18, J2;* Liðssamnaðr h. j. *F; mgl. K; ingen kap. J1, 325.* 4. jarl*(2)*: *ul. 325.* láta: *ul. F.* -ǫr: orvar *J1, 325.* 5. senda: þeir sendo *F;* ok *tf. J1.* á: svðr a *325;* vm *J1.* Mœri: møíri *F.* hvára: hv*ar- F.* 6. í*(1)*: *ul. F, J1, 325.* í*(2)*: vm *J1.* á: *ul. F, J1.* 7. síðan: *ul. F, J1, 325.* ǫllum: *ul. J1.* almenning: almenningi *F, 325;* bódi *tf. J1.* 7—8. liði—skipum: skipum ok monnum *J1.* 8. í: *ul. J1; hermed begynder 7. blad af 39.*

9—16. **145. vísa.** *L.* 1—4 *i SnE. I 466—68.* 2. sem: ok *J1.* 4. skjaldhlynr: *sål. 325;* sciald lynr *K;* skallynr *J1;* scȧld dynr *39;* skíalld dynr *F.* dynja: hrynía *F.* 5. þás: þa er *alle.* ólítill: *sål. Fagrsk.;* olitinn *alle.* 6. odd-: *sål. Fagrsk., Jómsv. (510);* el- *hdskrr.* fór: *sål. K, J1, 39;* fǽr *F;* reð *325.* gerða: *K;* gerþr *J1;* gerðar *F, 39, 325.* 7. fyr: fra *F, 39.* 8. fǫður: *ul. K (18, J2).* rǫndu: rando *K;* røndv *325;* re*nn*dv *39;* runðo *J1;* rendo *F.*

Hákon jarl helt þegar suðr á Mœri á njósn ok í liðsamnað; en Eiríkr jarl dró saman herinn ok flutti norðan.

K. 38. Ferð Jómsvíkinga í Nóreg.

[Fsk. k. 57, 58, 59; Oddr I k. 11, II k. 15; ÓTr. (Fms) k. 88, (Flat.) k. 148; Jóms. (75) s. 25 26, (79) k. 35, 36, (82) k. 28, 29.]

Jómsvíkingar heldu liði sínu til Limafjarðar ok
sigldu þaðan út á hafit ok hofðu lx. skipa ok koma
at Qgðum; halda þegar liðinu norðr á Rogaland, taka
þá at herja, þegar er þeir koma í ríki Hákonar jarls,
ok fara svá norðr með landi ok alt herskildi. Geirmundr er sá maðr nefndr, er fór með hleypiskútu
eina ok nokkurir menn með honum. Hann kom fram
H 234 á Mœri ok fann þar Hákon jarl, gekk inn fyrir borð
ok sagði jarli tíðendi, at herr var suðr í landi, kominn
F 121 af Danmork. Jarl spurði, ef hann vissi sannendi

1. þegar: *ul. 325.* á*(2)*—liðss.: til liðsamnaðr ok i niosn *J1.* í: *ul. 325, 18, J2.* 2—3. dró—norðan: fluti norþan herinn *J1.* 3. norðan: norðr *K.* 4. *Overskr. fra 18, J2;* hakoni j. kom hersaga *F;* hersaga iomsvikinga *325;* hernaðr iomsb *J1; ulæsel. 39; mgl. K.* 5—6. Jómsv.—hafit: Þeir Jomsvikingar helldu sunnan *J1.* 6. þaðan: *ul. 325.* á: i *39, 325.* hafit: háf *F.* lx.: xl. *325.* ok koma: þeir komv *F.* koma: komv *325 = l. 8;* vtan *tf. J1.* 7. halda: helldv *325.* liðinu: liþi sino *F; ul J1; efter* norðr *39, 325.* taka: toku *F, 325.* 8. þegar—jarls: *ul. J1.* er: *ul. 39.* 9. fara: forv *325.* svá—herskildi: allt herskilldi norþr meþ landi *J1.* ok alt: við *F.* 10. er . . . nefndr: het *F, 325.* er*(2): ok 39.* 10—11. hleypisk. eina: *omv. J1.* 11. eina: nokkora *325.* nokkurir menn | með honum: *omv. J1.* kom fram: for norðr *J1;* norðr *tf. F, 39, 325.* 12. ok—borð: *ul 325.* jarl: hann *tf. F.* borð: borðit *F, J1.* 13. tíðendi: *ul. J1;* þau *tf. F.* suðr—landi: i land *J1, 325.* 14. af Danm.: *ul. 325;* -morko *skr. F,* -morko *39. forkortet J1.* spurði: spyr *J1.*

á því. Geirmundr brá upp hendi annarri, ok var þar af hǫggvinn hreifinn, segir, at þar váru jartegnir, at herr var í landinu. Síðan spyrr jarl inniliga at um her þenna. Geirmundr segir, at þar váru Jómsvíkingar ok hǫfðu drepit marga menn ok víða rænt — »fara þeir þó, segir hann, skjótt ok ákafliga. Vætti ek, at eigi myni áðr langt líða, en þeir myni hér niðr koma«. Síðan røri jarl alla fjǫrðu inn með ǫðru landi, en út með ǫðru, fór dag ok nótt ok hafði njósn it øfra um Eið, svá suðr í fjǫrðu, svá ok norðr, þar er Eiríkr fór með herinn: þess getr í Eiríksdrápu:

146. Setti jarl, sás atti, U 156
ógnfróðr, á lǫg stóði
hrefnis, hǫva stafna
4 hóts Sigvalda at móti;

---

1. á því: til þess *J1, 325.* hendi: hendinni *F, 39, 325, J1.* 1—2. ok . . . hǫggvinn: *ul. F.* 1. þar: *ul. J1, 325.* 2. hǫggvinn hreifinn: i hrefanum *J1;* hondin í reifanv*m 325.* 2—3. segir—landinu: *ul. J1.* 2. segir: sagði *325.* þar: þ*at 39.* -tegnir: -teín*ir 39; fork. F.* 3. landinu: l*and*i *F.* Síðan: Eft*ir* þ*at F.* spyrr: spurði *F, 39, 325.* inniliga: ger*l*a *F.* at: *ul. 325.* 4. þenna: þann *325.* G. segir: hann sagði *J1;* sagði *skr. 325 = l. 6.* þar: þat *F, J1(?).* 5. marga: goða *tf. J1.* ok*(2)*—rænt: *ul. J1.* ok víða: en*n* svma *325.* 6. þó—ok: ok all- *J1.* þó: *ul. F.* 6—8. Vætti—koma: *ul. J1;* vænti *skr. 39, 325;* vǫnt*ir skr. F.* 7—8. myni*(1)*—koma: liði langt aðr þ*eir* koma h*er 325.* 7. áðr langt: *omv. 39.* áðr | langt líða: *omv. F.* en: *ul. F;* at *39.* myni*(2)*: mano *39.* 8. fjǫrðu: fiorþum*(!) J1.* 9. ǫðru: landi *tf. J1.* fór—ok*(2)*: ok fek ser lið *J1.* ok*(2)*: *ul. 325.* njósn it: niosnir *39.* 10. øfra: yttra *J1, 325(?).* svá*(1)*: oc *325;* for *sva F.* 10—11. svá*(1)*—herinn: *ul. J1.* þar—herinn: aftr *til* motz *við* eir*ik* .j. *F.* 11. Eiríkr: .j. *tf. 39.* þess getr: *sva* .s. *F.*

12—15. **146. vísa.** *Jfr. K.Gísl. Nj. II 613—14, Udvalg 29 med anm.* 1. Setti: sotti *39, F.* sás: sa er *alle.* atti: at *J1.* 2. -fróðr: -froða *K.* 3. hǫva: hara *J1.* stafna: rafna *F.* 4. hóts: *sål. Fagrsk. for hdskrs.* hot *(ɔ:* hóts hǫva*).*

margr skalf hlumr, en hvergi
huggendr bana uggðu,
þeir 's gǫtu sæ slíta,
sárgamms, blǫðum ára.

Ferr Eiríkr jarl með herinn suðr sem snúðuligast.

K. 39. Frá Jómsvíkingum.

[Fsk. k. 58; ÓTr. (Fms.) k. 89, (Flat.) k. 150, 151, 152, 153; Jóms. (75) s. 27, (79) k. 37, (82) k. 30.]

Sigvaldi jarl helt liði sínu norðr um Stað, lagði
H 235 fyrst til Hereyja. Landzmenn, þótt víkingar fynni, þá sǫgðu þeir aldri satt til, hvat jarlar hǫfðusk at. Víkingar herjuðu, hvar sem þeir fóru. Þeir lǫgðu útan at Hǫð, runnu þar upp ok herjuðu, fœrðu til skipa bæði man ok bú, en drápu karla þá, er vígt var at. En er þeir fóru ofan til skipa, þá kom til þeira gamall bóndi einn, en þar fór nær sveit Búa; bóndinn

5. skalf: skalfr*(!) J1.* hlumr: hlymr *39, F.* 6. uggðu: *sål., med* gg *325; -g- alle øvrr.* 7. 's: er *alle.* sæ: sia *K, 325, 39, F;* sa *J1.* 8. -gamms: -gans *J1; -m- alle øvrr.* ára: ar *J1.*

5. Ferr: for *F (efter* jarl*), J1, 39, 325.* jarl: *ul. 325.* með—snúðul.: norðan með herin sem skiotaz *F.* herinn: her sinn *325.* suðr: norðan *39, J1. 325.* 6. *Overskr. fra 18, J2;* fra bǫnda *J1;* Sigvaldi Leitar hakonar .j. *F;* fra sigvallda *(meget svagt)* .j. oc bonda *325; ulæsel. 39; mgl. K.* 8. Landzmenn—fynni: þott landzmenn fynði þa *J1;* En þótt þeir fyndi landz menn *F.* fynni: fyndi þa *325.* þá: *ul. F.* 9. þeir: þeim *325.* aldri: *ul. 325.* satt—at: hít sana til hakonar .j. *F.* jarlar: *-nir tf. 39.* hǫfðusk: hefðvz *325.* at: Joms- *tf. F.* 9—10. Víkingar—þeir: þar sem *J1.* 10. fóru: með landi *tf. 325.* lǫgðu: at *tf. 39.* 11. fœrðu: en raku *J1.* 12. bæði—at: mart bu *J1.* man: m̄ *(= menn?) 325.* er—at: sem at var vígt *F.* 13. En—skipa: *ul. 325.* þá: *ul. F.* kom: þar *tf. J1.* 13—14. gamall: *sål. J1, F, 39, 325;* gangandi *K, 18, J2. (39 skr.* bæ-, *sml. s. 314. l. 9); einn ul. 325;* kal *J1.* en—fór: hann gek *J1.* en—nær: þar sem var *F.* sveit: þeira *tf. J1.* bóndinn: bondi *F. J1;* bændinn *39.*

mælti: »þér farið óhermannliga, rekið til strandar kýr ok kálfa, væri yðr meiri veiðr at taka bjǫrninn, er nú er nær kominn á bjarnbásinn«. »Hvat segir karl? segja þeir, kantu nǫkkut segja oss til Hákonar jarls?«. Bóndi segir: »hann fór í gær inn í Hjǫrundarfjǫrð, hafði jarl eitt skip eða ii., eigi váru fleiri en iii., ok hafði ekki til yðvar spurt«. Þeir Búi taka þegar á hlaup til skipanna ok láta laust alt herfang; Búi mælti: »njótum vér nú, er vér hǫfum fengit njósn, ok verum næstir sigrinum«. En er þeir koma á skipin, róa þeir þegar út; kallaði Sigvaldi jarl á þá ok spurði tíðenda. Þeir segja, at Hákon jarl var þar inn í fjǫrðum. Síðan leysir jarl flotann, ok róa fyrir norðan eyna Hǫð ok svá inn um eyna.

---

1. ó-: ekki *J1, 325.* 2. ok: æða *J1.* 3. nær: *ul. 325.* á: i *325.* -básinn: halsín *F.* segir: þv *tf. J1, 325.* 4. segja: sogðv *325.* segja oss: *omv. 325.* 5. Bóndi: -nn *tf. 325;* Bendi *39.* segir: sv*ar*. *F;* sagði at *325.* fór: reri *F, 39, J1.* gær: giar *39.* Hjǫr-: hor- *F, 39, 325;* hær- *J1.* 6. hafði jarl: *ok* hafði *F.* jarl: *ul. J1, 325.* eigi—iii.: *ul. J1.* váru: hafði h*ann* *325.* 7. hafði: h*ann* *tf. 325.* yðvar: *sål. 39, 325;* yðar *de øvrr.* 7—8. taka—hlaup: hlæpa þeg*ar* *F.* 7. taka: tokv *325.* 7—8. þegar á hlaup: skeið *J1; med* hlaup *slutter bl. 4 i 325, VIII.* 8. ok: *ul. J1.* alt: *ul. J1.* -fang: -it *tf. F, 39, J1.* 9—10. njótum—verum: huotum ver. Vær erum *J1.* 9. njótum: neytum *F, 39.* fengit: fang*it* *39.* njósn: af .j. *tf. F.* 10. næstir: nøst *F.* 11. út: *sål. F, 39, J1;* um *K, 18, J2.* kallaði | S. j.: *omv. F, J1.* 12. segja: sogðo *39.* 13. fjǫrðum: fiorðinn *F, J1.* róa: þ*eir* *tf. F.* norðan: norðr *K, J2, 18(?).* 14. ok—eyna: *sål. J2, F, 39; ul. K, J1;* ok inn fyrir *18.*

K. 40. Upphaf Jómsvíkinga-orrostu.

[Fsk. k. 58, 59, 60, 61; Oddr I k. 11, II k. 15; ÓTr. (Fms.) k. 90, (Flat.) k. 152; Jóms. (75) s. 27—28. (79) k. 39, 41, 43. (82) k. 31, 34.]

Hákon jarl ok Eiríkr jarl, sonr hans, lágu í Hallkelsvík; var þar saman kominn herr þeira allr; H 236 hǫfðu þeir hálft annat hundrað skipa ok hǫfðu þá spurt, at Jómsvíkingar hǫfðu lagt útan at Hoð. Røru þá jarlar sunnan at leita þeira, en er þeir koma þar, F 122 sem heitir Hjǫrungavágr, þá finnask þeir. Skipa þá hvárir tveggju sínu liði til atlǫgu; var í miðju liði U 157 merki Sigvalda jarls; þar skipaði Hákon jarl til atlǫgu; hafði Sigvaldi jarl xx. skip, en Hákon lx. Í liði Hákonar jarls váru hǫfðingjar Þórir hjǫrtr af Hálogalandi, annarr Styrkárr af Gimsum. Í annan fylkingar-arm var Búi digri ok Sigurðr, bróðir hans, með xx. skipum; þar lagði í móti Eiríkr jarl Hákonarson lx. skipa ok með honum þessir hǫfðingjar: Guðbrandr hvíti af Uplǫndum ok Þorkell leira, víkverskr maðr. Í annan fylkingar-arm lagði fram Vagn Ákason með xx. skipum, en þar í móti Sveinn Hákonarson ok með

1. *Overskr. fra 18, J2;* Vpph*af* o*rrosto* ahiørv*nga* v*agi.* *F;* skipad til atlagv *J1; mgl. K; ulæsel. 39.* 2. jarl*(2): ul. J1.* sonr: son *J1;* s. *de øvrr.* 3. Hall-: as- *J1.* þar: þa *J1.* herr þeira | allr: *omv. J1.* 4. ok: þeir *F.* 6. þá jarlar: *omv. J1; -nir tf. 39.* 6—7. sunnan—Hjǫr.vágr: norþr um eyna *J1.* 7. þeir: þar sæm heitir hiorunga uagr *tf. J1.* 8. sínu liði: *omv. F, J1.* 9. jarls: fram borít *tf. F.* þar: í mot *tf. F.* skipaði: skip*ar F.* 10. hafði—lx.: með fiorumtugum skipa þar hafdi Sigualdi .xx. skip *J1.* lx.: .j. lx. skípa *F.* 11. jarls: *ul. J1.* váru: þessir *tf. F.* 11—12. Þórir—Hálog. | Styrk.—G.: *omv. J1 og ul.* annarr. 12. annarr: *ul. F.* fylkingar-|arm: *omv. J1.* 14. móti: *sål. alle, undt. K, J2, 18:* mot. Hákonarson: *ul. F, J1.* lx.: mæð fiorumtigum *J1; með* lx. *F.* 15. ok: *varv F.* 17. fylkingar: *ul. J1.* 18. skipum: skip *J1.* móti: mot *F, 39, J1.*

honum Skeggi af Yrjum af Uphaugi ok Rǫgnvaldr ór Ærvík af Staði með lx. skipa; svá segir í Eiríksdrápu:

147. En í gǫgn at gunni
glæheims skriðu mævar,
rendi langt með landi
leiðangr, Dana skeiðum,
þær es jarl und ǫrum
œrins golls á Mœri
(barms rak vigg und vǫrmum
valkesti) hrauð flestar.

Eyvindr segir ok svá í Háleygjatali:

148. Þar vas minnstr
meinvinnǫndum
Yngvifreys H 237
ǫndverðan dag
fagnafundr,
es flota þeystu
jarðráðendr
at Eydǫnum,
þás sverðalfr
sunnan kníði
lagar stóð
at liði þeira.

Síðan lǫgðu þeir saman flotann, teksk þar in grimmasta orrosta ok fell mart af hvárum tveggjum ok

---

2. lx.: fioratigi *J1.*

4—11. **147. vísa.** *Jfr. K.Gísl. Nj. II 228, Udvalg 29 med anm.* 1. En: Enn *K. 39. J1. F.* gǫgn: gogn *39;* gegn *K, F;* gegñ *J1.* 2. -heims: heim *J1.* mævar: mæyar *K.* 3. með: *fra F.* 4. skeiðum: *sål. F;* skeiðar *K. 39. J1.* 5. ǫrum: arum *(om) alle.* 6. œrins: erins *39.* golls: gvls *39;* gullz *de øvrr.* 7. vigg: uig *J1.* vǫrmum: vorgo*m F.* 8. hrauð: *sål. J1;* rauð *de øvrr.*

12. Eyv.—svá: *sva* .s. eyv*indr* sk*allda* sp*illir (dette sidste tf. også 39, J1) F.* ok: *ul. J1, 39.*

13—18. **148. vísa.** 1. vas: *sål. F, 39, J1;* varð *K, J2, 18.* minnstr: minnz *J1.* 2. -vinnǫndum: viɴandom *K;* viɴ(n *39)*ondo*m F, 39;* vinnæ*n*ndum *J1.* 3. -freys: freyrs *F;* friys *J1.* 8. Eydǫnum: *sål. Hkr. (H) VI;* eyðǫndom *K;* eyðænndvm *J1;* eyrin*(*ɴ *F)*dom *F, 39.* 9. þás: þa er *alle.*

19. Síðan: *Her nyt kap. i J1 med overskr.:* vphaf oʀostu. teksk: ok tækz *J1;* ok tokz *F, 39.*

miklu fleira af Hákonar liði, þvíat Jómsvíkingar bǫrðusk bæði hraustliga ok djarfliga ok snarpliga ok skutu alt í gǫgnum skjǫlduna, ok svá mikill vápnaburðr var at Hákoni jarli, at brynja hans var slitin til ónýts, svá at hann kastaði af sér; þess getr Tindr Hallkelsson:

149. Varða, gims sem gerði
gerðr bjúglima herða
(gnýr óx Fjǫlnis fúra)
4 farlig sœing, jarli,
þás hringfǫum hanga
hrynserk Viðurr brynju
(hruðusk riðmarar) Róða
8 (rastar) varð at kasta.

150. Þars í sundr á sandi
Sǫrla blés fyr jarli,
(þess hefr seggja sessi)
4 serk hringofinn (merki.)

H 238
U 158

K. 41. Flótti Sigvalda jarls.

[Fsk. k. 61, 62, 63, 64; Oddr I k. 11, II k. 15; ÓTr. (Fms.) k. 90, (Flat.) k. 155—162; Jóms. (75) s. 28—34, (79) k. 43—49, 51—56; (82) k. 34—38.]

Jómsvíkingar hǫfðu skip stœrri ok borðmeiri,

---

1. þvíat: þæir *J1.* 2. bæði: vel *ok F.* ok*(1)*—skutu: skvtv þeir *F.* 3. gǫgn-: gegn- *K.* var: *foran* svá *F.* 5. þess: þæssa *J1.* þess getr: s*va* .s. *F.*

6—13. **149. vísa.** *L.* 5—8 *også i SnE. I 422; jfr. Aarb. 1886, 318 ff.* 1. Varða: Varada *J1.* gerði: giorði *39.* 2. bjúg-: hivg *J1.* -lima: *sål. K, 18, J2;* limum *F, J1, 39.* 3. Fjǫlnis: fiornnis *J1.* 4. farlig: falig *J1.* 5. þás: þa er *alle.* -fǫum: fám *K;* faín *39, F;* fan *J1.* 6. hryn-: hreyn *J1.* -serk: serks *F, 39.* Viðurr: viðum *F, J1, 39.*

14—17. **150. vísa.** 1. sandi: sundi *K;* svndi *39.* 2. blés: blǿr *F;* biǫs *J1.* 4. serk: serks *F.*

18. *Overskr. fra 18, J2;* sagt fr*a* bv́a eli. avɴ*vr* atl*aga. F; mgl. K; ulæsel. 39; ingen kap. i J1.*

en hvárir tveggju sóttu it djarfasta. Vagn Ákason lagði svá hart fram at skipi Sveins Hákonarsonar, at Sveinn lét á hǫmlu síga, ok helt við flótta. Þá lagði F 123 þannug til Eiríkr jarl ok fram í fylking móti Vagni. Þá lét Vagn undan síga, ok lágu skipin, sem í fyrstu hǫfðu legit. Þá réð Eiríkr aptr til liðs síns, ok hǫfðu þá hans menn undan hamlat, en Búi hafði þá hǫggvit tengslin ok ætlaði at reka flóttann. Þá lagði Eiríkr jarl síbyrt við skip Búa, ok varð þá hǫggorrosta in snarpasta, ok lǫgðu þá ii. eða iii. Eiríks skip at Búa skipi einu. Þá gerði illviðri ok él svá mikit, at haglkornit eitt vá eyri. Þá hjó Sigvaldi tengslin ok snøri undan skipi sínu ok vildi flýja. Vagn Ákason kallaði á hann, bað hann eigi flýja. Sigvaldi jarl gaf ekki gaum at, hvat hann sagði; þá skaut Vagn spjóti at honum ok laust þann, er við stýrit sat. Sigvaldi jarl røri í brot með hálfan fjórða tøg skipa, en eptir lá hálfr þriði tøgr. Þá lagði Hákon jarl sitt skip á annat borð Búa; var þá Búa-mǫnnum skamt hǫggva í

1. djarfasta: harðazta *F.* 2. lagði: sotti *F.* skipi: skipum *J1.* 3. á h. | síga: *omv. F og tf.* vndan. við: viðr *39.* 4. þannug: þangat *F, J1.* ok: geck *tf. F.* 5. Þá lét: *omv. J1.* Þá | lét V.: *omv. F.* skipin: þa skip *J1.* í fyrstu: fyrst *J1.* 6. Eiríkr: j. *F.* síns: *ul. K (står i J2); J1 har* lið sins; *sål. også 18.* ok: *ul. J1.* 7. hamlat: halldit *J1.* Búi: vͬ*(?) tf. J1.* 8. ætlaði: þa *tf. J1.* 9. varð: var *J1, 39.* þá: þ*ar F; ul. 39.* 10. in: ok en *J1.* ok: *ul. J1, F.* þá: *ul. F.* 11. B. skipi | einu: *omv. J1;* skipi bva sk̄ *(!)* eino *F.* svá mikit: *omv. F.* 12. -kornit: korn *F.* Þá: þvi nøst *F; efter* hjó *J1.* Sigvaldi: j. *tf. F = l. 16.* 12—13. ok—sínu: *efter* flýja *F og skr.:* sn*e*rí h*ann osv.* 13. skipi sínu: *ul. J1.* 14. hann*(1)*: *ok tf. 39, F.* jarl: *ul. 39, J1.* 15. ekki: eigi *K;* ængan *J1.* skaut: h*ann tf. F.* 16. at honum: *til* sig*vallda F.* 17. í: *ul. F.* hálfan: half*(!) J1.* tøg: tiug *J1;* tog *de øvrr.* 18. hálfr—tøgr: *sål. K* (tǫgr). *J1* (tugr); xxv. *F;* aþr*(!)* xxv. *39.* sitt skip: *omv. J1.* 18—19. sitt—borð: si byrt v*ið* skíp *F.* 19. var: va*r*þ *F.* í: a *39.*

millum. Vígfúss Vígaglúmsson tók upp nefsteðja,
er lá á þiljunum, er maðr hafði áðr hnoðit við hugró
á sverði sínu. Vígfúss var allsterkr maðr; hann kast-
aði steðjanum tveim hǫndum ok fœrði í hǫfuð Ás-
H 239 láki hólmskalla, svá at geirrinn stóð í heila niðri.
Áslák hǫfðu ekki áðr vápn bitit, en hann hafði hǫggvit
til beggja handa; hann var fóstri Búa ok stafnbúi.
En annarr var Hávarðr hǫggvandi; hann var inn
sterkasti maðr ok allfrœkn. Í þessarri atsókn gengu
upp Eiríks-menn á skip Búa ok aptr at lyptingunni
at Búa. Þá hjó Þorsteinn miðlangr til Búa um þvert
nefit ok í sundr nefbjǫrgina; varð þat allmikit sár.
Búi hjó til Þorsteins útan á síðuna, svá at í sundr
tók manninn í miðju. Þá tók Búi upp kistur tvær,
U 159 fullar gullz, ok kallar hátt: »fyrir borð allir Búa
liðar«; steypðisk Búi þá útan borðz með kisturnar,
ok margir hans menn hljópu þá fyrir borð, en sumir
fellu á skipinu, þvíat eigi var gott griða at biðja; var
þá hroðit alt skip Búa með stǫfnum, en síðan hvert

2. áðr: *ul. F.* 3. sínu: *ul. F. 39.* all-: *ul. J1.* 4. tveim: með badum *J1.* ok fœrði: *ul. F.* 6. hǫfðu: aðr *tf. (!) J1.* vápn bitit: iarn bit*it* eð*a* vapn *F.* 7. fóstri: fostrson *J1.* 8. En: ok *J1.* var*(1): ul. J1.* 8—9. inn sterkasti: *sål. J1;* enn sterkari *K, 39;* ste*r*cr *F.* 9. allfrœkn: alfregr *J1.* þessarri: þessi *J1.* 11. at: *sål. F, 39, J1; mgl. K, 18, J2.* Búa*(1):* hanum *J1.* Þorst.: þorkell *J1 og i det følgende.* 12. nefit: ennit *F, 39;* enni *J1.* ok—sundr: i gegnv*m F.* varð: ok var *J1.* sár: en *tf. J1.* 13. svá at: *ok F;* ok hann *J1.* 13—14. í sundr | tók: *omv. F.* 14. tók manninn: *ul. J1.* kistur tvær: *omv. F.* 14—15. kistur—gullz: gullkistur .ij. *J1.* 16. liðar: þegn*ar F.* steypðisk B. þá: Siþ*an* steyptíz bvi *F.* útan borðz: firir borð *J1.* 17. ok . . . hljópu þá: hliopu þa ok *osv. J1.* 19. alt: *sål. 39, J1, F (efter* Búa*); mgl. K, J2, 18.* skip B.: *omv. J1.* með stǫfnum: milli stafna *F; ul. J1.* en: ok *F, 39, J1.*

at ǫðru. Síðan lagði Eiríkr jarl at skipi Vagns, ok var þar allhǫrð viðrtaka; en at lykðum var hroðit skip þeira, en Vagn handtekinn ok þeir xxx. ok fluttir á land upp bundnir. Þá gekk til Þorkell leira ok segir svá: »þess strengðir þú heit, Vagn, at drepa mik, en mér þykkir hitt nú líkara, at ek drepa þik«. Þeir Vagn sátu á einni lág allir saman. Þorkell hafði mikla øxi; hann hjó þann, er útarst sat á láginni. Þeir Vagn váru svá bundnir, at einn strengr var snúinn at fótum allra þeira, en lausar váru hendr þeira; þá mælti einn þeira: »dálk hefi ek í hendi, **H** 240 ok mun ek stinga í jǫrðina, ef ek veit nǫkkut, þá er hǫfuðit er af mér«; hǫfuð var af þeim hǫggvit, ok fell niðr dálkr ór hendi honum. Þá sat maðr fríðr ok hærðr vel; hann sveipði hárinu fram yfir hǫfuð sér ok rétti fram hálsinn ok mælti: »gerið eigi hárit í **F** 124 blóði«; einn maðr tók hárit í hǫnd sér ok helt fast. Þorkell reiddi at øxina; víkingrinn kipði hǫfðinu fast, lét sá eptir, er hárinu helt, reið øxin ofan á báðar

---

1. jarl: *ul. J1.* 2. var*(bis)*: varþ *F, 39.* viðr-: *við F.* 3. þeira: vagns *F;* þat *J1.* Vagn: h*ann F.* þeir xxx.: xxx. manna *J1, F, der tf.* með h*onum*. 4: upp: ok *J1.* bundnir: ok *tf. J1.* til: þ*eira tf. F.* 5. segir: mælti *J1, F, der også ul.* svá. 6. en—nú: nu þiki mer þat *J1.* hitt: *ul. F.* 7. Vagn: fim*(!) J1; ul. K, J2, 18.* 8. mikla øxi: *omv. F;* auxi einna mikla *J1.* hann—þann: *ok* dr*ap* þaɴ fyrst *F.* útarst: yztr *J1.* 9. einn strengr: *omv. J1.* 10. allra þeira: þ*eim* ollu*m F.* 10—11. váru . . . þeira*(1)*: *ul. J1.* 10. hendr: allra *tf. K, J2, 18.* 11. þeira*(2)*: *ul. J1.* hefi: hofr*(!) 39.* 13. hǫfuðit: hofuð *J1.* mér: hoguit *tf. J1.* hǫfuð—hǫggvit: siþ*an* v*ar* sa m*aðr* hoɢᴠɪɴ *F.* þeim: honum *J1.* 14. niðr dálkr: dalkrinn *(sål. også F)* niðr. ór—honum: sem v *(= van?)* var *J1.* fríðr: allfriþr *J1.* 16. gerið: Gior *F;* Ger *J1.* hárit: har mit *J1.* 18. at: vp *J1; ul. F.* víkingrinn: hinn *J1.* hǫfðinu: haríno *F.* fast: snart *J1.* 19. lét sá: *sva* at let *F;* ok lꜳt sa *J1.* reið øxin: *omv. F;* en ꜹxinn reið *J1.* ofan: *ul. F.*

hendr honum ok tók af, svá at øxin nam í jǫrðu stað. Þá kom at Eiríkr jarl ok spurði: »hverr er þessi maðr inn fríði?«. »Sigurð kalla mik, segir hann, ok em ek kenningarson Búa: eigi eru enn allir Jómsvíkingar dauðir«. Eiríkr segir: »þú munt vera at sǫnnu sannr sonr Búa: viltu hafa grið?« segir jarl. »Þat skiptir, hverr býðr« segir Sigurðr. »Sá býðr, segir jarl, er vald hefir til, Eiríkr jarl«. »Vil ek þá« segir hann; var hann þá tekinn ór strenginum. Þá mælti Þorkell leira: »viltu jarl þessa menn alla láta grið hafa, þá skal aldregi með lífi fara Vagn Ákason«: hleypr þá fram með reidda øxina, en víkingr Skarði reiddi sik til fallz í strenginum ok fell fyrir fœtr
U 160 Þorkatli. Þorkell fell flatr um hann; þá greip Vagn øxina, hann reiddi upp ok hjó Þorkel með banahǫgg. Þá mælti jarl: »Vagn, viltu hafa grið?«. »Vil ek, segir hann, ef vér hǫfum allir«. »Leysi þá ór strenginum« segir jarl, ok svá var gǫrt: xviii. váru drepnir, en xii. þágu grið.

---

1. af: baþar *tf. J1.* svá—stað: *ul. J1;* staðar *skr. 39.* 2. spurði: spyr *J1.* 3. maðr | inn fr.: *omv. F.* 3—4. ok—ek: ek em *J1.* 4. em: *er 39.* 4—6. eigi—Búa: *ul. F. 39.* 4—5. Jómsv. dauðir: *omv. J1.* 5. E. segir: iarl mælti *J1.* 5—6. at sǫnnu: *ul. J1.* 6. sonr: son *K;* s. *de øvrr.* Búa: hans *J1.* segir jarl: *ul. J1.* 7. segir Sig.: *ul. J1;* .j. sv*ar. tf. F og ul. det følg.* segir jarl*; dette ul. også J1.* 8. Eir. jarl: *ul. F.* 9. segir: sagðe *J1.* hann*(1):* sig*vr. F.* 10. viltu: vilir þu *J1.* jarl: s. h*ann tf. 39.* 11. aldregi—fara | V. Á.: *omv. F.* 12—14. en—hann: einn maðr af iomsvikingum spyrnði til vagns i þi er þorkell ætlaði at hagva ok varþ þorkildi*(!)* laus æxin *J1.* 14. -katli: *sål. 39;* -keli *K; fork. F.* flatr: flatt *K (ikke 18. J2).* þá greip: *omv. J1.* þá—Vagn: vagn þreíf þa *F.* 15. øxina: oxi h*ans F, 39;* vp auxina *J1.* hann—upp: *ul. J1.* hann: *ul. F.* 16. hafa grið: *omv. F.* 16—17. Vil—hann: vag*n* sv*ar.* vil ek *F.* 17. allir: Eiri*kr* .j. m*ælti* þa *tf. F og ul. det følg.* segir jarl. 18. jarl: h*ann F.* ok—var: var sua *J1.* xviii. váru: *omv. F.* 19. en: *ul. 39.* þágu: hofðo *F.*

K. 42. Dráp Gizurar af Valdresi. H 241

[Fsk. k. 64; Oddr I k. 11, II k. 15; ÓTr. (Fms.) k. 90, (Flat.) k. 158; Jóms. (75) s. 31, 34, (79) k. 50, 57, (82) k. 35.]

Hákon jarl ok margir menn með honum sátu á tré einu; þá brast strengr á skipi Búa, en ǫr sú kom á Gizur af Valdresi, lendan mann, hann sat næst jarli ok búinn allvegliga. Síðan gengu menn á skipit út ok fundu þeir Hávarð hǫggvanda ok stóð á knjám við borðit út, þvíat fœtr váru af honum hǫggnir; hann hafði boga í hendi. En er þeir kómu á skipit út, þá spurði Hávarðr: »hverr fell af láginni?«. Þeir sǫgðu, at sá hét Gizurr. »Þá varð minna happit, en ek vilda« segir hann. »Œrit var óhappit, segja þeir, en eigi skaltu vinna fleiri« — ok drepa hann. Síðan var valrinn kannaðr ok borit fé til hlutskiptis; hálfr þriði tøgr skipa var hroðinn af þeim Jómsvíkingum; svá segir Tindr:

---

1. *Overskr. fra 18. J2 (der dog ul.* af Valdresi*);* Slitið samnaði hakonar j. *F; ulæsel. 39; mgl. K; ingen kap. J1.* 2—3. ok—einu: sat a eino tre *ok* — h*onum F.* 2. menn: adrir *J1.* 3. tré einu: *omv. J1.* brast: gall *F.* 5. ok: var *tf. J1; var* h*ann tf. F.* menn: þeir *J1.* 5—6. á skipit | út: *omv. F.* 6. fundu: fvɴno *39.* þeir: þ*ar 39, F; ul. J1.* ok*(2)*: h*ann F.* 6—7. á—út: hann við borð vt a kniam *J1.* 7. við—út: v́t v*ið* borð *F.* borðit: borð *39.* fœtr: fetrnir *J1.* honum: *ul. J1.* 8—9. En—þá: *ul. F.* 9. spurði H.: *omv. F;* spyrr *skr. J1, 39.* af: a *J1.* 10. sǫgðu: segia *J1.* 11. segir hann: *ul. J1.* Œrit var: Yrit e*r 39.* var: er *J1.* var óhappit: e*r* ohapp þitt *F.* 12. en: ok *F, J1.* ok drepa: d*r*epa þ*eir F.* drepa: drapu *J1.* hann: þegar *tf. F, 39;* þar *tf. J1.* 13. hlutsk.: s*va* v*ar* sagt at *tf. F.* 14. var hroðinn: *ul. K;* hroðit *skr. 39.* þeim: *ul. F, 39, J1.*

151. Vann á Venða sinni
verðbjóðr hugins ferðar
(beit sólgagarr seilar)
sverðs eggja spor (leggi),
áðr hjǫrmeiðir hrjóða
(hætting vas þat) mætti
leiðar langra skeiða
(liðs) halfan tøg þriðja.

Síðan skilja þeir her þenna. Ferr Hákon jarl til Þrándheims, ok líkaði stórilla, er Eiríkr hafði grið gefit Vagni Ákasyni. Þat er sǫgn manna, at Hákon jarl hafi í þessarri orrostu blótit til sigrs sér Erlingi, syni sínum, ok síðan gerði élit ok þá snøri mann-
H 242 fallinu á hendr Jómsvíkingum. Eiríkr jarl fór þá til Uplanda ok svá austr í ríki sitt, ok fór Vagn Ákason með honum. Þá gipti Eiríkr Vagni Ingibjǫrgu, dóttur Þorkels leiru, ok gaf honum langskip gott með ǫllum reiða ok fekk honum skipan til;
F 125 skilðusk þeir inir kærstu vinir. Ferr þá Vagn heim suðr til Danmerkr; varð hann síðan ágætr maðr, ok er mart stórmenni frá honum komit.

1—8. **151. vísa.** *Jfr. Aarb. 1886, 330—33.* 1. Venða: vinð-*39;* vind- (dd *J1) de øvrr.* 4. sverðs: suerþ *J1.* eggja: eɢiar *J1.* 5. -meiðir: meiðar *K (*meðir *J1).* 6. hætting: hatting *K; med ét* t *F, 39 (*hætting *J2, forskr. 18).* þat: *ul. K, 39.* mætti: *med ét* t *F, 39;* matti *J1.* 7. leiðar: liðar *K;* leiðir *J1.* 8. tøg: tyg *J1;* tog *de øvrr.*

9. skilja: skiliaz*(!) J1.* 11. Ákasyni: *ul. J1.* 12. þessarri: þessi *F;* þesv*(!) J1.* blótit: *sål. K, 39;* blotað *J1;* blot̄ *F.* 13. élit: el *K, J2, 18.* ok*(2)*—snøri: sn*eri* þa *F.* 15. ok*(1)*—sitt: *ul. K, J2, 18.* ok*(2): ul. F.* 16. Eiríkr: jarl *tf. F, J1.* 17. gaf: fekk *K, J2, 18.* 18. til: ok *tf. J1.* 19. inir—vinir: með inni mestu vinattu *J1.* Ferr: For *F, 39, J1.* 20. Danm.: ok *tf. F, 39, J1.* hann: *ul. F, 39, J1.*

K. 43. Dauði Haraldz grenska. U 161

[ÓH (53) k. 14, 15, 16; ÓH (49) k. 5; ÓH (Fms.) k. 12, 13, 14, (Flat.) k. 3; Oddr II k. 28; ÓTr. (Fms.) k. 93 fin., (Flat.) k. 175.]

Haraldr grenski var konungr á Vestfold, sem fyrr er ritit; hann fekk Ástu, dóttur Guðbrandz kúlu. p. 279.1-5 Eitt sumar, þá er Haraldr grenski fór í Austrveg í 994 hernað at fá sér fjár, þá kom hann í Svíþjóð. Þá var þar konungr Óláfr sœnski; hann var sonr Eiríks konungs ins sigrsæla ok Sigríðar, dóttur Skǫglar-Tósta; var Sigríðr þá ekkja ok átti mǫrg bú ok stór í Svíþjóð. En er hon spurði, at þar var kominn við land skamt í brot Haraldr grenski, fóstbróðir hennar, þá sendi hon menn til hans ok bauð honum til veizlu; hann lagðisk þá ferð eigi undir hǫfuð ok fór með mikla sveit manna. Þar var allgóðr fagnaðr; sat konungr ok drótning í hásæti ok drukku bæði samt um kveldit, ok var veitt allkappsamliga ǫllum mǫnnum hans. Um kveldit, er konungr fór til hvílu, þá var þar sæing, tjǫlduð pellum ok búin dýrligum klæðum: í því herbergi var fátt manna. En er konungr var afklæddr ok kominn í hvílu, þá kom þar drótning til hans,

1. *Overskr. fra 18, J2;* drap h*ar*. k*onung*s grǽnska. *F;* felðr haʀalldr ḡ *J1; mgl. K; ulæsel. 39.* 2. sem: s*va* sem *F.* 3. er: var *F, J1.* ritit: *fork. i alle (*ritat *18).* 5. þá: *ul. F.* 6. var*(2): ul. 39.* sonr: son *F, 39;* s. *de øvrr.* 7. Skǫglar: scolar *39.* 9. spurði: t*il tf. 39.* kominn: *ul. 39; efter* land *F.* 10. skamt í brot: *ul. J1; efter* grenski *F.* 12. lagðisk—ok: *ul. F.* með: v*ið F.* 13. manna: t*il* sig*riðar tf. F.* allgóðr fagnaðr: allgoð veízla *F.* 13—15. sat—kveldit: *ul F.* sat—var: *ul. 39.* 14. bæði: baði *J1.* 15. var: þar *tf. J1.* veitt: drvck*it F.* all-: *ul. F, J1.* 15—16. ǫllum—hans: *ul. F.* 16—17. fór—klæðum: var af kleðr þa var sǫing buinn ok tia᷎lduþ agætliga *J1.* 17. dýr-: dyrð- *F.* 18—19. afklæddr ok: *ul. J1.* 19. kominn | í hvílu: *omv. F, J1.* þá . . . til hans: *ul. F.* 19. þar: *ul. J1.*

ok skenkði honum sjálf ok lokkaði hann mjǫk til at
drekka ok var in blíðasta; konungr var allmjǫk drukk-
H 243 inn ok bæði þau; þá sofnaði hann, en drótning gekk
þá ok til svefns. Sigríðr var in vitrasta kona ok for-
spá um marga hluti. Eptir um morguninn var veizla
enn in kappsamligsta. En þar varð, sem jafnan verðr,
þar er menn verða allmjǫk druknir, at inn næsta dag
eptir varask flestir menn við drykkinn, en drótning
var kát ok tǫluðu þau sín á milli, sagði hon svá, at
hon virði eigi minna eignir þær ok ríki, er hon átti
í Svíþjóð, en konungdóm hans í Nóregi ok eignir.
Við þessar rœður varð konungr óglaðr ok fannsk fátt
um alt ok bjósk í brot ok var allhugsjúkr, en drótn-
ing var in glaðasta ok leiddi hann í brot með stór-
gjǫfum. Fór þá Haraldr um haustit aptr til Nóregs,
994—95 var heima um vetrinn ok heldr ókátr. Eptir um
995 sumarit fór hann í Austrveg með liði sínu ok helt þá
U 162 til Svíþjóðar, ok sendi orð Sigríði drótningu, þau, at
hann vill finna hana. Hon reið ofan á fund hans ok

---

3. bæði þau: *omv. F.* þá: þ*vi* nøst *F.* hann: k*onung*r *F.* 3—4. en—ok*(1):* gek drotning þa *J1.* 4. þá—svefns: i brót *F.* in—ok: *ul. J1.* 5. morgun-: myrgin- *J1.* 6. enn: *ul. F, 39, J1, 18 (ikke J2).* kappsamligsta: bezta *J1.* 6—9. En—ok: *ul. J1.* 7. þar: þa *F.* 8. menn við: *ul. F.* við: *ul. 39.* en: *ul. F.* 9. þau: k*onung*r m*ar*t *tf. F.* sín á milli: drotning marga luti ok konungr *J1.* 10. eignir þær: *omv. J1.* ok ríki: *ul. F.* 11. hans . . . ok eignir: *ul. J1.* eignir: r*iki F.* 12—13. óglaðr—alt: far miog ok let ser litið um finnaz *J1.* 13. ok bjósk: Siþ*an* bíoz k*onung*r *F.* ok*(2)* —en: *ul. J1.* 14. glaðasta: *sál. F, 39, J1;* kátasta *K, 18.* 14—15. í—gjǫfum: með goðum giofum vt *J1.* 14. í brot: ỽt *F.* stór-: stor*vm F.* 15. Fór þá | H.: *omv. F.* um haustit | aptr—Nóregs: *omv. J1.* 16. var: h*ann tf. F.* var —ókátr: ok var allokatr vm vettrin *J1.* Eptir: En *J1.* 17. þá: *ul. F.* 18. ok: h*ann F.* þau: *ul. F, J1.* 19. ofan: *ul. F, J1.*

talask þau við. Hann vekr brátt þat mál, ef Sigríðr vildi giptask honum. Hon segir, at þat var honum hégómamál, ok hann er áðr svá vel kvángaðr, at honum er fullræði í. Haraldr segir, at Ásta er góð kona ok gǫfug — »en ekki er hon svá stórborin, sem ek em«. Sigríðr segir: »vera kann þat, at þú sér ættstœrri, en hon; hitt mynda ek ætla, at með henni myndi vera nú beggja ykkur hamingja«. Lítlu skiptusk þau fleirum orðum við, áðr drótning reið í brot. Haraldi konungi var þá heldr skapþungt; hann bjósk at ríða upp á land ok enn á fund Sigríðar drótningar; margir hans menn lǫttu hann þess, en eigi at síðr H 244
fór hann með mikla sveit manna ok kom til þess F 126
bœjar, er drótning réð fyrir. It sama kveld kom þar annarr konungr; sá hét Vissavaldr austan ór Garðaríki; sá fór at biðja hennar. Þeim var skipat konungunum í eina stofu mikla ok forna ok ǫllu liði þeira; eptir því var allr búnaðr stofunnar, en drykk skorti þar eigi um kveldit, svá áfenginn, at allir váru

1. þau: *ul. J1.* brátt | þat mál: *omv. J1 og tf.* við hana. 1—2. Sigr. vildi: hon vili *J1.* 2. segir: sagðe *J1.* honum*(2)*: *ul. J1.* 3. er: *var F.* 4. fullræði í: þat fullrǫði *J1.* segir, at: *svaraði.* Vist *(er Á.) F.* 6. em: *sål. alle (er 39) undt. K (mgl.).* segir: *svar. F, 39.* 7. hitt: eɴ *þat F.* ek: þo *tf. F.* 8. vera nú: *omv. 39, J1;* nú *ul. F.* 8—9. skiptusk: s͡kipto *39;* skiptaz *J1.* 9. drótning: hon *J1.* í brot: a brá't *F.* 10. þá: *ul. F.* heldr: *ul. J1.* 11. upp—ok: a land up *J1; fara tf. F.* Sigríðar: *ul. J1.* 12. margir—menn: menn hans *J1.* þess: *ul. J1.* 13. fór: reð *(ɔ: reið) J1.* 14. bœjar: byiar *39.* er: Sigriðr *tf. F, 39.* It: Þ*at F;* En *J1.* 15. Vissa-: *sål. K, 39;* visi- *F, J1.* 16. hennar: Sigriðar drotningar *J1.* 16—17. var skipat | kgm: *omv. J1.* konungunum: baðo*m* ko*nungum F.* 17. ok forna: *sål. J1; ul. K, F, 39.* 18—19. eptir—eigi: *var* þ*ar* sømil*iga* fi*ri* bvíz. skorti *eigi* dryck *F.* 18. en: *ul. J1.* 19. áfenginn: *sål. F, 39, J1, 18;* áfengan *K (J2).*

fulldruknir, ok hǫfuðverðir ok útverðir sofnuðu. Þá lét Sigríðr drótning um nóttina veita þeim atgǫngu bæði með eldi ok vápnum; brann þar stofan ok þeir menn, sem inni váru, en þeir váru drepnir, er út kómusk. Sigríðr sagði þat, at svá skyldi hon leiða smákonungum at fara af ǫðrum lǫndum til þess at biðja hennar: síðan var hon kǫlluð Sigríðr in stórráða.

K. 44. Fœddr Óláfr konungr.

[Fsk. k. 86; ÓH (53) k. 17. 18; ÓH (Fms.) k 15. 17. 18, (Flat.) k. 4. 8; ÓTr. (Fms.) k. 93 fin., (Flat.) k. 175.]

(994 *ur.*) Þann vetr áðr var Jómsvíkinga-orrosta á Hjǫrungavági. Hrani hafði verit eptir at skipum, þá er Haraldr hafði gengit á land upp. með því liði, er eptir var, til forráða. En er þeir spurðu þat, at Haraldr var af lífi tekinn, þá fóru þeir í brot sem tíðast ok aptr til Nóregs ok sǫgðu þessi tíðendi. Hrani fór á fund Ástu ok segir henni atburð um fǫr þeira, ok svá, hverra ørenda Haraldr fór á fund Sig-

---

1. út-: *ul. J1.* sofnuðu: v*arv* sofna*ðir F.* Þá: not *tf. J1;* sæmv nótt *tf. F.* 2. drótning: *ul. J1.* um nóttina: *ul. F. J1.* 5. sagði—hon: kuez sua skylldo *J1.* þat: *ul. F.* 6. til þess: *ul. J1. 18.* 7. hennar: sin *J1. 18.* síðan | var hon: *omv. F.* 7—8. stórráða: *herpå har J1 sætn.:* Þann vetr—-orrosta (*ul.* á Hjǫr.) *og derpå kap. med overskr.:* fra hrana. 9. *Overskr. fra 18, J2, F (der tf.:* helgi*); om J1 se næstforeg. anm.; ulæsel. 39; mgl. K.* 10. áðr var: *omv. F.* 11. verit eptir: *omv. F.* 12—13. hafði—forráða: G*renzki* reið a l*an*d vpp m*eð* liþi s*ino F;* konungr reid a land vp *J1.* 12. því liði: *omv. 39.* er: *ul. K (18. J2).* 13. þeir spurðu: hrani spurði *J1.* þat: *ul. F. J1.* 14. þá: *ul. F.* í brot: aptr *J1;* brót *F.* 15. tíðast: skiotast *F, J1.* ok aptr: *ul. J1.* til N.: i nor*eg F.* sǫgðu: sagði *J1.* 16. fór—henni: s. asto *F;* allan *tf. J1.* um: of *F.* 17. H. fór: h*ann* hafði far*it F.*

ríðar drótningar. Ásta fór þegar til Uplanda til fǫður U 163
síns, er hon hafði spurt þessi tíðendi, ok tók hann vel H 245
við henni; en bæði þau váru mjǫk reið um þá ráða-
ætlan, er verit hafði í Svíþjóð, ok þat, er Haraldr
hafði henni ætlat einlæti. Ásta Guðbrandzdóttir ól
sveinbarn þá um sumarit; sá sveinn var nefndr Óláfr, 995
er hann var vatni ausinn. Hrani jós hann vatni; var
sá sveinn þar upp fœddr fyrst með Guðbrandi ok
Ástu móður sinni.

K. 45. Frá Hákoni jarli.

[Ágr. k. 11; Fsk. 66; Oddr I k. 13, II k. 17; ÓTr. (Fms.) k. 93, (Flat.) k. 175.]

Hákon jarl réð Nóregi alt it ýtra með sjá ok hafði hann til forráða xvi. fylki. En síðan er Haraldr inn hárfagri hafði svá skipat, at jarl skyldi vera í hverju fylki, þá helzk þat lengi síðan. Hákon jarl hafði xvi. jarla undir sér; svá segir í Velleklu:

152. Hvar viti ǫld und einum
jarðbyggvi svá liggja

---

1. til Upl.: *efter* síns *J1.* til*(2)*: a funð *J1.* 2. hafði spurt: hefir spvrt *J1;* sp*vr*þi *F.* 2—3. ok—henni: *ul. J1.* 3. en: Enð *(ɔ: En þau?) J1.* þau . . . mjǫk: *ul. J1.* 3—5. um—einlæti: firi ætlanar h. konungs er hann ætlaði at lata astv eina *J1.* 4. þat, er: *ul. F.* er*(2)*: at *39.* 5. hafði: hefði *F.* 6. þá: *ul. J1.* sá sveinn: Sveíɴ*inn F.* 6—7. nefndr—ausinn: vatni ausíɴ *ok* nefndr olafr *F.* 7. hann—vatni*(1)*: vatni v*ar 39.* 7—8. var*(2)*—sveinn: *ok* v*ar* sveíɴ*inn F.* 8—9. fyrst . . . Guðbr.—Ástu: *ul. F.* 10. *Overskr. fra 18. J2;* radagerþ *J1; ulæsel. 39; mgl. K, F.* 11. Nóregi alt: *omv. F.* ýtra: ef*ra(!) 39.* 11—12. ok—hann: hann hafði *J1.* 12. er: *ul. 39.* 14. þá—þat: þat hellzt *J1.* 14—15. H. jarl | hafði: *omv. F, 39, J1.* 15. sér: síg *F.*

16—17. **152. vísa.** *Jfr. Aarb. 1891, s. 179—81.* 1. viti: veít *F;* uit *39.* 2. -byggvi: *sål. K;* byggvis *de øvrr.*

(þat skyli herr of hugsa)
hjarl sextían jarla?
Þess ríðr fúrs með fjórum
faldleikr Heðins reikar
logskundaðar lindar
lofkendr himins endum.

Meðan Hákon jarl réð fyrir Nóregi, þá var góð árferð í landi ok góðr friðr innan landz með bóndum. Jarl var vinsæll við búendr lengsta hríð ævi sinnar; en er á leið, þá gerðisk þat mjǫk at um jarl, at hann var ósiðugr um kvennafar; gerðisk þar svá mikit at,
H 246 at jarl lét taka ríkra manna dœtr ok flytja heim til
F 127 sín ok lá hjá viku eða ii., sendi heim síðan, ok fekk hann af því óþokka mikinn af frændum kvinnanna, ok tóku bœndr at kurra illa, svá sem Þrœndir eru vanir, alt þat, er þeim er í móti skapi.

K. 46. Ferð Þóris klǫkku.

[Tjodrek k. 7; Oddr I k. 12, II k. 16; ÓTr. (Fms.) k. 93, (Flat.) k. 175.]

Hákon jarl fær nǫkkurn pata af því, at maðr mun sá

---

3. of: um *K.* 4. hjarl: hiall *39;* ok *tf. K.* sextían: sextan *F;* xvi. *de øvrr.* 6. fald-: *sål. F.J.;* folk- *alle.* 7. logskundaðar: lugscun*n*aðar *39;* lungs vnad*ar* *F.* lindar: lína *F.*

7. þá: *ul. F.* 8. í landi: *ul. J1.* innan landz: *ul. J1.* 9. Jarl var: *omv. F;* iarli*nn* *skr. 39.* búendr: *sål. J1;* bœndr *de øvrr.* lengsta: langa *F.* hríð: *sål. F, 39, J1;* stund *K (J2, 18).* 10. þá: *ul. F.* mjǫk: *ul. J1.* 11. kvenna-: *sål. F, 39, J1, J2; fork. i 18, K.* 11—12. gerðisk—at: þ*viat* hak*on* *F.* 11. þar: þ*at* *39.* at: *ul. 39.* 13. ok*(1)*: h*ann* *F.* hjá: þ*eim* *tf. F.* sendi: en sendi þǿr *F;* þa *tf. J1.* 14. því: *hermed ender 8. blad i 39.* kvinnanna: ken- *F; fork. K, J2, 18;* þeira *J1.* 15. ok: *ul. J1.* 16. vanir—skapi: þegar þeim hvgnar eigi *J1.* alt: v*m* *F.* í: *ul. K (ikke 18, J2).* 17. *Overskr. fra 18, J2; mgl. K, F; ingen kap. J1.* 18. nǫkkurn—því: af nokvra fret *J1.* maðr mun | sá: *omv. F.*

vera fyrir vestan haf, er Áli nefndisk, ok halda
þeir hann þar fyrir konung, en jarl grunaði af frá-
sǫgn nǫkkurra manna, at vera myndi nǫkkurr af
konunga-ætt norrœnni; honum var sagt, at Áli kall-
aðisk gerzkr at ætt, en jarl hafði þat spurt, at Tryggvi
Óláfsson hafði átt son þann, er farit hafði austr í U 164
Garðaríki ok þar upp fœzk með Valdimar konungi
ok hét sá Óláfr. Hafði jarl ok mjǫk at spurningum
leitt um þann mann ok grunaði, at sá inn sami myndi
nú vera kominn þar í Vestrlǫndum. Maðr er nefndr
Þórir klakka, vin mikill Hákonar jarls, ok var lǫngum
í víking, en stundum í kaupferðum ok var víða kunn-
igt fyrir. Þenna mann sendi Hákon jarl vestr um 995
haf, bað hann fara kaupferð til Dyflinnar, sem þá var
mǫrgum títt, ok skynja þat, hverr maðr Áli þessi
væri; en ef hann spyrr þat til sannz, at þar væri H 247
Óláfr Tryggvason eða nǫkkurr annarr af konungs-ætt
norrœnni, þá skyldi Þórir koma við hann svikræðum
nǫkkurum, ef hann mætti.

---

1. Áli: Oli *F.* halda: helldi *J1.* 2. þar: *sål. F. J1; ul. K (18, J2).* 2—3. af—manna: *ul. J1;* at nockvRA m*anna* fra saꜹgn *F.* 3. nǫkkurr: eíɴ hv*err F;* sa er kominn munði vera *tf. J1.* 4. norrœnni: i noregi *F, J1.* var: ok *tf. J1.* Áli: hann *J1.* 5. ætt: kyni *J1.* en—spurt: frett hafði hann ok þat *J1.* þat: *ul. F.* 6. Óláfsson: *ul. J1.* átt: attan *J1.* þann: *ul. F.* þann—austr: ok sa for *J1.* 7. ok—konungi: vngr *J1.* 8. hét sá: heti sa sveíɴ *F.* Hafði jarl: *omv. F.* 8—9. Hafði —ok: *ul. J1.* 9. um: of *F.* 9—10. at—þar: hann nu at allr einn munði vera ok sa er nu var *J1.* 10. þar: *ul. F.* -lǫndum: londín *F.* 11. ok: h*ann F.* var lǫngum: vanr at vera *J1.* 12. ok: h*anum F.* 13. Þenna: Þañ *F.* mann: þori *J1.* 14. þá: þ*ar F.* 15. ok: en *J1.* þat: *ul. F;* reyndar *tf. J1.* Áli: Oli *F = 345, l. 3, 5.* 16. spyrr: spyrþi *J1.* 17. nǫkkurr annarr: *omv. F;* annarr maðr nokurr komin *J1.* 17—18. kgs-ætt norrœnni: *omv. F;* konunga ættum *J1.* 18—19. svikræðum—mætti: naꜹkurum veilrǫðum *J1.*

K. 47. Óláfr Tryggvason kom í Nóreg.

[Ágr. k. 16; Fsk. k. 70; Tjodrek k. 7, 8, 9, 10; Hist. Norw. 115; jfr. Oddr I k. 12, 16, II k. 16, 23; ÓTr. (Fms.) k. 94, 98, 99, (Flat.) k. 187, 188.]

995 Síðan fór Þórir vestr til Írlandz til Dyflinnar ok spurði þar til Ála; var hann þar með Óláfi konungi kváran, mági sínum. Síðan kom Þórir sér í tal við Ála; Þórir var maðr orðspakr. En er þeir hǫfðu mjǫk lengi talat, þá tók Áli at spyrja af Nóregi, fyrst frá Uplendinga-konungum ok hverir þeir váru þá á lífi eða hvat ríki þeir hǫfðu; hann spurði ok um Hákon jarl, hver vinsælð hans var í landinu. Þórir segir: »jarl er svá ríkr maðr, at engi þorir annat at mæla, en hann vill, en þat veldr, at hvergi er í annan stað til at ganga; en þér satt til at segja, þá veit ek margra gǫfugra manna skaplyndi ok svá alþýðunnar, at þess væri fúsastir ok búnastir, at nǫkkurr konungr kvæmi þar til ríkis af ætt Haraldz ins hárfagra, en vér sjám nú engan þann til, ok mest fyrir þá sǫk, at þat er nú reynt, at illa dugir at berjask við Hákon jarl«. En er þeir tǫluðu þetta

---

1. *Overskr. fra 18. J2; mgl. K, F; ingen kap. J1.* 3. þar: þa *F.* 4. kváran: *ul. J1.* Síðan: *ul. F.* 5. Ála: braðliga *tf. F.* 5. Þórir var: *omv. F, J1.* maðr orðspakr: *omv. F.* orð-: mal- *J1.* 6. mjǫk lengi: mart *F;* opt *J1.* talat: ok miog lengi *tf. J1.* þá—spyrja: spvrði Oli *F.* 7. ok: *ul. F.* 7—9. hverir—landinu: margu stormenni þa fra vinsælþum h. j. *J1.* 7—8. þeir—þá: þa *varv F.* 9. var í landinu: *væri* inan *landz F.* 10. segir: sv*ar*. *F.* jarl er: at hann var *J1;* jarlín *skr. F.* 11. veldr: þ*vi tf. F.* 12. í—stað: *ul. J1.* ganga: nema þar *tf. J1.* 12—13. til .. þá: *ul. F.* 12. segja: segir hann *tf. J1.* 13. gǫfugra: *ul. J1.* 13—14. ok—alþýð.: *ul. J1.* 14. ok búnastir: *ul. F, J1.* 15. konungr: *ul. J1.* 15—16. þar—ríkis | af—hárfagra: *omv. J1 og tf.* konungs *efter* Haraldz. 16. þann: *ul. F. J1.* 16—17. ok—sǫk: *firi* þ*vi F*

opt, þá lætr Óláfr í ljós fyrir Þóri nafn sitt ok ætt
ok spyrr hann ráðs, hvat hann hyggi, ef Óláfr ferr
til Nóregs, hvárt hann ætlar, at bœndr myni vilja
taka við honum at konungi. Þórir eggjaði hann
ákafliga þessar ferðar ok lofaði hann mjǫk ok at-
gǫrvi hans. Tók Óláfr þá at fýsask mjǫk at fara til H 248
995 ættleifðar sinnar. Siglir Óláfr þá vestan með v. U 165
skipum, fyrst til Suðreyja. Þórir var þar í fǫr með F 128
honum. Síðan sigldi hann til Orkneyja. Sigurðr jarl
Hlǫðvesson lá þá í Rǫgnvaldzey í Ásmundarvági
með eitt langskip ok ætlaði at fara yfir á Katanes.
Þá sigldi Óláfr sínu liði vestan at eyjunum ok lagði
þar til hafnar, þvíat Péttlandzfjǫrðr var eigi fœrr.
En er konungr vissi, at jarl lá þar fyrir, þá lét hann
jarl kalla til tals við sik; en er jarl kom til tals við
konung, þá hǫfðu þeir áðr fátt talat, áðr konungr
segir, at jarl skyldi skírask láta ok alt landzfólk hans,
en at ǫðrum kosti skyldi hann þá deyja þegar í stað,

1. opt: miok optt *J1;* iafnan *F.* þá—ljós: lǫtr Oli vppi *F.* fyrir Þ. | nafn—ætt: *omv. F.* 3. hann—at: *ul. J1.* myni: mundi *F, J1.* 4. at kgi: til konungs *F, J1.* 5. ákafliga: miog *F, J1.* þessar: þesaʀar *F.* mjǫk: akafl*iga F.* 6. Ól.—mjǫk: ol*af* þa míog fysa *F.* 6—7. at*(2)*—sinnar: til ætleifða sinna *J1.* 7. ættleifðar: átt iarð*ar F.* sinnar: *herefter kap. i J1 med overskr.:* olafr kom i noʀeg. Siglir Ól.: *omv. J1;* Sigldi *skr. F.* 8. Þórir—fǫr: v*ar* þor*ir* i fe*r*ð *F.* Þórir var: *omv. J1.* fǫr: ferþ *J1.* 9. Síðan: þaðan *F, J1.* 10. Hlǫðves-: Loðvess *K;* hloðve*r*s *F;* lædv' *J1.* þá í R-ey: *ul. J1.* 11. með—-skip: einu langskipi *J1.* at fara: *ul. F, J1.* 12. sínu liði: *omv. F.* 14. konungr: Ol*afr F.* lá: var *J1.* þá: *ul. F.* 15. jarl kalla: *omv. F;* kalla hann *J1.* tals—sik: sín *F.* 15—16. til*(2)*—þá: þ*ar F.* til*(2)*—konung: a skip til konungs *J1.* 16. áðr*(1)*: *ul. F, J1.* konungr: Ol*afr F = s. 347, l. 1.* 17. skyldi: skal *J1.* landz-: *ul. J1.* 18. þá: *ul. J1.* í stað: *ul. F.*

en konungr kvezk mundu fara með eld ok usla yfir eyjarnar ok eyða land þat, nema fólkit kristnaðisk. En svá sem jarl var þá við kominn, þá kaus hann þann af, at taka skírn; var hann þá skírðr ok alt þat fólk, er þar var með jarli. Síðan svarði jarl konungi eiða ok gerðisk hans maðr, fekk honum son sinn til gíslingar, er hét Hvelpr eða Hundi, ok hafði Óláfr hann til Nóregs með sér. Sigldi Óláfr þá austr í haf
995 (efterár) ok sigldi af hafi útan at Morstr, gekk þar fyrst á land í Nóregi ok lét hann messu þar syngva í landtjaldi. En síðan var í þeim sama stað kirkja gǫr. Þórir klakka segir konungi, at þat einu var honum ráð, at gera ekki bert um, hverr hann var, ok láta enga njósn fara fyrir sér ok fara sem ákafligast á fund jarls ok láta hann óbúinn við verða. Óláfr konungr gerir svá, at hann ferr norðr náttfari ok dagfari, svá
H 249 sem leiði gaf, ok gerði ekki landz-fólkit vart við ferð sína, hverr þar fór. En er hann kom norðr

---

1. kvezk mundu: mundi *J1.* eld—yfir: elldi of *F;* elld um *J1.* 2. land þat: *omv. J1.* nema: landz- *tf. J1.* 3. þá*(2): ul. F.* 4. þann af: helldr *F.* alt: *ul. F.* 5. fólk: lið *J1.* er: sem *F.* jarli: honum *F*, *J1.* 5—6. kgi eiða: *omv. J1;* ol*afi skr. F.* 6. maðr: *ok tf. F.* 6—7. son sinn | til gíslingar: *omv. J1 og tf.* þann*;* i gislíng son .s. *F.* 7. Óláfr: konungr *tf. J1.* 8. til N. | með sér: *omv. J1.* sigldi: Siglir *J1.* 9. ok: hann *J1.* sigldi: ko*m F.* land: vp *J1.* 10. lét—messu | þar: *omv. J1.* hann: *ul. F.* messu | þar syngva: *omv. F.* syngva: *sál. F;* syngia *K*, *J1.* 11. En—var: va*r* siðan *F.* í—stað: þar *J1.* 12. konungi: Ol*afi F.* einu: eina *F*, *J1.* 13. var: *væ*ri *F.* 14. fund: haconar *tf. J1.* 15. ok—verða: *ul. J1.* 15—16. Óláfr—hann: ok sa *(sál.)* gerir olafr *J1.* 15. konungr: *ul. F.* 16. at hann: *ul. F.* norðr: *ul. J1.* náttf... dagf.: *omv. J1;* nót*t* ... dag *F.* 16—17. svá*(2)*—gaf: *ul. J1.* 18. ferð—fór: síg *F;* huerr hann uar *J1.*

til Agðaness, þá spurði hann, at Hákon jarl er inn í firðinum ok þat með, at hann var ósáttr við bœndr. En er Þórir heyrði þetta sagt, þá var mjǫk annan veg, en hann hugði, þvíat eptir Jómsvíkinga-orrostu váru allir menn í Nóregi fullkomnir vinir Hákonar jarls, fyrir sigr þann, er hann hafði fengit ok frelsat land alt af ófriði; en nú var illa at borit, at hǫfðingi mikill er kominn í landit, en bœndr váru ósáttir við jarlinn.

K. 48. Flótti Hákonar jarls. U 166

[Ágr. k. 11; Fsk. k. 66; Tjodrek k. 10; Oddr I k. 13, 14, II k. 17, 18; ÓTr. (Fms.) k. 102, 103, (Flat.) k. 189, 191.]

Hákon jarl var á veizlu í Gaulardal at Meðalhúsum, en skip hans lágu út við Viggju. Ormr lyrgja er maðr nefndr, ríkr bóndi; hann bjó á Býnesi; hann átti konu þá, er Guðrún er nefnd, dóttir Bergþórs af Lundum; hon var kǫlluð Lundasól; hon var kvinna fríðust. Jarl sendi þræla sína til Orms þeira ørenda, at hafa Guðrúnu, konu Orms, til jarls. Þrælar báru upp ørendi sín; Ormr bað þá fyrst fara til náttverðar; en áðr þrælar hǫfðu matazk, þá váru komnir til Orms margir menn ór byggðinni, er hann hafði

1. til—þá: *firi* agða nés *F.* spurði: spyr *J1.* er: *sål. 18. J2. J1;* var *K, F.* inn: *ul. F.* 2. var: orþinn *tf. J1.* ósáttr: rangsatr *J1.* 3. mjǫk: a *tf. F.* 6. frelsat: frælst *J1.* 7. var: sva *tf. F, J1.* at*(1):* til *F.* 8. er: var *J1.* landit: land *J1.* 9. jarlinn: .j. *F;* iarll *J1.* 10. *Overskr. fra 18. J2;* fra hakoni jarli *J1; mgl. K, F.* 13. er—bóndi: hæt æinn rikr maþr *J1.* er . . nefndr: h. *F.* 14. er nefnd: het *F, J1.* 15. Lunda-: lvnd*ar* *F.* kvinna: kvenna *F, J1.* 18. fyrst fara: *omv. J1.* 19. hǫfðu matazk: væri mættir *J1.* þá: *ul. F.* 20. til—menn: mænn margir til orms *J1.*

orð sent; lét Ormr þá engan kost, at Guðrún fœri með þrælunum. Guðrún mælti, bað þræla svá segja jarli, at hon myndi eigi til hans koma, nema hann F 129 sendi eptir henni Þóru af Rimul; hon var húsfreyja rík ok ein af unnostum jarls. Þrælarnir segja, at þeir skolu þar svá koma ǫðru sinni, at bóndi ok húsfreyja munu þessa iðrask skambragz, ok heitask þrælarnir H 250 mjǫk ok fara brot síðan. En Ormr lét fara herǫr fjogurra vegna um byggðina ok lét þat boði fylgja, at allir skyldu með vápnum fara at Hákoni jarli ok drepa hann, ok sendi til Halldórs á Skerðingssteðju, en Halldórr lét þegar fara herǫr. Lítlu áðr hafði jarl tekit konu mannz þess, er Brynjólfr hét, ok var þat verk allmjǫk óþokkat, ok var þá við sjálft, at herr myndi upp hlaupa. Eptir ǫrboði hljóp upp múgi mannz ok sótti til Meðalhúsa. En jarl fekk njósn ok fór af bœnum með lið sitt ok í dal djúpan, þann er nú er kallaðr Jarlsdalr síðan, ok leynðusk þeir þar. Eptir um daginn hafði jarl njósn alt af bónda-herinum. Bœndr tóku vegu alla ok ætluðu helzt, at jarl myndi hafa farit til skipa sinna, en fyrir

2. mælti—þræla: bað þa *F;* bad þrælana *J1.* 3. jarli: *med art. J1.* 4. henni: mer *J1.* 5. unnostum: vɴastom *F;* unnustum *J1.* Þrælarnir: *uden art. J1; fork.* (þrǫ̈t) *F.* 6. skolu: skylldo *F, 18.* þar svá: *omv. F, J1.* ǫðru sinni: annat sinn *J1.* 7. munu: mvndo *F, 18;* munði *J1.* skambragz: (-brags *K;* -bragz *18. J2);* litlo siðaʀ *F;* ok skams bragðz *J1.* 7—8. þrælarnir: *ul. J1.* 8. fara*(1)*: forv *F;* i *tf. F.* brot: a brawt *J1.* En: *ul. F.* 9. þat: *sål. F, J1;* þvi *K (18, J2).* 12. -steðju: staði *F, J1.* her-: *ul. J1.* 13. mannz þess: *omv. F.* 15. herr: herrinn *J1.* herr—hlaupa: þeir mvndi ganga at .j. *F;* en *tf. J1.* ǫrboði: herboði þesso *F.* 16. múgi: mugr *J1.* 18. þann: *ul. J1.* síðan: *ul. J1.* 19. þeir: *sål. F, J1; ul. K (i 18. J2).* alt: *ul. F.* 20. bónda: bœnda *K. F.* herinum: hernum *J1.* 21. hafa farit: farin *J1.* til: *mgl. K (ikke 18, J2).*

skipunum réð þá Erlendr, sonr hans, inn mannvænsti maðr. En er náttaði, dreifði jarl liðinu ok bað fara markleiði út til Orkadals, — »engi maðr mun yðr mein gera, ef ek em hvergi í nánd: gerið orð Erlendi, at hann fari út eptir firðinum, ok hittumk vit á Mœri. Ek mun vel fá leynt mér fyrir bóndum«. Fór jarl þá ok þræll hans með honum, er Karkr er U 167 nefndr; íss var á Gaul, ok hratt jarl þar í hesti sínum ok þar lét hann eptir mǫttul sinn, en þeir fóru í helli þann, er síðan er kallaðr Jarlshellir. Þá sofnuðu þeir, en er Karkr vaknaði, þá segir hann draum sinn, at maðr svartr ok illiligr fór hjá hellinum ok hræddisk hann þat, at hann myndi inn ganga, en sá maðr sagði honum, at Ulli var dauðr. Jarl segir, at Erlendr myndi drepinn. Enn sofnar Þormóðr karkr ǫðru sinni ok lætr illa í svefni; en er hann vaknar, H 251 segir hann draum sinn, at hann sá þá inn sama mann fara ofan aptr ok bað þá segja jarli, at þá váru lokin sund ǫll. Karkr segir jarli drauminn; hann grunaði, at slíkt myndi vera fyrir skamlífi hans.

---

1. sonr: son *F; fork. de øvrr.* 2. náttaði: þa *tf. J1.* 3. engi—mun: *ok* m*vn* eɴgi m*aðr F.* 4. í nánd: nær *J1.* 5. eptir: or *F.* vit: v*er F; ul. J1.* 6. Ek: eɴ ek *F.* fá leynt: *omv. J1.* 7. jarl: h*ann F.* þá: eíɴ samt *tf. F.* er*(1):* sa ær *J1;* þormvðr *(sål.) tf. F.* 7—8. er nefndr: h. *F;* het *J1.* 8. í: v́t a *F.* 10. Þá: þ*ar F.* 11. þá: *ul. F, J1.* 12. fór—hellinum: kom f*iri* hellíɴ *F foran* svartr *osv.* 12—13. ok*(2)*—þat: h*ann* hrøddiz *F;* ok hrædduz þeir *J1.* 13. hann*(2)*: sia *F.* 13—14. en—var: þ*e*ssi m*aðr* m*æ*lti. ɴv *e*r vlli *F.* 14. var: væri *J1.* 15. Erlendr: s. hans *tf. J1.* Þorm. karkr: ka*r*cr *F;* þrellinn *J1.* 16. ǫðru sinni: *ul. F, J1.* lætr: eɴ *tf. F.* svefni: sem fyʀ *tf. J1.* vaknar: vaknaðe *J1.* 18. aptr: eptir dalnum *J1.* 18—19. bað—lokin: sagði at lokin væri *J1.* 18. þá*(1)*: *ul. F.* 19—20. hann grunaði: ɢrvnaði .j. *F.* 20. slíkt: þ*at F.*

Síðan stóð hann upp, ok gengu þeir á bœinn Rimul; þá sendi jarl Kark á fund Þóru, bað hana koma leyniliga til sín; hon gerði svá ok fagnar vel jarli. Jarl bað hana fela sik um nǫkkurra nátta sakir, þar til er bœndr ryfi samnaðinn. »Hér mun þín leitat, segir hon, um bœ minn, bæði úti ok inni, þvíat þat vitu margir, at ek mun gjarna hjálpa þér, alt þat er ek má; einn staðr er sá á mínum bœ, er ek mynda eigi kunna at leita slíks mannz; þat er svínabœli nǫkkut«. Þau kómu þannug til; mælti jarl: »hér skolu vér um búask, lífsins skal nú fyrst gæta«. Þá gróf þrællinn þar grǫf mikla ok bar í brot moldina; síðan lagði hann þar viðu yfir. Þóra segir jarli þau tíðendi, at Óláfr Tryggvason var kominn útan í fjǫrð-
F 130 inn, ok hafði hann drepit Erlend, son hans. Síðan gekk jarl í grǫfina ok báðir þeir Karkr, en Þóra gerði yfir með viðum ok sópaði yfir moldu ok myki ok rak þar yfir svínin; svínabœli þat var undir steini einum miklum.

---

1. hann: .j. *F.* þeir: hei*m tf. F.* 2. Kark: þrǫl*inn F.* Þóru: ok *tf. J1.* 3. gerði: g*e*rir *F.* fagnar: fagnaði *J1.* jarli: -num *tf. J1 = l. 13.* 4. Jarl . . . hana: h*ann* . . . þorv *F.* 5. samnaðinn: h*on* sv*ar*. *tf. F og ul. det følg.* segir hon. þín: *ul. J1.* 6. bœ minn: *omv. J1.* 6—7. þat—margir: margir vita *J1;* vita *skr. også F.* 7. alt: *ul. J1.* 8. er*(1)*: h*er tf. F.* 9. at: *sål. F, J1, 18; mgl. K.* 10. nǫkkut: *ul. J1.* kómu: ko*m*a *F.* þannug: þangat *F, J1.* til: þa *tf. F.* mælti jarl: *omv. J1.* 11. skolu: skolom *J1.* 11—12. Þá—þrællinn: Þrǫll*inn* grof *F.* 12. í brot: i bra*u*t *F;* bra*u*t *J1.* 13. viðu yfir: *omv. J1.* 13—14. þau tíðendi: *omv. F.* 14. var: v*æ*ri *F.* útan: vt *J1.* 15. hafði hann: *omv. J1;* hefði *F.* 16. báðir—Karkr: karkr með hanum *F, J1.* 17. gerði: byrgði *J1; ul. F.* moldu: mold *F, J1.*

K. 49. Dauði Erlendz.

[Ágr. k. 11; Fsk. k. 67, 70, 66; Tjodrek k. 10; Hist. Norw. 115; Oddr I k. 14, II k. 18; ÓTr. (Fms.) k. 103, 104, (Flat.) 190, 192; Njála k. 100.]

Óláfr Tryggvason helt útan í fjǫrðinn með v. langskipum, en þar røri innan í móti Erlendr, sonr Hákonar jarls, með iii. skipum; en er skipin nálguðusk, þá grunaði þá Erlend, at ófriðr myndi vera, ok snúa U 168 at landi. En er Óláfr sá langskipin eptir firðinum H 252 fara ok róa í móti sér, þá hugði hann þar mundu fara Hákon jarl ok bað róa eptir þeim sem ákafast. En er þeir Erlendr váru mjǫk komnir at landi, røru þeir á grunn ok hljópu þegar fyrir borð ok leituðu til landz. Þá rendu at skip Óláfs. Óláfr sá, hvar lagðisk maðr, fríðr forkunnliga; Óláfr greip hjálmunvǫlinn ok kastar at þeim manni, ok kom hǫggit í hǫfuð Erlendi, syni jarls, svá at haussinn brotnaði til heila; lét Erlendr þar líf sitt. Þeir Óláfr drápu þar mart manna, en sumt kom á flótta, sumt tóku þeir ok gáfu grið ok hǫfðu af tíðenda-sǫgn; var þá

1. *Overskr. fra 18 (dog* erlings*);* D. Hak. J. oc Erlends *J2;* fall erlings *J1;* Drepin hakon jarl en illi *F; mgl. K.* 3. þar: þa *F.* innan: *ul. J1.* móti: mot *J1;* hanvm *tf. F.* 3—4. sonr—jarls: .j. son *F.* 5. þá*(2): ul. F.* 6. er: þeir *tf. J1.* 6—7. eptir—ok: *ul. F.* eptir—sér: *ul. J1.* 7—8. hugði—jarl: hugdu þeir at þar munði jarl fara *J1.* 8. bað: hann menn sina *tf. J1.* sem ákafast: *ul. J1;* akafligaz *skr. F.* 9. mjǫk komnir: *omv. F;* miog *tf. J1 atter.* 9—10. røru—ok*(1): ul. J1.* 10. þeir: þeg*ar tf. F.* þegar: þeir *J1; ul. F.* leituðu: suamu *J1.* 11. skip: skipin *F, J1.* Óláfr sá: þa sa Ol*afr F, J1.* hvar: at *F.* 12. lagðisk: svam *J1.* fríðr fork.: *omv. F;* forkunar friðr *J1.* Óláfr greip: hann greip vp *J1.* greip: þreíf *F.* 13. kastar: kastaði *J1.* ok*(2): ul. F.* 14. syni jarls: *omv. F, J1.* 16. kom á flótta: flyþi *J1.* 16—17. sumt—gáfu: en sumu varu gefin *J1.* 16. sumt*(2)*: svma *F.*

Óláfi sagt, at bœndr hǫfðu rekit Hákon jarl ok hann var forflótti fyrir þeim ok dreift var ǫllum flokki hans. Síðan koma bœndr á fund Óláfs, ok verða hvárir ǫðrum fegnir ok taka þegar samlag sitt. Taka bœndr hann til konungs yfir sik, ok taka allir eitt ráð, at leita eptir Hákoni jarli, ok fara upp í Gaulardal, ok þykkir þat líkast, at jarl myni vera á Rimul, ef hann er nǫkkur á bœjum, þvíat Þóra var þar kærstr vin hans í þeim dal. Fara þeir þannug ok leita jarls úti ok inni ok finna hann eigi, ok þá átti Óláfr húsþing úti í garðinum; hann stóð upp á stein þann inn mikla, er þar stóð hjá svínabœlinu. Þá talaði Óláfr
H 253 ok varð þat í rœðu hans, at hann myndi þann mann gœða bæði fé ok virðing, er Hákoni jarli yrði at skaða. Þessa rœðu heyrði jarl ok Karkr. Þeir hǫfðu ljós hjá sér. Jarl mælti: »hví ertu svá bleikr, en stundum svartr sem jǫrð: er eigi þat, at þú vilir svíkja mik?«. »Eigi« segir Karkr. »Vit várum fœddir á einni nótt, segir jarl, skamt mun ok verða milli dauða okkars«.

---

1. Ól. sagt: *omv. J1.* at: *ul. F.* 1—2. hǫfðu—hans: leitaðe h. j. ok villdi drepa hann *J1.* 2. ok—hans: *ul. F.* 3. koma: kom*v* *F.* á fund: til *J1.* 4. Taka: t*oko* *F.* 5. taka—at: *ul. F.* 6. leita: siðan all*ir* saman *tf. F.* í: eptir *J1.* 7. jarl: hann *J1.* 7—8. ef—bœjum: *ul. J1.* 8. nǫkkur: nock^{w} *F;* nokot *K, 18, J2.* á: at *F.* 8—9. þar—hans: honum kærst *J1.* 8. þar: *ul. F.* 9. hans: i*arls* *F.* 9—10. Fara—eigi: *ul. J1.* 9. þannug: þaɴig *F.* jarls: h*ans* *F.* 10. ok*(3)*—Ól.: Ol*afr* atti *F.* þá: þar *J1.* 11. upp: *ul. J1.* stein—inn: steini þeim inum *J1.* 12. þar: *ul. F.* hjá: yf*ir* *F.* hjá svínab.: *ul. J1.* Þá—Ól.: *ok* talaði f*yri* m*onnvm* *F.* 13. hans: olafs *J1.* hann[3] | myndi[2] | þann mann[1]: *omv. F.* 14. bæði—virðing: miklu fe *J1.* bæði: at *tf. F.* skaða: bana *J1.* 15. heyrði: heyrðu þeir *F. J1.* Karkr: þrøll *tf. F.* Þeir hǫfðu: *omv. F.* 16. Jarl mælti: Þa mæl*ti* i*arl* *F.* svá: sa *J1.* 17. þat: nv *tf. F.* 18. nótt: nat *J1.* 19. segir jarl: *ul. J1.* skamt[3] | mun[2] | ok[1]: *omv. J1.* skamt | mun ok: *omv. F.* milli: a milli *J1.*

Þá fór Óláfr konungr á brot, er kveldaði; en er náttaði, þá helt jarl vǫku yfir sér, en Karkr sofnaði ok lét illiliga. Þá vakði jarl hann ok spurði, hvat hann dreymði. Hann segir: »ek var nú á Hlǫðum ok lagði Óláfr Tryggvason gullmen á háls mér«. Jarl svarar: U 169 »þar mun Óláfr láta hring blóðrauðan um háls þér, ef þú finnr hann; vara þú þik svá, en af mér muntu gott hljóta, svá sem fyrr hefir verit, ok svík mik eigi«. Síðan vǫkðu þeir báðir, svá sem hvárr vekði yfir ǫðrum, en í móti degi þá sofnaði jarl ok brátt lét hann illa, ok svá mikit varð at því, at jarl skaut undir F 131 sik hælunum ok hnakkanum, svá sem hann myndi vilja upp rísa, ok lét hátt ok ógurliga. En Karkr varð hræddr ok felmsfullr ok greip kníf mikinn af linda sér ok skaut gǫgnum barka jarli ok skar út ór. Þat var bani Hákonar jarls. Síðan sneið Karkr hǫfuð af jarli ok hljóp í brot ok kom eptir um daginn inn á

1. Þá—kveldaði: En er kvelldaði for Ol*afr* brót *F*. konungr: *ul. J1*. brot: brott *J1*. 1—2. en—náttaði: *ul. J1*. náttaði. þá: nótt ko*m F*. 2. helt: hakon *tf. J1*. en: *ul. F*. 3. illiliga: illa *J1*. Þá—spurði: þa spvrþi iarl *J1*. Þá—jarl: Jarl*inn* vacti *F*. 4. Hann: k*ar*cr *F*. Hann segir: *ul. J1;* sv *skr. F*. nú: inn *tf. J1*. 6. blóð-: *ul. J1*. 7. ef: er *J1*. mér: *ul. F*. muntu: monttu *J1*. 8. svá: *ul. J1*. hefir verit: *ul. J1*. 9—10. vekði—ǫðrum: *ul. F*. 10. en: *ul. J1*. degi: -num *tf. J1*. þá: *ul. F, J1*. ok brátt: b*ra*þl*iga ok F*. 11. mikit varð: v*ar* mik*it*. bragð *F*. varð: var *J1* = *l. 13*. 11—12. undir sik | hælunum: *omv. J1*. 12. hælunum: hondóno*m F*. 13. ok*(1)*: h*ann F*. hátt ok: *ul. J1*. 14. ok felmsfullr: *ul. J1*. greip: þreíf *F*. 15. gǫgnum: i gegnum *F, J1*. út ór: or vp *J1*. 15—16. Þat var: v*ar*þ þ*at F*. 17. í brot: braut með *J1*. ok*(2)*—inn: eft*ir* þ*at*. Vm dagin eft*ir* ko*m* h*ann F*. eptir | um d.: *omv. J1*.

Hlaðir ok fœrði hǫfuð jarls Óláfi konungi; hann segir ok þá þessa atburði um ferðir þeira Hákonar jarls, sem nú er áðr ritit. Síðan lét Óláfr konungr leiða hann í brot ok hǫggva hǫfuð af.

H 254 **K. 50.** Grýting hǫfuðs Hákonar jarls.

[Ágr. k. 11; Oddr I k. 13, II k. 17; ÓTr. (Fms.) k. 104, (Flat.) k. 192.]

Þá fór Óláfr konungr ok fjǫlði bónda með honum út til Niðarhólms ok hafði með sér hǫfuð Hákonar jarls ok Karks. Sá hólmr var þá hafðr til þess, at drepa þar þjófa ok illmenni, ok stóð þar gálgi, ok lét hann þar til bera hǫfuð Hákonar jarls ok Karks. Gekk þá til allr herrinn ok œpði upp ok grýtti þar at ok mæltu, at þar skyldi níðingr fara með ǫðrum níðingum. Síðan láta þeir fara upp í Gaulardal ok taka þar búkinn ok drógu í brot ok brendu. Varð hér svá mikill máttr at fjándskap þessum, er Þrœndir gerðu til Hákonar jarls, at engi maðr mátti nefna hann annan veg, en jarl inn illa; var þetta kall haft

---

1. hǫfuð jarls: hofuðit *J1*. 1—3. hǫfuð—ritit: Ol*afi* hof*v*ð hak*onar* i*arls* *ok* sagði alla at bvrði þ*e*ssa *ok* við rǿðo þ*eira* i*arls* *F*. 1—2. segir—ferðir: sagði nu ok fra ferþum *J1*. 3. sem—ritit: *ul. J1;* rit *skr. K;* ritat *18. J2.* Síðan: Eft*ir* þ*at* *F*. konungr: *ul. F*. 4. hann: k*a*rc *F*. brot: brott *J1*. hǫfuð af: af h*a*n*v*m hof*v*ð*it* *F*. 5. *Overskr. fra 18, J2;* Brendr bv́kr hak*onar* i*arls F; ingen kap. J1; mgl. K*. 6. Þá: Siðan *F*. konungr: *ul. F*. 6—7. ok—honum | út—Niðarh.: *omv. J1*. 7. hafði: hofðu *J1*. hǫfuð: þeira *tf. J1*. 8—10. Sá—Karks: *ul. J1*. 8. hólmr: holmi *F*. hafðr | til þess: *omv. F*. 10. Hákonar: *ul. F*. ok: s*va* *tf. F*. 11. þá: þar *J1*. allr: *ul. F*. upp: at *J1*. grýtti: gryttu *F, J1*. þar: *ul. F. J1*. 12. níðingr fara: *omv. J1*. ǫðrum: *ul. J1*. 13. níðingum: ok festu vp hofuðin þi at þar varu festir vp þiofar i niþar holmi *tf. J1*. 14. þar—brendu: bv́k i*arls* *ok* breɴa *F*. í brot: brꝩt *J1*. 15. at . . . þessum: v*m* . . . þ*ann* *F*. 16. maðr: *ul. J1*. 16—17. nefna hann: *omv. F*.

lengi síðan. En hitt er satt at segja frá Hákoni jarli, at hann hafði marga hluti til þess at vera hǫfðingi, fyrst kynkvíslir stórar, þar með speki ok kœnleik at fara með ríkdóminum, rǫskleik í orrostum ok þar með hamingjuna at vega sigrinn ok drepa fjándmennina; svá segir Þorleifr Rauðfeldarson:

153. Hákon, vitum hvergi U 170
(hafizk hefr runnr af gunni)
fremra jarl und ferli
(folkránar) þér mána;
þú hefr ǫðlinga Óðni
(etr hrafn af ná getnum),
vesa mátt af því vísi
víðlendr, níu senda.

Manna ǫrvastr var Hákon jarl, en ina mestu óhamingju bar slíkr hǫfðingi til dánardœgrs síns. En þat H 255
bar mest til er svá varð, at þá var sú tíð komin, at fyrir dœmask skyldi blótskaprinn ok blótmenninir, en í stað kom heilog trúa ok réttir siðir.

---

1. er: þo *tf. J1.* 2. marga—þess: til þes alla luti *J1.* 3. með: ina agætuzstu *tf. J1.* 4. orrostum: oʀū *J1.* 4—5. ok—hamingj. | at—sigrinn: *omv. J1.* þar—hamingj.: ham*in*gio *F.* 5. ok: at *J1.* fjándm.: fiand m*enn* sína. *F.* 6. Rauðfeldarson: i raðfelld*ar* d*r*apo *F (vistnok urigt.).*

7—14. **153. vísa.** *Jfr. J.Þork. Bemærkninger (1884) s. 23—4.* 1. Hákon: Hakon *F;* hak *J1;* Hac̄ *K.* 2. hefr: hefir *alle = l.* 5. 3. ferli: felli *F.* 4. þér: þr*(!) J1.* 5. ǫðlinga: oðlín*n*ga *F;* aðlinga *K;* adl̄da*(!) J1.* 7. mátt: máttu *(*á *K;* -o *F) alle.* því: þi *J1.* 8. níu: nío *J1;* ix *K, F.*

15. Hákon: *ul. J1.* 16—17. En—varð: bar þ*at* mest *F.* 16. þat: h*ann J1 (*þ *læst som* h*).* 17. er—varð: *ul. J1.* sú tíð: sa timi *F, J1.* 19. stað: staðinn *F. J1.* kom: komíɴ *F.* ok—siðir: *ul. F.*

K. 51. Óláfr Tryggvason tók konungdóm yfir Nóregi.

[Ágr. k. 11; Fsk. k. 70, 67; ÓH (53) k. 18; Tjodrek k. 10; Hist. Norw. 115; Oddr I k. 15, II k. 20; ÓTr. (Fms.) k. 105, 109, (Flat.) k. 193, 197, 227.]

995 Óláfr Tryggvason var til konungs tekinn í Þrándheimi á allzherjar-þingi um land alt, svá sem haft hafði Haraldr inn hárfagri. Hljóp þá upp múgr ok margmenni ok vildi eigi annat heyra, en Óláfr Tryggvason skyldi konungr vera. Fór Óláfr þá um land alt ok lagði undir sik; snørusk til hlýðni við hann allir
F 132 menn í Nóregi, jamt þeir hǫfðingjar á Uplǫndum eða í Víkinni, er áðr hǫfðu land haldit af Dana-konungi, þá gerðusk þeir menn Óláfs konungs ok heldu land
995—6 af honum. Fór hann svá yfir land inn fyrsta vetr ok eptir um sumarit. Eiríkr jarl Hákonarson ok Sveinn bróðir hans ok aðrir frændr þeira ok vinir flýðu landit ok sóttu austr í Svíaveldi til Óláfs konungs ins sœnska ok fengu þar góðar viðtǫkur; svá segir Þórðr Kolbeinsson:

1—2. *Overskr. fra K, 18, J2;* Vpphaf Olafs konungs trygva .s. *F og derpå en stor, pragtfuld initial;* Olafr tekinn til konungs *J1 og derpå en meget stor initial; da der i K næsten en hel side er ladet ubeskreven, synes det, som om en ny saga (jfr. dog overskr. foran s. 255), eller i hvert fald et nyt, vigtigt afsnit her begyndte; i 18, J2 derimod kun sædvanlig kap.inddeling.* 3. Óláfr—var: Þa var Olafr trygvason *J1.* 4. þingi: var hann til konungs tekinn *tf. J1.* svá: vitt *tf. J1.* 6. ok—en: til þes at *J1.* eigi: eng̃ *F.* 6—7. Tryggvason: *ul. F. J1.* 7. skyldi—vera: væri til konungs tekín *F.* kgr vera: *omv. J1.* 8. sik: land allt *tf. J1.* 8—9. snørusk . . . allir menn: Sneriz . . . allr landz lyðr *F; efter* snørusk *tf. J1:* þa. 9. jamt: sva *F, J1.* 10. land haldit: *omv. F.* 12—13. Fór—sumarit: *ul. J1.* 13. Hákonarson: *ul. F.* Sveinn: iarl *tf. F.* 14. aðrir—vinir: vínir þeira *F.* 15. Svíaveldi: suiðioþ *J1.* konungs: *synes ul. i J1.* 16. fengu—viðtǫkur: helldu land af hanum *J1.*

154. Meinrennir, brá (manna)
(margs fýsa skǫp), varga,
ljóða lítlu síðarr
læ Hákonar ævi,
en til lands, þess 's lindar
láðstafr vegit hafði
hraustr, þás hann fór vestan,
hygg kómu son Tryggva.

155. Hafði sér við særi H 256
(slíks vas vǫn at hǫnum)
auðs, an upp of kvæði,
Eirekr í hug meira;
sótti reiðr at ráðum
(rann engi því manna),
þrályndi gafsk Þrœndum,
þrœnzkr jarl konung sœnskan.

K. 52. Kvánfang Loðins. U 171

[ÓTr. (Fms.) k. 92, 140, (Flat.) k. 167, 227; Oddr I k. 21, 22; Tjodrek k. 13.]

Loðinn er maðr nefndr, víkverskr, auðigr ok ættaðr vel; hann var optliga í kaupferðum, en stundum

1—8. **154. vísa.** 1. -rennir: remmir *F*, *J1*. manna: m̄n *K;* mana *J1;* mańa *F*. 3. lítlu: lítla *F*. 5. 's: er *alle*. lindar: linðar *J1;* líɴdar *F*. 7. þás: þa er *alle*. hann: *sål.* (ɔ: h̄) *J1;* heʀ *K;* her *F*. fór: faꝛ *F*. 8. hygg: ek *tilf. alle*. Tryggva: *ok* eɴ *tf. F*.

9—16. **155. vísa.** 2. vǫn: ván *K*, *F;* von *J1*. hǫnum: hánom *K*. *F;* hamun*(!)* *J1*. 3. an: eɴ *K*, *F;* en *J1*. of: vm *K*. *F*. kvæði: q̄ði *K;* kveþi *J1;* kvøði *F*. 4. Eirekr: eirikr *K*, *F; fork. J1*. 6. engi: enḡ *F;* ė *J1*. því: þi *J1*. 7. gafsk: *sål. F*, *J1;* fecz *K*. 8. þrœnzkr: *med* s *alle*. sœnskan: þrǫnskan*(!)* *F*.

17. *Overskr. fra 18. J2;* Loðiɴ flvtti ast*r*iði *til* nor*egs*. *F;* Loþinn *J1; mgl. K*. 18. er—nefndr: h. m*aðr* *F*. víkv.: *ok tf. F*. 19. hann var: *omv. J1*. en: i *(ɔ; ok?)* *J1*.

c. 975 í hernaði. Þat var eitt sumar, at Loðinn fór kaupferð í Austrveg; átti hann einn skip þat ok hafði mikinn kaupeyri. Hann helt til Eistlandz ok var þar í kaupstefnu um sumarit; en þá er markaðrinn stóð, þá var þangat fluttr margs konar kaupskapr; þar kom man mart falt. Þar sá Loðinn konu nǫkkura, er seld hafði verit mansali; ok er hann leit á konuna, þá kendi hann, at þar var Ástríðr Eiríksdóttir, er átt hafði Tryggvi konungr, ok var þá ólík því, sem fyrr, er hann sá hana; hon var þá fǫl ok grunnleit ok illa klædd. Hann gekk til hennar ok spurði, hvat ráðs hennar var. Hon segir: »þungt er frá því at segja; ek em seld mansali, en hingat hǫfð til sǫlu«. Síðan kǫnnuðusk þau við, ok vissi Ástríðr skyn á honum; bað hon síðan, ef hann vildi kaupa hana ok hafa heim með sér til frænda sinna. »Ek mun gera þér kost á um þat, segir hann; ek man flytja þik til Nóregs, ef þú vill giptask mér«. En með því at Ástríðr var þá
H 257 nauðuliga við komin ok þat annat, at hon vissi, at

1. fór: i *tf. K.* 2. í Austrveg: *sål. F, J1; mgl. K.* þat: *ul. F.* 4. um: of *F.* þá er: meðan *F.* 5. þá: *ul. J1.* þangat: þaɴig *F;* þannug *18 (J2 = K).* 6. nǫkkura: nackvería *F;* eina *J1.* 7. ok er: en *J1.* er—þá: *ul. F.* á: *ul. J1.* 8. Ástríðr: *uden* -r *K her og l. 14, 18; fork. J1.* 9. ok var: v*ar* h*on* *F.* sem: hon var *tf. J1.* 10. er: þa e*r* *F.* hana: Þ*viat* *tf. F.* 11—12. ráðs—var: h*enn*ar raðz v*æ*ri *F.* 12. segir: sv*ar*. *F.* segja: søkia*(!)* *F.* 13. em seld: hefi selld veritt *J1.* en—sǫlu: *ul. F;* ok nu hingat flut til þes at selia *J1.* 14. ok: *ul. J1.* skyn: oll deili *F. J1.* á honum: at ætt loþins *J1.* 15. bað—ef: ast*ri*þr bað at *F.* síðan: hann *J1.* vildi: skylldi *F.* heim: brot *F.* 16. með sér: *ul. J1.* sinna: h*enn*ar *F (og 18; J2 = K).* Ek[3] | mun[2] | gera[1]: *omv. F.* 17. um þat: þvi *F, J1.* Nóregs: segir hann *tf. J1.* 18. vill: villt *F.* 19. við komin: stauð *J1.* ok—at*(1)*: en *J1.* at—vissi: *ul. F.* at*(2)*: *ul. K, 18.*

Loðinn var maðr stórættaðr, vaskr ok auðigr, þá heitr hon honum þessu til útlausnar sér. Síðan keypti Loðinn Ástríði ok hafði heim með sér til Nóregs ok fekk hennar þar með frænda-ráði. Þeira bǫrn váru þau Þorkell nefja ok Ingiríðr, Ingigerðr. Dœtr Ástríðar ok Tryggva konungs váru þær Ingibjǫrg ok Ástríðr, sønir Eiríks bjóðaskalla váru þeir Sigurðr karlshǫfuð, Jósteinn ok Þorkell dyðrill ok váru allir gǫfgir ok auðgir ok áttu bú austr í landi. Brœðr ii. F 133
bjoggu í Vík austr; hét annarr Þorgeirr, en annarr Hyrningr; þeir fengu dœtra Loðins ok Ástríðar.

K. 53. Óláfr konungr kristnaði Víkina.

[Fsk. k. 48, 71; Tjodrek k. 11; Hist. Norw. 115—16; Oddr I k. 15, II k. 20 (kristendomsforkyndelsen overhovedet); ÓTr. (Fms.) k. 68, 72, 140, (Flat.) k. 83, 87, 227.]

Haraldr Gormsson Dana-konungr, þá er hann hafði við kristni tekit, þá sendi hann boð um alt ríki sitt, at allir menn skyldu skírask láta ok snúask til réttrar trúar. Hann fylgði sjálfr því boði ok veitti U 172

---

1. maðr stóræ.: *omv. F.* stórætt.—auðigr: auþigr ok væll ættaðr *J1.* vaskr: ræskr *F.* 2. honum . . . til—sér: *ul. J1.* 3. heim: h*ana F; ul. J1.* 4. þar: þa *F, J1.* bǫrn váru: son v*ar F.* 5. þau: *ul. F, J1.* ok—Ingigerðr: *sål. J1; ul. K, F, 18, J2; jfr. nedenf.* 6. konungs: *ul. J1.* 7. Ástríðr: *uden* -r *K, F.* váru þeir: *ul. J1.* 8. ok*(1)*: *ul. F, J1.* dyðrill: dyrðill *F, 18 (det oprindel.; af* dýrð*).* ok*(2)*: þeir *J1.* 9. gǫfgir: menn *tf. F, J1.* 10. í Vík | austr: *omv. F;* ædgir ok kynstorir *tf. J1.* 11. Ástríðar: *her tf. K, F:* hét ǫnnur þeira *(ul. F)* Ingiríðr, en ǫnnur Ingigerðr; *jfr. ovf.* 12. *Overskr. fra 18, J2;* Ol*afr* k*onungr* boð*aði* kristní. *F;* boðuð kristni i noʀegi *J1; mgl. K.* 13. *Kap. indledes med* Þeg*ar i F, hvorpå* þá—hann *ul.* Gormss. Dana-k.: *omv. F.* 14. þá: *ul. F.* 16. Hann fylgði: *omv. F.*

þar styrk ok refsing at, þar er eigi gengi við ella.
c. 975 Hann sendi ii. jarla í Nóreg með lið mikit, er svá
hétu . . . .; þeir skyldu boða kristni í Nóregi; þat gekk
við í Víkinni, þar er ríki Haraldz konungs stóð yfir,
ok skírðisk þá mart landzfólk. En eptir dauða Har-
aldz, þá fór brátt Sveinn tjúguskegg, sonr hans, í
hernað, bæði í Saxland ok Frísland ok at lykðum til
Englandz. En þeir í Nóregi, er við kristni hǫfðu tekit,
H 258 þá hurfu þeir aptr til blóta, svá sem fyrr ok menn
gerðu norðr í land. En er Óláfr Tryggvason var kon-
996 ungr orðinn í Nóregi, þá dvalðisk hann lengi um sum-
arit í Víkinni, kómu þar margir til hans frændr hans,
en sumir mágar, en margir hǫfðu verit miklir vinir
fǫður hans, ok var honum þar fagnat með allmiklum
kærleik. Þá kallar Óláfr til tals við sik móðurbrœðr
sína, Loðinn stjúpfǫður sinn, mága sína, Þorgeir ok
Hyrning; bar síðan fyrir þá með inum mesta alhuga
þat mál, at þeir skyldu sjálfir undir taka með honum
ok fylgja síðan með ǫllum krapti, at hann vill kristni-

þar*(1)*: *ul. J1.* refsing at: refsingiar *J1.* at, þar: *ul. F.* gengi: gekz *J1.* ella: ælligar *J1.* 2. ii. jarla: *omv. F;* ii. *ul. J1.* 2—3. er—hétu: *ul. F, J1; navnene mgl. i K.* 3. boða: bioða *K (ikke 18, J2).* Nóregi: ok *tf. J1.* gekk: gækkz *J1.* 4. við: yf*ir F.* er: sem *J1.* 5. þá: þar *J1.* En: br*att tf. F.* 5—6. Haraldz: k*onungs tf. F.* 6. þá . . . brátt: *ul. F;* brátt *ul. J1.* 6—7. sonr hans | í hernað: *omv. F;* son *skr. F, J1.* 7. ok*(2)*: en *F.* 8. þeir: m*enn* þ*eir F;* þeir mæn *J1.* 9. þá hurfu: *omv. F og ul.* þeir. svá: *ul. F.* ok: s*va tf. F.* 9—10. menn gerðu: *omv. F.* 11. þá: *ul. F.* dvalðisk: dvaldi *K.* um: of *F = 362, l. 1.* 12. margir til hans: *omv. J1.* til hans | frændr hans: *omv. F.* 13. en sumir: *ok F.* en*(2)*: *ul. F.* margir: sumir *J1; efter* hǫfðu *F.* 14. fǫður hans: *omv. J1.* ok: *ul. F.* 15. Þá—tals: Ol*afr* k*onung*r kallar a tal *F.* kallar: kallaði *J1.* Óláfr: þa *tf. J1.* 16. sína*(1)*: *ok tf. F.* 17. bar síðan: Siþ*an* bar h*ann* vpp *F.* 19. ǫllum: inum mesti*(!) J1.* krapti: møtti *F.* kristni-: kristindoms *J1.*

boð upp hefja um alt ríki sitt, segir, at hann skal því áleiðis koma, at kristna alt í Nóregi, eða deyja at ǫðrum kosti — »ek skal gera yðr alla mikla menn ok ríka, þvíat ek trúi yðr bezt fyrir sakir frændsemi eða annarra tengða«. Allir þeir játuðu þessu, at gera hvat sem hann bauð ok fylgja honum til þess allz, er hann vildi, ok allir þeir menn, er þeira ráðum vilja fylgja. Gerði Óláfr konungr þegar bert fyrir alþýðu, at hann vill bjóða kristni ǫllum mǫnnum í ríki sínu. Tóku þeir þegar fyrstir undir at játa þessu boði, er áðr hǫfðu undir gengit; váru þeir ok ríkastir af þeim mǫnnum, er þá váru við staddir, ok gerðu allir aðrir at þeira dœmum. Váru þá skírðir menn allir austr um Víkina. Fór þá konungr norðr í Víkina ok bauð ǫllum mǫnnum at taka við kristni, en þeir er í móti mæltu, veitti hann stórar refsingar, drap suma, suma lét hann hamla, suma rak hann af landi á brot. Kom þá svá, at um þat ríki alt, er fyrr hafði stýrt H 259 U 173

1. upp hefja: *ul. J1.* 2. kristna: land *tf. J1.* alt—N.: allan noreg *F.* 3. at—kosti: ellegr*(!) J1;* ella *F.* alla: *ul. F. J1.* 3—4. mikla . . . ríka: *omv. F.* 4—5. frænds.—tengða: tengða *ok (sål. også J1 for* eða*)* frǫndsemí *F; (*frendsymi *skr. J1).* 5. játuðu: iattoðo *F.* þessu: þi *J1.* 6. at—bauð: sem k*onungr* bað *F.* sem: er *J1.* 7. allz: *ul. F.* 8. vilja: uilldu *J1;* villdi *F.* Gerði: þa *tf. F.* kgr: þa *tf. J1.* 9. kristni | ǫllum mǫnnum: *omv. J1.* 10. þegar . . . undir: *ul. F.* fyrstir: fyrst *F.* játa: iatta *F.* 11. hǫfðu—gengit: varu nefndir *J1.* ok: *ul. F.* 12. er þá: sem þ*ar* *F.* staddir: *ul. F.* 12—13. gerðu—aðrir: þa gera allir *J1.* 13. skírðir menn: *omv. J1.* 13—14. menn allir: *omv. F.* 14. austr: *ul. F.* 16. þeir: þeim *F, J1.* refsingar: eɴ *tf. F.* 17—18. suma*(3)*—brot: eɴ rak svma or l*andi* *F.* á brot: braut *J1.* 18. fyrr—stýrt: at *(ɔ:* átt*)* hafði *J1.*

Tryggvi konungr, faðir hans, ok svá þat, er átt hafði Haraldr grenski, frændi hans, gekk þat fólk alt undir kristniboð þat, er Óláfr boðaði; ok var þat
996—7 sumar ok eptir um vetrinn alkristit um Víkina.

F 134

K. 54. Frá Hǫrðum.

[Fsk. k. 71; ÓTr. (Fms.) k. 141, 143, (Flat.) k. 237, 241.]

997 Óláfr konungr fór snimma um várit út í Víkina ok hafði lið mikit; fór þá norðr á Agðir, en hvar sem hann átti þing við bœndr, þá boðaði hann ǫllum mǫnnum at skírask, ok gengu menn undir kristni, þvíat engi fekksk upreist af bóndum móti konungi, ok var fólkit skírt, hvar sem hann fór. Menn þeir váru á Hǫrðalandi margir ok gǫfgir, er komnir váru af ætt Hǫrða-Kára; hann átti iiii. sonu; einn var Þorleifr spaki, annarr Ǫgmundr, faðir Þórólfs skjálgs, fǫður Erlings af Sóla; iii. var Þórðr, faðir Klyps hersis, er drap Sigurð slevu Gunnhildarson, iiii. Ǫlmóðr, faðir Áskels, fǫður Ásláks Fitja-skalla; þessi áttbogi var þá mestr ok gǫfgastr á Hǫrðàlandi. En er þeir frændr spurðu til vannkvæðis þessa, at konungr fór austan með landi ok hafði lið mikit ok braut forn

---

1. faðir hans: *ul. J1.* 2—3. gekk—boðaði: *ul. F.* 3. -boð—boðaði: *ul. J1.* var: varð *F, J1.* 4. sumar—vetrinn: vm sumarit *J1.* alkristit: folk *tf. F;* allt *tf. J1.* 5. *Overskr. fra 18, J2;* menn skirþir *J1; mgl. K. F.* 6. snimma: snemma *F, J1.* 7. fór: h*ann tf. F.* 8. átti: ko*m* atti h*ann F.* þá: *ok F.* hann*(2)*: *ul. F.* 9. at: lata *tf. J1.* 10. bóndum: bǫndum *K (*bondum *J2, 18);* bǫnðum *J1;* bøndo*m F.* 15. af: a *F, J1.* iii. var: En iii. *J1.* 16. Sigurð: konung *tf. J1 og ul. det følg.* Gunnh.s. slevu: *med* f *F, J1.* 17. átt-: æt- *J1.* 19. vannkvæðis: vandkvǫða *F;* vand- *skr. J1.* 20. hafði: hefði *F.*

lǫg á mǫnnum, en allir sættu refsingum ok afarkostum, þeir er í móti mæltu, þeir frændr gerðu stefnulag milli sín ok skolu gera ráð fyrir sér, þvíat þeir vita, at konungr mun brátt koma á fund þeira, ok semsk þat með þeim, at þeir skolu koma allir fjǫlment til Gulaþings ok stefna þar fund við Óláf konung Tryggvason.

K. 55. Kristnat Rogaland. H 260

[Oddr I k. 17, II k. 24; ÓTr. (Fms.) k. 141, (Flat.) k. 237.]

Óláfr stefndi þing, þegar er hann kom á Roga- 997
land; en er búǫndum kom þingboð, þá samnask þeir fjǫlment saman ok með alvæpni; en er þeir koma saman, taka þeir tal ok ráðagǫrð ok ætla til þess iii. menn, þá er málsnjallastir váru í þeira flokki, at svara Óláfi konungi á þinginu ok tala móti honum,
ok þat með, at þeir vilja eigi ganga undir ólǫg, þótt U 174
konungr bjóði þeim. En er bœndr koma til þings ok þing var sett, þá stóð Óláfr konungr upp ok talaði fyrst blíðliga til bónda. Fannsk þat þó í hans máli, at hann vill, at þeir taki við kristni, bað þá til með fǫgrum orðum, en at lykðum lét hann þat fylgja við

1—2. ok afarkostum: af h*anvm* *F; ul. J1.* 2. í: *ul. J1.* 3. milli sín: sín a millo*m* *F.* skolu: skylldo *J1;* vilía *F.* 5. allir: all- *J1.* 5—6. fjǫlment | til Gul.: *omv. F.* 7. Tryggvason: *ul. J1.* 8. *Overskr. fra 18, J2;* eki varþ mælt i moti *J1; mgl. K, F.* 9. Óláfr: konungr *tf. F, J1.* er: *ul. F, J1.* 10. búǫndum: buanðum *J1;* bøndom *K, F.* 11. ok: *ul. F, J1.* 11—12. en—ráðagǫrð: *ul. F.* 12. ok ráðagǫrð: sin i milli *J1.* þess: *ul. F, J1.* 13. mál-: *ul. J1.* 15. eigi: ekki *F.* ólǫg: a lꝍg *F.* 17. þá: *ul. F.* 18. bónda: bǫnða *J1;* bønda *K, F.* Fannsk: fann *J1.* 19. við: *ul. J1.* kristni: *ok tf. F.* með: þess *F, J1.* 20. lykðum: þa *tf. J1.*

þá, er í móti mæltu ok eigi vildu undir ganga boð hans, at þeir mundu sæta af honum reiði ok refsingum ok hǫrðum afarkostum, hvar sem hann mætti við komask. En er konungr lauk máli sínu, þá stóð upp sá af bóndum, er einna var snjallastr ok fyrst var til þess tekinn, at svara skyldi Óláfi konungi. En er hann vildi til máls taka, þá setr at honum hósta ok þrøngva svá mikinn, at hann fekk engu orði upp komit ok sezk hann niðr. Þá stendr upp annarr bóndi ok vill sá eigi fallask láta annsvǫrin, þótt inum fyrra hefði eigi vel til tekizk; en er sá hefr upp mál sitt, þá var hann svá stamr, at hann fekk engu orði upp komit; tóku þá allir at hlæja, er á heyrðu; settisk þá bóndi niðr. Þá stóð upp inn iii. ok vill tala í
F 135 móti Óláfi konungi, en er sá tók til máls, var hann svá háss ok rámr, at engi maðr heyrði þat, er hann
H 261 talaði, ok settisk niðr. Þá varð engi til af bóndum at mæla í móti konungi. En er bœndr fengu engi til annsvara við konung, þá varð engi upreist þeira

2. honum: af*ar* kostv*m* *tf.* *F.* 3. ok—afark.: *ul.* *F.* *J1.* 4. komask: *F*, *J1;* koma *K.* 5. upp sá: *omv.* *F;* sa maðr vp *J1.* af bóndum | er—snjallastr: *omv.* *F;* bǫndom *skr.* *F*, *J1;* bǫnðum *skr.* *J1.* snjallastr: mal sniallaztr *F.* fyrst: fyrstr *J1.* 6. skyldi Óláfi: *ul.* *F*, *J1.* 7. hósta: horsta *F.* 8. þrøngva: þrønga *K;* þreyngua *J1;* þrængð *F.* mikinn: *ul.* *F.* engu: e*igi* *F.* 9. sezk: settiz *F*, *J1.* hann: sa *J1.* 10. fallask: falla *J1.* annsvǫrin: andsuor *J1;* and- *skr.* *F.* 12. svá: sa *J1.* 13. hlæja: hleya þeir *J1.* er—heyrðu: aðr*ir* þ*eir* e*r* v*ið* v*arv* *F.* 13—14. settisk þá: þa sétz *F.* 14. þá: sa *J1.* Þá stóð: þa stendr *J1;* Stendr þa *F.* í: *ul.* *F*, *J1* = *l.* *18.* 15. Óláfi: *ul.* *F.* *J1.* máls, var: at tala þa varþ *J1.* 16. þat, er: hvat *F.* 17. talaði: sagði *J1.* settisk: hann *tf.* *F.* *J1.* Þá: Eft*ir* þ*at* *F.* engi: maðr *tf.* *J1.* bóndum: bǫndum *J1;* bøndum *F.* *K.* 18. at: *ul.* *J1.* mæla: tala *J1.* En: Ok *F.* 18—19. engi—annsvara: enḡ t*il* andsv*ara* *F;* angan*(!)* andsuara mann *J1.* 19. þá: *ul.* *F.* varð: var *J1.*

til mótstǫðu við konung. Kom þá svá, at allir játtu því, er konungr bauð; var þá skírt þingfólk þat alt, áðr konungr skilðisk þar viðr.

K. 56. Kvánbœn Erlings Skjálgssonar.

[Oddr I k. 21; ÓTr. (Fms.) k. 147, (Flat.) k. 245.]

Óláfr konungr stefnði liði sínu til Gulaþings, því- 997
at bœndr hafa honum þau orð send, at þeir vilja þar svara máli hans. En er þar koma hvárirtveggju til þings, þá vill konungr fyrst eiga tal sitt við landzhǫfðingja. En er þeir koma á stefnu allir saman, þá berr konungr upp sín ørendi ok býðr þeim at taka við skírn eptir boði hans. Þá segir Ǫlmóðr inn gamli: »rœtt hǫfum vér frændr um mál þetta vár í millum ok munu vér allir hverfa at einu ráði. Með U 175
því konungr, at þú ætlar at pynda oss frændr til slíkra hluta, at brjóta lǫg vár, ok brjóta oss undir þik með nǫkkurri nauðung, þá munu vér í móti standa með ǫllu afli, ok fái þeir sigr, er auðit verðr. En ef þú vill, konungr, leggja nǫkkura farsæliga hluti til vár frænda, þá máttu þat gera svá vel, at vér munum

---

1. til: *ul. J1.* 2. þingfólk—alt: allt þingfolk *J1.* 3. þar viðr: við *F, J1.* 4. *Overskr. fra 18, J2;* erlingr kuangaþiz *J1; mgl. K, F.* 5. stefnði: stemnir *J1;* stefn*ir til F.* 6. send: sent *F, J1.* 7. máli: malum *J1.* máli hans: *omv. F.* þar*(2)*: þr *J1.* 8. fyrst eiga: *omv. F, J1.* sitt: *ul. F, J1.* 9. þeir: *ul. J1.* koma: ko*m*v *F.* þá: *ul. F.* 10. sín ørendi: *omv. J1.* 11. eptir—hans: *ul. J1.* segir: svarar *F, J1.* 12. um—þetta: þ*et*ta mal *F.* 12—13. vár í millum: *ul. J1.* 13. vér: frøndr *tf. F.* Með: Meðr *F.* 15. at: *ok F.* brjóta—ok: *ul. J1.* brjóta*(2)*: leɢía *F.* oss . . . þik: *omv. K (Åsg. fejlskr.; J2 = 18 har det rigt.).* 16. nauðung: raðni*n*g *F;* -ungu *J1.* í: *ul. J1.* móti: mót *F.* 17. fái—sigr: munu þeiʀ þa sigr fa *J1.* 18. vill, kgr: k*onung*r villt *F.* leggja: *efter* hluti *J1.* farsæl-: farsǫll- *F.* 19. gera | svá vel: *omv. F.*

allir hverfa til þín með fullkominni þjónostu«. Konungr segir: »hvers vilið þér mik beiða til þess, at sætt vár verði sem bezt?«. Þá segir Ǫlmóðr: »þat er it fyrsta, ef þú villt gipta Ástríði, systur þína, Erlingi Skjálgssyni, frænda várum, er vér kǫllum nú mannvænstan allra ungra manna í Nóregi«. Óláfr konungr segir, at honum þykkir líkligt, at þat gjaf-
H 262 orð myni vera gott, segir, at Erlingr er ættaðr vel ok maðr inn líkligsti sýnum, en þó segir hann at Ástríðr á svǫr þessa máls. Síðan rœddi konungr þetta við systur sína. »Litt nýt ek nú þess, segir hon, at ek em konungs-dóttir ok konungs-systir, ef mik skal gipta ótígnum manni; mun ek enn heldr bíða nǫkkura vetr annars gjaforðz« — ok skilðu þau rœðuna at sinni.

K. 57. Kristnat Hǫrðaland.

[Oddr I k. 21; ÓTr. (Fms.) k. 147, (Flat.) k. 245.]

997 Óláfr konungr lét taka hauk, er Ástríðr átti, ok lét plokka af fjaðrar allar ok sendi henni síðan. Þá mælti Ástríðr: »reiðr er bróðir minn nú«. Síðan

2. segir: svar̄. *F;* spyr *J1.* vilið: vili *J1.* beiða: bæda at ek gæfa yþr *J1.* 3. sætt vár: *omv. F;* uar sat *J1.* verði: mætti (s. b.) verþa *J1.* Þá—Ǫlm.: almo*ðr* sv*ar. F; for* segir *skr. J1:* suar'. 5. nú: *ul. J1.* 6. allra—Nóregi: vm allan noʀeg ungra manna *J1.* Óláfr: *ul. J1.* 8. vera gott: *omv. F, J1.* 9. maðr | inn líkl.: *omv. F.* 9—10. segir—máls: a ast*ri*. (Azstrið *K,* astriðr *J1)* at sv*ara* þessvm malo*m F.* 10. rœddi: Ol*afr tf. F.* 11. sína: hun segir (sv*ar. F) J1, F og ul. det følg.* segir hon. nú: *ul. F, J1.* at: ær *J1.* 12. em: se *F.* ok: eɴ *tf. F.* ef: er *F.* 13. enn: *ul. F.* 13—14. nǫkkura: nockvería *F;* nokkoria *J1.* 14. ok: þa *J1.* rœðuna: *með* þ*vi F.* 14—15. at sinni: *ul. J1.* 16. *Overskr. fra 18, J2; mgl. K, F; ing. kap.inddel. J1.* 17. Ól.—lét: þa læt konungr *J1.* 18. lét: *ul. F.* fjaðrar allar: *omv. F, J1 og F tf. artiklen.* sendi: sælldi *J1.* 19. nú: *ul. F.*

stóð hon upp ok gekk til konungs; hann fagnaði
henni vel. Þá mælti Ástríðr, segir, at hon vill, at
konungr sé fyrir hennar ráði, slíkt sem hann vill.
»Þat hugða ek, segir konungr, at ek mynda fá vald
til at gera þann tíginn mann, sem ek vil, hér í landi«.
Lét konungr þá kalla til tals Ǫlmóð ok Erling ok alla
þá frændr. Var þá talat bónorð þetta; lauk svá, at F 136
Ástríðr var fǫstnuð Erlingi. Síðan lét konungr setja
þingit ok bauð bóǫndum kristni; var þá Ǫlmóðr ok
Erlingr forgangsmaðr at flytja þetta konungs-mál ok
þar með allir frændr þeira; bar þá engi maðr traust
til at mæla í móti; var þá skírt þat alt fólk ok
kristnat.

K. 58. Brullaup Erlings Skjálgssonar. U 176

[ÓH (53) k. 30; Fsk. k. 72; Tjodrek k. 13; Oddr I k. 21; ÓTr. (Fms.) k. 147, (Flat.) 245.]

Erlingr Skjálgsson gerði um sumarit brullaup sitt 997
ok var þar allmikit fjǫlmenni; þar var Óláfr konungr. H 263
Þá bauð konungr at gefa Erlingi jarldóm. Erlingr
segir svá: »hersar hafa verit frændr mínir, vil ek
ekki hafa nafn hæra en þeir. Hitt vil ek þiggja,

---

1. fagnaði: fagn*ar* *F*. 2. mælti: s*egir* *F*. segir: *ul.* *F*, *J1*. 2—3. at*(1)*—hennar: bad konung firi sia sinu *J1*. vill . . . sé: villdi . . . sǿi *F*. 3. hennar ráði: *omv.* *F*. slíkt: þ*at* *F*. sem: ær *J1*. 4. konungr: hann *J1*. fá vald: hafa vallt*(!)* *F*. 6. tals: við sik *tf.* *F*, *J1*. 9. þingit: þi*ng* *F*. bóǫndum: bondum *F*, *J1*. 9—10. ok Erl.: *ul.* *F*. 10. forgangsmaðr: fyrigagnsmenn*(!)* *J1*. þetta: *ul.* *F*. mál: eyrindi *F*, *J1*. 11. engi: enḡ *F*. 12. í: *ul.* *F*. alt fólk: *omv.* *F*, *J1*. 14. *Overskr. fra 18. J2; mgl. K, F; ing. kap. inddel. J1.* 15. um: of *F*. brullaup: brvðlaꝩp *F*; braullaꝩp *J1*. 17. Þá | bauð kgr: *omv.* *F*. Erlingr: Eɴ erl̄ *F*. 18. verit: fyʀi *tf.* *J1*. mínir: *ok tf.* *F*. 19. nafn hæra: *omv.* *F*. þeir: frǫndr mín*ir* *F*.

konungr, af yðr, at þér látið mik vera mestan með því nafni hér í landi«. Konungr játti honum þat. Ok at skilnaði þeira veitti Óláfr konungr Erlingi mági sínum norðan frá Sognsæ ok austr til Líðandisness með þvílíkum hætti, sem Haraldr inn hárfagri hafði
p. 147—48 veitt sonum sínum ok fyrr er ritit.

K. 59. Kristniboð í Nóregi.

[Oddr I k. 26, II k. 31; ÓTr. (Fms.) k. 149, 150. (Flat.) k. 247, 248.]

997 Þetta sama haust stefndi Óláfr konungr iiii. fylkna þing norðr á Staði á Dragseiði; þar skyldu koma Sygnir ok Firðir, Sunnmœrir ok Raumdœlir. Fór Óláfr konungr þannug með allmikit fjǫlmenni, er hann hafði haft austan ór landi, ok svá þat lið, er þá hafði komit til hans á Rogalandi ok Hǫrðalandi. En er Óláfr konungr kom þar til þings, þá boðaði hann þar kristni sem í ǫðrum stǫðum. En fyrir því at konungr hafði þar styrk mikinn fjǫlmennis, ok óttuðusk þeir þat; en at lykðum þess máls, þá bauð konungr þeim

---

1. kgr, | af yðr: *omv. F, J1.* 2. þat: þ*vi F.* 3. þeira: *ul. F.* 3—4. mági sínum: *ul. J1.* 5. Haraldr: k*onungr tf. F.* 5—6. hafði veitt: veitti *J1.* 6. ritit: rit̄ *K;* ritað *F;* ṙ *J1.* 7. *Overskr. fra J2;* kristnaðir Firðir i Noregi ok Raumdœlir *18;* olafr konungr kristnaðe *J1; mgl. K. F.* 8. Þetta: it *tf. J1.* 9. á*(1):* hía *F.* -eiði: -heiði *F. J1.* 10. ok*(2)*: *ul. J1.* 11. þannug: þangad *J1;* þaníg *F efter* fjǫlm. 12—13. þá—komit: kom*it* hafði *F.* 13. ok Hǫrðal.: *sål. 18, J2. F;* ok a H. *J1; ul. K.* 14. þá: *ul. F.* 14—15. þar kristni: *omv. F.* 15. En: Ok *F.* 16. þar—ok: lid mikit *J1.* 17. en—máls: *ul. F.*

ii. kosti, annathvárt at þeir tœki kristni ok léti skírask,
eða at ǫðrum kosti, at þeir skyldi halda við hann
orrostu. En er bœndr sá eigi fǫng til at berjask við
konung, þá var hitt ráð upp tekit, at alt fólk kristn-
aðisk. En Óláfr konungr ferr þá með liði sínu á
Norð-Mœri ok kristnar hann þat fylki. Síðan siglir
hann inn á Hlaðir ok lætr brjóta ofan hofit ok taka
alt fé ok alt skraut ór hofinu ok af goðinu; hann tók
gullring mikinn ór hofshurðunni, er Hákon jarl hafði H 264
látit gera. Síðan lét Óláfr konungr brenna hofit. En
er bœndr verða þessa varir, þá láta þeir fara herǫr
um ǫll fylki ok stefna her út ok ætla at konungi.
Óláfr konungr helt þá liði sínu út eptir firði ok stefnir
síðan norðr með landi ok ætlar at fara norðr á Há- U 177
logaland ok kristna þar; en er hann kom norðr í
Bjarnaura, þá spyrr hann þat af Hálogalandi, at þeir
hafa þar her úti ok ætla at verja land fyrir konungi.
Eru þeir þar hǫfðingjar fyrir liði Hárekr ór Þjóttu ok
Þórir hjǫrtr ór Vágum, Eyvindr kinnrifa. En er

1—3. annathvárt—orrostu: at þeir skyllðo hallda við hann orostu en at ǫðrum kosti teki þeir við kristni ok leiti skiraz *J1*. 1. annathvárt: *ul. F.* tœki: *við tf. F.* 2. at*(1)*—halda: ellígar helldi þ*eir F.* 3. En er: *ul. J1.* eigi: engi *J1.* fǫng—til: sin kost t*il* þ*ess F.* fǫng: sinn *tf. J1.* 4—5. þá—kristnaðisk: t*okv* þ*eir* þ*at* rað at lata skiraz *F;* þar var þa slitið þi þingi *tf. J1.* 5. En—ferr: Fer Ol*afr* k*onung*r *F.* ferr: for *J1.* 7. lætr: let *J1.* 8. alt fé . . . alt skraut: *omv. J1 og skr.* fe allt. alt*(2): ul. F.* ok*(2)*—goðinu: *ul. F;* goðonum *(mulig rigtigere) J1.* 9. -ring: -hring *F, J1.* -unni: -inni *J1.* 10. látit gera: *omv. J1.* Ól. kgr.: hann *J1.* 12. um—fylki: *ul. J1.* 13. helt: helldr *F.* helt—sínu: stefnir þa *J1.* stefnir: *ul. J1.* 14. at fara: siþan *J1;* siða*n tf. F.* Há-: Hǫ- *K.* 15. kom: kemr *J1.* 16. þá: *ul. F.* þat: *ul. J1.* 17. þar: *ul. J1.* land—kgi: k*onung*i l*and*it *F;* landit ef konungr komi þar *J1.* 18. liði: *ul. J1.* ok: *ul. F, J1.*

F 137 Óláfr konungr spyrr þetta, þá snýr hann leið sinni ok siglir suðr með landi. En er hann kom suðr um Stað, þá fór hann alt tómligarr ok kom þó ǫndverðan
997 vetr austr alt í Víkina.

K. 60. Bónorð Óláfs konungs.

[Oddr I k. 24, II k. 29; ÓTr. (Fms.) k. 193, 194, (Flat.) k. 301, 302; ÓH (53) k. 18; ÓH (Fms.) k. 19, 20, (Flat.) k. 9, 10; ÓH (49) k. 6.]

Sigríðr dróttning í Svíþjóð, er kǫlluð var in stór-
997—8 ráða, sat at búum sínum. Þann vetr fara menn milli Óláfs konungs ok Sigríðar dróttningar, ok hóf Óláfr konungr þar upp bónorð sitt við Sigríði dróttningu, en hon tók því líkliga, ok var þat mál fest með einkamálum. Þá sendi Óláfr konungr Sigríði dróttningu gullhring þann inn mikla, er hann hafði tekit ór hofshurðinni á Hlǫðum, ok þótti þat hǫfuðgersimi. Stefnulag skyldi vera til þessa mála eptir um várit í Elfinni við landamœri. En er hringr þessi, er Óláfr konungr hafði sent Sigríði dróttningu, var svá mjǫk lofaðr af

---

1. þá: *ul. F.* 1—2. snýr—siglir: siglir hann *J1.* 2. hann: *ul. J1.* 3. þá: *ul. F.* alt tómligarr: tomligr *J1.* þó: h*ann F; ul. J1.* -verðan: -urþan *J1.* 4. austr—Víkina: *sål. 18. J2;* alt a͛str i V. *K. J1;* a͛str í vik *F.* Víkina: vik *J1.* 5. *Overskr. fra 18. J2;* fanz fals i hring er Olafr konungr*(!) J1; mgl. K. F.* 6. Sigríðr: -rið *K, F.* 6—7. í—stórráða: hín stórraða i sviðioð *F;* en storraða *J1.* 7. sat: þ*ar tf. F;* þa *tf. J1.* menn: orþ *J1.* milli: i millum *J1;* þeira *tf. F, J1.* 8. ok S. drótn.: *ul. J1.* 9. kgr þar: *ul. J1.* þar upp: *ul. F.* við S. drótn.: ok bað Sigriðar *J1;* við hana *F.* 10. ok: *ul. F.* mál: *ul. J1.* 11. þá—kgr: Ol*afr* k*onungr* sendi *F.* dróttningu: *ul. J1.* 13. hurðinni: *sål. K, J1; fork. F.* hǫfuð-: vera inn mesta *J1.* 14. eptir—Elfinni: v*m* var*it* við elfína *F foran* til—mála. 15—16. er*(2)*—dróttningu: *ul. F.* 16. dróttningu: *ul. J1.*

ǫllum mǫnnum, þá váru með drótningu smiðar hennar,
brœðr ii. En er þeir hǫfðu hringinn með hǫndum
ok handvéttu ok mæla einmæli milli sín, þá lét H 265
drótning kalla þá til sín ok spyrr, hvat þeir spottaði
at hringinum. Þeir dylja þess; hon segir at þeir skolu
fyrir hvern mun láta hana vita, hvat þeir hafa at
funnit. Þeir segja, at fals sé í hringinum. Síðan
lét hon brjóta í sundr hringinn, ok fannsk þar eir í
innan. Þá varð drótning reið ok segir, at Óláfr myndi
falsa hana at fleira en þessu einu. Þenna sama vetr 997—8
fór Óláfr konungr upp á Hringaríki ok kristnaði þar.
Ásta Guðbrandzdóttir giptisk brátt eptir fall Haraldz
grenska þeim manni, er nefndr er Sigurðr sýr; hann
var konungr á Hringaríki. Sigurðr var sonr Hálf- U 178
danar, en hann var sonr Sigurðar hrísa Haraldzsonar
ins hárfagra. Þá var þar með Ástu Óláfr, sonr þeira
Haraldz grenska; hann fœddisk upp í œsku með Sig-
urði sýr, stjúpfǫður sínum. En er Óláfr konungr

---

1. þá váru: *varv þar F.* 1—2. smiðar—ii.: brø̨ðr. íj. þ*eir* v*arv* gvll smið*ar* he*nn*ar *F.* hennar—ii.: ij. ꝥ varv breþr *J1.* 2. En: Ok *F.* hringinn: gvllh*ring*iɴ *F.* 3. -véttu: vęttlo *K;* vø̨tto *F;* ueitu *J1.* mæla: m*ælto* *F.* milli: millu*m* *F;* i milli *efter* sín *J1.* 3—4. þá—drótning: drotning let *J1.* 4. hvat: hv*ar*t *F.* spottaði: spottvðo *F.* 5. at hringinum: *sål. 18, J2, F, J1; ul. K.* hon: d*rottning* *F.* skolu: skylldi *F.* 6. fyrir—mun: *ul. J1.* 7. funnit: fundit *F, J1.* segja: saugðo *J1;* s. *F.* sé: v*æ*ri *F;* var *J1.* 8—9. eir—innan: innan i erteinn *J1.* 9. varð: var *J1.* segir: sagði *J1.* 10. falsa hana | at fl.: *omv. J1.* einu: *ul. J1.* Þenna: hiɴ *tf. F.* sama vetr: vetr in sama *J1.* 11. kgr: *ul. J1.* ok—þar: at boða þ*ar* k*ri*stni *F.* 13. þeim—Sigurðr: Sig*vr*þi *F.* 14—15. sonr ... sonr: son ... son *K; fork. F, J1.* 15. en—Sigurðar: sɪɢ*vr.* s*onar* *F.* 16. ins: *ul. F.* Þá ... þar: *omv. J1.* 16—17. Þá—fœddisk: v*ar* Ol*afr* son þ*eir*a har*aldz* ɢ*re.* *ok* asto. m*eð* moð*vr* s*inni* føddiz h*ann* *F.* 16. Ástu: ok sigurði *tf. J1.* 16—17. sonr—fœddisk: haraldz s. fæddiz hann *J1.* 17. í œsku: *ul. J1.* 18. sýr: k*onungi* *F; ul. J1.* -fǫður: -feðr *J1; fork. F.*

Tryggvason kom á Hringaríki at boða kristni, þá lét skírask Sigurðr sýr ok Ásta, kona hans, ok Óláfr, sonr hennar, ok gerði Óláfr Tryggvason guðsifjar við Óláf Haraldzson: þá var hann iii.-vetr. Fór Óláfr konungr þá enn út í Víkina ok var þar um vetrinn. Þann var hann inn iii. vetr konungr yfir Nóregi.

H 266 **K. 61.** Tal þeira Óláfs konungs ok Sigríðar stórráðu.

[Oddr I k. 29, II k. 34: ÓTr. (Fms.) k. 194. (Flat.) k. 302.]

998 Snimma um várit fór Óláfr konungr austr til Konungahellu til stefnu móti Sigríði drótningu. En er þau funnusk, þá tǫluðu þau þat mál, er rœtt hafði verit um vetrinn, at þau mundu gera samgang sinn, ok fór þat mál alt líkliga. Þá mælti Óláfr konungr, at Sigríðr skyldi taka skírn ok rétta trú. Hon segir svá: »ekki mun ek ganga af trú þeiri, er ek hefi fyrr haft ok frændr mínir fyrir mér. Mun ek ok ekki at F 138 því telja, þótt þú trúir á þann guð, er þér líkar«. Þá varð Óláfr konungr reiðr mjǫk ok mælti brálliga: »hví mun ek vilja eiga þik hundheiðna«, ok laust í

1. Tryggvason: *ul. J1.* boða: þar *tf. J1.* 2. skírask S. sýr: *omv. J1; for* sýr *har F, J1:* konungr. 3. sonr: son *J1;* s. *K. F.* ok—Tryggv.: Ol*afr* kon*ungr* t. s. ger*ð*i *F.* ok: *ul. J1.* Óláfr: konungr *tf. J1.* 4. iii.: þre- *F, J1.* 5. kgr: t. s. *F.* út: *ul. J1.* 7—8. *Overskr. fra 18, J2 (der ul.* þeira*); olafr* laust sigʀiði *J1; mgl. K. F.* 9. Snimma: snemma *K. J1.* 10. til stefnu: *ul. J1.* 11. funnusk: finnaz *J1.* þá: *ul. F, J1.* tǫluðu: þala *(!, ɔ:* þ[a t]ala*?) J1.* 12. verit: aðr *tf. J1.* at—sinn: *ul. J1.* 14. Sigríðr: drotning *tf. J1.* rétta trú: *omv. J1.* 14—15. segir svá: sv*ar. F.* 15. trú þeiri: *omv. F.* fyrr: aðr *F.* 16. ok—mér: *ul. J1.* 17. því: *ul. J1.* þann: ꝥ *J1.* 18. Óláfr: *ul. J1.* brálliga: *ul. F;* brað- *skr. J1.* 19. mun: muna *J1.* vilja: g*a*nga at *F.* þik: af gamla *ok tf. F.*

andlit henni með glófa sínum, er hann helt á. Stóð hann upp síðan ok bæði þau. Þá mælti Sigríðr: »þetta mætti verða vel þinn bani«. Síðan skildu þau, fór konungr norðr í Víkina, en drótning austr í Svíaveldi.

K. 62. Seiðmanna brenna.

[Jfr. Tjodrek k. 11; Oddr I k. 27, II k. 32; ÓTr. (Fms.) k. 195, (Flat.) k. 303.]

Óláfr konungr fór þá til Túnsbergs ok átti þar 998
þá enn þing ok talaði á þinginu, at þeir menn allir,
er kunnir ok sannir yrði at því, at fœri með galdra
ok gǫrningar, eða seiðmenn, þá skyldu allir fara af
landi á brot. Síðan lét konungr rannsaka eptir þeim
mǫnnum um þær byggðir, er þannug váru í námunda,
ok boða þeim ǫllum til sín. En er þeir kómu þar,
þá var einn maðr af þeim, er nefndr er Eyvindr U 179
kelda; hann var sonarsonr Rǫgnvaldz réttilbeina, sonar
Haraldz hárfagra. Eyvindr var seiðmaðr ok allmjǫk H 267
fjǫlkunnigr. Óláfr konungr lét skipa þessum mǫnnum
ǫllum í eina stofu ok lét þar vel um búask, lét gera
þeim þar veizlu ok fá þeim sterkan drykk, ok þá er

---

1. er—á: *ul. F.* 2. upp síðan: þa vp *J1.* Sigríðr: drottn*ing tf. F.* 3. verða vel: *omv. F, J1.* þinn bani: *omv. J1.* Síðan—þau: *ok* skilþo sið*an F;* þa skilþuz þa*r* siþan *J1.* 4. austr: vp *J1.* 6. *Overskr. fra 18, J2; ing. kap.inddel. J1; mgl. K, F.* 7. Túns-: tvn *F.* 8. þá: *ul. F.* þá enn: *ul. J1.* 10. ok: eð*a F.* þá—fara: at þ*eir* føri all*ir F.* 11. á: *ul. F, J1* (brott *skr. J1).* lét: olafr *tf. J1.* 11—12. eptir—um: *ul. J1.* 12. þannug: þ*ar F;* þaðra *J1.* námunda: nand *F, J1.* 13. til sín: a sinn fund *J1.* kómu þar: koma til konungs *J1.* 14. þá: *ul. F.* af—er*(2):* nefndr af þ*eim F.* 15. -sonr: s. *alle.* 16. Haraldz: ins *tf. J1.* 18. ǫllum: *ul. J1.* vel: *ul. F.* 18—19. lét—veizlu: *ul. J1.* 18. lét: *ok F.* 19. þar: *ul. F.* þá: *ul. J1.*

þeir váru druknir, lét Óláfr leggja eld í stofuna ok brann stofa sú ok alt þat fólk, er þar var inni, nema Eyvindr kelda komsk út um ljórann ok svá í brot; en er hann var langt í brot kominn, fann hann menn þá á leið sinni, er fara ætluðu til konungs, ok bað þá svá segja konungi, at Eyvindr kelda var brot kominn ór eldinum ok hann mun aldri síðan koma á vald Óláfs konungs, en hann mun alt fara á sǫmu leið, sem fyrr gerði hann, um alla kunnostu sína. En er þessir menn kómu á fund Óláfs konungs, þá segja þeir slíkt frá Eyvindi, sem hann hafði þeim boðit. Konungr lætr illa yfir, er Eyvindr var eigi dauðr.

K. 63. Dráp Eyvindar keldu.

[Oddr I k. 32, II k. 40; ÓTr. (Fms.) k. 198, (Flat.) k. 306.]

998 Óláfr konungr fór, er váraði, út eptir Víkinni ok tók veizlur at stórbúum sínum ok sendi boð alt um Víkina, at hann vill lið hafa úti um sumarit ok fara

---

1. váru: míog *tf. F.* druknir: þa *tf. J1.* Óláfr: konungr *J1.* Óláfr—stofuna: k*onungr* b*er*a elld at stofvɴi *F.* 2. stofa sú: hon *J1.* sú: *ul. F.* alt—var: all*ir* m*enn F.* fólk—inni: er inni var *J1.* 3. kelda: hann *tf. F, J1.* um ljórann: *ul. F.* brot: brott *J1;* brꜳt *F.* 4. langt—brot: i brotto *ok* langt a leið *F.* brot: brott *J1* = *l. 6.* 4—5. menn þá | á—sinni: *omv. J1.* 5. þá: *ul. F.* ok: h*ann F.* 6. svá: *ul. F.* konungi: *ul. J1.* kelda: *ul. F.* 7. hann: *ul. J1.* mun: øtl*aði F.* síðan: at *tf. F.* vald: fund *J1.* 8. mun: m*v*ndi *F.* alt fara: *omv. F.* fara: *ul. J1.* 9. sem—sína: v*m* þíonvstv sína sem h*ann* hafði fyʀ g*er*t *F.* gerði—sína: fara með gerningar sinar *J1.* 10. þessir—þá: þeir finna konung *J1.* menn: *ul. K.* 10—11. fund—boðit: k*onungs* fvnd .s. þeir h*anv*m orð eyv*indar F.* 11. frá—hann: sem æyvindr *J1.* 12. lætr: let *F, J1.* yfir: þi *tf. J1.* 13. *Overskr. fra 18, J2;* fra olafi konungi *J1; mgl. K, F.* 14. er váraði | út—Víkinni: *omv. F.* 16. hafa úti: *omv. F. J1.* ok: vill *tf. F.*

norðr í land. Síðan fór hann norðr á Agðir; ok er
á leið langafǫstu, þá sótti hann norðr á Rogaland ok
kom páskaaptan í Kǫrmt á Ǫgvaldznes. Var þar búin
fyrir honum páskaveizla; hann hafði nær ccc. manna.
Þá sǫmu nótt kom þar við eyna Eyvindr kelda; hann
hafði langskip alskipat; váru þat alt seiðmenn ok
annat fjǫlkynngisfólk. Eyvindr gekk upp af skipi ok
sveit hans ok mǫgnuðu fjǫlkynngi sína. Gerði Ey- H 268
vindr þeim hulizhjálm ok þokumyrkr svá mikit, at
konungr ok lið hans skyldi eigi mega sjá þá. En er
þeir kómu mjǫk svá til bœjarins á Ǫgvaldznesi, þá
gerðisk ljóss dagr; varð þá mjǫk annan veg, en Ey- F 139
vindr hafði ætlat; þá kom mjǫrkvi sá, er hann hafði
gǫrt með fjǫlkynngi, yfir hann ok hans fǫruneyti, svá
at þeir sá eigi heldr augum en hnakka, ok fóru alt
í hring ok kring. En varðmenn konungs sá þá, hvar U 180
þeir fóru, ok vissu eigi, hvat lið þat var. Var þá
sagt konungi, stóð hann þá upp ok alt liðit ok klædd-
isk. En er konungr sá, hvar þeir Eyvindr fóru,

---

1. Síðan—norðr: hann for *J1*. Síðan: Eft*ir* þ*at* *F*. ok: En *F*; *ul. J1*. 2. á*(1)*: *ul. K*. þá: *ul. F*. á*(2)*: *hermed slutter lakunen i J2 (»so langt vantar i Membranam« Ásg. i margen); jfr. foran s. 247. l. 5.* ok: en *J1* (ok *J2*). 3. -aptan: norðr *tf. F*. -nes: nesi *K*, *J2*. 4. hann: k*onungr* *F*. 5. nótt: nat *J1*. þar: *ul. F*. við: i *J1*. 6. þat: þeir *J1* (þat *J2*). 6—7. ok—-fólk: *ok* fiolkvngi*r* m*enn* *F*; *ul. J1*. 8. hans: aull *tf. J1*. sína: *ul. J1*. 9. þeim: þa *F*. 10. skyldi: skylldo *J1*. 11. mjǫk svá: *ul. J1*. þá: *ul. F*. 12. varð: var *J1*. 13. hafði ætlat: hugði *J1*. þá kom: *omv. F*; þoku- *J1*. mjǫrkvi: myrk*vi* *F*. 14. fjǫlkynngi: var *tf. J1*. hann: hanum *J1*. hans fǫrun.: lið h*ans* *F*. svá: sa *J1*. 16. ok kring: v*m* eyna *F*; ok i kr. *J1*. þá: *ul. F*. 16—17. hvar—fóru: *ul. J1*. 17. eigi: *hermed beg. 9. blad i 39.* lið þat: monnum *J1*; þ*ar* var *F* *(ved en rettelse af* þe*i*r fo*rv)*. 18—19. stóð—klæddisk: Gek konungr þa til konungr*(!)* *J1*. 19. kgr: hann *J1*, *39*. þeir—fóru: eyvindr for ok hans menn *J1*.

bað hann sína menn vápna sik ok ganga til ok vita, hvat mǫnnum þat væri. En er konungs-menn kenndu þar Eyvind, þá tóku þeir hann hǫndum ok alla þá ok leiddu þá til konungs. Segir þá Eyvindr allan atburð um sína ferð. Síðan lét konungr taka þá alla ok flytja í flœðisker ok binda þá þar. Lét Eyvindr svá líf sitt ok allir þeir. Er þat síðan kallat Skrattasker.

K. 64. Frá Óláfi konungi ok vélum Óðins.

[Oddr I k. 32, II k. 39 (40 fin.); ÓTr. (Fms.) k. 197. (Flat.) k. 305.]

998 Svá er sagt, þá er Óláfr konungr var á veizlunni á Ǫgvaldznesi, at þar kom eitt kveld maðr gamall ok orðspakr mjǫk, hafði hǫtt síðan; hann var einsýnn; kunni sá maðr segja af ǫllum lǫndum. Hann kom sér í tal við konung; þótti konungi gaman mikit
H 269 at rœðum hans ok spurði hann margra hluta, en gestrinn fekk órlausn til allra spurninga, ok sat konungr lengi um kveldit; þá spyrr konungr, ef hann vissi, hverr Ǫgvaldr hafði verit, er nesit ok bœrinn var við kendr. Gestrinn segir, at Ǫgvaldr var konungr ok hermaðr mikill ok blét kú eina mest ok hafði

---

1—3. bað—hǫndum: þa foru þeir til ok tokv eyvind *J1.* 1. ok—til: *ul. F.* 3. þá*(1): ul. F.* þá*(2):* sueitunga hans *J1.* 4. þá*(1): ul. F, J1.* Segir: Sagði *39, J1.* Segir þá | E.: *omv. F.* allan: *ul. F.* 5. um: of *F, 39.* flytja: þa *tf. K.* 6. binda: bvɴdo *F.* þá: *ul. J1.* svá: þar *J1.* 7. Skratta-: skarat *J1* (skarta- *J2); s*ꝁatta *39.* 8. *Overskr. fra 18;* fra oðne *J1; ulæselig 39; mgl. K. F.* 9—10. á veizl. | á Ǫgv.: *omv. F og skr.* at veizl. 10. kveld: ein *tf. J1.* 10—11. maðr gamall: *omv. F.* 11. mjǫk: *ul. J1; hann tf. F.* hǫtt: hatt *F, J1.* hann: þessi *maðr F.* var: *ok tf. F.* 12. kunni—maðr: h*ann* kvɴí *F.* 14. en: *ul. F.* 15. spurninga: luta *F.* 17. Ǫgvaldr: sa *tf. J1.* hafði: hefði *39, F, J1.* 18. var*(1)*: er *J1.* 19. ok blét: h*ann* blotaði *F;* blotaði *også J1.*

hann hana með sér, hvargi er hann fór, ok þótti honum þat heilnæmligt at drekka jafnan mjólk hennar — »Qgvaldr konungr barðisk við konung þann, er Varinn hét; í þeiri orrostu fell Qgvaldr konungr; var hann þá hér heygðr skamt frá bœnum ok settir upp bautasteinar, þeir er hér standa enn. En í annan stað skamt heðan var heygð kýrin«. Slíka hluti sagði hann ok marga aðra frá konungum eða qðrum fornum tíðendum. En er lengi var setit um nóttina, þá minnti byskup konung á, at mál væri at ganga at sofa; gerði konungr þá svá. En er hann var af klæddr ok hafði í rekkju lagzk, þá settisk gestrinn á fótskqrna ok talaði enn lengi við konung. Þótti konungi orðz vant, er annat var mælt. Þá mælti byskup til konungs, segir, at mál væri at sofa; gerði konungr þá svá, en U 181
gestrinn gekk út. Litlu síðarr vaknaði konungr ok spurði þá eptir gestinum ok bað hann kalla til sín, en gestr fannsk þá hvergi. Eptir um morgininn lét konungr kalla til sín steikara ok þann, er drykkinn varðveitti, ok spyrr, ef nqkkurr ókunnr maðr hefði komit til þeira. Þeir segja, þá er þeir skyldu mat- F 140

---

1 hann*(1)*: *ul. F, J1.* hvargi er: hv*ar* sem *F;* hvert sem *J1.* ok: *ul. J1.* 2. jafnan | mj. h.: *omv. 39, F.* 3. kg þann: *omv. F, J1.* 4. hét: ok *tf. 39, J1.* 5. þá: *ul. K, 18.* hér heygðr: *omv. F.* bœnum: bqinum *J1.* 6. er: sem *F.* hér[3] | standa[2] | enn[1]: *omv. 39, J1.* standa: e*r*o *F.* En: Ok *F.* 7. stað: haug *J1.* heygð: lag̃ *J1.* 8. kgm—qðrum: *ul. J1.* fornum: forn-, *K.* 9. nótt-: nạtt- *J1.* 10. at*(2)*: *ul. 39.* 11. þá: ok *tf. J1.* hann: k*onungr F.* 12. í—lagzk: lagz i hvilu *J1.* lagzk: lagðz *39*; lagizt *F.* þá—-skqrna: ko*m* þ*ar* gest*rin* *F.* 13. enn: hann *J1.* kgi: æ *tf. J1.* 15. segir: *ul. J1.* gerði kgr: *omv. F.* 17. þá: *ul. F.* ok: *ul. F.* 18. en—þá: þa fanz hann *J1.* gestr: gest*rin* *F.* hvergi: *herefter nyt kap. i 39 (overskr. ulæselig), F (mgl. overskr.).* 19. þann: mann *tf. J1.* drykkinn: dryk *J1.* 20. spyrr: spurði *F, J1; ul. 39.* 21. segja: s*a*gdo *J1;* at *tf. 39, F, J1.*

búa, kom þar maðr nǫkkurr ok sagði, at furðu-ill slátr suðu þeir til konungs borðz; síðan fekk hann þeim ii. nauts-síður digrar ok feitar, ok suðu þeir þær með ǫðru slátri. Þá segir konungr, at þá vist alla
H 270 skyldi ónýta, segir, at þetta myndi engi maðr verit hafa, ok þar myndi verit hafa Óðinn, sá er heiðnir menn hǫfðu lengi á trúat, sagði, at Óðinn skyldi þá engu áleiðis koma at svíkja þá.

K. 65. Þing í Þrándheimi.

[Oddr I k. 41, II k. 50; ÓTr. (Fms.) k. 162, (Flat.) k. 262.]

Óláfr konungr dró þá saman lið mikit austan ór
998 landi um sumarit ok helt liði því norðr til Þrándheims ok lagði fyrst inn til Niðaróss; síðan lét hann fara þingboð um allan fjǫrðinn ok stefndi viii. fylkna þing á Frostu, en bœndr stefndu þingboði í herǫr ok stefndu saman þegn ok þræl um allan Þrándheim. En er konungr kom til þings, þá var kominn bóndamúgrinn með alvæpni. En er þing var sett, þá talaði

---

1. nǫkkurr: *ul. J1.* ill: illt *J1.* 2. konungs: hans *K. 18.* 3. nauts: naut *39. F, J1.* þær: þ*at F, 39.* 4. Þá—at: k*onungr* bad *F.* segir: sagðe *J1.* 4—5. alla skyldi: *omv. J1.* 5. skyldi: *ul. F.* ónýta: *ok tf. F.* segir, at: ok *J1.* 5—6. verit hafa: v*er*a *F.* 6. ok—hafa: annr*(!)* ėn sa *J1.* þar: *ul. F.* sá: *ul. J1.* 7. á trúat: *omv. J1.* sagði: s. k*onung*r *sva F.* 8. áleiðis: a leið *J1.* þá: at sinni *tf. J1.* 9. *Overskr. fra 18;* benðr heituðuz við olaf konung er hann bad kristno *(sål.) J1; myl. K. F; ulæsel. 39.* 10. þá: *ul. 39. F. J1.* 10—11. austan—landi | um sumarit: *omv. J1.* 11. ok: h*ann F.* 12. ok: *ul. J1.* 13. um—fjǫrðinn: *ul. F. 39.* 14. stefndu: sneru *J1.* -boði: boð *F;* -nu *tf. J1.* herǫr: her . ð *(ét bogstav ulæsel.) 39;* her*v*t *F;* heroþ *18.* 15. um—Þrándh.: *ul. J1.* 16—17. En—alvæpni: en er bǫnðr komu til þings með aluæpni var ok konungr þar kominn *J1.* 16. þá: *ul. F.* var: þar *tf. F, 39.* bónda: bønda *K;* bǫnda *F;* bænda *39.* 17. En: Ok *F.* þá: *ul. F.*

konungr fyrir lýðnum ok bauð þeim at taka við kristni. En er hann hafði lítla hríð talat, þá kǫlluðu bœndr ok báðu hann þegja, segja, at ella mundu þeir veita honum atgǫngu ok reka hann í brot — »gerðu vér svá, sǫgðu þeir, við Hákon Aðalsteinsfóstra, þá er hann bauð oss þvílík boð, ok virðu vér þik eigi meira en hann«. En er Óláfr konungr sá œði bóandanna ok þat með, at þeir hǫfðu her svá mikinn, at eigi mátti við standa, þá veik hann rœðunni ok snøri til samþykkis við bœndr, segir svá: »ek vil, at vér gerim sætt vára, svá sem vér hǫfum áðr lagt með oss; vil ek fara þar til, er þér hafið it mesta blót yðvart, ok sjá þar siðu yðra. Tǫkum þá ráð várt um siðu, hverja vér viljum hafa, ok samþykkjum þá þat allir«. En er konungr talaði linliga til bónda, þá mýkðusk U 182 H 271
hugir þeira, ok fór síðan alt talit líkliga ok sáttgjarnliga, ok var þat ráðit at lykðum, at vera skyldi miðsumars-blót inni á Mærinni, ok skyldu þar til koma

1. lýðnum: lyðínom *F;* bǫnðum *J1.* 2. hann: konungr *J1.* lítla hríð: lengi *F.* þá: *ul. F.* 3. segja, at: æða *J1.* ella: *efter* honum *F.* mundu þeir: *omv. F;* myndi *skr. 39.* 4. í brot: or landi *J1.* 5. sǫgðu þeir: *ul. F, J1.* Hákon: konung *tf. J1.* 6. oss: *ul. F.* þvílík boð: slik fadǫmi *J1;* -lict *skr. 39.* virðu: virðum *J1.* 7. bóandanna: *sål. J1;* bønd- *K;* bænd- *39;* bǫnda *F.* 8—9. ok—standa: en þeir hofdv vvigian her *J1.* 8. eigi: ekki *39, F.* 9. þá—hann: veik *konungr* þa *sva F.* ok: at h*ann F.* 10. bœndr: *ok tf. 39, F.* 11. sætt: sátt *39, F.* svá: *ul. F.* vér: *ul. 39.* lagt—oss: *ul. J1;* lag*it skr. F.* 12. yðvart: *sål. 39;* yðart *de øvrr.* 12—13. ok—yðra: *ul. J1.* 13. Tǫkum: gǫrim *J1.* þá: þ*at F.* 13—14. várt—allir: sem v*er* víli*um* all*ir* samþyckiaz *F.* siðu—allir: siþuna *J1.* 15. bónda: bǫnda (*ǫ, æ*) *alle.* þá: *ul. F.* 15—16. mýkðusk hugir: mykðiz hugr *F, J1.* 16. ok*(1): ul. J1.* síðan: þaþan fra *J1.* líkliga ok: *ul. F.* ok sáttgj.: *ul. J1; með* þ*eim tf. F.* 17. mið-: mítt *F.* 18. inni: inn *F, 39, J1.* Mærinni: mæriɴi *K;* mærin*n 39;* mǫ́ri *F;* mǫrini *J1.* skyldu: skylldi *J1.*

allir hǫfðingjar ok ríkir bœndr, svá sem siðr var til; þar skyldi ok koma Óláfr konungr.

K. 66. Frá Járnskeggja.

[Oddr I k. 41, II k. 50; ÓTr. (Fms.) k. 162, (Flat.) k. 263.]

Skeggi er nefndr ríkr bóndi; hann var kallaðr Járnskeggi; hann bjó á Uphaugi á Yrjum. Skeggi talaði fyrst á þinginu í móti Óláfi konungi ok var mest fyrir bóndum at mæla í móti kristninni. Þeir slitu þinginu með þessum hætti. Fóru þá bœndr heim, en konungr á Hlaðir.

K. 67. Veizla á Hlǫðum.

[Jfr. Tjodrek k. 11; Oddr I k. 23; ÓTr. (Fms.) k. 165, (Flat.) k. 267.]

998 Óláfr konungr lá skipum sínum í Nið ok hafði
xxx. skipa ok frítt lið ok mikit, en sjálfr konungr
F 141 var optliga á Hlǫðum með hirðsveit sína. En er mjǫk
leið at því, er blótit skyldi vera inn á Mærinni, þá
gerði Óláfr konungr veizlu mikla á Hlǫðum, sendi
boð inn á Strind ok upp í Gaulardal ok bauð til sín

---

1. siðr: siþvanði *J1.* var: er *F.* 3. *Overskr. fra 18; ing. kap.indd. J1; ulæsel. 39; mgl. K. F.* 4. er nefndr: h*et* *F.* ríkr bóndi: *omv. J1.* hann: *ok F.* 5. bjó—Skeggi: *ul. J1.* 6. á þinginu: *efter* kgi *J1.* í: *ul. F. 39, J1.* Óláfi: *ul. F.* 7. bóndum: bønd- *(æ, ǫ) alle.* í: *ul. J1.* 8. með—hætti: *ul. J1.* þá: *ul. J1.* 10. *Overskr. fra 18;* fra Olafi konungi ok þrændvm *J1; ulæsel. 39; mgl. K. F.* 12. frítt .... mikit: *omv. F.* sjálfr kgr: *omv. F.* 13. optliga: optazt *J1; ul. F.* -sveit: *ul. J1.* 14. at—Mærinni: til blotveizlunnar *J1.* er: at *39.* þá: *ul. F.* 15. Óláfr: *ul. J1.* á: ɪɴ a *F.* sendi: h*ann* sendi *F;* sendi hann *J1.* 16. Gaulard.: ok vt i orkcadal *tf. J1.*

hǫfðingjum ok ǫðrum stórbóndum. En er veizla var búin ok boðsmenn hǫfðu til sótt, þá var þar it fyrsta kveld veizla fǫgr ok veitt allkapsamliga; váru menn mjǫk druknir. En eptir um nóttina sváfu þá allir menn í ró þar. Um morgininn eptir, er konungr var H 272 klæddr, lét hann syngva sér tíðir, ok er messu var lokit, þá lét konungr blása til húsþings; gengu þá allir menn hans af skipum ok fóru til þings. En er þing var sett, stóð konungr upp ok talaði ok mælti svá: »vér áttum þing inn á Frostu; bauð ek þá búǫndum, at þeir skyldu láta skírask, en þeir buðu mér þar í mót, at ek skylda hverfa til blóta með þeim, svá sem gǫrt hafði Hákon konungr Aðalsteinsfóstri; kom þat ásamt með oss, at vér skyldim finnask inn á Mærinni ok gera þar blót mikit. En ef ek skal til blóta hverfa með yðr, þá vil ek gera láta it

---

1. ǫðrum: *ul. F.* -bóndum: bǫnd- *(æ) J1, 39; herefter er resten af spalten i 39 meget afbleget og vanskelig at læse, men den stemmer vistnok fuldstændig med K, med undt. af de herefter anførte afvigelser.* 2. hǫfðu—sótt: komn*ir F.* 2—3. it—ok: *ul. J1.* 3. all-: vel ok *J1.* allkapsaml.: ok *tf. J1.* 4. nótt-: natt- *J1.* þá: þ*ar 39; ul. J1.* þá allir: *ul. F.* 5. í ró þar: iɴi *39;* i naðo*m F.* þar: *ul. J1.* morg-: myrg- *J1.* 5—6. eptir—klæddr: *ul. J1.* er—klæddr: *ul. F.* 6. hann: konungr *F, J1.* tíðir: messo *F;* allar *tf. J1.* 6—7. ok—þá*(1):* Siðan *F, J1.* 7. kgr: hann *J1.* 8. hans —þings: t*il* þi*n*gs af skípo*m F.* 9. sett: þa *tf. J1.* 9—10. talaði—svá: mælti *J1.* ok*(2)*—svá: *ul. F;* ok *ul. 39.* 10. inn: *ul. F.* 11. búǫndum: bǫndom *(ǫ, æ) F, J1, 39.* þeir skyldu: *ul. F.* 12. þar í mót: *ul. J1.* 12—13. með—svá: *ul. J1.* 13. gǫrt hafði: *ul. J1.* kgr: *ul. F, J1.* 14—15. kom—mikit: *ul. J1; mellem* blót *og* mikit *synes noget at stå i 39.* 16. til blóta | hverfa: *omv. F, J1.* þá: *hermed beg. sidste spalte på bl. 9 i 39; den er meget mørk og slidt og navnlig for neden meget vanskelig at læse.* láta: *ul. F, J1.*

U 183 mesta blót, þat sem títt er, ok blóta mǫnnum. Vil ek eigi til þess velja þræla eða illmenni: skal til þess velja, at fá goðunum, ina ágætustu menn; nefni ek til þess Orm lygru af Meðalhúsum, Styrkár af Gimsum, Kár af Grýtingi, Ásbjǫrn, Þorberg af Ǫrnesi*, Orm af Lyxu, Haldór af Skerðingsteðju«, — ok þar með nefnir hann aðra v., þá er ágætastir váru, segir svá, at hann vill þessum blóta til árs ok friðar, ok lét þegar veita þeim atgǫngu. En er bœndr sá, at þeir hǫfðu eigi liðskost við konungi, þá biðja þeir sér griða ok bjóða alt ráð sitt á vald konungs; semsk þat á milli þeira, at allir bœndr, þeir er þar váru komnir, létu skírask ok veittu konungi svardaga til þess, at halda rétta trú, en leggja niðr blótskap allan. Hafði konungr þá menn þessa alla í boði sínu, alt þar til er þeir fengu sonu sína eða brœðr eða aðra náfrændr í gísling til konungs.

---

1. þat: *ul. F, 39.* títt er: yðr e*r* títt *F.* 2. skal: helldr víl ek *F.* 3. at—goðunum | ina—menn: *omv. F.* 4. þess: þ*essa* *F.* lygru: lyrgio *J1.* 5. Þorberg: Þorbiorn *J1;* berg *udvisket i 39.* Ǫr-: or *F;* ǫr *J1, K. 18; udvisket i 39.* 7. með—aðra: nefnði hann með *J1.* ágætastir: agæzt*ir(?) 39.* 8. blóta: lata *tf. J1.* ok*(2): ul. J1.* lét: þ*eim tf.(!) F.* 10. eigi: ongan *F, J1;* engi*(?) 39.* liðskost: afla *J1.* þá biðja: baðo *F.* 11. griða: ok friþar *tf. J1.* alt—sitt: sig *F.* ráð sitt: sit mal *J1.* vald kgs: *omv. F, J1.* 12. á—þeira: þa *J1;* i *skr. F.* er: sem *F, J1.* 13. komnir: *ul. J1.* 13—14. svardaga | til þess: *omv. F.* 14. en: *ok F.* allan: *ul. J1.* 15. þá: *ul. J1.* menn þessa: *omv. F, J1.* 15—16. í—þar: með ser *J1.* 15. alt: *ul. F.* 16. til: þes *tf. J1.* eða brœðr: *ul. J1.* 16—17. brœðr—-frændr: frǫndr e*ða* brǫðr *F.* 17. til: Ol*afs tf. F.*

* *Her er teksten vistnok ur. for:* Ásbjǫrn Þorbergsson af Varnesi *(jfr. ovf. s. 193₁₁₋₁₂ og Fms., Flat.).*

K. 68. Frá þingi. H 273

[Oddr I k. 41. II k. 50; ÓTr. (Fms.) k. 166. 167, (Flat.) k. 268.]

Óláfr konungr fór með ǫllu liði sínu inn í Þránd- 998
heim. En er hann kom inn á Mærinni, þá váru þar komnir allir hǫfðingjar Þrœnda, þeir er þá stóðu mest í móti kristninni, ok hǫfðu þar með sér alla stórbœndr þá, er fyrr hǫfðu haldit upp blótum í þeim stað; var þar þá fjǫlment ok eptir því, sem fyrr hafði verit á Frostuþingi. Lét þá konungr krefja þings, ok gengu hvárirtveggju með alvæpni til þings, en er þing var sett, þá talaði konungr ok bauð mǫnnum kristni. Járnskeggi svaraði máli konungs af hendi bónda, segir hann, at bœndr vildu enn sem fyrr, at konungr bryti ekki lǫg á þeim — »viljum vér, konungr, segir hann, at þú blótir, sem hér hafa gǫrt aðrir konungar fyrir þér«. At hans rœðu gerðu bœndr mikinn róm F 142
ok segja, at þeir vildi alt vera láta, sem Skeggi mælti. Þá segir konungr, at hann vill fara í hofit ok sjá siðu

1. *Overskr. fra 18;* Olafr konungr laust þór *J1; ulæsel. 39; mgl. K, F.* 2. ǫllu: *ul. J1.* 3. Mærinni: mǫrini *J1;* mǿri *(ǫ) F. K;* mærin*(?) 39.* 4. allir | hǫfð. Þrænda: *omv. J1.* þá—mest: mest stodu *J1.* 5—6. ok—stað: *ul. J1.* 7. þá: all- *J1.* fjǫlment: sem vandi v*ar* t*il tf. F.* ok: af bǫndum *J1.* eptir—sem: *ul. F.* 8. Frostu-: frosta- *J1.* Lét þá: *omv. J1;* Ol*afr tf. F.* 9. til þings: *ul. F.* 10. þá: *ul. F.* talaði: Ol*afr tf. F.* mǫnnum: bǫndum at taka við *J1.* 11. máli kgs: k*onung*i *F.* bónda: bǫnda *(ǿ. æ) K. F. J1. 39.* 12—14. segir—hann: En vilia bǫnðr sem fyʀ konungr at þu briotir eigi laug a þeim en ver vilium *J1.* 12. hann: s*va F.* 13—14. segir hann: *ul. F.* 14. hér—gǫrt: *ul. J1.* 15. hans rœðu: *omv. J1.* bœndr mikinn: menn goþan *J1.* 16. segja . . . vildi: saugdo . . . villdu *J1;* sva *tf. J1.* vildi: villdo *39.* alt: s*va F.* vera láta: *omv. F;* láta *ul. J1.* 17. Þá—kgr: konungr segir *J1.* hofit: með *þeim tf. F.*

þeira, er þeir blóta. Bóǫndum líkar þat vel, fara til hofsins hvárirtveggju.

U 184 **K. 69.** Kristnaðr Þrándheimr.

[Oddr I k. 41, II k. 50; ÓTr. (Fms.) k. 167, (Flat.) k. 268.]

Óláfr konungr gengr nú í hofit ok fáir menn með honum ok fáir af bóndum: en er konungr kom þar, sem goðin váru, þá sat þar Þórr ok var mest tígnaðr af
H 274 ǫllum goðum, búinn með gulli ok silfri. Óláfr konungr hóf upp refði gullbúit, er hann hafði í hendi, ok laust Þór, svá at hann fell af stallinum; síðan hljópu at konungs-menn ok skýfðu ofan ǫllum goðum af stǫllunum; en meðan konungr var inni í hofinu, þá var drepinn Járnskeggi úti fyrir hofs-durunum, ok gerðu þat konungs-menn. En er konungr kom til liðsins, þá bauð hann bóndum ii. kosti, annan þann, at þeir skyldu þá allir við kristni taka, en at ǫðrum kosti halda við hann bardaga, en eptir lát Skeggja,

---

1. er—blóta: *ul. F, J1; synes at stå i 39.* Bóǫndum: bøndom *F;* Bondum *J1.* fara: þa forv *F;* fara þa *J1.* 3. *Overskr. fra 18; ingen kap. J1; ulæsel. 39; mgl. K, F.* 4. Óláfr—nú: Gengr konungr *J1.* 4—5. menn—honum: hans menn *J1.* 5. fáir: nokkurir *F, J1.* af bóndum: benðr *J1;* bǫnd- *skr. F;* bænd- *skr. 39.* 6. váru: *hermed ender 39, bl. 9.* 7. goðum: hann *var tf. F.* með: *ul. J1.* Óláfr: *ul. J1.* 9. svá—fell: *ul. J1.* 10. skýfðu: suiptu *J1.* ǫllum: *ul. F, J1.* goðum: goðunum *F, J1.* 10—11. af stǫllunum: *ul. F.* 11. þá: *ul. F = l. 14.* 12. drepinn J.: *omv. J1.* fyrir: hia *J1.* 13. kom: vt *tf. J1.* 14. liðsins: liðs sins *F.* bóndum: bønd- *F.* 14—16. annan—bardaga: at þeir skylldo beriaz við hann eða taka við kristni *F.* 15—16. at*(1)*—bardaga: er þeir teki við kristni æða ella hellði þar (þeir *J2)* bardaga við hann *J1.* 16. Skeggja: íarnskeggia *F.*

þá varð engi forgangsmaðr at í bónda liði, at reisa merki í móti Óláfi konungi; varð hinn kostr upp tekinn at ganga til konungs ok hlýða því, er hann bauð. Þá lét Óláfr konungr skíra fólk alt þat, er þar var, ok tók gíslar af bóndum til þess, at þeir skyldu halda kristni sína. Síðan lét Óláfr konungr fara menn sína um ǫll fylki í Þrándheimi, mælti þá engi maðr í móti kristninni; var þá skírt þar alt fólk í Þrœndalǫgum.

K. 70. Bœjargǫrð.

[Fsk. k. 72; ÓTr. (Fms.) k. 162, 163, (Flat.) k. 260]

Óláfr konungr fór liði sínu út til Niðaróss; þá lét hann reisa þar hús á Niðar-bakka ok skipaði svá, at þar skyldi vera kaupstaðr, gaf mǫnnum þar toptir til at gera sér þar hús, en hann lét gera konungsgarð upp frá Skipakrók. Lét hann þannug flytja um haustit 998
ǫll fǫng þau, er þurpti til vetrsetu, ok hafði hann þar allmikit fjǫlmenni.

---

1. þá: *ul. F, J1.* forgangs-: firir- *J1.* at—liði: af hendi bǫnda *F;* til *J1.* reisa: bera *J1.* 2. í: *ul. F, J1.* Óláfi: *ul. J1.* varð: var *J1, 18.* 3. konungs: handa konungi *J1.* 4. Þá: *ul. J1.* alt þat: *omv. J1.* 5. bóndum: *sål. F;* bø- *K;* bǫ- *J1.* skyldu: skylldi *F.* skyldu halda: helldi *J1.* 6. sína*(1)*: síni *F.* 7. Þrándh.: *ok tf. F.* maðr: *ul. J1.* í*(2)*: *ul. F.* 8. móti: mott *J1.* kristninni: *ud. art. F.* þar: *ul. F, J1.* alt fólk: *omv. J1.* 8—9. Þrœndal.: þrandheimi *J1.* 10. *Overskr. fra 18;* fra suikum við ólaf (konung *tf. J2) J1; mgl. K, F.* 11. fór: með *tf. J1.* 11—12. þá—þar: h*ann* let þ*ar* reisa *F.* 12. þar: *ul. J1.* 13. kaupstaðr: k*onungr tf. F.* 14. gera—lét: *ul. J1 (ikke J2).* þar: *ul. F, J2.* 15. þannug: þanig *F;* þangað *J1.* 16. ǫll . . . þau—þurpti: *ul. J1;* þyrfti *skr. F.* hann: kon*ungr F.* þar: *sål. F, J1;* þa *K.* 17. all-: *ul. J1.* fjǫlmenni: *ok* hellzt þ*at* íafn*an tf. F.*

H 275 **K. 71.** Kvánfang Óláfs konungs.

[Oddr I k. 41, II k. 50; ÓTr. (Fms.) k. 168, (Flat.) k. 270.]

Óláfr konungr gerði stefnulag frændum Járnskeggja ok bauð þeim bœtr, en þar váru til svara margir gǫfgir menn; Járnskeggi átti dóttur, er Guðrún er nefnd; kom þat at lykðum í sáttmál þeira, at Óláfr
U 185 konungr skyldi fá Guðrúnar. En er brullaupsstefna sú kom, þá gengu þau í eina rekkju, Óláfr konungr ok Guðrún. En ina fyrstu nótt, er þau lágu bæði samt, þegar konungr var sofnaðr, þá brá hon knífi ok vill
F 143 leggja á honum. En er konungr varð þessa varr, tók hann knífinn frá henni ok stóð upp ór hvílunni ok gekk til manna sinna ok segir, hvat orðit hafði. Tók Guðrún þá ok klæði sín ok allir þeir menn, er henni hǫfðu þannug fylgt. Fóru þau í brot leið sína ok kom Guðrún ekki síðan í sama rekkju Óláfi konungi.

K. 72. Gǫrr Traninn.

[Oddr I k. 29, II k. 35; ÓTr. (Fms.) k. 169, (Flat.) k. 271.]

998 Þetta sama haust lét Óláfr konungr reisa lang-

---

1. *Overskr. fra 18; ingen kap. J1; mgl. K. F.* 2. -lag: -dag *J1.* 5. er nefnd: het *J1.* kom þat: ok þat varð *J1.* í: *ul. J1.* sáttmál: søtt *F;* -mals *J1.* 6. brul-: brvð- *F;* braul- *J1.* 7. sú: sía *F; ul. J1.* þá: *ul. J1.* 7—8. Óláfr—Guðrún: *ul. J1.* 8. nótt: natt *J1.* 9. þegar—var: þa var guðrunu grvnr a at konungr veri *J1.* þegar: er Ol*afr tf. F.* vill: vilði *J1.* 11. stóð: *sål. F, J1;* steig *K.* hvílunni: rekione *J1.* 12. ok*(1)*: *ul. F.* segir: sagðe *J1.* hvat—hafði: þ*eim* þe*n*a at burð *F.* 13. tók G.: *omv. J1.* 13—15. þeir—ok: he*nnar* m*enn* o*k* f*ara* brát siðan *F.* 14. þannug: þangat *J1.* þau í: *ul. J1.* brot: brát *J1.* 15. ok: *ul. J1.* sama: *ul. J1 og skr.* Olafs konungs. 17. *Overskr. fra 18, J1 (der dog har det yngre* tranann*); mgl. K, F.* 18. lang-: *ul. J1.*

skip mikit á eyrunum við Nið; þat var snekkja; hafði hann þar til smiði marga. En ǫndverðan vetr, þá er skipit var algǫrt, þá var xxx. at rúma-tali, stafnhátt ok ekki mikit í sér; þat skip kallaði konungr Tranann. Eptir dráp Járnskeggja var lík hans flutt út á Yrjar ok liggr hann í Skeggja-haugi á Austrátt.

K. 73. Þangbrandr fór til Íslandz. H 276

[Jfr. Ágr. k. 16; Fsk. k. 71; Tjodrek k. 12; Hist. Norw. 115; Oddr II k. 37; ÓTr. (Fms.) k. 188, 216, (Flat.) k. 295, 336, 337; Íslb. k. 7; Kristnis. k. 5, 7, 8; Laxd. k. 41; Ldn. s. 283; Njála k. 100, 101, 102.]

Þá er Óláfr konungr Tryggvason hafði verit ii. vetr konungr at Nóregi, var með honum saxneskr 997
prestr, sá er nefndr er Þangbrandr; hann var ofstopamaðr mikill ok vígamaðr, en klerkr góðr ok maðr vaskr; en fyrir sakir óspekðar hans, þá vildi konungr eigi hann með sér hafa ok fekk honum sendiferð þá, at hann skyldi fara til Íslandz ok kristna landit; var honum kaupskip fengit, ok er frá hans ferð þat at segja, at hann kom til Íslandz í Austfjǫrðu í Álptafjǫrð inn syðra ok var eptir um vetrinn með Halli á 997—8
Síðu. Þangbrandr boðaði kristni á Íslandi, ok af hans

1. mikit: vt *J1.* eyrunum—Nið: eyrum *J1.* 1—2. hafði—marga: *ul. J1.* 2. smiði marga: *marga* smiðo *F.* ǫndv.: þann *tf. J1.* 2—3. þá—var*(1)*: var skipit *J1.* 3. þá: þat *J1.* þá var: *var þat F.* -tali: *ok tf. F.* 4. skip: *ul. J1.* 6. á Austrátt: *ul. F.* 7. *Overskr. fra 18; ingen kap. J1; mgl. K. F.* 8—9. ii. vetr | kgr: *omv. F.* 9. at: i *J1.* 10. sá: *ul. J1.* nefndr—Þ.: þangbrandr het *F, J1.* 11. ok vígam., en: *ul. J1.* 12. þá: *ul. F.* 13. eigi hann: *omv. F.* hann—sér | hafa: *omv. J1.* þá: *ul. J1.* 14—15. var honum: *omv. F.* 15. kaupskip fengit: *omv. F.* 15—16. er—Austfjǫrðu: kom hann skipi sinu *J1.* 16. í Austfj.: *ul. F.* 17. eptir: *ul. F. J1.* um vetrinn | með H.: *omv. J1.* 18. á Ísl.: vm island *J1.*

orðum lét Hallr skírask ok hjón hans ǫll ok margir
aðrir hǫfðingjar, en miklu fleiri váru hinir, er í móti
mæltu. Þorvaldr veili ok Vetrliði skáld ortu níð um
Þangbrand, en hann drap þá báða. Þangbrandr
997—99 dvalðisk ii. vetr á Íslandi ok varð iii. manna bani,
áðr hann fór í brot.

U 186 **K. 74.** Frá Hauki ok Sigurði.

[Oddr I k. 31, II k. 38; ÓTr. (Fms.) k. 199, (Flat.) k. 308.]

Sigurðr er maðr nefndr, annarr Haukr, þeir váru
háleyskir ok hǫfðusk mjǫk í kaupferðum. Þeir hǫfðu
farit eitt sumar vestr til Englandz. En er þeir kómu
998 aptr til Nóregs, þá sigldu þeir norðr með landi, en
á Norð-Mœri urðu þeir fyrir liði Óláfs konungs. En
er konungi var sagt, at þar váru komnir nǫkkurir
menn háleyskir ok váru heiðnir, þá lét konungr kalla
H 277 stýrimenn til sín; hann spyrr þá, ef þeir vildi skírask
láta, en þeir kveða þar nei við. Síðan talaði konungr fyrir þeim á marga vega, ok stoðaði þat ekki;
þá hét hann þeim dauða eða meizlum; þeir skipuðusk
ekki við þat; þá lét hann setja þá í járn ok hafði þá

1. hjón hans | ǫll: *omv. J1.* ok*(2):* miok *tf. J1.* 2. aðrir hǫfð.: *omv. J1.* miklu fleiri . . . hinir: *omv. J1.* 3. mæltu: stoðo *F.* 5. dvalðisk: var *F.* 6. fór í brot: færi brott *J1.* 7. *Overskr. fra 18;* tekinn haʀekr or (þiottu *tf. J2) J1; mgl. K, F.* 8. er . . nefndr: het *F.* 9. háleyskir: *menn tf. F.* 10. vestr: *ul. J1.* 11. þá: *ul. F.* en: Ok *F.* 12. urðu . . . fyrir: møtto *F.* 13. kgi—sagt: *menn* s. *konungi F.* váru: væri *J1.* nǫkkurir: *ul. F, J1.* 14. menn: kaupmenn *J1; efter* hál. *F.* kgr: hann *J1.* 15. spyrr þá: *sål. 18, F, J1;* spurði *K.* vildi: vili *J1.* 16. kveða: segia *J1.* þar: *ul. F.* við: *þvi tf. F.* talaði: talar *J1 = s. 390, l. 2.* 17. vega: lund *J1.* stoðaði: tyþi *J1.* 18. hann: konungr *F, J1.* 19. þá*(3): ul. J1.*

með sér nǫkkura hríð, ok váru þeir í fjǫtrum haldnir. Konungr talaði optliga fyrir þeim, ok týði þat ekki; ok á einni nótt hurfu þeir í brot, svá at engi maðr F 144 spurði til þeira eða vissi, með hverjum hætti þeir kómusk í brot. En um haustit kómu þeir fram norðr með Háreki í Þjóttu, tók hann vel við þeim, ok váru þeir þar um vetrinn með honum í góðu yfirlæti.

K. 75. Frá Háreki í Þjóttu.

[Oddr I k. 33, II k. 41; ÓTr. (Fms.) k. 204, (Flat.) k. 311.]

Þat var um várit einn góðan veðrdag, at Hárekr 999 var heima ok fátt manna á bœnum, þótti honum daufligt. Sigurðr mælti við hann, ef hann vill, at þeir rói nǫkkur ok skemti sér; þat líkar Háreki vel; ganga síðan til strandar ok draga fram vi-æring einn, tók Sigurðr ór naustinu segl ok reiða, er fylgði skipinu, svá sem þeir váru opt vanir at fara, at hafa segl, er þeir fóru at skemta sér; Hárekr gekk á skip ok lagði stýri í lag. Þeir Sigurðr brœðr fóru með alvæpni, svá sem þeir váru vanir jafnan heima at ganga með

2. optliga: iafnan *F.* týði: tiaði *F, J1.* 3. ok: Eɴ *F.* nótt: nat *J1.* 4. vissi: *ul. F.* hverjum hætti: hve*r*io moti *F.* 5. brot: brott *J1.* En: Ok *F.* norðr: *ul. J1.* 6. með H. | í Þ.: *omv. F.* ok: *ul. F.* 7. þar: *ul. F, J1.* um vetrinn | með honum: *omv. J1.* 8. *Overskr. fra 18; ingen kap. J1; mgl. K, F.* 10. á: af*(!) J1 (ikke J2).* bœnum: ok *tf. F, J1.* 11. Sigurðr—hann*(1)*: þa spyrr sigvrþr *J1.* 11—12. vill . . . rói: villdi . . . reyri *F.* 12. nǫkkur: *sål.* (nock*vr) F;* nokkut *K, J2, 18;* nokc^{v} *J1. hvilket vistnok er* = nokkur. 13. einn: *ul. F, J1.* 13—14. tók S.: *omv. F.* 14. ór naustinu | segl: *omv. F (og skr.* nost-*).* ok: allan *tf. F.* reiða: þaɴ *tf. F.* 15—16. váru—sér: ge*r*ðo iafnan þa e*r* þeir skemto se*r F.* 15. opt: *ul. J1.* 16. fóru: fara *J1.* 17. Sigurðr: *ul. F.* alvæpni: sitt *tf. F, J1.* 18. þeir: *ul. F.* vanir jafnan: *omv. F, J1.* heima: *ul. F.*

bóanda; þeir váru báðir manna sterkastir; en áðr þeir gengi út á skipit, kǫstuðu þeir út smjǫrlaupum nǫkkurum ok brauðkass ok báru milli sín mikla mungátsbyttu á skipit. Síðan røru þeir frá landi, en er þeir váru skamt komnir frá eyjunni, þá fœra þeir brœðr U 187 segl upp, en Hárekr stýrði; bar þá brátt frá eyjunni. H 278 Þá ganga þeir brœðr aptr, þar til er Hárekr sat; Sigurðr mælti til Háreks bónda: »nú skaltu kjósa hér um kosti nǫkkura, sá er inn fyrsti, at láta okr brœðr fyrir ferð várri ráða ok stefnu; hinn er annarr, at láta okr binda þik; sá er inn þriði, at vit munum drepa þik«. Hárekr sá þá, hvernug komit var hans máli; hann var andvígr ekki betr en ǫðrum þeira brœðra, ef þeir væri jafnbúnir, kaus hann því þann af, er honum þótti nǫkkuru vildastr, at láta þá ráða fyrir ferðinni; batt hann þat svardǫgum við þá ok seldi þeim trú sína til þess. Síðan gekk Sigurðr til stjórnar ok stefnði suðr með landi; gæta þeir brœðr þess, at þeir skyldu hvergi menn finna, en byri gaf sem bezt. Létta þeir

---

1. bóanda: bǫnda *J1;* bonda sínom *F.* 2. skipit: þa *tf. J1.* út: a skipit *F.* -laupum: laup *K.* 3. -kass: kassi *F.* 4. byttu: tvNO *F.* 5. eyjunni: eynni *J1.* þá: *ul. F.* 5—6. brœðr segl | upp: *omv. J1.* 6. frá eyjunni: vt vndan *J1.* 7—8. ganga—bónda: m*æ*l*t*i Si*Gvr.* t*il* har*eks* *F.* 8. Sigurðr—bónda: ok mælti sigvrþr haRekr bǫndi *J1.* kjósa hér: *omv. J1;* hér *ul. F.* 10. fyrir f. v. | ráða: *omv. F, J1.* ok stefnu: *ul. J1.* er: *ul. J1.* 10—11. láta okr: v*it* manom *F.* 11. sá—þik: *ul. F.* 12. hvernug: hv*er*nveg *F;* hvar *J1.* hans máli: ok *J1.* 12—13. hann—andvígr: at h*ann* matti *F;* andvígr *efter* en *J1.* 13. brœðra: *ul. F.* ef: þott *F.* 14. hann: firi *tf. J1.* af: *ul. J1.* 14—15. er —vildastr: *ul. F.* 15. nǫkkuru: hoti *J1.* 15—16. fyrir— þá: at síNí *F.* batt—þá: *ul. J1.* 16. ok seldi: selldi hann *J1.* 16—17. trú sína | til þess: *omv. J1.* 17. gekk: gengr *J1.* 18. skyldu: skylldi *F.* 19. menn: mann *J1* (m̄ *J2).* bezt: matti kiosa *tf. F.* Létta: letto *F.*

ferðinni eigi fyrr, en þeir koma suðr í Þrándheim ok inn til Niðaróss, ok finna þar Óláf konung. Síðan lét Óláfr konungr kalla Hárek á tal við sik ok bauð honum at skírask; Hárekr mælti í móti; þetta tala þeir konungr ok Hárekr marga daga, stundum fyrir mǫrgum mǫnnum, en stundum í einmæli, ok kømr hér ekki ásamt. En at lykðum segir konungr Háreki: »nú skaltu fara heim ok vil ek ekki granda þér fyrst; heldr þat til, at frændsemi er mikil milli okkar ok þat annat, at þú munt kalla, at ek hafa með svikum fengit þik, en vit þat til sannz, at ek ætla mér í sumar at koma norðr þannug ok vitja yðar Háleygjanna; skoluð þér þá vita, hvárt ek kann refsa þeim, er neita kristninni«. Hárekr lét vel yfir því, at hann kvæmi sem fyrst þaðan í brott. Óláfr konungr fekk Háreki skútu góða, røru á borð x. menn eða xii., lét H 279
þat skip búa sem bezt at ǫllum fǫngum; konungr fekk Háreki xxx. manna, vaskra drengja ok vel búinna.

1. ferðinni: *ul. F.* í Þr.: til þrandheims *F, J1.* 1—2. ok —Nið.: *ul. J1.* 2. ok finna: fvno *F;* finna þeir *J1.* 3. lét: lætr *J1.* á—sik: *til* sín *F.* 4. at: lata *tf. F, J1.* í: a *F.* þetta: *sål. 18, F, J1;* þa *K.* 5. kgr . . . H.: *omv. J1.* stundum: íafnan *F;* við fa menn stundum *tf. J1.* 5—6. fyrir—en: við marga menn *J1.* 6. -mæli: -tali *F.* kømr: ko*m* *F.* 7. hér: þeim *J1; ul. F.* ásamt: m*eð* þ*eim* *tf. F.* 8. fyrst: at síni *F; ul. J1.* 9—10. heldr—annat: þi *J1.* 9. mikil—okkar: m*eð* ockr *F.* 10. munt: *ul. F.* 10—11. með—fengit: svikit *J1.* 11. en: *ul. J1.* 12. at koma: *ul. F.* þannug: þannig *J1;* þíngat *F.* ok: *ul. J1.* 13. skoluð: skolu *F, J1.* hvárt . . kann: ef . . kunna at *J1.* 15. kvæmi: ko*mi* hei*m* *F og ul. det følg.* þaðan í br.; komiz *J1 og ul. det følg.* sem fyrst. Óláfr: *ul. F.* 16. góða: *ok tf. F.* x. menn: *omv. J1.* 17—18. kgr fekk: þ*ar* m*eð* feck k*onungr* *F.* 18. vaskra—ok: *til* fylgðar *F.* 18—19. búinna: buna *(sål. også J2)* at vapnum ok klǫðum *J1.*

F 145 **K. 76.** Dauði Eyvindar kinnrifu.

[Oddr I k. 33, II k. 41; ÓTr. (Fms.) k. 204, 209, (Flat.) k. 311, 316.]

999 Hárekr ór Þjóttu ferr þegar í brott ór bœnum, sem fyrst mátti hann, en Haukr ok Sigurðr váru með konungi ok létu skírask báðir. Hárekr fór leið sína, þar til er hann kom heim í Þjóttu. Hann sendi orð
U 188 Eyvindi kinnrifu, vin sínum, ok bað svá segja honum, at Hárekr ór Þjóttu hafði funnit Óláf konung ok hafði eigi kúgazk látit til þess at taka við kristni; hitt annat bað hann segja honum, at Óláfr konungr ætlar um sumarit at fara með her á hendr þeim, segir Hárekr, at þeir munu þar verða varhuga við at gjalda, bað Eyvind koma sem fyrst á sinn fund. En er þessi ørendi váru borin Eyvindi, þá sér hann, at yfrin nauðsyn mun til vera, at gera þar fyrir þat ráð, at þeir verði eigi upptœkir fyrir konungi. Ferr Eyvindr sem skyndiligast með léttiskútu, ok fáir menn á. En er hann kom til Þjóttu, fagnar Hárekr honum vel; ok þegar skjótt ganga þeir á tal, Hárekr ok Eyvindr, annan veg frá bœnum. En er þeir hafa lítla hríð talat, þá

1. *Overskr. fra 18;* tekinn æyuindr *J1; mgl. K, F.* 2—3. ór*(1)*—hann: for þeg*ar* brót or bønom er h*ann* vár buíɴ *F.* ferr—hann: for þegar hann var buinn *J1.* 3. en: þeir *tf. J1.* 4—5. leið—kom: *ul. F.* 5. þar til: til þes *J1.* sendi: þegar *tf. J1.* 6. ok: *ul. F.* 7. ór Þjóttu: *ul. F.* funnit: fundit *F, J1.* 8. þess—kristni: at skiraz *J1.* 9—10. um sumarit | at fara: *omv. J1.* 10. at fara: norðr þaníg *F.* Hárekr: s*va tf. F.* 12—13. þessi—Eyv.: þ*eir* baro eyv*indi* þ*essi* eyrinði *F.* 13. þá: *ul. F.* at: *ul. J1 (ikke J2).* yfrin: ǿrin *F.* 14. þar: *ul. J1.* fyrir | þat ráð: *omv. J1;* rað f*yri F.* 15. -tœkir: nǿm*ir F.* Ferr: for *F.* sem: *hermed beg. 10. blad i 39.* 15—17. sem—fagnar: skíotl*iga til* þíottv. fagnaði *F.* 16. létti-: eina hleypi *J1.* ok—á: við fa menn *J1.* 18. þegar skjótt: *ul. J1.* á tal. | Har.—Eyv.: *omv. F, J1.* 19. bœnum: byno*m 39.*

koma þar menn Óláfs konungs, þeir er Háreki hǫfðu norðr fylgt, taka þá hǫndum Eyvind ok leiða hann til skips með sér, fara síðan í brot með Eyvind. Létta þeir eigi fyrr sinni ferð, en þeir koma til Þrándheims ok finna Óláf konung í Niðarósi. Var þá Eyvindr fluttr til tals við Óláf konung. Bauð konungr honum at taka skírn sem ǫðrum mǫnnum. Eyvindr H 280
kvað þar nei við. Konungr bað hann blíðum orðum at taka við kristni ok segir honum marga skynsemi ok svá byskup. Eyvindr skipaðisk ekki við þat. Þá bauð konungr honum gjafar ok veizlur stórar, en Eyvindr neitti ǫllu því. Þá hét konungr honum meizlum eða dauða. Ekki skipaðisk Eyvindr við þat. Síðan lét konungr bera inn munnlaug fulla af glóðum ok setja á kvið Eyvindi, ok brast brátt kviðrinn sundr. Þá mælti Eyvindr: »taki af mér munnlaugina, ek vil mæla orð nǫkkur, áðr ek dey« — ok var svá gǫrt. Þá spurði konungr: »viltu nú, Eyvindr, trúa á Krist?«. »Nei, segir hann, ek má enga skírn fá, ek em einn

---

1—2. Háreki—fylgt: harekr hafði norðr með ser *J1*. 2. taka —hǫndum: Þ*eir taka F; efter* taka *har der i 39 vistnok stået* þeir *(nu udvisket)*. taka þá: þeir taka *J1*. hǫndum E.: *omv. J1*. 3. í: *ul. F, J1*. brot: brott *J1*. 4. þeir*(1)*: *ul. F, J1*. fyrr: fyʀi *F*. sinni ferð: *ul. F*. 4—5. koma—ok: *ul. F*. 5. finna: þeir *tf. J1*. í Nið.: *ul. J1*. 5—6. Var—konung: *ul. F*. Eyv.—konung: æyvindi fylkt til konungs þa *J1*. 7. honum: eyv*indi F*. taka: við *tf. F, J1*. 7—9. sem—kristni: *ul. J1*. 8. þar—við: neí v*ið* þ*vi F*. 9. við: *ul. 39*. 10. þat: ok qvað nei við *tf. J1*. 11. gjafar: giafir *F, 39. J1*. gjafar . . | veizlur stórar: *omv. J1*. en: *ul. F, J1*. 12. ǫllu því: *omv. F. J1*. 12—13. meizlum . . dauða: *omv. J1*. 14. munn-: mund- *39*. glóðum: elldi *F; ul. 39*. 15. brast brátt: *omv. J1*. kviðrinn: i *tf. J1. F*. 16. munn-: mun- *J1, 39*. ek vil: ok vil ek *F, 39*. 17. orð nǫkkur: *omv. F, J1*. áðr: en *tf. F. 39*. ok: þa *J1*. 18. Þá—kgr: konungr mællti *J1*. spurði: m*æ*l*ti F*. 19. má: vil *F, 39*. em: e*r 39*.

andi, kviknaðr í mannz-líkam með fjǫlkynngi Finna, en faðir minn ok móðir fengu ekki fyrr barn átt«. Síðan dó Eyvindr ok hafði verit inn fjǫlkunngasti maðr.

U 189 **K. 77.** Kristnat Hálogaland.

[Oddr I k. 33, II k. 41; ÓTr. (Fms.) k. 209, (Flat.) k. 316.]

999 En um várit eptir lét Óláfr konungr búa skip sín ok lið. Þá hafði hann sjálfr Tranann. Hafði konungr þá mikit lið ok frítt. En er hann var búinn, helt hann liðinu út eptir firði ok síðan norðr fyrir Byrðu ok svá norðr á Hálogaland, en hvar sem hann kom við land, þá átti hann þing, bauð hann þar ǫllu fólki at taka skírn ok rétta trú; bar þá engi maðr traust til at mæla í móti, ok kristnaðisk þá land alt, þar sem hann fór. Óláfr konungr tók veizlu í Þjóttu
H 281 at Háreks; þá var hann skírðr ok alt lið hans; gaf

1. kviknaðr: kvæykr *J1 (*-ktr *J2).* líkam: likama *J1.* 2. ekki fyrr: aðr eki *J1. 18.* fyrr barn: barn aðr *F.* fyrr: aðr *39.* 3. hafði: hann *tf. F, J1.* 5. *Overskr. fra 18; ing. kap. J1; ulæsel. 39; mgl. K, F.* 6. En: *ul. F, J1.* eptir: *ul. F, J1, 39.* 7. Þá—sjálfr: konungr hafði þau *(!;* þa *J2) J1.* Tranann: *sål. J1;* trǫnona *K, F, 39.* 7—9. Hafði—búinn: *ul. J1.* 8. mikit . . . . frítt: *omv. F.* 9—10. helt—Byrðu: konungr helldu *(!;* helldr *J2)* liði sinu norðr með landi *J1.* 10. Byrðu: b*er*þlo *F.* hann: konungr *J1.* 11. við—þing: þa *J1.* þá: eða *39; eða* eyiar *F.* þing: *ok tf. F;* þa *tf. 39.* 11—12. þar—trú: ǫllum monnum at taka við kristni *J1.* 11. þar: *ul. F.* 12. skírn—trú: v*ið* k*r*istni *F.* 13. í móti: moti konungi *F. J1.* ok: *ul. F.* kristnaðisk: kristnaði hann *(ul. 39) F. 39. J1.* þá: þar *J1.* land alt: *omv. F.* 14. þar: *ul. J1.* 14—15. í—Háreks: at har̄ or þiottu *J1;* Háreks *forkortet i alle.* 15. þá—hann: var har*ekr* (hann *J1)* þa *F, J1;* har*ekr også 39.*

Hárekr konungi gjafar stórar at skilnaði ok gerðisk hans maðr ok tók veizlur af konungi ok lendz mannz rétt. F 146

K. 78. Fall Þóris hjartar.

[Oddr I k. 33, II k. 41; ÓTr. (Fms.) k. 210, (Flat.) k. 317.]

Rauðr inn rammi er nefndr bóndi einn, er bjó í firði þeim, er Sálpti heitir, í Goðey. Rauðr var maðr stórauðigr ok hafði marga húskarla; hann var ríkr maðr; fylgði honum mikill fjǫlði Finna, þegar er hann þurpti. Rauðr var blótmaðr mikill ok mjǫk fjǫlkunnigr. Hann var vin mikill þess mannz, er fyrr var nefndr, Þórir hjǫrtr; váru þeir báðir hǫfðingjar miklir. En er þeir spurðu, at Óláfr konungr fór með her mannz sunnan um Hálogaland, þá samna þeir her at sér ok bjóða skipum út ok fá lið mikit. Rauðr hafði dreka mikinn ok gullbúin hǫfuð á; var þat skip xxx. at rúma-tali ok mikit at því; Þórir hjǫrtr hafði ok mikit skip. Þeir halda liði því suðr í móti Óláfi

---

1. Hárekr: *hann* þa *F.* gjafar: *sål. J1;* giafir *de øvrr.* stórar: goðar *F, J1 (bægge foran* gjafar*), 39.* at skilnaði: *ul. J1.* 1—3. ok—rétt: varð haʀekr þa lenðr maðr ok tok veizlur storar af konungi *J1.* 4. *Overskr. fra 18 (der dog har* hersirs, *men overstreget og rettet);* Drap þoris H. *(*hiortis *J1), J1, J2;* fra R .... *(ulæsel.) 39; mgl. K, F.* 5. er nefndr: het *F, J1. der tf.:* maðr hann var. bóndi: bændi *39.* einn: *ul. J1.* er*(2):* ok *J1.* 6. Sálpti: sualfti *J1 (*sa- *J2); med* f *F, 39.* í: þar sem heitir *J1.* 6—7. maðr stórauðigr: *omv. F.* 8. mikill: *ul. J1.* er: *ul. 39, J1.* 9. þurpti: þyrfti *39 (med* p*), J1.* 10. -kunnigr: -kvn̄ *J1.* 11. váru þeir: *omv. J1.* 12—13. at—Hál.land: til olafs konungs *J1.* 13. þá: *ul. F.* 14. at sér: *18, J1, 39, F;* saman *K.* 15. hǫfuð á: *ul. F.* var—skip: þat var *J1.* 16. xxx.: þritugt *J1.* 17. Þeir halda: *omv. F.* liði því: *omv. J1.* í: *ul. J1.*

konungi. En er þeir hittask, þá leggja þeir til orrostu við Óláf konung; varð þar mikill bardagi ok gerðisk brátt mannfall ok snøri því í lið Háleygja ok hruðusk skip þeira ok því næst sló á þá felmt ok ótta; røri Rauðr með dreka sinn út til hafs ok því næst lét hann draga segl sitt. Rauðr hafði jafnan byr, hvert er hann vildi sigla, ok var þat af fjǫlkynngi hans. Er þat at segja skjótast af ferð Rauðs, at hann sigldi heim í Goðey. Þórir hjǫrtr flýði inn
H 282 til landz, ok hljópu þar af skipum, en Óláfr konungr
U 190 fylgði þeim, hljópu þeir ok af skipum ok ráku þá ok drápu, varð konungr þá enn fremstr sem jafnan, þá er slíkt skyldi þreyta. Hann sá, hvar Þórir hjǫrtr hljóp, hann var allra manna fóthvatastr. Konungr rann eptir honum ok fylgði honum Vígi, hundr hans. Þá mælti konungr: »Vígi, tak hjǫrtinn«. Vígi hljóp fram eptir Þóri ok þegar upp á hann. Þórir nam stað við. Þá skaut konungr kesju at Þóri; Þórir lagði sverði til hundzins ok veitti honum sár mikit, en jamskjótt fló kesja konungsins undir hǫnd Þóri,

1. konungi: *nyt kap. i F (uden overskr.). 39 (overskr. ulæsel.).* En: ok þegar *J1.* hittask: finnaz *J1.* þá: *ul. F. J1.* 2. Óláf: *ul. J1.* 3. ok—því: mikit *J1.* Háleygja: *med art. J1.* 4. ok*(1)*: *ul. F.* 4—5. sló—ótta: flyðo þeiʀ *J1.* 5. með—sinn: dreka sinum *J1;* sinn *ul. F.* út | til hafs: *omv. F.* 6. lét—draga: dro hann *J1.* sitt: vp *J1.* 7—9. ok—sigldi: letti ʀauðr eigi fyʀ en hann kom *J1.* 8. at segja | skjótast: *omv. F.* ferð Rauðs: h*ans* ferþ *F.* 10. landz: meginlandz *J1.* ok—skipum: *ul. F, 39.* þar: þeir *J1.* Óláfr: *ul. J1.* 11. ráku: toko *F, 39.* 11—12. ráku—drápu: drapu þeir hvern sem þeir naðu *J1.* 12. varð: Var *J1.* þá*(1)*: *sål. 18, F, 39, J1; ul. K.* 12—13. þá*(2)*—þreyta: er sliks þurfti við *J1.* 13. Hann: k*onung*r *F.* 16. tak: taktu *J1.* 17. Þóri: honum *J1.* 18. stað: staðar *J1.* Þá—kesju: konungr skaut kesionni *J1.* 19. sár mikit: *omv. F, J1.* 20. en: Ok *F.* jam-: iamn *F;* afn*(!) J1 (*jafn- *J2); iafn 39.* fló: flaug *J1.* konungsins: kgs *J1.*

svá at út stóð um aðra síðuna; lét Þórir þar líf sitt, en Vígi var borinn sárr til skipa. Óláfr konungr gaf grið ǫllum mǫnnum þeim, er báðu ok kristni vildu taka.

K. 79. Ferð Óláfs konungs til Goðeyja.

[Oddr I k. 28, II k. 33; ÓTr. (Fms.) k. 211, (Flat.) k. 318.]

Óláfr konungr helt liði sínu norðr með landi ok 999 kristnaði alt fólk, þar sem hann fór. En er hann kom norðr at Sálpti, ætlaðisk hann at fara inn í fjǫrðinn ok finna Rauð, en hregg veðrs ok staka-stormr lá innan eptir firði, ok lá konungr þar til viku ok helzk it sama hreggviðri innan eptir firði, en it ýtra var F 147 blásandi byrr at sigla norðr með landi; siglði þá konungr alt norðr í Ǫmð, ok gekk þar alt fólk undir kristni. Síðan snýr konungr ferð sinni aptr suðr. En er hann kom norðan at Sálpti, þá var hregg út eptir firði ok sjádrif. Konungr lá þar nǫkkurar nætr, ok var veðr it sama. Þá talaði konungr við Sigurð H 283 byskup ok spurði eptir, ef hann kynni þar nǫkkut ráð

---

3. mǫnnum þeim: *omv. J1;* mǫnnum *ul. F.* ok: *við tf. F.* 5. *Overskr. fra 18;* fra siglíngo Ol*afs* ko*nung*s *F;* drap ʀaꝩtz *J1; ulæsel. 39; mgl. K.* 8. Sálpti: salftri *J1 (= J2, dog med* p*) = l. 15; med* f *39 = l. 15.* ætlaðisk: ætlaði *J1, 39, 18;* ǫtľ *F.* 9. ok*(1)*: at *39.* hregg: *sål. F, 39, J1, 18;* hret *K.* staka: skaka *J1; ul. F.* 10. firði: *med art. F, 39, J1.* ok—kgr: ko*nung*r la *F.* 11. -viðri: *ul. J1.* innan—firði: v́t fiorðíɴ *F.* 12. at sigla: *ul. F.* 12—13. þá kgr: *omv. F, J1.* 13. alt*(1)*: *ul. J1.* Ǫmð: *med* ð *39, F, J1; alle med* au *(*ꝩ*).* gekk: þa *tf. 39.* 13—14. gekk—kristni: kristnaðe þar allt *J1.* 14. Síðan—suðr: *ul. J1 (= J2).* ferð—suðr: svðr aftr *F.* 15. hann: konungr *J1.* kom: comr *39.* þá: *ul. F.* hregg: vedurs *tf. J1.* 16. sjá-: sæ- *J1.* Kgr lá: *omv. J1.* 17. veðr | it sama: *omv. J1.* 17—18. Þá—eptir: ko*nung*r spvrði b*ysk*up *F.* Sigurð . . . eptir: *ul. J1.* 18. nǫkkut: nock*vr F, J1 (J2).*

til leggja. Byskup segir, at hann myndi freista, ef guð vill sinn styrk til leggja, at sigra þenna fjándakrapt.

K. 80. Frá Sigurði byskup.

[Oddr I k. 28, II k. 33; jfr. I k. 43, II k. 52; ÓTr. (Fms.) k. 211, (Flat.) k. 318.]

Sigurðr byskup tók allan messuskrúða sinn ok gekk fram í stafn á konungs-skipi, lét tendra kerti ok bar reykelsi, setti róðukross upp í stafninn, las þar guðspjall ok margar bœnir aðrar, støkði vígðu vatni um alt skipit. Síðan bað hann taka af tjǫldin ok róa inn á fjǫrðinn. Konungr lét þá kalla til annarra skipa,
U 191 at allir skyldu róa eptir honum. En er róðr var greiddr á Trǫnunni, þá gekk hon inn á fjǫrðinn, ok kendu þeir engan vind á sér, er því skipi røru, ok svá stóð toptin eptir í varrsímanum, at þar var logn, en svá laus sjárokan brot frá hvárn tveggja veg, at hvergi sá fjǫllin fyrir. Røri þá hvert skip eptir ǫðru þar í logninu; fóru þeir svá allan dag ok eptir um nóttina, kómu lítlu fyrir dag í Goðeyjar. En er þeir kómu fyrir bœ Rauðs, þá flaut þar fyrir landi dreki hans

1. til: at *tf. J1.* hann myndi: man *J1 (= J2).* 4. *Overskr. fra 18;* Aftaka Ravðs *F; ulæsel. 39; mgl. K; ingen kap. J1.* 5. S.—tók: Siþan tok byskup *J1.* 7. reykelsi: *ok tf. F.* róðukross upp: *omv. J1.* 8. aðrar: *ul. J1.* støkði: stekti *J1.* 9. um alt: *omv. J1;* alt *ul. F.* 11. skyldu: skylldi *F, J1.* róa: in a *fiorðinn tf. F.* En—greiddr: Var þa greiðr (greiddr *J2)* roðr *J1.* 12. Trǫnunni: *sål. alle her.* þá: *ul. J1.* 13. er: a *tf. F, 39, J1.* røru: v*arv F.* 14. toptin: su topt *J1.* 15. sjá-: sæ- *J1.* brot: brǫtt *J1.* hvárn—veg: tugia (tvegia *J2)* uegna *J1;* hvar- *skr. K, 18.* 16. fyrir: *ul. J1.* skip: skipit *J1.* þar: *ul. J1.* 17. dag: dagin *J1.* eptir—nóttina: nottina eptir *J1.* 18. kómu*(1)*: *ul. J1 (ikke J2).* í: inn i *J1.* 19. fyrir landi: *ul. F.*

sá inn mikli. Óláfr konungr gekk þegar upp til bœjarins með lið sitt, veitti þar atgǫngu lopti því, er Rauðr svaf í, ok brutu upp, hljópu menn þar inn; var þá Rauðr handtekinn ok bundinn, en drepnir þeir menn aðrir, er þar váru inni, en sumir handteknir. Þá gengu konungs-menn at skála þeim, er húskarlar Rauðs sváfu í; váru þar sumir drepnir, en sumir H 284 bundnir, sumir barðir. Lét þá konungr leiða Rauð fyrir sik, bauð honum at láta skírask, — »mun ek þá, segir konungr, ekki taka af þér eigu þína, vera heldr vin þinn, ef þú kant til gæta«. Rauðr œpði á móti því, segir, at aldri skyldi hann á Krist trúa, ok guðlastaði mjǫk. Konungr varð þá reiðr ok sagði, at Rauðr skyldi hafa inn versta dauða. Þá lét konungr taka hann ok binda opinn á slá eina, lét setja kefli á millum tanna honum ok lúka upp svá munninn; þá lét konungr taka lyngorm einn ok bera at munni honum, en ormrinn vildi eigi í munninn ok hrøkðisk frá í brot, þvíat Rauðr blés í móti honum. Þá lét

1. sá: *ul. F.* sá—mikli: *ul. J1.* þegar upp: *omv. F.* 1—2. bœjarins: bœiar *F, J1;* byiar *39.* 2. lið sitt: liði sinu *F, J1, 39; ok tf. F.* veitti: veittu *F. 39, J1.* þar: þegar *J1; ul. F.* 3. hljópu—inn: *ul. J1; F tf.* Siþ*an foran* hljópu. 4. var: varþ *39; ok* var*þ F.* þá R.: *omv. J1;* þá *ul. F.* 4—6. en—er: *ul. J1.* 7. sváfu í: *ul. J1.* þar: *ul. J1.* en: *ul. F, 39.* 7—8. en—barðir: sumir varu barþir sumir bundnir *J1.* 8. bundnir: EN *tf. F.* Lét þá: *omv. J1;* Eft*ir* þ*at* let *F.* 9. sik: ok *tf. F, J1.* at—skírask: skirnn ok *J1.* 10. segir kgr: *ul. J1.* eigu þína: eig*vr* þin*ar F.* 10—11. vera—gæta: *ul. J1.* 11. til: at *tf. F.* á: i *J1; ul. F, 39.* 12. móti: mot *J1.* því—hann: ok q̄. aldri munðo *J1.* skyldi: myndi *F. 39.* 13. varð—reiðr: reiddiz þa *F.* 14. Þá: Siþ*an F.* 15. hann: R*avð F.* eina: h*ann tf. F.* lét setja: ok setti *J1.* 15—16. á millum: i milli *J1;* milli *F, 39.* 16. ok: *ul. 39.* upp svá: *omv. F, 39, J1.* 17. lyngorm einn: *omv. J1.* 19. at: *ul. K, 18.*

konungr taka hvannjóla-trumbu ok setja í munn Rauð, en sumir menn segja, at konungr léti taka lúðr sinn ok setja í munn honum ok lét þar í orminn, lét bera útan at slájárn glóanda; hrøkðisk þá ormrinn í munn Rauð ok síðan í hálsinn ok skar út um síðuna: F 148 lét Rauðr þar líf sitt. Óláfr konungr tók þar ófa mikit fé í gulli ok silfri ok ǫðru lausafé í vápnum ok margs konar dýrgripum; en menn alla, þá er fylgt hǫfðu Rauð, lét konungr skíra, en þá, er þat vildu eigi, lét hann drepa eða kvelja. Þá tók Óláfr konungr dreka, er Rauðr hafði átt, ok stýrði sjálfr, þvíat U 192 þat var miklu meira skip ok fríðara, en Traninn, fram var á dreka-hǫfuð, en aptr krókr ok fram af sem sporðr ok hvártveggi svírinn ok allr stafninn var með gulli lagðr; þat skip kallaði konungr Orminn, þvíat þá er segl var á lopti, skyldi þat vera fyrir vængi drekans; var þetta skip fríðast í Nóregi ǫllum. Eyjar þær, er Rauðr byggði, heita Gylling ok Hæring, en H 285 allar saman heita þær Goðeyjar, ok Goðeyjastraumr fyrir norðan, milli ok meginlandz. Óláfr konungr

1. kgr: *med art. 39.* hvann-: *med* -nnn- *39.* 2. Rauð: *sål. F; fork. i de øvrr.* (rauðz *18 ur.*). 2—3. taka . . . ok*(1): ul. F, 39. J1.* 3. lét*(2)*: siþan *tf. J1.* 4. útan at: *omv. F, J1.* 5. Rauð: *sål. J1; fork. i de øvrr.* (rauðz *ur. 18*). 6. R. þar: *omv. F.* sitt: *nyt kap. i F, overskr.*: Ol*afr* kóngr kr*istnaði* Goðeyíar., *39, overskr. ulæsel.* ófa: *uden aks. her hdskr.* 7. mikit fé: *omv. J1.* fé*(1)*: lausa fe *F og ul. det følg.* ok*(2)*—fé*; dette ul. J1.* 8. ok: i *tf. J1.* 9. Rauð: *sål. J1. 18; fork. i de øvrr.* 10. Þá: þar *J1.* 10—11. Þá—kgr: k*onung*r tok þ*ar F.* 10. Óláfr: *ul. 39.* 11. dreka: þann *tf. J1.* 12. skip: *foran* miklu *F, J1, 39.* meira . . . ok: *ul. J1.* Traninn: *sål. F;* tranan *de øvrr.* 13. af: sua *tf. J1.* 15. kgr: h*ann F, 39.* 16. vængi: vǫngína *F.* 17. N. ǫllum: *omv. F. 39. J1.* 19. Goðeyja-: goðeyiar *F. 39. J1.* 20. milli: millum *F. J1.* -landz: *nyt kap. i F, overskr.*: Ol*afr* kon*un*gr hellt til nið*ar* ós., *39, overskr. ulæsel., J1, overskr.*: fra olafi konungi ok islendingvm.

kristnaði fjǫrð þann allan, ferr síðan leið sína suðr
með landi, ok varð í þeiri ferð mart þat, er í frá-
sǫgn er fœrt, er trǫll ok illar véttir glettusk við menn
hans ok stundum við hann sjálfan. En vér viljum
heldr rita um þá atburði, er Óláfr konungr kristnaði
Nóreg eða ǫnnur þau lǫnd, er hann kom kristni á.
Óláfr konungr kom liði sínu þat sama haust í Þránd- 999
heim ok helt til Niðaróss ok bjó sér þar til vetrsetu.
— Þat vil ek nú næst rita láta, at segja frá íslenzkum
mǫnnum. —

K. 81. Frá Íslendingum.

[Oddr I k. 30, II k. 36; ÓTr. (Fms.) k. 163, 217, (Flat.) k. 260, 338; Íslb. k. 7; Kristnis. k. 9, 10; Laxd. k. 40, 41; Hallfr. k. 5.]

Þetta sama haust kómu til Niðaróss útan af Ís- 999
landi Kjartan Óláfsson, Hǫskullzsonar, ok dótturson
Egils Skallagrímssonar, er einn hefir kallaðr verit
mannvænstr maðr þeira, er fœzk hafi á Íslandi. Þar
var þá ok Halldórr, sonr Guðmundar á Mǫðruvǫllum,
ok Kolbeinn, sonr Þórðar Freysgoða, bróðir Brennu-

---

1. allan: *ok tf. F.* leið sína: *ul. F.* 2. mart: til tiþinda *tf. J1.* 3. fœrt: *hermed ender 10. blad i 39.* er*(2)*: *sal. 18. F, J1;* en *K.* trǫll—véttir: ohreínír and*ar F;* veittir *skr. J1.* 4. ok: en *F, J1.* hann sjálfan: *omv. J1.* viljum: hitt *tf. J1, 18.* 6. þau lǫnd: *omv. F.* er: sem *F.* 7. liði sínu | þat—haust: *omv. F og ul.* sama. þat—haust: vm hæstið *J1.* 8. sér: *ul. F, J1.* 9—10. Þat—mǫnnum: *ul. F.* 9. rita—segja: segia lata ok rita *J1.* 10. mǫnnum: *ingen kap. J1.* 11. *Overskr. fra 18;* Islending*ar* cómv *til* Ol*afs* kon*ung*s *F; mgl. K.* 12. Þetta: þeim *(jfr. slutn. af foreg. kap.)* er þat *J1.* kómu: ko*m*a *F.* 12—13. Íslandi: m*ar*g*ir* me*nn* þ*ar* v*ar* *tf. F;* þar var einn *tf. J1.* 13. Hǫsk.-s.: *ul. F, J1.* 14—15. kallaðr—Íslandi: maɴ vǫnstr v*er*it af islendzko*m* mo*nn*vm *F.* 15. hafi: hafa *J1.* 16. þá: *ul. F.* ok: *ul. J1.* sonr: son *F; fork. i de øvrr.* á: af *F, J1.* 17. sonr: son *K; fork. i de øvrr.*

Flosa, fjórði Svertingr, sonr Rúnólfs goða. Þessir váru allir heiðnir ok margir aðrir, sumir ríkir en sumir óríkir; þá kómu ok af Íslandi gǫfgir menn, er kristni hǫfðu tekit af Þangbrandi, Gizurr hvíti, sonr Teits Ketilbjarnarsonar, en móðir hans var Álof, dóttir Bǫðvars hersis Víkinga-Kárasonar; bróðir Bǫðvars var Sigurðr, faðir Eiríks bjóðaskalla, fǫður Ástríðar, móður Óláfs konungs. Hjalti hét einn íslenzkr maðr Skeggja-
H 286 son; hann átti Vilborgu, dóttur Gizurar hvíta. Hjalti var ok kristinn, ok tók Óláfr konungr feginsamliga við þeim mágum, Gizuri ok Hjalta, ok váru þeir með
U 193 honum. En þeir íslenzkir menn, er fyrir skipum réðu ok heiðnir váru, þá leituðu þeir til brautsiglingar, þegar konungr var í bœnum, þvíat þeim var sagt, at konungr nauðgaði alla menn til kristni, en veðr gekk í þrá þeim ok rak þá aptr undir Niðarhólm; þeir réðu þar fyrir skipum Þórarinn Nefjólfsson, Hallfrøðr skáld Óttarsson, Brandr inn ǫrvi, Þorleikr Brandzson. Þetta var sagt Óláfi konungi, at Íslendingar váru þar nǫkkurum skipum ok heiðnir allir ok vildu flýja fund konungs. Þá sendi konungr menn til þeira ok bannaði þeim braut at halda, bað þá leggja inn til bœjar, ok gerðu þeir svá ok báru ekki af skipum sínum.

---

1. fjórði: *ok F.* sonr: *fork. i alle.* goða: *ok* margir aðrir gofgir *menn tf. F.* 1—18. Þessir—Brandzson: *ul. F og har et særligt stykke; se udg.* 148_{27} *(*Þeir *osv.)*—149_{12} (vel*); dette stykke er en interpolation, som ikke kan have hørt til Snorres tekst.* 6. Vík.-Kára | sonar: *omv. J1.* 8. einn: *ul. J1.* ísl. maðr: *omv. J1 og tf.:* hann var. 9. hann: ok *J1.* 10. kristinn: maðr *tf. J1 og ul. det følg.* ok. 11. mágum—Hjalta: baðum *J1.* 14. þegar: er *tf. J1.* í bœnum: til bǫiar komin *J1.* 15. alla menn: monnum *J1.* 17. þar: ok *tf. J1.* Nefjólfs-: nefulfs *J1.* 19. Óláfi: *ul. F.* 20—21. flýja—kgs: brat þeg*ar er* þør*(!)* møtti *F.* fund kgs: *omv. J1.* 21. Þá—konungr: k*onungr* sendi *F.* 22. at: *ul. F.* halda: sigla *J1.* 22—23. leggja—ok*(1)*: vera þar *F.* 23. gerðu þeir: *omv. F.* gerðu þeir | svá: *omv. J1.* ok*(2)*: en *J1.*

K. 82. Skírðir Íslendingar.

[Oddr I k. 30, II k. 36; ÓTr. (Fms.) k. 163, 164, (Flat.) k. 264, 265; Laxd. k. 40.]

Þá kom Mikjálsmessa; lét konungr þá halda mjǫk, *29. sept. 999* lét syngva messu hátíðliga. Íslendingar gengu til ok hlýddu sǫng fǫgrum ok klukna-hljóði. En er þeir kómu til skipa sinna, sagði hverr þeira, hvernug líkat hafði atferð kristinna manna. Kjartan lét vel yfir, en flestir aðrir lǫstuðu, en þat er, sem mælt er, at mǫrg eru konungs eyru; var konungi þetta sagt; þá gerði hann þegar um daginn mann eptir Kjartani ok bað hann koma til sín. Kjartan gekk til konungs með nǫkkura menn; fagnaði hann honum vel. Kjartan var allra manna mestr ok fríðastr ok vel orði farinn. En er þeir konungr hǫfðu fám orðum við skipzk, þá bauð konungr Kjartani at taka við kristni. Kjartan segir, at hann vill því eigi níta, ef hann skal þá hafa **H 288** vináttu konungs. Konungr heitr honum vináttu sinni fullkominni, ok semja þeir konungr þetta sáttmál milli sín. Annan dag eptir var Kjartan skírðr ok Bolli Þorláksson frændi hans ok alt fǫruneyti þeira;

---

1. *Overskr. fra 18;* kiart*an* com t*il* Ol*afs* k*onungs* *F; ingen kap. J1; mgl. K.* 2. Mikjáls-: michials *K, J1;* micíals *F.* þá: *ul. F.* 3. lét: *ok F;* ok let *J1.* syngva: *sål. F; -ia de øvrr.* Íslendingar: þeir *J1.* 4. fǫgrum: *ul. F.* 5. kómu: ko*m*a *F.* hvernug: hv*er*níg *F.* 5—6. líkat hafði: likaði *J1.* 7. þat er: s*va* for þ*ar* *F.* er*(1)*: var *J1.* 8—9. þá—mann: g*er*þi k*onung*r þeg*ar* *F.* 9. um daginn: *ul. J1.* eptir Kj.: til kiartans *J1; navnet fork. i F.* ok: *ul. F.* 10. með: við *F, J1.* 11. fagnaði hann: konungr *(sål. også F)* fagnr*(!)* *J1.* 12. orði farinn: talaðr *F;* orðum *skr. J1.* 13—14. En—at: Siþ*an* bað k*onung*r at kiart*an* skylldi *F.* 15. segir: svarar *J1;* s. *F.* vill: villdí *F.* níta: neita *F, J1.* 16. kgs: e*n* *tf. F.* 16—17. Kgr—fullk.: þvi heitr konungr honum með bliðv *J1.* 17—18. sáttmál—sín: með ser *J1.* 19. Þorláks-: þorleiks *F; åben plads J1 (*Þorl.son *ul. J2).*

var Kjartan ok Bolli í boði konungs, meðan þeir váru í hvítaváðum, ok var konungr allkærr til þeira.

U 194 **K. 83.** Skírðr Hallfrøðr vandræðaskáld.

[Oddr I k. 30, II k. 36; ÓTr. (Fms.) k. 165, 171, (Flat.) k. 266, 273; Kristnis. k. 10; jfr. Laxd. k. 40 fin.; Hallfr. k. 6.]

999 Óláfr konungr gekk einn dag úti á stræti, en menn nǫkkurir gengu í móti þeim, ok sá, er fyrstr gekk, fagnaði konungi. Konungr spurði þann mann at nafni, sá nefndisk Hallfrøðr. Þá mælti konungr: »ertu skáldit?«. Hann segir: »kann ek yrkja«. Þá mælti
F 150 konungr: »þú munt vilja taka kristni ok gerask síðan minn maðr«. Hann segir: »kostr skal á því vera, at ek mun skírask, ef þú, konungr, veitir mér sjálfr guðsifjar; af engum manni ǫðrum vil ek þat þiggja«. Konungr segir: »ek vil þat gera«. Var þá Hallfrøðr skírðr ok helt konungr honum undir skírn. Síðan spurði konungr Hallfrøð: »viltu nú gerask minn maðr?«. Hallfrøðr segir: »ek var fyrr hirðmaðr Hákonar jarls; nú vil ek ekki gerask þér handgenginn

---

2. -kærr: -vel *F.* þeira: *ok* þotto þeir agøtir menn hvar sem þeir komv. *tf. F.* 3. *Overskr. fra 18. F;* fra hallf. vandð. *J1 (også forkortet J2); mgl. K.* 4. á: vm *F.* 5. í: *ul. F.* þeim: honum *J1.* fyrstr: fyrst *J1.* 6. þann mann: hann *F.* 7. Hallfrøðr: *sål. K;* hallfreðr *F;* halfreyðr *J1; fork. i det følg.* Þá—kgr: konungr mælti *J1;* s. konungr *F efter* skáldit. 8. Hann segir: *omv og efter* yrkja *F;* svarar *skr. J1.* yrkja: segir hann *tf. J1.* 8—9. Þá—kgr: konungr mælti *F.* 9. taka: við *tf. F, J1.* 10. segir: svar. *F = l. 16.* skal: mvn *F.* at: *ul. J1.* 11. mun skírask: skal skíraz lata *F.* veitir—sjálfr: vil sialfr veita *J1;* sjálfr *efter* kgr *F.* 12. ǫðrum: *efter* þat *F; efter* þiggja *J1.* 13. segir—gera: quez þat gera mundo *J1.* 14—15. Síðan—Hfr.: *ul. F, men har* s. konungr *efter* nú. 15. nú: *ul. J1.* 17. jarls: en *tf. F.* vil: man *J1.* ekki: *ul. F.*

ok engum ọðrum họfðingjum. nema þú heitir mér því, at mik hendi enga þá hluti, er þú rekir mik frá þér«. »Svá at einu er mér sagt, segir konungr, frá þér, Hallfrøðr. at þú ert ekki svá vitr eða spakr, at mér er ørvænt, at þú gerir þá hluti, er ek vil fyrir engan mun við sœma«. »Dreptu mik þá« segir Hallfrøðr. Konungr mælti: »þú ert vandræðaskáld, en H 289
minn maðr skaltu nú vera«. Hallfrøðr svarar: »hvat gefr þú, konungr, mér at nafnfesti, ef ek skal heita vandræðaskáld?«. Konungr gaf honum sverð, ok fylgði engi umgerð. Konungr mælti: »yrk nú vísu um sverðit ok lát sverð vera í hverju vísuorði«. Hallfrøðr kvað:

156. Eitt es sverð, þats, sverða,
sverðauðgan mik gerði,
fyr svipnjọrðum sverða
sverðótt mun nú verða;
mona vansverðat verða,
(verðr emk þriggja sverða)
jarðar hljótr, ef yrði
umbgerð at því sverði.

---

1. ok—họfðingjum: *ul. J1;* hofðíngía *skr. F.* nema ... heitir: ef... heítr *F.* 2. mik hendi: eg g*era F.* þá hluti: *omv. F.* 3. þér: k*onungr* sv*ar. tf. F og ul. det følg.* segir kgr; Konungr .s. *tf. J1 og ul. det følg.* s. kgr. Svá—einu: þ*at* eína *F;* Sva eina *J1.* 4. Hallfr.: *ul. J1.* 5. er*(1)*: þicki *F.* 7. vand-: vend- *18.* 8. nú: *ul. J1.* 9. kgr: *ul. J1.* 11. fylgði—umgerð: enga með vmgerþina *J1;* v*m* giorðín *skr. F.* Kgr mælti: þa *mælti* k*onung*r *F.* yrk: Vrkt *J1* (yrk *J2).* 12. vera: *ul. J1.* 13 kvað: .v. *tf. F.*

14—21. **156. vísa.** *(Jfr. K. Gísl. Nj. II, 180, Udvalg 22. 110).* 1. þats: þ*at* e*r alle.* 5. mona: mana *K;* mvna *F. J1.* 6. emk: em ek *(*eg *J1) alle.* 7. hljótr: *sål. FJ.;* legs *K;* legs *J1;* mens *F.* yrði: eyrði *K.* 8. umbgerð: umgiorð *K. J1;* v*m* giorð *F.*

Þá fekk konungr honum umgerð. Af Hallfrøðar kvæðum tokum vér vísendi ok sannendi, þat er þar er sagt frá Óláfi konungi Tryggvasyni.

U 195 K. 84. Skírðir Íslendingar.

[Tjodrek k. 12; Oddr I k. 30, II k. 37; ÓTr. (Fms.) k. 218, (Flat.) k. 339; Íslb. k. 7; Kristnis. k. 8, 10; Laxd. k. 41; Njála k. 104.]

999 Þetta sama haust kom Þangbrandr prestr af Íslandi til Óláfs konungs ok segir sínar farar eigi sléttar, segir, at Íslendingar hǫfðu gǫrt níð um hann, en sumir vildu drepa hann, ok lét enga ván, at þat land myndi kristit verða. Óláfr konungr varð svá óðr ok reiðr, at hann lét blása ǫllum íslenzkum mǫnnum saman, þeim er þar váru í bœnum, ok mælti
H 290 síðan, at alla skyldi drepa. En Kjartan ok Gizurr ok Hjalti ok aðrir þeir, er þá hǫfðu við kristni tekit, gengu til hans ok mæltu: »eigi muntu, konungr, vilja ganga á bak orðum þínum, þvíat þú mælir svá, at engi maðr skal svá mikit hafa gǫrt til reiði þinnar, at eigi viltu þat upp gefa þeim, er skírask vilja ok

---

1—3. Þá—Tryggvasyni: *ul. F.* 1. umgerð: vmgerþina ok mælti. Eigi er sverþ i hverio visv orðinv hallf'. svar̄. þrív erv ok i einv. sva er þat segir konungr *og herefter kap. med overskr.*: fra þangbrandi presti *J1.* 1—2. Hfr. kvæðum: *omv. J1.* 2. vér: hellzt *tf. J1.* 2—3. þar—sagt: sagt er *J1.* 3. Tryggvas.: *ul. J1.* 4. *Overskr. fra 18;* Ol*afr* cristn*aði* islendi*nga. F; mgl. K; ingen kap. J1 (jfr. anm. til l. 1).* 6. segir: sagdi *J1.* 6—7. segir—segir: sagði *F.* 7. segir: *ul. J1.* hǫfðu: *sål. F, J1. 18;* hefði *K.* gǫrt: kueþit *J1.* 9. Óláfr: *ul. J1.* 9—10. svá—hann: reiðr míog þesso *ok F.* 11. saman—váru: t*il* motz *F.* í bœnum: *ul. J1.* 13. Hjalti —þeir: þeir menn adrir *J1.* er þá: sem *og* hǫfðu *efter* tekit *F.* 14. hans: konungs *F, J1.* mæltu: *sva tf. F.* kgr: *ul. J1.* 15. vilja: *sva tf. F.* 16. þinnar: v*ið* þíg *F.* 17. viltu—þeim: vilir þu þeim up gefa *J1.*

láta af heiðni. Nú vilja þessir allir íslenzkir menn, er hér eru nú, skírask láta, en vér munum finna bragð þat til, er kristni mun við gangask á Íslandi; eru hér margir ríkra manna synir af Íslandi, ok munu feðr þeira mikit liðsinni veita at þessu máli. En Þangbrandr fór þar, sem hér með yðr, með ofstopa ok manndráp, ok þolðu menn honum þar ekki slíkt«. Tók þá konungr at hlýða á slíkar rœður; váru þá skírðir allir íslenzkir menn, þeir sem þar váru þá.

K. 85. Frá íþróttum Óláfs konungs. F 151

[Jfr. Ágr. k. 16 fin.; Oddr I k. 36, II k. 45, 46; ÓTr. (Fms.) k. 206, 234, 236, 237, (Flat.) k. 299, 358, 365, 366.]

Óláfr konungr var mestr íþróttamaðr í Nóregi, þeira, er menn hafa frá sagt, um alla-hluti; hverjum manni var hann sterkari ok fimari, ok eru þar margar frásagnir ritaðar um þat; ein sú, er hann gekk í Smalsarhorn ok festi skjǫld sinn í ofanvert bjargit,

1. láta af: legia niðr *J1.* íslenzkir menn: *ul. J1.* 2. er—láta: lata skiraz sem nv ero her (er her erv *J1) F, J1.* 2—3. bragð þat: *omv. J1;* rað þat *F.* 3. er: at *F, J1.* gangask: ganga *F.* 3—4. eru—Íslandi: *sål. 18, F, J1* (her erv nu); *mgl. K.* 5. at: *ul. F.* 5—6. Þangbrandr: prestr *tf. J1.* 6. með yðr: *ul. J1.* með*(2)*: við *F, J1.* -stopa: -stapa *J1* (med o *J2).* 7. þar ekki: *omv. F.* ekki slíkt: *omv. J1.* 8. Tók þá: *omv. J1.* Tók þá | kgr: *omv. F.* 9. þar: *ul. J1* (þeir—þá *ul. J2).* þá: *ul. F, J1.* 10. *Overskr. fra J1;* fra sagt. iþróttvm olafs konungs. *F; 18 har de 5 første ord i kap. som overskr. og tf.:* ok segir um hans iþrottir; *mgl. K.* 12. þeira—sagt: er menn hafi fra sakt *J1;* vm hans daga *F.* um: of *F.* 12—13. hverjum manni | var hann: *omv. F og skr.* hann var; meiri ok *tf. J1.* 13—14. ok*(2)*—þat: ok er þat vida ritað *J1; ok* ero of þat margar fra sagnir ritaðar *F.* 14. ein sú: Su er ein *F.* 15. festi: þar vp *tf. J1 og sætter* skjǫld sinn *efter* bjargit.

ok enn þat, er hann hjalp hirðmanni sínum, þeim er áðr hafði klifit bjargit, svá at hvárki mátti komask upp né ofan, en konungr gekk til hans ok bar hann undir hendi sér ofan á jǫfnu. Óláfr konungr gekk H 291 eptir árum útbyrðis, er menn hans røru á Orminum, ok hann lék at þrimr handsǫxum, svá at jafnan var eitt á lopti, ok hendi æ meðalkaflann. Hann vá jafnt U 196 báðum hǫndum ok skaut ii. spjótum senn. Óláfr konungr var allra manna glaðastr ok leikinn mjǫk, blíðr ok lítillátr, ákafa-maðr mikill um alla hluti, stórgjǫfull, sundrgerða-maðr mikill, fyrir ǫllum mǫnnum um frœknleik í orrostum, allra manna grimmastr, þá er hann var reiðr, ok kvalði óvini sína mjǫk, suma brendi hann í eldi, suma lét hann ólma hunda rífa í sundr, suma lemja eða kasta fyrir hábjǫrg. Váru af þeim sǫkum vinir hans ástúðgir við hann, en óvinir hans hræddusk við hann; var því mikil framkvæmð hans, at sumir gerðu hans vilja með blíðu ok vináttu, en sumir fyrir hræzlu sakir.

---

1. ok enn: Sua *F.* ok—þeim: hann tok þar ok hirðman sinn *J1.* hann: *ul. K.* hjalp: þ*ar tf. F.* 2. bjargit—komask: bergit ok þorði huarki at ganga *J1.* mátti: *hann tf. F.* 3. gekk—ok: *ul. J1.* 4. sér: allt *tf. J1.* 6. hann: *ul. F. J1.* at*(1)*: a *K.* 7. -kaflann: h*ann* gécc f*yrir* barð a skípí síno *tf. F.* 8. ii.: tvei*m F, J1.* spjótum: hondvm *J1.* 8—9. Ól. kgr: h*ann F.* 9, 10. ok: *ul. J1.* 10. um: of *F.* 11. mikill: vm alla luti *tf. J1.* 11—12. fyrir—frœknleik: framgiarn *J1.* 13. óvini sína | mjǫk: *omv. J1.* 15—16. af—sǫkum: f*yrir* þessar sak*ir F;* fyrir þi *J1.* 16. ástúðgir: míog *tf. F.* 17. hans: *ul. J1.* við hann: *ul. J1;* h*ann* míog *ok F.* var: va*r*þ *F.* 17—19. var—sakir: varþ hann af þi mikill framkuemþar maðr *J1 og ingen kap.indd. herefter.*

K. 86. Skírðr Leifr Eiríksson.

[Jfr. Ágr. k. 16; Fsk. k. 70; ÓTr. (Fms.) k. 221, (Flat.) k. 341; Kristnis. k. 11; Eir. rauð. k. 5.]

Leifr, sonr Eiríks rauða, þess er fyrstr byggði Grœnland, var þetta sumar kominn af Grœnlandi til 999 Nóregs; fór hann á fund Óláfs konungs ok tók við kristni ok var um vetrinn með Óláfi konungi.

K. 87. Fall Guðrøðar konungs.

[Tjodrek k. 13; Oddr I k. 45, II k. 54; ÓTr. (Fms.) k. 222, (Flat.) k. 343.]

Guðrøðr, sonr Eiríks blóðøxar ok Gunnhildar, hafði verit í hernaði í vestrlǫndum, síðan er hann flýði land fyrir Hákoni jarli. En á þessu sumri, er 999 nú er áðr frá sagt, þá er Óláfr konungr Tryggvason H 292 hafði iiii. vetr ráðit fyrir Nóregi, þá kom Guðrøðr til Nóregs ok hafði mǫrg herskip; hann hafði þá siglt út af Englandi, ok er hann kom í landván við Nóreg, þá stefnði hann suðr með landinu, þangat er honum var minni ván fyrir Óláfs konungs; siglir Guðrøðr

---

1—5. *Hele kap. ul. F.* 1. *Overskr. fra 18; mgl. K.* 2. Eiríks: ens *tf. J1.* þess: *ul. J1.* byggði: nam *J1.* 3—4. af Gr. | til N.: *omv. J1.* 5. kristni: skirn *J1.* Óláfi: *ul. J1.* 6. *Overskr. fra 18;* brena guðř. eiriks sonar *J1;* R*aða* ger*þ* maga Ol*afs* k*onungs F; mgl. K.* 7. Guðr.: konungr *tf. J1.* sonr: son *K; fork. de øvrr.* -øxar: -axar *F.* ok Gunnh.: *ul. J1;* k*o*n*un*ga moð*vr tf. F.* 8. í*(2)*: a *J1.* 8—9. síðan—jarli: þessar stundir *J1.* 9. flýði: hafði flyít *F.* 10. er*(1)*: var *F, J1.* áðr: *ul. J1.* 10—11. þá—fyrir: hafði olafr verit konungr iiij. vetr ifir *J1.* 10. kgr: *ul. F.* 11. fyrir: *ul. F.* þá: *ul. F.* 13. landván: landzon *J1 (og J2).* við N.: *ul. J1.* 14. þá: *ul. F.* stefnði: siglldi *J1.* landinu: *uden art. F. J1.* 14—15. þangat—var: þi at honum var þar *J1.* 14. þangat er: þaɴig se*m F.* 15. ván: ón *J1.* fyrir: *ul. F, J1.* Óláfs kgs: oľ. kgi *K, 18.*

suðr til Víkrinnar. En þegar er hann kom til landz, tók hann at herja ok brjóta undir sik landz-fólk, en beiddi sér viðtǫku. En er landz-menn sá, at herr mikill var kominn á hendr þeim, þá leita menn sér griða ok sætta ok bjóða konungi, at þingboð skyli fara yfir land ok bjóða honum heldr viðtǫku en þola her hans, ok váru þar lǫgð frest á, meðan þingboð fœri yfir. Krafði þá konungr vista-gjaldz, meðan sú bíðandi skyldi vera. En bœndr kjósa hinn kost heldr, at búa konungi veizlur þá stund alla, er hann þurfti,
U 197 til þess, ok tók konungr þann kost, at hann fór um land at veizlum með sumt lið sitt, en sumt gætti skipa hans. En er þetta spyrja þeir brœðr, Hyrningr ok Þorgeirr, mágar Óláfs konungs, þá samna þeir sér liði ok ráða sér til skipa, fara síðan norðr í Víkina ok koma á einni nótt með liði sínu, þar sem
F 152 Guðrøðr konungr var á veizlu, veita þar atgǫngu með eldi ok vápnum; fell þar Guðrøðr konungr ok flest alt liðit hans, en þat, er á skipunum hafði verit, var

---

1. suðr: *ul. J1.* 2. landz-fólk: landit *J1.* en: hann *tf. J1.* 3—4. at—þeim: kominn her mikin *J1.* 4. þá: *ul. F.* menn: þ*eir F.* 5—6. sætta—viðtǫku: uillda *(!, vilia J2)* helldr ueita honum handgaungo *J1.* 5. skyli: skylldi *F.* 7—8. ok—yfir: er þa komit a griþum ok skylldi þing vera *J1.* 7. váru: v*æ*ri *F.* 8. fœri: veri *K.* Krafði þá | kgr: *omv. F, J1 (der ul.* þá*).* 8—9. meðan—vera: *ul. J1.* sú—vera: sía stvnd støði y*fir F.* 9. En: *ul. F.* kjósa—kost: vilia *J1.* hinn kost | heldr: *omv. F.* 10—12. búa—sitt: konungr fœri a veizlor með sumt liþit *J1.* 10—11. þurfti—kgr: þyrftí k*onung*r tok *F.* 13. hans: *ul. F, J1.* þetta spyrja: *omv. og efter* kgs *J2 (ul. J1).* 13—14. Hyrn. . . Þorg.: *omv. F.* 14—15. þá . . sér*(1)*: *ul. F.* 15. sér*(2)*: *ul. J1.* 16. nótt: natt *J1.* með—sínu: *ul. F, J1.* 17. þar: þeg*ar F;* honum *J1.* atgǫngu: m*eð* liði s*inv tf. F.* 18. flest: nør *F.* 19. liðit: lið *F. J1.* þat: lið h*ans tf. F.* er á: sem at *J1.*

sumt drepit, en sumt komsk undan ok flýði víz vegar. Váru þá dauðir allir synir Eiríks ok Gunnhildar.

K. 88. Gǫrr Ormrinn langi. H 293

[Fsk. k. 72; Oddr I k. 40, II k. 49; ÓTr. (Fms.) k. 223, (Flat.) k. 344.]

Þann vetr eptir, er Óláfr konungr hafði komit af 999—1
Hálogalandi, lét hann reisa skip mikit inn undir Hlaðhǫmrum, þat er meira var miklu, en ǫnnur þau skip, er þá váru í landinu, ok eru enn þar bakkastokkar þeir, svá at sjá má. Þorbergr skafhǫgg er nefndr sá maðr, er stafnasmiðr var at skipinu, en þar váru margir aðrir at, sumir at fella, sumir at telgja, sumir saum at slá, sumir til at flytja viðu. Váru þar allir hlutir vandaðir mjǫk til; var skipit bæði langt ok breitt ok borðmikit ok stórviðat. En er þeir báru skipit borði, þá átti Þorbergr nauðsynja-ørendi at fara heim til bús síns ok dvalðisk þar mjǫk lengi. En er hann kom aptr, þá var skipit fullborða. Fór konungr þegar um kveldit ok Þorbergr með honum ok sjá þá skipit, hvernug orðit sé, ok mælti hverr maðr, at aldri

1. komsk—ok: *ul. F, J1.* víz vegar: vndan *F;* vids *skr. J1.* 2. Eiríks: bloðauxar haraldz sonar ins harfagra *tf. J1.* Gunnh.: konunga moþur *tf. J1.* 3. *Overskr. fra 18, F (der dog har* Reístr*), J1 (der dog har* vp bættr*).* 4. Þann: Aɴan *F.* 5. mikit: *ul. J1.* 6. er . . var: v*ar* *F.* þau: *ul. F.* 7. landinu: landi *J1.* bakka-: bak *J1.* 8. þeir: *ul. F, J1.* má: þ*at* v*ar* at lengð .ííij. aln*ar* híns átta tíg*ar* er gr*as* løgt v*ar* *tf. F.* 8—9. er—var: het stafnasmiðr *F.* 10. sumir at*(2): ok F.* 11. til: *efter* viðu *F.* 12. vandaðir | mjǫk til: *omv. F, J1, der dog ul.* til. 12—13. langt . . breitt: *omv. J1.* 13. ok stórv.: *ul. J1.* 15. heim: *ul. J1.* ok dvalðisk: dvalþiz h*ann* *F.* þar: hann *J1.* 16. þá: *ul. F.* Fór kgr: *omv. F;* -inn *tf. J1.* 17. ok*(2):* at *J1.* 18. hvernug: hv*er*nig *F;* hvernin *J1.* sé: var *J1.* ok—maðr: mælto þ*at* allir *F.* mælti: þat *tf. J1.*

hefði sét langskip jammikit eða jamfrítt. Ferr þá konungr aptr í bœinn. En snimma eptir um morgininn ferr konungr enn til skipsins ok þeir Þorbergr; váru þá smiðar þar áðr komnir, stóðu þeir allir ok hǫfðusk ekki at. Konungr spurði, hví þeir fœri svá. Þeir segja, at spilt var skipinu ok maðr myndi gengit hafa frá framstafni til lyptingar ok sett í borðit ofan hvert skýlihǫgg at ǫðru. Gekk konungr þá til ok sá,
U 198 at satt var, mælti þegar ok svarði um, at sá maðr skyldi deyja, ef konungr vissi, hverr fyrir ǫfundar
H 294 sakir hefði spilt skipinu — »en sá, er mér kann þat segja, skal mikil gœði af mér hljóta«. Þá segir Þorbergr: »ek mun kunna segja yðr, konungr, hverr þetta verk mun gǫrt hafa«. »Mér er eigi þess at ǫðrum manni meiri ván, segir konungr, at þetta happ myni henda, en at þér, at verða þess víss ok kunna mér segja«. »Segja mun ek þér, konungr, segir hann, hverr gǫrt hefir — ek hefi gǫrt«. Þá svarar konungr: »þá skaltu bœta svá, at jamvel sé, sem áðr var; þar skal líf þitt við liggja«. Síðan gekk Þorbergr til ok

---

1. eða: *ok F.* -frítt: -gott *J1.* 2. snimma: *sål. F; med e de øvrr.* eptir: *ul. J1.* um: of *F.* 3. enn: *ul. F.* þeir Þ.: þorb*ergr* með h*anvm F.* 4. þa: *ul. F.* smiðar: smiðir *F, J1.* þar: *ul. F.* áðr: *ul. F, J1.* stóðu þeir: *ul. J1; omv. F.* 5. fœri svá: gerþi eki *J1.* 6. segja: saugðo *J1.* 6—8. ok—ǫðru: *ok* hoɢv*it* v*æ*ri hv*er*t hoɢ v*ið* an*n*at i borðit m*eð* endi longo oðro meg*in*. *F.* 8. Gekk kgr: *omv. F og ul.* þá. 11. þat: at *tf. F.* 12. hljóta: hafa *F.* 12—13. Þá—Þ.: þorb*ergr* sv*ar*. *F.* 13—14. ek—hafa: *overspr. F.* 14. þess: *efter* manni *J1; ul. F.* at: af *J1 = l. 16.* 15. segir kgr: *ul. F.* 16. myni: mun *J1.* 16—18. en—hefir: *ul. F.* at*(2)*—hefir: þorbergr mælti *J1.* 18. gǫrt: s. þorb*ergr tf. F.* 19. sé: *ul. J1 (ikke J2).* 19—20. þar—liggja: ella líɢr *þar* líf þítt v*ið F.* 20. líf þitt: *omv. J1.*

telgði borðit, svá at ǫll gengu ór skýlihǫggin. Konungr mælti þá ok allir aðrir, at skipit væri miklu fríðara á þat borð, er Þorbergr hafði skorit; bað konungr hann þá svá gera á bæði borð ok bað hann hafa mikla þǫkk fyrir. Var þá Þorbergr hǫfuðsmiðr fyrir skipinu, þar til er gǫrt var; var þat dreki ok gǫrr eptir því, sem Ormr sá, er konungr hafði haft af Hálogalandi, en þetta skip var miklu meira ok at ǫllum hlutum meir vandat; þat kallaði hann Orm inn langa, en hinn Orm inn skamma. Á Orminum langa váru iiii. rúm ok xxx. Hǫfuðin ok krókrinn var alt gullbúit; svá váru há borðin, sem á hafskipum. Þat hefir skip verit bezt gǫrt ok með mestum kostnaði í Nóregi.

K. 89. Frá Eiríki jarli Hákonarsyni. F 153

[Fsk. k. 83; Hist. Norw. 115; ÓTr. (Fms.) k. 243; jfr. (Flat.) k. 197, k. 407.]

Eiríkr jarl Hákonarson ok brœðr hans ok margir aðrir gǫfgir frændr þeira fóru af landi á brot eptir fall Hákonar jarls. Fór Eiríkr jarl austr í Svíþjóð á 995

---

1. borðit: borðin *F, J1; fork. K.* ǫll . . ór: *omv. J1.* skýli-: *ul. F, J1.* 1—2. Kgr mælti: *omv. F.* Kgr | mælti þá: *omv. J1.* 2—3. miklu fríðara | á—borð: *omv. F.* 3—4. bað kgr: *omv. F.* 4. þá: *ul. F.* bað hann: *ul. F.* 5. mikla . . fyrir: *omv. J1.* 6. gǫrt: algert *J1.* var þat: *omv. J1.* 7. Ormr: *med art. J1;* dreki *F.* haft: *ul. F.* 8—9. meira—hlutum: *ul. J1.* 9. vandat: ok miklu meira *tf. J1.* þat: þetta skip *J1.* þat—hann: k*onung*r kall*aði* þ*at* *F.* hann: konungr *J1.* 10. O. langa: langa ormi *J1.* 11. ok xxx.: híns setta tig*ar* *F.* 13. verit bezt: bazt v*er*it *F.* 13—14. ok—kostnaði | í N.: *omv. F.* 15. *Overskr. fra 18, J1, der ul.* Hák. s.; Eiri*kr* .j. for i svia*riki* *F; mgl. K.* 17. gǫfgir | fr. þeira: *omv. F.* á: *ul. F, J1.* 18. Eiríkr: *ul. F.* jarl austr: fyrst *J1.*

H 295 fund Óláfs Svía-konungs ok fengu þeir þar góðar viðtǫkur. Veitti Óláfr konungr þar jarli friðland ok veizlur stórar, svá at hann mátti þar vel halda sik í landi ok lið sitt; þess getr Þórðr Kolbeinsson:

157. Meinrennir, brá (manna) — — — *(s. 358).*

158. Hafði sér við særi — — — *(sst.).*

Lið mikit sótti af Nóregi til Eiríks jarls, þat er landflótta varð fyrir Óláfi konungi Tryggvasyni. Tók
U 199 Eiríkr jarl þá þat ráð, at hann réð sér til skipa ok fór í hernað at fá sér fjár ok liði sínu. Hann helt fyrst til Gotlandz ok lá þar við lengi um sumarit ok sætti kaupskipum, er sigldu til landzins, eða víkingum, stundum gekk hann upp á landit ok herjaði þar víða með sjánum; svá segir í Bandadrápu:

159. Mærr vann miklu fleiri
malmhríð jǫfurr síðan
(eðr frǿgum þat) aðra;
Eirekr und sik geira.

---

1. Óláfs: sǫnska *tf. F.* Svía-kgs: konungs sænska *J1.* ok—þeir: fek hann *J1.* 2. Veitti | Ól. kgr: *omv. F;* Ól. *ul. J1.* þar jarli: *omv. F;* jarllinum *skr. J1.* 3. þar: *ul. F.* 4. í landi: *við F; ul. J1, 18.* Kolb.son: i belgskaga drapu *tf. J1;* sc. *tf. 18.*

5. **157. vísa.** -rennir: remmir *alle.* manna: *ul. F;* mara *J1;* mana *J2.*

6. **158. vísa.** *Ul. F.*

7. Lið mikit: Mart lið *F.* 8—9. Tók—sér: Reð Eir*ikr* .j. *ser* þa *F.* 8—10. Tók—fór: for Eirikr jarl þa *J1.* 11. við: *ul. F, J1.* um: of *F.* 11—12. ok sætti: sætti þar *J1.* 12. er—landzins: *ul. F.* 13. þar: *ul. F.* 13—14. víða—sjánum: *ul. J1;* sionu*m skr. F.* 14. Banda-: b*r*anda *F.*

15—18. **159. vísa.** 1. Mærr: Meir *J1;* Meír *F;* var *tf. K.* miklu: *med* y *F, J1.* 2. malm-: mal *K.* 3. eðr: æðr *K;* eþr *J1 (*eðr *J2);* aðr *F.* þat: þ*ar F.* 4. Eirekr: eirikr *K, F;* eir̄ *J1.* sik: síg *F.*

þás garð-Váli gerði
Gotlands vala strandir
Virvils vítt of herjat.
veðrmildr ok semr hildi.

Síðan sigldi Eiríkr jarl suðr til Vindlandz ok hitti hann 996
fyrir Staurinum víkinga-skip nǫkkur ok lagði til orrostu við þá; þá fekk Eiríkr jarl sigr en drap víkingana; svá segir í Bandadrápu:

160. Stýrir lét at Stauri
stafnviggs hǫfuð liggja
(gramr vélti svá) gumna;
gunnblíðr ok réð síðan.
sleit at sverða móti H 296
svǫrð víkinga hǫrðu
unda mǫr fyr eyri.
jarl goðvǫrðu hjarli.

K. 90. Hernaðr Eiríks í Austrveg.

[Fsk. k. 83; ÓTr. (Fms.) k. 243, (Flat.) k. 407, jfr. k. 383; Knýtl. k. 5.]

Eiríkr jarl sigldi um haustit aptr til Svíþjóðar ok

---

5. þás: þa er *K, J1;* þ*ar* er *F.* Váli: *sål. FJ.;* vala *alle.* gerði: geyrðí *F.* 6. -lands: -land *J1.* strandir: strandar *F. J1.* 7. Virvils: hvírfíls *F.* of: um *K.*

5. til V.: vndir vindland *J1;* vín- *skr. F.* ok—hann: hann hitti *J1.* hann: þ*ar F.* 6. ok: jarl *J1.* 7. við—jarl: ok hafðe *J1.* þá: þ*ar F.* 7—8. en—víkingana: *ul. F, J1.* 8. Banda-: br*a*nda *F.*

9—16. **160. vísa.** 1. Stýrir: Stǫrir *K. F (ǫ);* Sterir *J1.* Stauri: styrí *F.* 2. -viggs: vigs *J1.* 3. vélti: vę̨llti *K;* vellti *J1;* vǫllti *F.* svá: sa *J1.* 4. réð: ręðr *J1.* 5. at: a *J1.* 7. fyr: a *J1; fork. K, F.* 8. goð-: guð- *K.*

17. *Overskr. fra 18;* eir*ikr* .j. fek Gydo d*ottvr* s*veins* k*onungs F; ingen kap. J1; mgl. K.* 18. jarl: *ul. J1.* um: of *F.* aptr: *ul. J1.*

997 var þar vetr annan. En at vári bjó jarl her sinn ok sigldi síðan í Austrveg; en þá er hann kom í ríki Valdamars konungs, tók hann at herja ok drepa mannfólkit ok brenna alt þar sem hann fór, ok eyddi landit. Hann kom til Aldeigjuborgar ok settisk þar um, þar til er hann vann staðinn, drap þar mart fólk, en braut ok brendi borgina alla, ok síðan fór hann víða herskildi um Garðaríki; svá segir í Bandadrápu:

161. Oddhríðar fór eyða
(óx hríð at þat) síðan
logfágandi (lǫgðis)
land Valdamars brandi;
Aldeigju brauzt, œgir
(oss numnask skil) gumna;
sú varð hildr með hǫlðum
hǫrð; komt austr í Garða.

Eiríkr jarl var í þessum hernaði ǫllum samt v. sumur,
F 154 en er hann kom ór Garðaríki, fór hann herskildi um alla Aðalsýslu ok Eysýslu, ok þar tók hann iiii. vík-

1—2. at—síðan: vm varid sigldi Eiʀikr iarl með liði sinu *J1*. 1. jarl: h*ann* *F*. 2. en: ok *J1*. þá: *ul*. *F*, *J1*. 3. Valda-: *sål*. *J1*; valdi- *F*, *K*. 4—5. ok*(2)*—landit: *ul*. *J1*; með þessvm høtti *tf*. *F*. 6. þar til: t*il* þess *F*. staðinn: borgina hann *J1*; *ok tf*. *F*. 7. alla, ok: með ollu *F*. ok*(2)*—hann: for siþan *J1*. 8. víða herskildi: *omv*. *J1*. Banda-: br*a*nda *F*.

9—16. **161. vísa.** ₁. Odd-: Od- *J1*. ₃. lǫgðis: *sål*. *FJ*.; lægis *K*, *J1* (*ss*); løgís *F*. ₄. Valda-: vallha- *K*. *18*. brandi: branda *K*. ₅. brauzt: *K*, *J1*; br*a*z *F*. œgir: yg*ir* *F*. ₆. numnask: minnaz *J1* (*J2*). ₇. varð: var *J1*. hǫlðum: haldom *K*; holldom *F*; haulldum *J1*. ₈. komt: komz *F*; comztu *K*; kot *J1* (kót *J2*; *i orig. stod vel* kōt).

17. ǫllum samt: .v. vetr *ok* *F*. 18. fór—um: h*er*iaði h*ann* *F*. 19. þar . . hann: *ul*. *F*. tók hann: toku þeir *J1*.

inga-skeiðr af Dǫnum ok drap alt af; svá segir í Bandadrápu:

162. Frák, hvar fleina sævar H 297 U 200
fúrherðir styr gerði
endr í eyja sundi;
Eirekr und sik geira;
hrauð fúrgjafall fjórar
folkmeiðr Dana skeiðar
(vér frǫgum þat) vága.
veðrmildr ok semr hildi.

163. Ǫ́ttuð hjaldr, þars hǫlðar,
hlunnviggs, í bý runnu,
gætinjǫrðr, við Gauta;
gunnblíðr ok ræðr síðan.
herskildi fór hildar
(hann þverrði frið mǫnnum)
ǫ́ss of allar sýslur.
jarl goðvǫrðu hjarli.

Eiríkr jarl fór til Danmarkar, þá er hann hafði einn vetr verit í Svíaveldi; hann fór á fund Sveins tjúgu- 996

---

1. drap: drapu *J1.* alt af: *omv. J1.* 2. Banda-: branda *F.*

3—10. **162. vísa.** *Jfr. K.Gísl. Udvalg s. 157.* 1. Frák: Fra ek *alle.* sævar: sæfar *J1;* siávar *K;* siafar *F.* 4. Eirekr: *fork. i alle.* sik: síg *F.* 5. hrauð: *sål. J1;* rauð *K, F.*

11—18. **163. vísa.** *Jfr. K.Gísl. sst.* 1. Ǫ́ttuð: Áttot *K;* Attuð *J1, F (v).* þars: þar er *alle.* hǫlðar: hallldar *F, K (l), J1 (au).* 2. -viggs: vigs *J1.* bý: bǫ *J1;* bø *F.* 3. gæti-: geiti *J1.* 4. ræðr: reð *F;* r. *K, J1.* 6. þverrði: skerði *J2 (og vistnok J1).* 7. ǫ́ss: ass *F;* as *K, J1.* of: *ul. K;* vm *F.* allar: alldar *J1.* sýslur: *ul. F.* 8. goð-: guð *K.*

19. Danmarkar: *sål. J1;* -merkr *K, F.* 19—20. hann—verit: einn hann veritt .i. vetr*(!) J1 (J2 = K).* 20. Svíaveldi: suiþioð *J1.* hann fór: *ul. F.* Sveins: *konungs tf. F og ul. det følg.* Dana-kgs.

skeggs Dana-konungs ok bað til handa sér Gyðu, dóttur hans, ok var þat at ráði gǫrt: fekk þá Eiríkr jarl Gyðu; vetri síðarr áttu þau son, er Hákon hét. Eiríkr jarl var á vetrum í Danmǫrk, en stundum í Svíaveldi, en í hernaði á sumrum.

K. 91. Kvánfang Sveins konungs.

[Oddr I k. 25, II k. 30; Knýtl. k. 5; Fsk. k. 52, 74; ÓTr. (Fms.) k. 243, (Flat.) k. 302.]

Sveinn Dana-konungr tjúguskegg átti Gunnhildi, dóttur Búrizláfs Vinða-konungs. En í þenna tíma, sem nú var áðr frá sagt, var þá þat til tíðenda, at Gunnhildr drótning tók sótt ok andaðisk, en litlu
999 síðarr fekk Sveinn konungr Sigríðar innar stórráðu,
H 298 dóttur Skǫglar-Tósta, móður Óláfs ins sœnska, Svía-
konungs. Tóksk þar þá með tengðum konunga kærleikar ok með ǫllum þeim Eiríki jarli Hákonarsyni.

K. 92. Kvánfang Búrizláfs konungs.

[Oddr I k. 34, 50, II k. 42, 59; Fsk. k. 73; Hist. Norw. 116—17; ÓTr. (Fms.) k. 195, 230, (Flat.) k. 303, 352.]

c. 998—9 Búrizláfr Vinða-konungr kærði mál þat fyrir Sig-

---

1. til—sér: *ul. F.* 4. Eir. jarl | var: *omv. J1.* 4—5. Danmǫrk . . . . Svíaveldi: sviðioð . . . danmork *F.* 5. í hernaði: heriaði *F.* 6. *Overskr. fra 18, J1, der dog har:* Brudlaup; þyri gípt bvrizł. vinda *konungi. F; mgl. K.* 7. Dana: *ul. F.* 8. -láfs: -leifs *F; fork. J1.* En: nv *tf. F.* 9. var*(1)*: er *J1.* áðr: *ul. F.* var þá: va*r*þ *F.* þá þat: þat þar *J1.* 10. en: Ok *F.* 11. innar: *ul. F.* 12—13. ins—kgs: konungs af suiþioð *J1.* 13. Tóksk: *sål. J1;* tok *K, F, 18.* með—kga: *ul. F;* mę̨gdvm *skr. J1.* 13—14. kærleikar: kærleikr *F, J1;* með tengðom konunga *tf. F.* 14. ǫllum: *ul. F.* Hák.syni: *ul. F, J1.* 15. *Overskr. fra 18; ingen kap. F, J1; mgl. K.* 16. -láfr: -leifr *F; fork. her og ellers J1; også herefter fork. i K. F.* Vinða-kgr: *ul. F* mál þat: *omv. F, J1.*

valda jarli, mági sínum, at sættar-gǫrð sú var rofin, er Sigvaldi jarl hafði gǫrt milli Sveins konungs ok Búrizláfs konungs. Búrizláfr konungr skyldi fá Þyri Haraldzdóttur, systur Sveins konungs, en þat ráð hafði ekki fram gengit, þvíat Þyri setti þar þvert nei fyrir, at hon myndi giptask vilja heiðnum manni ok gǫmlum. Nú segir Búrizláfr konungr jarli, at hann vili heimta þann máldaga ok bað jarl fara til Danmerkr ok hafa Þyri drótningu til sín. Sigvaldi jarl lagðisk þá ferð eigi undir hǫfuð ok ferr á fund Sveins Danakonungs ok berr þetta mál fyrir hann, ok kømr jarl U 201 svá fortǫlum sínum, at Sveinn konungr fær í hendr honum Þyri, systur sína, ok fylgðu henni konur nǫkkurar ok fóstrfaðir hennar, er nefndr er Ǫzurr Agason, ríkr maðr, ok nǫkkurir menn aðrir. Kom þat í einkamál með konungi ok jarli, at eignir þær í Vindlandi, er átt hafði Gunnhildr drótning, skyldi þá hafa Þyri til eiginorðz ok þar með aðrar stórar eignir í tilgjǫf sína. Þyri grét sárliga ok fór mjǫk nauðig. En er þau jarl kómu í Vindland, þá gerði Búrizláfr konungr H 299 brullaup sitt ok fekk Þyri drótningar. En er hon F 155 var með heiðnum mǫnnum, þá vildi hon hvárki þiggja

---

1. var: er *J1*. 2. milli: millu*m* *F*. 3. kgs: þa e*r* *tf*. *F*; at *tf*. *J1*. kgr: *ul*. *F*. 4. kgs: *ul*. *J1*. 5. gengit: -gengt orþit *J1*. 6. myndi—vilja: villdi giptaz *F og tf*. ko*nungi*; *dette tf. også J1*. manni: *ul*. *F*, *J1*; konungi *18*. 7. jarli: sigv*allda* *F*. 8. vili: vill *F*, *J1*. heimta: f*ram* *tf*. *F*. -merkr: *sål*. *F*, *18*; *fork*. *K*, *J1*. 9—10. lagðisk—ok: *ul*. *F*. 10. Dana-: *ul*. *F*, *J1*. 11. berr: bar *J1*. mál: vpp *tf*. *F*, *18*. ok*(2)*: *ul*. *F*. 14. nefndr er: het *F*, *J1*. Aga-: *sål. alle; vistnok* = Agga. 15. ok—aðrir: *ul*. *J1*. þat: ꝥr *J1* (þat *J2*). 16. með: þ*eim* sv*eini* *tf*. *F*. ok: sigv*allda* *tf*. *F*. 17. hafa: eiga *F*. 18. til eiginorðz: d*rotning* *F*. aðrar: *ul*. *F*, *J1*. í: ok *J1* (i *J2*). 19. mjǫk nauðig: *omv*. *F*. 20. þá . . . kgr: *ul*. *F*. 21. sitt: t*il* h*enn*ar *F*. drótningar: *ul*. *J1*. 22. þá: *ul*. *F*.

mat né drykk af þeim, ok fór svá fram vii. nætr. En þá var þat á einni nótt, at Þyri dróttning ok Ozurr hljópusk í brot í náttmyrkri ok til skógar. Er þat skjótast frá þeira ferð at segja, at þau koma fram í Danmǫrk, ok þorir Þyri þar fyrir engan mun at vera fyrir þá sǫk, at hon veit, ef Sveinn konungr spyrr, bróðir hennar, til hennar þar, at hann mun skjótt senda hana aptr til Vindlandz. Fara þau alt hulðu hǫfði, þar til er þau koma í Nóreg. Létti Þyri ferðinni eigi fyrr, en þau koma á fund Óláfs konungs; tók hann við þeim vel ok váru þau þar í góðum fagnaði; segir Þyri konungi alt um sín vendræði ok biðr hann hjálpráða, biðr sér friðar í hans ríki. Þyri var kona orðsnjǫll ok virðisk konungi vel rœður hennar, sá hann, at hon var fríð kona, ok kømr í hug, at þetta myni vera gott kvánfang, ok víkr þannug rœðunni, spyrr, ef hon vill giptask honum. En svá

---

1. mat—drykk | af þeim: *omv. F og skr.* at *(også 18).* af þeim: *ul. J1.* nætr: *kap. i F, overskr.:* þyri com i nerég. *(sål.).* 2—3. En—hljópusk: Ok a eíɴí nott hliopo þau ozᴠʀ *F.* 2 dróttning: *ul. J1.* 3. ok: þeg*ar tf. F; mgl. K (i 18).* 3—4. Er—koma: ko*m*a þau ekki *F.* 4. fram: fyʀ eɴ *tf. F.* 6. fyrir—sǫk: þvi *F, J1.* ef: þat at iamskiott sem *J1.* 6—7. spyrr | bróðir hennar: *omv. J1.* 7. br. hennar: *ul. F.* til—skjótt: þat mun hann *J1.* 8. Fara: foru *J1.* 8—9. hulðu hǫfði: leynil*iga F.* 9. þar til: til þes *J1.* 9—10. Létti—kgs: *ok* fíɴa Ol*af* k*onung* t*ryggva* s*on F;* leitta þau eigi fyrr ferþ sinni en þau finna olaf konung tryggva son *J1.* 10. koma: komu *J1.* 11. hann: k*onung*r *F.* við þeim | vel: *omv. F, J1.* þau: *ul. F.* 12. segir: sagdi *J1.* um: f*er*d*ir* sinar *ok tf. F.* vend-: vand- *J1.* 13. -ráða: -rǫþa *J1.* biðr—ríki: ok hafa þar friþland *J1.* biðr sér: *ok F.* 13—14. Þ. var: v*ar* h*on F.* 14. kona orðsnjǫll: *omv. F.* ok: *ul. F.* virðisk: virðuz *J1.* 15. sá hann: *ok* sa *F.* ok: *ul. F. J1.* 16—17. þetta—rœðunni: þat muni vera sniallrǫði at fa hennar ok *J1.* 16. þannug: þa*n*ig *F.* 17. vill: vili *J1.*

sem þá var hennar ráði komit, þótti henni vandi
mikill ór at ráða, en í annan stað sá hon, hversu
farsæligt gjaforð þetta var, at giptask svá ágætum
konungi, ok bað hann ráða fyrir sér ok sínu ráði.
Ok svá sem um þetta var talat, þá fekk Óláfr kon-
ungr Þyri dróttningar. Þetta brullaup var gǫrt um
haustit, þá er konungr hafði komit norðan af Hálogа- 999
landi. Var Óláfr konungr ok Þyri dróttning í Niðarósi H 300 U 202
um vetrinn. En eptir um várit þá kærði Þyri dróttn- 999—10
ing opt fyrir Óláfi konungi ok grét sárliga þat er
eignir hennar váru svá miklar í Vindlandi, en hon
hafði eigi fjárhlut þar í landi, svá sem dróttningu
sœmði, stundum bað hon konung fǫgrum ǫrðum, at
hann skyldi fá henni eign sína, segir, at Búrizláfr
konungr var svá mikill vin Óláfs konungs, at þegar,
er þeir fynnisk, myndi konungr fá Óláfi konungi alt
þat, er hann beiddisk. En er þessar rœðu urðu varir
vinir Óláfs konungs, þá lǫttu allir konung þessarrar
farar. Svá segir, at þat var einn dag snimma um 1000

---

1. hennar ráði: *omv. F.* 1—2. ráði—ráða: mal erviðligt *J1.* 3. farsæligt: agøtt *F.* gjaforð þetta: *omv. J1; þat skr. F.* 3—4. at—kgi: *ul. J1.* 4. hann: konung *J1.* ráði: goðz *F.* 5—6. Ok—kgr: staðfestiz þ*at* rað at Ol*afr* k*onung*r feck *F;* ok þetta varþ at olafr konungr fek *J1.* 6. dróttningar: *ul. J1.* Þetta br. | var: *omv. F, J1.* um: of *F.* 7. þá: *ul. J1.* er: Ol*afr tf. F.* hafði komit: kom *F, J1.* 8. Var—dróttning: v*arv* þau *F;* varu þau þyri ok konungr *J1.* 9. eptir . . . þá: *ul. F.* 10. Óláfi: *ul. J1.* ok—sárliga: *ul. F.* 11. eignir: eignar *J1 (*eign' *J2).* 12. eigi: aungan *J1.* eigi—landi: onga peninga h*er* i nor*egi F.* 12—13. svá—sœmði: *ul. J1.* 13. konung: með *tf. J1.* 13—14. at—sína: t*il F.* 14. hann: konungr *J1.* eign: eigu *J1.* 15. svá: *ul. F.* 16. er: *ul. J1.* konungr: Bur'. *J1; ul. F.* fá—alt: allt fa *F.* 17. þessar—varir: þetta heyrðo *J1.* þessar rœðu: við þ*e*ssar røð*vr F.* 18—19. kg—farar: þ*e*ssar f*er*þ*ar* k*onung F;* konunginn þeirrar ferþar *J1.* 19. segir: er sagt *F, J1. 18.*

várit, at konungr gekk eptir stræti, en við torg gekk maðr í móti honum með hvannir margar ok undarliga stórar þann tíma várs. Konungr tók einn hvannnjóla mikinn í hǫnd sér ok gekk heim til herbergis Þyri dróttningar. Þyri sat inn í stofunni ok grét, er konungr kom inn. Konungr mælti: »sé hér hvannjóla mikinn, er ek gef þér«. Hon laust við hendinni ok mælti: »stœrrum gaf Haraldr Gormsson, en miðr æðraðisk hann at fara af landi ok sœkja eign sína, en þú gerir nú, ok reyndisk þat þá, er hann fór hingat í Nóreg ok eyddi mestan hlut landz þessa, en eignaðisk alt at skyldum ok skǫttum, en þú þorir eigi at fara í gǫgnum Danaveldi fyrir Sveini konungi, bróður mínum«. Óláfr konungr hljóp upp við, er hon mælti þetta, ok mælti hátt ok svarði við: »aldri F 156 skal ek hræddr fara fyrir Sveini konungi, bróður þínum, ok ef okrir fundir verða, þá skal hann fyrir láta«.

---

1. eptir: vti v*m* *F*. við torg: *ul. J1 og* gekk maðr *omv.* 2. hvannir margar: hvanna byrði *F*. 3—4. hvannnjóla mikinn: hvanniolan *J1*. 4. heim: *ul. F*. 5. Þyri—Þyri: þyri d. *J1*. *J2* (*vistnok* = þyri drótning). Þyri*(2)*: hon *F*. inn: *ul. F*. inn—stof.: inni fyrir *J1*. grét: miog *tf. F*. 6. kgr: hann *J1*. Kgr: h*ann* *F*. 7. mikinn: d*rotning* *tf. F*. 8—9. miðr æðraðisk: *omv. J1 og ul.* hann; minr *skr. F*. 9. ok: at *J1*. 10. gerir nú: *ul. F*. 11. hingat: heg*at* *F*; higað *J1*. eyddi—en: *ul. F*. mestan—þessa: land þetta at mestum luta *J1*. 12. eignaðisk: l*and* þ*et*ta *tf. F*. skyldum . . . skǫttum: *omv. J1*. þú þorir: þer þorið *J1*. 13—14. í—Danav. | fyrir—mínum: *omv. J1*. 15. ok—hátt: *ul. F*. aldri: Alldregi *J1*. 16. fara: *efter* þínum *F*. kgi: *ul. J1*. 17. ef: hv*ar* sem *F*. okrir—verða: okkra funði ber saman *J1*. þá: *ul. F*. fyrir: vndan *F*.

K. 93. Útboð Óláfs konungs. H 301

[Fsk. k. 73; Hist. Norw. 117; ÓTr. (Fms.) k. 230, 233, (Flat.) k. 352, 355.]

Óláfr konungr stefndi þing í bœnum lítlu síðarr. 1000
Hann gerði þá bert fyrir allri alþýðu, at hann mun leiðangr hafa úti um sumarit fyrir landi, ok hann vill nefnd hafa ór hverju fylki bæði at skipum ok liði, segir þá, hversu mǫrg skip hann vill þaðan hafa ór firðinum. Síðan gerir hann orðsending bæði norðr ok suðr með landi it ýtra ok it øfra ok lætr liði út bjóða. Óláfr konungr lætr þá setja fram Orminn U 203
langa ok ǫll ǫnnur skip sín, bæði stór ok smá, stýrði hann sjálfr Orminum langa. Ok þá er menn váru þar ráðnir til skipanar, þá var þar svá mjǫk vandat lið ok valit, at engi maðr skyldi vera á Orminum langa ellri en sextøgr eða yngri en tvítøgr, en valðir mjǫk at afli ok hreysti. Þar váru fyrst til skoraðir hirðmenn Óláfs konungs, þvíat þat var valit af

---

1. *Overskr. fra 18;* Skipa bun*aðr* O. k*onung*s t s *F; fra* olafi konungi *J1; mgl. K.* 3. Hann gerði: *omv. F.* allri: *ul. F.* 4. hafa úti: *omv. F, J1.* um: of *F.* fyrir landi: *ul. F.* 4—5. fyrir—hafa: *ul. J1.* skipum . . . liði: *omv. F. J1 (der skr.* liþum*;* liþe *J2).* 6—7. segir—firðinum: *ul. J1;* sagði *skr. F.* 6. þaðan: *ul. F.* 7. firðinum: þ*ra*nd-h*ei*mi *F.* Síðan—orðs.: Geyr*ir* siðan orþsending*ar (sål. også J1) F.* 7—8. norðr . . . suðr—landi: *omv. F.* 8. it*(1)*—øfra: *ul. F.* 8—9. ok*(3)*—bjóða: *ul. J1.* 9. Óláfr: *ul. F.* lætr: let *J1.* þá: *ok tf. F.* setja fram: *omv. F, J1.* 10—11. ok*(1)*—langa: *ul. J2.* 10. sín, bæði: *ul. J1.* stór . . smá: *omv. F, J1.* 10—11. stýrði | hann sjálfr: *omv. F, J1.* 12. þar*(1)*: *ul. F, J1.* þá: *ul. F.* 12—13. vandat—valit: valið liðit *J1;* valið t*il* lið *F.* 14. langa: *ul. J1.* -tøgr*(bis)*: -tugr *J1; med tal F.* eða: *ok eigi F.* en*(3)*: *varv* þeir *F.* valðir: valið *J1.*

innanlandz-mǫnnum ok útanlandz alt þat, er sterkast var ok frœknast.

K. 94. Manntal á Orminum.

[Oddr I k. 58, II k. 67; Fsk. k. 72; ÓTr. (Fms). k. 233, (Flat.) k. 355.]

1000 Úlfr rauði hét maðr, er bar merki Óláfs konungs
ok í stafni var á Orminum, ok annarr Kolbjǫrn stallari,
Þorsteinn oxafótr, Víkarr af Tíundalandi, bróðir Arn-
ljóts gellina. Þessir váru á rausninni í sǫxum: Vakr
elfski Raumason, Bersi inn sterki, Án skyti af Jamta-
H 302 landi, Þrándr rammi af Þelamǫrk ok Óþyrmir, bróðir
hans, þeir Háleygir: Þrándr skjálgi, Ǫgmundr sandi,
Hlǫðver langi ór Saltvík, Hárekr hvassi; þeir innan-
Þrœndir: Ketill hávi, Þorfinnr eisli, Hávarðr ok þeir
brœðr ór Orkadal. Þessir váru í fyrirrúmi, Bjǫrn
af Stuðlu, Þorgrímr ór Hvini Þjóðólfsson, Ásbjǫrn ok
Ormr, Þórðr ór Njarðarlaug, Þorsteinn hvíti af Opro-
stǫðum, Arnórr mœrski, Hallsteinn ok Haukr ór Fjǫrð-
um, Eyvindr snákr, Bergðórr bestill, Hallkell af Fjǫlum,
Óláfr drengr, Arnfinnr sygnski, Sigurðr bíldr, Einarr

1. innanlandz: innlendzkom *J1.* útanlandz: vtlendzkom monnum *J1.* 1—2. alt—frœknast: þ*eir* sem sterkazt*ir* v*arv ok* frøknazt*ir* i ollu *F.* 3. *Overskr. fra 18;* nefnd*ir* m*enn* a orm*invm F; ingen kap. J1; mgl. K.* 4. maðr—merki: m*er*kis *maðr F.* 5. ok . . var: h*ann var F.* annarr: *ul. F.* 6. oxa-: uxa- *K.* Víkarr: *ul. F, 18.* 7. Vakr: Hakr *J1 (ikke J2).* 8. elfski: eflski *F.* Án: Avn *(av smsl.) J1 (ikke J2).* 11. Hlǫðver: Loðvér *K;* hloðv*ir F;* Hlauduer *J1.* innan: iɴ- *F.* 12. Þrœndir: or þrandheimi *J1.* hávi: hafi *F. J1;* hani *K, 18.* 14. Stuðlu: Baurkr or fiorþum *tf. J1.* ór Hv. | Þj.s.: *omv. J1 (ikke J2);* hívni *skr. F.* 14—15. Ásbj. ok Ormr: *ul. J1.* 15. Njarðarlaug: niarð*ar* lóg *F;* marðar- *K, J1.* Opro-: ofro- *K;* oprv- *F.* 16—17. ok—Fjǫrðum: *ul. J1 (jfr. anm. til l. 14).* 17. -ðórr: -þoʀ *J1.* Hallkell: hallsteíɴ *F.*

hǫrðzki ok Finnr, Ketill rygski, Grjótgarðr rǫskvi. Þessir váru í krapparúmi: Einarr þambarskelfir; hann þótti þeim eigi hlutgengr, þvíat hann var xviii. vetra; Hallsteinn Hlífarson, Þórólfr, Ívarr smetta, Ormr skógarnef — ok margir aðrir menn, mjǫk ágætir, váru á Orminum, þótt vér kunnim eigi nefna: viii. menn váru í hálfrými á Orminum ok var valit einum manni ok einum; xxx. váru í fyrirrúmi. Þat var mál manna, at þat mannval, er á Orminum var, bar eigi minna af ǫðrum mǫnnum um fríðleika ok afl ok frœknleik, en Ormrinn af ǫðrum skipum. Þorkell nefja, bróðir U 204
konungs, stýrði Orminum skamma; Þorkell dyðrill ok Jósteinn, móðurbrœðr konungs, hǫfðu Tranann, ok var hvártveggja þat skip allvel skipat. Ellifu stórskip hafði Óláfr konungr ór Þrándheimi ok umfram tvítøg- F 157
sessur ok smæri skip.

K. 95. Kristnat Ísland. H 303

[Oddr I k. 39, II k. 48; Fsk. k. 71; Tjodrek k. 12; Hist. Norw. 116; ÓTr. (Fms.) k. 228, 233, (Flat.) k. 349, 355, 356; Íslb. k. 7; Kristn. k. 10—11.]

En er Óláfr konungr hafði mjǫk búit lið sitt ór

1. hǫrðzki: or horzko *F.* ok Finnr: *ul. J1.* rǫskvi: Finnr *tf. J1.* 2. Þessir . . . í krappar.: *omv. J1.* þambar-: þamba *F; fork. J1.* -skelfir: var þar ok *tf. J1.* 2—3. hann | þótti þeim: *omv. J1.* 3. eigi—þvíat: vngr *J1.* 5. ok: *ul. J1.* menn—ágætir: míog agø*tir* m*enn* *F.* 5—8. váru—einum: *ul. F.* 6. eigi: at *tf. J1.* 7. í hálfr. | á O.: *omv. J1;* hál- *skr. K. 18.* valit: af *tf. J1 (J2).* 8. xxx.: manna *tf. J1.* 9. á O. | var: *omv. F.* 10. fríðleika—frœknleik: afl ok friðleik *J1;* friþleik *skr. F.* 11. Ormrinn: langi *tf. J1.* 11—12. bróðir kgs: *omv. J1;* hans *skr. K (ikke 18).* 12. dyðrill: dyrðill *F.* 13. Tranann: *sål. J1;* trǫnona *K, F.* ok: *ul. F.* 13—14. ok —skipat: *ul. J1.* 14. Ellifu stórskip: *efter* Þrándh. *F;* ix. *skr. J1.* 15. hafði | Ó. kgr: *omv. F.* tvítøg-: xx. tog *K;* tvitug *F. J1.* 16. skip: *ok* vista byrðiɴga *tf. F.* 17. *Overskr. fra 18;* Ol*afr* kon*ungr* sendi ᴍ*enn* *til* isl*an*dz *F; ingen kap. J1; mgl. K.*

Niðarósi, þá skipaði hann mǫnnum um ǫll Þrœndalǫg í sýslur ok ármenningar; þá sendi hann til Íslandz Gizur hvíta ok Hjalta Skeggjason, at boða kristni á Íslandi, ok fekk með þeim prest þann, er Þormóðr er nefndr, ok fleiri vígða menn, en hafði eptir með sér í gisling iiii. íslenzka menn, þá er honum þóttu ágætastir, Kjartan Óláfsson, Halldór Guðmundarson, Kolbein Þórðarson, Sverting Rúnólfsson. Ok er þat sagt af ferð þeira Gizurar ok Hjalta, at þeir kómu til
1000 Íslandz fyrir alþingi ok fóru til þings, ok á því þingi var kristni í lǫg tekin á Íslandi, ok þat sumar var skírt alt mannfólk.

K. 96. Kristnat Grœnland.

[Oddr I k. 39, II k. 48; Fsk. k. 71; ÓTr. (Fms.) k 231, (Flat.) k. 352; Íslb. k. 7; Kristn. k. 11.]

1000 Óláfr konungr sendi ok þat sama vár Leif Eiríksson til Grœnlandz, at boða þar kristni, ok fór hann

---

1. þá . . . hann: *ul. F.* 1—2. mǫnnum—sýslur: i syslur allt vm þrǫnda lꝍg *J1.* 2. ok ármenn.: *ul. F;* ok i a. *skr. J1.* þá—hann: k*onung*r sendi þa *F;* ok *tf. J1.* 4. ok: h*ann F.* með: *ul. J1.* þann: *ul. F, J1.* Þormóðr: þormvðr *F* = þormunnr*(?), jfr.(?) formen* Thermonem *hos Tjodrek k. 12.* 5. er nefndr: het *F, J1.* en: k*onung*r *tf. F, J1.* 5—6. eptir . . . í gísl.: *omv. F.* með sér: *ul. F, J1.* 6. íslenzka: *ul. F.* 6—7. þá—ágætastir: *ul. J1;* agǽt*ir skr. F.* 8. Kolbein . . . Sverting: kolbeíɴ . . . svert*í*ngr *F; fork. J1, K.* 8—9. Ok—sagt: er þat *(omv. J1)* at segia *F. J1.* 9. af—Hjalta: fra Gizuri *J1.* ferð þeira: *omv. F.* kómu: koma *J1.* 10—11. á—þingi | var: *omv. F.* 12. skírt: a isl*and*i *tf. F.* mann-: landz- *J1.* 13. *Overskr. fra 18;* fvnd*it* vínl*and*. goða. *F; ingen kap. J1; mgl. K.* 14—15. Óláfr—Eiríksson: Þeɴa sama vetr v*ar* leifr .s. eiriks híns raða m*eð* Ola*fi* k*onung*i vel metíɴ *ok* tok v*ið* kr*ist*ní. eɴ þ*et*ta svmar e*r* Gizv*r* for t*il* isl*and*z. sendi Ol*afr* k*onung*r leif *F (jfr. ovf. 410_{1-5}).* 14. ok: *ul. J1.* 15. ok: *ul. F.*

þat sumar til Grœnlandz: hann tók í hafi skipsǫgn þeira manna, er þá váru ófœrir ok lágu á skips-flaki, ok þá fann hann Vínland it góða ok kom um sumarit til Grœnlandz ok hafði þannug með sér prest ok kenni-menn ok fór til vistar í Brattahlíð til Eiríks, fǫður síns. Menn kǫlluðu hann síðan Leif inn hepna, en Eiríkr faðir hans sagði, at þat var samskulda, er Leifr hafði borgit skipsǫgn manna ok þat, er hann hafði H 304
flutt skémanninn til Grœnlandz; þat var prestr.

K. 97. Ferð Óláfs konungs.

[Oddr I k. 52, II k. 60; Fsk. k. 73, 75; Tjodrek k. 14; Hist. Norw. 117; ÓTr. (Fms.) k. 242, (Flat.) k. 370—1.]

Óláfr konungr fór með liði sínu suðr með landi; 1000
sóttu þá til fundar við hann vinir hans margir, ríkis- U 205
menn þeir, er til ferðar váru búnir með konungi; var þar inn fyrsti maðr Erlingr Skjálgsson, mágr hans, ok hafði hann skeið ina miklu; hon var xxx. at rúmatali, ok var þat skip allvel skipat. Þá kómu ok til konungs mágar hans, Hyrningr ok Þorgeirr, ok stýrði hvártveggi miklu skipi. Margir aðrir ríkismenn fylgðu H 329

---

1. tók: fan *F.* 1—2. skipsǫgn—skips-flaki: m*enn* a skips flaki *ok* hialpaði þ*eim* *F.* 2. þá: þar *J1.* 3. ok | þá fann: *omv. F og ul.* hann. um sumarit: of hæstit *F.* 4. ok*(1):* h*ann* *F.* þannug: þanig *F;* þangat *J1.* með sér: *ul. F;* sér *ul. J1.* ok*(2):* aðra *tf. F.* 7. hans: *ul. J1 (ikke J2).* sagði: *sva tf. F.* Leifr: hann *J1.* 8. -sǫgn: hofn *F;* sægninni *J1.* manna: *ul. J1;* i hafi *tf. F.* 9. ské-: *sål. K;* ske- *J1;* skǽ- *F.* prestr: prestrinn *F. J1.* 10. *Overskr. fra 18. F;* fra olafe konungi *J1; mgl. K.* 12. margir: *ok tf. F.* 12—13. ríkismenn—kgi: *ul. J1.* 13. búnir: raðn*ir* *F.* 15. ok: *ul. F = l. 16(1).* ina miklu: eína mikla *F;* ena mikla *18;* mikla *J1.* hon var: *ul. F* (xxx. *altså* = þrítøga*).* 17. kgs: hans *J1.* Hyrningr . . Þorgeirr: *omv. F, J1.* 17—18. stýrði . . . miklu skipi: hafði . . . mik*it* skíp *F.* 18. ríkis-: rikir *J1.*

honum; hann hafði lx. langskipa, er hann fór ór landi, ok sigldi suðr fyrir Danmǫrk gǫgnum Eyrarsund, ok í þeiri ferð kom Óláfr konungr til Vindlandz ok gerði stefnulag við Búrizláf konung, ok funnusk þeir kon- H 330 ungar; tǫluðu þeir þá um eignir þær, er Óláfr konungr heimti, ok fóru allar rœður líkliga milli konunga, ok var góðr greiðskapr um þær heimtingar, er Óláfr F 158 konungr þóttisk þar eiga. Dvalðisk Óláfr konungr þar lengi um sumarit, fann þar marga vini sína.

K. 98. Frá Svía-konungi.

[Oddr I k. 29, 49, 53, II k. 34 fin., 58, 61; Fsk. k. 74; Tjodrek k. 14; Hist. Norw. 117—18; ÓTr. (Fms.) k. 244, 245, (Flat.) k. 372, 374.]

Sveinn konungr tjúguskegg átti þá Sigríði ina p. 419₁₁ stórráðu, sem fyrr er ritit. Sigríðr var inn mesti óvin Óláfs konungs Tryggvasonar ok fann þat til saka, at Óláfr konungr hafði slitit einkamálum við hana ok p. 373-4 lostit hana í andlit, svá sem fyrr var ritit. Hon eggjaði mjǫk Svein konung til at halda orrostu við

1. honum: konungi *J1.* hann*(1)*: k*onun*gr *F.* lang-: stor- *J1.* 2. fyrir D.: til danm̀ i *F, J1.* gǫgnum: gegnum *K, F.* Eyrar-: æyra *J1.* 3. í—kgr: s*va F.* ok: h*ann F.* 4. funn-: fund- *F, J1.* 4—5. kgar: -nir *tf. F, J1.* 5. þeir þá: *ul. F;* þeir *ul. J1.* eignir: eigur *J1 (ikke J2).* 6. milli kga: með konungum *F. J1;* konunganna *skr. 18.* 7. var: varð *J1.* um—heimtingar: g*err* a þ*eim* eígno*m F.* þær heimtingar: þau fe *J1.* 8. þar: *ul. J1.* Óláfr: *ul. F.* 9. fann þar: *ok (sål. også J1)* faɴ *F.* 10. *Overskr. fra 18. F;* liðsafnaðr *J1; mgl. K.* 11. þá: *ul. F.* ina: *ul. F.* 12. sem—ritit: *ul. J1; sva* sem fyʀ v*ar* ritað *F;* rit̄ *K;* = *l. 15.* Sigríðr: *uden* -r *K. F; fork. J1.* 13. Tryggvas.: *ul. J1.* at: er *J1 og ul.* Óláfr. 14. slitit—ok: *ul. J1.* 15. hana: henni *J1 efter* andlit. svá—ritit: *ul. F, J1.* 15—16. Hon eggjaði: *omv. J1.* 16. til: *ul. F.*

Óláf konung Tryggvason ok segir, at þat var œrin
sǫk við Óláf konung, er hann hafði lagzk hjá Þyri,
systur hans — »at ólofi yðru, ok myndi ekki inir
fyrri frændr yðrir slíkt þola«; hafði Sigríðr drótning
slíkar fortǫlur optliga í munni, ok kom hon svá sínum
fortǫlum, at Sveinn konungr var fullkominn at gera
þat ráð. Ok snimma um várit sendi Sveinn konungr 1000
menn austr í Svíþjóð á fund Óláfs Svía-konungs, mágs
síns, ok Eiríks jarls, ok lét segja þeim, at Óláfr Nóregs-
konungr hafði leiðangr úti ok ætlaði at fara um sum-
arit til Vindlandz; fylgði þat orðsending, at Svía-kon-
ungr ok jarl skyldu her úti hafa ok fara til móts við
Svein konung; skyldu þeir þá allir saman leggja til H 331
orrostu við Óláf konung. En Svía-konungr ok Eiríkr U 206
jarl váru þessarrar ferðar albúnir ok drógu þá saman
skipa-her mikinn af Svíaveldi: fóru því liði suðr til
Danmerkr ok kómu þar svá, at Óláfr konungr Tryggva-

---

1. Tryggvas.: *ul. F.* 1—3. ok—hans: hef*ir* h*ann* lagíz *með* þyri systur þíɴí *F.* 1. ok segir: sagði *J1, 18.* var: ok *tf. J1.* 2. konung: *ul. J1.* hjá: með *J1.* 3. ólofi: oleyfi *F, J1.* myndi: mundo *F. J1.* 4. slíkt þola: *omv. J1.* hafði | S. dr.: *omv. J1;* Sigrið *skr. K; fork. de øvrr.* 5. slíkar —optliga: opt slikar rǫdur *J1.* optliga: iafnan *F.* 5—6. ok—fortǫlum: kom sa *(!. sva J2)* vm siþir *J1; ok* ko*m* s*va* *F.* 6. fullkominn: raðin til *J1.* 7. þat ráð: þetta *F, J1.* 7—8. Ok—austr: sende siþan menn *J1;* Ok *ul. F.* 8. austr: *ul. F.* á fund: til *J1.* Svía-: *ul. J1.* 9. jarls: *ul. K (ikke 18).* ok*(2)*: *ul. F.* þeim: *ul. J1.* 10. at fara: *ul. F. J1.* 10—11. um sumarit: *ul. J1.* 11. fylgði þat: *omv. F og tf.: ok.* -sending: sendingu *J1;* dana k*onungs* *tf. F.* at: þ*eir* *tf. F.* 12. ok*(1)*: eir*ikr* *tf. F.* skyldu: skylldi *F. J1.* her úti | hafa: *omv. F.* 13. Svein: dana *F.* saman: samt *J1.* 14. Óláf: nor*egs* *F.* konung: tryggvason *tf. J1.* En: þ*eir* *tf. F; ul. J1.* 15. þessarrar ferðar: þesa *J1.* ok: þ*eir* *F.* þá: *ul. F, J1.* 16. mikinn: ovígían *F.* af Svíaveldi: *ul. J1; ok tf. F.* því liði: *omv. J1;* m*eð* lið þat *F.* 17. -merkr: *sál. K. F; fork. J1.* ok: *ul. J1.* kómu: ko*m*a *F.* kgr: *ul. J1.*

son hafði áðr austr siglt; þess getr Halldórr ókristni, er hann orti um Eirík jarl:

164. Út bauð jǫfra hneitir
élmóðr af Svíþjóðu
(sunnr helt gramr til gunnar)
gunnbliks liði miklu;
hverr vildi þá hǫlða,
(hrægeitunga feitir,
mǫ́r fekk á sæ sára
sylg) Eireki fylgja.

Þeir Svía-konungr ok Eiríkr jarl heldu til fundar við Dana-konung ok hǫfðu þá allir saman ógrynni hers.

K. 99. Svikræði Sigvalda jarls.

[Oddr I k. 53, II k. 61; Fsk. k. 74; Hist. Norw. 118; ÓTr. (Fms.) k. 245, (Flat.) k. 374.]

Sveinn konungr, þá er hann hafði sent eptir herinum, þá sendi hann Sigvalda jarl til Vindlandz at njósna um ferð Óláfs konungs Tryggvasonar ok gildra svá til, at fundr þeira Sveins konungs mætti verða ok Óláfs konungs. Ferr þá Sigvaldi jarl leið sína ok

---

1. áðr: *ul. J1.* austr: svðr v*m* *F.* 2. er—jarl: i eíri*ks* d*r*apo *F.*

3—10. **164. vísa.** 1. hneitir: meít*ir* *F.* 2. Svíþ-: svið- *F.* 3. sunnr: suðr *alle.* 5. hǫlða: haulða *J1;* hallda *K. F.* 6. feitir: feittir *J1.* 7. sæ: sia *alle.* 8. Eireki: Eirici *K; fork. i de øvrr. Ang. l.* 5—8 *jfr. K.Gísl. Udvalg s. 142.*

11. Þeir—jarl | heldu: *omv. J1.* fundar: moz *J1.* 12. ok: *ul. J1.* hǫfðu: þeir *tf. F.* saman: *sål. J1, F. 18; ul. K.* ógrynni hers: ovigían he*r*. *F.* 13. *Overskr. fra 18;* Svikrædi Sigvallda v*ið* Ol*af* *konung*. *F;* Sigvalldi sveik olaf konung *J1; mgl. K.* 14. Sv. kgr | þá er: *omv. F og ul.* hann. þá—hann: *ul. J1.* sent: til suiþioðar *tf. J1.* 15. þá: *ul. F.* Vind-: vin- *F, J1.* 16. ferð: ferð*ir* *F;* her *J1.* Tryggvas.: ok ferþir *J1.* 18. ok—kgs: *ul. F.* Ferr þá: Eft*ir* þat fe*r*r *F;* þá *efter* jarl *J1.*

kom fram á Vindlandi, fór til Jómsborgar ok síðan á fund Óláfs konungs Tryggvasonar. Váru þar mikil vináttumál þeira á milli, kom jarl sér í inn mesta kærleik við konung. Ástríðr, kona jarls, dóttir Búriz- H 332 láfs konungs, var vin mikill Óláfs konungs, ok var þat mjǫk af inum fyrrum tengðum, er Óláfr konungr hafði átt Geiru, systur hennar. Sigvaldi jarl var maðr F 159 vitr ok ráðugr, en er hann kom sér í ráða-gǫrð við Óláf konung, þá dvalði hann mjǫk ferðina hans austan at sigla ok fann til þess mjǫk ýmsa hluti, en lið Óláfs konungs lét geysi-illa ok váru menninir mjǫk heimfúsir, er þeir lágu albúnir, en veðr byrvæn. Sigvaldi jarl fekk njósn leyniliga af Danmǫrk, at þá var austan kominn herr Dana-konungs ok Eiríkr jarl hafði þá ok búinn sinn her ok þeir hǫfðingjarnir mundu þá koma austr undir Vindland ok þeir hǫfðu á kveðit, at þeir mundu bíða Óláfs konungs við ey þá, er Svǫlð hét, svá þat, at jarl skyldi svá til stilla, at þeir mætti U 207 þar finna Óláf konung.

---

1. á(1): i *F*, *J1*, *der skr.* vinland. 2. Tryggvas.: *ul. F*, *J1*. 3. þeira—milli: millo*m* (milli *J1*) þ*eira F*, *J1*. 4. Ástríðr: *uden* -r *K*, *F* (*ikke 18*). 4—5. dóttir—kgs(*1*): *ul. J1*. 5. vin mikill: *omv. F*, *J2* (*J1 ul.* vin). kgs(*2*): Tryggvasonar *tf. F*, *J1*. 7—8. maðr vitr: *omv. F*. 8—9. við—kg: með olafi konungi *J1*. 9. þá: *ul. F*. 9—10. hans—sigla: konungs *J1*. 10. ok fann: fann hann *J1*. mjǫk: *ul. F*. mjǫk ýmsa: marga *J1*. 11. menninir: me*nn F*. 12. er: eɴ *F*. en: *ok F*. byrvæn: byrvǫnlig *J1*. 13—16. leyniliga—á kveðit: af at þ*eir* dana k*onung*r all*ir* saman hofðo þa buít h*er* síɴ *ok* g*er*þo þ*a*r orð leynil*iga* t*il* sigv*allda* i*arls F*. 13. at: ok *K*. 13—16. var—austr: varu þeir saman komnir danakonungr ok sviakonungr ok eiʀikr iarl ok þat at þa munðo þeir sigla *J1*. 17. bíða: þ*ar tf. F*. Ól. kgs: *ul. J1*. Svǫlð: svaulþ *J1*; sva*r*lþr *F*; svold *K*. 18. hét: h. *K*; heitir *F*, *J1*. 18—19. svá(*1*)—kg: v*ið* vindl*and F*.

K. 100. Ferð Óláfs af Vindlandi.

[Oddr I k. 53, II k. 61; Fsk. k. 73, 75; Tjodrek k. 14; Ágr. k. 17; ÓTr. (Fms.) k. 245, (Flat.) k. 374.]

Þá kom pati nǫkkurr til Vindlandz, at Sveinn Dana-konungr hefði her úti, ok gerðisk brátt sá kurr, at Sveinn Dana-konungr myndi vilja finna Óláf konung, en Sigvaldi jarl segir konungi: »ekki er þat ráð Sveins konungs at leggja til bardaga við þik með Dana-her einn saman, svá mikinn her sem þér hafið. En ef yðr er nǫkkurr grunr á því, at ófriðr myni fyrir, þá skal ek fylgja yðr með mínu liði, ok þótti þat enn styrkr, hvar sem Jómsvíkingar fylgðu hǫfðingjum; mun ek fá þér xi. skip vel skipuð«. Konungr
H 333 játaði þessu. Var þá lítit veðr ok hagstœtt. Lét konungr þá leysa flotann ok blása til brotlǫgu; drógu menn þá segl sín, ok gengu meira smáskipin ǫll, ok sigldu þeir undan á hafit út, en jarl sigldi nær konungs-skipinu ok kallaði til þeira, bað konung sigla eptir sér — »mér er kunnast, segir hann, hvar djúpast er um eyja-sundin, en þér munuð þess þurfa með þau

---

1. *Overskr. fra 18;* Avstr ferþ Ol*afs* k*onungs F; ingen kap. J1; mgl. K.* 2. Þá—nǫkkurr: Sa pati ko*m F.* 4. Dana: *ul. F, J1.* finna: eiga ofriþ við *J1.* 5. segir: s*va* Ol*afi tf. F.* ráð: vili *J2 (ul. J1).* 6. þik: yþr *J1.* 7. D.her | einn saman: *omv. J1.* 7. svá—hafið: *ul. J1.* 8. nǫkkurr grunr: grunr a nakvrr *J1.* 9. fyrir: vera *J1.* 10. enn styrkr: styrkr v*era* fyʀ *F.* sem: ver *tf. J1 (og J2. der skr.* fylgðum*).* 11. xi.: *sål. K;* x. *F, J1, 18.* 12. játaði: iatti *F, J1.* þessu: þi *J1.* ok: vel *tf. F.* 12—13. Lét kgr | þá: *omv. F;* konungrin *skr. J1.* 13. brot-: braut- *F, J1.* 13—14. drógu—þá: þ*vi* nøst d*rogo* m*enn F;* vp *tf. J1.* 14. ǫll: *ul. F, J1.* 15. þeir: þæ *F.* undan á: undir *J1 (J2).* en: Sigv*alldi F.* 16. bað—sigla: ok bað þa sigla meiʀ *J1.* 17. eptir: *ul. F.* sér: þviat *tf. F, J1.* er kunnast: mun kunnara *J1.* segir hann: *ul. J1, F.* 17—18. hvar—er | um eyja-s.: *omv. F, J1.* 18. en—þau: þi at þes munu þurfa *J1.*

in stóru skip«. Sigldi þá jarl fyrir með sínum skipum; hann hafði xi. skip, en konungr sigldi eptir honum með sínum stórskipum. Hafði hann ok þar xi. skip, en allr annarr herrinn sigldi út á hafit. En er Sigvaldi jarl sigldi útan at Svǫlð, þá røri í móti þeim skúta ein; þeir segja jarli, at herr Dana-konungs lá þar í hǫfninni fyrir þeim; þá lét jarl hlaða seglunum, ok róa þeir inn undir eyna; Haldórr ókristni segir svá:

165. Eyna fór ok einu
(unnviggs) konungr sunnan
(sverð rauð) mætr (at morði)
(meiðr) sjau tøgum skeiða,
þás húnlagar hreina
hafði jarl of krafða
(sætt gekk segja áttar
sundr) Skǫnunga fundar.

Hér segir, at þeir Óláfr konungr ok Sigvaldi jarl

---

1. skip: *med art.* *F*, *J1.* þá: *ul.* *J1.* með: *ul.* *F.* 2—4. en—skip: *ul.* *F.* 2. kgr: *med art.* *J1.* 3. með—stórsk.: *ul.* *J1.* Hafði hann: *omv.* *J1.* ok þar: þa ok *J1.* 4. skip: storskip þar *J1.* út—hafit: a haf vt *J1;* haf *også* *F.* 5. útan: vt *F;* inn *J1.* Svǫlð: *K* (d); svǫllð *J1;* svalþr *F.* þá: *ul.* *F.* í: *ul.* *F.* móti: mot *J1.* 6. þeim: hanum *F.* *J1.* segja: saugðo *J1.* 6—7. Dana-kgs: konunga *J1.* 7. þá | lét j.: *omv.* *F.* 8. seglunum—þeir: seglu*m* a skípv*m* síno*m*. *ok* reyro *F.* seglunum: a skipum sinum *tf.* *J1.* róa: reyro *J1.* 8—9. H.—svá: *sva segir* halldoʀ híɴ v k*r*istní. *F.*

10—17. **165. vísa.** 1. Eyna: *sål Svb. Egilsson (Lex. poet.); jfr. K. Gísl. Udvalg s. 142—3;* Ona *alle.* einu: eino*m* *K.* 2. unnviggs: vnðuigs *J1* (undviɢs *J2).* 4. sjau tøgum: lxx. *K*, *F;* svǫttugum *J1* (siott- *J2).* 5. þás: þa er *alle.* 6. of: um *K.* 7. áttar: *sål. FJ.;* ættar *alle.* 8. fundar: g*r*vndar *F.*

18. þeir Ó.: *ul.* *J1.*

hǫfðu lxx. skipa ok einu meirr, þá er þeir sigldu sunnan.

H 334 U 208 **K. 101.** Frá tali konunganna.

[Oddr I k. 55, II k. 63; Fsk. k. 76, 77; Tjodrek k. 14; ÓTr. (Fms.) k. 248, 250, (Flat.) k. 375, 377.]

Sveinn Dana-konungr ok Óláfr Svía-konungr ok Eiríkr jarl váru þar þá með allan her sinn. Þá var fagrt veðr ok bjart sólskin; gengu þeir nú á hólminn allir hǫfðingjar ok sveitir með þeim ok sá, er skipin sigldu út á hafit mjǫk mǫrg saman, ok nú sjá þeir,
F 160 hvar siglir eitt mikit skip ok glæsiligt; þá mæltu báðir konungarnir: »þetta er mikit skip ok ákafa-fagrt; þetta mun vera Ormr inn langi«. Eiríkr jarl svarar ok segir, at »ekki er þetta Ormr inn langi«, — ok svá var sem hann sagði; þetta skip átti Eindriði af Gimsum. Lítlu síðarr sá þeir, hvar annat skip sigldi miklu meira en it fyrra. Þá mælti Sveinn konungr: »hræddr er Óláfr Tryggvason nú, eigi þorir hann at sigla með

1. hǫfðu: hefði *J1.* lxx.: vii. tigi *J1.* 1—2. einu—sunnan: ætt *(æitt J2)* fyrst er þeir sigldu fra vinlandi *J1.* 3. *Overskr. fra 18;* Viðr tal. høfð*ingia ok raða gerdir F;* fra haufþingiom *J1; mgl. K.* 4. Óláfr: *ul. J1.* 5. þar þá: *omv. J1 og tf.* komnir. 6. nú: up *J1;* þa vpp *F.* 7. allir: *ul. J1;* saman *tf. F.* hǫfðingjar: *med art. J1.* ok*(1)*—þeim: með miklar sveitir manna *J1.* sveitir: mikil sveít m*anna F.* 8. á—saman: til hafsins *J1.* mjǫk: *ul. F.* ok—þeir: sía þ*eir* nv *F.* 9. eitt: *ul. J1.* glæsil.: allglǫsiligt *F.* 10. kgarnir: *uden art. J1.* 11. inn: *ul. F.* svarar ok: *ul. J1.* 11—12. ok—at: *ul. F.* 12. at: *ul. J1.* inn: *ul. J1.* 12. ok—var: v*ar* sva *F.* 12—13. ok—sagði: *ul. J1.* 13. þetta: þ*at F.* átti: a *J1. hvorved sætn.* þetta *osv. bliver en del af Eriks ord.* 14—15. annat—fyrra: sigldi an*nat* mik*it* skíp *F;* sigldi miklu meira skip *J1.* 16. Tryggvason: konungr *F. J1.* eigi—hann: er hann þorir eigi *F. J1.* með: við *J1.*

hǫfuðin á skipi sínu«. Þá segir Eiríkr jarl: »ekki er þetta konungs skip; kenni ek þetta skip ok seglit, þvíat stafat er seglit; þetta er Erlingr Skjálgsson; látum sigla þá; betra er oss skarð ok missa í flota Óláfs konungs, en þetta skip þar svá búit«. En stundu síðarr sá þeir ok kendu skip Sigvalda jarls, ok viku þau þannug at hólmanum; þá sá þeir, hvar sigldu iii. skip, ok var eitt mikit skip. Mælti þá Sveinn konungr, biðr þá ganga til skipa sinna, segir, at þá ferr Ormr inn langi. Eiríkr jarl segir: »mǫrg hafa þeir ǫnnur stór skip ok glæsilig, en Orm inn langa, bíðum enn«. Þá mæltu mjǫk margir menn: »eigi vill Eiríkr jarl nú berjask ok hefna fǫður síns; þetta er skǫmm mikil, svá at spyrjask mun um ǫll H 335
lǫnd, ef vér liggjum hér með jammiklu liði, en Óláfr konungr sigli á hafit út hér hjá oss sjálfum«. En er þeir hǫfðu þetta talat um hríð, þá sá þeir, hvar sigldu

1. hǫfuðin: *uden art. F, J1.* 1—2. Þá—skip*(1)*: eír*ikr* i*arl* sv*ar. F.* 2. kenni—seglit: þetta skip a erlingr magr hans *J1 og ul. det følg.*: þetta—Skjálgss. 3. stafat—seglit: þetta segl er stafað með raþu *J1.* er*(2)*: a *F.* 4. látum: ver *tf. J1.* sigla þá: *omv. F, J1.* 4—5. oss—En: skarð þ*ar* i liði Ol*afs* k*onungs F.* 4. ok missa: *ul. J1.* 5. En: —skip: þa sa þeir flota *J1.* 6. ok kendu: *ul. F.* 7. þannug: þaɴig *F;* þangat *J1.* at hólmanum: vnd*ir* holmaɴ *F;* holminum *skr. J1.* þá: þ*vi* næst *F;* Siþan *J1.* 8. ok—skip*(2)*: *ul. F;* hofða skip *skr. J1.* Mælti þá: *omv. F.* 9. biðr: bað *J1.* 9—10. biðr—þá: Gongo*m* nv t*il* skipa. þ*viat* nv *F.* 9. skipa sinna: skipanna *J1.* segir: *sål. J1; ul. K, 18.* 10. segir: svarar *F, J1.* 11. ǫnnur: *ul. F.* stór skip: skip mikill *J1.* 11—12 glæsilig—langa: *ul. F.* en—langa: *ul. J1.* 12. mjǫk: *ul. F, J1.* 13. nú berjask: *omv. J1.* 14. þetta er: *omv. F.* 14—15. þetta—en: þi at þetta mvn spyriaz a hvert land skaum su er *J1.* 14. svá—mun: *ok* sia m*vn* spyriaz *F.* 15. jam-: iamn *F.* 16. sigli: siglir *J1.* á—hér: her a haf vt *J1;* v́t a haf h*er F.* hjá—sjálfum: en ver ligim her með allmikit lið *J1.* 16—17. En—þá: Nockvro siðaʀ *F.* 17. hǫfðu—hríð: taluðo þetta *J1.*

iiii. skip, ok eitt af þeim var dreki allmikill ok mjǫk gullbúinn. Þá stóð upp Sveinn konungr ok mælti: »hátt mun Ormrinn bera mik í kveld; honum skal ek stýra«. Þá mæltu margir, at Ormrinn var furðumikit skip ok frítt, rausn mikil, at láta gera slíkt skip. Þá mælti Eiríkr jarl, svá at nǫkkurir menn heyrðu: »þótt Óláfr konungr hefði ekki meira skip
U 209 en þetta, þá myndi Sveinn konungr þat aldri fá af honum með einn ,saman Dana-her«. Dreif þá fólkit til skipanna ok ráku af tjǫldin. En er hǫfðingjar rœddu þetta milli sín, sem nú er sagt, þá sá þeir, hvar sigldu iii. skip allmikil ok it iiii. síðast, ok var þat Ormr inn langi. En þau in stóru skip, er áðr hǫfðu siglt ok þeir hugðu, at Ormrinn væri, þat var it fyrra Traninn, en it síðarra Ormr inn skammi. En þá er þeir sá Orminn langa, kendu allir, mælti þá engi í mót, at þar myndi sigla Óláfr Tryggvason, gengu þá til skipanna ok skipuðu til atlǫgunnar. Váru þat einkamál þeira hǫfðingjanna, Sveins konungs ok Óláfs konungs ok Eiríks jarls, at sinn þriðj-

---

1. skip: *ul. J1 (i J2).* all-: *ul. J1.* 3. hátt: *ul. F.* 4—6. Þá—skip: *ul. J1.* 5. frítt: *ok tf. F.* 5—6 rausn—skip: mikil ræsn v*ar* at sliko*m* skipo*m* *F.* 7. þótt: þo at *F.* hefði: *ul. J1.* 8. myndi: mundir þu *J1.* 8—9. af honum: *ul. J1.* 9. fólkit: liðit *F, J1.* 10. af: s*er* *tf. F.* tjǫldin: *ok* øtloðo at buaz skíotl*iga* *F og herefter nyt kap. med overskr.*: raða ger*ð* hofþ*ingia*. 11. milli—sagt: *ul. J1;* sín a milli *F.* er sagt: var talt *18.* þá: *ul. F.* 13—15. En—skammi: *ul. J1.* 13. in: hino *K* (hin *18).* 13—14. áðr—siglt: fyʀ sigldo *F.* 14. at—væri: ormíɴ *F.* 15. Traninn: *sål. F;* tranan *K.* 16. þá*(1)*: *ul. F.* þeir—langa: ormrinn langi kom fram þa *J1.* kendu: hann *tf. J1.* 17. engi: maðr *tf. J1.* Óláfr: k*onungr* *tf. F.* 18. gengu—skipanna: *ul. F.* gengu—ok: *ul. J1.* skipuðu: þeir *tf. J1;* þa *tf. F.* atlǫgunnar: *uden art. F.* 19. Váru þat: *omv. F.* 19—20. Sveins—jarls: *ul. J1.* 20. ok . . . ok: *ul. F.*

ung Nóregs skyldi eignask hverr þeira, ef þeir feldi Óláf konung Tryggvason, en sá þeira hǫfðingja, er fyrst gengi á Orminn, skyldi eignask alt þat hlutskipti, er þar feksk, ok hverr þeira þau skip, er sjálfr hryði. Eiríkr jarl hafði barða einn geysi-mikinn, er hann var vanr at hafa í víking; þar var skegg á ofanverðu barðinu hváru tveggja; en niðr frá járnspǫng H 336 þykk ok svá breið sem barðit ok tók alt í sjá ofan.

K. 102. Frá liði Óláfs konungs.

[Oddr I k. 56, II k. 64; Fsk. k. 76 fin., 78; ÓTr. (Fms.) k. 249, (Flat.) k. 376.]

Þá er þeir Sigvaldi jarl røru inn undir hólmann, F 161 þá sá þat þeir Þorkell dyðrill af Trananum ok aðrir skipstjórnar-menn, þeir er með honum fóru, at jarl snøri sínum skipum undir hólmann, þá hlóðu þeir ok seglum ok røru eptir honum ok kǫlluðu til þeira, spurðu, hví þeir fóru svá. Jarl segir, at hann vill bíða Óláfs konungs — »ok er meiri ván, at ófriðr sé fyrir oss«. Létu þeir þá fljóta skipin, þar til er Þor-

---

1. Nóregs—þeira: skylldi hverr þeira eignaz af noregi *J1*. 2. Tryggvason: *ul. F, J1.* 3. eignask: hann eignaz ok *J1*. 3—4. alt—feksk: hlutskípti þ*at* sem þ*ar* fengíz *F*. 4. feksk: fengi *J1*. þeira: *ul. F.* 5. hafði: atti *F*. 7. barðinu: *uden art. J1.* 8. þykk: þiok *J1*. alt—ofan: s*va* i sioín *F*; sǫ *skr. J1.* 9. *Overskr. fra 18;* Ol*afr* k*onungr* varþ vís ofrið*ar F;* fra olafi konungi ok monnum hans *J1; mgl. K.* 10. hólmann: holminn *J1*. 11. þá . . þat: *ul. F.* þat: *ul. J1.* dyðrill: dyrðill *F*. af Tr.: *sål. J1; ul. F;* trǫnone *skr. K.* 12. fóru: varu *J1*. 12—13. at—hólmann: *ul. J1 (J2).* 13. skipum: ín *tf. F.* hólmann: holmín *F*. 13—14. þá—seglum: hloðo þ*eir* þa segluno*m F;* seglunum *skr. J1.* 14. kǫlluðu—þeira: *ul. F;* ok *tf. J1.* 15. segir—vill: kvez vilia *J1*. 17. þeir: *ul. J1.* skipin: þar skip *J1;* skípít *F*. er: þ*eir tf. F.*

kell nefja kom með Orminn skamma ok þau iii. skip, er honum fylgðu, ok váru þeim sǫgð in sǫmu tíðendi; hlóðu þeir þá ok sínum seglum ok létu fljóta ok biðu Óláfs konungs; en þá er konungrinn sigldi innan at hólmanum, þá røri allr herrinn út á sundit fyrir þá. En er þeir sá þat, þá báðu þeir konunginn sigla leið sína, en leggja eigi til orrostu við svá mik-
U 210 inn her. Konungr svarar hátt ok stóð upp í lyptingunni: »láti ofan seglit, ekki skolu mínir menn hyggja á flótta; ek hefi aldri flýit í orrostu; ráði guð fyrir lífi mínu, en aldri mun ek á flótta leggja«. Var svá gǫrt, sem konungr mælti. Svá segir Hallfrøðr:

166. Geta skal máls þess, es mæla
menn at vápna sennu
dolga fangs við drengi
dáðǫflgan bǫr kvǫ́ðu —
H 337 baða hertryggðar hyggja
hnekkir sína rekka
(þess lifa þjóðar sessa
þróttar orð) á flótta.

---

1. kom: komv *F*. iii.: *sål. F;* iiii. *K, J1 (men se ovf. 437 1. 15).* 2. honum fylgðu: með honum foru *J1*. þeim: þa *tf. F*. 3—4. hlóðu—kgs: *ul. J1*. 3. ok*(1)*—fljóta: seglunom *F*. 4. biðu: sva *tf. F*. þá: *ul. F*. þá—kgrinn: olafr konungr *J1*. 5. innan: íɴ *F*. hólma-: holmi- *J1*. herrinn: innan fyrir þa ok *tf. J1 og ul. det følg.* fyrir þá. 6. þá báðu: biðía *F*. þeir*(2)*: menn *J1*. 7. en: ok *J1*. 8. Kgr: Ol*afr* k*onungr F;* -inn *tf. J1*. 9. láti: latid *J1*. ofan: sýga *tf. 18*. seglit: .s. h*ann tf. F*. 10. flýit: fluit *K, 18*. 11. en: *ok F*. aldri: eigi *J1*. Var: þa *tf. J1*. 12. Hallfr.: .v. sk*alld tf. F*.

13—20. **166. vísa.** 3. fangs: va*n*gs *F*. 4. bǫr: bær *F;* gram *K, J1*. 5. -tryggðar: *sål. J1;* tygðar *K;* trigþar *18;* dyɢvir *F; om l. 5–8 se K. Gísl. Nj. II 365—89.*

K. 103. Lagt saman skipum Óláfs konungs.

[Oddr I k. 56, II k. 64; ÓTr. (Fms.) k. 249, (Flat.) k. 376.]

Óláfr konungr lét blása til samlǫgu ǫllum skipum sínum; var konungs-skip í miðju liði, en þar á annat borð Ormr inn skammi, en annat borð Traninn. En þá er þeir tóku at tengja stafnana, þá bundu þeir saman stafnana á Orminum langa ok Orminum skamma. En er konungr sá þat, kallaði hann hátt, bað þá leggja fram betr it mikla skipit ok láta þat eigi aptast vera allra skipa í herinum. Þá svarar Úlfr inn rauði: »ef Orminn skal því lengra fram leggja, sem hann er lengri en ǫnnur skip, þá mun ávint verða um sǫxin«. Konungr segir: »eigi vissa ek, at ek ætta stafnbúann bæði rauðan ok ragan«. Úlfr segir: »ver þú eigi meirr baki lyptingina en ek mun verja stafninn«. Konungr helt á boga ok lagði ǫr á streng ok snøri at Úlfi. Úlfr mælti: »skjót annan veg, konungr, þannug sem meiri er þǫrfin; þér vinn ek þat er ek vinn«.

---

1. *Overskr. fra 18;* Ol*afr* k*onungr* skip*ar* liði s*ino* *F; ingen kap. J1; mgl. K.* 2. Óláfr—samlǫgu: Siðan let Ol*afr* k*onung*r saman leɢia *F.* ǫllum: *ul. J1.* 3. liði: *ul. J1.* en þar: *ok F.* þar: *ul. J1.* 4. Ormr—skammi . . . Traninn: *omv. J1;* tranan *skr. K, J1.* en: a *tf. F.* annat borð: annan *J1* (-at *J2).* 5. þá*(1): ul. J1.* 5—6. þá*(2)*—stafnana: *ul. F;* saman *J1.* 7. En: Ok *F.* En—hann: þa kallar konungr *J1.* kallaði—hátt: *ul. F.* 7—8. þá—betr: h*ann* betr fr*a*m leɢia *F.* 8—9. ok—herinum: vil ek eigi aptazstr vera i her þesum *J1.* 8. vera: ver*þ*a *F.* 9. inn: *ul. J1.* 10—11. sem—lengri | en—skip: *omv. F.* 11. verða: *ul. J1.* um: of *F.* 11—12. sǫxin: i dag *tf. F.* 12. segir: sv*ar*. *F;* mælti *J1.* at ek: *ul. K (ikke 18) og skr.* ætti *(= 18).* 13. segir: sv*ar*. *F.* 14. meirr: *hermed beg. bl. 5 i 325, VIII.* lyptingina: -ona *skr. K (ikke 18).* mun: sk*a*l *325.* verja: *ul. F. J1, 325.* 17. þannug: þaɴig *F;* þan*n*veg *325;* -og *skr. J1.* sem: er *J1.* er þǫrfin: þærf er *J1;* þórf *skr. 325.* er*(2)*: sem *J1.*

K. 104. Frá Óláfi konungi.

[Oddr I k. 57, 58, 59, II k. 65, 66, 68; Fsk. k. 79, 80; ÓTr. (Fms.) k. 250, (Flat.) k. 377.]

Óláfr konungr stóð í lypting á Orminum, bar
hann hátt mjǫk; hann hafði gyltan skjǫld ok gull-
H 338 roðinn hjálm; var hann auðkendr frá ǫðrum mǫnn-
um; hann hafði rauðan kyrtil stuttan útan um brynju.
F 162 En er Óláfr konungr sá, at riðluðusk flokkarnir ok
upp váru sett merki fyrir hǫfðingjum, þá spurði hann:
»hverr er hǫfðingi fyrir liði því, er gegnt oss er?«.
U 211 Honum var sagt, at þar var Sveinn konungr tjúgu-
skegg með Dana-her. Konungr svarar: »ekki hræð-
umk vér bleyður þær, engi er hugr í Dǫnum; — en
hverr hǫfðingi fylgir þeim merkjum, er þar eru út í
frá hœgra veg?«. Honum var sagt, at þar var Óláfr
konungr með Svía-her. Óláfr konungr segir: »betra
væri Svíum heima ok sleikja um blótbolla sína, en

---

1. *Overskr. fra 18, 325, J1 (dog* En fra *osv.); O*l*afr try. s.* egiar *s*i*na m*e*nn F; mgl. K.* 2. stóð: vp *tf. J1.* lypting: lyptingu *F, J1; -*vn*n*i *325.* bar: *ok* bár *F.* 3. hann*(1)*: þa *tf. F.* mjǫk: *ul. J1; foran* hátt *325.* 3—4. gyltan—hjálm: gvllroðin*n* hial . . c gvllbvin*n* skiolld *325.* 4. var hann: *omv. F, 325. J1, der bægge tf.* miok. 5. útan um: yf*ir F, 325.* 6. Ól. kgr: h*ann F.* riðluðusk flokkarnir: riðlaþiz liðit *F;* flottannir (flotarnir *J2)* skilþuz *J1.* 7. upp—merki: m*e*rki *varv* vpp sett *F.* merki: merkin *325, J1. der ul.* fyrir hǫfð. þá: *ul. F.* 9. þar: þat *F, J1.* 9—10. kgr—her: dana k*onungr 325.* tjúguskegg: *ul. F, J1.* 10. Kgr. svarar: O*lafr konungr* mæl*t*i *F.* ekki: eigi *J1.* 11. en: Eɴ mæl*t*i k*onungr F.* 12—13. hǫfðingi—frá: er fyrir þi liði er *J1;* a *tf. F.* 13. veg: er fra dænum *tf. J1.* Honum—sagt: þeir saugðo *J1.* þar: þ*at F.* Óláfr: svía *tf. 325.* 14. kgr*(1)*—her: svía k*onungr F.* Óláfr—segir: þa mæl*t*i O*lafr* k*onungr F;* svarar *skr. J1, 325.* 15. Svíum: þ*e*im *325.* ok: at *F (mulig overstreget), 325, 18.* sleikja: sleika *J1.*

ganga á Orminn undir vápn yður. En hverir eigu þau stóru skip, er þar liggja út á bakborða Dǫnum?«. »Þar er, segja þeir, Eiríkr jarl Hákonarson«. Þá svarar Óláfr konungr: »hann mun þykkjask eiga við oss skapligan fund, ok oss er ván snarprar orrostu af því liði; þeir eru Norðmenn, sem vér erum«.

K. 105. Uphaf orrostu.

[Oddr I k. 56, 57, II k. 64, 65; Fsk. k. 79, 77; Hist. Norw. 118; Ágr. k. 17; ÓTr. (Fms.) k. 250, 249, (Flat.) k. 377, 378, 376.]

Síðan greiða konungar atróðr, lagði Sveinn kon- 1000
ungr sitt skip móti Orminum langa, en Óláfr konungr sœnski lagði út frá ok stakk stǫfnum at ýzta skipi Óláfs konungs Tryggvasonar, en ǫðrum megin Eiríkr jarl. Tóksk þar þá hǫrð orrosta. Sigvaldi jarl lét skotta við sín skip ok lagði ekki til orrostu. Svá segir Skúli Þorsteinsson — hann var þá með Eiríki jarli —:

167. Fylgðak Frísa dolgi H 339
(fekk ungr) þars spjǫr sungu

1. Orminn: langa *tf. F.* hverir eigu: hver *(ul. J1)* a *J2, J1;* eiga *skr. K. 325.* 2. þau: hin *tf. F, J1.* stóru skip: skíp hín storv *325.* þar . . . út: *ul. F, J1.* Dǫnum: s. kr *tf. F.* 3. Þar er: þa á *J1.* segja þeir: sagðo *þeir F og efter* H.son. 3—4. Þá—kgr: *konungr mælti F; ul. 325.* 4—5. við oss | skapl. fund: *omv. J1.* 5. ok—er: eigum ver ok þar *J1.* 5—6. oss*(2)* —orrostu | af—liði: *omv. F og skr.* er os *og tf.* þ*viat;* þ*vi* at *tf. 325.* 6. erum: *ul. J1.* 7. *Overskr. fra 18, J1;* hín fysta or*rosta F;* Vphaf *(utydel.)* o*rostv* a orminum *325; mgl. K.* 8. kgar: þeir *F, J1.* atróðr: at roðrinn *J1;* ko*nungarnir tf. F.* 9. sitt: sin *J1.* skip: i *tf. F.* 10. lagði: þar *tf. J1.* 11. megin: lagði at *tf. J1, 325.* 12. jarl: *ok tf. F.* þar: *ul. J1.* þá: *ul. F.* 13. sín skip: *omv. F, J1.*

16—17. **167. vísa.** 1. Fylgðak: Fylgða ek *alle, men* Fylgða *er afrevet i 325.* 2. fekk: ek *tf. K, J1. 325.* þars: þar er *alle.* sun-: *afr. 325.*

(nú fiðr ǫld, at eldumk)
(aldrbót) ok Sigvalda,
þás til móts við mœti
malmþings í dyn hjalma
sunnr fyr Svǫlðar mynni
sárlauk roðinn bǫrum.

Ok enn segir hér frá þessum tiðendum Hallfrøðr:

168. Þar hykk víst til mjǫk mistu
(mǫrg kom drótt á flótta)
gram, þanns gunni framði,
gengis þrœnzkra drengja,
næfr vá einn við jǫfra
allvaldr tváa snjalla
(frægt es til slíks at segja
siðar) en jarl enn þriðja.

---

3. fiðr: finnr *F*, *325*, *J1*, at: ek *tf. alle.* eldumk: -umz (v) *alle.* 4. -bót: *afr. 325.* 5. þás: *sål. Fsk*, *ÓTr. (53)*; þar er *alle.* til: ít *325.* 6. malm-: mál- *K.* þing-: *afr. 325.* 7. sunnr: suðr *alle.* Svǫlðar: svoldrar *K*; svælþrar *F*; svolðar *325*; suólþar *J1* (svolldrar *J2*). mynni: minni *K*, *325*; munni *J1* (*J2*). 8. -lauk: *afr. 325.*

7. enn—tíðendum: *sva* .s. *F*, *J1* (*ul. også* Ok). hér: *ul. 325*; hann *K*, *18.* frá—tíðendum | Hfr.: *omv. 325.*

8—15. **168. vísa.** 1. hykk: hyg *F*; ek *tf. 325.* til: er *325.* 2. mǫrg—drótt: drot kom . . . (*afr.*) *325.* 3. þanns: þann er *alle.* 4. þrœnzkr-: *afr. 325.* 5. næfr: nǫfr *K.* 6. -valdr: -vallda *F*; aldr *afr. 325.* tváa: tva *alle.* 7. frægt: frægr *J1*, *F*, *18*; *det sidste bogstav afr. 325.* es: einn er *325.* til slíks: slikt *J1*; til sli- *afr. 325.* 8. siðar: *sål. 18(?)*; siðr *K*, *F*, *325*; sigr *J1.* en: ok *F*, *J1*; *ul. 325.* enn: en *J1*; hinn *de øvrr.*

K. 106. Flótti Sveins konungs ok Óláfs konungs.

[Oddr I k. 57, 58, 59, 60, II k. 65, 66, 68, 69; Fsk. k. 80; Tjodrek k. 14; Hist. Norw. 118; Ágr. k. 17; ÓTr. (Fms.) k. 250, 251, (Flat.) k. 378, 379.]

Þessi orrosta var in snarpasta ok allmannskœð. Frambyggjar á Orminum langa ok Orminum skamma ok Trananum fœrðu akkeri ok stafnljá í skip Sveins konungs, en áttu vápnin at bera á þá niðr undir fœtr U 212 sér; hruðu þeir ǫll þau skip, er þeir fengu haldit, en konungrinn Sveinn ok þat lið, er undan komsk, flýði á ǫnnur skip, ok því næst lǫgðu þeir frá ór skotmáli, ok fór þessi herr, svá sem gat Óláfr konungr Tryggvason. Þá lagði þar at í staðinn Óláfr Svía-konungr, H 340 ok þegar er þeir kómu nær stórskipum, þá fór þeim, F 163 sem hinum, at þeir létu lið mikit ok sum skip sín, ok lǫgðu frá við svá búit. En Eiríkr jarl síbyrði Barðanum við it ýzta skip Óláfs konungs ok hrauð þat ok hjó þegar þat ór tengslum, en lagði þá at

---

1—2. *Overskr. fra 18;* Bardagi hiɴ harðazti *F; ingen kap. J1, 325; mgl. K.* 3. var: var*þ F.* in—all-: bǫði haurð ok *J1.* 4. -byggjar: -byɢio*m F.* 4—5. ok—í: þ*eir* kom*v* stafn líam a *F.* 5. ok*(1): a tf. J1.* Trananum: *J1;* tronunni *K, 325.* akkeri ok: *ul. J1.* í: a *325.* 6. en: þ*eir tf. F.* vápnin: *uden art. J1.* á þá: *ul. J1, 325; efter* sér *F.* 7. þau skip: skip sv*eins* k*onungs* þa*v F;* skípín *skr. 325.* 8. kgrinn Sv.: Sveinn konungr *F, J1, 325.* flýði: hliop *J1.* 9. skip: skipin *325, J1.* ok: *ul. F.* lǫgðu—frá: flyðo þeir ok allt *J1.* 10. ok: *ul. F.* svá: *ul. 325.* gat—Tr.: Ol*afr* k*onungr (mgl. K)* t. s. hafði sagt *F;* olafr konungr sagði *J1.* 11. þar: *ul. F, 325.* at: *ul. J1.* Svía-kgr: sǫnski *J1.* 12. er: *ul. J1.* -skipum: -skipunum *J1.* þá: *ul. F.* 13. hinum: fyʀv*m tf. F.* létu: lata *F.* sum: morg *325 og ul.* sín; stor- *tf. J1.* skip sín: skípín *F.* 14. En: *ul. J1.* 15. Barðanum: *ul. F.* kgs: t. s. *tf. 325.* hrauð: hann *tf. J1, 325.* 16. þat*(2): ul. J1, 325.* tengslum: tengslunum *J1.* en: *ul. J1.*

því, er þar var næst, ok barðisk til þess, er þat var hroðit. Tók þá liðit at hlaupa af inum smærum skipunum ok upp á stórskipin, en jarl hjó hvert ór tengslunum, svá sem hroðit var, en Danir ok Svíar lǫgðu þá í skotmál ok ǫllum megin at skipum Óláfs konungs. En Eiríkr jarl lá ávalt síbyrt við skipin ok átti hǫggorrostu, en svá sem menn fellu á skipum hans, þá gengu aðrir upp í staðinn, Danir ok Svíar. Svá segir Haldórr:

169. Gerðisk snarpra sverða,
slitu drengir frið lengi
þars gollin spjǫr gullu,
gangr of Orm enn langa;
dolgs kvǫ́ðu fram fylgja
fráns leggbita hǫ́num
sœnska menn at sennu
sunnr ok danska runna.

Þá var orrosta in snarpasta, ok fell þá mjǫk liðit, ok kom svá at lykðum, at ǫll váru hroðin skip Óláfs

---

1. barðisk: *við* þa *tf. F.* 2. Tók . . at hlaupa: hliop *F.* 2—3. af—stórskipin: a storskipin ok af inum smǫrum *J1.* 2. inum: *ul. 325.* 3. skipunum: skipo*m F.* ok upp: *ul. F.* 3—4. hvert | ór tengsl.: *omv. J1 og skr.* tengslum *(= F).* 4. svá: *ul. F. 325.* 5. þá: *ul. F.* megin: mego*m F.* 6. lá: lagði *J1.* ávalt: iafnan *325.* síbyrt: *ul. K. 325. 18.* 7. -orrostu: *við* þa *tf. F.* á: af *J1, 325.* 8. þá: *ul. F.* aðrir upp: *omv. F.* staðinn: v*arv* þat *tf. F.* ok: *eða 325.*

10—17. **169. vísa.** *Jfr. K. Gísl. Udvalg s. 143.* 1. Gerðisk: Gørðiz *K;* Gǫrþiz *J1;* Geyrðiz *F;* . . . ðiz *325.* 3. þars: þar er *alle (*er *dog afr. i 325).* gollin: gullin *alle (*gull- *afr. 325).* spjǫr: spioʀ *325.* 4. of: um *K, 325;* a *J1.* enn: -inn *F, 325. J1;* hiɴ *K.* 5. -olgs: *afr. 325.* kvǫ́ðu: kuþu *J1.* fylgja: flívga *325.* 6. fráns leggbita: fr*an* leɢs víta *F.* 7. sœns-: *afr. 335.* at: ok *J1;* i *J2.* 8. sunnr: svðr *325.*

18. orr. | in snarpasta: *omv. J1, 325.* in snarpasta: all horð *F.* 18—19. fell—lykðum: sva lawk *J1.* 18. þá: all- *tf. F.* 19. ok: *ul. F.* kom svá: *omv. 325.*

konungs, nema Ormrinn langi; var þar þá alt lið á komit, þat er vígt var hans manna. Þá lagði Eiríkr jarl Barðanum at Orminum síbyrt ok var þar hǫggorrosta; svá segir Haldórr:

170. Fjǫrð kom heldr í harðan,
hnitu reyr saman dreyra,
tungl skǫrusk þá tingla H 341
tangar, Ormr enn langi,
þás borðmikinn Barða
brynflagðs Reginn lagði
(jarl vann hjalms at holmi
hríð) við Fáfnis síðu.

K. 107. Frá Eiríki jarli.

[Oddr I k. 60, II k. 69; Fsk. k. 80; Hist. Norw. 118; Ágr. k. 17; ÓTr. (Fms.) k. 251, (Flat.) k. 379.]

Eiríkr jarl var í fyrirrúmi á skipi sínu, ok var þar fylkt með skjaldborg; var þá bæði þar hǫggorrosta ok spjótum lagt ok kastat ǫllu því, er til vápna U 213
var, en sumir skutu bogaskoti eða handskoti. Var

1. kgs: .t. s. *tf. F.* 1—2. þar—manna: þa a hann komit allt folkit *J1.* 1. lið: folk *325; hans tf. F og ul. det følg.* hans manna. 2—3. Þá . . . E. j.: *omv. F.* 3. Barðanum: barðann *F, J1, 325 (*bar- *afr.).* at—síbyrt: sibyrt *við* ormíɴ langa *F.* þar: þa eɴ *F;* þa *325;* þa *tf. J1.*

5—12. **170. vísa.** 1. harðan: *sål. ÓTr. (Oddr), Flat., Fms. 11;* harða *alle.* 2. hnitu: hnígo *F; afr. 325.* 3. tingla: *afr. 325.* 4. Ormr—langi: orminn langa *J1;* hinn *skr. de øvrr.* 5. þás: þa er *alle.* -nn Barða: *afr. 325.* 6. -flagðs: -flagz *J1.* 7. -lms: *afr. 325.*

13. *Overskr. fra 18;* fra skoti einars *J1;* fra ein . . . *(el.* eir . . .*?) 325; ingen kap. F; mgl. K.* 15. þá bæði | þar: *omv. J1.* 16. lagt: lag*it F.* ok kastat: kastat *var ok F.* ǫllu því: *omv. J1.* 17. en—handskoti: *ul. J1.* bogaskoti: af boga *325.* handskoti: *325 har vistnok haft* -skotvm.

þá svá mikill vápna-burðr á Orminn, at varla mátti hlífum fyrir sik koma, er svá þykt flugu spjót ok ǫrvar, þvíat ǫllum megin lǫgðu herskip at Orminum. En menn Óláfs konungs váru þá svá óðir, at þeir hljópu upp á borðin til þess at ná með sverðz-hǫggum at drepa fólkit, en margir lǫgðu eigi svá undir Orminn, at þeir vildi í hǫggorrostu vera. En Óláfs-menn gengu flestir út af borðunum ok gáðu eigi annars, en þeir berðisk á sléttum velli, ok sukku niðr með vápnum sínum; svá segir Hallfrøðr:

171. Sukku niðr af Naðri
(naddfár) í bǫð sárir
(baugs gerðusk við vægjask)
verkendr Heðins serkjar;
vanr mun Ormr, þótt Ormi
alldýrr konungr stýri,
hvars skríðr með lið lýða,
lengi slíkra drengja.

1. svá: *ul. K; afr. 325.* varla: illa *J1, 325.* 2. fyrir sik: *við J2, 325;* sik *ul. J1.* þykt: þiakt *J1.* 3. lǫgðu: lagu þa *J1.* herskip | at O.: *omv. F.* 4. váru: urðu *J1, 325.* 5. sverðz-hǫggum: sverþunum *J1;* -hoggvnvm *skr. 325.* 6. at: *ok F.* fólkit: m*ennína F.* en—svá: þ*viat* marg*ir* villdo e*igi sva* leɢía *F.* lǫgðu eigi: *ul. 325.* 7. vildi: villdu egi *325.* En—menn: Meɴ Ol*afs* k*onungs F;* en menn o. k. *J1.* 8. flestir: *ul. J1;* slet*t 325.* 9. berðisk: gengí *325.* sukku: þ*eir tf. F.*

11—18. **171. vísa.** 1. Sukku: Svk*k* . . . *325.* 2. nadd-: nað- *J1.* -fár: fars *alle.* 3. baugs: baðs *J1 (J2).* gerðusk: gerþutt *J1* (-ut *J2*); . . . . vt *325;* ger*þv F.* vægjask: vegia *J1* (-ar *J2*). 4. verkendr: verkiendr *K.* Heðins: *sål. J1;* megin *K, F, 325.* 5. vanr: . . nr *325.* mun: man *325;* m*v*nat *F.* 6. all-: al- *325.* 7. hvars: *K, F, 325* (. vars); þars *J1;* hann *tf. alle.* skríðr: skirðr *325.*

K. 108. Frá Einari þambarskelfi. H 342 F 164

[Oddr I k. 60, II k. 69; ÓTr. (Fms.) k. 251, (Flat.) k. 379.]

Einarr þambarskelfir var á Orminum aptr í krapparúmi; hann skaut af boga ok var allra manna harðskeytastr. Einarr skaut at Eiríki jarli ok laust í stýris-hnakkann fyrir ofan hǫfuð jarli, ok gekk alt upp á reyrbǫndin; jarl leit til ok spurði, ef þeir vissi, hverr þar skaut, en jamskjótt kom ǫnnur ǫr, svá nær jarli, at flaug milli síðunnar ok handarinnar ok svá aptr í hǫfða-fjǫlina, at langt stóð út broddrinn. Þá mælti jarl við þann mann, er sumir nefna Finn, en sumir segja, at hann væri finnzkr, — sá var inn mesti bogmaðr —: »skjóttu mann þann inn mikla í krapparúminu«. Finnr skaut, ok kom ǫrin á boga Einars miðjan í því bili, er Einarr dró it iii. sinn bogann; brast þá boginn í ii. hluti. Þá mælti Óláfr konungr: »hvat brast þar svá hátt?«. Einarr svarar: »Nóregr ór hendi þér konungr«. »Eigi mun svá mikill brestr orðinn, segir konungr, tak boga minn ok skjót af« — ok kastaði boganum til hans. Einarr tók bogann ok dró þegar fyrir odd ǫrvarinnar ok

---

1. *Overskr. fra 18, 325;* Einaʀ skaⱱt at eiri*ki* i*arli F; ingen kap. J1; mgl. K.* 2. -skelfir: -skelmi*r 325; fork. i de øvrr.* 3. boga: handboga *325.* 3—4. ok—-skeytastr: *ul. 325.* 5. jarli: *med art. 325.* alt: *ul. J1.* 6. jarl: *med art. 325.* 8. flaug: i *tf. F.* 9. stóð: var *J1.* út: uti *F, J1.* 11. sá: h*ann F.* 12. mann þann: *omv. F;* maɴinn *skr. 325.* mann | þann—mikla: *omv. J1.* 14. dró: í *tf. 325.* 15. þá: þ*ar F.* ii. hluti: svndr *325.* 16. þar: nv *325; ul. F.* Ein. svarar: *ul. J1.* 17. kgr: s. h*ann tf. F;* s. einaʀ *tf. J1;* Ol*afr* kon*ung*r sv̀ *tf. 325.* 18. orðinn: orþ*it* hafa *F.* segir kgr: *ul. 325.* 19. ok: k*onung*r *F.* kastaði: k*onung*r *tf. 325.* boganum—hans: at honum boganum *J1.* 20. dró: oc *tf. 325.* ǫrvarinnar: aurna *foran* fyrir *J1;* orína *325;* orvarn*ar(!) F.*

mælti: »ofveykr, ofveykr allvaldz bogi« — ok kastaði aptr boganum, tók þá skjǫld sinn ok sverð ok barðisk.

K. 109. Frá Óláfi konungi.

[Oddr I k. 60, II k. 69; ÓTr. (Fms.) k. 252, (Flat.) k. 379.]

U 214 Óláfr konungr Tryggvason stóð í lypting á Orm-
H 343 inum ok skaut optast um daginn, stundum bogaskoti, en stundum gaflǫkum ok jafnan tveim senn. Hann sá fram á skipit ok sá sína menn reiða sverðin ok hǫggva títt ok sá, at illa bitu, mælti þá hátt: »hvárt reiðið þér svá slæliga sverðin, er ek sé, at ekki bíta yðr?«. Maðr sagði: »sverð vár eru slæ ok brotin mjǫk«. Þá gekk konungr ofan í fyrirrúmit ok lauk upp hásætis-kistuna, tók þar ór mǫrg sverð hvǫss ok fekk mǫnnum; en er hann tók niðr inni hœgri hendi, þá sá menn, at blóð rann ofan undan brynstúkunni; engi veit, hvar hann var sárr.

1. -veykr*(bis)*: *sål. F; med* i *K;* i *på første sted J1.* ok kastaði: kastaþi *hann* þa *F.* 2. boganum: *ul. 325.* þá: *ul. F.* barðisk: roslíga *tf. F.* 3. *Overskr. fra 18, 325, J1;* Ol*afr* ko*nungr* feck sár. *F; mgl. K.* 4. Tryggvas.: *ul. J1.* lypting: lyptingu *J1. 325.* 4—5. Orminum: langa *tf. 325.* 5. ok: *hann F.* bogaskoti: af boga *F.* 6. en stundum: æða *J1;* með *tf. 325.* 7. sá*(1)*: leít *F;* þa *tf. 325.* sína: *ul. J1.* 7—8. ok*(2)*—títt: *ul. J1.* 8. ok: h*ann F.* bitu: beit *J1, 325, der tf.* ko*nungr*; sverþín *tf. F.* mælti þá: Þa *mælti* ko*nungr F.* 9. reiðið: reiði *J1, 18.* er: at *325;* þ*viat F.* bíta: bítr *F, 18.* 10. yðr: sv*er*ðin *325.* Maðr: ein*n tf. 325.* sagði: *sål. K;* svarar *de øvrr.* 12. ór: vpp *tf. 325.* 13. mǫnnum: sinum *tf. J1, 325.* inni: *ul. F, J1, 325.* 14. þá: *ul. F.* menn: maðr *J1.* ofan: *ul. 325.* 15. engi: en engi *F, J1, 325, der tf. maðr.* veit: vissi *F.*

K. 110. Upganga á Orminn.

[Oddr I k. 60, II k. 69; Fsk. k. 80; ÓTr. (Fms.) k. 252, 255, (Flat.) k. 379, 380, 383.]

Mest var vǫrnin á Orminum ok mannskœðust af fyrirrúms-mǫnnum ok stafnbúum; þar var hvártveggja valit mest mannfólkit ok hæst borðin. En er lið fell fyrst um mitt skip ok þar er fátt stóð upp mannanna um siglu-skeiðit, þá réð Eiríkr jarl til upgǫngunnar ok kom upp á Orminn með xv. mann. Þá kom í móti honum Hyrningr, mágr Óláfs konungs, með sveit manna, ok varð þar inn harðasti bardagi, ok lauk svá, F 165 at jarl hrǫkk ofan aptr á Barðann, en þeir menn, er honum hǫfðu fylgt, fellu sumir, en sumir váru særðir: þess getr Þórðr Kolbeinsson:

172. Þar vas hjalmaðs herjar
Hropts við dreyrgar toptir
— — — — — —
4 — — — — — —
orð fekk gótt, es gerði
grams vǫrn blǫum hjǫrvi,

---

1. *Overskr. fra 18; dels ulæsel., dels afr. 325; ingen kap. J1; mgl. K, F.* 2. vǫrnin: vorn *F.* 3. hvártveggja: *ul. 325.* 4. valit mest: *omv. F, 325, J1.* mann-: *ul. F.* ok: en *F.* hæst borðin: *omv. 325.* En—fell: fell liþít *F.* er: *ul. J1.* lið: liðit *J1.* 5. skip: skipit *F, J1, 325.* þar: þa *F, J1, 325.* mannanna: manna *F, J1.* 6. siglu-skeiðit: sígluna *F;* skeiðr *skr. J1 (J2).* þá: *ul. F.* upgǫngunnar: *uden art. F, J1, 325.* 7. ok—Orminn: *ul. 325.* ok: h*ann* *F.* með: við *F, J1.* mann: m̄ *F.* í: *ul. J1, 325.* 9. varð: var *J1.* þar: en *325.* ok*(2): ul. F.* 10. aptr—Barðann: *ul. 325.* er: se*m* *F.* 11. váru særðir: vrðo sarir *F.* 12. þess getr: Sva segir *J1.* 12—451, l. 2. þess—fyrnisk: *ul. 325.*

13—18. **172. vísa.** *Jfr. K.Gísl., Nj. II, 267—8.* 1. hjalmaðs: hialmatz *F.* 2. dreyrgar: drørgar *K.* 5. es: enn *J1.* 6. vǫrn: *Flat.;* vǫr *K. F. 325;* vǫʀ *J1.* blǫum: blam *alle.*

(hǫll bilar hára fjalla)
Hyrningr (áðr þat fyrnisk).

H 344 Þá varð enn in snarpasta orrosta, ok fellu þá margir menn á Orminum; en er þyntisk skipan á Orminum til varnarinnar, þá réð Eiríkr jarl annat sinn til upgǫngu á Orminn; varð þá enn hǫrð viðtaka. En er þetta sá stafnbúar á Orminum, þá gengu þeir aptr á skipit ok snúask til varnar móti jarli ok veita harða viðrtǫku. En fyrir því, at þá var svá mjǫk fallit lið U 215 á Orminum, at víða váru auð borðin, tóku þá jarlsmenn víða upp at ganga. En alt þat lið, er þá stóð upp til varnar á Orminum, sótti aptr á skipit, þar til sem konungr var. Svá segir Haldórr ókristni, at Eiríkr jarl eggjaði þá sína menn:

173. Hét á heiptar nýta
hugreifr (með Áleifi
aptr stǫkk þjóð of þoptur)
þengill sína drengi,
þás hafvita hǫfðu
hallendr of gram snjallan

---

8. fyrnisk: *åben plads (½ linje) F.*

3. Þá—enn: Ef*tir* þ*at* v*ar F.* varð enn: var *J1.* ok: *ul. F. J1.* 3—4. fellu—menn: fell m*art* m*anna 325.* 4. skipan: -IN *tf. 325.* á O.*(2)*: *ul. F.* 5. til varnarinnar: *ul. J1;* varn*ar skr. 325.* þá: *ul. F.* annat sinn: *ul. 325.* 6. varð: var *J1.* enn: *ul. 325.* við-: viðr- *J1.* 6—9. En—viðrtǫku: *ul. F. J1.* 8. snúask: snervz *325.* 9. fyrir: með *325.* svá: *foran* at *(l. 10) F.* fallit lið: *omv. J1.* 10—11. tóku—menn . . . at ganga: þa gengu iarls menn *J1.* jarls-menn víða: *omv. 325.* 12. til varnar | á O.: *omv. F;* á O. *ul. J1;* þa *tf. J1, 325.* 12—13. þar—var: ok sneriz þa enn til varnar *J1;* til *ul. F og skr.* kon*ung*rIN. 13. ókristni: *ul. J1.* Eiríkr: *ul. J1.* 14. þá: *ul. F.*

15—20. **173. vísa.** 2. -r með: *afr. 325.* Áleifi: oleifi *alle.* 3. of: vm *K. 325;* a *F.* 4. sína: *afr. 325.* 5. þás: þa er *alle.* 6. hallendr: *sål. K.Gísl. Nj. II 914—15; Udvalg s. 144;* hallandz *K, J1;* hallandiz *18;* hall l*a*ndz *F;* halldz *325.* of: um *K.* snjall-: *afr. 325.*

(varð fyr Vinða myrði
vápneiðr) lokit skeiðum.

K. 111. Hroðinn Ormrinn langi.

[Oddr I k. 60, 61, 58, II k. 69, 70, 67; Fsk. k. 80, 81; Hist. Norw. 119; Ágr. k. 17; ÓTr. (Fms.) k. 255, 256, (Flat.) k. 383, 384, 385; jfr. Ísl.b. k. 7 fin., Kristnis. k. 12.]

Kolbjǫrn stallari gekk upp í lypting til konungs; þeir hǫfðu mjǫk líkan klæða búnað ok vápna; Kolbjǫrn var ok allra manna mestr ok fríðastr. Varð nú enn í fyrirrúminu in snarpasta orrosta. En fyrir þá sǫk, at þá var svá mikit fólk komit upp á Orminn af liði jarls, sem vera mátti á skipinu, en skip hans H 345
lǫgðu at ǫllum megin útan at Orminum, en lítit fjǫlmenni til varnar móti svá miklum her, nú þótt þeir menn væri bæði sterkir ok frœknir, þá fellu nú flestir á lítilli stundu. En Óláfr konungr sjálfr ok þeir Kolbjǫrn báðir hljópu þá fyrir borð, ok á sitt borð hvárr. En jarls-menn hǫfðu lagt útan at smáskútur ok drápu

---

7. Vinða: *sål. J1;* vinda *de øvrr.* 8. -iðum: *afr. 325.*
3. *Overskr. fra 18;* Olafr konungr liop *(ste J1)* fyrir borð *F, J1;* fra oRosto eir*(?) 325; mgl. K.* 4. lypting: -ína *tf. J1, 325.* til: Ol*afs tf. 325.* kgs: -ins *tf. J1.* 5. ok vápna: *ul. J1.* 5—6. K. var: *omv. F. J1, 325;* kolbeinn *skr. her J1 (J2).* 6. mestr ok: *ul. 325.* Varð: var *F. J1, 325.* 7. í fyrirr. | in—orrosta: *omv. 325.* 7—8. þá sǫk: þ*vi F.* 9. liði: eir*iks tf. F.* 10. lǫgðu: lagu *J1.* at*(1): ul. J1, 325.* ǫllu megin | útan at O.: *omv. 325;* útan *ul. F.* 12. sterkir: styrk*ir 325.* frœknir: b*er*þiz vel *F.* þá . . . nú: *ul. F;* þo *tf. J1.* 13. sjálfr . . þeir: *ul. F.* 13—14. Kolbjǫrn: stallari *tf. J1.* 14. báðir: þ*eir tf. 325; efter* þá *F.* þá: *ul. 325.* hvárr: þ*eira tf. F.* 15. En: er *tf. 18; i K udstreget, som det synes, af Ásg. selv.* útan at: *omv. F. J1.* at: vm . . . in*n? 325.*

þá, er á kaf hljópu, ok þá er konungr sjálfr hafði á kaf hlaupit, vildu þeir taka hann hǫndum ok fœra Eiríki jarli; en Óláfr konungr brá yfir sik skildinum ok steypðisk í kaf; en Kolbjǫrn stallari skaut undir sik skildinum ok hlífði sér svá við spjótum, er lagt var af skipum þeim, er undir lágu, ok fell hann svá á sjáinn, at skjǫldrinn varð undir honum, ok komsk hann því eigi í kaf svá skjótt ok varð hann handtekinn ok dreginn upp í skútuna, ok hugðu þeir, at þar væri konungrinn. Var hann þá leiddr fyrir jarl, en er þess varð jarl varr, at þar var Kolbjǫrn, en eigi Óláfr konungr, þá váru Kolbirni grið gefin. En í þessi svipan hljópu allir fyrir borð af Orminum, þeir er þá váru á lífi Óláfs konungs menn, ok segir Hallfrøðr svá, at Þorkell nefja, konungs-bróðir, hljóp síðarst allra manna fyrir borð:

U 216
F 166

174. Ógrœðir sá auða
armgrjóts Trana fljóta
(hann rauð geir at gunni
glaðr) ok báða Naðra,
áðr hjaldrþorinn heldi
hugframr í bǫð ramri

1. kaf: kafið *J1* = *l.* *2*, *4*, *8*. er*(2): Olafr tf.* *325*. kgr: -ín *tf.* *F*. 1—2. hafði—hlaupit: liop *fyrir* borð *F*. 2. hann: *ul.* *325*. hǫndum: *ul.* *F*. 3. Eiríki: *ul.* *F*, *J1*. en: *ul.* *F*. 4. en: *hermed ender bl.* *5 i 325*, *VIII*. 4—5. undir sik | skildinum: *omv. og* sinum skilldi *F*, *J1*. 5—7. ok—honum: *ul.* *F*. 6. skipum: skipunum *J1*. 7. sjáinn: sioinn *J1*. 8. ok: *ul.* *F*. 11. þess—jarl: eiʀikr iarl varþ *J1; iarl* ver*þr* þess *F*. 13. allir: margir *J1*. 13—14. fyrir—menn: *menn* Ol*afs* k*onungs* f*yrir* borð þ*eir* sem eft*ir* v*arv* a ormínom *F*. 15. svá: *ul.* *J1*. hljóp: hleypi *J1* (hlype *J2*). 16. allra manna | fyrir borð: *omv.* *J1*.

17—22. **174. vísa.** 1. Ógrœðir: Ógrøþir *K;* Ogræðer *J1;* Vgıæð*ir* *F*. 2. -grjóts: gozt *J1* (griotz *J2*). Trana: *sål.* *ÓH (53) s. 64;* trǫnu *alle.* 6. hug-: hæg *F*.

snotr af snœris vitni
sunds Þorketill undan.

K. 112. Eyja-sǫgn. H 346

[Oddr I 54, 61, 62, II k. 62, 70; Fsk. k. 81; Tjodrek k. 14; Hist. Norw. 119; ÓTr. (Fms.) k. 256, (Flat.) k. 385, 386.]

Svá var fyrr ritit, at Sigvaldi jarl kom til fǫruneytis við Óláf konung í Vindlandi ok hafði jarl x. skip, en þat xi., er á váru menn Ástríðar konungsdóttur, konu Sigvalda jarls. En þá er Óláfr konungr hafði fyrir borð hlaupit, þá œpði herrinn allr sigr-óp, ok þá lustu þeir árum í sjá jarl ok hans menn ok røru til bardaga; þess getr Haldórr ókristni:

175. Drógusk vítt at vígi
Vinða skeiðr ok ginðu
Þriðja hauðrs á þjóðir
þunn gǫlkn earnmunnum;
gnýr varð á sæ sverða
(sleit ǫrn gera beitu)
dýrr vá drengja stjóri,
drótt kom mǫrg á flótta.

7. snœris: snøri *K;* snæri *F.* 8. sunds: sunz *J1.*

3. *Overskr. fra 18;* vm brotqvamo olafs konungs *J1; ingen kap. F; mgl. K.* 4. var: er *F.* ritit: rit̄ *K;* ritað *F, J1.* 5. Vind-: vin- *J1.* jarl: *ul. J1.* 6. en: ok *F, J1.* þat: hít *(it) tf. F. J1.* xi.: ellifta *F. J1.* konungs-: *ul. J1 (J2).* 7. jarls: *ul. J1; herefter kap. F med overskr.:* vinda skvta reyri brot. En: *ul. F.* 8. þá: *ul. F.* herrinn allr: *omv. F.* 9—10. ok*(1)*—bardaga: Sigv*alldi iarl ok* h*ans menn* reyro þa t*il* bardag*ans F.* 9. sjá: sigvaldi *J1.* 10. bardaga: -ns *tf. J1.* ókristni: híɴ ok*r*istní *F; ul. J1.*

11—18. **175. vísa.** *Om l. 1—4 jfr. K. Gísl. Nj. II 319—20.* 1. vígi: *sål. J1;* vagi *K, F.* 2. Vinða: vinda *alle.* ginðu: ginðo *J1;* gindo *K.* 3. þjóðir: þioði *F.* 4. gǫlkn: a *tf. K;* i *tf. J1;* ok *tf. F.* earn-: iarn *alle.* 5. sæ: sia *alle.*

En sú Vinða-snekkjan, er menn Ástríðar váru á, røri brot ok aptr undir Vindland, ok var þat þegar rœða margra manna, at Óláfr konungr myndi steypt hafa af sér brynjunni í kafi ok kafat út undan langskipunum, lagzk síðan til Vinða-snekkjunnar, ok hefði menn Ástríðar flutt hann til landz. Ok eru þar margar frásagnir um ferðir Óláfs konungs gǫrvar síðan af sumum mǫnnum, en á þessa leið segir Hallfrøðr:

176. Veitkat hitt, hvárt Heita
hungrdeyfi skalk leyfa
dynsæðinga dauðan
dýrbliks eða þó kvikvan,
H 347 alls sannliga segja,
sárr mun gramr at hvǫru
(hætt 's til hans at frétta),
hvártveggja mér seggir.

En hvernug sem þat hefir verit, þá kom Óláfr konungr Tryggvason aldrigi síðan til ríkis í Nóregi, en þó segir Hallfrøðr vandræðaskáld á þessa leið:

1. Vinða: *ul. F.* menn Á.: *omv. F.* 2. brot ok: þeg*ar F;* i brott *skr. J1.* Vind-: vin- *F.* ok*(2): ul. F.* 2—3. rœða | margra manna: *omv. og* tal *(f.* rœða*) F.* 4. brynjunni: *uden art. J1.* kafat—langsk.: *ul. F.* 5. lagzk: lagiz *F;* suimat *J1.* 6. landz: vinlandz *J1.* þar: *ul. F.* 7. margar: langar *J1.* um—kgs | gǫrvar: *omv. F.* 8. síðan: *ul. F.* á: *ul. J1.* 8—9. á—H.: hallfr*e*. .s. s*va F.*

10—17. **176. vísa.** 1. Veitkat: Veit ek eigi *K, J1;* Veít ek ei *F.* hvárt: aðr *K;* at *18;* hvert *J1 (*hvart *J2).* 2. skalk: skal ek *alle.* 4. dýr-: dag *F.* kvikvan: *sål. F;* kykvan *K, J1.* 7. 's: er *alle.* frétta: fr*a*tta *F.* 8. hvár-: huart *J1.*

18. hvernug: hv*er*n veg *F;* hvarn veg *J1.* 18—19. kgr: *ul. J1.* 19. aldrigi: aldri *F, J1.* síðan: *ul. J1.* ríkis í N.: noregs *F.* en þó: Sua *J1.* þó: *ul. F.* 20. vandr.—leið: *sva F; ul. J1.*

177. Sá vas ǫrr, of ævi,
oddbragðs, hinn 's þat sagði,
at lofða gramr lifði,
læstyggs sonar Tryggva;
vesa kveðr ǫld ór éli
Áleif kominn stála
(menn geta máli sǫnnu
mjǫk) 's verr an svá (ferri).

Ok enn þetta: U 217

178. Mundut þess, es þegna
þróttharðan gram sótti,
frák, með liði lýða
landherr, þar skǫp verða,
at mundjǫkuls myndi
margdýrr koma stýrir
(geta þykkjat mér gotnar
glíkligs) ór styr slíkum.

179. Enn segir auðar kenni
austr ór malma gnaustan

1—8. **177. vísa.** 1. Sá: *sål. FJ.;* Samr *alle.* of: um *K.* ævi: æfi *alle.* 2. oddbragðs: oddbrags *K;* oð bragðs *J1;* odd b*ra*cs *F.* 's: er *alle.* 3. lifði: liðe *K, 18.* 4. sonar: bvr*ar* *F.* 5. kveðr: kveða *F, J1.* ǫld: áls *F.* éli: eli *(bis) F.* 6. Áleif: olaf *alle.* 7. máli: maɫ *J1 (J2).* 8. mjǫk: miog *F, J1.* 's: er *alle.* an: en *K, J1;* eɴ *F.* ferri: fǫri *J1.* *Om l.* 7—8 *se K.Gísl. Nj. II 243—4.*

9. Ok—þetta: *ul. F, J1.*

10—17. **178. vísa.** 1. Mundut: Munot *J1.* es: er *F, J1;* allz *K.* þegna: *sål. FJ.;* þegnar *alle.* 2. sótti: *sål. FJ.;* sottu *alle.* 3. frák: fer ek *alle.* liði lýða: *sål. Wisén Carm. Norr.; omv. alle (J1 skr.* lyðo = *J2).* 4. landherr þar: landherþar *K;* landh*er*ðar *F;* land herþar *J1.* 5. myndi: mundi *K, J1.* 7. geta: gøta *F.* þykkjat: þikiaz *J1;* þickiaz *K;* þickio*m*z *F.* mér: *sål. J1;* þes *K, F.* 8. styr: her *K, 18.*

18—19. **179. vísa.** 2. ór: *sål. Fsk., Fms., Flat.;* i *alle.*

seggr frá sǫrum tyggja
sumr eða brott of kumnum;
nú 's sannfregit sunnan
siklings ór styr miklum
(kannka mart við manna)
morð (veifanar orði).

H 348
F 167 **K. 113.** Frá Eiríki jarli Hákonarsyni.

[Oddr I k. 60, II k. 69; Fsk. k. 82, 84; Tjodrek k. 14; Hist. Norw. 119; Ágr. k. 18; ÓTr. (Fms.) k. 258. 260, (Flat.) k. 421.]

Eiríkr jarl Hákonarson eignaðisk Orminn langa með sigrinum ok hlutskipti mikit ok stýrði jarl Orminum frá fundinum; svá segir Haldórr:

180. Hjalmfaldinn bar hilmi
hrings at miklu þingi
(skeið glæstu þá þjóðir)
þangat Ormr enn langi,
en sunnr at gný Gunnar
glaðr tók jarl við Naðri;
áðr varð egg at rjóða
ættgóðr Hemings bróðir.

Sveinn, sonr Hákonar jarls, hafði þá fest Hólmfríði,

3. tyggja: *med i alle.* 4. brott: brot *K;* brat *F.* of: vm *K.* kumnum: *med* o *alle.* 5. 's: er *alle.* 6. ór: i *J1.* 7. kannka: kann ek *(ul. J1, ikke J2)* eigi *alle.* við: at *K.*

7. *Oversk. fra 18. J1 (med følg. stor initial);* hǫfdingiar skipta noregi *F; mgl. K.* 8. Hákonarson: *ul. F.* 9—10. ok*(2)*—fundinum: *ul. K.*

11—18. **180. vísa.** 1. Hjalm-: hial- *J1.* 2. at: af *F.* 3. skeið: *sål. Fsk;* skeiðr *alle.* 4. Ormr enn: ormr hiɴ *K;* ormriɴ *F;* orminn *J1 (J2).* 5. sunnr: suðr *alle.* 8. ætt-góðr: ottaðr *J1* (otraðr *J2).*

19. sonr: son *F;* s. *de øvrr.* þá: *ul. J1.*

dóttur Óláfs Svía-konungs. En er þeir skiptu Nóregsveldi milli sín, Sveinn Dana-konungr ok Óláfr Svía-konungr ok Eiríkr jarl, þá hafði Óláfr konungr iiii. fylki í Þrándheimi ok Mœri hváratveggju ok Raumsdal ok austr Ránríki frá Gautelfi ok til Svínasundz; þetta ríki fekk Óláfr konungr í hendr Sveini jarli með þvílíkum formála, sem fyrr hǫfðu haft skattkonungar eða jarlar af yfirkonungum. En Eiríkr jarl hafði iiii. fylki í Þrándheimi, Hálogaland ok Naumudal. Fjǫrðu ok Fjalir, Sogn ok Hǫrðaland ok Rogaland ok norðan Agðir alt til Líðandisness; svá segir Þórðr Kolbeinsson:

181. Veitk, fyr Erling útan,
ár at hersar vǫru
(lofak fasta Tý) flestir
(farlandz) vinir jarla,
en ept víg frá Veigu H 349
(velk orð) und gram norðan
land eða lengra stundu
lagðisk suðr til Agða.

---

1. En er: þa *J1 og omv.* skiptu þeir. 1—2. N.-veldi: noregi *J1.* 2. milli sín: *með ser F.* 2—3. Sveinn—jarl: *ul. J1.* 3. ok: *ul. F.* þá—kgr: at *(ul. J1)* Ol*afr* svía k*onung*r hafði *F, J1.* 5. ok*(2): ul. F, J1.* 6. í hendr: *ul. F.* 7. formála: skildaga *F.* 8. eða jarlar: *ul. J1;* eðr *skr. K.* En: *ul. J1.* 9. hafði: ok *tf. J1.* Þrándh.: ok *tf. J1.* ok N.: namo dali *F;* Nama *skr. K, 18.* 10. ok*(3): ul. J1.* 10—11. ok Rogal.: *ul. F.* 11. norðan: norðr *F. J1.* 12. Þórðr Kolb.: þ*or*mvðr kolb*rv*nar sk*alld(!) F;* scalld *tf. 18.*

13—20. **181. vísa.** 1. Veitk: Veit ek *alle.* 3. lofak: lofag *J1;* lofa ek *K, F.* 5. ept: *sål. K, J1;* ef *F.* 6. velk: vel ek *alle.* und gram; *sål. Fsk. (se udg.);* at styr *alle; jfr. K. Gísl. Udvalg s. 150.* 7. land: l*an*dz *F.* 8. lagðisk: lagði *F.*

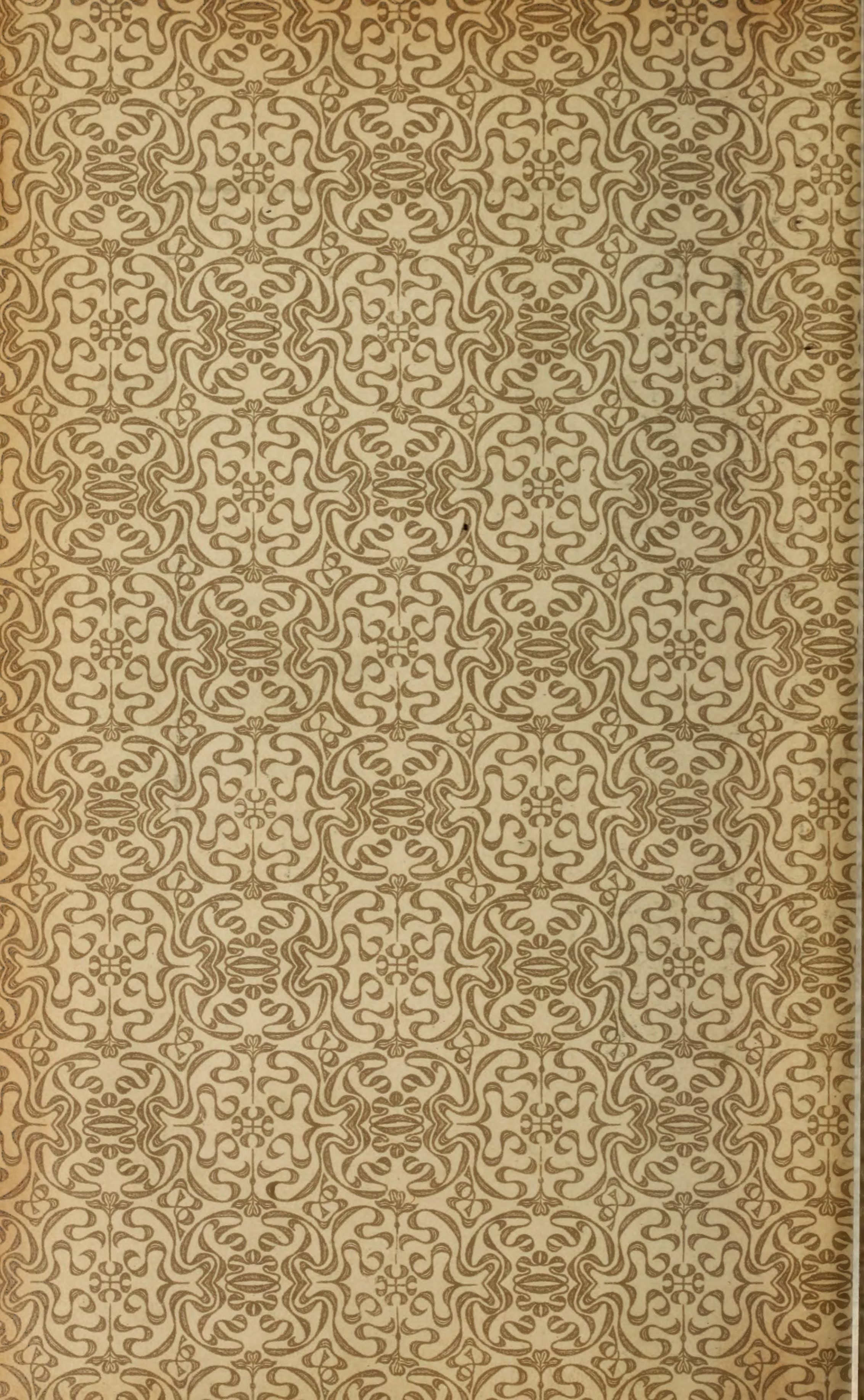
182. Allvalds nutu aldir,
una líkar vel slíku:
skyldr létsk hendi at halda
hann of Nóregs mǫnnum;
en Sveinn konungr sunnan
sagðr es dauðr, en auðir
(fátt bilar flestra ýta
fár) hans býir vǫru.

Sveinn Dana-konungr hafði þá enn Víkina, svá sem hann hafði fyrr haft, en hann veitti Eiríki jarli Rauma-
U 218 ríki ok Heiðmǫrk. Sveinn Hákonarson tók jarldóm af Óláfi inum sœnska. Sveinn jarl var allra manna fríðastr, er menn hafi sét. Eiríkr jarl ok Sveinn jarl létu báðir skírask ok tóku rétta trú: en meðan þeir réðu fyrir Nóregi, létu þeir gera hvern, sem vildi, um kristnihaldit, en forn lǫg heldu þeir vel ok alla landz-siðu ok váru menn vinsælir ok stjórnsamir. Var Eiríkr jarl mjǫk fyrir þeim brœðrum um forráð ǫll.

1—8. **182. vísa.** 4. of: yfir *K*; af *J1*. Nóregs: noregs *K*, *F*; noȓ *J1*. 6. en auðir: hín aðir *F*; hin aði *K*: en æðe*(?) J1 (*eñ aðe *J2)*. 8. býir: bǫir *J1*.

9. Dana-: *ul. F*, *J1*. þá enn: *ul. J1*. 9—10. svá—haft: *ul. J1*. 12. inum: konungi *J1*. inum sœnska; svia *konungi F*. Sv. j. | var: *omv. F*; jarl *ul. J1*. 16. -haldit: halld *F. J1*. 17. ok*(1): ul. F*. menn: þeir *F*. 18. mjǫk: *ul. J1*.

Indholdsfortegnelse.

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 15 23 05 02 010 3